DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

THE NEW YORK TIMES BESTSELLER

"Kusursuz bir başyapıt."
–Kirkus Reviews

RUTH OZEKI

BENİM KALBİM BİR SAYACAK

Olur da biri size bu kitap hakkında bir şey sorarsa o zaman sadece yalan söyleyin.

Roman

L.A. Times En İyi Kurgu Ödülü

parodi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

RUTH OZEKI

BENİM BALIĞIM YAŞAYACAK

**Tokyo'da, katlanamadığı yalnızlığına son vermeyi düşünen 16 yaşında genç bir kız: Nao.
Pasifik'in öteki tarafında ise ıssız bir adada ilham perisini arayan bir yazar: Ruth.
Ve bu hayatları birleştiren sahil kenarına vurmuş bir günlük: Nao'ın günlüğü.**

Nao'ın tek arzusu, hayatına son vermeden önce, Budist rahibesi olan büyük büyükannesinin hayatını kaleme almaktır. Gözlerden ırak yaşayan yazar Ruth ise bir gün sahilde gezerken kıyıya vurmuş bir çanta bulur. Bu, 2011 yılında Japonya kıyılarını vuran tsunaminin sürüklediği eşyalardan biridir muhtemelen. Gizem, gün ışığına çıkmaya başladıkça Ruth geçmişe, Nao'ın acı yaşantısına, onun bilinmez kaderine ve aynı zamanda kendi geleceğine doğru yol alır.

Yazar ve okur, geçmiş ve şimdi, gerçek ve kurgu, kuantum fiziği, tarih ve mitolojinin iç içe geçtiği *Benim Balığım Yaşayacak*, benliği ve tüm dünyayı keşfe çıkan özgün bir hikâye.

"Ozeki bu sefer büyük oynuyor...
Kaderleri birbirine mühürlenmiş iki zaman kahramanının,
Ruth ve Nao'ın peşinden sürüklüyor bizleri."
— The New York Times Book Review

"Ozeki'nin bu romanı, edebiyattan ve entelektüel
bir coşkuyla sarmalanmış iyi bir hikâyeden haz alanları
kesinlikle memnun edecek."
— Publishers Weekly

www.parodiyayinlari.com
ISBN 978-605-5034-26-9
9 786055 034269
₺28
/ parodiyayinlari

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Son zamanların değil, tüm zamanların kitapları"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

RUTH OZEKI

BENİM KALBİM SAYACAK

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Benim Balığım Yaşayacak

Ruth Ozeki

Orijinal Adı: A Tale for the Time Being

Yayın Yönetmeni: Köksal Şaka
Yayın Koordinatörü Sibel Erdal
Editör: Hilal Gültekin
Çeviren: Filiz Saban
Redaksiyon: Deniz Malaymar
Kapak Tasarım: Parodi Design

ISBN: 978-605-5034-26-9
Yayınevi Sertifika No: 16373

1. Baskı: Nisan 2015

Baskı: İmak Ofset
Yenibosna / İstanbul
Tel: 0 212 656 49 97
Matbaa Sertifika No: 12531

PARODİ YAYINLARI

© 2013 by Ruth Ozeki

Türkçe yayın hakları AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

PARODİ YAYINLARI

Kuloğlu Mah. Gazeteci Erol Dernek Sok. No: 11/7 34420 Beyoğlu / İSTANBUL
Tel: 0212 244 05 77

www.parodiyayinlari.com / info@parodiyayinlari.com

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - turkcayney.org

I. Bölüm

Eski bir Buda bir keresinde dedi ki;

Şu anda en yüksek dağın zirvesinde duruyor,
Şu anda en derin okyanusun dibinde hareket ediyor,
Şu anda üç kafalı ve sekiz kollu bir şeytan,
Şu anda bir budanın iki metrelik altın bedeni,
*Şu anda bir keşişin değneği ya da bir üstadın sinekliği,**
Şu anda bir sütun ya da bir fener,
*Şu anda herhangi bir Dick ya da Jane***,
Şu anda bütün yeryüzü ve sonsuz gökyüzü.

*Dōgen Zenji – "Şu anda"****

---

*sineklik: İng. fly-swatter, Jap. *hossu* – Zen rahiplerinin taşıdığı, ahşap ya da bambu sapa takılan at kılından yapılmış süpürge.

**Jap. *chōsan rishi* – Gerçek anlamıyla Zang'm üçüncü oğlu ve Li'nin dördüncü oğlu biçiminde söylenen bu deyimde kastedilen; bahsi geçen kişinin herhangi biri olabileceğidir. Bu nedenle bu kısmı, Dick ve Jane olarak çevirmeyi tercih ettim. Herhangi bir isme karşılık gelebilir tabii.

***Eihei Dōgen Zenji (1250– 1253) – Japon Zen üstadı ve *Shōbōgenzō*'nun (Gerçek Dharma Gözünün Hazinesi) yazarı. "Şu anda" (Uji) on birinci bölümde yer alır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Nao

1

Selam!

Benim adım Nao* ve ben bir zaman kahramanıyım. Zaman kahramanı da neyin nesi dediğini duyar gibiyim. O hâlde izin ver, anlatayım.

Zaman kahramanı, zamanın içinde yaşayan kişidir. Yani aslında sen de ben de zaman kahramanıyız. Şu anda yaşayan, geçmişte yaşamış olan ve gelecekte yaşayacak olan herkes zaman kahramanı sayılır. Ben mesela, tam şimdi, şu anda Akiba** kasabasında, çalışanlarının Fransız hizmetçi*** kılığına girerek servis yaptığı bir kafede oturmuş, senin geçmişinde, benimse şimdiki zamanımda olan bu an diliminde çalan hüzünlü bir şarkıyı dinliyor ve bu satırları yazarken benim geleceğimde bir yerlerde olan seni merak ediyorum. Ve eğer bu satırları okuyorsan o zaman belki sen de beni merak etmeye başlamışsındır.

Sen beni merak ediyorsun.

Ben seni merak ediyorum.

Ç.N.: *Nao: İngilizce'de *şimdi* anlamına gelen "now" (nav) kelimesi gibi okunur.

Ç.N.: **Akiba (Akihabara) Elektronik kasabası: Tokyo'da II. Dünya Savaşı'ndan sonra oluşan ve her türden elektronik eşyaların bulunabileceği bir pazar yeri. Şimdilerde ise video oyunları, manga ve anime hayranları için kültürel bir merkez hâline gelmiş olan mahalle.

Ç.N.: ***Fransız hizmetçi kafeleri: Japonya'da genç kızların yüksek topuklu ayakkabılar ve hizmetçi kıyafetleri giyip servis yaptıkları kafeler, bir tür modern geyşa kulüpleri.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sahi kimsin sen? Ne yapar, ne edersin?

Tıklım tıkış New York metrosunda tepedeki askılara tutunmuş bir yere mi gidiyorsun, yoksa Sunnyvale'de bir jakuzide keyif mi çatıyorsun?

Phuket'te kuma uzanmış güneşleniyor musun, yoksa Abu Dabi'de pedikür mü yaptırıyorsun?

Erkek misin? Kadın mı? Yoksa ikisinin arasında bir yerde mi?

Sevgilin tam ağzına layık yemeklerle sofrayı donatıyor mu, yoksa ayaküstü atıştıracağın soğuk hazır yemeklere mi talimsin?

Horul horul uyuyan soğuk nevale karına sırtını dönüp yatıyor olabilir misin şu an? Yoksa ateşli bir sevişme hayaliyle dünyalar güzeli sevgilinin duştan çıkmasını mı bekliyorsun sabırsızlıkla?

Kedin var mı mesela? Kucağına kıvrılır da uyur mu? Onun o minik alnı sedir ağaçları kadar, taze bir esinti kadar güzel kokar mı?

Aslına bakarsan bunların pek bir anlamı yok; çünkü sen bu satırları okurken her şey şu anda yapıyor olduğundan farklı olacak ve bu kitabın sayfalarını aylak aylak karıştırırken sen, belli bir yerde olmayacaksın artık. Bu kitap benim bu dünyadaki son günlerimi anlattığım bir günlük aslında, okuyup okumayacağını merak ederek kaleme aldığım bir günlük...

Eğer kararın okumamak olursa sorun değil, canın sağ olsun. Çünkü bu durumda beklediğim kişi sen değilsindir zaten. Fakat devamını okumaya karar verirsen... O zaman, kafamın uyuşabileceği türden bir zaman kahramanısın demektir ve biz birlikte mucizeler yaratacağız!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

2

Of... Ne saçmalamışım ama. Kendimi daha iyi ifade etmem gerek. Eminim şu anda, 'Nasıl bir kız böyle aptalca şeyler yazar?' diye merak ediyorsundur.

Şey, ben yazarım.

Nao yazar.

Nao, yani ben. Naoko Yasutani aslında tam adım. Ama herkes bana Nao der, sen de kısaca Nao diyebilirsin. Bu şekilde görüşmeye devam edeceksek sanırım sana kendimden biraz daha bahsetmeliyim. ☺

Aslında değişen fazla bir şey yok. Hâlâ Akiba kasabasındaki kafede oturuyorum ve fonda Edith Pilav'ın başka bir hüzünlü şarkısı çalıyor. Babette şimdi bir fincan kahve getirdi ve ben de kahveden bir yudum aldım. Babette, benim hizmetçim ve aynı zamanda yeni arkadaşım. Kahveme gelince Blue Mountain'den şaşmam hiç, her zaman sade içerim. Genç bir kız için alışılmadık bir şey olsa da bence kahve çekirdeğinin o keskin tadına hürmeten, iyi bir kahve kesinlikle bu şekilde içilmeli.

Çorabımı sıyırıp dizimin arkasını kaşıdım.

Bacaklarımın üstünde jilet gibi dursunlar diye eteğimin pililerini düzelttim.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Omuz hizasındaki uzun saçlarımı yüzüme gelmesin diye tam beş küpe deliği olan sağ kulağımın arkasına sıkıştırdım; fakat şimdi tekrar yüzüme usulca düşmesine izin veriyorum. Çünkü yan masada oturan **otaku*** kılıklı adam dik dik bana bakıyor. Her ne kadar bu durumu komik bulsam da yine de beni tedirgin ettiğini itiraf etmeliyim. Üzerimde okul forması var ve adam alenen vücudumu süzüyor. Acayip bir liseli kız fetişi olduğunu söyleyebilirim. İyi ama onun böylesi bir kafede ne işi var ki? Anlayacağın, tam bir salak!

Gerçi bilemezsin. Hiçbir şey değişmez değildir ve her an her şey olabilir. Yani bakarsın ben de onunla ilgili fikrimi değiştiririm. Belki birkaç dakika içinde bana doğru uzanıp şaşırtıcı derecede güzel sözler söyler ve ben de yağlı saçları ve çirkin görünüşüne rağmen ondan hoşlanmaya başlarım. Hatta onunla biraz sohbet etmeye tenezzül bile edebilirim ve bu konuşmanın sonunda o da beni alışveriş yapmaya davet eder. Para basmadığı tipinden belli olsa da bana deliler gibi âşık olduğuna ikna olursam onunla büyük bir mağazaya gidip kendime hoş bir hırka ya da bir **keitai****, hiç olmadı bir el çantası aldırırım. Sonrasında belki bir kulübe gider kokteyl falan içeriz, sonra da kocaman jakuzisi olan bir aşk oteline geçeriz. Birlikte duş aldıktan sonra, tam onun yanında kendimi rahat hissetmeye başlamışken bir anda gerçek yüzünü gösterir ve beni bağlayıp yeni hırkamın plastik poşetini kafama geçirerek bana tecavüz eder. Ve saatler sonra polisler cansız bedenimi bulur, büyük, yuvarlak ve zebra desenli yatağın yanında, kolum bacağım bir yerde, uzanır vaziyette.

Ya da belki sadece iç çamaşırımla onu boğmamı ister biraz, o çamaşırımın kokusuyla kendinden geçerken.

Ya da belki bunların hiçbiri, benim ve senin zihninden başka bir yerde gerçekleşmez. Çünkü dedim ya, ikimiz birlikte mucizeler yaratacağız, en azından bu zaman içinde.

**otaku* (お宅) – Fanatik veya bağımlı, bilgisayar delisi, dâhi.

***keitai* (携帯) – Cep telefonu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

3

Hâlâ orada mısın? Şu otaku kılıklı adam hakkında yazdıklarımı tekrar okudum da senden özür dilemek istiyorum. Biraz edepsizce olduğunu kabul ediyorum. Çok da iyi bir başlangıç yaptığım söylenemez.

Beni yanlış tanımanı istemem. Ben aptal bir kız değilim. Edith Pilav'ın soyadının gerçekte Pilav olmadığını elbette biliyorum. Edepsiz bir kız ya da bir hentai de değilim. Sapkın fantezilerle hiç işim olmaz. Eğer senin beklentin o yöndeyse lütfen bu kitabı daha fazla okuma, tamam mı? Aksi takdirde hayal kırıklığına uğrayacaksın ve senin için zaman kaybından başka bir şey olmayacak. Çünkü bu kitap, sapık bir kızın pembe fantezilerle süsleyip ahlaksız fetişleriyle doldurduğu günlüğü falan olmayacak. Sandığın gibi değil yani. Ölmeden önce birilerine anlatmak istediğim hikâye bana değil, yüz dört yaşındaki Zen Budist rahibesi olan büyük büyük nineme ait. Bu, onun büyüleyici hayat hikâyesi.*

Biliyorum, büyük olasılıkla hiçbir rahibenin büyüleyici olabileceğini düşünmüyorsun fakat benim büyük büyük ninem gerçekten öyle ve tuhaflıkla uzaktan yakından alakası yok. Ama etrafta bir sürü tuhaf rahibe olduğundan eminim. Peki,

---

**hentai* (変態) – Cinsel sapık.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

düzeltiyorum, belki çok yoktur ama tuhaf rahiplerin olduğundan eminim. Kesin olan bir şey varsa o da tuhaf rahiplerin her yerde olduğu... Fakat benim günlüğüm onlarla ya da onların garip davranışlarıyla alakalı olmayacak.

Bu günlük, büyük büyük ninem Yasutani Jiko'nun gerçek hayat hikâyesini anlatacak.

O bir rahibeydi, aynı zamanda da bir roman yazarı. Taisho Dönemi'nin Yeni Kadını'ydı,** anarşistti. Hem erkek hem de kadın âşıkları olan bir feministti; fakat tuhaf ya da kötü biri asla değildi. Arada onun bazı aşk maceralarından bahsetsem de bu, o saçma sapan geyşa zırvalarını yinelemek için değil, tarihsel gerçekleri ve kadınların gücünü anlatmak için olacaktır. O nedenle, aradığın o berbat geyşa hikâyeleriyse eğer, zamanını daha fazla boşa harcama lütfen. Şimdi bu kitabı kapat; eşine ya da bir dostuna ver.*

---

*Taishō Dönemi: 1912-1926. İsmini İmparator Taishō'dan alan, ayrıca Taishō Demokrasisi diye anılan dönemde sosyal ve politik liberalleştirmelere gidilmişti. Bu dönem, sağ görüşlü askeri kanadın iktidarı ele geçirmesiyle son buldu ve daha sonra Japonya II. Dünya Savaşı'na sürüklendi.

**Yeni Kadın: Japonya'da 1900'lü yılların başlarında, Taishō Dönemi'nde ortaya çıkmış bir terim. Geleneksel erkek egemenliğini reddeden, ilerici, eğitimli kadın hareketi olarak bilinir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

4

Sence de insanların hayatta belli başlı hedeflerinin olması önemli değil midir? Özellikle de fazla zamanın kalmamışsa. Çünkü eğer açık ve belirgin hedeflerin yoksa zaman su gibi akıp gider ve o gün geldiğinde, ya yüksek bir binanın korkuluklarında ya da elinde bir şişe hapla yatağının kenarına oturmuş, düşünürken bulursun kendini. Kahretsin! Ben bu fırsatı kaçırdım. Keşke kendim için daha net hedefler koymuş olsaydım!

Bunu sana söylüyorum çünkü ben hep burada olmayacağım. Senin de bunu baştan bilmen en iyisi. Böylece sen de ne olup biteceği konusunda fazla kafa yormamış olursun. Varsayımlar üzerine düşünüp durmak berbat bir şeydir. Beklentiler gibi aslında. Varsayımlar ve beklentiler üzerine kurulan ilişkiler kısa soluklu olur. Onun için iyisi mi sen ve ben hiç o konulara girmeyelim, olur mu?

Gerçek şu ki çok yakında zamandan mezun olacağım. Belki de mezun olmak lafını kullanmamalıydım; çünkü öyle deyince hedeflerime ulaşmışım da daha ileri gitme hakkını kazanmışım gibi geliyor kulağa. İşin aslı, on altı yaşına henüz bastım ve şimdiye kadar başarıyla sonuçlandırdığım hiçbir şeyim yok. Bir hiçim. Sıfır. Çok mu zavallıca oldu? Öyle olsun istememiştim.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi | https://rantey.org

Sadece dürüst olmaya çalışıyorum. Belki de mezun olmak yerine 'zamanı terk edeceğim' demeliydim. Bırakmak. Zamanın dolması. Var oluşumdan çıkmak. Anları sayıyorum.

Bir...

İki...

Üç...

Dört...

*Hey, biliyorum! Hadi, anları birlikte sayalım.**

*Zen anları üzerine daha fazla bilgi için Ek A kısmına bakınız.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ruth

1

Ruth'un gözü, denizin gelgit etkisiyle kıyıya sürüklediği, birbirine girmiş siyah yosuna takıldı. Yığının altından kırılarak gün ışığını yansıtan, incecik bir parıltıyı yakaladı gözleri. Önce ölmekte olan bir denizanası olduğunu sandı. Bugünlerde sahil, kıyı boyunca açık yaralarla doluymuş hissini veren kırmızı uzantılı dev denizanalarıyla kaplıydı.

Fakat bir şey onu durdurdu. Eğildi ve yosun yığınını spor ayakkabısının ucuyla iteledi, sonra da bir sopayla dürttü. Altındakinin ne olduğunu görebilmek için kamçıya benzer yaprakları birbirinden ayırdı. Bu, ölmek üzere olan bir denizanası değil, naylon bir poşetti. Buna şaşmamak gerek. Okyanus naylon eşyalarla dolu değil miydi zaten? Poşeti köşesinden kaldırıncaya kadar eşeledi yosun yığınını. Sandığından ağırdı ve alelacele paketlenmiş bir buzdolabı poşetine benziyordu. Çok uzun zamandır okyanusta olmalıydı. Poşetin içinde, kırmızımsı bir şeyler vardı, *kesin birilerinin çöpü olmalı,* diye düşündü. Piknikten sonra bırakmış ya da bir tekneden suya atmış olabilirlerdi. Deniz, yüzeyinde taşıdığı her şeyi tekrar kıyıya fırlatıyordu: oltalar, bira kutuları, plastik oyuncaklar, tamponlar, Nike spor ayakkabıları... Birkaç yıl önce, ayak parçaları bile getirmişti. Vancouver

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Adası'nın kumsallarına vuran bu ayakların ait olduğu bedenlere ne olduğu ise hâlâ gizemini koruyordu. Bir tanesi de bu sahilde bulunmuştu. Ruth, poşetin içinde çürüyen şeyin ne olabileceğini düşünmek bile istemedi. Poşeti sahilin daha uzak bir köşesine fırlattı. Yürüyüşünü tamamladıktan sonra, dönüşte onu alıp eve götürecek ve çöp kutusuna atacaktı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

2

"Bu ne?" Kocası girişteki ayakkabılığın önünde dikilip seslendiğinde, Ruth akşam yemeği için havuç doğruyordu.

"Bu ne?"

Oliver, cevap gelmeyince soruyu tekrarladı. Ruth başını kaldırdı. Oliver, parmaklarının arasında tuttuğu buzdolabı poşetiyle mutfak kapısının önünde duruyordu. Poşeti çöpe atmak için verandaya bırakmıştı ama sonra unutmuştu.

"Ah, bırak onu," dedi. "Çöp. Bugün sahilde buldum, evin içine sokma lütfen." Neden açıklama yapmak zorundaydı ki?

"Fakat içinde bir şey var," dedi kocası, "ne olduğunu bilmek istemez misin?"

"Hayır, bilmek istemiyorum ve yemek de neredeyse hazır."

Oliver yine de poşeti içeri getirip, kumlarını saçarak masanın üzerine koydu. Kendisine engel olamıyordu. Bilme ihtiyacı tabiatında vardı. Sürekli bir şeyleri parçalarına ayırır ve bazen de parçaları bir araya getirirdi. Buzlukları, kedilerinin getirdiği kuş, kır faresi ve diğer küçük memelilerin cesetleri konmuş plastik torbalarla doluydu. Bu istif, önce incelenecek sonra da doldurulacaktı. Dikkatle fermuarını açtığı buzdolabı poşetinden başka bir poşet çıkarırken, "Bu sadece bir poşet değil," dedi, "poşet

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

içinde poşetler var."

Meraklı kedi de olanları yakından izlemek ve yardım etmek için masanın üzerine atladı. Masaya çıkma izni yoktu aslında. Kedinin bir adı vardı, Schrödinger. Fakat bu adı hiçbir zaman kullanmamışlardı. Oliver ona *Pest* diye sesleniyordu, bazen de *Pesto*. Kedinin, avladığı sincap ve kır farelerinin bağırsaklarını çıkarmak ve onları mutfak ya da yatak odası kapısının önüne bırakmak gibi kötü alışkanlıkları vardı. Öyle ki Ruth bazen, geceleri tuvalete giderken, kedinin bıraktığı cesetlerin üzerine basardı. Onlar ayrılmaz bir ikiliydi. Oliver ve kedi. Oliver üst kata çıktığında kedi de onu takip ederdi. Oliver yemek yemek için aşağı indiğinde kedi de mamasını yemek için aşağı inerdi. Oliver işemek için dışarı çıktığında kedi de çişini yapmak için dışarı çıkardı. Şimdi, ikisi bu naylon poşetin içindekileri incelerken Ruth da onları seyrediyordu. Tanımadıkları birinin çürümüş piknik kalıntılarının ya da daha kötüsünün, akşam yemeklerinin güzel kokusuna karışacağı düşüncesiyle irkildi. Mercimek çorbası ve salata hazırlamıştı ve biberiyeyi henüz eklemişti. "Çöpünü verandada incelemeye ne dersin?"

"Onu sen getirdin," dedi kocası. "Her neyse, çöp olduğunu zannetmiyorum. Çok sıkı sarılmış." Oliver, titizlikle yürüttüğü açma işlemine devam etti.

Ruth kokladı, sadece tuz ve kum kokusu alabiliyordu. Birden adam gülmeye başladı. "Pesto, bak!" dedi. "Senin için ne var burada? Hello Kitty'li bir beslenme çantası!"

"Lütfen," dedi Ruth, çaresiz hissediyordu şimdi.

"Ve içinde bir şeyler var..."

"Çok ciddiyim. Burada açmanı istemiyorum. Onu hemen dışarı–"

Fakat artık çok geçti.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

3

Adam, eliyle torbaları düzeltip boy sırasına göre üst üste masanın üzerine koydu. Sonra da içinden çıkanları üç parçaya ayırdı: Küçük bir mektup destesi, solmuş kırmızı kapağıyla tombul bir kitap, mat siyah, ışıldayan kadranı olan antika bir kol saati. Hello Kitty'li beslenme çantası, onları okyanusun aşındırıcı etkisinden korumuştu. Ruth, beslenme çantasını koklayan kediyi kucağına alıp yere bıraktı. Sonra da dikkatini masadaki eşyalara yöneltti.

Mektuplar, Japonca yazılmışa benziyordu. Kitabın kırmızı kabındaki yazılar Fransızcaydı. Saatin arkasına kazınmış yazıları okuyabilmek için Oliver, iPhone'unu çıkardı ve mikroskop uygulamasıyla oymaları incelemeye başladı. Artık solmuş olan, mavi mürekkeple yazılmış karakterleri çözmeye çalışırken, "Sanırım, bu da Japonca," dedi. "Oldukça düzgün bir el yazısı fakat eski. Çok güzel ama tek kelimesini bile okuyamıyorum."

Ruth, mektupları bırakıp saati eline aldı. "Evet," dedi, "Japon rakamları. Tarih değil ama. Yon, nana, san, hachi, nana. Dört, yedi, üç, sekiz, yedi. Belki seri numarasıdır."

Saati kulağına tutup bir süre dinledi fakat saat çalışmıyordu. Saati masaya bırakıp parlak kırmızı beslenme çantasını aldı. Yıp-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ranmış naylon torbaların arasından süzülen rengi, onu poşetlenmiş denizanası sanmasına neden olmuştu. Acaba ne zamandan beri okyanusta yüzüp duruyordu? Beslenme çantasının kapağı, lastik şeritle çevrelenmişti. Kitabı eline aldı. Şaşırtıcı bir biçimde kupkuru olan kitabın kumaş cildi yumuşacıktı ve eskimişti, köşelerse hor kullanılmaktan ötürü yıpranmıştı. Burnunu kitaba yaklaştırıp sayfaların tozlu ve küflü kokusunu içine çekti. Kitabın adına baktı.

"*À la recherche du temps perdu*, Marcel Proust."

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

4

İkisi de kitapları severdi. Özellikle de eski olanları... Ve evleri kitap doluydu.

Her yerde kitap vardı; raflar, yerler, hatta sandalyelerin ve merdiven tırabzanlarının üstü bile üst üste konmuş kitaplarla doluydu. Fakat ne Ruth ne de Oliver bundan rahatsızlık duyuyordu.

Ruth, roman yazarıydı ve Oliver'a göre bütün yazarların bir kedisi ve kitapları olması gerekirdi. Gerçekten de uzak bir terk edilmişliğin ortasında yer alan bu adada kitap satın almak, Ruth'un tek avuntusu olmuştu. Adada sadece Halk Evi'nin üst katında, çocuklarla dolup taşan, rutubetli, küçük bir kütüphane vardı. Kütüphanede gençlere özgü kapsamlı edebiyat bölümüyle bazı popüler yetişkin kitapları koleksiyonunun yanı sıra, ağırlıklı olarak bahçecilik, konservecilik, gıda koruma, alternatif enerjiler, alternatif tedaviler ve alternatif okullar üzerine kitaplar da vardı. Ruth, şehir kütüphanelerindeki çeşitlilik ve bolluğu, onların ferahlığını özlüyordu. Oliver ile bu küçük adaya taşındıklarında, dilediği kitabı sipariş edebileceği üzerine anlaşmışlardı ve o da öyle yaptı. Satın aldığı kitapları, *araştırmam için alıyorum,* dese de onları kendisinden çok Oliver okuyordu. Ruth, etrafı-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

nın kitaplarla sarılı olmasını seviyordu. Ancak son zamanlarda nemli deniz havasının, kitaplarının sayfalarını kabarttığını fark etmişti ve kitaplarının ciltleri gümüş böceklerinin yuvası hâline gelmişti. Kitap kapaklarını açtığı zaman burnuna gelen küf kokusu Ruth'u üzüyordu.

"Kayıp Zamanın İzinde," dedi kararmış yaldızlı başlığı tercüme ederken. Kırmızı, bez cilde kabartma harflerle yazılmıştı. "Hiç okumadım."

"Ben de okumadım," dedi Oliver. "Gerçi Fransızca okuyabileceğimi de pek sanmıyorum."

"Hıhı," dedi Ruth, aynı fikirde olduğunu belirtmek için. Fakat sonra kitabın kapağını açtı. Birkaç satır bile olsa anlayıp anlayamayacağını merak ediyordu. Eskitilmiş, antik fontla basılmış yazı karakterleri görmeyi umduğundan; sayfalara gelişigüzel yayılmış, bir yeni yetmeye ait mor bir el yazısıyla karşılaşınca hazırlıksız yakalandı. Bir şeyin kutsallığını bozmak gibiydi bu. O kadar şaşırmıştı ki neredeyse kitabı elinden düşürüyordu.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

5

Matbaada basılmış yazı, tahmin edilebilirdir ve kişisel değildir. Açıkladığı bilgiyi, okuyucunun gözüne mekanik yoldan aktarır.

El yazısı ise tam tersine, göze direnir, anlamlarını yavaşça açığa çıkarır ve tensel temas kadar samimidir.

Ruth sayfaya baktı. Mor kelimeler, aralarına serpiştirilmiş Japonca karakterlere rağmen çoğunlukla İngilizceydi fakat onun gözleri kelimelerin anlamlarından çok, yazarın varlığını yansıtan karanlık ve duygusal el yazısına takılmıştı. Mor tükenmez kalemi kavrayan parmaklar bir kıza ait olmalıydı, yeni yetme bir kıza...

El yazısındaki bu belirgin mor kavisler, onun endişeli ruh hâlini yansıtıyordu. Ruth sayfaya baktığı anda, kızın parmak uçlarının pembe ve terli olduğuna kanaat getirdi, tırnaklarını da yiyordu.

Harflere daha yakından baktı. Yuvarlak ve biraz da dağınıktı. (Şimdi kızın dağınık biri olabileceğini de düşünüyordu.) Fakat harfler sayfa sonuna dek, acele etmeden ama çok da oyalanmadan dik ve düzgün bir şekilde sıralanmıştı. Bazı satır sonlarında ise kapılar kapanmadan önce asansör ya da metroya binmeye

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

çalışan insanlar gibi üst üste itilmişti. Ruth'un merakı söndü. Belli ki bu sadece bir çeşit günlüktü. Kapağı tekrar inceledi. Acaba okumalı mıydı? Bu kez, istekli bir şekilde ilk sayfayı çevirdi. Kendisini röntgenci ya da başkalarının konuşmalarına kulak misafiri olan biri gibi hissediyordu. Roman yazarları, başkalarının işine burunlarını sokmaya meraklıdır. O yüzden Ruth, bu duyguya yabancı değildi.

Selam! diye okudu ilk satırı. *Benim adım Nao ve ben bir zaman kahramanıyım. Zaman kahramanı da neyin nesi dediğini duyar gibiyim...*

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

6

"Flotsam," dedi Oliver. En dış torbaya yapışmış kaya midyelerini inceliyordu. "Buna inanamıyorum."

Ruth okuduğu sayfadan başını kaldırarak, "Tabii ki flotsam," dedi. "Gerçi jetsam da olabilir." Ellerinin arasındaki kitabın sıcaklığını hissediyor ve okumaya devam etmek istiyordu; fakat okumak yerine kendisini soru sorarken buldu. "Flotsam ya da jetsam, aralarında nasıl bir fark var ki?"

"Flotsam, kazara denize düşmüş ve denizde sürüklenen eşya ve atıklara verilen addır, ama jetsam bilerek denize atılmış olan eşyalara denir. Aralarındaki tek fark niyet, o yüzden haklı olabilirsin, belki bunlar da bir jetsamdır." Oliver torbayı ters çevirip masaya yaydı. "Sanırım başlıyor."

"Ne başlıyor?"

"Sürüklenmeler. Pasifik Girdabı'nın yörüngesinden kaçan..."

Anlatırken gözleri heyecanla parlıyordu. Ruth kitabı dizlerinin üzerine bıraktı. "Ne tür bir girdaptan söz ediyoruz burada?"

"Ah, gezegende on bir çeşit girdap vardır," dedi Oliver. "İkisi, Japonya'dan doğruca bize doğru ilerler ve Britanya Kolumbiyası kıyı şeridine doğru uzaklaşır. Küçük olan Aleut Girdabı kuzeye, Aleut Adaları'na doğru ilerler. Büyük olanı ise güneye doğru. Bu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kaplumbağa Girdabı diye bilinir çünkü deniz kaplumbağaları bu girdabın yardımıyla Japonya'dan Baja'ya doğru göç ederler."

Oliver, büyük bir daireyi tarif etmek için ellerini kaldırdı. Masanın üzerinde uyuklayan kedi, onun heyecanını hissetmiş olsa gerek ki yeşil gözlerinden birini açıp izlemeye başladı.

"Pasifik Okyanusu'nu hayal etmeye çalış," dedi Oliver. "Kaplumbağa Girdabı saat yönünde ilerliyor ve Aleut Girdabı da tam tersi yönde." Elleriyle havada okyanus akıntılarını tarif eden geniş kavisler ve spiraller çizdi.

"Bu, Kuroshio ile aynı şey değil mi?"

Oliver, Ruth'a Kara Akıntı olarak da bilinen ve tropikal sıcak suyu Asya'dan Kuzeybatı Pasifik kıyılarına taşıyan Kuroshio adlı sıcak su akıntısından daha önce bahsetmişti.

Fakat şimdi, başını hayır anlamında salladı. "Tam olarak değil. Girdaplar daha büyüktür. Akıntılar zinciri gibi. Yani her bir yılanın, önündekinin kuyruğunu ısırdığı bir halka canlandır gözünde. Kuroshio, Kaplumbağa Girdabı'nı oluşturan dört ya da beş akıntıdan sadece birisi."

Ruth başını salladı. Sonra da gözlerini kapatıp yılanları hayal etmeye çalıştı.

"Girdap yörüngelerinin her biri kendine ait bir hıza sahiptir," diyerek anlatmaya devam etti Oliver. "Ve her bir yörünge uzunluğuna perde denir. Ne harika, değil mi? Kürelerin melodisi gibi. En uzun yörünge periyodu on üç yıllıktır ve esas perdeyi oluşturur. Kaplumbağa Girdabı'nın altıda ikilik perdesi vardır ve Aleut Girdabı da üçte birlik bir perdeye sahiptir. Akıntılara kapılan nesnelere, sürüklenen denir. Sürüklenenlerden girdabın yörüngesinde kalanlar, yörünge hafızasının bir parçası olarak incelenir. Girdaptan kaçma oranından, sürüklenmenin yarı ömrünü..."

Konuşmayı kesip Hello Kitty'li beslenme çantasını elinde ters çevirdi. "Tüm bu şeyler, Japonya'daki evlerden tsunami nede-

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

niyle mi buraya kadar sürüklendi acaba? Bunların eninde sonunda kıyılarımıza vuracağı uzun zamandır tahmin ediliyordu. Fakat galiba bu herkesin sandığından daha kısa bir sürede, şu anda gerçekleşiyor."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Nao

1

Yazacak o kadar çok şey var ki... Acaba nereden başlasam?

Yaşlı Jiko'ma bu soruyu mesaj olarak attım ve o da hemen cevap yazdı: 現在地で始まるべき.*

Tamam, sevgili Jiko. Tam buradan, Fifi'nin Hoş Önlüğü'nden başlayacağım. Fifi, birkaç yıl önce Akiba kasabasının dört bir yanında açılan, o hizmetçi kılığına girmiş çalışanları olan kafelerden. Fransız salonlarını anımsatan dekorasyonuyla da diğerlerinden oldukça farklı. Abanoz, altın ve fildişi dokunuşlarla bezenmiş, pembe ve kırmızı rengin hâkim olduğu iç mekânda, ayakları abanozdan oyulmuşa benzeyen mermerimsi yuvarlak masalar ve masalarla uyumlu, pembe, tüylü, pofuduk minderli sandalyeler var. Koyu kırmızı gül desenli duvar kâğıtlarının ve saten perdelerle örtülü pencerelerin yanı sıra yaldızlı tavandan sarkan kristal avizeler, yine tavandan sarkan ve sanki bulutlar arasında yüzüyormuş hissi veren minik, çıplak oyuncak bebekler var. Giriş ve vestiyerin bulunduğu kısımda, üzerine vuran kırmızı spot lambanın ışığıyla parıldayan çıplak bir kadın heykeli ve bir de fıskiye göze çarpıyor.

Daha önce hiç Fransa'ya gitmediğim için bu dekorun otantik olup olmadığını bilmiyorum. Ama Paris'te buna benzer kafe-

---

*Jap. *Genzaichi de hajimarubeki* – "Olduğun yerden başla." *Genzaichi* kelimesi aynı zamanda haritalarda da kullanılır: "Şu An Buradasınız."

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

lerin pek fazla olmadığını tahmin edebiliyorum. Gerçi kimin umurunda? Fifi'nin Hoş Önlüğü, lolita görünümlü, dolgulu sütyenle fırfırlı üniforma giymiş hizmetçileriyle çok şık ve özenle detaylandırılmış bir mekân. Ama maalesef şu anda, köşedeki masada oturan birkaç otaku* tipli adam ve patlak gözlü iki Amerikalı turist haricinde neredeyse boş gibi.

Somurtkan bir ifadeyle ayakta dikilen hizmetçiler, kostümlerinin dantelleriyle oynayıp iplikleri çekiştiriyorlar. Onları hayal kırıklığına uğratıp sıkmışız da daha neşeli bir müşteri grubu gelsin diye bekliyormuş gibiler. Biraz önce otakulardan biri, üzerine ketçapla Hello Kitty resmi çizilmiş bir pomlet** sipariş edince biraz hareketlenir gibi olmuşlardı. Yaka kartında Mimi yazan hizmetçi, adamın önünde diz çöktü ve onu eliyle beslemeye başladı. Adamın ağzına götürdüğü her kaşığı önce üfleyerek soğutuyordu. Amerikalıların bu sahne karşısında şok geçirmelerini izlemek muhteşemdi. Senin de burada olup görebilmeni çok isterdim. Adam yemeyi bitirince Mimi kirli tabağı alıp uzaklaştı. Şimdi ortam yine sıkıcı. Amerikalılar sadece kahve içiyor. Erkek olanı, Hello Kitty'li bir pomlet siparişi verebilmek için karısını ikna ekmeye çalışıyor; fakat karısı heyecanlı olmaktan çok uzak. Kocasının kulağına, "Pomlet burada çok pahalı," diye fısıldadığını duyuyorum ve haklı da. Burada yemek yemek soyulmakla eş anlamlıdır. Fakat ben kahvemi bedavaya içiyorum çünkü Babette benim arkadaşım. Eğer Amerikalı kadın yumuşar da fikrini değiştirirse haber veririm.

Eskiden böyle değildi. Babette'in söylediğine göre, bu kafelerin **ninki**** olduğu dönemlerde, kuyruğa giren müşteriler saatlerce masa beklermiş ve Tokyo'nun en güzel kızları burada hiz-

---

*Jap. *otaku* (お宅) – Bu terim ayrıca "sen" demenin resmî yoludur. 宅, "ev" demektir ve başına konan お ile birlikte aslında "senin saygıdeğer evin" gibi bir anlama gelir. Ki bu da kişinin insandan ziyade bir mekâna dönüştüğüne gönderme yapar. Böylece, günümüzde kullanılan *otaku* teriminin, evinden dışarıya çıkmayan, asosyal ve yalnızlığı seven kimse olarak tanımlanması anlam kazanır.

**Pomlet: İng. Omurice, Jap. *Omuraisu* (オム•ライス) – İçi pirinçle doldurulup üzeri tereyağı ve ketçapla süslenen omlet.

***Ninki*: Jap. *ninki* 人気 popüler, meşhur.

Ücretsiz PDF kitap Arşivi

metçi olarak çalışırmış. Erkeklerin kendilerini zengin ve önemli hissetmelerini sağlayan, "Okaerinasaimase, danasama!" diye çınlayan sesleri, bu mahallenin tüm gürültüsünü bastırırmış. Fakat zamanla bu ilgi sona ermiş ve artık o hizmetçiler de kalmamış. Şimdi sadece yurt dışından gelen birkaç turist ve kırsaldan gelen tüccar ve otakularla** miadı dolmuş hentailer geliyor buraya. Hizmetçiler de artık eskiden olduğu gibi çok güzel ve çekici değil. Bugünlerde medikal kafede hemşirelik yapmak ya da ince tüylü pelüşlerle Bedtown'da*** çalışmak çok daha kârlı. Herkes Fransız hizmetçi trendinin düşüşe geçtiğini bildiği için hâliyle kimse daha fazla çaba harcamıyor. Bunun acınası bir durum olduğunu düşünebilirsin; ama şahsen ben insanların çok çaba harcamamasını oldukça rahatlatıcı buluyorum.

Asıl acınası olan, herkesin çok çaba sarf etmesi ve ondan daha acınası olansa herkesin o kadar çok çabaladıktan sonra gerçekten de başardığını sanması. Daha önceleri, buraların aynen tarif ettiğim gibi olduğundan eminim. Neşeli zil sesleri ve kahkahalar arasında, binaları saran müşterilerin oluşturduğu kuyruklar... Marka güneş gözlüğü ve Levi's'ları içinde, bilgisayar oyunlarındaki karanlık prensler gibi kasılarak yürüyen kafe sahipleri ve onlara yaltaklanan şirin, küçük hizmetçiler... Bu insanların yere çakılırken katettikleri yol, çok ama çok uzun bir yoldu.

O yüzden çok kafamı taktığımı söyleyemem. Buraya geliyorum çünkü Fifi'nin Hoş Önlüğü'nde her zaman bir masa bulabileceğimi biliyorum. Ayrıca müzik de fena değil. Hem burada çalışan hizmetçiler beni tanıyorlar ve çoğu zaman beni kendi hâlime bırakıyorlar. Belki de Fifi'nin Boş Önlüğü olmalıydı buranın adı. Hey, aslında hiç de fena bir isim değil, sevdim sanırım!

**Okaerinasaimase, danasama!* – "Evinize hoş geldiniz, saygıdeğer efendim!"

***Otaku* kelimesi aynı zamanda bir saygı ifadesi olduğundan ikinci şahıs zamiri olarak kullanıldığında, konuşmacı ve gönderme yapılan 'sen' arasında bir çeşit resmiyet yaratır. Bu resmiyet, alışılageldiği üzere saygıdan kaynaklanır. Ancak aynı zamanda ironi de içerebilir.

***Bedtown ya da medikal kafeler için referans bulamadım. Acaba kafasından mı uyduruyor bu kız?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

2

Benim yaşlı ninem Jiko, onu günümüz yaşantısı hakkında bilgilendirmemden büyük keyif alır. Kendini kuş uçmaz kervan geçmez dağ başındaki bir tapınağa kapadığı ve dünyadan elini eteğini çektiği için dışarıya pek çıkmıyor artık. Tabii yüz dört yaşında olmasının da bunda payı büyük. Sürekli yaşını söyleyip duruyorum ama aslında bildiğimden değil, yalnızca tahmin ediyorum. Aslında tam olarak kaç yaşında olduğunu bilmiyoruz. Kendisi de hatırlamadığını söylüyor.

Ona yaşını sorarsan sana, "Zuibun nagaku ikasarete itadakimasu ne," yanıtını verecektir.*

*Ki bu da sorduğun sorunun cevabı değildir. Bir daha sorarsan bu sefer de, "Soo desu ne"**, Uzun süre önce saymayı bıraktım, cevabını verecektir.*

Ve eğer ona doğum gününün ne zaman olduğunu sorarsan, "Hmm, doğduğumu gerçekten hatırlamıyorum," diyecektir.

Ve yaşını öğrenmek için onu biraz daha sıkıştırıp, ne kadar zamandır hayatta olduğunu sorarsan bu kez cevabı, "Kendimi

---

**Zuibun nagaku ikasarete itadakimasu ne* – "Çok uzun zamandan beri yaşıyorum, değil mi?" Bunu tam olarak tercüme etmek imkânsız. Ancak şöyle bir şey olabilir: "Tevazu ve içtenlikle saygı duyduğum evrenin derin şartları yaşamama sebep oldu." P. Arai buna, "minnettarlık zaman kipi" diyor ve bu dil bilgisel oluşumun güzelliğinin, konuşan kişiyi suçlamamasından kaynaklandığını belirtiyor. Ve ayrıca şunu da ekliyor: "Bu zamanı kullanırken kızmak mümkün değil."

***Sō desu ne* . . . – "Hmm, evet, sanırım öyle."

Ücretsiz e-Kitap Arşivi - https://rantey.org

bildim bileli buradayım," olacaktır.

Ah, sevgili büyük ninem!

Kesinlikle emin olduğumuz tek şey, ailede ondan daha yaşlı birinin olmadığı. II. Dünya Savaşı'nda her yer bombalanırken nüfus müdürlüğü de yandığı için onun sözlerine inanmaktan başka çaremiz yok. İki sene kadar önce, yüz dört yaşını sabitlemeye karar verdi ve o zamandan beri de yüz dört yaşında.

Daha önce de söylediğim gibi, büyük ninem gerçekten çok detaycı bir kadındır. Ona, Tokyo'nun gürültülü okyanusundan derlediğim sesleri, kokuları, renkleri, ışıkları, reklamları, insanları, modayı ve gazete başlıklarını tüm detaylarıyla anlatmaya çalışırım. Ona her şeyi anlatırım; kültürel trendleri, aşk otellerinde tecavüz edilip, plastik poşetlerle boğularak öldürülen liseli kızları, her şeyi... Nineme böyle şeyler anlatabilirsin. Bunları dinlemek, onu mutlu eder demiyorum tabii çünkü o bir hentai değil. Fakat kötü şeylerin de olabileceğini kabul ettiği için sadece oturur, dinler ve ara ara başını sallayıp, juzusundaki* boncukları sayarken o zavallı liseli kızlar, sapıklar ve dünyada acı çeken herkes için dualar eder. O bir rahibe, dua etmek onun işi. Bazen hâlâ hayatta olmasının tek nedeninin, anlattıklarımı dinleyip dua etmek istemesi olduğunu düşünüyorum.

Bir defasında ona böyle hikâyeleri dinlemeyi neden sevdiğini sordum. Bana tövbe edip manastıra kapandığında, önce saçlarını tıraş ettiğini ve sonra da bosatsu** olabilmek için birtakım yeminler ettiğini söyledi. Yeminlerinden bir tanesi, yaratılmış her şeyi korumak üzerineydi ki bunun anlamı, dünyadaki herkes aydınlanmadan, aydınlanamayacağını kabul etmekti.

Bu, bekleyen herkese yol verip asansöre en son senin binmen gibi bir şey. Yeryüzünde, herhangi bir zaman diliminde yaşayan tüm varlıkları hesaplayıp, buna çoktan ölmüşleri ve her saniye doğanları eklersen -ama hesaba sadece insan türünü değil, yaşamış ve yaşayacak olan hayvanları, amipleri, virüsleri,

---

*Juzu (数珠) – Budist tespihi.

**Bosatsu (菩薩) – Bodhisattva, aydınlanmış kişi, Budist aziz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

hatta bitkiler gibi diğer yaşam formlarını ve nesli tükenenleri de dâhil edeceksin- aydınlanmanın çoook uzun bir zaman alacağını kolaylıkla anlayabilirsin. Tabii bir de asansörün dolup kapısının kapanması ve senin de dışarıda kalman gibi bir sorun var.

Bunu nineme sordum. Parıldayan kel kafasını kaşıdı ve dedi ki, "Soo desu ne. O çok büyük bir asansördür..."

"Fakat nineciğim, o zaman aydınlanmak için sonsuza dek beklemek gerekecek!"

"Yani, demek ki daha sıkı çalışmamız gerekiyor."

"Çalışmamız?"

"Tabii ki sevgili Nao, bana yardım etmelisin."

"Asla!" dedim nineme. "Aklından bile geçirme! Ben asla o saçma sapan bosatsulardan..."

Fakat o, dudaklarını sımsıkı kapadı ve juzusundaki boncukları tıkırdatmaya başladı. Kalın siyah çerçeveli gözlüğünün arkasından attığı bakışlardan, benim için de dua etmeye başladığını fark ettim. Aldırış etmedim. Aksine kendimi güvende hissettim, ne olursa olsun ninemin o asansöre binmemi sağlayacağından emindim.

Dur bir dakika... Tam şu anda, bu satırı yazarken bir şey fark ettim. Asansörün nereye gittiğini hiç sormadım. Ona şimdi bir mesaj gönderip soracağım ve cevap gelir gelmez seni de haberdar edeceğim.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

3

Tamam, şimdi gerçekten Yasutani Jiko'nun büyüleyici hikâyesini anlatmaya başlıyorum. O, Taisho Dönemi'nin ünlü anarşist-feminist roman yazarı ve tövbekâr bir Budist rahibesi. Fakat önce, sana şu anda elinde tuttuğun kitap hakkında biraz açıklama yapmalıyım. Şimdiye kadar çoktan, bunun sıradan bir liseli kızın, minik altın anahtarı ve kalp biçimindeki kilidiyle tombul hayvan çıkartmaları yapıştırılmış, parlak pembe kaplı, masum günlüğü olmadığını anlamışsındır. Ve bu kitabı eline aldığında, eminim aklına gelen ilk düşünce de, "Hey, bak, burada enteresan bir Japon kızın günlüğü var. Aman Tanrım, mutlaka okumalıyım!" olmamıştır. Çünkü kitabı eline aldığında, onun ünlü Fransız yazar Marcel Proust'un felsefi başyapıtı, **À la recherche du temps perdu** olduğunu düşünmüştün. Sıradan bir insan olan ve biraz da hilekâr sayılan Nao Yasutani'nin günlüğü olabileceği hiç aklına gelmemişti. Eh, ne derler bilirsin, **bir kitabın kapağından** içinde ne olduğu anlaşılmaz...*

*Umarım seni hayal kırıklığına uğratmamışımdır. Marcel Proust'un kitabı, içinden kesilerek çıkarıldı, ama bunu ben yapmadım. Ben onu, bu hâliyle, Harajuku'daki*** iğne, tığ, cep

---

*Aşağı yukarı 13 x 19 cm boyutlarında, sıkı ciltli bir kitap.

**Kırmızımsı bir kumaşla kaplanmış kapak yıpranmış. Kitabın adı, ön yüzde ve sırtta kabartma şeklinde, bakır harflerle yazılmış.

***_Harajuku_ (原宿) – Tokyo'da gençlik kültürü ve sokak modasıyla ünlü bir yer.

Dergâh Kitap Arşivi - https://dergah.org

telefonu keseleri ve boncuklu manşetler gibi şeylerin satıldığı küçük bir hobi dükkânından satın aldım. El sanatlarıyla uğraşmak, Japonya'da çok popüler. Herkes örgü örüyor, boncuk diziyor, dantel yapıyor ya da pepakura* ile ilgileniyor. Fakat ben çok beceriksizimdir, bu yüzden trendi takip etmek için sadece alışveriş yapıyorum. Bu günlükleri yapan kız çok ünlü bir zanaatkârdır ve dünyanın dört bir yanından topladığı kutular dolusu kitabın içini titizlikle kesip çıkardıktan sonra, kapakların arasını boş sayfalarla doldurur. O kadar titiz çalışır ki kitabı açmadan içinin çalındığını anlayamazsın ve kitabı açtığında da içindeki harflerin ölü karınca sürüsü gibi sayfalardan yere dökülmüş olabileceğini düşünürsün.

Son zamanlarda hayatım sarpa sarmıştı ve günlüğü satın aldığım gün okulu asmıştım, kendimi gerçekten çok kötü hissediyordum. O nedenle kendimi biraz olsun şımartmak için Harajuku Caddesi'nde alışveriş yapmaya karar verdim. Raftaki bu eski kitapları gördüğümde, önce onları dükkânın vitrin aksesuarı zannettim ve fazla dikkat etmedim. Ama tezgâhtar kız bana işaret edince hemen bir tanesini elime aldım. Ucuz da değildi gerçi ama kapağının yıpranmışlığına bayıldım ve içine yazı yazmanın iyi hissettireceğini düşündüm. Gerçekten basılmış bir kitap gibi. Fakat hepsinden de iyisi, bu kapak, günlüğüm için mükemmel bir kamuflaj olacaktı.

Gerçekten dâhiyane bir fikir bu!

Sana yumruk atıp senden bir şeyler çalan ve sonra da çaldıklarını sana karşı kullanan insanlar oldu mu hiç? Olduysa bu kitap kapağının, aptal sınıf arkadaşlarımın merak edip okuyacağı ve daha sonra içerisinden seçtikleri bazı bölümleri internette yayımlayacakları bir günlük formundan çok uzak olduğunu anlayacaksındır. Hem kim böyle eski bir kitabın içini merak eder ki? Üstelik adı da **À la recherche du temps perdu**

---

*Peipaakura (ペーパークラ) – Bir tür kâğıt sanatı. İngilizce paper + craft kelimelerinin birleşmesiyle oluşan bir sözcük.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

olan bir kitabı. Haksız mıyım? Aptal sınıf arkadaşlarım bunun juku* ödevim olduğunu falan sanacaklardı.

Kitabın adını bile anlamazlardı, gerçi Fransızca bilmediğim için ne anlama geldiğini ben de bilmiyordum ama neyse. İndirimde farklı isimlerle bir düzine kadar kitap vardı. Bunlardan bazıları **Büyük Umutlar** ve **Gulliver'in Seyahatleri** gibi İngilizce yazılmış kitaplardı. Ama adını okuyamadığım bir kitabı almanın daha iyi bir fikir olacağını düşündüm. Çünkü anlamını bilirsem bu benim ifade biçimimdeki yaratıcılığı baltalayabilirdi. Rafta başka dillerden de kitaplar vardı; Almanca, Rusça ve hatta Çince... Fakat ben hepsine baktıktan sonra **À la recherche du temps perdu**'de karar kıldım çünkü tahminlerime göre bu, Fransızca yazılmış bir kitaptı. Ee, Fransızların entelektüel oldukları kadar havalı insanlar oldukları da malum. Ama en önemlisi de bu kitap, el çantama sığabiliyordu.

*juku (塾) – Dershane.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

4

Kitabı satın alır almaz yazmaya başlamak istediğim için en yakın kissaya* gidip bir fincan kahve siparişi verdim. Sonra en sevdiğim mor tükenmez kalemimi çıkardım ve kitabın saman sarısı ilk sayfasını açtım. Kahvemden bir yudum aldıktan sonra kelimelerin kalemimden öylece dökülüvermesini bekledim. Bekledim, bekledim ve kahvemden birkaç yudum daha alıp biraz daha bekledim. Hiçbir şey yok. Aslında bayağı gevezeyimdir, ki sen de bunu çoktan anlamışsındır. Anlatacak bir şeyler bulmakta da pek zorlandığım söylenemez. Fakat şimdi, aklımda bir sürü şey olmasına rağmen kelimeler akmıyordu. Bu gerçekten tuhaf. Ama sonra, yeni defterimin eski bir kitap olmasının gözümü korkutmuş olabileceği kanısına vardım, elbette bunu da aşacaktım. O nedenle kahvemin kalanını içtim, bir iki manga okudum ve okulların dağılma saati gelince de evin yolunu tuttum.

Ertesi gün, yine denedim ama aynı şey oldu. Ondan sonra ne zaman kitabı elime alsam başlığına baktım ve düşündüm. Yani demek istediğim, Marcel Proust önemli biri olmalıydı. Ben bile ismini duyduğuma göre... Gerçi, başlarda kim olduğunu bilmiyordum. Meşhur bir aşçı ya da Fransız bir modacı falan

---

*kissa (喫茶) – Kahve dükkânı, kafe.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

olabileceğini düşünmüştüm ama neyse. Ya hayaleti hâlâ aramızda dolaşıyor ve kitabının sayfalarının bir hobi dükkânında kesilip çıkarılmasından dolayı öfke duyuyorsa? Ya en meşhur kitabının içinin, benim gibi aptal bir liselinin moda, hoşlandığı erkekler ya da tombul kalçası üzerine yazacağı günlük notlarla dolmasını istemiyorsa?

Ha bu arada, hoşlandığım erkek olmadığı gibi kalçam da gayet düzgündür, sadece diz kapaklarımdan nefret ediyorum. Her neyse, yani bu açıdan bakınca haklı olduğu bir konuda sinirlenmiş olabileceği için yaşlı Marcel'in hayaletini suçlayamayız. Aslında bu kadar önemli bir kitabın içini böyle aptalca şeylerle doldurmayı düşündüğüm için belki de ben kafayı sıyırmışımdır.

Ve diyelim ki hayalet bu duruma aldırmadı, yine de bu kitabın içini böylesi önemsiz şeylerle doldurmak istemezdim. Bunlar, yeryüzünde geçirdiğim son günlerim olsa bile... Bu yüzden önemli bir şeyler yazmak istiyorum. Tamam, belki çok önemli değil, çünkü önemli olan herhangi bir şey bilmiyorum, ama okumaya değer bir şeyler olduğundan eminim. Ardımda, gerçek olan bir şey bırakmak istiyorum. Fakat gerçek hakkında ne yazabilirim ki? Elbette hayatımda olup biten bir sürü kötü şeyden bahsedebilirim. Annem, babam ve sözüm ona arkadaşlarım var ama onlar hakkında özellikle yazmak istemiyorum. Ne zaman şu aptal ve boş hayatım üzerine düşünsem onu boşa harcadığım gerçeğiyle yüzleşiyorum. Tanıdığım herkes de aynı durumda aslında. Yaşlı Jiko hariç tabii. Biz ise sadece vakit öldürüyoruz, zaman geçiriyoruz ve hâliyle işe yaramaz hissediyoruz.

Boşa harcanmış zaman ne anlama gelir ki? Yani eğer zamanını boşa harcamışsan onu sonsuza dek kaybetmiş mi olursun? Peki ya zamanın sonsuza dek kaybolması ne anlama gelir? Yakında öleceğin anlamına gelmez herhâlde, değil mi? Demek istediğim, bir an önce ölmek istiyorsan bu konuya bizzat el atman gerekir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

5

Her neyse, ne zaman yazmak için yaşlı Marcel'in kitabını elime alsam zaman öylece akıp gidiyor ve hayaletler hakkındaki rahatsız edici düşünceler kafamın içinde dönüp duruyordu. Sonunda kitabın isminin ne anlama geldiğini öğrenmem gerektiğine karar verdim. Babette'e sordum. Babette gerçek bir Fransız hizmetçi değil. Chiba vilayetindeki bir liseden terk olduğu için yardımcı olamadı. Bildiği bütün Fransızca, birkaç erotik deyimle sınırlı ve onları da bir süre flört ettiği şu sürekli osuran yaşlı Fransızca profesöründen öğrendi. Dolayısıyla, o akşam eve gittiğimde Marcel Proust ismini Google'da arattım ve **À la recherche du temps perdu'nün** "Kayıp Zamanın İzinde" anlamına geldiğini öğrendim.

Tuhaf, değil mi? Yani Akiba'daki kafede oturmuş, kayıp zaman hakkında düşünüyordum ve yüz sene önce Fransa'daki yaşlı Marcel Proust da oturmuş, tam olarak aynı konu hakkında bir kitap yazmıştı. Belki de gerçekten kapak ve zihnim arasında dolaşan onun hayaletiydi ya da sadece çılgın bir tesadüftü bu; fakat ne olursa olsun güzeldi. Tesadüflerin hoş olduğunu düşünüyorum, her zaman bir anlama gelmeseler bile. Hem zaten herhangi bir anlama gelip gelmeyeceğini kim bilebilir ki? Belki

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

de bir anlamı vardır. Her şeyin bir nedeni vardır demek istemiyorum. Bu daha çok, yaşlı Marcel ve benim aynı frekansta olmamız gibi bir durum.

Ertesi gün, Fifi'ye geri döndüm ve bir demlik tütsülenmiş çay söyledim. Bazen değişiklik olsun diye kahve yerine çay içerim. Orada oturmuş, tütsülenmiş çayımı yudumlayıp Fransız pastamı didiklerken ve Babette'in bana bir randevu ayarlamasını beklerken, başladım kafa yormaya.

Kayıp bir zamanı nasıl araştırırsın ki? Bu ilginç bir soru, o yüzden yaşlı Jiko'ya mesaj atıp sordum. Ne zaman filozofik bir problemle karşılaşsam bunu yaparım. Sonra bir süre, gerçekten uzun bir süre beklemem gerekir fakat sonunda telefonum küçük bir titremeyle cevabın geldiğini haber verir bana. Ve yazdığı şeyse şu:

あるときや
ことのはもちり
おちばかな*

Öyle bir zaman ki
Kelimeleri dökülmüş...
Yoksa ağaç yaprakları mı onlar?

Şiirde çok iyi değilim fakat yaşlı Jiko'nun şiirini okuduğum zaman, tapınak bahçesindeki büyük yaşlı mabet ağacının** görüntüsü belirdi gözlerimin önünde. Bu ağacın yaprakları küçük

---

**Aru toki ya / Koto no ha mo chiri / Ochiba ka na*

Aru toki ya – Şu anda (ある時や). Uji'de (有時) kullanılan kanji (Çince yazı karakterlerine Japoncada verilen isim) ile aynı.

Koto no ha – Aslında tekellümün bitişi anlamına gelir (言の葉). Kotoba'da (言葉) kullanılanla aynı kanji, "kelime" anlamına gelir.

Ochiba – Düşmüş yapraklar, *pun on ha* (葉) ile kullanıldığında "düşmüş kelimeler" kastedilir.

ka na – Merak duygusunu açığa vuran soru eki.

**Mabet ağacı yapraklarının çayı, hafızayı güçlendirmek için kullanılır. Bu ağaçların genellikle Budist tapınaklarının önünde bulunmasının sebebi, keşişlere sutraları ezberlerken yardımcı olmasıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

yeşil pervanelere benzer; sonbahar gelip çatınca parlak sarı renge bürünen bu yapraklar dökülür ve toprak safi altın görüntüsüyle bezenir âdeta. O anda aklımda bir şimşek çaktı. O yaşlı, büyük ağaç bir zaman kahramanıydı ve Jiko da öyle. Kendimi o ağacın altında, Jiko'nun dört bir yana saçılmış altın kelimelerinin aslında dökülen yapraklar olduğunu düşünüp kayıp zamanı bunların arasında ararken hayal ettim.

Zaman kahramanı olma fikri, **Shōbōgenzō** adlı bir kitaptan gelir. Kitap, Dōgen Zenji adlı eski bir Zen üstadı tarafından tam sekiz yüz yıl önce yazılmış. Doğal olarak o, yaşlı Jiko'dan da Marcel Proust'tan da daha yaşlı. Dōgen Zenji, Jiko'nun en sevdiği yazarlardandır ve bence bu kadar yıl sonra bile kitapları hâlâ elden ele dolaşıyor ve çok satıyorsa bayağı şanslı biri bu Dōgen Zenji denilen adam. Jiko'nun yazdığı kitapların ise maalesef tüm baskıları tükenmiş, o nedenle ona ait hiçbir kelimeyi okuyamadım; fakat Jiko, hikâyelerinin çoğunu anlattı bana ve ben de o zaman kelime ve hikâyelerin zaman kahramanı olabilecekleri üzerine düşünmeye başladım. Sonra da yaşlı Jiko'mun hikâyesini Marcel Proust'un bu önemli kitabının içine yazabileceğim sonucuna vardım.

Jiko'nun hayatını yazma sebebim, onun hayatımdaki en önemli insan olması değil; ama tabii ki hayatımdaki önemi yadsınamaz. Gerçek olamayacak kadar yaşlı olması ya da Marcel Proust'un kitabını yazdığı yıllarda hayatta olması da değil bunun sebebi. **À la recherche du temps perdu**'nün içine onun hayatını yazmak istememin tek bir nedeni var aslında, o da onun tanıdığım, gerçek manada zamandan anlayan tek insan olması.

Yaşlı Jiko, zamanı çok iyi ölçüp biçer. Her şeyi çok ama çok yavaş yapar; verandaya oturması, bahçedeki havuzun etrafında tembelce uçuşan yusufçukları izlemesi bile yavaştır. Her zaman, her şeyi zamana yayarak çok ama çok yavaş yaptığını ve

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

böylece daha çok zaman kazanıp daha uzun yaşadığını söyler ve sonra gülmeye başlar. Ve siz de onun şaka yaptığını anlarsınız. Demek istediğim, zamanın tereyağı ya da reçel gibi yayabileceğiniz bir şey olmadığının tabii ki farkında ve ölümün, **sen işlerini bitirene kadar ben buralarda oyalanırım** demeyeceğinin de. O yüzden ölüm seni yakalamadan, bitirmek istediğin işleri bir an önce tamamlaman gerektiğini de gayet iyi biliyor.

Diğer taraftan o, bu gerçeği şaka gibi görüyor ve gülüp geçiyor. Bense o kadar eğlenceli olduğunu düşünmüyorum. Jiko'nun gerçek yaşını bilmiyor olmama rağmen, emin olduğum bir şey varsa o da kısa bir süre sonra, tapınak mutfağını süpürmeyi, turp tarhlarına sızmış yaban otlarını temizlemeyi ya da sunaktaki çiçekleri tazelemeyi bitiremeden öleceği. Ve bir defa öldü mü bu, onun sonu olacak; zaman böyle bir şey işte. O bunu pek umursamasa da ben çok ciddiye alıyorum.

Bugünler, yaşlı Jiko'nun yeryüzündeki son günleri ve bunu değiştirmek için elimden hiçbir şey gelmiyor. Zamanın akışını durdurmak, hiç olmazsa yavaşlamasını sağlamak için hiçbir şey yapamıyorum. Günün her saniyesi, bir başka saniyenin kaybı anlamına geliyor. Jiko büyük olasılıkla benimle aynı fikirde olmayacaktır fakat ben bunu böyle görüyorum.

Bensiz bir dünyayı düşünmek, beni rahatsız etmiyor çünkü ben bir istisna değilim ama Jiko'nun olmadığı bir dünyanın düşüncesinden dahi nefret ediyorum. O, Galapagos kaplumbağaları ya da kurak dünyada ağır aksak gezinen, soyu tükenmiş, tarih öncesi hayvanların tek örneği gibi. O kadar benzersiz ve özel biri ki... Fakat lütfen soyu tükenmiş varlıklar hakkında konuşmama izin vermeyin çünkü bu konu oldukça can sıkıcı ve devam edersem her an intihara teşebbüs edebilirim.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

6

Pekâlâ Nao. Neden bunu yapıyorsun? Yani, amacın nedir? Mesele de bu ya zaten.

Jiko'nun hayat hikâyesini yazmak istiyorum çünkü onu seviyorum ve hatırlamak istiyorum. Uzun süre buralarda kalma gibi bir niyetim de olmadığına göre, öldüğümde hikâyelerini hatırlayamam, öyle değil mi?

Benden başka kim bilmek ister ki? Demek istediğim, eğer tüm dünyanın Jiko'yu tanımak istediğini düşünseydim onun hikâyelerini bir blogda yayınlardım. Gerçi yapmadım da değil ama bir süre sonra vazgeçtim. Çünkü sanal âlemdeki herkesin de benim gibi Jiko'yu önemseyeceğini düşünmüştüm ama kimsenin umurunda bile olmaması beni fazlasıyla üzdü.*

*Sonra, küçük odalarında yalnız oturan milyonlarca insanı düşündüm, öfkeyle yazıp yayımladıkları o küçük sayfaları kimsenin okuyacak vakti olmadığını, çünkü herkesin de aynı anda yazmak ve yayımlamakla meşgul olduğunu** düşündüm. Ve üzüntüm giderek büyüdü, kalbim kırıldı işte.*

Gerçek şu ki bugünlerde sosyal medyayı pek kullanmıyorum

---

*"Asla hiç kimsenin umurunda olmaz demedim," dedi Oliver. "Bu üzücü bir şey mi ki? Öyle olduğunu sanmıyorum."

**"Her insan birer yazara dönüştüğünde (ki bu da çok uzak bir gelecekte değil), evrensel bir sağırlık ve anlayışsızlık çağına girmiş olacağız." – Milan Kundera, Gülüşün ve Unutuşun Kitabı, 1980.

Ücretsiz PDF kitap Arşivi - kitapsiz.com

ve takıldığım kişiler de her ne kadar cep telefonu ve internet üzerinden mesaj gönderebilen bir bosatsu olsa da yüz dört yaşındaki bir Budist rahibesini umursayacak tipte insanlar değiller. Evet, internet de kullanabiliyor, sırf Tokyo'da olduğum zamanlarda da benimle iletişim kurabilsin diye ona bir bilgisayar aldırttım. Yeni teknolojinin sıkı bir takipçisi olmamasına rağmen kataraktlı gözleri ve romatizmalı parmaklarıyla yine de iyi idare ediyor. Yaşlı Jiko ve Marcel Proust, artık tamamıyla yok olan kablo öncesi bir zamandan geliyorlar.

İşte böyle, Fifi'nin Hoş Önlüğü'nde oturmuş, önümdeki boş sayfalara bakıp neden umursadığımı sorguluyorum. Birden müthiş bir fikir geldi aklıma. Okumaya hazır mısın?

Marcel'in kitabının içine Jiko hakkında bildiğim her şeyi yazacağım ve bitirdiğim zaman, onu bulman için bir yere bırakacağım!

Nasıl fikir ama? Bu, zamanın içinden ileriye uzanıp sana dokunmak gibi bir duygu veriyor bana ve muhtemelen gelecekte bir zamanda, sen bu kitabı bulup okuduğunda da benzer şekilde geriye uzanıp bana dokunmuş gibi hissedeceksin.

Bana sorarsan bu mükemmel bir fikir. Zaman ve mekân okyanusuna bırakılmış şişedeki mesaj gibi. Tamamen kişisel ve aynı zamanda da gerçek, yaşlı Jiko ve Marcel Proust'un kablo öncesi zamanından kalma. Blog yazmak gibi değil, hatta tam tersi. Antiblog, çünkü bu şekilde herkese değil, sadece özel birine hitaben yazılmış olacak ve o özel kişi de sen olacaksın. Buraya kadarını okumuşsan ne demek istediğimi anlamışsındır sanırım. Anladın mı? Kendini özel hissediyor musun?

Cevap vermek istersin diye biraz ara verip bekleyeceğim.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7

Şaka yapıyorum. Yanıt veremeyeceğini elbette biliyorum. Şu an aptal gibi hissediyorum, ya kendini özel hissetmiyorsan? Varsayımda bulunuyorum sadece, tamam mı? Jiko'ya anlattığım, o sapıklar tarafından öldürülen, parça pinçik edilip çöplüğe atılan genç kızlar gibi aptalın teki olduğumu düşünüp beni çöpe atmayı planlıyor da olabilirsin. O kızların tek suçu, yanlış adamlarla randevulaşmış olmalarıydı. Düşüncesi bile ne kadar korkunç.

Ya da başka bir korkunç düşünce daha, ya bunu sonuna kadar okumazsan? Ya bu kitap, sırf ilk bulan çöp kutusuna ya da kâğıt öğütücüsüne attı diye senin eline hiç geçmezse? İşte o zaman yaşlı Jiko'nun öyküsü gerçekten sonsuza dek yok olmuş olur ve bu durumda ben de burada oturmuş, çöpün içinden konuşarak zaman kaybediyor olurum.

Hadi, cevap versene! Çöpün içinde miyim, değil miyim?

Şaka şaka. Yine... ☺

Pekâlâ, işte neye karar verdiğimi açıklıyorum. Riski göze alıyorum çünkü risk her şeyi daha ilginç bir hâle getiriyor. Yaşlı Jiko'nun da buna itiraz edeceğini sanmıyorum, çünkü bir Budist olarak faniliği, hiçbir şeyin sonsuza dek sürmeyeceğini, her şe-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://fantey.org

yin değişebileceğini en iyi o bilir. Yaşlı Jiko için hayat hikâyesinin yazılmış ya da kaybolmuş olmasının gerçekten bir önemi yok. Bu boş vermiş tarafımı ondan almış olabilirim hatta. Zamanı geldiğinde her şeyi oluruna bırakabilirim. Ya da bırakamam. Bilmiyorum.

Belki son sayfalara geldiğimde yazdıklarımdan utanacağım ve ortalıkta bırakmaya cesaret edemeyip onu kendim yok edeceğim.

Hey, eğer bu kitabı okumuyorsan demek ki ben pısırığın tekiyim! Ha ha.

Ve şu Marcel Proust'un öfkeli hayaletine gelince onun hakkında endişelenmemeye karar verdim. İsmini Google'da ararken, Amazon'daki satış grafiğine baktım ve kitaplarının hâlâ basılıyor olduğunu gördüm. Sadece bahsi geçen şu À la recherche du temps perdu bile sıralamalarda 13.695 ve 79.324 arasında. Bu, onu en çok satanlar arasına koymasa bile ölü bir adam için hiç de fena sayılmaz. O yüzden yaşlı Marcel için üzülmene hiç gerek yok.

Bu projenin ne kadar süreceğini bilmiyorum. Belki aylar sürecek. Yazılacak bir sürü boş sayfa ve Jiko'nun da anlatılacak bir sürü hikâyesi var. Ben de oldukça yavaş yazarım aslında ama bu kez gerçekten sıkı çalışacağım. Son cümlelerimi yazana dek Jiko da çoktan ölmüş olacak ve o andan itibaren benim zamanım başlayacak. Ve evet, Jiko'nun hayatıyla ilgili her detayı yazamayacağımı elbette biliyorum. O yüzden onu daha fazla tanımak istersen onun kitaplarını okuman gerekecek, tabii bulabilirsen.

Daha önce de dediğim gibi, yazdığı kitapların hiçbirinin baskısı yok artık ve basılı kitaplarının kopyaları da belki çoktan zanaatkâr bir kız tarafından günlük yapılmak üzere boşaltılmış ve altın kelimeleri de Proust'unkinin yanındaki geri dönüşüm kutusuna atılmıştır. Eğer öyle olmuşsa bu gerçekten üzücü.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Çünkü Amazon sıralamalarında Jiko'nun kitaplarının hiçbiri yok. Biliyorum, çünkü kontrol ettim. İsmi bile çıkmıyor. Hmm... Bu kitapların içini kesip boşaltma konusunu tekrar düşüneceğim. Belki de sandığım kadar güzel bir iş değildir bu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://kitkey.org

Ruth

1

Kedi, Ruth'un kucağına çıkmak için seçtiği en stratejik noktaya, çalışma masasına atladı. Ruth, günlüğü okuyordu. Ruth'a yandan yaklaşan kedi, patilerini Ruth'un dizlerine koyup burnunu, yolunun üzerinden kaldırmak istercesine kitabın sırtına sürttü ve kitap çekilince Ruth'un kucağına bir güzel kuruldu. Kafasını onun eline sürterken patileriyle kucağını yoğurmaya başladı. Çok sinir bir kediydi. İlgi delisiydi resmen.

Ruth günlüğü kapatıp masasının üzerine bıraktı ve kedinin alnını okşadı. Kitabı bir kenara bırakmış olmasına rağmen geçmek bilmeyen tuhaf bir sorumluluk binmişti omuzlarına. Fakat ne sorumluluğu vardı ki? Kıza yardım mı edecekti? Yoksa onu koruyacak mıydı? Saçmalık.

İlk düşüncesi, bir an önce günlüğü okuyup bitirmek oldu; fakat kızın el yazısı kolaylıkla deşifre edilemeyecek kadar karışıktı ve cümlelere yer yer argo, yer yer de konuşma diline ait ilgi çekici kelimeler serpiştirilmişti. Ruth, yıllar önce Japonya'da yaşamıştı ve günlük konuşma diline epey bir vakıftı. Ancak bu kız oldukça eski bir dil kullanıyordu.

Üniversitedeyken Genji'nin Hikâyesi, Noh draması, Yastıkname gibi yüzlerce, hatta binlerce yıl önceki edebî eserleri içeren

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Japon Klasikleri dersi almıştı. Fakat modern Japon kültürüne ilişkin bilgisi çok azdı. Kız, bazı terimleri açıklamaya çalışmıştı ama hepsini değil. O yüzden önce kendi eski Kanji sözlüğünü bulup çıkardı, ardından kızın bahsettiklerini doğrulamak ve anlamak için internete girip araştırma yapmaya başladı.

İlk önce, Akiba ve hizmetçi kafeleriyle otaku ve hentai kelimelerinin tercümelerine ve açıklamalarına baktı. Bir de anarşist-feminist Zen Budist rahibesi yazar vardı. Nao'ın da dediği gibi onun hakkında hiçbir şey bulamadı. Nao Yasutani ismini Google'da arattı ama ondan da bir şey çıkmadı.

Kedi, onun ilgisizliğinden sıkılıp kucağından indi. Ruth'un parmaklarının, başını kaşımak yerine klavyedeki tuşları tıkırdatmasından hoşlanmıyordu. Çünkü kediye göre bu, o mükemmel ellerin, bir hiç uğruna ziyan edilmesi anlamına geliyordu. O yüzden, Oliver'ı aramaya gitti.

Ruth, Dōgen'i ararken daha şanslıydı; başyapıtı *Shōbōgenzō* veya diğer ismiyle Gerçek Dharma Gözünün Hazinesi, her ne kadar Proust'un sıralamasının yanına yaklaşamasa da Amazon listelerine girmişti. On üçüncü yüzyılın başlarında yaşadığı düşünülürse Proust'tan neredeyse yedi yüzyıl daha yaşlıydı. Ruth, "zaman kahramanı olmak" deyimini araştırdığında bu deyimin, *Shōbōgenzō*'nun İngilizce kopyasının 11. Bölümü'nün başlığı olarak kullanıldığını gördü. Ayrıca internette bununla ilgili pek çok tercüme dosyası vardı. Ruth, eski Zen üstadının, zamanın en ince ayrıntısına bile kafa yorduğu bu karmaşık anlatımını şiirsel fakat anlaşılmaz buldu.

Zamanın kendisi bir varlıktır, diye yazmıştı *ve tüm varlıklar zamandır... Özünde, evrendeki her şey, zamandaki anlar gibi birbirine sıkı sıkıya bağlı, daimî ve ayrıdır.*

Ruth gözlüğünü çıkarıp gözlerini ovuşturdu. Çayından bir yudum aldı, zihnindeki sorularla o kadar meşguldü ki uzun süredir bekleyen çayının soğuduğunu fark etmedi bile. Kimdi bu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Nao Yasutani ve şimdi neredeydi? İntihar etme konusunda ciddiydi galiba. Şimdi bir şişe hap ve bir bardak suyla bir yatağın ucuna oturmuş olabilir miydi? Belki de çoktan bir sapığın kurbanı olmuştu. Ya da belki deprem veya tsunaminin kurbanı. Gerçi bu seçenek pek mantıklı gelmemişti Ruth'a. Çünkü tsunami, Tohoku'da olmuştu, yani Kuzey Japonya'da. Nao ise Tokyo'daki bir hizmetçi kafesinden yazıyordu. O değil de hizmetçi kafesinde ne işi vardı? Fifi'nin yeri, daha çok bir genelevmiş gibi geliyordu kulağa.

Sandalyesine yaslandı ve penceresinden dışarı, uzun ağaçların ötesinde görünen ince ufuk çizgisine baktı. *Bir çam ağacı, zamandır,* diye yazmıştı Dōgen *ve bambu bir zamandır. Dağlar zamandır. Okyanuslar zamandır...* Koyu renkli bulutlar alçalıp okyanusun mat parlaklığıyla bir olmuşçasına asılı kalmıştı gökyüzünde. Mat, metalik bir gri. Pasifik'in uzak köşesinde, harabeye dönmüş Japon kıyı şeridi vardı. Kasabaların tümü yerle yeksan olmuş, denize sürüklenmişti. *Eğer zaman yok edilebilseydi dağlar ve okyanuslar da yok edilebilirdi.* Kız da acaba, oraya, derin sulara mı gömülmüştü? Çoktan çürümüş bedeni dalgalar tarafından parçalara ayrılmış olabilir miydi?

Ruth, kapağındaki kabartma yaldızları kararmış, sağlam, kırmızı kitaba baktı. Neredeyse on yıldır üzerinde çalıştığı, sağına soluna renkli post-itler yapıştırdığı notlardan oluşan bir kâğıt yığınının üzerinde duruyordu. Gerçekten *À la recherche du temps perdu,* diye düşündü. Bitiremediği diğer romanını bir kenara bırakıp Alzaymırlı annesine hasta bakıcılık yaptığı yılları yazmaya karar vermişti. Şimdi, karşısında duran kâğıt yığınına bakınca kendi kayıp zamanını düşünerek panik oldu. Taslak olarak bıraktıklarının yarattığı dağınıklık şaşkına çevirdi onu. Yeni çalışması da dâhil olmak üzere hepsinin düzenlenmesi gerekiyordu. Değerli zamanını bir başkasının hikâyesine harcayarak ne yaptığını zannediyordu ki?

Günlüğü eline aldı, başparmağıyla sayfaları hızlıca çevirmeye başladı. Okumuyordu, daha doğrusu okumamaya çalışıyordu. El yazısının kitabın sonuna dek devam edip etmediğinden emin olmak istiyordu sadece. Belki de yazı kitabın ortalarında son buluyordu. Kendisi de kaç defa günlük yazmaya başlamış ama sonra bırakmıştı. Kaç defa kitap yazmaya başlamış ama sonra onları bilgisayarında çürümeye terk etmişti. Fakat mürekkebin rengi mordan pembeye, pembeden siyaha ve sonra da tekrar mora döndüğü hâlde yazının hiç aksamadığını, ama gittikçe küçülüp biraz daha sıkışarak baştan sona kadar aynı düz çizgide sayfaları doldurduğunu fark etti. Kızın kelimeleri bitmeden kitabın sayfaları bitmişti.

Peki ya sonra?

Ruth kitabı çat diye kapattı, hile yapmaktan ve son cümleyi okumaktan kaçınmak için gözlerini kapatarak kitabı kendisinden uzaklaştırdı. Fakat soru, zihninin karanlığında patlayan bir flaş gibi asılı kalmıştı. *"Sonunda ne oldu?"*

2

Muriel, burnunun üzerine yerleştirdiği okuma gözlüğüyle torbanın üzerinde büyüyen kaya midyelerini inceledikten sonra, "Yerinde olsam Callie'yi arar ve ona bir bakmasını söylerdim," dedi. "Belki o, bu yaratıkların kaç yaşında olduğunu hesaplayabilir ve sen de böylece, torbanın ne kadar süredir suda olduğunu anlayabilirsin."

"Oliver, tsunami etkisiyle gelmiş olabileceğini düşünüyor," dedi Ruth.

Muriel, kaşlarını çattı. "Sanırım, bu mümkün. Ama daha çok erken. Hafif eşyalar Alaska ve Tofino kıyılarına vurmaya başladı ama biz oralardan bir hayli uzağız. Nerede buldum demiştin?"

"Sahilin güney ucunda, Japon Çiftliği'nin hemen aşağısında."

Adada, bu adı hatırlayan kimse kalmamıştı. Fakat Muriel adanın eskilerindendi ve bahsedilen yerin neresi olduğunu biliyordu. Eski çiftlik evi, adadaki en güzel yerlerden biriydi ve bir zamanlar Japon bir aileye aitti. Savaş sırasında aile, orayı satmaya zorlanmıştı. O günden beri defalarca el değiştiren çiftlik evi şimdilerde yaşlı bir Alman çifte ait. Çiftliğin eski adını öğrendikten sonra, Ruth inatla böyle hitap etmeye başladı eve. "Ataları Japon olan biri olarak buna hakkım var," dedi. "Yeni Çağ doğru-

culuğunun, ada tarihini yok etmesine izin vermemeliyiz."

"Senin için hava hoş," dedi Oliver. Onun ailesi Stuttgart'tan göç etmişti. "Ben böyle dersem pek adil olmaz ama," dedi.

"Kesinlikle," dedi Ruth, "Adil değildi. Annemin ailesi de gözaltına alındı. Belki de insanlarım adına toprak talep etmeliyim. Bu arazi onlardan çalındı. Oraya gidip araba yolu üzerine oturabilir ve kalkmayı da reddedebilirim. Araziyi geri alıp Almanları kapı dışarı edebilirim."

"Neden bu kadar karşısın ki benim milletime?" diye sordu Oliver.

Evlilikleri böyleydi işte, aynı acılarla büyüyen iki insanın evliliğiydi onlarınkisi (Ruth'un ailesi hapse atılmıştı, Oliver'ınkiler Stuttgart'ta bombalanmıştı); onlar daha doğmadan olmuş bitmiş bir savaşın tesadüf eseri oluşan küçük bir sonucuydu.

"Biz, yirminci yüzyıl ortalarının yan ürünleriyiz," dedi Oliver.

"Kim değil ki?"

***

"Nedeninin tsunami olduğundan şüpheliyim," dedi Muriel, buzdolabı poşetini masaya geri koyarken. Sonra da dikkatini Hello Kitty'li beslenme çantasına yöneltti. "Geçit'te yol alan bir yolcu gemisinden düşmüşe benziyor daha çok. Belki Japon turistlerden biri düşürmüştür."

Muriel'ın bacaklarının etrafında şekilden şekle giren Pesto, sonunda onun kucağına atladı ve gri saç örgülerine bir pençe attı. Saç örgüsünün ucu, Pesto'nun inanılmaz derecede çekici bulduğu renkli boncuklu bir lastikle sıkı sıkıya bağlanmıştı. Kedi, Muriel'ın sallantılı küpelerini de çok seviyordu.

"Tsunami hikâyesini tuttum," dedi Ruth, kaşlarını çatmış, kediye bakıyordu.

Muriel, saç örgülerini kedinin ulaşamayacağı bir şekilde geriye atarken, diğer eliyle de dikkatini dağıtmak için kedinin kulaklarının arkasını kaşıyordu. Gözlüğünün ardından Ruth'a dikkatle baktı. "Kötü bir fikir. Hikâye tercihlerinin, araştırmalarını etkilemesine izin vermemelisin."

Muriel, çöplük kalıntıları konusunda uzman, emekli bir antropologdu. Çöp hakkında bir sürü şey biliyordu. Kıyıya vuran enkazları toplamada üstüne yoktu. Kopmuş ayağı da o bulmuştu zaten. Ayrıca balık kemiğinden yapılmış kancaları ve zokaları, çakmaktaşından ok ve mızrak uçlarını, ezmek ve kesmek için kullanılmış taştan çeşitli alet parçalarını da bulmuştu. Bulduklarıyla övünürdü. Bunların çoğu ilk insanlardan kalmaydı. Ağlardan kurtulup, Pasifik'i geçerek ada sahillerine vurmuş eski Japon şamandıralarından oluşan bir koleksiyonu da vardı. Şamandıraların boyutu plaj topu kadardı, renkli camdan üflenmiş karanlık kürelere benziyorlardı ve o kadar güzellerdi ki sanki başka dünyalardan kaçıp gelmişlerdi.

"Ben bir roman yazarıyım," dedi Ruth. "Elimde değil. Sahip olduğum tek şey, hikâye tercihlerim."

"Bu anlaşılabilir bir durum," dedi Muriel. "Fakat gerçek, sadece gerçektir ve asıl önemli olan kaynağı bulmaktır." Kediyi kucaklayıp yere indirdi. Sonra da parmaklarını beslenme çantasının kilidinde gezdirdi. Gümüş, turkuaz ve ağır yüzüklerle süslü parmakları Hello Kitty'li beslenme çantasının üzerinde tuhaf görünüyordu. "Açabilir miyim?"

"Tabii ki, lütfen."

Muriel, telefonda buluntuyu incelemek istediğini söyleyince, Ruth, onu olabildiğince ilk bulduğu andaki gibi paketlemeye çalışmıştı. Şimdi, havada bir gerginlik hissediyordu ama bu gerginliğin neyden kaynaklandığından emin olamıyordu. Muriel'ın isteğindeki resmiyette saklı bir şeyler vardı. Çantayı açışında bir ciddiyet vardı. Saati çantadan çıkarmadan önce neredeyse bir

seremoni gerçekleştiriyormuş gibi duraladı, sonra saati çevirip kulağına tuttu.

"Çalışmıyor," dedi Ruth.

Muriel günlüğü aldı. Sırtını ve kapağını inceledi. "İpuçlarını bulacağın yer burası," dedi rastgele bir sayfayı açarak. "Okumaya başladın mı?"

Muriel'm kitabı tutuş şekli, Ruth'un tedirginliğini daha da artırdı. "Şey, evet. Sadece ilk birkaç sayfasını. İlginç bir şey yoktu." Çantadaki mektupları çıkarıp uzattı. "Bunlar, daha işe yarar gibi. Daha eski ve muhtemelen tarihî bir değeri de var, sen ne düşünüyorsun?" Muriel, günlüğü masaya bırakıp Ruth'un uzattığı mektupları aldı. "Maalesef, mektupları okuyamıyorum," diye ekledi Ruth.

"Çok güzel bir el yazısı," dedi Muriel sayfaları çevirirken. "Bunları Ayako'ya gösterdin mi?" Ayako, genç bir Japon kadınıydı ve adadaki istiridye çiftliğinin sahibiyle evliydi.

"Evet." Ruth günlüğü gözden uzağa, masanın altına kaydırdı. "Fakat el yazısını okumanın kendisi için bile zor olduğunu söyledi. Ayrıca, İngilizcesi de çok iyi değil. Tarihleri deşifre edebildi sadece, 1944 ve 1945 yıllarında yazılmışlar ve bu durumda savaş yıllarını hatırlayan birini bulmam gerekiyor."

"Bol şans," dedi Muriel. "Lisan, gerçekten o kadar değişti mi?"

"Değişen lisan değil, insanlar. Ayako, yeni neslin, ne karmaşık karakterleri okuyabildiğini ne de artık elle yazdıklarını söyledi. Bilgisayarlarla büyüdüler." Masanın altından günlüğün yıpranmış kenarlarını yokladı. Bir köşesi kopmuştu ve kumaş ciltli kapak, bir dişini kaybetmiş gibi duruyordu. Nao da bu köşeyi parmaklarıyla yoklamış mıydı acaba?

Muriel, başını salladı. "Doğru, her yerde aynı. Çocukların el yazıları korkunç bu zamanda. Okulda bile öğretmiyorlar artık." Mektupları, saatin ve buzdolabı poşetlerinin yanına bıraktı ve

şöyle bir göz gezdirdi. Günlüğün yokluğunu fark ettiyse de bir şey demedi. "Bana gösterdiğin için teşekkür ederim."

Ayağa kalktı, kucağındaki kedi kıllarını silkeledi ve sonra da topallayarak hole doğru ilerledi. Kalça protezi ameliyatından sonra biraz kilo almıştı ve oturup kalkarken hâlâ zorlanıyordu. Uzun bir etekle geyik nakışlı, eski bir kazak giymişti. Eteğinin çiçekli kumaşı, lastik çizmelerinin üzerine dökülmüştü. Sendeleyerek durdu ve kendisini geçirmeye gelen Ruth'a baktı.

"Hâlâ bunu benim bulmuş olmam gerektiğini düşünüyorum," dedi kazağının üstüne yağmurluğunu giyerken. "Fakat belki de senin bulmuş olman daha iyidir, sonuçta az da olsa Japonca okuyabiliyorsun. Bol şans. Fakat seni işlerinden çok fazla alıkoymasına..."

Ruth, kollarını kavuşturdu.

"... Her neyse, yeni kitabın nasıl gidiyor?" diye sordu Muriel.

3

Ruth, gece uyumadan önce Oliver'a yazdıklarını okurdu. Verimli bir gün geçirdiğinde, yazdıklarını yüksek sesle okuyup, üzerinde çalıştığı sahne hakkında düşünerek uykuya dalarsa ne yönde ilerlemesi gerektiğini bilerek uyandığını fark etmişti. Uzun süredir ne böyle bir gün geçirmiş ne de yazdıklarını paylaşmıştı.

O gece, Nao'ın günlüğünden birkaç bölüm okudu. Nao'ın zebra desenli yatak, külot ve sapıklar hakkında yazdığı kısma geldiğinde, ani bir rahatsızlık hissiyle yüzünün kızardığını hissetti. Utanma değildi bu. Bu tip konularda hiç utangaç olmamıştı. Daha çok, kız adına rahatsız olmuştu. Korumacı hissediyordu kendisini. Fakat endişelenmesine gerek yoktu.

"Şu rahibe oldukça ilginç biriymiş," dedi Oliver saati kurcalarken.

"Evet." Ruth rahatlamıştı. "Taishō Demokrasisi, Japon kadınları için ilginç bir dönemdi."

"Sence hâlâ hayatta mıdır?"

"Rahibe mi? Sanmam. Yüz dört yaşındaydı–"

"Kızı kastetmiştim."

"Bilmiyorum. Bunun çılgınca olduğunun farkındayım ama o

kız için endişeleniyorum," dedi Ruth. "Ona ne olduğunu bulmak için okumaya devam edeceğim."

4

Kendini özel hissediyor musun?

Kızın sorusu hâlâ aklındaydı.

"İlginç bir düşünce," dedi Oliver, saatle oynamaya devam ederken. "Başladın mı?"

"Neye başladım mı?"

"Kız bunu senin için yazdığını söylemiş. Kendini özel hissetmeye başladın mı?"

"Saçmalık bu," dedi Ruth.

Ya aptalın teki olduğumu düşünüp beni çöpe atmayı planlıyorsan?

"Çöpten konu açılmışken," dedi Oliver, "son günlerde Büyük Çöp Girdapları hakkında düşünüyordum da..."

"Büyük ne?"

"Büyük Doğu ve Büyük Batı Pasifik Çöp Girdapları. Okyanusta yüzen inanılmaz sayıda çöp ve atık yığını. Onlardan bahsedildiğini duymuş olmalısın..."

"Evet," dedi Ruth, "yani kısmen duydum sayılır." Oliver'ın bu konuda konuşmak istediği çok açıktı. Bu yüzden Ruth'un bunu önceden duymuş ya da duymamış olmasının pek bir önemi yoktu. Ruth günlüğü beyaz yatak örtüsünün üzerine bıraktı. Gözlüğünü çıkardı ve kitabın üzerine koydu. Kalın, siyah çerçeveli

retro gözlüğü, yıpranmış kırmızı cildin üzerinde hoş duruyordu.

"Dünya okyanuslarında en az sekiz alan var," dedi Oliver. "İki tanesi, Büyük Doğu ve Büyük Batı Girdapları; her ikisi de Kaplumbağa Girdabı'nın içinde. Ve Hawaii'nin güney ucunda birleşiyor. Büyük Doğu Çöp Girdabı, neredeyse Teksas kadar büyük ama Büyük Batı Çöp Girdabı ondan da büyük, hemen hemen ABD'nin yarısı kadar."

"İçlerinde ne var peki?"

"Çoğunlukla plastik. Senin şu buzdolabı poşetin gibi. Şişe kapakları, bira kutuları, balık ağları, strafor, tıraş bıçakları... Yani kısacası, denize attığımızda yüzebilen her şey."

"Bu çok korkunç. Bana bunu neden anlatıyorsun ki?"

Oliver saati sallayıp kulağına tuttu. "Bir nedeni yok. Bir sürü atık var oralarda ve batınayan veya girdaptan kaçamayan her şey çöp girdabının merkezine çekilir. Eğer girdaptan kaçmayı başaramasaydı senin buzdolabı poşetinin de başına bu gelecekti. Merkeze çekilip hareketsizleşecek ve etrafta yavaşça dönmeye başlayacaktı. Plastik kısım, balıklar ve deniz parazitlerince yenecek, günlük ve mektuplardaki yazılar da suda çözülüp okunmaz hâle gelecekti. Japon Çiftliği'nin altındaki sahil yerine kim bilir nerede bulurdun onu!"

"Sen neyden bahsediyorsun?"

"Hiçbir şey. Sadece bu gerçekten inanılmaz, hepsi bu."

"Evrendeki mucizeler gibi mi?"

"Belki." Şaşırmış bir yüz ifadesiyle baktı. "Hey, bak!" dedi, saati tutuyordu. "Çalışıyor!"

Saniye ibresi, saatin yüzündeki geniş, parlak rakamların üzerinde ilerlemeye başlamıştı. Ruth, saati ondan alıp bileğine taktı. Erkek saatiydi ama ona yakışmıştı. "Nasıl yaptın?"

"Bilmiyorum." Omzunu silkti. "Sadece kurdum sanırım."

5

Oliver'ın nefes alış veriş sesine karışan saatin sesini dinledi karanlıkta: tik tak tik tak... Komodine uzanıp günlüğe dokundu. Parmaklarını yumuşak kumaş cildin üzerinde gezdirdi. Bakır rengi harflerin sönük görüntüsünü düşündü. *À la recherche du temps perdu* şeklini koruyordu hâlâ. Ancak bu harfler evrim geçirmişti. Gerçi evrim zaman içinde olan bir şeydir, hâlbuki bu çok ani olmuştu, bir mutasyon ya da bir çatlak. Sayfalar, Proust'tan bambaşka bir şey yapma amacıyla Tokyolu bir zanaatkâr tarafından yırtılmıştı.

Mor mürekkebin, uzun ve renkli paragrafların içinde yılankavi ilerlemesini canlandırabiliyordu zihninde. Kızın cesur ve utangaçlıktan uzak bir üslubu olduğunu fark etti ve ona hayranlık duydu. Akıcı yazıda, nadiren ikinci bir düşünce için duralamış, bir kelime için tereddüt etmiş ve sadece birkaç yerde bir satırın ya da bir deyimin üzerini çizmişti. Bunu fark etmek, Ruth'un içini korkuyla karışık bir merakla doldurdu. Böylesi kesinlik içeren sayfalarla karşılaşmayalı yıllar olmuştu.

Zamanın içinden sana dokunuyorum.

Ellerinde tuttuğu günlüğün ısındığını hissetti yine ama bunun nedeninin kitabın içine saklanmış bir hayalet olmadığını

biliyordu, vücudundaki ısı değişimiyle alakalıydı bu. İçinde bulunduğu ortamın havasındaki ani ısı değişikliklerine alışmıştı artık. Arabasının direksiyonu da böyle sıkı sıkı tuttuğunda ısınır ve yapış yapış olurdu. Geceleri uyandığında, artık iyice ısınmış olan yastığını, hatta yorgan ya da pikesini sıcaktan bunalıp uykuda yere fırlatmış olduğunu fark ederdi çoğu zaman.

Fakat saat, tam tersine bileğine serinlik hissi veriyordu.

Zamanın içinden ileriye uzanıp sana dokunuyorum... Zamanın içinden geriye uzanıp bana dokunuyorsun...

Günlüğü burnuna götürdü, kokladı ve kokuları ayırt edip birer birer tanımaya çalıştı.

Eski kitabm küf kokusu burun deliklerini gıdıklıyordu, kâğıt ve tutkalın buruk kokusu ve bir koku daha, *Nao'ın kokusu olmalı,* diye düşündü. Acı kahve çekirdeğiyle karışık meyveli bir koku, belki şampuan kokusu. Kokuyu tekrar içine çekti, bu kez daha derin, sonra da kitabı komodinin üzerine bıraktı. Evet, bu, liseli bir kızın masum günlüğü değildi kesinlikle. Sonra da *yazıyı en doğru nasıl okuyabilirim,* diye düşündü. Nao, bunu sadece onun için yazdığını söylemişti ama Ruth bunun saçma olduğunu biliyordu. Yine de kendini bu düşünceye kaptırmaya karar verdi. Ne de olsa o, kızm okuyucusuydu, en azından bu kadarını yapabilirdi.

Saatin düzenli tik takları giderek yükseliyordu sanki. Kayıp bir zamanı nasıl araştırabilirdin ki? Bunu düşündükçe sorunun yanıtının okuma hızında saklı olabileceği fikrine kapıldı. Nao, günlüğünü gerçek bir zamanda yazmıştı, kendi yaşadığı günlerde, anbean. Eğer Ruth da kendisini yavaşlatır ve kızın yazdığından daha hızlı okumamayı başarırsa Nao'ın deneyimlediği her ne idiyse onun birebir aynısını yaşayabilirdi. Elbette ki bu hiç kolay olmayacaktı.

Yazılara tarih atılmamıştı, o nedenle kızın ne kadar yavaş ya da ne kadar hızlı yazdığını bilmek mümkün değildi. Fakat

yine de bazı ipuçları vardı; değişen kalem renkleri ve el yazısının biçimindeki ve yoğunluğundaki farklılıklar, muhtemelen ara vermenin ya da değişen ruh hâlinin habercisiydi. Eğer bunları incelerse günlüğü farazî bölümlere ayırabilir ve hatta onları numaralandırabilirdi. Daha sonra da bu sıralamaya göre okurdu. Eğer kızın hızlandığını hissederse o da ona uyup daha hızlı okuyabilirdi. Ve yavaşladığı düşüncesine kapılırsa o da daha yavaş okur veya okumayı tamamen durdururdu.

Bu şekilde yaparsa kızın hayatını anlamak ve açığa çıkarmak için ne kendisini aşırı yoracak ne de gereğinden fazla zaman harcamak gibi bir riske girecekti. Böylece hem kızın günlüğünü okuyabilecek hem de kendi hayat öyküsü için yapması gereken işleri aksatmayacaktı.

Oldukça mantıklı bir plan gibi duruyordu. Tatmin olmuş bir hâlde, komodinden aldığı kitabı yastığının altına itti. *Kız haklı,* diye düşündü uykuya dalarken; bu çok gerçek ve tamamen kişiseldi.

6

O gece rüyasında bir rahibe gördü.

Japonya'da, dağlık bir yerdeydi. Böceklerin tiz sesleri sessizliği bozuyordu ve arada bir uzun servi ağaçlarının arasından serin bir rüzgâr esiyordu.

Ağaçların ortasında, bir tapınağın kiremit kaplı çatısı, zarif bir kavisle ay ışığı altında parıldıyordu. Karanlık olmasına rağmen, Ruth binanın neredeyse harabeye dönmüş olduğunu görebiliyordu. Tapınaktaki tek ışık, bahçeyle bitişik odadan geliyordu. Yaşlı bir rahibenin, önüne diz çöktüğü alçak masadan uzandığı bilgisayar ekranının ışığıydı bu. Karanlıkta ekrandan yansıyan gümüşi parıltılar, kadının yüzündeki yıllanmış çizgilerde oynaşıyordu. Vücudunun geri kalanı odanın karanlığına çekilmişti fakat Ruth, kadınm sırtının, ekrana eğilmek için soru işareti gibi kıvrıldığını görebiliyordu. Solmuş siyah elbisesi eskiydi. Boğazına bebek önlüğü gibi renkli bir bez parçası sarmıştı. Dışarıdaysa ay, verandanın sürgülü kapıları üzerinde ışıldıyordu. Rahibenin tıraşlı başının kıvrımı, ay ışığında hafifçe parıldadı; yüzünü döndüğünde, Ruth, monitörün ışığının, kadının gözlüğüne vurduğunu gördü. Gözlük siyah, kalın ve köşeliydi. Oynaşan ışıkta, rahibenin yüzü inanılmayacak kadar genç görünüyordu.

Romatizmalı parmak uçlarıyla dikkatlice, *"Bazen yukarı..."* diye yazdı. Kelimeleri yazarken bilekleri kırık dallara, parmak uçlarıysa kıvrılmış sopalara benziyordu.

"Bazen aşağı..."

Nao'ın asansör sorusunun yanıtıydı bu. Gönder tuşuna basıp arkasına yaslandı, uyuklar gibi gözlerini kapattı. Birkaç dakika sonra, ekrandaki küçük ikon ışıldadı ve dijital bir uyarı sesi duyuldu. Kadın doğruldu, gözlüğünü taktı ve okumak için öne eğildi. Sonra cevap yazmak için tuşlara dokundu.

"Yukarı aşağı, aynı şey. Ve aynı zamanda farklı da."

İletiyi gönderdikten sonra, doğrulup bekledi. Mesaj uyarısı geldiğinde, mesajı okudu ve başını salladı. Kısa bir süre düşündü, elini pürüzsüz başında gezdirdi ve sonra tekrar yazmaya başladı.

"Yukarı, yukarı baktığında, yukarı aşağıdır.
Aşağı, aşağı baktığında, aşağı yukarıdır.
Bir değil, iki değil. Aynı değil. Farklı değil.
Şimdi görebiliyor musun?"

Hepsini yazması biraz zaman aldı. Son kelimeyi yazıp göndere bastığında yorgun görünüyordu. Gözlüğünü çıkarıp masaya bıraktı. İncecik parmaklarıyla gözlerini ovuşturdu. Sonra tekrar gözlüğünü taktı. Yavaşça doğrulup ayağa kalktı. Acele etmiyordu. Ayaklarının sağlamca yere bastığından emin olduktan sonra, onları ahşap verandanın kâğıt sürgülü kapılarına doğru sürükledi. Beyaz çorapları, daha önce pek çok ayağın ve pek çok beyaz çorabın üzerinden geçerek aşındırdığı ahşap zeminde, üzerlerine vuran ay ışığıyla parıldadı. Verandanın ucunda durup, kadim kayaların uzun gölgelerinin uzandığı ve bambuların fısıldaştığı bahçeyi seyretti. Islak yosunların kokusu, sabah yaktığı tütsünün kokusuna karışmıştı. Derin bir nefes aldı, sonra bir nefes daha... Kollarını iki yana açtı, cübbesinin geniş siyah kollarıyla kanatlarını açıp uçmaya hazırlanan bir kargaya benziyordu. Bir

süre, hiç hareket etmeden öylece bekledi, sonra kollarını vücudunun önünde birleştirdi ve daha sonra da bir ileri bir geri sallamaya başladı. Hava ile dolan cübbesinin kolları, kanat gibi ses çıkarıyordu. Neredeyse uçacakmış gibi görünürken fikrini değiştirir gibi oldu ve uçmak yerine, kollarını geriye atıp parmaklarını birbirine kenetledi ve belkemiğine bastırdı. Çenesini yukarı kaldırıp ayı izledi.

Yukarı, aşağı.

Kazınmış kafasının pürüzsüz derisi ışığı yakaladı. Uzaktan, Ruth'un baktığı yerden, iki tane ay konuşuyormuş gibi gözüküyordu.

Nao

I

Zamanlama çok önemlidir. Mesela, nisan ve haziran ayları arasında doğan erkeklerin, diğer aylarda doğan erkeklere oranla daha çok intihara meyilli olduklarını okumuştum bir yerde. Babamın mayıs doğumlu olması, bu teoriyi destekliyor gibi. Henüz kendisini öldürmeyi başaramadı ama deniyor. An meselesi yani.

Biliyorum, yaşlı Jiko hakkında yazacağımı söylemiştim. Fakat babamla aramız bu aralar limoni, o nedenle kafamı toparlayamıyorum. Ciddi bir sorun yok ama birbirimizle konuşmuyoruz, daha doğrusu ben onunla konuşmuyorum. Gerçi muhtemelen onunla konuşmadığımı fark etmemiştir bile. Çünkü son zamanlarda, diğer insanların ne hissettiğinden bihaber ve ben de o üzülmesin diye söylemek istemiyorum bunu. Hey, baba, fark etmemiş olabilirsin ama ben sana küsüm, tamam mı? Bugünlerde aklı başında değil ve ben de onu olduğundan daha fazla strese sokmak istemiyorum.

Kavga bile denemeyecek tartışmamızın nedeni, benim okula gitmiyor olmam. Problem şu ki lise giriş sınavlarında çuvalladım, o nedenle iyi bir okula gidemem ve elimdeki tek seçenek, sadece ahmakların gittiği meslek liseleri. Ki bu da söz konusu

bile olamaz. Aslına bakarsan okumak gibi bir derdim de yok. Rahibe olup yaşlı Jiko ile dağın tepesindeki tapınakta yaşamayı tercih ederim; fakat anne ve babam önce liseden mezun olmam gerektiğini söylüyor.

Aslında ben bir roninim. Ronin, eski dilde, efendisi olmayan savaşçı samuray anlamına gelir. Feodal dönemlerde, savaşçı samurayların bağlı olduğu efendiler ya da beylikler vardı. Samuray olmanın temel amacı bir efendiye hizmet etmekti. Efendin öldürülür ya da seppuku* yaparsa veya savaş ya da başka bir nedenle kalesini kaybederse yandın... Senin var olma nedenin de son bulurdu ve ronine dönüşüp sağda solda kılıç düelloları yapar, başını derde sokardın. Roninler tehlikeli heriflerdi. Onlara ters bir laf ettiğinizde, Ueno Parkı'nda, katranlı muşambaların altında uyuyan evsizler kadar korkutucu olabilirlerdi.

Şüphesiz ben bir savaşçı samuray değilim ve bugünlerde ronin kelimesi, giriş sınavlarında çakıp dershanede ekstra ders alan, bu da yetmezmiş gibi üstüne evde ders çalışan ve yeterli isteği ve öz güveni kazanınca tekrar sınava girecek olan ahmakla eş anlamlı.

Roninler genellikle lise mezunudur ve üniversiteye girene kadar aileleriyle yaşar. Benim gibi genç bir ronin pek görüldük bir şey değil fakat ben sınıfıma göre büyüğüm zaten. On altı yaşındayım ve eğer istemiyorsam okula gitmek zorunda değilim. Kanun böyle diyor.

Ronin kelimesi Japoncada 浪人 şeklinde yazılır. Yani dalga ve kişi karakterleriyle. İşte ben de kendimi öyle hissediyorum, hayatın fırtınalı denizinde sürüklenen küçük bir dalga insanı gibi...

**seppuku* (腹切り) – Kılıçla karnın deşilip organların dışarı çıkarılması ritüeliyle gerçekleşen geleneksel intihar, *harakiri* (腹切り).

2

Sınavlarda başarısız olmam benim hatam değil aslında. Ne kadar çok çalışırsam çalışayım, böyle bir eğitim geçmişiyle zaten iyi bir Japon okuluna giremezdim. Babam liseyi yurt dışında okumamı ve Kanada'ya gitmemi istiyor. Aklında hep Kanada var. Tıpkı Amerika'ya benzediğini söylüyor. Yalnızca Amerika'nın silahsız versiyonu. Hem sağlık hizmetleri de var. Orada yapabileceğin her şeyin en iyisini yaparsın ve başkaları hakkımda ne düşünür diye endişelenmezsin, hasta olma ya da vurulma korkusu olmadan yaşarsın. Ona telaşlanmamasını söyledim, çünkü başkalarının hakkımda ne düşündüğü beni zerre kadar ilgilendirmiyor. Hastalanmak ya da biri tarafından vurulmak konusunda haklı ama. Gayet sağlıklıyım ve ölüm düşüncesine de kafayı takmıyorum. Ama tabii ki kafası dumanlı, trençkotlu bir yeni yetmenin, Xbox setine karşılık takas ettiği bir yarı otomatikle nalları dikmek de istemiyorum.

Babam, Amerika'da yaşamaya bayılıyordu. Şaka yapmıyorum. Sanki Amerika ona, o da Amerika'ya âşıktı ve annemin bu aşkı kıskandığına yemin edebilirdim. O zamanlar, Sunnyvale'de yaşıyorduk, Kaliforniya'da. Babam, bilgisayar programcısıydı, işinin de ehliydi ve ben üç yaşındayken yetenek avcıları tara-

fından keşfedilmişti. Ona Silikon Vadisi'nde harika bir iş teklif ettiler ve oraya taşındık. Annem o kadar heyecanlanmamıştı ama o zamanlar babamın bir dediğini iki etmezdi.

Ve bana gelince henüz bebek olduğum için Japonya ile ilgili pek bir şey hatırlamıyordum. Kendimi bildim bileli Sunnyvale'deydim –ki bu da beni Amerikalı yapar. Annem, ilk zamanlar hiç İngilizce konuşamadığımı söylüyor, Bayan Delgado adında bir bebek bakıcısına bırakmışlar beni ve ben de suya hasret balık gibi her şeyi ondan öğrenmişim. Çocuklar hep öyledir ama. Annem çok zor zamanlar geçirdi. İngilizceyi tam öğrenemediği gibi fazla arkadaşı da olmadı. Ama yine de şikâyetçi değildi, babam tonlarca para kazanıyordu, annem de bu paraları alışverişte bir güzel harcıyordu.

Eh, her şey mükemmeldi ta ki içinde yaşadığımız hayal dünyası, Dot-com balonu patlayana kadar. Babamın şirketi iflas etti ve babam işten çıkarıldı. Vizelerimizin süresi dolunca da Japonya'ya dönmek zorunda kaldık. Şirketin iflasıyla babam sadece maaşını değil, aynı zamanda gelirinin büyük kısmını oluşturan şirket hisselerini de kaybetti. Hiç birikmiş paramız yoktu. Tokyo ise ucuz değildi. Tam anlamıyla batmıştık. Babam terk edilmiş âşıklar gibi bütün gün suratını asıyordu. Annem nemrut, gergin ve doğrucuydu. Sonuçta onlar kendilerini hâlâ Japon olarak nitelendirebilir ve Japoncayı da akıcı olarak konuşabilirlerdi. Ama ben tam manasıyla sıçmıştım. Kendimi bir Amerikalı olarak görüyordum, evde her zaman Japonca konuşulmasına rağmen benim Japonca sohbet etme seviyem; "Reçeli uzatır mısın?", "Harçlığım nerede?" ve "Lütfen, lütfen Sunnyvale'den ayrılmayalım," ile sınırlıydı.

Japonya'da, benim gibi kikokushijo* için özel yetiştirme okulları var. Babalarının şirket sözleşmesi gereği bir süre yurt dışında çalışması gerektiği için yıllarca aptal Amerikan okullarında eğitim gören ve hâliyle Japon okullarının gerisinde ka-

*kikokushijo (帰国子女) – Yurduna geri gönderilen çocuklar.

lan ve babalarının yurt dışı görevlerinin bitmesiyle Japonya'ya dönmek zorunda kalan çocuklar için arayı kapatma okulları. Benim babamınki öyle bir iş anlaşması değildi, o yüzden geri döndüğünde onu bekleyen bir işi yoktu doğal olarak. Ve benim de Japonya'da yarım bıraktığım bir eğitimim yoktu. Bildiğim ve aldığım tek eğitim, boktan Amerikan okullarındandı. Ailemin de beni o gösterişli özel okullara gönderecek parası yoktu. Bu yüzden sıradan devlet okullarından birine kaydoldum ve sekizinci sınıfın yarısını tekrar etmek zorunda kaldım çünkü okula kaydolduğum eylül ayı, Japon eğitim sisteminde, eğitim yılının ikinci yarısıydı.

Muhtemelen sen ortaokulu bitireli yıllar olmuştur ama yine de sekizinci sınıftayken sömestir ortasında gelen o zavallı yabancı öğrenciyi hatırlayabilirsen o zaman belki benim düştüğüm durumu anlayabilirsin. Böylesi bir sınıfta nasıl davranılması gerektiği hakkında en ufak bir fikrim bile yoktu, Japoncam berbattı ve neredeyse on beş yaşındaydım. Hem sınıftaki diğer tüm öğrencilerden yaşça daha büyüktüm hem de sürekli fast food yemekten yaşıma göre daha iriydim. Ayrıca paramız olmadığı için ne harçlığım ne de güzel eşyalarım vardı.

Çok fazla işkenceye maruz kaldım. Japoncada buna ijime* deniyor. Fakat tek başına bu kelime çocukların bana yaptıklarını tarif etmeye yetmez.

Eğer Jiko, bana süper gücümü nasıl kullanacağımı öğretmemiş olsaydı çoktan ölmüş olurdum. Ijime, bu ahmaklar okuluna gitmek istememin nedenlerinden biri aslında. Deneyimlerime dayanarak söyleyebilirim ki bu gerzekler, zeki çocuklardan çok daha kötü olabilirler çünkü kaybedecek bir şeyleri yok. Okul kesinlikle güvenli bir yer değil.

Fakat Kanada güvenli. Babam Amerika ile Kanada arasında dağlar kadar fark olduğunu söylüyor. Amerika, hızlı, seksi, tehlikeli ve heyecan verici. Boka batman işten bile değil. Diğer

*ijime (いじめ) – Zorbalık, taciz.

taraftan Kanada güvenli ve babam gerçekten benim güvende olmamı istiyor –ki bu da onu, bir işi gücü olsa ve sürekli intihar etmeye kalkışmasa tipik bir baba yapar. Bazen güvende olmamı neden bu kadar çok istediğini merak ediyorum, belki de nihayet ölmeyi başardığında gözü arkada kalmasın istiyordur.

3

İlk intihar girişimi yaklaşık bir yıl önceydi. Sunnyvale'den dönmemizin üzerinden altı ay geçmişti ve paramızın yettiği tek yerde, Tokyo'nun batı kanadındaki iki odalı, küçük bir apartman dairesinde yaşıyorduk. Japonya'da kiralar ateş pahası ve bu daireyi kiralayabilmemizin nedeni, ucuz olmasından çok sahibinin babamın üniversiteden arkadaşı olması. Eski günlerin hatırına hava parası falan almadı yani.

Evi bir görsen korkunç. Komşularımızın tümü, geri dönüşüm nedir bilmeyen ve 7-Eleven'dan bento* söyleyen garson kızlardan ibaret. Genellikle sabahın beşinde ya da altısında, eve sevgilileriyle zom olmuş bir hâlde dönen tipler. Kahvaltımızı ederken onların seks yaparken çıkardıkları sesleri dinlerdik. Önceden bu seslerin sokaktaki kızışmış erkek kedilerden geldiğini zannediyorduk ve evet, bazen sokaktaki kedilerden geliyordu fakat çoğu zaman bu sesler garson kızlara aitti. Ama yine de emin olmak zordu çünkü çok benzer sesler çıkarıyorlardı. Çok korkunçtu.

Nasıl tarif edebilirim bilmiyorum fakat ooo... oooo... ooooh... veya ow... ow... owww ya da hayır... hayır... haayıırr... gibiydi. Sanki işkence etmeyi alışkanlık hâline getiren bir sadist, her

*bentō (弁当) – Paketlenmiş Japon yemeği.

ne kadar biraz canı sıkılsa da durmak bilmeden genç bir kıza işkence ediyordu.

Annem hep duymazdan gelirdi ama rengi solmuş dudaklarını büzüşünden sesleri duyduğunu anlayabilirdin. Tostunu minik lokmalar hâlinde ısırır ve lokmaları ağzında gittikçe ufalırdı. Ta ki sesleri kesinkes duyana ve en sonunda tostunu yarısı yenmiş bir hâlde tabağına bırakıp gözlerini ona dikene kadar. Tabii ki duyuyordu! O aptal kızların, kızışmış kedilerin çıkardığı inilti ve ciyaklamalara benzeyen seslerini, çıplak popolarının duvarlarımıza çarpmasını ya da tavanımızda zıplamasını duymamak için sağır olmak gerekirdi. Bazen floresan lambadan küçük toz öbekleri ve ölü böcekler dökülüp süt içtiğim bardağın içine düşerdi. Ama yine de ağzımı açıp tek kelime edemezdim, yasaktı. Babam çoğu zaman hiç oralı olmazdı. Ama bir defasında korkunç bir gürültüyle inlemişti apartman. İşte o zaman kafasını okuduğu gazeteden kaldırıp gözlerini devirerek bana bakmıştı. Sonra da annem, babamın beni güldürüp sütün burnumdan fışkırmasına neden olduğunu fark etmesin diye kafasını çabucak gazeteye gömmüştü.

O günlerde babam her gün iş aramaya çıkardı, bu yüzden sabahları evden beraber çıkardık. Uzun yoldan gidebilmek için oldukça erken düşerdik yollara. Bu, planlı bir şey değildi. Kahvaltımızı yapar yapmaz tabaklarımızı lavaboya bırakır, dişlerimizi fırçalar, çantalarımızı aldığımız gibi kapıya yollanırdık. İkimizin de hayatını zehir eden annemden uzak durmaya çalışıyorduk sanırım. Bunu babamla konuştuğumuzdan falan değil. Hiç konuşmadık. Hatta bununla uğraşmak bile istemedik.

Hep aynı şey olurdu. Apartmanımızın güvenli duvarlarından çıkıp caddeye adım atar, sonra da birbirimize şöyle bir bakıp kafamızı çevirirdik. İkimizin de aynı duyguları hissettiğinden çok eminim; annemi evde tek başına bıraktığımız için suçluluk ve hazır olmadığımız bir dünyaya açıldığımız için çaresizlik. Ta-

mamen gerçek dışı gibiydi. İkimiz de sersem gibi görünüyorduk ve bunun farkındaydık. Sunnyvale'deyken babam çok havalıydı. İşe bisikletle gider; kot ve Adidas marka spor ayakkabılarını giyerdi. Şık bir evrak çantası vardı. Şimdiyse makosenlerinin üzerine, çirkin, mavi bir polyester takım giyiyor; taşıdığı ucuz evrak çantasıyla da yaşlı ve muhafazakâr bir görüntü çiziyordu. Ve ben de bu aptal okul formasını giymek zorundaydım. Ne kadar uğraşırsam uğraşayım, üzerimde hoş görünmesini de sağlayamıyordum, zaten bana küçük geliyordu. Sınıftaki diğer kızlar minyon tipli olduğu için okul formaları içinde sevimli ve seksi görünüyorlardı ama ben kocaman, kart ve kokuşmuş bir ahmak gibi görünüyor ve öyle de hissediyordum. Onun için apartmandan çıktığımız anda hayalî bir mahkûmiyet duygusuna kapılıyordum en çok. Başarısız olacağı baştan belli olan bir tiyatro oyununda, sahneye çıkmak zorunda kalan berbat kostümlü, yeteneksiz oyuncular gibiydik.

Uzun yolculuğumuz, bütün o eski komşularımızın ve dükkânların yer aldığı caddelere ve en sonunda bir sürü çirkin ofisin arasına sıkışmış, küçük bir tapınağın önüne çıkarırdı bizi. Bu tapınak özel bir yerdi. Yosun ve tütsü kokusu olurdu hep, sesler de tabii. Böceklerin, kuşların ve bazen kurbağaların sesini bile duyabilirdin. Hatta bitkileri ve toprakta yeşeren diğer şeyleri de hissedebilirdin. Tokyo'nun göbeğinde olmasına rağmen tapınağa yaklaştığında, tüm o sesleri ve kokuları hâlâ içinde saklayan, buzun içine sıkışmış bir hava kabarcığı misali kadim bir nemli havanın içine girdiğini hissederdin. Bilim insanlarının Kuzey Kutbu, Antartika veya gerçekten soğuk olan başka yerlerde buzu matkapla delip, yüz, bin, hatta milyon yaşındaki eski atmosferleri içeren karotları nasıl çıkardıklarını okumuştum. Bu gerçekten müthiş bir şey olsa da buz dolgularından çıkarılan antik hava kabarcıklarının yirmi birinci yüzyılın kirlenmiş dünyasına salınıp eritilmesi düşüncesi beni üzüyor. Aptalca olduğunu bi-

liyorum fakat bu tapınak da bana başka zamandan kalma bir karotmuş gibi geliyor ve gerçekten çok sevdim bu tapınağı. Babama da söyledim hatta bunu ve bu, Jiko ile tanışmadan ya da henüz onunla dağdaki tapınakta bir yaz geçirmeden, hatta Jiko'nun varlığını bile bilmeden çok önceydi.

"Bebekken onu ziyaret ettiğimizi hatırlamıyor musun?"

"Hayır."

"Amerika'ya gitmeden önce onu kaldığı tapınakta ziyaret etmiştik."

"Amerika'ya gitmeden önceki zamanla ilgili hiçbir şey hatırlamıyorum."

Ahşap kapıya giden yolda ilerledik. Taş fenerin önünde bir kedi güneşleniyordu. Gölgeli sunağında Shaka-sama, yani Lord Buda'nın oturduğu eski merdivenlerden çıktık. Yan yana durduk ve ona baktık. Yarı kapalı gözleriyle huzur içinde görünüyordu, belki de uyukluyordu.

"Büyük büyük ninenin bir rahibe olduğunu biliyor muydun?"

"Baba, daha önce de söyledim, bir ninem olduğundan bile haberim yoktu."

Ellerimi, babamın gösterdiği gibi iki kez çırpıp eğildim ve bir dilek tuttum. Her zaman aynı şeyleri diliyordum; babamın bir iş bulabilmesini ve böylece Sunnyvale'e dönebilmeyi ve eğer bu dileklerim gerçekleşmeyecekse o zaman okuldaki çocukların bana işkence yapmaktan vazgeçmelerini. Büyük büyük ninemin bir rahibe olması umurumda değildi o zamanlar. Hayatta kalmak istiyordum sadece.

Tapınağı ziyaret ettikten sonra babam benimle okula kadar yürürdü ve havadan sudan konuşurduk. Tam olarak ne konuştuğumuzu hatırlamıyorum, bir önemi de yok zaten. Önemli olan kibar olmak ve birbirimizi mutsuz edecek sözcükleri kullanmamaktı. Birbirimizi sevmenin tek yolunun bu olduğunu biliyorduk. Ortaokulun kapısına yaklaştığımızda hafiften yavaşlardı.

Ben de tabii. Kimsenin görmediğinden emin olmak için etrafa bir bakınır ve sonra da bana sarılıp alnıma hızlı bir öpücük kondururdu. Dünyadaki en normal şeydi bu ama yasa dışı bir şey yapıyormuş gibi hissederdik. Gizli âşıklar ya da buna benzer bir şeymiş gibi. Çünkü Japonya'da, babalar genellikle çocuklarına sarılıp onları öpmezler. Neden diye sorma bana, yapmazlar işte. Fakat benim babam bana sapılıp beni öperdi çünkü biz Amerikalıyız, en azından kalbimizde. Ve gerçekten de birbirimizden çabucak ayrılırdık çünkü biri bizi görebilirdi.

"Çok hoş görünüyorsun, Nao," derdi, başımın üzerinden bakarken.

Ve ben de başımı yerden kaldırmadan, "Sağ ol, sen de iyi görünüyorsun, baba," derdim.

İkimiz de yalan söylüyorduk fakat sorun değildi bu. Yolun geri kalanını tek kelime etmeden yürürdük. Çünkü o kadar büyük yalanlar söyledikten sonra, gerçeğin ağzımızdan dökülebileceğinden korkardık ve o yüzden dudaklarımızı mühürlerdik. Her ne kadar birbirimizle dobra dobra konuşamasak da babamın her sabah benimle okula yürümesinden zevk alırdım. Çünkü o zaman okuldaki çocuklar, babam bana hoşça kal deyip köşeyi dönene kadar sataşamazlardı bana.

Ama beklerlerdi. Biz kapının önündeyken üzerimize dikilen bakışları hissederdim. Ensemdeki ve kollarımdaki tüyler diken diken olur, kalbim hızla çarpmaya başlardı ve koltuk altlarım taşan nehirler gibi terlerdi. Babama sımsıkı yapışıp gitmesin diye yalvarmak isterdim ama yapamayacağımı bilirdim.

"Görüşürüz," derdi babam canlı bir sesle. "Derslerini iyi dinle, tamam mı?"

Sadece başımı sallardım çünkü ağzımı açarsam ağlayacağımı bilirdim.

4

Babam gözden kaybolduğu anda harekete geçerlerdi. Belgesellerde, antilop ya da ceylan yavrusu öldürmeye hazırlanan sırtlan sürülerini izlemiş miydin hiç? Hani şu kurbanlarını sürüsünden ayrı düşürmek için etrafında halka oluşturup, dört bir yandan avına yaklaşırken kendi saflarını çok sıkı tutan sırtlanlardan bahsediyorum. Ama babam o anda geri dönüp bir baksa zannedecek ki çok arkadaşım var ve mutlulukla beni karşılıyorlar. O korkunç İngilizceleriyle beni selamlayış şekillerini duysa herhâlde okulda çok popüler olduğumu ve herkesin beni memnun etmek için olağanüstü bir çaba sarf ettiğini falan düşünürdü; "Gunaydiiin transfer ögrenci Yasutani! Meraba! Meraba!"

Çoğunlukla sadece bir sırtlan –o da her zaman iri olanı değil, küçük, çevik ve kötü olanı– ilk hamleyi yapardı. Eti parçalar, ilk kanı akıtır ve böylece diğerlerine saldırı işaretini verirdi. Öyle ki okul kapısından içeri girene kadar her yerim taze açılmış kesiklerle dolardı. Tüm vücudum çimdiklemeler yüzünden mosmor olurdu. Okul formam minik yırtıklarla doluydu, bunlar kızların kalem kutularında taşıdıkları tırnak makaslarının eseriydi. Sırtlanlar avlarını öldürmezler. Sadece sakatlar ve çiğ çiğ yerler.

Sonuç olarak bu hep böyle gitti. Sırama kadar gelip havayı

koklar ya da burunlarını tıkar gibi yapıp, "Iyada! Gaijin kusai!"* veya "Bimbo kusai"** diye bağırırlardı.

Bazen de Amerikan rap şarkılarından öğrendikleri kelimeleri üzerimde test ederlerdi. "Hey sen! Koca popolu orospu, haydi göster bana sulu kukunu, değil misin orospu, oh yeah..." gibi desem neyden bahsettiğimi anlarsın sanırım. Onlarla mücadele etmemin tek yolu, onları duymazdan gelmek, ölü taklidi yapıp yokmuşum gibi davranmaktı. Yeterince denersem başarabileceğimi, ya öleceğimi ya da görünmez olacağımı düşünmüştüm. Veya en azından sınıf arkadaşlarımın bana işkence yapmaktan vazgeçeceklerini. Beni eve kovaladıkları güne kadar durmadılar. Merdivenleri koşarak çıkıp kapıyı ardımdan kilitledim. Nefes nefese kalmıştım. Kollarım ve bacaklarımın içi, dikkatle bakılmazsa görülmeyecek kesik izleriyle doluydu.

O saatte annem evde olmazdı. Denizanası izleyesi tutmuştu yine. Tüm gün boyunca şehir akvaryumundaki omurgasızlar bölümünde oturur, Gucci çantasına simsıkı sarınıp camın ardından kurage*** izlerdi. Biliyorum, çünkü bir keresinde beni de götürmüştü. Denizanası seyretmenin sağlığa faydalı olduğunu okumuş bir yerlerde, stres seviyesini düşürüyormuş güya. Ne yazık ki aynı yazı, birçok ev kadını tarafından da okunmuş olmalı ki akvaryum her zaman tıka basa dolu olurdu. Öyle ki yöneticiler akvaryumun önündeki portatif sandalyelerin sayısını artırmak zorunda kalmıştı. İyi bir yer kapmak için çok erken gitmek gerekiyordu ve en başta bu, insanı strese sokardı. Şimdi geçmişe bakıp düşündüğümde, onun o zamanlar ciddi şekilde sinir krizi geçiriyor olduğundan eminim. Mavi su tankına dönük narin yüzü ne kadar solgun ve güzeldi. Tankta yüzen pembe ve sarı denizanalarını ve arkalarında salınan dokunaçları takip ederdi kanlı gözleriyle.

---

*_Iyada! Gaijin kusai_: Iyyy! Bu kız bir yabancı gibi kokuyor!

**_Bimbo kusai_: Fakir gibi kokuyor!

***_kurage_ (水母) – Denizanası.

5

Sunnyvale'den sonraki hayatımız böyleydi işte. Sonsuza kadar da böyle olacak gibi geliyordu. Hâlbuki daha iki ay olmuştu bu hayatla tanışalı. Sonra bir akşam babam eve geldi ve iş bulduğunu söyledi. Empatik verimlilik yazılımı geliştiren bir firmada baş programlayıcı olarak işe alınmıştı. Maaşı, Sunnyvale'de aldığından daha düşük olmasına rağmen sonuçta iş işti. Bu bir mucizeydi. Annemin çok mutlu olduğunu hatırlıyorum, ağlamaya başladı ve o ağlamaya başlayınca utandığı için huysuzlaşan babam, en çok sevdiğim yemek olan, pilav üstü tatlı yılan balığı ızgarası yemeye götürdü bizi.

Babam o günden sonra da, sabahları evden benimle beraber çıkmaya devam etti ve eve, gece geç saatlerde döndü. Okulda hâlâ taciz ediliyor olmama ve babam çalıştığı hâlde hâlâ fakir gibi görünüyor olmamıza rağmen keyfimiz yerindeydi. Çünkü artık ailemizin geleceğine daha iyimser gözlerle bakabiliyorduk. Annem akvaryuma gitmeyi bıraktı ve iki odalı dairemizi elden geçirmeye başladı. Yerdeki hasır kilimi temizledi ve kitaplığımızı düzenledi. Hatta pusuda bekleyip, kulüpteki işlerine giderken koridorda koşturan garson kızların karşısına dikildi ve çöplerini ayırmadıkları ve sürekli gürültü yaptıkları için onlara

bağırdı.

"Ergenlik çağında olan bir kızım var," dediğini duydum ki bu beni utandırdı. -hu hu günaydın anne, neredeyse on beş yaşındayım ve seksin ne demek olduğunu biliyorum- ama aynı zamanda beni uğruna kavga edeceği kızı olarak gördüğü için gururlandım da.

Hatırladığım kadarıyla o sene Japonya'da geçirdiğim ilk Noel ve yılbaşıydı. Annem ve babam her şeyin yolunda olduğuna inanmaya çalışıyorlardı. Hayatımızın paramparça olması, yaşadığımız bir maceraydı sadece ve ben de onlarla beraber buna inanmaya çalıştım çünkü sadece küçük bir çocuktum. Ne biliyordum ki? Birbirimize Noel hediyelerimizi verdik ve annem osechi* yaptı. Babam sakesini içerken televizyonun karşısına geçip şekerli karideslerimizi, kurutulmuş minik balıklarımızı, tuzlu balık yumurtalarımızı, lotus kökü turşumuzu ve tatlı fasulyelerimizi yedik. Reklam aralarındaysa babam, geliştirdiği yazılım programı ve gelecekte bilgisayarların duygu ve düşüncelerimizi anlamada nasıl insanlardan daha iyi olacakları hakkında özet geçiyordu bize. İnsanlar artık eskisi gibi birbirlerine ihtiyaç duymayacaklardı. Okulda olup bitenleri düşününce tüm bunlar kulağa çok umut verici geliyordu.

Babamın aklından neler geçtiğini bilmiyordum. Bunların olabileceğini düşündüğünü zannetmiyorum. Belki düşünmüyordu. Belki de kendi hikâyelerine inanacak kadar kafayı sıyırmıştı. Ya da belki artık kendini ezik gibi hissetmekten yorulmuştu ve sırf kendine bir şans vermek ve bizi mutlu etmek için böyle bir iş uydurmuştu. Ve işe yaradı da. En azından bir süreliğine. Fakat bir süre sonra, annem ve babam geceleri tartışmaya başladı. Ufak ufak başlayan bu tartışmalar sonrasında giderek hararetlendi.

Konu, her zaman paraydı. Annem, babamın haftalık kazancını ona vermesini istiyordu; böylece parayı idareli kullanabi-

---

*_osechi ryōri_ (おせち料理) – Yılbaşına özel soğuk bir akşam yemeği. Önceden yapılır ve çok bölmeli bir yemek kabında servis edilir.

lirlerdi. Japonya'da âdet böyledir. Evin erkeği, kazandığı bütün parayı karısına verir, karısı da kocası bira içip oyun oynayabilsin ya da canı başka ne yapmak istiyorsa onu yapabilsin diye ona haftalık harçlık verir. Kalan parayı da kötü günler için saklar.

Annemin bu işi Japon usulü çözmek için geçerli sebepleri vardı. Amerika'ya gittiklerinde babam, 'Büyük Finansal Kararları Evin Erkeği Alır' sloganıyla Amerikan usulü yaşamakta ısrar etmişti. Ancak bu, hisse senedi hikâyesi yüzünden ataerkil Amerikan usulünün bir felakete dönüşmesine neden olmuştu. Annemin, bunun bir daha tekrar etmesine izin verme gibi bir niyeti yoktu. O nedenle, haftalık kazancını kendisine vermesini söylemekte ısrarcıydı, babamsa kazancını yüksek faizle bankaya yatırdığını söylemekte. Babam eve bazen on bin yen tutarındaki kupon destesiyle gelirdi ama tek gördüğümüz o makbuzlardı. Eğer on beşinci doğum günümden birkaç gün önce yakayı ele vermeseydi bu böyle sürer giderdi. Annem, babamın cebinde kapalı bahis kuponlarından buldu ve ona gösterdi. Babam ise yalan söylediğini itiraf etmek yerine dışarı çıktı ve parka gitti. İçki otomatından aldığı sakeyi içti ve sonra da tren istasyonuna gidip bir bilet aldı. Ve Chuo'ya giden 12:37 Shinjuku Hızlı Ekspresi'nin önüne atladı.

Neyse ki istasyona yaklaşan tren yavaşlamıştı ve kondüktör de platformda tereddütle titreyen babamı zamanında fark edip acil durum frenini çekmişti. Anlayacağın, ucuz atlattı. Sadece o dandik evrak çantası ezildi. İstasyon polisi, babamı raylardan kaldırdı. Huzursuzluk yaratmak ve transit sistemin zaman ayarlamalarında gecikmeye sebep olmaktan tutukladı onu. Ancak gerçekte kendisi mi atladı yoksa sarhoş olduğu için mi düştü sorusu cevapsız kaldığı için onu hapse göndermek yerine annemin gözetimine verdiler.

Annem, karakola gidip babamı teslim aldı ve onu bir taksiye

bindirip eve getirdi. Banyoya soktu. Banyodan çıktığında babam ıslak ve biraz da ayılmış gibi görünüyordu.

Ve her şeyi itiraf etmeye hazırdı. Annem, odama gitmemi söyledi. Bunun üzerine babam, yaşımın nasıl bir babam olduğunu bilmeye yetecek kadar büyük olduğunu söyledi. Mutfak masasında, karşımıza oturdu ve her şeyi itiraf etti. Baş programlayıcı olarak işe gitmek yerine, bütün gün Ueno Parkı'na gidip at yarışı bültenlerini inceliyor ve kargaları besliyordu. At yarışlarına yatırdığı parayı eski bilgisayar parçalarını satarak kazanmıştı. Kazandığı zamanlarda, yeni bahis için bir miktar ayırdıktan sonra kalanını eve, anneme getiriyordu. Fakat son zamanlarda, kazanmaktan çok kaybetmeye başlamıştı ve nihayet elinde avucunda ne varsa kaybetmişti. Dımdızlak kalmıştı. Ne yüksek faizli hesap ne de empatik verimlilik yazılım programı diye bir şey vardı. Aslında yeni bir başlangıç falan yapmamıştı. Ortada sadece, kazaya neden olduğu için transit şirketinin babama gönderdiği beş milyon yenlik bir ceza makbuzu vardı ki bu da şirketin kibarca, 'Kendinizi öldürmek için bizim trenlerimizden birini kullanmaya teşebbüs ettiniz, bu da faturanız,' deme biçimiydi. Başını, neredeyse alnı mutfak masasına değecek kadar eğdi ve doğum günüm için bana bir hediye alamadığı için üzgün olduğunu söyledi. Hiç parası yoktu. Ağladığından çok eminim.

Chuo Hızlı Treni, ilk vakasıydı ve sarhoştu. O nedenle bunun bir kaza olduğuna neredeyse inanabilirdin. Annem de sonunda inanmayı tercih etti ve babam da itiraz etmedi. Fakat gözlerinden bunun doğru olmadığını okuyabiliyordum.

6

Benim yaşlı Jiko'm olan biten her şeyin nedeninin karma olduğunu söyler. Karma, algılanması güç, bir tür enerjidir ve ortaya çıkma nedeni yaptığın bir şey, söylediğin bir söz, hatta aklından geçen bir düşüncedir. Daha da basite indirgemek gerekirse ağzından çıkanı kulağın duysun, sapıkça düşünceleri aklından defet, yoksa gelip seni bulurlar. Hem sadece şimdiki hayatında değil, geçmiş ve gelecekteki hayatlarında da. Babamın park köşelerinde kargaları besleyecek hâle gelmesinin nedeni de onun karmasıdır belki de. Aslına bakarsan onu böyle bir şeye kalkıştığı ve bir sonraki hayatına bir an evvel geçmek istediği için suçlamak zor.

Her neyse... Jiko, değişmek için çaba harcayıp iyi bir insan olmaya gayret edersen sonunda yaptığın iyiliklerin bir gün, yaptığın kötülüklerin hükmünü geçersiz kılacağını ve sonra aydınlanacağını söylüyor. O zaman geri dönmemek üzere o asansöre binebilirsin. Tabii eğer Jiko gibi herkes binmeden binmem diye tutturmazsan. Büyük ninem hakkındaki en muhteşem şey de bu ya zaten. Yüz dört yaşında ve söylediklerinin çoğunu anlamak güç. Ama benim yaşlı Jiko'm kesinlikle güvenilir biri.

Ruth

1

"İlginç... Şu kargalar," dedi Oliver.

Ruth günlüğü kapattı ve kocasına baktı. Oliver, sırtüstü uzanmıştı. Yastığa dayadığı başı, ayak ucuna bakıyordu. Ruth, kocasının temiz, heykele benzer görüntüsünü inceledi. Şaşkındı. Nao'ın hayatı, babası ve okuldaki durumu hakkında okuduğu onca şeyden sonra tek düşünebildiği kargalar mıydı? Tartışmayı tercih edeceği daha önemli konular vardı ve tam bunu söyleyecekti ki adamın kelimelerinden sezdiği ince bir tereddüt nedeniyle bundan vazgeçti. Oliver, genellikle ilgisiz yorumlar yaptığının farkındaydı ve Ruth, bunun onu rahatsız ettiğini biliyordu. Oliver onu kızdırmaya çalışmıyordu, hatta tam tersi. Derin bir nefes aldı.

"Kargalar," diye tekrar etti Ruth. "Ee, ne olmuş onlara?"

"Şey," dedi, sesi rahatlamış gibiydi. "Sadece garip, kız onlardan da bahsetmiş olmalıydı, çünkü bu ara Japon kargaları hakkında okuyorum. *Corvus japonensis* denilen özgün bir tür var. *Corvus macrorhynochos* olarak da bilinen Büyük Gagalı ya da Uzun Gagalı Karga'nın bir alt türü bu. Amerikan Kargası'ndan farklı olarak–"

"Burası Kanada," diyerek sözünü kesti Ruth, kendi zihni baş-

ka sularda sürükleniyordu. "Kanadalı kargalarımız olmalıydı." Nao'ın babasını bankta otururken hayal ediyordu. Her sabah uyandı, ucuz mavi takımını giydi, kahvaltısını yaptı ve kızını okuluna bıraktı. Parka dönerken, belki banka oturduğunda okumak üzere, yol üstündeki bir dönüşüm kutusuna atılmış olan gazeteyi aldı.

"Ben de tam bu bölge türünün, neredeyse Amerikan Kargası ile aynı olan *Corvus caurinus*, yani Kuzeybatı Kargası olduğunu söylemek üzereydim," dedi Oliver. "Sadece Amerikan Kargası'ndan biraz daha küçüktürler."

"Biçimleri," dedi Ruth. Adamın oturmayı tercih ettiği özel bir bank var mıydı acaba? Oturmuş, gazeteyi okuyor ve at yarışları sayfasını inceliyordu. Belki öğleden sonraları da kısa bir şekerleme yapmadan evvel, pirinç köftesinin taneleriyle ya da sandviçinden artakalan kırıntılarla kargaları besliyordu. Sonra da banka uzanıp yüzünü gazeteyle örtüyordu. Hayatını gerçekten de böyle sürdürebileceğine inanmış mıydı ki?

Oliver sessizleşti.

"Kargalarımız olduğunu bilmiyordum," dedi Ruth çabucak, hâlâ dinliyor olduğunu göstermek istiyordu. "Sadece kuzgunlarımız var sanıyordum."

"Kargamız da var. Hem kargamız hem kuzgunumuz var. Aynı aile. Farklı kuşlar, zaten bu da olayın en acayip kısmı."

Oliver, yatakta doğrulup konuşmasına devam etmek için karısının tüm dikkatini ona vermesini bekledi. "Geçen gün, hani şu buzdolabı poşetiyle geldiğin gün, ben de bahçedeydim ve kuzgunların sohbetlerini dinliyordum. Köknarın dallarına tünemiş, heyecanla kanat çırpıp ötüşüyorlardı. Yukarı baktığımda küçük bir kuşu taciz ettiklerini gördüm. Kuş, onlara yaklaşmaya çalışıyordu fakat kuzgunlar tepki gösteriyordu ve nihayet küçük kuş uzaklaşıp benim çalıştığım taraftaki bahçe çitine kondu. Kargaya benziyordu ama Kuzeybatı Kargası'ndan iriceydi. Alnında bir

tümsek ve kocaman, kıvrık bir gagası vardı."

"Karga değildir o zaman."

"Hayır, hayır kargaydı. Orman Kargası'ydı. Ben çalışırken uzunca bir süre çitte durdu. Ben de onu iyice inceleme fırsatı buldum. *Corvus japonensis* olduğuna adım gibi eminim ama burada ne işi vardı ki?"

Oliver şimdi öne doğru uzanmıştı. Bu coğrafi değişikliğin gizemine çarşaflar yanıt verebilirmiş gibi soluk mavi gözlerini yatak örtüsüne dikti. "Aklıma gelen tek olasılık, onun akıntıyı takip ederek gelmiş olabileceği."

"Böyle bir şey mümkün mü?"

Dağları ve vadileri işaret eder gibi ellerini battaniyenin üzerinde gezdirdi. "Her şey mümkün. İnsanlar buraya kadar haritaları olmadan geldi, kargalar neden gelemesin? Akıntıları takip edebilirler, üstelik uçma gibi bir yetenekleri de var. Yani imkânsız değil. Bu sadece anormal."

2

Adamın kendisi anormaldi zaten ama tam bir centilmendi, kendini iyi yetiştirmişti. Ada sakinleri ondan bahsederken, "Balığını farklı bir tavada pişirir," derlerdi. Ruth bazen hızına yetişmekte zorlansa da onun serbestçe akan zihninden her zaman etkilenmişti. Oliver'ın gözlemleri, tıpkı şu kargalar konusunda olduğu gibi hep çok ilgi çekiciydi.

1990'ların başında, Kanada Kayalıkları'ndaki bir sanatçı topluluğunda tanışmışlardı. Oliver, orada Ulus-Devlet'in Sonu adlı tematik bir yerleşke projesini yönetiyordu. Ruth, o günlerde yaptığı bir filmin montajı için koloniye davet edilmişti. Oliver, Orta Çağ Japon sinemasının sıkı bir hayranıydı, o yüzden kısa sürede arkadaş oldular. Oliver, altılık paketlerle montaj odasında onu ziyaret etmeye başladı; birlikte bira içerlerken Oliver montaj, birleştirme, sınırlar ve zamanlama hakkında bilgilerini paylaşırdı. Ruth da dikkatle filminin parçalarını bir araya getirirdi. Oliver bir çevre sanatçısıydı, 'Kentsel Arazilere Botanik Müdahale' adını verdiği kamuya yönelik çalışmalarını, sanat kurumlarının duvarlarına uyguluyordu. Ruth, Oliver'ın düşünme biçimindeki dizginsiz ve verimli anarşiye kapıldı. Montaj odasının titrek ışıklı karanlığında, uzun uzun Oliver'ı dinledi ve kısa bir süre sonra

da onun öğrenci yurdundaki odasına taşındı.

Yerleşke projesi sona erdikten sonra yolları ayrıldı ve birbirinden epey uzak yerlere gittiler. Ruth, New York City'ye döndü, Oliver da permakültür hakkında ders vermek üzere Britanya Kolumbiyası'ndaki bir ada çiftliğine gitti. Bir sene önce tanışmış olsalardı ilişkileri büyük olasılıkla hemen o anda biterdi; fakat artık internet diye bir şey vardı. Her ikisinin de e-posta hesabının olması arkadaşlıklarını canlı tutmalarına yardım etti. Oliver, adadaki diğer üç evle ortak ağı kullandığı için kimsenin telefonu kullanmadığı gece yarısına dek bekler, sonra da *yosunlu kıyılara mektup* başlığıyla günlük iletilerini gönderirdi. İri güvelerin tozlu kanatlarını bilgisayar ekranına çarptıkları yaz gecelerinde Oliver, adadaki meyvelerle yüklü böğürtlen çalıları hakkında yazdı. En sulu istiridyelerin nasıl bulunacağını, dalgaları kucaklayan yakamozları ve okyanusları dolduran planktonik organizmaların gökyüzündeki yıldızları yansıtarak ara ara nasıl ışıldadıklarını tarif etti. Oliver, Pasifik'i çevreleyen geniş ve vahşi ekosistemi tercüme ederken, monitörün diğer ucunda, Manhattan'daki dairesinde, küçük bilgisayarının başında oturan Ruth, çoktan derin bir aşka düşmüş yüreği pır pır ederken her kelimeyi hevesle okudu.

O kış, New York'ta birlikte yaşamayı denediler fakat bahar gelince Ruth yine Oliver'ın zihnindeki gelgitlerin ve güçlü çekimin etkisinde kaldı. Dalgaların onu, kıtanın diğer tarafındaki Desolation Sound'un karla kaplı dağlarla ve haliçlerle çevrili, yemyeşil uzak kıyılarına sürüklemesine izin verdi. Aslında Oliver'ı ta buralara kadar getiren şey, Kanada sağlık sistemiydi, çünkü gribe benzer esrarengiz bir hastalıktan muzdaripti. İkisinin de maddi durumu çok iyi olmadığı için nispeten düşük ücretli bir sağlık sigortasına ihtiyaçları vardı, o da Kanada'daydı.

Ruth tam anlamıyla dürüst olursa bu sürüklenmeye dâhil olabilirdi. Oliver için en iyisini istiyordu tabii ki, onun mutlu

olmasını canıgönülden istiyordu fakat aynı zamanda kendisi ve annesi için de rahatlıkla kalabilecekleri bir arzu ediyordu. O günlerde, annesi Alzaymır hastalığının pençesindeydi. Teşhis, Ruth'un babası ölmeden birkaç ay önce konmuştu ve Ruth ölüm döşeğindeki babasına, annesine bakacağına dair söz vermişti. Sonra ilk kitabı basıldı ve Ruth kitabı için iki kez gemiyle dünya turu yapmak zorunda kaldı. Aynı anda hem Connecticut'ta aklı başında olmayan bir anneye hem de Kanada'da kronik hastalıktan muzdarip bir kocaya sahip olmanın imkânsızlığı ortadaydı. Tek seçeneği, ailenin diğer fertleriyle anlaşıp annesini de beraberinde adaya götürmekti.

İyi bir plan gibi görünüyordu, taşınma günü gelince Ruth, aşağı Manhattan'daki tek odalı küçük dairesini, Whaletown'daki yirmi dönümlük yağmur ormanı ve iki evle takas ediyor olmaktan dolayı memnundu. "Sadece bir adayı diğeriyle takas ediyorum," dedi New York'taki arkadaşlarına. "Ne kadar farklı olabilir ki?"

3

Çok farklı olabileceğini öğrendi. Whaletown, gerçek bir kasaba değildi, kendiliğinden oluşmuş bir yer, bir yöre ya da daha çok bir 'yerleşke'ydi. Britanya Kolumbiyası vilayeti tarafından 'elli ya da daha az insanın yaşadığı, isimlendirilmiş dağınık alan veya arazi' olarak tanımlanmıştı. Yine de adadaki en büyük ikinci yaşam merkeziydi.

Bir zamanlar insanların balina avcılığıyla geçimlerini sağladıkları bu yerde artık çok nadiren balina görülüyordu. 1869'da, Whaletown istasyonunu kuran İskoçyalı James Dawson ve Amerikalı ortağı Abel Douglas, bombalı zıpkın adlı, son derece etkili yeni bir silah geliştirip çok sayıda balina avlamışlardı. Bombalı zıpkın, ağır bir omuz tüfeğiydi ve özel bir zıpkın fırlatırdı. Zaman geciktirici bir mekanizma ve bir bombayla donatılan zıpkın, balinanın derisine girdikten saniyeler sonra içinde patlardı. O sene, eylül ortalarına kadar Dawson ve Douglas dört yüz elli varilden fazla yağı –ki bu 20.000 litreye tekabül ediyor– ABD'nin güneyine gönderdi.

O günlerde başlıca yağ kaynağı, balina türü deniz canlılarıydı. Bunu elde etmenin tek yolu da balinaların bedenlerini mayınlamaktı. Teknoloji yardımıyla fosillerden elde edilen petrol ve

kerosen, yüzyılın sonraki yarısında kâr amaçlı kullanılmaya başlanınca iri deniz memelilerinin hayatta kalmak için bir şansları oldu. Fosil yakıtlar, balinaların imdadına tam zamanında yetişti diyebiliriz. Fakat Whaletown'daki balinaları kurtarmak için yine de çok geçti. 1870 senesinin haziran ayında, yani istasyon kurulduktan bir sene sonra, bölgedeki son balina da ya katledildi ya da açık denizlere kaçtı. Dawson ve Douglas da kepenk kapatıp taşındılar.

Balinalar zaman kahramanıdır. 2007 yılının mayıs ayında, elli tonluk bir Grönland balinası, Alaska kıyılarındaki Eskimo balina avcıları tarafından öldürüldü. Balinanın ensesine, yaklaşık bir metre uzunluğunda, ok şeklinde bir bombalı zıpkın saplanmıştı. Kalıntıları inceleyen araştırmacılar, balinanın tahmini yaşının 115 ile 130 arasında olabileceği sonucuna vardılar. Bu kadar uzun süre hayatta kalmayı becerebilen yaratıkların herhâlde hafızaları da oldukça derindir. Whaletown'u saran sular balinalara bir kez ihanet etmişti, kaçmayı başaranlar bu sulardan uzak durmayı öğrendiler. Onların su altında çıkardığı büyüleyici sesleri birbirlerine cıvıldayıp âdeta bir kumru gibi ötüşmelerini hayalinizde canlandırabilirsiniz belki.

Uzak dur! Uzak dur!

Arada sırada, adaya gelen feribottan bir balina silüeti görünür. Kaptan makineleri susturur, saat iki yönündeki sancak tarafında katil ya da kambur balina sürüsünün göründüğünü anons etmek için hoparlöre geçer ve bütün yolcular, sulardan yükselecek koyu renkli parlak bir sırtı ya da yüzgeci bir anlığına da olsa görebilmek için o tarafa koşup dalgaları gözlemeye başlar. Tüm turistler, bir su fışkırtma anı yakalama umuduyla cep telefonlarını ve fotoğraf makinelerini hazırlarlar, hatta bölge sakinleri bile heyecanlanır. Ama çoğu zaman balinalar Whaletown'dan uzak dururlar, onlardan artakalan sadece isimleridir.

4

Bir isim, diye düşündü Ruth, *zamanda nerede durduğunuza bağlı olarak, bir hayalet yahut bir kehanet olabilir.* Whaletown ismi, Pasifik'in alaca karanlığında geçmişin bir hayaleti hâline gelmişti. Fakat "Issızlığın Sesi" anlamına gelen Desolation Sound ismi Ruth'un kafasında hâlen oturmamıştı. Hatta Ruth'a anlaşılmaz geliyordu ve pek tekin değilmiş gibi bir his veriyordu.

Kendi ismi de hayatını baştan sona şekillendiren karmaşık bir kehanet gibiydi aslında. *Ruth* kelimesi, Orta Çağ İngilizcesindeki *rue* kelimesinden türetilmişti. Bu kelime, üzüntü ve pişmanlık anlamına geliyordu. Ruth'un Japon olan annesi, isim seçerken İngiliz etimolojisi hakkında pek kafa yormamıştı anlaşılan, ayrıca kızını seçtiği isimle lanetleme gibi bir niyeti de yoktu elbette. Ruth, sadece eski bir aile dostunun ismiydi. Bu isim, sadece İngilizcede değil Japoncada da çok problemli sayılır. Japonlar, "r" ya da "th" seslerini telaffuz edemezler. O yüzden Ruth, Japoncadaki telaffuzu zor isimlerdendir ve 'kökler' anlamına gelen *rutsu* gibi telaffuz edilebileceği gibi, 'yokluk' ya da 'evden uzakta' anlamına gelen *rusu* gibi de okunabilir.

***

Whaletown'da satın aldıkları ev, balta girmemiş yağmur ormanının ortasındaki çayıra benzeyen bir açıklığa inşa edilmişti. Araba yolunun sonunda nispeten küçük bir kulübe vardı ve annesi de orada yaşayacaktı. Evin etrafı, insana kendini cüce gibi hissettiren dev köknarlar, kızıl sedirler ve iri yapraklı akçaağaçlarla çevriliydi. Ruth, bu dev ağaçları ilk gördüğünde gözyaşlarına hâkim olamamıştı. Etrafında otuz ya da altmış metre boyunda kule gibi yükselen kadim zaman kahramanları, bir altmışlık Ruth'a kendini hayatında hiç olmadığı kadar küçük ve cılız hissettirmişti.

"Biz hiçbir şeyiz," dedi gözlerini kurularken. "Çok kısa süreliğine buralardayız sadece."

"Evet," dedi Oliver. "Muhteşem, değil mi? Ve binlerce yıl yaşayabilirler."

Ruth, Oliver'a yaslandı, gökyüzünü delen ağaçların ucunu görebilmek için başını iyice geriye yatırdı.

"Olağanüstü derecede uzunlar," dedi.

"Olağanüstü derecede değil," dedi Oliver, düşmemesi için Ruth'u tutuyordu. "Hangi açıdan baktığınla alakalı aslında bu. Eğer o ağaç sen olsaydın ben, ayak bileğine bile gelemezdim senin."

Oliver hâlinden çok memnundu. O, ağaçlara bayılırdı ve sebze bahçelerini düzenlemek ya da marul gibi kısa ömürlü bitkiler ekip biçmekle pek arası yoktu. İlk taşındıklarında hâlâ hastaydı, çok çabuk yoruluyor ve sürekli başı dönüyordu. Fakat her gün yürüyüşe çıktı, kısa süre sonra ormanın içindeki patikada koşmaya başladı. Ruth'un gördüğü kadarıyla orman onu iyileştiriyordu, sanki ormanın boyun eğmez yaşam gücünü emiyordu. Oliver, ormanın yoğun bitki örtüsü içerisinde koşarken ağaçlarla ilgili her şeyi, birbiriyle rekabet eden türlerin bir parça gün ışığı için yaşadığı çekişmeyi ve dramı ya da dev köknarlarla mantar sporlarının karşılıklı menfaate dayanan ortaklıklarını okuyabili-

yordu. Burada zamanın, tarihin ve tabiatın iç içe geçmiş, sarmal ve fraktal formlarının gözler önüne serildiğini anlayabiliyordu. Kan ter içinde nefes nefese eve döndüğünde, Ruth'a ormanda gördüklerini anlatırdı.

Evleri ormandaki sedir ağaçlarından yapılmıştı. 1970'lerde garip fikirli hippilerce inşa edilmiş iki katlı bir evdi. Sallanan bir çatısı, derin çatı saçakları ve gelişigüzel yapılmış geniş verandası küçük çayırlığa bakıyordu ve ev, uzun ağaçlarla çevriliydi. Emlakçı, evi okyanus manzaralı bir ev olarak listelemişti. Fakat çalışma odasındaki pencereden baktığında Ruth'un tek görebildiği, küçük mavi bir yamayı andıran deniz ve ağaçların üst dallarının U şeklinde bir çentik oluşturmasıyla ters dönmüş tünele benzeyen gökyüzüydü. Emlakçı, manzaralarını kapatıyorsa ağaçları kesebileceklerini söylemişti ama bunu asla yapmadıkları gibi başka ağaçlar da diktiler.

Araziyi ehlileştirmek için birkaç deneme yaptılar. Ruth, evi sarıp sarmalayan Avrupa güllerinden ekti. Oliver ise bambu. Bu iki bitki hızla büyüyüp sık çalılar hâlini aldı. Öyle ki kısa sürede, evin girişini bulmak, nerede olduğunu bilmeyenler için imkânsız hâle geldi. Ev, gözden kaybolma riskiyle karşı karşıyaydı ve bu da yetmezmiş gibi orman da usul usul yaklaşıp, kozalaklı dallarını uzatınca çayırlık alan çekip küçülmeye başladı. Neredeyse orman tarafından tamamen yutulacak gibiydiler.

Oliver bunu dert etmiyordu çünkü gelecekte olabilecekleri göz önünde bulunduruyordu. Küresel ısınmanın o bölgeye has ağaçlar üzerindeki etkisini öngörerek bir iklim değişikliği ormanı yaratmaya çalışıyordu. Botanikçi bir arkadaşına ait yüz dönümlük araziyi bir güzel temizledi ve şafak sekoyası, dev sekoya, kızıl kıyı sekoyası, ceviz ağacı, karaağaç ve mabet ağacı gibi 55 milyon yıl önce, Eosen Termal Maksimum sırasında o bölgeye has olan ağaçlardan dikti.

"Düşünsene," dedi, "palmiyelerin ve timsah ardıçlarının Ku-

zey Alaska'ya kadar tekrar boy verdiklerini."

Bu, onun yaptığı son sanat eseriydi ve ona Yeni Eosen adını vermişti. Ne kendisi ne de akranları, uzay ve zamanın iş birliği olarak tanımladığı bu çalışmasının sonuçlarını görecek kadar yaşayacaktı fakat bilmemek onun için sorun değildi. Sabır, onun tabiatının bir parçasıydı ve o, bu devlerin kökleri arasında koşturup dururken kendisinin kısa ömürlü bir memeli olduğunu çoktan kabullenmişti.

Fakat Ruth'da ne sabır ne de kabullenme vardı. Bilmeyi, gerçekten bilmeyi isterdi.

Bitkisel aşırılıkla sarmalanmış birkaç yıldan sonra (tam olarak on beş sene, Oliver için kısa, Ruth içinse bitmek tükenmek bilmeyen bir on beş sene), Ruth kendinden iyice şüphe etmeye başlamıştı. Binalarla dolu New York'u özlemişti. Kendisini sadece şehir peyzajları, keskin çizgiler ve mimari arasındayken insan zamanına ve tarihine aitmiş gibi hissedebiliyordu. Bir roman yazarı olarak ihtiyacı olan buydu. İnsanları özlemişti. İnsanların entrikalarını, dramlarını ve güç savaşlarını özlemişti. Türdeşlerine ihtiyacı vardı, konuşmak şart değildi. Fakat onların arasında, bir kalabalığın içinde ya da kalabalığı kenardan izleyen isimsiz bir görgü tanığı olmaya ihtiyacı vardı.

Oysa burada, bu seyrek nüfuslu adada, insan ilişkileri çok zayıftı ve yüzeyseldi. İri bambularla ve sarmaşık güllerle kaplı olan pencereden dışarı bakan Ruth, karanlık bir masalın içerisine adım atmış gibi hissediyordu. Sanki biri ona büyü yapmıştı ya da parmağına bir iğne batmış ve komaya benzer derin bir uykuya dalmıştı. Yüzlerce yıl geçmişti ve giderek gençleştiği falan yoktu. Babasına verdiği sözü tutmuş ve annesi ölene dek ona bakmıştı. Ama şimdi Ruth, kendi hayatının yanı başından akıp gittiğini hissediyordu. Belki de sonsuza kadar evi olacağını umduğu bu yerden ayrılma vakti gelmişti. Belki de artık büyüyü bozma vaktiydi.

5

Evden ayrılmak, dünyevi hayatı bırakıp manastıra kapanmak anlamına gelen yumuşatılmış bir Budist deyişidir ve Ruth'un uzun uzun düşündüğü şehir hayatına dönme fikrinin tam tersidir. Zen Üstadı Dōgen, *Shōbōgenzō* adlı kitabının 86. Bölümü için "Evden Ayrılmanın Faziletleri" başlığını kullanmıştı. Bu kısımda, aydınlanma yolundaki genç keşişlerini övüyor ve zamanın tanecikli yapısını açıklamak için tek bir günü oluşturan 6.400.099.980 andan* bahsediyordu. Dōgen'e göre, o anların her biri, isteklerimizi tekrar düzenleyebilmemiz için birer fırsattı. *Sadece parmak şıklatmak bile,* diyordu, *aydınlanmak ve hayatlarımızı değiştirip faydalı bir karma yaratacak hareketleri seçebilmek için altmış beş tane fırsat sağlar.*

"Evden Ayrılmanın Faziletleri", aslında Dōgen'in Fukui vilayetindeki dağlarla çevrili, şehrin yozluğu ve bozulmuşluğundan uzak bir bölgede kurduğu Eiheiji manastırındaki keşişlerin aldığı bir dersti. *Shōbōgenzō*'daki metnin altında, dersin işlendiği tarih yazıyordu: *"Kenchō'nun yedinci yılında, yazın inzivaya çekildiği bir gün."*

Her şey öylesine güzeldi ki... Dağı saran saf yazı hayal edebilirsiniz sanırım. Ağustos böceklerinin tiz çığlıkları hareketsiz

---

*Jap. *setsuna* (刹那), – Sanskritçe kṣāna kelimesinden. (Ek A)

gökyüzünü deliyor, keşişler zazen* pozisyonunda saatlerce oturuyordu. Sinekler, parıldayan kel kafalarının etrafında daireler çizerken, nemli minderlerinin üzerinde hiç kımıldamıyorlardı ve ter, genç suratlarından aşağıya gözyaşı misali süzülüyordu. Zaman onlar için sonsuz olmalıydı.

Her şey öylesine güzeldi ki... Kenchō'nun yedinci yılının Gregoryen takviminde 1255 senesine denk gelmesini saymazsak tabii. Evden Ayrılmanın Faziletleri dersini veren Zen Üstadı Dōgen'in o seneki yaz inzivası sırasında hayatını yitirdiği söyleniyor. Yani 1253 yılında, 1255'ten iki yıl ve birçok an önce ölmüştü.

Bu çelişki için pek çok açıklama yapıldı. Büyük olasılıkla, Dōgen, ölümünden seneler evvel konuşmasının taslağını hazırlamıştı ve bıraktığı not ve yorumlardan anlaşıldığına göre tekrar gözden geçirmeye niyetlenmişti. Bunlar da birleştirilerek son hâlini almış ve aydınlanmadaki vârisi, Üstat Koun Ejō tarafından öğrencilerine ulaştırılmıştı.

Bir başka olasılığa göreyse Kenchō'nun yedinci yılında, Zen Üstadı Dōgen, tam anlamıyla ölmemişti. Şüphesiz tam anlamıyla yaşamamıştı da. Kuantum düşünce deneyindeki Schrödinger'in kedisi gibi hem ölü hem de diriydi.**

Hayat ve ölüm, "Evden Ayrılmanın Faziletleri"nin ana temasıydı. Dōgen, genç orman keşişlerine devam etmelerini, kararlarına ve aydınlanma yoluna nefes aldıkları her an sadık kalmalarını öğütlemişti. *Hayat çok kısa! Değerli hayatınızın bir anını bile ziyan etmeyin.*

Uyanın şimdi!

Ve şimdi!

Ve şimdi!

Ç.N.: *Zazen bağdaş kurmuş şekilde oturarak yapılır, omurga dik ve sabittir. Eller göbeğin önünde basit bir mudra oluşturacak şekilde birleştirilir. Gözler yarı açık tutulur, ancak herhangi bir nesneye odaklanmaz.

**Dōgen ve kuantum mekaniğiyle ilgili daha fazla bilgi için Ek B'ye bakınız.

6

Ruth, ikinci kattaki ofisinde, sandalyesinde uyuyakaldı. Önündeki masada kule gibi yükselen kâğıt yığını, hayatının son on yılını temsil ediyordu. Bu gösterişli yapıyı harf harf, sayfa sayfa kendisi inşa etmişti. Fakat şimdi ne zaman kendi yaşam öyküsünün taslağını oluşturmaya kalksa zihni anlaşılmaz bir biçimde uykuya dalıyordu. Aylardır böyleydi bu, yazdığı son notun üzerinden bir sene geçmişti. Yeni kelimeler, aklına gelmeyi reddediyordu, önceden yazdıklarını ise zorlukla hatırlıyordu fakat ne yazdığına bakmaya da korkuyordu. Taslağı tekrar okuması, iskeleti sağlamlaştırması ve sonra boşlukları doldurup yayına hazırlaması gerektiğini çok iyi biliyordu. Ama puslu zihni için çok zor bir süreçti bu. Sayfaların içindeki dünya, rüyalar kadar bulanıktı şu an.

Dışarıda, Oliver şömine için odun kesiyordu, Ruth baltanın odunu yararken çıkardığı ritmik sesi duyabiliyordu. Bu egzersiz Oliver'a iyi geliyordu, saatlerdir dışarıdaydı zaten.

Kararına sadık kaldı ve sandalyesinde doğruldu. Sağlam kırmızı günlük, kendi yaşam öyküsünün üzerinde duruyordu, onu alıp kenara koydu. Kutuya benziyordu. Kitabı ters çevirdi. Küçük bir kızken, her sabah eline bir kitap alır, kapağını açar ve

içindeki harflerin yerli yerinde durduklarını görünce şaşırırdı. Nedense kitabı kapattığında harflerin birbirine karışıp yere dökülüceğini falan düşünürdü. Nao da Proust'un boş sayfalarını gördüğünde, harflerin ölü karıncalar gibi dökülüp dökülmediklerini merak ederken benzer bir şeyi tarif etmişti. Ruth, Nao'ın satırlarını okurken bu tanıdık his yüzünden biraz afallamıştı.

Günlüğü, masanın uzak ucuna yerleştirdi, gözden ırak bir köşeye. Sonra da el yazısına dik dik baktı. Belki kendi sayfalarına da aynı şey oluyordu. Belki önce kaybolan kelimelerini bulmak için okumaya başlamalıydı. Belki bu iyi bir başlangıç olacaktı. Belki bu bir çözüm olacaktı. Hırpalanmış yaşam öyküsü, kadına şeytani bir bakış attı. Kendi yaşam öyküsünü kaleme almak, annesi hayattayken iyi bir fikir gibi görünmüştü. Uzun süren çöküş döneminde Ruth, annesinin aklındaki aşamalı erozyonun kaydını tutmuş ve aynı şekilde kendi duyguları ve tepkileri üzerine de notlar almıştı. Sonuç, önünde duran bu karman çorman yığındı işte. İlk sayfaya bir göz atıp hemen bir kenara itti. Yazının melodisi içini baymıştı. Canını sıkmıştı. O bir roman yazarıydı. Başka insanların hayatına ilgi duyardı. Kendi hayatını yazabileceği fikrine nereden kapılmıştı ki?

Nao'ın günlüğünün dikkat dağıtıcı olduğunu inkâr etmenin bir anlamı yoktu. Kendisini dizginlemeye kararlı olmasına rağmen, günün büyük bir kısmını internette deprem ve tsunami kurbanlarının isimlerini arayarak geçirdi. Yasutani isminin olup olmadığını kontrol etti. Pek çok Yasutani vardı ama Jiko veya Naoko ismi yoktu. Anne ve babasının isimlerini bilmiyordu, o yüzden kayıp ilanlarını inceleyip benzer bir profil var mı diye baktı. Verilen bilgiler sınırlıydı: Yaş, cinsiyet, yaşadığı yer, kurbanın çalıştığı ve en son görüldüğü yer, o gün üzerine giydiği kıyafetin tanımlanması gibi temel bilgilerdi bunlar. Mutlu oldukları zamanlardan kalma fotoğraflar vardı. Okul kepiyle sırıtan bir erkek çocuğu, bir tapınağın önünden kameraya el sallayan genç bir

kadın, bir eğlence merkezinin önünde, çocuğunun elinden tutan bir baba. Fotoğrafların altında, olaylar hakkında detaylı bilgiler verilmişti. Tüm bu hayatlar... fakat hiçbiri onun aradığı hayat değildi. Sonunda pes etti. Yasutaniler hakkında daha çok bilgiye ihtiyacı vardı. Ve bunun da tek yolu günlükten biraz daha okumaktı.

Ruth gözlerini kapadı. Nao'ın karanlık bir mutfakta tek başına oturduğu ve annesinin, babasını karakoldan getirmesini beklediği anı zihninde canlandırmaya çalıştı. O geçmek bilmeyen zaman zarfında ne hissetmişti? Geçen zamanı günlükten anlamak zordu. Hiçbir yazar, en ustası bile, geçip giden hayatı kelimeleriyle tekrar canlandıramaz, kaldı ki Nao'a yetenekli bile denemezdi. Kirli mutfak, loş ve hareketsizdi. Garson kız inledi ve çürük duvarı yumrukladı. Anahtarın kilitte dönerken çıkardığı metalik ses onu ürküttüyse de olduğu yerden kıpırdamadı. Holde ayak sesleri işitti. Annesi ya da babası bir şey demiş miydi? Sanmam. Annesi banyo küvetini doldururken akan suyun sesini dinledi, babası yatak odasında elbiselerini çıkardı. Nao hareket etmedi. Bakmadı. Gözlerini, kucağında ölü gibi duran parmaklarına dikti. Annesinin gaddar bakışları altında banyo yapan babasının, yaptıklarını kekeleyerek itiraf etmesini dinledi. Babasının utançtan ya da belki de sıcak sudan dolayı yanaklarının al al olduğunu fark etmiş miydi acaba? Adamın konuşmaya başlaması, annesinin orada durup onu dinlemesi ve sonra banyoyu terk etmesi üzerinden acaba kaç an geçmişti ki? Peki floresan lambanın vızıltısı, özellikle sessizlikte mi daha çok duyulurdu?

Peki sonra, ailesiyle paylaştığı yatak odasına kapanıp battaniyesini kafasına kadar çekmiş miydi? Belki de ışığı açıp kitap okumuştu. Ya da her ne kadar çakacağından adı gibi emin olsa da ertesi günkü sınavı için biraz test çözmüştü. Veyahut ailesi uyurken, internete girip Google'da *intihar eğilimli adamlar* kelimelerini aratmıştı. Ya da sadece anne babasının uyuduğu yer

yatağına sırtını dönüp uyuyor taklidi yapmıştı. Eğer Google'a girmişse o da Ruth gibi orta yaşlı Japon erkeklerinde intiharın, kanser kadar yaygın bir ölüm nedeni olduğunu öğrenmiş olmalıydı. Babası hakkında düşündükleri doğruydu yani. Ama bu bir teselli miydi? Pijamalarını giydi, karanlıkta parıldayan ekranın önüne oturdu, senkronize bir şekilde alınıp verilen nefesleri duyabiliyordu. Babasının gerçekte durmasını arzuladığı nefesi düzenliydi, annesinin nefesiyse daha yumuşaktı ama ara ara hızlı bir iç çekiş ya da kesiklik, senkronize nefeslerine noktalama işareti konmuş gibi bir hava veriyordu.

O an ne hissetmişti acaba?

***

Ruth gözlerini açtı. Bir şeyler farklıydı. Dışarıdan gelen kuş seslerini duyabiliyordu; sudan havalanan kara ördek sürüsünü, tepeli ağaçkakanların tıkırtılarını, suyun şıpırtısını ve kuzgunların gaklamasını... Fakat şimdi dışarıdaki seslerden çok, eksik olan sese dikkat kesilmişti: Oliver'ın baltasının o ritmik sesi. Korkuya kapıldı. Ne zaman durmuştu? Ayağa kalktı, pencereden aşağıdaki odun yığınına baktı. Acaba kendini mi yaraladı? Başı dönmüş ve bacağını kesmiş olabilir miydi? Birkaç senede bir adada biri ya ölür, ya boğulur ya da ciddi biçimde yaralanırdı. Komşuları elma toplarken ölmüştü mesela. Merdivenden baş aşağı düşmüş ve karısı onun bedenini ağacın altında, dökülen elmaların arasında bulmuştu. Tehlike her yerdeydi: merdivenler, meyve ağaçları, yosun tutmuş çatılar, yağmur olukları, baltalar, keserler, testereler, silahlar, avcı bıçakları, kurtlar, pumalar, sert rüzgârlar, kırılan ağaç dalları, sert dalgalar, hatalı kablolama, uyuşturucu satıcıları, sarhoş veya yaşlı sürücüler, intiharlar ve hatta cinayetler...

Pencereden dikkatle baktı. Araba yolunun aşağısında, kocası-

nı fark etti. Bir şeyi yoktu. Odun yığının yanında, ayakta dikiliyordu, bir eli cebinde, diğer eliyse baltanın sapını tutmuş ağaca bakıyor ve kuzgunları dinliyordu.

7

"Şu Orman Kargası geri döndü," dedi banyodayken. "Kuzgunları deli ediyor."

Ruth homurdandı. Elektrikli diş fırçasıyla dişlerini fırçalıyordu ve ağzı diş macunuyla doluydu. Oliver küvette gerindi. Yeni Bilim dergisinin son sayısına göz gezdiriyordu. Pesto, küvetin kenarına, Oliver'ın başının yanına tünemişti.

"Orman Kargaları hakkında okuyordum," dedi Oliver. "Görünüşe bakılırsa Japonya'da ciddi bir sorun hâline gelmişler. Bir defa çok zekiler. Çöp alma saatlerini hafızalarına kazımışlar. Ev hanımlarının çöpleri dışarı çıkarmasını bekleyip çöp kamyonu gelene dek torbaları delik deşik ediyorlarmış. Sonra kedi yavrularını yiyorlarmış ve tel elbise askılarını kullanarak kamuya ait direklere yuva yapıyorlarmış, kısa devreye ve elektrik kesilmelerine neden olan şey buymuş yani. Tokyo Elektrik İdaresi, kargaların her sene yüzlerce elektrik kesintisine, hatta bazen hızlı trenlerin durmasına bile neden olduğunu söylüyor. Kargaları vurmak ve yuvalarını bozmak için özel bir karga devriyesi kurmuşlar fakat kargalar daha akıllı çıkmış ve sahte yuvalar inşa etmişler. Çocuklar kargaların saldırılarından korunmak için ve kafalarına bir şey düşmesin diye şemsiyeyle okula gitmeye baş-

lamışlar. Kadınlar da saçlarına parlak tokalar takmayı bırakmışlar."

Ruth lavaboya tükürdü. "Sesin mutlu geliyor."

"Mutluyum. Kargaları severim. Tüm kuşları severim. Birkaç sene önce, Stanley Parkı'ndaki o baykuş olayını hatırlıyor musun? Parkta koşan insanlar kafalarında kesiklerle acil servisi doldurmuş ve baykuşların saldırısına uğradıklarını söylemişlerdi. Doktorlar sonunda ne olduğunu çözmüştü. Baykuşların tüylenme zamanıydı ve doktorlardan biri, bütün koşucuların orta yaşlı, kel ve kafalarının arkasında da birer atkuyruğu olduğunu fark etti. Baykuşlar bebekti ve baykuş olmayı yeni yeni öğreniyorlardı. Yukarıdan bakınca sallanan kemirgen kuyruğu ve parıldayan bir kafa, acemi gözlerine parlak bir olta ucu kadar çekici görünmüş olmalı. Bir bebek baykuş için karşı konulamaz bir av."

Ruth, doğrulup ağzını bir havluyla kuruladı. "Sen de kelleşmeye başlayan orta yaşlı bir erkeksin," dedi. "Dikkatli ol."

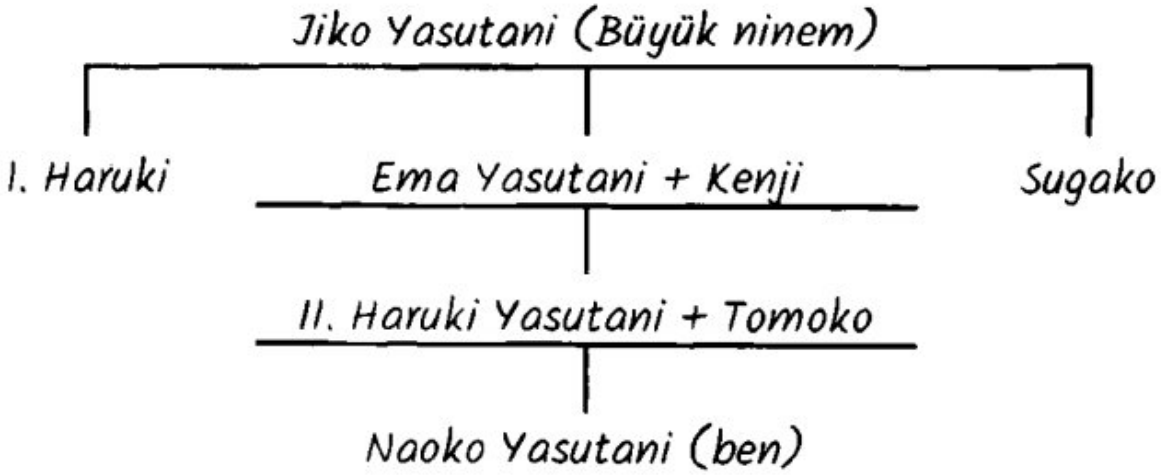
Kapıya doğru yürürken kocasının başının üstüne parmaklarıyla hafifçe vurdu. Kedi de eline pençe attı.

"Evet," dedi Oliver. Yeni Bilim dergisine dönmüştü. "Fakat dikkat ettiysen benim atkuyruğum yok."

Nao

I

Jiko Yasutani, baba tarafından büyük ninem oluyor, biri erkek olmak üzere üç çocuğu var. Erkek olanın ismi Haruki, kızlarının isimleri de Sugako ve Ema.

Ema benim babaannem olur. Jiko, Ema'nın kocası Kenji'yi, II. Dünya Savaşı'nda öldürülen oğlu Haruki'nin yerini alması için evlat edinmiş. Kimse Haruki'nin yerini alamaz tabii ki ama Yasutani isminin devamı için bir erkeğe ihtiyaç varmış.

I. Haruki, babamın dayısı oluyor, Ema babama onun ismini vermiş. I. Haruki bir kamikaze pilotuymuş. Şöyle bir düşününce Tokyo Üniversitesi'nde felsefe öğrencisiyken bir intihar bombacısına dönüşmüş olması tuhaf. Üstelik babam II. Haruki de fel-

sefeye düşkündür ve intihara meyillidir. Demek ki felsefe aşkı ve intihar dürtüsü bizim kanımızda var ya da en azından ismi Haruki olanların kanında.

Bunu Jiko'ya söylediğimde, I. Haruki'nin yaptığına tam olarak intihar denemeyeceğini söylemişti. O sadece genç bir erkekti, kitap ve Fransız şiiri tutkunuydu, hiçbir zaman savaşa gitmek istememişti fakat buna mecbur bırakılmıştı. O günlerde herkes savaşa katılmaya zorlanıyordu, isteyip istemediğinin bir önemi yoktu. Jiko, Haruki'nin ordudayken sık sık tacize uğradığını söylemişti, sebebi de Fransız şiirini sevmesiymiş. Demek ki kanımızda olan bir şey daha var; Fransızcaya ilgi ve taciz edilmek...

Her neyse, I. Haruki savaşta öldürülünce Yasutani ismini yaşatmak, ilk kız kardeşi olan Ema'ya, sonra Ema'nın oğlu olan babama kaldı ve ben de böylece bugünkü Nao Yasutani olabildim. Sadece şunu söylemek istiyorum, soyağacımıza bakmak ödümü patlatıyor çünkü gördüğünüz gibi en sonda sadece ben varım ve ben de evlenmek ya da çocuk yapmak niyetinde olmadığıma göre soyumuz tükendi sayılabilir. Kaput. Finito. Sayonara. Elveda, Yasutani.

İsimlerden bahsetmişken, babaannem Ema'nın ismi Emma Goldman'dan geliyor. Jiko'nun kahramanlarındandır. Emma Goldman, uzun zaman önce yaşamış ünlü bir anarşisttir ve onunla büyüyen Jiko, onun gerçekten muhteşem biri olduğunu düşünüyor. Jiko, Emma Goldman'ın yazdığı "Hayatımı Yaşamak" adlı bir otobiyografiyi bana okutmak için çok uğraştı ama henüz başlayamadım çünkü ben de kendi hayatımı yaşamakla meşgulüm, daha doğrusu nasıl yaşamayacağımın yollarını aramakla.

Jiko küçük kızının ismini, bir diğer ünlü anarşist piliç Kanno Sugako'dan esinlenip Sugako koymuş. Kanno Sugako, sadece Jiko'nun kahramanı değil, aynı zamanda Japonya'da vatana

ihanetten asılmış olan ilk kadın. Günümüzde insanlar Kanno Sugako'nun terörist olduğunu söylüyor çünkü imparatora suikast düzenleyip onu bombayla öldürmeye kalkışmış. Fakat Jiko bu hikâyelere inanmıyor, ona gerçekten tapıyor. Sevgili olmadıklarını biliyorum çünkü Sugako asıldığında Jiko sadece küçük bir çocuktu ve muhtemelen hiç karşılaşmadılar bile. Fakat sanıyorum, genç kızların kendilerinden büyük pop yıldızlarına ya da profesyonel boksörlere duydukları hayranlık benzeri bir aşkla bağlı ona. Sugako, "Darağacına Giden Yoldan Yansımalar" adlı bir günlük yazdı ve onu da okumam bekleniyor. Başlık harika fakat bu anarşist kadınlar yazmaya neden bu kadar meraklı?

Babam küçükken, babaannem onu sık sık yaşlı Jiko'nun rahibe olmaya karar verdikten sonra taşındığı kuzeydeki tapınağına götürürmüş. O yüzden birbirlerine oldukça yakınlar. Babam, bebekken beni birkaç kez trenle oraya götürdüğünü söyledi. Fakat sonra Sunnyvale'e taşındık ve babamın tren raylarından toplandığı, benim de onun nasıl bir adam olduğunu anladığım o güne kadar hiç görmedim onu.

2

Chuo Hızlı Treni Vakası, hiç yaşanmamış gibi davranmamıza rağmen hepimiz için büyük bir dönüm noktası olmuştu. Olaydan sonra, babam dünyadan uzaklaşıp bir hikikomoriye dönüşmüştü. Annemse sonunda sözde ailemizden birinin iş bulup çalışması gerektiğini ve bu koşullarda o kişinin kesinlikle babam olmayacağını anlamıştı. Denizanası akvaryumuna gitmeyi bıraktı, kendisine güzel kıyafetler alıp saçlarını kestirdi. Üniversiteden tanıdığı bir iki arkadaşını da araya sokarak ders kitaplarıyla akademik dergiler yayımlayan bir yayınevinde yönetici sekreteri olarak iş buldu. Japon şirketlerinin nasıl çalıştıkları hakkında bir şeyler biliyorsan bunun oldukça etkileyici olduğunu da bilebilirsin. Çünkü iş başlangıç seviyesinde, maaş da çok az olmasına rağmen annemin o işi alması bir mucizeydi; çünkü annem otuz dokuz yaşında ve hiç kimse otuz dokuz yaşındaki yaşlı bir kadına iş vermez.

Yani artık babam evde saklanıyor, annem eve ekmek getiriyordu. Problemli olarak bir tek ben kalmıştım. Yeni okul yılı martta başladı ve bir şekilde dokuzuncu sınıfa geçmeyi başardım; fakat ijime giderek daha da kötüleşiyordu. O zamana kadar kollarımdaki ya da bacaklarımdaki kesikleri ve morlukları

---

*hikikomori (引きこもり) – Münzevi, evden çıkmayı reddeden kimse.

saklayabiliyordum fakat bir gece küvet kırıldı. Zaten su sızdırıyordu ve çatlakları siyah bir macunla kapatılmıştı da yine de idare ediyorduk. Ama su ısıtma cihazı kırılınca ve ev sahibi de her ne kadar babamın arkadaşı olsa da onu tamir ettirmeyince biz de sentoya* gitmeye başladık.

Annemin beni çıplak ve bu kadar yakından görünce her şeyi anlayacağını biliyordum, o yüzden ilk gittiğimizde, "Asla! Unut gitsin! Bu kadar yaşlı bir kadının önünde elbiselerimi çıkarmayacağım!" diyerek tepindim durdum. Sonunda annem usandı ve beni soyunma odasında bıraktı. Ben de soyunup onu takip ederken o küçük, aptal kasık havlusunu önümde tutup ölmeyi diledim. Gözlerimi sadece ayaklarımı görecek şekilde indirdiğimi anımsıyorum, yanlışlıkla birinin meme ucunu görmüş ve utançtan kıpkırmızı olmuştum. Fakat gerçekten bildiğim bir şey varsa o da Kaliforniya Sunnyvale'deki orta sınıf, zengin bir ailenin çocuğuyken, Japonya Tokyo'daki işsiz bir sefilin çocuğuna dönüştüğümdü. İnsanoğlu her şeye alışıyordu.

O ilk seferden sonra, sentoya gitmek için hep annemin işte olduğu zamanları kolladım. Sentoya erken gitmenin en güzel yanı, küvetlerin fazla dolu olmamasıydı. Üstelik neler olup bittiğini gözlemlemek için en iyi yer olan kurnada her zaman yer bulabiliyordum. O saatte gelenler, mahallemizin çok ama çok yaşlı nineleriyle işe gitmek için hazırlanan garson kızlar olurdu ve her iki grubu seyretmek de eğlenceliydi.

Aslında şaşırtıcı bir şeydi bu. Kaliforniya Sunnyvale'de, tır şoförlerinin uğradığı dükkânlarda satılan porno dergilerinin kapakları dışında çıplak kadın görme şansın pek olmaz ve dergi kapaklarının da çok gerçekçi olduğu söylenemez. Yaşlı kadınların çıplak fotoğraflarını ise asla göremezsiniz, yasal değil sanırım. Gözlem yapma açısından benim için oldukça ilginç bir deneyim olmuştu. Demek istediğim, garson kızlar incecikti; kalçaları, göğüsleri ve belleri birbirlerinden farklı olsa da pürüz-

*sentō (洗湯) – Hamam.

süz tenleri vardı. Hepsi gencecikti ve birbirlerine benziyorlardı. Fakat yaşlı kadınlar... Aman Tanrım! Tamamen farklı biçimde ve ölçüdeydiler. Bazılarının memeleri kocamandı, bazılarınınki ise derilerinin üzerinde duran bir kanat gibi gözüküyordu ve meme uçları da çekmece topuzuna benziyordu. Belleri de hani kaynamış sütün üzerinde kaymak tabakası oluşur da onu fincanının kenarına itersin ya, hah işte aynen öyle görünüyordu. Bir oyun uydurmuştum, garson kızlarla yaşlı kadınları birbirleriyle eşleştirip hangi genç vücudun hangi yaşlı vücuda, hangi güzel memelerin hangi sarkık memelere dönüşeceğini bulmaya çalışıyordum. Ya da hangisinin karnının davul gibi şişeceğine ve hangisinin göbeğinin sarkacağına dair tahminlerde bulunuyordum. Oldukça tuhaftı ve zaman sanki Budistlere özgü bir yavaşlıkta akıp gidiyordu, anlıyor musun?

Özellikle garson kızlardan ve onların güzelleşme çabalarından etkilenmiştim. Sık sık onları saunaya kadar takip eder, fırça ve süngerlerle vücutlarındaki ölü derileri atmalarını, pastel renkli saplara takılı incecik jiletlerle yüzlerini tıraş etmelerini izlerdim. Neyi tıraş ediyorlardı ki? Hiçbirinin sakalı yoktu hâlbuki. İçeri girdiklerinde, daha yeni uyandıklarını anlayabilirdin çünkü hâlâ esniyor olurlardı ve öğleden sonra bile olsa günaydın derlerdi. Ama fazla konuşmazlardı. Akşamdan kalma oldukları için gözleri her zaman davul gibi şiş ve kan çanağı gibi olurdu. Banyo yaptıktan bir saat sonraysa iliği kemiği ısınırdı kızların. Yanakları al al olan kızlar yeniden doğmuş gibi hissederdi. Kuruyana kadar dantelli iç çamaşırlarıyla soyunma odasında oturur ve makyaj yapar; bir gece önceki randevuları hakkında konuşup gülüşürlerdi. Beni tanımaya başladıktan sonra yeni büyümeye başlayan memelerim hakkında şakalar yapmaya başladılar. Utandığımı düşünmüş olmalısın fakat hayır, utanmıyordum. Tam tersi fark edildiğim için havalara uçuyordum içten içe. Onlara hayrandım. Tam çok hoş ve cesur olduklarını,

özgürce hareket edip ne isterlerse onu yaptıklarını düşünüyordum ki annem bu ortamın benim için sağlıklı olmadığına -büyük olasılıkla bu nedenle- karar verdi. Artık hamama akşam yemeğinden sonra gideceğimizi söyledi ve bu, günün en kötü zamanıydı. Bütün o çirkin, çocuklu, sıkıcı anneler ve saçlarını metalik renge boyatmış, orta yaşlı, meraklı teyzeler sana bakar ve kendilerini hiç ilgilendirmeyen konulara maydanoz olurlardı. Beklenildiği üzere bir tanesi morluklarımı fark etti, üstelik ben havluya sarınmış, arkalara saklanmışken. Ve epey yüksek bir sesle bağırdı; "Ah, ne oldu sana böyle evladım? Kurdeşen mi döküyorsun?"

Başta annem dikkat etmedi, ama sonra yaşlı kaltak özellikle ona seslendi ve "**Okusan, Okusan!**" Kızının nesi var? Her yeri **butsubutsu**** dolu, bulaşıcı bir hastalığı yoktur umarım," dedi.

Ben iki büklüm olmuş bir hâlde dururken annem yanıma geldi. Bileğimi tuttu, kolumu kaldırdı ve çevirip morlukların en yoğun olduğu iç kısma baktı. Parmaklarını bilek kemiklerimin altına doğru öyle bir bastırdı ki okuldaki çocukların çimdiklerinden daha çok canım yandı.

"Belki suya girmemesi daha iyi olur," dedi yaşlı kaltak. "Kızamık gibi bir şeyse bulaşıcı olabilir."

Annem kolumu bıraktı, "Tondemonai,"*** dedi. "Jimnastik sınıfından kalan yara bere sadece. Çok sert oynuyorlar bazen. Değil mi Naoko?"

Sadece başımı salladım ve kusmamak, tepinmemek ya da çığlıklar atarak koşmamak için dikkatimi kendimi yıkamaya verdim. Annem hiçbir şey söylemedi ve kendi kurnasına döndü. Fakat eve döndüğümüzde, beni yatak odasında tepeden tırnağa soydu. Babam hâlâ sentodaydı. Orası, hâlen gidebildiği tek yerdi ve o da orada vakit geçirmekten, bazen de sento sonrası bir bira içmekten keyif alıyordu. O yüzden annem beni odaya

---

*okusan (奥さん) – Kadın. *Oku* (奥) karakteri bir evin içi, iç kısmı anlamına gelir. Saygı ifadesi olan *-san* eki ise evli bir kadına hitap etmenin resmî şeklidir.

**butsubutsu (ぶつぶつ) – Şişlik ve benekli kızarıklık.

***Tondemonai – Önemli bir şey değil.

soktuğunda evde kimse yoktu. Masa lambasını dikildiğim yere çekip, beni baştan ayağı incelerken milyonuncu kez öleceğimi düşündüm. Bütün morlukları, kesikleri ve artık kabuk bağlamış, makas ucuyla açılmış delikleri buldu. Hatta kafamda, arka sırada oturan oğlanın saçlarımı tek tek çekerek kelleştirdiği yeri bile gördü. Yalan söylemeye çalıştım, "Alerji," dedim, sonra "Stresten saçım dökülüyor," dedim, sonra belki hemofili ya da lösemi veya Von Willebrand hastalığına yakalanmış olabileceğimi söyledim fakat annem bunların hiçbirini yemedi. En sonunda, gerçekte neler olup bittiğini anlattım. Ama çok büyük bir problem olmadığı izlenimini vermeye çalışıyordum. Çünkü annemin okula gidip şikâyet etmesini ve her şeyi daha da kötüleştirmesini istemiyordum.

"Her şey yolunda anne, gerçekten. Kişisel değil. Çocukların nasıl olduğunu bilirsin. Ben transfer öğrenciyim. Bunu her yeni gelene yapıyorlar."

Başını iki yana salladı. "Belki yeni arkadaşlar edinmek için daha çok çaba sarf etmelisin," dedi.

"Bir sürü arkadaşım var anne, gerçekten. Her şey yolunda."

Bana inanmak istedi. Tokyo'ya taşındığımız ilk günlerde, yeni okuluma uyum sağlayıp sağlayamayacağımdan endişe duymuştu. Fakat denizanalarına dalınca her şeyi unuttu, ardından Chuo Hızlı Treni Vakası oldu tabii. Bir süreliğine ailemizdeki en uyumlu kişi ben gibiydim. Ve sonra annem düzene ayak uydurup gerçek bir işte çalışmaya başladı ve okul sonrası aktivitelerimi denetlemek bir yana, okuldaki durumum için bile endişelenecek bir vakti kalmadı. Sadece hamamlarda garson kızlarla takılmamı değil, depresyona girip intihara meyilli olmaya başladığından beri evde babamla yalnız kalmamı da istemiyordu. Sanırım, babamın şu Amerika'daki manyaklar gibi davranmasından korkuyordu. Hani önce yataklarında uyuyan çocuklarını ve karılarını tüfekle delik deşik edip, sonra da bodrum katında

kendi beyinlerini uçuran çılgın babalardan bahsediyorum. Gerçi Japonya'da ateşli silahlar ciddi bir denetim altında olduğu için bunu genellikle borular, koli bantları ve mangal kömürüyle arabalarının içinde yaparlar. Bunları biliyorum çünkü bir ara gazetelerdeki intihar, cinayet ve acı üzerine yazılmış haberleri okumayı alışkanlık hâline getirmiştim. Mümkün olduğu kadar çok şey bilmek istiyordum çünkü böylece kendimi babamın ölümüne hazırlayabilirdim. Ayrıca bu hikâyelere karşı bir bağımlılık geliştirmiştim, özellikle onları yüksek sesle Jiko'ya okumaya başladıktan sonra. Böylece o da juzusunu çekerek onlar için dua edebiliyordu.

Her neyse, sınıf arkadaşlarımın bana yaptıklarıyla karşılaştırınca okuldan sonra evde babamla kalma riskini tercih ederdim. Özellikle de bir arabamızın ve bodrum katlı bir evimizin olmadığını düşünecek olursak. Fakat annem bundan o kadar emin değildi.

"Okuldan sonra etüde falan kalsan?" diye önerdi, "Okullar yeni açıldı, bir kulübe üye olman gerekmez mi? Rehber öğretmeninle konuştun mu? Belki de onunla ben konuşmalıyım..."

Çizgi filmlerdeki karakterleri bilirsin, içlerinden biri şaşırdığında gözleri, kauçuktanmış gibi esneyip yuvalarından fırlayacak kadar büyür ya, yemin ederim bana da aynısı oldu ve sonra çenem yere düştü. Kolsuz atletim ve beyaz, pamuklu külotumla yatak odamızın ortasında, lambanın altında ayakta duruyordum ve kalbimin hemen dibinde kocaman, soğuk bir balık ölüyormuş gibi bir ağırlık çöktü mideme. Sadece ona baktım, düşünüyordum. Aman Tanrım! Beni öldürtecek. Beni baştan aşağı inceledi. Sınıf arkadaşlarımın bana ne yaptıklarını gördü ve şimdi de okuldan sonra onlarla vakit geçirmemi istiyor, öyle mi?

Babamın delinin teki olduğunu düşünüyordum çünkü o zamanlar sadece delilerin kendilerini öldürmek isteyeceklerine

inanıyordum. Fakat sanırım içten içe annemin normal olmasını umuyordum. Denizanası seyretmeyi bırakmış ve kendisine yeni bir iş bulmuştu zaten. Fakat o anda, onun da babam kadar deli ve güvenilmez olduğunu anladım. Bu sorusu da bunu ispatlamış oldu. Bu, hayatımda sırtımı dayayabileceğim hiç kimsenin kalmadığı anlamına geliyordu. Kendimi hiç bu kadar savunmasız ya da yalnız hissettiğimi hatırlamıyorum. Dibe vururken dizlerimin bağı çözüldü, çömeldim ve balığımı yakaladım. Son bir gayretle neredeyse boğazıma kadar çıktı, sonra çırpınarak geri düştü ve orada kaldı, nefes almak için çırpındı. Yakaladım onu. Kollarımda ölüyordu. Hasır kilimin üstündeki kıyafetlerimi topladım ve üstüme giyerken anneme sırtımı döndüm. Böylece o benim vücuduma bakarken onu görmek zorunda kalmayacaktım.

"Beni merak etme anne, iyi olacağım. Okul sonrası aktiviteler pek ilgimi çekmiyor."

Fakat beni dinlemiyordu. "Hayır," dedi. "Rehber öğretmeninle konuşmamız gerektiğini biliyorsun."

Göğüs kafesimin içindeki balık titredi.

"Bunun iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum anne."

"Fakat Nao-chan, bu, sona ermek zorunda!"

"Bitecek. Gerçekten, anne. Sen karışma lütfen."

Fakat annem başını iki yana salladı. "Hayır," dedi. "Öylece durup kızıma yapılanlara seyirci kalamam." Sesinde yeni bir şeyler vardı, fazla Amerikan bir kararlılık gibi. Hillary Clinton tarzı duruşu ve saç kesimiyle uyumlu bir şey. Ve bu, beni çok korkuttu.

"Anne, lütfen..."

"Shimpai shinakute ii no yo," dedi omuzlarıma sarılırken.

Endişelenme mi? Ne kadar aptalca!

3

İlk bir iki gün annemden ses çıkmadı. Unuttuğunu ya da fikrini değiştirdiğini düşündüm. Babam bir hikikomoriye dönüştüğünden beri benimle okula yürümüyordu, o yüzden artık yalnız gidiyordum. Okula son dakikada varıp son zil çalarken içeri girmeyi alışkanlık hâline getirmiştim. Bir diğer alışkanlığım da okul yolundaki küçük tapınakta vakit öldürmek, tütsüleri koklayıp kuş ve böceklerin seslerini dinlemekti. O zamanlar Lord Buda'ya dua etmiyordum çünkü onun bir tür Tanrı olduğunu düşünüyordum ve ben Tanrı'ya inanmazdım. Hayatımdaki baskın erkek figürlerinin acıklı hâllerini düşününce bu, hiç de şaşırtıcı değil aslında. Fakat yaşlı Shaka-sama* farklı. Hiçbir zaman bilge bir öğretmenden daha başka bir şeymiş gibi rol yapmadı ve ben de artık ona dua etmeye erinmiyorum çünkü benim için ona dua etmek yaşlı Jiko'ya dua etmekle aynı.

Tapınağın arkasındaki bahçede, yeşil yosunlarla kaplı olan tümsekte büyüyen bir akçaağaç ve taştan bir bank vardı. O banka oturup, soluk yeşil akçaağaç tomurcuklarının açılıp yapraksı parmaklara dönüşmesini izlerdim. Sonbaharda, aynı yapraklar bronz rengine bürünür ve dökülürdü. Bir keşiş, bambu süpürgesiyle dökülen yaprakları yosun halıdan süpürmek için

---

Ç.N.: **Shaka-sama*: Buda'nın Japoncadaki söylenişi.

ve bazen de ilkbaharda büyüyen yaban otlarını yolmak için dışarı çıkardı. O küçük yeşil tümsek adamın bakmakla yükümlü olduğu küçük bir ada gibiydi. Küçülüp akçaağacın altında yaşayacak kadar ufalmayı çok isterdim. Hem de her şeyden çok... O kadar huzur dolu bir yerdi ki... Taş banka oturup kendimi güvende hissettiğim tapınağın yüksek duvarlarından ayrılacağım son ana kadar bunun gibi hayaller kurardım. Sonra da okula koşardım, son zil çalarken kapanmakta olan kapılardan içeri süzülüverirdim.

İstisnasız her sabah böyle geçip gidiyordu, ta ki annemin vücudumdaki yara bere izlerini bulmasından bir hafta sonrasına kadar... Bahçeye gittim ve patikanın bir barikatla kapatıldığını gördüm. Tapınak arazisinde bir inşaat yapılıyordu, o yüzden okula erken gitmek zorunda kaldım.

Bir şeylerin değiştiğini hemen fark ettim. Okula yaklaştığımda kimse bana bakmadı ve herkes beni fark etmemiş gibi davrandı. Okul kapısının önünde biraz oyalandım ve sonra sessizce içeri girdim. Beni bekleyen, izleyen ya da etrafımı saran kimse yoktu. Kulak kesildim ama parıldayan gözlerle şarkı söyler gibi ismimi tekrarlayan çocukları da duymuyordum. Hepsi beni görmezden geldi ve ben yokmuşum gibi konuşmaya devam etti.

İlk başta gerildim, bir tür rahatlama ve hatta heyecan duygusuyla vücudumda bir karıncalanma hissettim. Ama sonra düşündüm. Hayır, bekle bir dakika, gerçekten şeytani bir şeyler planlıyor olmalılar. Aptal olma, Nao! Dikkatli ol. Tetikte ol. Onun için gözlerimi dört açtım ve bekledim. Sabah dersleri birbiri ardına geçti –Japon tarihi, matematik, ahlak dersi– fakat hâlâ kimse sataşmamıştı. Kimse çimdiklememiş, tükürmemiş ya da kaleminin ucuyla dürtmemişti. Kimse beni tecavüz etmekle tehdit etmemiş ya da sıramın yanından geçerken burnunu tutup kusacakmış gibi yapmamıştı. Arkamda oturan çocuk

bir kez olsun saçımı çekmemişti ve o öğleden sonra, bu kâbusun nihayet sona erdiğine inanmak üzereydim. Öğle yemeğinde, sıramda, beslenme çantamla yapayalnızdım, kimse beslenme çantamı yere fırlatıp pirinç köftemin üzerine basmamıştı. Teneffüste, okul bahçesinin duvarına yaslanıp gülen ve konuşan diğer çocukları izledim. Zil çalıp okulun bugünlük sona erdiğini haber verdiğinde, kalabalık koridorda, görünmezmişim ve bir ölünün ruhu ya da hayaletiymişim gibi yürüdüm.

4

Bana işkence yapmaktan vazgeçmelerinin nedeni, annemin okulu ziyaret etmesi miydi bilmiyorum. Bundan şüpheliyim. Muhtemelen zaten sıkılmışlardı ve nasıl olsa vazgeçeceklerdi. Annemin şikâyeti de sadece bunu hızlandırmış olmalıydı. Annemin kiminle konuştuğunu bilmiyorum ama dokuzuncu sınıf rehberlik öğretmenim olduğunu sanmıyorum. Ugawa Sensei, doğum iznine ayrılan öğretmenimizin vekiliydi aslında. Annemin müdür yardımcısı veya müdürün kendisiyle görüştüğünü düşünüyorum; çünkü Ugawa Sensei sınıf arkadaşlarımla iyi geçinir, beni görmezden gelir ve duymamış gibi davranırdı hep. Başlangıçta fark etmemiştim. Çünkü o beni her zaman görmezden gelmişti. Mesela asla bana soru sormazdı. Gerçi ben de soruları yanıtlamak için hiç parmağımı kaldırmazdım. Hislerimizin karşılıklı olduğunu söyleyebilirim yani. Fakat sonra sabah yoklama yapmaya başladı. İsmimi okurdu, "Yasutani-kun!" ve cevap verirdim, "Hai!" Fakat o, burada diye işaretlemek yerine beni duymamış gibi ismimi tekrar okurdu, "Transfer Öğrenci Yasutani!" Çıkarabileceğim en yüksek sesle tekrar yanıtlardım, "HAI!!!" Ancak kaşlarını çatıp beni gelmedi olarak işaretlerdi. Bu birkaç gün böyle devam etti, ta ki ben bazı oğlanların kıs

kış güldüklerini fark edene kadar. O zaman neler döndüğünü anladım. Sesim kısıldı bir anda. Ne kadar denersem deneyeyim sesim çıkmıyordu. Boğazımdaki kaslar sanki bir katilin ellerine dönüşmüştü ve çıkmaya çalışan sesimi boğuyordu. Bazen çocuklardan biri, yardımcı olmak isteyen bir ses tonuyla, "Yasutani-kun wa rusu desu yo,"* derdi. Ta ki kısa bir süre sonra, adım okunduğunda, orada öylece oturmaya devam edip, gözlerimi aşınmış sıramın yüzeyine dikerek dudaklarımı mühürleyene kadar. Çünkü hepsinin işin içinde olduklarının ve içten içe sessiz kahkahalar attıklarının farkına varmıştım.

Tuhaf belki ama huzur dolu bir hava hâkimdi sınıfa. Sessiz kahkahalara fazla aldırış etmiyordum, en azından bedenimi yaralamıyordu. Ugawa Sensei'nin sınıftaki popüler çocuklarla içli dışlı olup puan toplamasını görmektense neredeyse mutluluk duyuyordum. Vekil öğretmenler genellikle, transfer öğrencilerden daha aşağı seviyededir. Ugawa Sensei ise eziğin önde gideniydi, benden bile beterdi. O yüzden onun için üzülüyordum aslında. Kafasının şekli ve rengi enokiye** benziyordu. Dişleri yamuk yumuktu ve saçları dökülüyordu. Balıkçı yaka, polyester bir süveter giyerdi ve omuzları kepekten bembeyaz olurdu. Leş gibi kokuyordu ama gerçekten tam bir leş gibi kokuyordu. BÖÖĞ!

Bunları kötü niyetle anlatmıyorum sana. Ugawa Sensei gibi bir eziğin sınıfın en güçlü öğrencileri arasında popüler olmasının neden zor olacağını anlayabilesin diye söylüyorum. Neyse ki ben varım çünkü neredeyse bunu başarıyordu. İsmimi okuyup beklermiş gibi yaparken suratına yansıyan heyecanını görebiliyordum. Bana attığı bakıştan ve gözümün içine baka baka beni görmezden gelişinden anlaşılıyordu bu. Az kalsın sınıfta olmadığıma beni bile inandırıyordu. Adımın yanındaki gelmedi kutucuğunu işaretlediğinde, kendini matah bir şey sanarak

---

*_Yasutani-kun wa rusu desu yo_ – Yasutani burada değil.

**_enoki_ (えのき) – Kümeler hâlinde, hiç güneş ışığı görmeden karanlıkta büyüyen, beyaz renkli, küçük bir mantar türü. İpliksi saplarının üzerinde küçük şapkaları vardır.

elindeki kalemle bir zafer kazanmış gibi kabarırdı.

Umarım onun kötü bir insan olduğunu düşünmediğimi anlıyorsundur. Sadece onun öz güvensiz olduğunu ve diğer tüm öz güvensiz insanlar gibi kendisini herhangi bir şeye kolaylıkla inandırabileceğini düşünüyorum. Babam gibi mesela. İntiharının beni ya da annemi incitmeyeceğini düşünüyor. Çünkü aslında onsuz daha iyi olacağımıza ve bir süre sonra bunu anlayıp intihar ettiği için kendisine teşekkür edeceğimize kendisini inandırmış durumda. Ugawa Sensei de benzer şekilde orada olmazsam daha mutlu olacağıma inanmıştı ve doğrusunu istersen bu konuda haklı da. Hedefime ulaşmam için sadece bana yardım ediyordu ve bunun için ona neredeyse minnet duyuyorum.

Okul günlerim, gökyüzüne yamalanmış belli belirsiz bulutlar misali geçip gitti. Varla yok arasındaydım zaten. Okuldan sonra eve doğru genellikle tek başıma yürüyordum. Bu da kovalanıp çelme takılmaktan, otomatlara ya da bisikletlerin üzerine itilmekten çok daha iyiydi. Tehlikenin henüz tam anlamıyla geçmediğinin farkındaydım çünkü sınıf arkadaşlarım bazen beni takip ediyorlardı. Ama her ne kadar benim gecekondu mahallem hakkında bağıra çağıra yorumlar yapsalar da her zaman caddenin karşısında ya da bir blok ötede kalmaya dikkat ediyorlardı. En azından benimle konuşmaya ya da bana dokunmaya teşebbüs edemiyorlardı.

Eve vardığımda, çoğunlukla babam bana yiyecek bir şeyler hazırlardı ve biraz onunla otururdum. Ödevimi yaptıktan sonra, internette boş boş gezinir veya benimle hâlâ görüşen Sunnyvale'deki en iyi arkadaşım Kayla'ya yazardım. Fakat doğruyu söylemek gerekirse bu bile geriyordu beni. Kayla sürekli yeni okulum hakkında sorular soruyordu ve ona ijimeden bahsetmeyi aklımın ucundan bile geçirmiyordum elbette. Çünkü o zaman tam anlamıyla bir ezik olduğumu anlardı, o yüzden

Japonya hakkındaki tuhaf ve komik şeyleri ona açıklamaya çalışıyordum. ABD'deki gençler arasında Japon kültürü oldukça popüler olduğundan çoğunlukla manga, J-pop, anime, moda trendleri ve benzeri konularda gevezelik ederdik.

"Çok uzakta gibisin," diye yazmıştı bir keresinde Kayla. "Gerçek değilmişsin gibi."

Doğruydu. Gerçek değildim ve hayatım da gerçek değildi. Gerçek olan Sunnyvale'di, o da uzaydan görünen güzel yeryüzümüz gibi zaman ve uzayda milyarlarca yıl uzaktaydı. Babamla ben de astronottuk, uzay gemisinde yaşıyor ve soğuk karanlığın etrafındaki yörüngede dönüp duruyorduk.

5

Babamın dünyadan elini eteğini çektiğini ve bir hikikomoriye dönüştüğünü söylemiştim fakat yanlış bir fikre kapılmanı istemem. Babam beni severdi ve güvende olmamı isterdi. Bir anda tepesi atıp kafalarımızı fırına falan sokmazdı yani. Üstelik pek çok hikikomori, genellikle tüm gün evde oturup porno manga okur ve hentai fetiş internet sitelerini dolaşırdı. Şükürler olsun ki babam o kadar da işe yaramaz değildi. Kendine has bir işe yaramazlık tarzı vardı onun. İnternete girmeyi neredeyse tamamen bırakmıştı ve zamanını Batı felsefesi üzerine kitaplar okuyarak ve origamiden böcekler yaparak geçiriyordu. Origamiyi çocukluğundan hatırlarsın muhtemelen, Japon kâğıt katlama sanatı yani.

Bu felsefe merakı, annemin çalıştığı yayınevinin yayımladığı 'Batı Felsefesinin Dâhileri' adlı kitap serisiyle başladı. Tahmin edebileceğin gibi Batı Felsefesinin Dâhileri, çok satanlar arasında değildi, o nedenle annem elde kalanlardan bir set kitabı babama getirdi. Böylece babamın, hayatın anlamını bulacağını umuyordu, kitapları zaten bedavaya almıştı. Babam seriye, Sokrates okumakla başladı ve hemen hemen her hafta bir filozofu okumayı bitirdi. Kitapların babama, hayatın anla-

mını bulması konusunda yardım falan ettiğini zannetmiyorum ama en azından ona kafasını dağıtabileceği bir hedef verdi ve bir şeyler yapıyor olmasını sağladı. Bence, yaşadığın şu manasız hayatta, zihnini meşgul edecek bir şeyler bulduğun sürece ne yaptığının pek bir önemi yok.

Origami hakkında bir şeyler biliyorsan bence unut gitsin onları çünkü babamın yaptıkları, senin bildiğin o klasik turnalara, gemilere, parti şapkalarına ya da şekeriemelere hiç benzemezdi. Babamın eserleri etkileyici, tam anlamıyla çılgınca ama güzeldi. Batı Felsefesinin Dâhileri'nin sayfalarını katlamayı tercih ederdi, sayfayı okuduktan sonra falçata yardımıyla kitaptan özenle kesip çıkarırdı. Muhtemelen biliyorsundur, Batı felsefesinde o kadar çok dâhi var ki hepsinin beynini kitaba tıkıştırabilmek için gerçekten incecik sayfalar kullanılmıştı. Babam ince kâğıdı katlamanın daha kolay olduğunu söyler, özellikle de **Trypoxylus dichotomus** –ki kendisi Japon Gergedan Böceği olur– ya da bir tür peygamber böceği olan **Mantis religiosa** gibi karmaşık bir şey yapmaya çalışıyorsan. Katlama yaparken sadece sevmediği zekâları kullanmıştı ve o yüzden de Nietzsche ve Hobbes'dan yapılmış bir sürü böceğimiz olmuştu.

Babam genellikle kotatsunun* önünde oturur, okur ve katlar, katlar ve okurdu. O, çalışırken fazla sigara içmeyeceğine söz verdiği sürece ben de onunla beraber kotatsunun önünde oturup ödevlerimi yapardım. Nikotin ihtiyacına gem vurmak için şu sahte nane aromalı plastik sigaralardan içerdi, ne yalan söyleyeyim bazen ben de denemek isterdim. Karşılıklı oturur, kitaplarımıza eğilir, dirseklerimizi masanın üzerine koyar, sahte sigaralarımızı birlikte içimize çeker ve çiğnerdik. Bir tür şekerleme gibi... Babam bir süre sonra heyecanlanmaya başlardı ve heyecanlandığı zaman da başını bir aşağı bir yukarı sallardı. Gerçekten kendini kaptırdığındaysa gözlüğünün çerçevesini dürbün gibi tutar ve kelimelerin altında yatan anlamları

---

*kotatsu – Altında bir ısıtıcı, üzerindeyse bir battaniye olan alçak bir masa.

kavrayabilmek için sayfaların içine girmek ister gibi bakardı. Kafasını karşımda aşağı yukarı sallayıp dururken benim konsantre olmam oldukça zor olurdu, özellikle de konuşmaya başladığında. "Ya, yaaa, yaa..." ya da "Sore! Sore da yo!"* diye mırıldanır ve beni dürtüp, "Nao-chan, bunu dinlemelisin," deyip Heidegger'den bir ya da iki sayfayı yüksek sesle okurdu.

Ne anlarım ya ben de! Ama olsun. Bir kere aptal ödevlerimden çok daha ilginçti. Matematik dersinde doğru orantıyı işliyorduk ve ne zaman 'Dakikada 3 kilometre hızla ilerleyen bir tren Y noktasına X dakikada varırsa o zaman...' gibi bir orantı sorusu görsem beynim uyuşmaya başlıyordu. Ve bir vücudun çarpışma anında nasıl görüneceğini, vücudundan kopan kafanın raylardan ne kadar uzağa fırlayacağını ve kanın ne kadar uzağa sıçrayacağını falan düşünüyordum hep. Babamın felsefe konuları daha kuru ve benim matematik kitabımdan daha normaldi. Hem kim bilir, hepsini anlamasam bile belki bir kısmı kafamda yer ederdi. Şahsen babamın tüm vaktini saçma sapan işlerle, aptal bir iş ilanı için öz geçmişini defalarca cilalamakla yahut da Ueno Parkı'nda bir bankta oturup, aptal bir işte çalışıyormuş gibi rol yaparak karga beslemekle geçirmesini istemiyordum. İş arama düşüncesini tamamen bırakmış olmasından memnundum, böylece tüm boş zamanlarını benimle geçirebiliyordu. Her ne kadar onun ölmüş olmayı tercih edeceğine dair şüphelerim olsa da...

---

*Sore! Sore da yo! – Evet! İşte bu!

6

Boş zamandan laf açılmışken, hiç furiitaa* diye bir şey duymuş muydun? Japonya'da furiitaa denen insanlar vardır, bu insanlar bir şirkette adamakıllı tam zamanlı iş bulamadıkları için serbest çalışır ve yaptıkları iş başına para alırlar, böylece bir sürü de boş zamanları olur.

Bu konuyu açtım çünkü Fifi'nin Boş Önlüğü'ne döndüm artık ve kafamı kaldırıp etrafıma baktığımda furiitaa olması muhtemel bir sürü otaku ile çevrili olduğumu fark ettim. Ailelerinin evindeki odalarına çekilmeden önce, yarı zamanlı işleri arasında burada saatlerce oturacak vakit bulabildiklerine göre furiitaa olmalılar. Ve şu Fransız hizmetçiler de kesin olarak furiitaa, çünkü onlar daha iyi bir iş ya da masraflarını ödeyecek bir ihtiyar buluncaya kadar kısa bir süreliğine burada çalışıyorlar. Garsonlar ve mutfakta çalışanlar da başka ülkelerden çalışmak için gelen göçmenlerden değilse onlara da furiitaa diyebiliriz. Başka ülkelerden gelmiş göçmen ya da işçilere asla furiitaa diyemezsin çünkü onların gerçek bir Japon şirketinde iş bulma gibi bir şansları zaten yok.

Fakat belki de şöyle düşünüyorsundur: Kim gerçek bir Japon şirketinde tam zamanlı bir iş ister ki? Japon iş kültürüyle ilgili

---

**furiitaa* – Serbest çalışan kimse. İngilizce free (özgür) + Almanca arbeiter (işçi) kelimelerinden oluşmuş.

anlatılan korkunç hikâyeleri duymuşsundur. Uzun çalışma saatleri yüzünden aile ve çocuklarına ayıracak, hatta sarılacak zaman bulamayan ve çok çalışmaktan ölen satış temsilcileri de hikâyenin diğer yüzü.* Bu açıdan bakınca furiitaa olmak kulağa daha hoş geliyor diye düşünebilirsin ama yanılıyorsun. Japonya, herhangi bir konuda özgür ya da serbest olmak için uygun bir yer değil. Çünkü serbest olmak demek, yalnız ve her şeyin dışında kalmak demektir.

Bazen insanlar bu kelimeyi 'boşta gezen' gibi bir anlamda kullanırlar, 'hayatını boşa harcamak' deyimindeki gibi. İşte babamla benim yaptığımız da tam olarak buydu. Hadi ben hâlâ gencim, o yüzden o kadar da umutsuz vaka sayılmam ama babam için çok endişeleniyorum.

Pekâlâ. Şimdi, nerede kalmıştım?

---

*Muhtemelen *karōshi* (過労死), "çok çalışmaktan ölmek" – Japon spekülatif ekonomisinin zirve noktasına ulaştığı 1980'lerde görülen fenomen.

Ruth

1

Boşta gezen, diye düşündü Ruth. *Bu biziz. Hayatlarımızı boşa harcıyoruz.*

Günlüğü kapatıp karnının üzerine koydu. Oliver yanında uyuyordu. Okuduklarını dinlerken uykuya dalmıştı. O da kocasını uyandırmaktansa sessizce okumaya devam etmişti. Şu hikikomori hikâyesinin onu rahatsız ettiğini biliyordu, kendisini de rahatsız etmişti gerçi.

Adaya taşınmaları bir tür inzivaya çekilmeydi. İlk yılbaşı akşamını koltukta oturarak geçirmişlerdi. Annesi de ikisinin arasında, bir battaniyenin altına girmişti, ucuz köpüklü şarap içip dünyanın 2000 yılına girmesini izlemişlerdi. BBC'de, zaman dilimlerine göre batıya doğru ilerleyerek tüm yerlerdeki milenyum kutlamaları yayınlanıyordu. Patlayan havai fişeklerin görüntüsü televizyon ekranına ne zaman yansısa annesi öne doğru uzanıp, "Aman Tanrım! Ne kadar güzel, değil mi? Neyi kutluyorlar?" diye sorardı.

"Yeni yılı, anne."

"Gerçekten mi? Hangi yıldayız?"

"2000 senesindeyiz, yeni milenyumda."

"Vay canına!" Annesi ellerini dizlerine vurup çığlıklar atarak

koltuğa geri düşerdi. "Aman Tanrım. Düşünebiliyor musun?" Sonra gözlerini kapatır ve uyuklamaya başlardı, ta ki tekrar bir havai fişek gösterisi yayınlanana kadar...

"Ne kadar güzel, değil mi? Neyi kutluyorlar?"

Yeni milenyum nihayet kendi zaman dilimlerine ulaştığında, gezegenin geri kalanı çoktan yataklarına girmişti, Ruth ise baş ağrısıyla boğuşuyordu. *Zamanın Sonlanması'nı kutluyoruz, anne, dünya bankacılık sisteminin ve güç şebekesinin çöküşünü. İsa Mesih'in dünyaya inişini ve dünyanın sonunu...*

Aman Tanrım. Düşünebiliyor musun?

Ruth'u endişelendiren, o aptal dijital kıyamet senaryoları değildi. Her şeyden uzak olmanın verdiği gerginlik, onu tanımlanamaz bir dağınıklık hissiyle baş başa bırakmıştı. İlk yılın sonunda, televizyonda, sonuçlanmak üzere olan başkanlık seçimlerini izlerken çok korkunç bir şeylerin olacağı hissi doldurdu içini. Sisli havada küçük bir teknenin akıntıya kapılıp kaybolması gibi. Sis, her şeyin değiştiği uzaktaki dünyadan çekilince belli belirsiz görüntüler ilişti gözüne.

Geç olmuştu. Günlüğü kenara bırakıp ışığı söndürdü. Yanında, Oliver'ın nefes alıp verişini duyabiliyordu. Çatıda yağmur damlaları hafifçe patırdıyordu. Gözlerini kapattığında, Hello Kitty'li parlak kırmızı beslenme çantasının, donuk gri dalgaların arasında bir aşağı bir yukarı sallanarak ilerlediğini gördü.

2

Sabah olduğunda, Ruth elinde kocaman bir fincan kahveyle biyografisine yaklaştı. Yeni bir karar almış gibi hissediyordu. İhtiyacı olan şey bir uzlaşmaydı. Bitmemiş, başıboş bırakılmış bir kitap yabanileşmiş demektir. Tüm dikkatini toplamaya ihtiyacı vardı, istek ve amansız bir kararlılıkla onu tekrar dize getirip ehlileştirmesi gerekiyordu. Kediyi sandalyesinden aşağı itti, masasını temizledi ve taslak yığınını tam önüne koydu.

Kedi rahatsız olmuştu, tekrar masaya atladı fakat Ruth kediyi eliyle dürttü ve yere düşürdü. Sonra da koridoru işaret etti.

"Oliver'ın yanına git. Asıl sevdiğin o."

Kedi arkasını döndü ve odadan ayrıldı. Kuyruğu, odadan ayrılmak zaten kendi fikriymiş gibi havada salınıyordu.

Odaklanma sorunu yaşadığında kısa sürede erişebileceği hedefler koyardı kendisine. Oliver antika saati tamir ettiğinden beri her gün onu takıyordu ve şimdi saatin kayışını açıp kolundan çıkardı. Saat dokuza on vardı. Saniye okunun, yörüngesinde yavaşça dönüşünü izledi ve çalıştığından emin olmak için saati kulağına tuttu. Tik tak sesleri güven vericiydi. Siyah yüzü, kalın rakamları ve fosforlu kadranıyla art deco tarzında güzel bir saatti. Çelik sırtı yılların etkisiyle yıpranmıştı fakat Ruth kanji

rakamlarını yine de seçebileceğini düşündü –seri numarası ya da başka bir şey olabilirdi. Rakamların üstünde iki farklı Japon karakteri vardı. İlkini tanıdı. "Gökyüzü" anlamına gelen kanji 空 idi. İkinci kanji 兵 de tanıdık geldi fakat ne olduğunu çıkaramadı. Karakterler sözlüğünü açtı ve çizgileri saydı. Yedi. Yedi çizgili kanjilerin olduğu uzun listeyi taradı ve sonunda buldu. *Hei*, diye okudu, "asker" anlamına geliyordu.

Gökyüzü askeri?

Bilgisayarını açıp *gökyüzü askeri japon saati* kelimelerini Google'da arattı. Animasyon serisi olan Gökyüzü Askeri'ni izleyebileceği yüzlerce sayfa açıldı, bu değildi.

Antika saat kelimelerini denedi, sonra da özel üretim asker saatlerini ve bingo! Özel üretim asker saatleri koleksiyoncularıyla ilgili bambaşka bir dünya çıktı karşısına.

Şimdi yeni bir tahminde bulunarak *II. Dünya Savaşı* ve *gökyüzü askeri* kelimelerini girdi ve son kelimeyi içgüdüsel olarak *kamikaze* ile değiştirip enter tuşuna bastı. Arama motoru döndü, saniyeler içinde kadın kendisini, eski askeri zamanlara hayran bir forumda, elinde tuttuğu saatin menşei hakkında okurken ve benzer saatlerin fotoğraflarını incelerken buldu. Saat, II. Dünya Savaşı esnasında Seiko şirketi tarafından üretilmişti ve kamikaze birlikleri arasında çok popüler olmuştu. Çok sayıda üretilmelerine rağmen tabii ki çok azı günümüze dek gelebilmişti. Koleksiyoncuların hevesle peşinden koşturdukları, nadir bulunan saatlerdi bunlar. Ve arkasına kazınmış seri numarası saate değil, onu takan askere aitti.

I. Haruki?

3

Ruth, Haruki Yasutani'nin ismini, Nao'ın günlüğünden hatırlayabildiği anahtar kelimelerin her biriyle eşleştirerek internette aradı: *Gökyüzü, asker, kamikaze, felsefe, Fransız şiirleri, Tokyo Üniversitesi.* Hiçbir şey çıkmadı. Yeni anahtar kelimeler girerek II. Haruki'yi aramaya başladı. *Bilgisayar programcısı, origami, Sunnyvale.* Birkaç Yasutani bulmasına ve teknoloji endüstrisinde sadece bir avuç Yasutani olmasına rağmen her iki isimde de kamikaze pilotuna ya da onun yeğeni olan Nao'ın babasına dair bir iz bulamadı.

Morali bozuldu. Tsunami'de kaybolan insanlar sayfasına döndü ve Haruki ve Tomoko isimlerine baktı fakat her iki isim de kayıp ya da ölü Yasutaniler arasında listelenmemişti. Gerçi bu da bir şeydi. Sonra Kuzey Japonya'daki Zen tapmaklarını aramaya başladı. Fakat elinde çok az bilgi vardı ve kuzey tapınağının tam olarak nerede olduğunu bilmiyordu. Hatta Zen'in hangi mezhebine ait olduğunu bile bilmiyordu. Tapınak aramasına, *feminist, anarşist, yazar, rahibe* gibi çeşitli kelimelerin yanına Jiko Yasutani'nin ismini ekleyerek devam etti. Hiçbir şey yoktu. Tsunamide yıkılan kuzey tapınaklarını aradı. Birkaç tane buldu. Diğerleri ise ayakta kalmayı başarmış ve iyileştirme çabalarının

öncüsü olarak kalmaya devam etmişti.

Gökyüzü askeri saatinin akrep ve yelkovanı, kadranı boydan boya dolaşmıştı ama Ruth aldırış etmeden okumaya devam etti. 2011 Mart ayına kadarki tüm makaleleri taradı. Çatlak ruhani liderler, depremlerin kızgın tanrıların gazabı olduğunu, materyalizme ve teknolojiye tapan, savunmasız balinaları acımasızca katledip, nükleer enerjiye bel bağlayan her Japon'un tanrılar tarafından cezalandırıldığını söylüyordu. Fukushima'nın öfkeli ebeveynleri, hükûmetin, çocuklarını radyasyondan korumak için neden hâlâ kılını bile kıpırdatmadığını bilmek istiyordu. Hükûmet, rakamlarla oynayıp müsaade edilen maruz kalma seviyesini yükseltmekle suçlanıyordu. Bu sırada nükleer tesis çalışanları Fukushima'da ruhunu teslim edene dek erime tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Kendisine 'Kıdemli Kesin Ölüm Timi'* adını veren ve yetmiş seksen yaşlarındaki emekli mühendislerden oluşan bir grup insan, genç işçilerin yerlerini almak için gönüllü olmuşlardı. İntihar oranı azalmış, tsunamiden ve radyoaktif serpintiden ölenlerin sayısı artmıştı. Ruth, *kesin ölüm* ve *intihar* kelimelerini aratti ve sonra treni hatırladı. *Chuo Hızlı Treni*, kelimelerini girdi hızlıca ve sonuna *Harryki* kelimesini eklediğinde, yanlışlıkla *u* yerine *y* harfine bastığını ve sol işaret parmağının *r* harfi üzerinde biraz fazla kalmış olduğunu fark etti. Fakat hatasını düzeltemeden enter tuşuna basmıştı bile.

Arama motoru ekranındaki daire dönerken homurdandı ve sonuçları görünce nefesi kesildi.

---

*shinia kesshitai (シニア 決死隊)

4

İnternet sitesi, Standford Üniversitesi Psikoloji Bölümü Öğretim Üyesi, Dr. Rongstad Leistiko'ya aitti. Dr. Leistiko, araştırmasını intihara eğilimli insanların birinci ağızdan anlatımları üzerine yürütüyordu. Sayfasında, araştırmasının kaynaklarından biri olan "Harry" isminde bir adamdan aldığı mektubun bir bölümünü yayımlamıştı. Mektupta şöyle yazıyordu:

> İntihar oldukça derin bir konudur ama yine de konuyla ilgilendiğiniz için düşüncelerimi size açıklamaya çalışacağım.
>
> Tarihimiz boyunca, biz Japonlar intihara her zaman saygı duyduk. İntihar bizim için hayatlarımıza anlam ve biçim veren ve hayatlarımızı sonsuza dek onurlandıran güzel bir eylemdir. Duygularımızı en canlı ve en gerçekçi biçimde yaşamamızı sağlayan yoldur. Binlerce yıldan beri süregelen bir geleneğimizdir.
>
> Çünkü gördüğünüz gibi capcanlı hissetmek kolaylıkla edinilebilecek bir deneyim değildir. Bir ağırlığı ve şekli olmasına rağmen hayat bir yanılsamadan ibarettir. Bizim canlılığımızın gerçek bir çizgisi ya da sınırı yoktur. O nedenle biz Japonlar,

hayatlarımızın gerçek olmadığını hissettiğimizi söyleriz. Tıpkı bir rüya gibi...

Ölüm kesindir. Hayat ise her zaman değişkendir; rüzgârın esintisi, denizdeki dalga, hatta zihindeki düşünce gibi. O nedenle intihar etmek, hayatın sınırlarını bulmak gibidir. Zamandaki hayatı durdurur, böylece biz de ne olduğunu kavrayıp gerçekliğini hissederiz. En azından o an için. Sürekli değişen hayatın akışında, gerçek ve kesin olan tek şeydir aslında intihar.

Günümüz modern teknoloji kültüründe, insanların 'artık hiçbir şey gerçek ya da samimi değil' diye yakındıklarını duyarız bazen. Modern dünyada her şey plastik, dijital ya da görseldir. Fakat söylemeliyim ki hayat budur. Bu hayatın ta kendisidir. Platon bile hayattaki her şeyin sadece gerçeklerin gölgesi olduğunu söylemiştir. Hayatın gerçek değilmiş gibi hissettirmesinden ve değişmekten kastım işte budur.

Belki, intiharın hayatımı nasıl gerçek yapacağını sormak istersiniz.

Kolay; yanılsamaları azaltarak. Hücrelere bölüp, kanı bularak. Zihin mağarasına girip ateşin üzerinde yürüyerek. Gölgeleri kanatarak. Hayatı tüm benliğinizle hissedebilirsiniz, onu sona erdirerek.

İntihar, Gerçeklik Hissi gibidir.
İntihar, Hayatın Anlamı gibidir.
İntihar, Son Kelimeyi Söylemek gibidir.
İntihar, Zamanı Sonsuza Dek Durdurmak gibidir.

Fakat şüphesiz tüm bunlar yanıltıcıdır da. İntihar sadece haya-

tın bir parçasıdır, dolayısıyla aldanmanın da.
Günümüz Japonya'sında ekonomideki durgunluk ve kemer sıkma politikaları yüzünden intihar oldukça popüler. Özellikle benim gibi orta yaşlı pazarlamacılar arasında. İşlerinden çıkarıldıkları zaman ailelerine bakamaz hâle gelirler çünkü. Bazen çok borçları olur ve eşlerine söyleyemezler. O yüzden de gomiler gibi parklardaki banklarda oturur dururlar bütün gün. Gominin ne olduğunu biliyor musun? Çöp anlamına gelir. Geri dönüşümü olmayan atık demektir. Erkekler gomi olmaktan korkar ve utanç duyarlar. Acınası hâle düşerler çünkü.

Yöntemlere gelince pek çok yöntem vardır. Kendini asmak gibi mesela. Bu şekilde intihar etmek isteyenlerin en çok tercih ettiği yer ise Fuji Dağı yakınlarındaki Aokigahara ormanıdır. Oradaki ağaç denizinin dallarına o kadar çok pazarlamacı kendisini astı ki burası halk arasında İntihar Ormanı olarak bilinir.

Diğer yöntemler ise;
1. Platformdan trenin önüne atlamak (Chuo Hızlı Treni oldukça popülerdir.)
2. Çatıdan atlamak
3. Mangal kömürü yöntemi
4. Deterjan içme yöntemi

Ayrıca piyasada popüler intihar filmlerinden ve nasıl intihar edileceğini anlatan kitaplardan da bolca var. Ben, şahsen tren yöntemini denedim fakat başaramadım. Gençler genellikle 2 numaralı çatıdan atlama yöntemini tercih ederler ve bazen de atlarken el ele tutuşurlar. Maalesef, intihar özellikle ilk ve ortaokul öğrencileri arasında, okulda maruz kaldıkları baskı ve taciz nedeniyle oldukça yaygın. Bu beni endişelendiriyor; çünkü genç bir kızım var ve okulundan hiç memnun değil.

Bir ara intihar kulüpleri çok moda olmuştu. Belki duymuşsunuzdur. İnternette birbirini bulan insanlar, intihar üzerine sohbet ederlerdi. Bazı yöntemleri tartışır ve diledikleri gibi değiştirirlerdi. Mesela ölüm anlarına eşlik edecek fon müziği nasıl olmalıydı? Sonra, kendilerine kafa dengi arkadaşlar bulur ve söz gelimi bir tren istasyonu ya da bir dükkânın önünde veya parkın içinde, seçtikleri bir bankta buluşmak üzere sözleşirlerdi. Birbirlerini tanımalarına yardımcı olacak şeyler taşır ya da o gün için kararlaştırılmış özel bir şey giyerlerdi. Sonra da gözleri buluşuncaya kadar birbirlerine mesaj atarlardı ve böylece birbirlerini tanırlardı.

Pek çok kulüp üyesi 3 numaralı mangal kömürü yöntemini tercih eder. Bu yöntemi uygulayabilmek için bir araba kiralamaları ve şehir dışına çıkmaları gerekir. Sonra müzik çalara güzel bir CD koyarlar ve müziği dinlerken karbondioksit gazından ölmeyi beklerler.

Çoğu kişi ölümün gelmesini beklerken hüzünlü aşk şarkıları dinlemeyi tercih eder.

Japonya'da araba kiralamak pahalıdır ve birçok intihar girişimcisinin de çalıştığı yer ya küçülmeye gittiğinden ya da iflas ettiğinden işten çıkarıldığı için parası yoktur, o nedenle birkaç kişi ile bir araya gelerek intihar etmeleri daha ekonomik olur. Polisin bir arabada altı-yedi ceset bulmasının nedeni de budur.

Bu yöntemi ne zaman okusam beni Ev Eşyaları mağazasına götürdüğünüz o gün gelir aklıma. Siz de hatırlıyor musunuz? Weber barbekü ızgarasını ve Meksika'da yetişen bir ağaç türü

olan mesquite kokulu odun kömürünü hatırlıyor musunuz? Korkarım, bu odun kömürünü Japonya'da bulmak imkânsız ve Weber mangalları da bu taraflarda pek popüler değil.

Bir Japon'un intihar etmek istemesinin sebebini bir Amerikalının asla anlayamayacağını düşünüyorum. Amerikalılar kendilerini çok önemsiyor. Bireyselliğe inanıyor ve onların Tanrı'sı intiharın kötü olduğunu söylüyor. Bu kadar basit! Bu kadar basit bir şeye inanmak hoş olsa gerek. Son günlerde, büyük Batı düşünürlerinin, hayatın anlamı hakkında yazdığı felsefi kitapları okuyorum. Oldukça ilginçler. Bazı cevapları orada bulacağımı umut ediyorum.

Kendimi hiç umursamıyorum fakat korkarım bu tavrım kızım için pek sağlıklı değil.

Başlangıçta intihar etmeyi düşünmüştüm; çünkü iyi maaşlı bir iş bulmayı beceremediğim için onun benden utanmasını istememiştim. 1. yöntemi denedikten sonra çehresini saran derin hüznü gördüm ve intihar etme fikrinden vazgeçtim.

Şimdi, hayatta kalmayı denemem gerektiğini düşünüyorum ama bunu yapacak kadar öz güvenim yok. Bana hayatı sevebilmem için basit bir Amerikan yolu göster lütfen ve böylece bir daha intihar etmeyi düşünmeyeyim. Kızım için hayatımın anlamını bulmak istiyorum.

Saygılarımla,
Harry

5

Sevgili Profesör Leistiko,

Acil bir durum sebebiyle sizi rahatsız ediyorum. Ben bir roman yazarıyım ve yakın bir zamanda, Japonya'daki bir intihar vakası üzerine araştırmamı yaparken, intihara eğilimli insanların birinci ağızdan anlatımları üzerine yürüttüğünüz çalışmanıza rastladım. "Harry" ismindeki kaynağınızdan gelen yürek parçalayıcı mektubu büyük bir ilgiyle okudum ve bu kişinin kimliği hakkında bilgi edinmek amacıyla yazıyorum. Kendisinin, bir zamanlar Kaliforniya Sunnyvale'de yaşamış ve Dot-com günlerinde Silikon Vadisi'nde çalışmış olan Japon Bilgisayar Mühendisi Haruki Yasutani olma olasılığı var mı?

İsteğimin, alışılmışın dışında olduğunun ve bireyin gizlilik haklarını ihlal ettiğinin farkındayım. Fakat Bay Yasutani ya da kızı Naoko'ya ulaşmam lazım. Kızına ait olduğuna inandığım bir günlük ve bazı mektuplar esrarengiz diyebileceğim bir yolla elime geçti ve kendisinin sağlığından endişeli olduğum gibi, eşyalarını da en kısa zamanda iade etmek istiyorum.

Öğrenmek istediğiniz herhangi bir şey olursa paylaşmaktan mutluluk duyarım. Bir zamanlar Stanford Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nde yazarlık yapıyordum. Fakülte hocalarının ya da Profesör P. L'nin memnuniyetle bana kefil olacağına inanıyorum. Mümkün olan en kısa sürede benimle iletişime geçmenizi ümit ediyorum.

En derin saygılarımla,
Ruth

E-postayı gönderdikten sonra sandalyesine yaslandı. Gökyüzü askeri saatine baktı, sabahın erken saatlerinde bıraktığı yerde, el sürülmemiş taslak yığınının üzerinde duruyordu. Kalbi ağırlaştı. Saat biri geçiyordu, tüm sabah uçup gitmişti. Ve bu yetmezmiş gibi bir de araba yolundan gelen tekerlek seslerini duydu.

6

Zaman dikkat ile tuhaf bir etkileşim içindedir.

Ruth zamanın bir ucunda, saplantılı bir delilik ve muazzam bir dikkatle internette yaptığı aramalarına gömülmüştü ve saatler su gibi akıp geçmiş, tüm gününü yutmuştu.

Diğer ucundaysa dikkati dağılmış ve zamanın parçacıklara ayrılıp dağınık ve hareketsiz su birikintileri gibi etrafında asılı kaldığını deneyimlemişti.

O zaman orta yolu bulurdu. Tüm dikkatini topladığında - mümkün olduğunca çok toplamalıydı ama– zamanı, incecik gün ışıklarının halkalar oluşturduğu berrak bir havuz gibi hissederdi. Havuzu derinden gelen bir yer altı suyu beslerdi ve yüzeyde tatlı esintiler oynaşıp ışıldarken ansızın ortaya çıkan yumuşak kelimeler yaratırdı.

Bu neşeli ifade biçimi Ruth'a yazmaktan zevk aldığı zamanları hatırlattı, çok uzun zaman önceyi, yazabildiği günleri. Şimdi ne kadar çabalarsa çabalasın, Cennet Bahçesi ondan uzaklaşıyordu. Kaynak kurumuş, havuz tıkanmıştı. İnterneti suçladı. Hormonlarını suçladı. DNA'sını suçladı. Dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu, bipolar bozukluk, çoklu kişilik bozukluğu, parazitler, uyku problemleri... kısacası en büyük korkusu Alzay-

mır hariç her şey hakkında bilgi toplamaya başladı internetten. Annesinin zihninin nasıl küçüldüğünü izlemişti. Plağın beyin fonksiyonları üzerindeki aşındırıcı etkilerini biliyordu. Annesi gibi Ruth da sık sık bir şeyleri unuturdu ve tekrarlardı. Kayıp kelimeler... Bir içeri bir dışarı kayıyordu zamandan.

***

Tekerlek sesleri, Muriel'ın arabasından gelmişti ve Muriel şimdi mutfakta Oliver ile oturmuş, çay içip çöpler hakkında sohbet ediyordu. Nezaketen aşağıya inen Ruth, ikisinin ortasına oturdu, hafiften sıkılmış bir hâlde onların konuşmasını dinlerken Hello Kitty'li beslenme çantasındaki mektup destesini yokladı. Masanın üzerinde, beslenme çantasının yanında Muriel'ın uğramak için bahane ettiği bir tüp, Lion marka, kullanılmış Japon diş macunu duruyordu. Onu Japon Çiftliği'nin altındaki sahilde bulmuş ve buraya getirmeye karar vermişti.

Ruth, çat kapı ziyaretlerden hoşlanmazdı. Adaya ilk taşındıklarında, insanların önceden aramadan ya da e-posta atmadan çıkıp gelmeleri onu hayrete düşürmüştü. Bu durum Oliver'ı çok daha fazla rahatsız ediyordu. Bir defasında, çakıllı yoldan gelen araba sesini duyduğunda bodrum katındaki eski buzdolabı kutusunun içine saklanmıştı ama bu taktik hiçbir işe yaramamıştı. Misafirler eve girip mutfak masasının etrafına oturmuş ve beklemeye başlamışlardı. Ruth, dışarıdan döndüğünde onları mutfakta bulmuştu. Çay ikram ederken, yüksek sesle Oliver'ın nerede olabileceğini düşünmüştü.

"Ah, o burada değil," yanıtını vermişlerdi.

Ruth ziyaretlerinin nedenini anlamaya çalışırken, onlar çaylarını içip gevezelik etmişlerdi. Bir süre sonra bodrumdan gelen şüpheli bir ses duymuş ve sonra da Oliver kapıda belirivermişti.

"Neredeydin?" diye sormuştu Ruth. Saatlerdir ortalıklarda

görünmemesi ve onu bu beklenmedik durumla baş başa bırakması Ruth'u sinirlendirmişti.

"Ah, dışarıdaydım. Ormanda," diye geçiştirmişti Oliver kafasındaki örümcek ağlarını eliyle silkelerken.

Sonunda misafirler gittiğinde ve Ruth nihayet onu sıkıştırdığında kocası gerçeği itiraf etmek durumunda kalmıştı.

"Yani, orada öylece oturdun, öyle mi?"

Oliver yavru bir köpek gibi başını sallamıştı.

"Kutunun içinde. O kadar zaman?"

"O kadar da çok değil."

"Saatlerce yoktun. Ne yaptın peki orada?"

"Hiçbir şey."

"Bizi mi dinliyordun?"

"Birazcık. Aslına bakarsan pek bir şey duyulmuyor oradan."

"O hâlde ne yapıyordun?"

Oliver kafasını iki yana sallayıp şaşkın ama biraz da kibirle bakmıştı ve "Hiçbir şey," demişti. "Sadece oturdum. Güzeldi, keyifliydi. Ve biraz da uyudum."

Ruth gerçekten sinirlenmek istemişti, ama sonra vazgeçmişti. Adamın doğası buydu, kızmak yerine gülmüştü. Rahat bir nefes alan kocası da gülmüştü.

Nasıl ki çat kapı ziyaret adalıların doğasında vardı, işte Oliver'ın doğası da böyleydi. Ne kadar tuhaf ve sinir bozucu bir âdet olursa olsun kapında biri belirince onu çay içmeye davet ederdin işte.

***

Lion marka diş macununun oralarda bulunması enteresandı ve Muriel'ın onu Oliver'a getirmesi çok ince bir davranıştı. Fakat sohbet, diş macunundan, Ruth'un sıkıcı bulduğu, girdap yörüngesindeki plastiklerin yaşam döngüsüne kayınca Ruth da mek-

tupları kurcalamaya başladı. Tüm mektupları masanın üzerine yayıp her birini tek tek açtı ve içlerindeki anlaşılmaz kanjiye baktı. En azından, belki bir adresi deşifre edebilirdi. Vilayetin ismi bile olsa yeterdi. Oliver ve Muriel konuşmaya devam ediyorlardı fakat Ruth'un fark ettiği kadarıyla buna sohbet denemezdi. Daha çok, akademik bir konferansta iki profesörün de bildiği bir konu üzerine sunum yapmaları gibiydi, aynı fikirde olduklarını ifade edercesine sesleri değişiyordu.

"Bu tip plastikler," diyordu Oliver, "asla çözülmezler. Girdabın etrafında dönüp dururlar ve parçacıklar hâlinde dibe çökerler. Deniz bilimciler bunlara konfeti der. Taneler hâlinde sonsuza kadar orada kalırlar."

"Deniz, plastik konfeti dolu," diye tekrarlıyordu Muriel. "Bir kısmını balıklar yiyor ve bir kısmı da sahillere vuruyor. Besin zincirimizin içindeler aslında. Antropologları kıskandığımı söyleyemem çünkü geleceğin çöplüğünü kazdıklarında, tüm o parlak, sert parçalardan maddi kültürümüze dair anlamlar çıkarmaya çalışacaklar."

Sonuncu mektup diğerlerinden kalıncaydı. Birkaç mumlu kâğıdın arasına sarılmış gibiydi. Ruth mektubu dikkatle açtı ve yapışkan kâğıdı bir kenara koydu. İçine, dörde katlanmış, incecik bir not defteri tıkıştırılmıştı. Üniversite öğrencilerinin deneme sınavlarında kullandıkları cinsten bir defterdi. Elle yazılmış Japon harfleri görmeyi umarak içine baktı fakat harfler Latin alfabesi, kullanılan dil ise Fransızcaydı.

Söz alma sırası Oliver'daydı. "Geleceğin antropologları..." diye söze başlamıştı ki Ruth araya girdi.

"Özür dilerim, sizi bölmekten nefret ediyorum ama aranızda Fransızca bilen var mı?"

7

Onlara not defterini gösterdi. Sırayla okumaya çalıştılar ama okumaya çalışmaktan öteye gidemediler.

"Bu, çift dilli eğitim için çok fazla," dedi Muriel. Bileğindeki saate baktı, okuma gözlüğünü kaldırıp eşyalarını toplamaya başladı. "Benoit'yı arasana."

Ruth, Benoit'nın kim olduğunu bilmiyordu.

"Benoit LeBec," dedi Muriel, "Québec'ten, A'ya takılır, forklift şoförü..."

"A?"

"AA, yani Adsız Alkolikler," dedi Muriel. "Fakat bu adada adsız olan hiçbir şey yok, o yüzden sadece A denir. Karısı okulda çalışıyor ve Benoit da tam bir kitap kurdudur. Anne ve babası edebiyat profesörüydü zaten."

Kaya midyesi kaplı buzdolabı poşetinin yanında duran Lion marka ezilmiş diş macunu tüpüne uzandı.

"Callie'yi aradın mı?" diye sordu Muriel, poşeti işaret ederek. Üzerindeki kaya midyeleri ölmeye başlamıştı.

"Hayır," dedi Ruth üzüntüyle. Gerçekten de üzgündü ama bugünlerde canı hiç telefonda konuşmak istemiyordu. Daha doğrusu, gerçek zamandaki insanlarla konuşmaktan uzak duru-

yordu bu aralar.

"Tamam, çıktığı gemi yolculuğundan döndüğünü öğrendim, bir süre adada kalacakmış. Bu midyecikler tamamen ölmeden belki arayıp onunla konuşmalısın."

Ruth, pişmanlık duygusunun bir bıçak gibi vücuduna saplandığını hissetti. "Onları yaşatmayı denemeli miydik ki? Hiç aklıma gelme..."

Muriel, omuzlarını silkti. "Sorun olacağını sanmıyorum. Ama yine de ara onu. Sana bir şeyler söyleyebilir belki." Fikrini değiştirip diş macununu masada bıraktı ve buyurgan bir tavırla elini diş macununa doğru salladı. "Bunu sana bırakıyorum," dedi, "uzman gözüyle bakınca hepsini aynı koleksiyonun parçası gibi görüyorum, beraber kalmalılar."

Arabasına kadar ona eşlik ettiler. Muriel bugün lastik çizmelerinin ve uzun eteğinin üzerine eski bir erkek kazağı giymişti. Verandanın basamaklarından inerken Muriel'ın vücudunun ne kadar da zorlandığını görünce Ruth'un aklına Nao'ın tarif ettiği hamamdaki yaşlı kadınlar geldi, *vücutlar ne kadar da farklı şekillere bürünebiliyor ve ölçüleri değişebiliyor* diye düşündü. Ruth da yaşını hissetmeye başlamıştı artık, özellikle de dizlerinde ve kalçasında. New York'tayken her yere yürüyerek giderdi, sporla arası hep iyi olmuştu. Burada ise çoğunlukla araba kullanıyordu. Doğu Yakası'ndaki eski mahallesini düşündü, kahve dükkânlarını, restoranları, kitapçıları, parkı... New York'taki hayatı canlı ve gerçekti. Nao'ın Sunnyvale'i gibi.

"...uzaydan görünen güzel yeryüzümüz gibi zaman ve uzayda milyarlarca yıl uzaktaydı. Babamla ben de astronottuk, uzay gemisinde yaşıyor ve soğuk karanlığın etrafındaki yörüngede dönüp duruyorduk."

Saat daha dörttü fakat şimdiden hava kararmaya başlamıştı. Yağmur durmuştu ancak hava hâlâ soğuk ve nemliydi. Islak çimlerin üzerinde yürüdüler. Oliver, Muriel için arabanın kapısını açtığında birden kafasının üzerinde hareket eden bir şey dikkati-

ni çekti. Etrafa bakınıp işaret etti.

"Bak!"

Alaca karanlıkta, akçaağacın dalına tünemiş bir karga vardı. Parlak siyah tüyleri, alnında belirgin bir tümsek, uzun ve kıvrık bir gagası vardı.

"Bu çok tuhaf işte," dedi Muriel. "Orman Kargası'na benziyor."

"Bir alt türü olduğunu sanıyorum," dedi Oliver, "*Corvus japonensis*..."

"Aynı zamanda Büyük Gagalı Karga da denir," dedi Muriel, "çok tuhaf. Sence–"

"Bence de," dedi Oliver. "Aniden ortaya çıktı, akıntıyı takip ederek geldiğini düşünüyorum."

"Geçerken uğradı yani oğlancık," dedi Muriel. Onların çat kapı ziyaretlerden hoşlanmadıklarını biliyordu, o yüzden bu durumu komik buldu.

Karga kanatlarını açtı, sonra dal boyunca sekmeye başladı.

"Erkek olduğunu nasıl anladınız?" diye sordu Ruth.

Oliver soru önemsizmiş gibi omzunu silkti fakat Muriel başını salladı.

"İyi bir noktaya parmak bastın," dedi. "Dişi de olabilirdi. Ya da Sliammonluların dediği gibi Büyük Ana Karga yani, T'Ets de olabilirdi. T'Ets, eski inanışa göre büyücülerin atasıydı ve şekil değiştirebilirdi. İnsan ya da hayvan, dilediği kılığa bürünebiliyordu. Torunu hamile kaldığında, kızın babası kabilesine onu ıssız bir yere terk etmelerini emretti. Baba, Kuzgun P'ato'ya bütün ateşleri söndürmesini buyurdu fakat T'Ets, bir deniz kabuğunun içine, parıldayan bir kömür parçasını saklayıp kızın hayatını kurtardı. Kız yedi köpek yavrusu doğurdu, sonra onların derilerini soyup insana çevirdi ve o insanlardan da Sliammon insanları oluştu. Fakat bu başka bir hikâye."

Muriel arabaya tutunup sürücü koltuğuna oturmak için ya-

vaşça eğildi. Ruth, dirseklerinden tutarak ona yardımcı oldu.

Karga tünediği yerden onları seyrediyordu. Muriel, arabaya yerleşince karga gagasını açtı ve sert bir gak sesi savurdu.

"Sen de hoşça kal," dedi Muriel, arabayı çalıştırıp kargaya doğru el salladı.

Başını dikleştiren karga, dönemeçli uzun yolda ilerleyen arabayı, küçülüp bir tümseğin ardında, kule gibi yükselen ağaçların arasında kaybolana dek izledi. Oliver, akşam yemeğine yeşillik toplamak için bahçeye gitti. Ruth, odun yığınının yanında biraz daha bekledi ve kargayı seyretti.

"Hey, Karga!" diye seslendi.

Karga, başını salladı. *Gak,* diye yanıtladı. *Gak, Gak.*

"Orada ne yapıyorsun?" diye sordu Ruth. "Ne istiyorsun?"

Fakat bu sefer karga yanıt vermedi. Kömür karası gözleriyle ona baktı sadece. Bekliyordu. Ruth, karganın bir şeyleri beklediğinden emindi.

Nao

I

Geçmişte olmuş bitmiş olaylar hakkında yazmak zor. Jiko'nun, bana vatana ihanetten asılan idolü, ünlü anarşist ve anti-emperyalist terörist Kanno Sugako ya da intihar bombacısı büyük dayım I. Haruki'nin Amerikan savaş gemilerine saldırması hakkında anlattığı hikâyeler çok gerçekçi. Ama ben bu hikâyeleri yazmak için oturduğumda sanki kaçıp gidiyorlar ve tekrar gerçeklikten uzaklaşıyorlar. Geçmiş bir tuhaf. Demek istediğim geçmiş gerçekten var mı? Var gibi hissettiriyor fakat nerede? Ve eğer bir zamanlar vardıysa ve şimdi yoksa nereye gitti?

Yaşlı Jiko, geçmişten bahsederken gözleri kendi içine döner, vücudunun derinliklerinde, ta iliklerinde saklı bir şeye gözlerini dikmiş gibidir. Katarakttan dolayı gözleri süt mavisi renginde dir ve onları içeri döndürdüğü zaman, içi buz tutmuş bambaşka bir dünyaya gitmiş gibi gözükür. Jiko, kataraktlarına **kuuge** *der, yani "boşluğun çiçekleri"*. *Bence güzel bir isim.*

**kūge* (空華) – edb. Boşluk ya da gökyüzü çiçekleri. Kataraktlar için kullanılan bir deyim, aynı zamanda Zen Üstadı Dōgen'in Shōbōgenzō'sundaki 43. Bölüm'ün ismi. Kanji *kū* (空)'nün birden fazla anlamı vardır, gökyüzü, uzay, boşluk gibi, 空兵 (gökyüzü askeri) kelimesinde olduğu gibi. *Gökyüzü çiçekleri* deyimi, kataraktlı gözlerin bulanık görüşüne gönderme yapar. Aynı zamanda geleneksel Budist öğretilerinde, gökyüzündeki çiçekler aldanışın getirdiği kişisel karmik engellemelere referanstır. Dōgen, bu deyimi "boşluğun çiçeklenmesi" olarak yeniden tercüme etmiş görünmektedir, aydınlanma durumu gibi. Dōgen, "Dünyadaki her şey boşluğun kozmik çiçeklenmesidir," der.

Hadi yaşlı Jiko'nun geçmişi çok uzaklara dayanıyor ama Sunnyvale'deki mutlu hayatım gibi uzak bile olmayan geçmiş hakkında yazmak da zor. O mutlu hayat, benim şimdiki gerçek hayatımdan daha gerçek görünüyor ancak o hatıralar aynı zamanda bambaşka bir Nao Yasutani'nin hayatından bir kesit gibi. Belki de geçmişin Nao'ı, Akira kasabasındaki Fransız hizmetçi kafesinde oturan şimdinin Nao'ının hayali dışında gerçekte hiç var olmadı ya da belki de tam tersi.

Eğer bir günlük tutmayı denediysen geçmiş hakkında yazmanın güçlüğünün şimdiki zamanda başladığını bilirsin. Ne kadar hızlı yazdığının bir önemi yok, o zamana sıkışıp kalırsın ve şimdiye ayak uydurmakta güçlük çekersin, yani bir nevi şimdiyi yok olmaya mahkûm edersin. Ümitsiz bir durum anlayacağın. Şimdi çok ilginç olduğundan falan değil. Aslında şimdi, genellikle sadece benimdir; aptal bir hizmetçi kafesinde ya da okul yolundaki parkın taş bankında oturan, kendisine yetişebilmek için kalemini sayfada bir ileri bir geri yüz milyon kere hareket ettiren ben.

Sunnyvale'de küçük bir çocukken, şimdi kelimesine kafayı takmıştım. Evde annem ve babam haricinde herkes İngilizce konuşurdu. Bazen iki dil arasında takılıp kalırdım, öyle anlarda günlük kelimeler ve onların anlamları arasındaki bağ birden kopardı ve dünya yabancı ve gerçek dışı bir hâle gelirdi. Şimdi kelimesi özellikle yabancı ve gerçek dışı gelmiştir bana çünkü İngilizcedeki şimdi anlamına gelen "now" benim ismimle aynı şekilde okunur. Dolayısıyla şimdi bendim, en azından ses olarak. Nao şimdiydi ve böyle bir anlamı da içerisinde barındırıyordu.

Japonya'da, bazı kelimelerde kotodama yani kelimenin içinde yaşayan ve ona özel bir güç veren ruhlar vardır. Şimdi kelimesinin kotodaması, kaygan bir balık gibiydi; parlak ve kaygan derili, koca göbekli, küçük kafalı ve kuyruklu, şişman bir ton balığına, aynı buna benziyordu:*

**kotodama* (言霊) – "konuşma" (koto) + "ruh ya da öz" (tama) kelimelerinden.

ŞİMDİ, küçük balığı yutan büyük balık gibi bir hissiyat verirdi bana ve ben onu yakalayıp durdurmak istiyordum. Küçük bir çocuktum ve eğer gerçekten büyük balık ŞİMDİ'nin anlamını yakalayabilirsem küçük balık Naoko'yu kurtarabileceğimi düşünmüştüm ama kelime daima avuçlarımın arasından kayıp gitmişti.

Sanırım altı ya da yedi yaşlarındaydım o zamanlar ve genellikle Volvomuzun arka koltuğuna oturur, golf sahalarını, alışveriş merkezlerini, fabrikaları, siteleri ve Bayshore otobanı boyunca uzanan tuz gölcüklerini izlerdim. San Fransisco Körfezi'ndeki ışıltılı mavi suları seyre dalardım. O sıcak, kuru ve dumanlı sis, açık tuttuğum pencereden suratıma vururken, Şimdi!.. Şimdi!.. Şimdi!.. diye hızlı hızlı, tekrar tekrar dünyayı kırbaçlayan rüzgâra fısıldar ve şimdi kelimesinin 'ŞİMDİ'ye dönüşmesi için anı yakalamaya çalışırdım.

Fakat şimdi diyene kadar şimdi çoktan akıp gider. Sonra olmuş olur.

Sonra, şimdinin tam tersidir. O nedenle şimdi demek onun anlamını yok eder, onu olmadığı bir şeye dönüştürür. İntihara teşebbüs etmek kelimesi gibi yani. Onun için ben de kelimeyi kısaltmaya başladım... şimdi, imdi, mdi, di, i... sonunda kelime bile sayılamayacak bir dizi garip ses hâlini alana kadar. Boşa kürek çekiyordum. Hani dilinle bir kar tanesini yakalamaya ya da sabun köpüğünü parmaklarının arasında tutmaya çalışırsın ya öyle işte. Yakalamanla yok olması bir olur ve ben kendimin de öyle yok olduğunu hissediyordum.

Bu gibi mevzular insanı deliliğe sürükleyebilir. Babam her zaman böyle şeylere kafa yorar ve Batı Felsefesinin Dâhileri'ni okur. Ben de onu izlerken insanın aklına mukayyet olmasının neden bu kadar önemli olduğunu anlarım, her ne kadar aklı mükemmel bir hâlde olmasa da. Çünkü diğer türlü, kendini her an bir tren yoluna kafa üstü çakılmış bir vaziyette bulabilirsin.

2

Babamın doğum günü mayıs ayında, benim cenazem ise ondan bir ay sonraydı. Oldukça iyimser görünüyordu çünkü bir sene daha hayatta kalmayı başarmış ve uçan Cyclommatus imperator ile Büyük Böcek Savaşları'nda üçüncülük almıştı. Bu gerçekten iyi bir dereceydi çünkü açılmış kanatlarını katlamak gerçekten zor bir işti. Eh, intihara meyilli bir adama göre de gayet iyi kotarıyordu. İşkence kurbanı olan ben de fena değildim. Okuldaki çocuklar hâlâ görünmezmişim gibi davranıyorlardı, tek fark şimdi sadece kendi sınıfım değil, bütün dokuzuncu sınıflar görmezden geliyordu beni. Abarttığımı düşünebilirsin belki ama inan Japonya'da bu gayet olağan bir durum, hatta bunun Japoncada bir adı bile var; zen'in shikato.** Anlayacağın, geniş kapsamlı bir zen'in shikato harekâtı ile karşı karşıyaydım, okul bahçesi ya da koridordayken veya sırama geçerken kendi aralarında fısıldaştıklarını duyuyordum, "Transfer öğrenci Yasutani haftalardır okula gelmiyor." Bana asla Nao ya da Naoko demediler, bir ismim yokmuş gibi sadece transfer öğrenci Yasutani veya yalnızca transfer öğrenci dediler. "Transfer öğrenci hasta mı? Belki transfer öğrencinin iğrenç bir Amerikan hastalığı vardır. Belki Sağlık Bakanlığı'nca karantinaya alın-

---

*Geyik böceği.

**_zen-in shikato_ (全員しかと) – "dışlanmak" ya da "herkesin görmezden gelmesi".

ması gereklidir. Transfer öğrenci karantinaya alınmalı. Onda baikin var. Bulaşıcı olmadığını umuyorum. Onunla yatmayın çünkü bulaşıcı bir hastalığı var. Iyy iğrenç! O bir fahişe. Asla onunla yatmazdım. Yatamazsın ki zaten. İbnesin oğlum sen. Kapa çeneni!"*

Klasik şeyler işte. Bunları daha önceden yüzüme söylerlerdi fakat artık kendi aralarında ve benim de duyabileceğim şekilde konuşuyorlardı. Başka şeyler de yaptılar. Japon okullarında kilitli dolapların olduğu bir bölüm vardır. Sokak ayakkabılarını orada çıkarıp ev terliklerini giyersin. Ayakkabımın tekini çıkarana dek beklerlerdi, tek ayağımın üzerinde dengemi korumaya çalışırken beni yere iter ve orada yokmuşum gibi üzerime basıp geçerlerdi. "Öğğ bir şey kokuyor," derlerdi. "Biri köpek bokuna mı bastı?"

*Beden eğitimi dersinden önce eşofmanlarını giymek zorundasındır ya, benim okulum o kadar boktandı ki Sunnyvale'deki gibi kilitli soyunma odaları yoktu, o nedenle herkes sınıfta, sıralarının önünde üstünü değiştirirdi. Kızlar bir sınıfa, erkekler başka bir sınıfa girerdi. Sonra orada durup kıyafetlerimizi çıkarmak ve o geri zekâlı eşofmanları giymek zorunda kalırdık. Ben kıyafetlerimi çıkardığım zaman, kızlar ağız ve burunlarını kapatıp etraflarına bakınırlardı ve "Nanka kusai yo!"** derlerdi. "Biri mi öldü?" Belki de cenaze töreni fikri oradan çıkmıştır.*

**baikin* (ばい菌) – Mikrop.

***Nanka kusai yo!* – Bir şey kokuyor!

3

Yaz tatilinden bir hafta önceydi, hayatımın bir kez daha altüst olduğu hissiyatına kapıldığım vakitti işte o. Belli belirsizdir ama hissedersin ya. Eğer bir kez olsun askeri psikolojik harekâtın hedefi olmuş, işkence görmüş, avlanmış veya takip edilmişsen söylediklerimin doğru olduğunu anlayabileceğini düşünüyorum. Bu gibi durumlarda daima tetikte olursun ve işaretleri okumaya özen gösterirsin çünkü hayatın onlara bağlıdır. Gel gör ki bu sefer hiçbir şey olmamıştı. İtilmiyordum ve genkanda kimse artık üzerime basmıyordu. Ve kimse koktuğuma ya da hasta olduğuma dair yorum yapmıyordu. Herkes yanımdan gayet sessiz bir şekilde geçip gidiyor ve gerçekten çok üzgün görünüyordu. Bir keresinde asosyal çocuklardan biri kendini kaybedip ben yanından geçerken kıkırdamıştı ve bu yüzden dayak yemişti. Bir şeyler olacaktı, biliyordum ve bu da beni çıldırtıyordu. Öğle yemeğinde birbirlerine bir şeyler uzattıklarını gördüm. Bir tür katlanmış kâğıt veya kartpostal gibi şeyler ama tabii kimse bana bir şey vermedi, o yüzden ne olduğunu öğrenebilmek için öğleden sonraya kadar beklemek zorunda kaldım.*

Okuldan sonra, her zamanki gibi eve gittim. Evin içinde dolanıp duruyordum. Ödevimi yapıyormuş gibi yapıp tekrar dışarı

**genkan* (玄関) – Giriş, antre.

çıkabilmek için bahane arıyordum. Babam sigarasını bulmak için ortalığı altüst ederken iç çektiğini duydum. Bu da sigarasını bulduğu ve paketin boş olduğu anlamına geliyordu.

"Urusaiyo!" dedim, somurtkan bir ifadeyle. "Tabako kattekoyoka?"*

Benim için bunu teklif etmek bile büyük bir şeydi. Sigara otomatı sadece bir iki sokak ötede olmasına rağmen babam sigara almaya bile gitmez ve ben de genelde ona sigara almak için dışarı çıkmayı reddederim. Çünkü intihar etme yöntemleri içinde en aptalca ve en pahalı olanının sigara içmek olduğunu düşünüyorum. Demek istediğim, neden zengin tütün şirketlerini, seni öldürdükleri için daha da zengin edersin, değil mi? Fakat bu sefer, babamın iğrenç alışkanlığı benim için mükemmel bir bahaneydi. Kendime de soda alayım diye fazladan para verdi. Genellikle mahalle arasında giydiğim plastik terlikler yerine koşu ayakkabılarımı giydim ve kapıya doğru ilerlerken mutfağa uğrayıp küçük bir bıçağı da çaktırmadan cebime soktum. Koridoru koşarak geçtim ve sigara, enerji içeceği ve porno dergi satan otomatların arkasına çömeldim.

Daisuke-kun'u bekliyordum. Aynı sınıftaydık ve annesiyle beraber bizim apartmanda yaşıyordu. Benden küçüktü, incecik, cadı çekirgesi gibi bir çocuktu. Annesi bar garsonuydu, fakir ve duldu. O yüzden o da en az benim kadar taciz ediliyordu. Daisuke-kun gerçekten acınacak bir hâldeydi. Bir süre bekledikten sonra onu gördüm. Kitabını göğsüne bastırıp sırtını yüksek beton duvara vermiş tökezleye tökezleye geliyordu. Öyle tuhaf bir tipi vardı ki pantolon bile giyse şort giyiyormuş gibi dururdu onda. İncecik boynunun üstünde dönen iğne başı kadar kafası ve kimse onu takip etmiyor olsa da fıldır fıldır dönen gözleri beni deli etti, gerçekten çıldırttı, o yüzden sigara otomatlarına geldiği zaman önüne atladım ve kolundan tutup onu koridora ittim. Sanırım öfkemle birlikte artan adrenalin, bana

---

*Urusaiyo! Tabako kattekoyoka? – "Çok gürültü yapıyorsun! Çıkıp sana sigara almamı ister misin?"

süper kahraman gücü verdi. Çünkü onu yere indirmek, çamaşır ipinden çorap almak kadar kolay olmuştu. Dürüst olayım, çok hoşuma gitti. Muhteşem hissettim. Tam olarak, kendimi intikamımı alırken düşlediğim zamanlardaki gibi bir duyguydu. Okul kasketini çıkarıp saçlarını çektim ve onu önümde diz çökmeye zorladım. İki büklüm olmuş bir hâlde donakaldı, hani mutfağın ışığını yaktığında hamam böcekleri kısa bir an donup kalır ya, sen onları terliklerinle ezmeden önce, işte öyle. Kafasını geriye itip küçük bıçağımı boğazına dayadım. Bıçak epey keskindi ve o incecik boynunda atan damarını görebiliyordum. Onu kesmek çok zahmetli bir iş olmazdı. Bir anlam da ifade etmezdi.

"Nakami o misero!"* dedim çantasına bir tekme atarak. "Boşalt!" Sesim alçak ve sertti, tıpkı bir sukeban** gibi... Ben bile şaşırdım.

Çantasını açtı ve içindekileri ayaklarımın dibine dökmeye başladı. "Hiç param yok," diye kekeledi, "hepsini çoktan aldılar."

Tabii ki almışlardı. Güçlü çocuklar, ben ve Daisuke-kun gibi gerçek zavallıları soyma operasyonunu yürüten Reiko ismindeki gerçek bir sukeban tarafından yönetiliyorlardı.

"Senin o kokuşmuş parana ihtiyacım yok," dedim, "kartı istiyorum."

"Kart?"

"Okulda herkesin birbirine uzattığı kartları diyorum. Sende de bir tane olduğunu biliyorum. Onu bana ver." Kalem kutusuna bir tekme savurdum ve kalemleri havaya uçurdum. El ve dizleri üzerinde emekleyerek ders kitabının sayfalarını karıştırdı. Nihayet, katlanmış kâğıttan yapılma kartı bana uzattı, göz teması kurmamaya dikkat ediyordu. Kartı ondan aldım.

"Dizlerinin üzerine," dedim, "gözlerini kapat ve başını yere eğ. Ellerinin üzerinde dur."

Ellerini, kalçasının altına soktu. İkimizin de çok iyi bildiği

---

*Nakami o misero! – İçindekileri görmek istiyorum!

**sukeban (スケ番) – Çete lideri olan kız.

bu pozisyon, küçük çocukların oynadığı kagome kagome* adlı kutu kutu pense benzeri bir oyundan gelir. Ebe seçilen çocuk –ki biz ona oni** deriz– ortada diz çökmek zorundadır ve gözleri de bağlanır. Diğer bütün çocuklar el ele tutuşarak bir halka oluştururve etrafında dönerken bu şarkıyı söyler:

Kagome Kagome
Kago no naka no tori wa
Itsu itsu deyaru? Yoake no ban ni
Tsuru to kame ga subetta.
Ushiro no shoumen dare?

Bu şu anlama gelir:

Kagome, kagome,
Kuş kafeste,
Ne zaman, hey, ne zaman kaçacaksın? Akşamın şafağında,
Yere düştü turna ve kaplumbağa,
Şimdi kim var orada, arkanda?

Şarkının sonunda herkes dönmeyi bırakır ve oni arkasında hangi çocuğun durduğunu tahmin etmeye çalışır. Eğer tahmini doğru çıkarsa yer değiştirirler ve yeni çocuk oni olur.

Oyunun orijinali böyle olmasına rağmen bizim okulda oynadığımız biraz farklıydı. Kagome rinchi*** dediğimiz bu oyuna, kagome kagomenin gelişmiş versiyonu diyebiliriz sanırım. Kagome rinchi bugünlerde ortaokul öğrencileri arasında oldukça popüler bir oyun. Bu oyunda eğer oni sensen diğer çocuklar kagome şarkısını söyleyip etrafında dönerken ve sana tekmeler savurup seni yumruklarken, ellerini kalçanın altında birleştirip dizlerinin üzerine oturman gerekir. Şarkı bittikten sonra, konuş-

---

*kagome (籠目) – Sepet ya da kafes yapmakta kullanılan bambu örme stili.
**oni (鬼) – Şeytan, öcü.
***rinchi – İngilizce lynch (linç) kelimesinden.

maya takatin kalmışsa eğer, arkandaki çocuğun ismini tahmin etme cüretini gösterebilirsin. Ama bu da oyundan kurtulmana yardımcı olmaz; çünkü doğru tahmin etsen bile yanlış cevap vermişsin gibi oyuna tekrardan başlarlar. Kagome rinchi oyununda bir kez oni olduysan bundan sonra hep onisindir. Oyun, oni diz çökemez hâle gelip yere yuvarlanıncaya kadar devam eder.

İşte, Daisuke-kun da gözlerini sımsıkı kapayıp koridorda diz çökmüştü ve ona vurup tekme atmamı ya da küçük bıçağımla onu kesmemi bekliyordu, bense acele etmiyordum. Çünkü saat daha erkendi ve garson kızlar çöplerini hava kararmadan çıkarmayacakları için o saatte koridorda hiç kimse olmazdı.

Bana verdiği kartı açtım. Bu bir duyuruydu, güzel bir kaligrafi fırçasıyla yazılmıştı ve bir cenaze töreni içindi. El yazısı resmî ve düzgündü. Yetişkinlerin el yazısı gibi Ugawa Sensei'nin yazmış olmasından şüphelendim. Cenaze töreni, bir gün sonra, yarıyıl tatilinden hemen önce son derste yapılacaktı. Mevtanın ismi, Transfer Öğrenci Yasutani Naoko'ydu.

Daisuke hâlâ ayaklarımın dibinde diz çöküyordu, başı eğik, gözleri kapalıydı. Saçından bir tutam yakalayıp başını hızla yukarı çektim ve kâğıdı yüzüne doğru salladım.

"Bu seni mutlu etti mi?"

"H-hayır," diye kekeledi.

"Usotsuke-!"* dedim saçını var gücümle çekerken. Sefil böcek tabii ki yalan söylüyordu.

Hiç kimse olduğun zaman, senin yerine başkası işkence gördüğünde sevinirsin, işte bu yüzden onu cezalandırmak istiyordum. Parmaklarımın arasındaki saçları midemi bulandırıyordu, saç telleri onun yaşındaki bir çocuk için fazla kalındı, yaşlı bir adamın saçları küçük bir çocuğun kafasına takılmış gibiydi. Üstelik yağlıydı, annesinin sevgilisinin briyantinini kullanıyordu sanki. Ürperdim. Elimi sıkıp saçlarını daha da kuvvetli çektim,

*Usotsuke! – Yalancı!

saç köklerinin gözeneklerinden fırladığını hissedebiliyordum. Bıçağın keskin tarafını boğazına bastırdım. Derisi solgun, hatta neredeyse mavimsiydi, bir kızın boğazını andırıyordu. Kasları iyice gerilmişti ve titriyordu, damarları bıçağın ince metal tırtıklarına doğru küt küt atıyordu. Zaman yavaşladı ve her anın sonsuz olasılıklarla dolu geleceğine doğru açıldı. İşte bu kadar kolay olabilirdi. Atar damarı kes, kırmızı kanın fışkırıp toprağa damlamasını seyret, bir hiç olan bedeninden, bir hiç olan hayatını akıt. Ya da onu serbest bırak. Bırak sefil böcek gitsin. Hangisi olduğunun bir önemi yoktu. Bıçağı biraz daha bastırdım. Daha ne kadar baskıyı kaldırabilirdi? Biyoloji dersinde, mikroskop altında deri hücrelerini incelediysen testere dişli bir bıçağın kan akmaya başlayana kadar hücreleri nasıl ayrılmaya zorlayacağını biliyorsundur. Yarınki cenaze törenimi düşündüm. Buna bir son vermek için iyi bir yol olabilirdi bu. Onlara gerçek bir ceset vermek yani. Ama benim cesedimi değil.

Daisuke inledi. Gözleri kapalıydı fakat ağzı gevşemişti ve yüzü tuhaf bir şekilde rahatlamış görünüyordu. Çatlak dudaklarının kenarından küçük bir damla salya aktı, gülümsüyor gibiydi.

Bıçağı sımsıkı kavramış yumruğumun şakası yoktu, kolum da oldukça güçlü ve kuvvetliydi. Bu hoşuma gitti. Ben ve Daisuke-kun orada, zamanda donmuş hâlde duruyorduk. Gelecek bana aitti. Ne yapmaya karar verirsem vereyim, şu anda Daisuke'nin ve geleceğinin sahibi bendim. Değişik bir histi, ürkütücüydü ve fazla yakınlık barındırıyordu. Çünkü eğer şimdi onu öldürürsem sonsuza dek birbirimize karışacaktık, o yüzden serbest bıraktım. Ayaklarımın dibine yığıldı.

Başkasının elleriymiş gibi görünen ellerime baktım. O beyaz yağ toplarıyla kökünden çıkan iğrenç saçının telleri parmaklarıma yapışmıştı. Eteğime sürtüp temizledim.

"Git buradan," dedim, "evine git."

Daisuke, yavaşça ayağa kalktı ve dizlerini eliyle temizledi. "Yapmalıydın," dedi.

Böyle bir şeyi duymayı beklemiyordum. "Neyi yapmalıydım?" diye sordum saf saf.

Kaldırıma çömeldi ve yavaşça kitaplarını çantasına geri koymaya başladı.

"Kes beni," dedi. Bana baktı ve gözlerini kırpıştırdı. "Boğazımı yar. Ölmek istiyorum."

"Gerçekten mi?"

Başını salladı. "Elbette," dedi, sonra da dağılan kâğıtlarını toplamaya devam etti.

Bir süre onu seyrettim. Onun için üzüldüm çünkü ne demek istediğini çok iyi anlıyordum. Bir an için isteğini yerine getirmeyi düşündüm ama o an çabucak geçip gitti. Ne yapabilirdim ki?

"Üzgünüm," dedim.

Başını salladı. "Önemli değil," diye mırıldandı.

Bir süre daha onu seyrettim. Dizlerinin üzerinde emekleyerek sigara otomatlarının altına yuvarlanmış kalemlerini arıyordu. Yardım etmek istememe rağmen arkama bile bakmadan oradan uzaklaştım. Birine söyleyecek diye endişelenmiyordum. Benim bildiğim gibi o da pekâlâ biliyordu kimseye anlatmayacağını. Daha iyi sigara otomatları olan istasyon boyunca yürüdüm, babama bir paket Kısa Umutlar aldım, isminden dolayı ona aldığım tek sigara buydu. Sonra da içecek otomatından kendime bir kutu parçacıklı meyve suyu aldım. Bu, içinde minik portakal parçacıkları olan bir tür portakal suyu. Bunu içerken portakal parçacıklarının dişlerimin arasına girmesini seviyorum.

4

Cenaze törenim güzel ve oldukça gerçekçiydi. Sınıfımdaki bütün çocuklar, siyah kol bandı takmıştı. Sıramın üzerine de bir mum ve tütsü yerleştirmişlerdi. Büyütüp çerçevelettikleri ve siyah beyaz kurdelelerle süsledikleri formalı bir fotoğrafımı da sırama koyarak bir tür sunak hazırlamışlardı. Diğerleri kendi sıralarında başları öne eğik, elleri sımsıkı kapalı dururken düşmanlarım tek tek sırama gidip bana saygılarını sundu. Gülmemek için kendilerini zor tutuyorlardı belki ama doğrusu bana pek öyle gelmedi. Oldukça ağır bir atmosfer vardı ve gerçek bir cenaze töreni gibiydi. Sıra Daisuke-kun'a gelince rengi soldu fakat görevini yerine getirdi ve çiçeklerini sunarken o kadar yürekten eğildi ki onunla neredeyse gurur duydum. Biliyorum, kulağa sapıkça geliyor ama işkence edilip geleceğine sahip olunan bir insandan da hoşlanılabileceğini düşünüyorum.

Onlar sırayla sıramın önünde eğilirken, Ugawa Sensei bir Budist ilahisi söylüyordu. O zaman ne söylediğini anlamamıştım çünkü Sunnyvale'de büyüdüğüm için Budist geleneklerini çok iyi bilmiyordum. Fakat sonraları, aynı ilahiyi yaşlı Jiko'mun tapınağında da duydum ve ona ne olduğunu sordum. Jiko, bana onun Maka Hanya Haramita Shingyo* olduğunu söyledi. En Mü-

*Mahayana Budizmi'nde esas metinlerden biri.

kemmel Bilge Kalp Sutrası. O ilahiden aklımda sadece şu mısralar kaldı: Shiki fu i ku, ku fu i shiki.

Oldukça soyut bir anlama sahip olduğu doğru. Jiko bana açıklamaya çalıştı ama doğru anlayıp anlamadığımdan emin değilim. Fakat sanırım hayatta hiçbir şeyin tam olarak gerçek ya da kesin olamayacağı anlamına geliyor; çünkü hiçbir şey sabit değil ve her şey -ağaçlar ve hayvanlar, çakıl taşları, dağlar ve nehirler, hatta ben ve sen- zaman içerisinde akıyor. Sanırım bu doğru ve oldukça rahatlatıcı. Ugawa Sensei cenaze törenimde ilahi söylerken anlamış olsaydım keşke, o zaman benim için büyük bir teselli olurdu bu. Fakat hâliyle anlamadım; çünkü sutralar eski dilde söylendiği için Jiko gibi biri değilsen ve anlamak da senin işin değilse ne söylendiğini anlayamazsın günümüzde. Gerçi bu çok da önemli değil; çünkü bütün kelimeleri tam olarak anlamasan bile onların güzel ve derin olduklarını hissediyorsun. Ugawa Sensei'nin genellikle mırıltı şeklinde çıkan hoşnutsuz sesi, o gün birden yumuşak, hüzünlü ve nazik bir tona bürünmüştü ve ilahiyi hissederek söylüyordu, sanki bu yaşananlar gerçekti. Sırama yürüyüp bana bir çiçek uzattığında, yüzündeki ifade beni neredeyse ağlatacaktı çünkü yüzünden düşen bin parçaydı ve gerçekten hüzün doluydu. Aslında birkaç kez ağladım; kendi portremi siyah beyaz kurdelelerle asılı gördüğüm ve sınıf arkadaşlarımın eğilip kâğıt çiçeklerini uzatırken bana ne kadar saygılı olduklarını gördüğüm zaman. Fotoğrafı süslemek ve tüm o kâğıt çiçekleri yapmak için okuldan sonra bir araya gelmiş olmalılar. O kadar ciddi ve ağırbaşlıydılar ki neredeyse onları sevecektim.

---

*Biçim boşluktur ve boşluk biçimdir.

5

O gün okula gitmedim, bu nedenle gerçek anlamda kendi cenaze törenimde bulunduğumu söyleyemem. Ama daha sonra gördüm. Daisuke ile olanlardan sonra eve gittim ve babama sigarasını verip yattım. Akşamleyin annem eve döndüğünde, banyo zeminine zorla kusup hasta olduğumu söyledim ve ertesi sabah tekrar kustum. Annem, yaz tatilinden önceki son okul günü olmasından dolayı evde kalmama izin verdi. Gerçekten mutluydum, tüm bu şeyden kurtulduğuma inanıyordum ki akşam isimsiz bir e-posta aldım. Konu satırında "Transfer Öğrenci Nao Yasutani'nin Beklenmedik Trajik Ölümü" yazıyordu ve içinde de bir video paylaşım sitesinin linki vardı. Biri, cep telefonuyla cenazemin görüntülerini çekip internete koymuştu ve birkaç saat içinde izlenme sayısı hızla yükselmişti. Kimlerin izlediğini bilmiyorum fakat video kısa sürede âdeta bir virüs gibi yüzlerce kişiden binlerce kişiye yayıldı. Tuhaf ve aynı zamanda gurur vericiydi. Popüler olmak gibi bir şeydi bu.

6

Kalp Sutrası'nın son mısralarını hatırladım birden:

gaté gaté, para gaté,
parasam gaté, boji sowa ka...

Bu sutra, Japonca bile değil, kadim Hint dilinde yazılmış ve Jiko'nun söylediğine göre şu anlama geliyor:*

Gitti, gitti, öteye gitti,
Hepten öteye gitti, aydınlandı, yaşasın...

Jiko'yu ve tüm duygusal varlıklar, hatta benim aptal sınıf arkadaşlarım bile uyanıp aydınlandığında ve buralardan gittiğinde onun ne kadar rahatlayacağını düşünüp duruyorum. Böylece nihayet o da dinlenebilecek. Eminim çok yorgundur.

---

*Sanskritçe.

II. Bölüm

Gerçekte, her okuyucu, okurken kendisinin de okuru olur. Yazarın eseri, bir tür görme aracıdır sadece ve okuyucuya, büyük olasılıkla kitap olmadan kendinde asla göremeyeceği şeyleri sezinleme şansı verir. Okuyucunun kitabın içinde kendini bulması, bunun gerçekliğinin ispatıdır.

– Marcel Proust, Yakalanan Zaman

Ruth

1

Otuzlarının sonunda ya da kırklarının başında bir adam vardı ekranda. Kameranın kadrajına girebilecek en uzak noktada uzanan büyük bir tsunami enkazının önünde durmuştu. Beyaz, kâğıttan bir maske takıyordu fakat gazeteciyle konuşabilmek için maskesini çenesinin altına indirmişti. Botlarının üzerine eskimiş bir eşofman ve fermuarlı bir ceket giymiş, iş eldivenleri takmıştı. Kolunu kaldırıp arkasındaki yıkıntıları işaret etti.

"Kâbus gibi," dedi, "uyanamadığım bir kâbus gibi. Sürekli uyanmaya çalışıyorum. Uyanırsam kızım geri dönecek sanıyorum."

Sesi alçak, cümleleri kısaydı. "Her şeyimi kaybettim. Kızımı, oğlumu, karımı, annemi. Evimizi, komşularımızı. Tüm kasabamızı."

Ekranın altında adamın ismi geçiyordu: *T. Nojima, Sağlık Görevlisi, O-Konseyi, Miyagi Vilayeti.*

Haber spikeri, yüz maskesinin boğduğu sesiyle kameraya konuşuyordu. Üzerinde durdukları yer, eskiden Bay Nojima'nın eviydi. Ekranı enkaz görüntüsü kaplamıştı fakat kamera kötü kokuyu yansıtamıyordu. Spiker maskesini aşağıya çekti. "Koku," dedi, "dayanılmaz; enkazın altından, çürümüş balık ve

etten yükselen leş kokusu geliyor." Bay Nojima, altı yaşındaki kızını arıyordu. Onu sağ bulacağına dair ufak da olsa bir umut vardı içinde. 11 Mart sabahı, tsunami vurduğunda kızının taktığı sırt çantasını arıyordu.

"Kırmızı renkli," dedi Nojima. "Üzerinde Hello Kitty resmi var. Kızıma yeni almıştım. Okula başlayacaktı ve bundan gurur duyuyordu. Evde çantasını takardı hep. Birinci sınıfa başlayacaktı."

İçinde sürüklediği enkazla birlikte o kara su duvarı evlerine çarptığında Nojima ve kızı mutfaktaydı. Saniyeler içinde Nojima tavana çarpmış ve kızı gözden kaybolmuştu. Oracıkta boğulup öleceğini zannetmişti fakat bir mucize eseri tavan evin duvarlarından ayrılmış ve adamı ikinci kata, karısının yeni doğmuş oğullarına sarılıp bir köşeye sindiği yatak odalarına itmişti.

"Onun elini yakalamaya çalıştım," dedi. "Tam yakalıyordum ki ev yana eğilip ikiye bölündü."

Karısı ve yeni doğmuş oğlu uzağa sürüklenmişti. Adam hâlâ onlara yetişebileceğini düşünüp beton binanın çatısına tırmanmayı başarmıştı. Sürüklenen yatak odalarının köşesinde, kucağında bebeğiyle çömelmiş karısını görebiliyordu fakat kadın daha uzağa sürüklenmişti ve sonra daha da uzağa. Karısının ismini haykırmıştı. Suyun kükremesi ve enkazın çatırtıları sağır ediciydi.

"O gürültüye rağmen onun beni duyduğunu sanıyorum. Bana baktı fakat asla çığlık atmadı. Bebeği korkutmak istemedi. Sadece gözden kaybolana dek bana bakmaya devam etti."

Daha fazla hatırlamak ister gibi kafasını salladı. Enkaz bölgesine baktı –ikiye ayrılmış evler, çökmüş arabalar, inşaat demirleri, tekneler, mobilya parçaları, ezilmiş araç gereçler, çatı kiremitleri, elbiseler, malzemeler– metrelerce derinlikte, korkunç bir mezbele yığılmıştı. Ayaklarının olduğu yere baktı ve ayakkabılarının burnuyla bir parça çamurlu kumaşı iteledi.

"Büyük olasılıkla ailemi asla bulamayacağım," dedi. "Onlara doğru dürüst bir cenaze töreni düzenleme umudumu kaybettim. Fakat eğer bir şey bulabilirsem, sadece kızıma ait bir şey, işte o zaman zihnimi dinlendirip buradan ayrılabileceğim." Zorlukla yutkundu ve sonra derin bir nefes aldı.

"Ailemle olan hayat bir rüyaydı," dedi harabeye dönmüş bahçeyi işaret ederek. "Gerçek bu. Her şey bitti. Artık uyanmamız ve anlamamız gerek bunu."

2

Deprem ve tsunamiyi takip eden günlerde, Ruth, bilgisayarının karşısına oturdu ve internete bağlanıp arkadaşları ve ailesinden haber almaya çalıştı. Birkaç gün içinde, tanıdığı insanların sağ ve güvende olduklarını öğrendi; ancak seyretmekten kendini alamıyordu. Japonya'dan yağan görüntüler Ruth'u şaşkına çevirmişti. Birkaç saat aralıklarla birbirinden korkunç görüntüler yayınlanıyor ve Ruth, bu görüntüleri tekrar tekrar izleyerek setlerin üzerinden vuran dev dalgaların gemileri şehrin caddelerine savurmasını, araba ve kamyonları kaldırıp binaların çatılarına uçurmasını dehşetle karşılıyordu. Bütün bir kasabanın birkaç saniye içinde ezilip uzaklara sürüklenmesini seyrederken, ekranın yakaladığı bu anların dışında, öylece yok olan daha pek çok başka anın olduğunun farkındaydı.

Görüntülerin büyük bir kısmı, yamaç ya da bina tepelerindeki panik olmuş insanlar tarafından cep telefonlarıyla çekilmişti. O nedenle çekilen videoların gelişigüzel ayarlanmış bir görüntü kalitesi vardı. Neyi çektiğinin tam olarak farkında olmayan fakat ciddi bir durumla karşı karşıya olduklarının bilincinde olan insanlar, telefonlarının kameralarını açıp yaklaşan dalgaları kaydetmişti. Bazen bir görüntü, fotoğrafçının daha yüksek bir yere

çıkmasıyla aniden bulanıklaşıyordu ve ters dönüyordu. Bazen çerçevenin kenar ve köşelerinde, siyah suyun yaklaşan dalgasında sürüklenen ufacık araba ve insanlar göze çarpıyordu. Bazı insanlar şaşkın görünüyordu. Bazılarıysa orada sadece zaman geçiriyor ve hatta izlerken bile içinde bulundukları tehlikenin farkında değilmiş gibi davranıyorlardı. Fakat her zaman, kameranın baktığı yerden dalganın ne kadar hızlı hareket ettiğini ve ne kadar muntazam olduğunu görebiliyordunuz. O minicik insanların hiç şansı yoktu ve ekranda görünmeyen insanlar bunu biliyordu. Kameranın arkasından ruhsuz sesleriyle bağırıyorlardı: *Acele et! Acele et! Sakın durma! Koş! Ah, hayır! Büyükanne nerede? Ah, hayır! Bak! Orada! Ah, bu korkunç! Çabuk! Koş! Koş!*

3

Deprem, tsunami ve Fukushima nükleer reaktörlerinin erimesini takip eden iki hafta boyunca, küresel medya ağları Japonya'dan gelen haber ve fotoğraflarla doluydu ve bu kısa zaman diliminde, hepimiz radyasyona maruz kalma ve mikrosievertler*, plaka tektoniği ve kıtasal levha hareketleri konusunda uzmanlaşmıştık. Fakat sonra bu haberlerin yerini Libya'daki ayaklanmalar ve Joblin'deki kasırga haberleri aldı. Japonya'dan gelen haberlerin geri planda kalmasıyla *devrim, kuraklık* ve *kararsız hava hareketleri* gibi anahtar kelimeler daha sık aranır oldu. Arada sırada *The New York Times*'da, Tokyo Elektrik Enerjisi Şirketi'nin (TEPCO) nükleer erimeyi yönetmedeki başarısızlığına veya hükûmetin halkın güvenliğini sağlamak için henüz hiçbir tedbir almadığına dair birkaç makale yayımlanırdı ama bu gibi haberler artık ön sayfalarda oldukça nadir yer alırdı. Ekonomi sayfaları, Japonya'da art arda yaşanan felaketlerin maliyeti ile ilgili kasvetli raporlar yayımlamayı sürdürerek, Japonya tarihindeki en yüksek maliyetli felaket olduğunu ve ülke ekonomisinin geleceğini korkunç bir biçimde etkileyeceğini yazıyordu.

Bilginin yarı ömrü nedir? Bozunumun oranı, onu taşıyan maddeyle bağlantılı mıdır? Piksellerin güce ihtiyacı vardır. Kâ-

---

Ç.N.: *Sievert, canlı dokunun maruz kaldığı radyasyonun etkisini gösteren "doz eş değeri"nin SI sistemindeki birimi.

ğıt, yangın ve sel karşısında çaresizdir. Taşlara kazınan harfler, yayması nispeten zor olmasına rağmen daha dayanıklıdır. Bu açıdan bakıldığında eylemsizlik iyi bir şey olabilir. Japon kıyılarındaki aşağı yukarı tüm kasabaların yamaçlarında, üzerine eski çağlardan kalma uyarıların kazındığı, taş levhalar bulunmuştu:

Bu noktanın aşağısına ev inşa etmeyiniz!

Bazı uyarı taşları altı asırdan daha fazla süredir oradaydı. Birkaç tanesi tsunami etkisiyle hasar görmüştü fakat çoğu, tsunaminin erişemeyeceği mesafede kalmıştı, güvendeydi.

"Onlar, atalarımızın sesleri," dedi dev dalgalarla yerle yeksan olan kasabanın belediye başkanı, "bizimle zamanın ötesinden konuşuyorlardı ama onları dinlemedik."

Bilginin yarı ömrü dikkatimizin tükenmesiyle mi alakalıdır? İnternet, okyanus girdabı gibi hikâyeleri emip kendi yörüngesine çeken bir tür geçici girdap mıdır? Girdabın hafızası ne anlama gelir? Akıntısının yarı ömrünü nasıl hesaplayabiliriz?

Tsunami, her biri kendi hikâyesine sahip küçük parçacıklara bölünüp incelenebilir:

*enkaz ve çamur yığınının içinden çalan bir cep telefonu;

*işaretlenmiş bir cesedin etrafında halkalanmış askerler;

*annesinin kucağında sımsıkı tuttuğu bir bebeğin ateşini ölçen, radyasyon koruma giysisi içerisinde bir tıbbi görevli;

*sağlık taraması için sessizce kendi sıralarını bekleyen bebekler.

İnanılmayacak kadar çok sayıda eski girdabın ufacık bir parçasını temsil eden bu görüntüler, girdabın etrafında her bir dönüşüyle çözünür ve yavaşça, jilet keskinliğinde parçalara ve parlak renkli dökümtülere bölünür. Plastik konfeti parçaları gibi, her

biri girdabın hareketsiz merkezine, zamanın ve çöplüğün tarihine çekilir. Girdabın hafızası, unuttuğumuz her şeyi temsil eder.

4

Ruth'un aklı çöp girdabı gibi olmuştu; hareketsiz, parçalanmış ve birbirlerinden ayırt edilemeyen görüntüler düğümü gibi. Sandalyesine yaslandı ve parlayan ekrandan uzaklaşıp gözlerini kapattı. Kapalı göz kapaklarının ardında, karanlıkta asılı kalan görüntüler dans ediyordu. O öğleden sonrayı Youtube ve diğer video sayfalarında, ABD ve Japonya'daki taciz ve zorbalık görüntülerini izleyerek geçirmişti; fakat aradığı *Transfer Öğrenci Nao Yasutani'nin Trajik ve Beklenmedik Ölümü* adlı videoyu, Nao'ın virüs gibi yayıldı demesine rağmen hiçbir yerde bulamamıştı.

Elleriyle yüzünü ovuşturdu, şakaklarına masaj yapıp parmaklarını gözlerine bastırdı. Gözlerini parlayan ekrana sabitleyip, bıkmadan usanmadan kızı emmeye çalışıyor gibi hissediyordu kendini. Niçin bu kadar önemliydi ki? Ama önemliydi işte. Nao'ın hayatta olup olmadığını bilmeye ihtiyacı vardı. Bir bedeni arıyordu.

Ayağa kalktı ve gerindi, sonra da merdivenlerden aşağı indi. Ev boştu. Şafak vakti, Oliver'ın NeoEosen arazisine dikmek için ısmarladığı oldukça çok sayıdaki kızılağaç fidesini taşıyan kargo gelmişti ve Oliver sabahın erken saatlerinde ıslıkla Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler'in melodisini çalarak evden ayrılmıştı. Hi ho,

Hi ho. Onu bu küçük ağaçları dikmekten daha mutlu eden başka bir şey yoktu. Kedi dışarıda, verandadaydı ve içeri girmek için bekliyordu.

Saat dört buçuğu gösteriyordu, akşam yemeğini hazırlama vakti gelmişti. Yemek odasının oradan geçerken, ölen kaya midyelerinin balıksı kokusu burnuna çarptı. Koku şimdi daha da keskindi. Telefona doğru yürüdü, ahizeyi kaldırdı ve Callie'nin numarasını çevirdi.

5

"Bunlar kaz midyesi," dedi Callie, buzdolabı poşetindeki kaya midyelerini incelerken. "*Pollicipes polymerus*. Pedunculata ailesinden. Gerçekte buralara ait olmamasına rağmen sıklıkla karşılaştığımız bu tür, sürü hâlinde gezen pelajik bir türdür. Uzak denizlerden sürüklenip metcezir esnasında kıyıya vuran deniz yosunları arasında onlara rastlamak mümkündür."

Gözlerini, çay için su ısıtan Ruth'a çevirdi. "Gudrun ve Horst'un yerinin aşağısında bulduğun torba mı bu?"

Ruth, Callie'yi aradığında torbayı nerede bulduğunu söylememişti ve Callie de aramasına ve hemen gelmesini istemesine şaşırmamış gibiydi. Neredeyse aramasını bekliyormuş gibi, "Tamam," demişti ve tabii ki çok yardımcı olmuştu. Callie bir deniz biyoloğuydu ve adada suların çekildiği kıyılardaki gözlem programını yöneten bir çevre aktivistiydi. Ayrıca deniz memelilerini koruma projesinde gönüllü olarak çalışmıştı. Hayatını, Alaska-Inland Geçidi arasındaki korunaklı sularda düzenli seferler yapan büyük yolcu gemilerinde doğa bilimleri uzmanı sıfatıyla çalışarak kazanıyordu.

"Canavarın karnı," dedi Callie, "ulaşmamız gereken o yolcu gemilerindeki insanlar. Var olan değişikliklerin kaynağı o insan-

lar."

Sık sık anlattığı bir anısı vardı. Demir atmak üzere olan bir geminin güvertesinde durmuş, korkuluklara yaslanıp heyecanla fotoğraf ve video çeken yolculara, uzaktan görünen kambur balina sürüsünü gösteriyormuş. Yaşlıca bir adam diğerlerinden ayrı duruyormuş. Callie, daha iyi görebilmesi için adama yerini teklif ettiğinde adam alaycı bir kahkaha atıp, "Onlar sadece balina," demiş.

Yolculuğun devamında Callie, deniz memelileri hakkında bir konferans vermiş. Videolar izletip balinaların karmaşık topluluklarını ve sosyal davranışlarını anlatmış. Avlanma teknikleri, ekolokasyon ve duygu aralıklarından bahsetmiş. Çıkardıkları sesleri ve tıkırtıları dinletip, söyledikleri şarkılardan örnekler verirken o yaşlı adamın da dinleyiciler arasında olduğunu fark etmiş ve şaşırmış.

Daha sonra, bir başka sürü görmüşler, bu sefer daha yakma gelen balinalar onlara doğru suyu yarıp, bir yaklaşıp bir uzaklaşarak, kuyruklarıyla suyu dövüp, sıçrayarak özel gösteri yapıyorlarmış. Yaşlı adam da seyretmek için güverteye gelmiş. Yolculuğun sonunda, Vancouver Limanı'na yaklaşırlarken, yaşlı adam Callie'yi bir kenara çekip ona bir zarf uzatmış ve "Balinaların için," demiş.

Callie teşekkür edip başını sallamış. "Gerek yok."

Karaya çıkmışlar ve Callie zarfı tamamen unutmuş. Eve vardığında, hatırlayıp zarfı açmış. İçerisinde deniz memelilerini koruma projesi adına yazılmış yarım milyon dolarlık bir çek varmış. Önce şaka olduğunu düşünmüş, sonra da sıfırları yanlış saymış olabileceğini. Çeki ofise göndermiş ve ofistekiler de onu bankaya verdiklerinde karşılığı olduğunu öğrenmişler.

Yolcu listesini kullanarak yaşlı adamın izini Bethesha'daki evine dek sürmüş ve arayıp sormuş. Başlangıçta adam isteksizmiş fakat sonunda açıklamış. II. Dünya Savaşı'nda savaş uçağı

pilotuymuş ve Aleut Adaları'nda üslenmişler. Japon hedefleri bulmak için her gün uçuyorlarmış ve çoğu zaman düşman aracı bulamadıklarında ya da hava koşulları kötüye gittiğinde üsse geri dönüyorlarmış. Fakat yükleriyle iniş yapmak tehlikeliymiş, o nedenle üsse dönmeden önce bombalarını denize boşaltıyorlarmış. Uçağın kokpitinden, su yüzeyinin altında ilerleyen balinaların geniş gölgelerini görebiliyorlarmış. O kadar yüksekten, balinalar küçücük görünüyormuş. Atış talimi yapmak için kullanmışlar onları.

"Eğlenceliydi," demiş adam Callie'ye telefonda, "cahillik işte."

***

Callie kaya midyelerinin süzücü olduğunu, yani sudaki besin maddelerini süzerek beslendiğini söyledi. "Fakat saçaklarını hareket ettirmede pek iyi değiller, o nedenle de beslenmek için suyun güçlü hareketlerine ihtiyaç duyarlar. Bizimkisinden daha açık kıyıları tercih etme nedenleri de bu işte."

"Saçak ne demek ki?" diye sordu Ruth, kendi çaylarını hazırlamış, şimdi de ağaç dikmekten dönmüş olan Oliver'ın çayını koyuyordu. Oliver ceketini çıkarıp astı ve ayaklarının dibinden ayrılmayan kediyle beraber onlara katıldı.

"Sağ ol," dedi Callie, çayından bir yudum alırken. "Saçak, kaya midyelerinin kol ve bacaklarıdır. İncecik, tüylü dallara benzer ve bunları, planktonları içeri çekmek için kullanırlar."

"Ben hiç tüylü dal görmüyorum," dedi Ruth. Kaya midyelerini sevmemişti. Çirkin ve ürkütücüydüler.

"Çünkü sadece suyun altındayken uzarlar," dedi Oliver, kızarmış parmaklarını ılık fincanının etrafına sarmıştı. "Her neyse, bu elemanlar artık ölü."

Ruth kaya midyelerini inceledi, yaşarkenki hâllerinden pek farklı görünmüyorlardı. Uzun, siyah uzantılarıyla buzdolabı

poşetine yapışmışlardı ve sert, lastiğimsi yüzeyleri minik yumrularla kaplıydı. Her uzantının serbest ucundaki sert, beyaz plaka salkımları, tırnak görünümlü kabuklara benziyordu. Callie, kaleminin ucunu kullanarak lastiğimsi uzantılardan birini işaret etti. Pesto, izlemek için tezgâhın üzerine atladı.

"Bu, pedinkül, yani ayağı ve bu sert, beyaz kısım da kapitulum, yani kafası."

Kedi, kaya midyelerini kokladı. Ruth kediyi çekip, "Yüzü falan var mı ki bunların?" diye sordu.

"Tam olarak değil," dedi Callie ve devam etti. "Sırt kısmı yukarıya, karın kısmı ise aşağıya dönüktür."

Balıkçı yeleğinin cebinden küçük bir plastik kutu çıkardı ve açtı. İçinde, oluklu bir kalem, bir çift cımbız, pens, makas ve küçük bir cetvel bulunan adli araştırma seti vardı. En iri kaya midyesini seçti ve oluklu kalemi kullanarak uzantılarıyla tutunduğu buzdolabı poşetinden itinayla ayırıp önündeki tezgâha bıraktı. Cetveli alıp yaratığı ayağından başına ölçtü.

"Kaç yaşında olduğunu söyleyebilir misin?" diye sordu Oliver.

"Biraz zor. Seksüel olgunluğa bir yaşında geliyorlar ama tam olgunluk çağları beş yaşma denk geliyor. Yirmi yıl ve hatta daha fazla yaşayabilirler. Bu beyefendi ya da hanımefendi –gerçi hermafrodit olduğu için nasıl hitap ettiğimizin bir önemi yok– olgun bir yetişkin. Yirmi santimetreye kadar büyüyebilmelerine rağmen bu en fazla on santimetre büyüklüğünde, bundan da koloninin oldukça genç olduğu veya yaşam koşullarının pek iyi olmadığı sonucuna varabiliriz. Hey, Oliver, iPhone'undaki yeni uygulamayı bir deneyebilir miyim?"

Oliver, kısa süre önce, iPhone'unun kapağına küçük bir 45X dijital mikroskop eklemişti. Callie bir şekilde bunu da öğrenmiş olmalıydı. Adaya henüz dönmüştü. Nasıl bilebilirdi ki? Oliver uygulamayı açıp telefonu ona uzattı. Uygulama, iPhone'un ay-

dınlatmasını aktifleştirince Callie lensi kaya midyesinin başına çevirdi. Ekranda yakınlaşan görüntüye bakıp, "Vay canına!" dedi. "Şu kalkerli plakaları görüyor musunuz? Ne kadar da harikalar!"

Ruth, Callie'nin omzunun üzerinden ekrana doğru eğildi. Plakalar, tarih öncesinden kalma bir sürüngenin ayak tırnaklarına benziyordu.

"İlk oluştuklarında parlak ve inci pürüzsüzlüğündedirler fakat dalgalar vurdukça üzerlerinde yumrular oluşur ve renkleri de matlaşır."

"Tıpkı bizim gibi," dedi Ruth yerine otururken.

"Kesinlikle," dedi Callie. "Bu da yaş hesaplaması için bir başka ipucu teşkil ediyor. Her şeyi göz önünde bulundurarak bu koloninin en az iki, en fazla üç veya dört yıldır suda yüzüyor olduğunu söyleyebilirim."

"Üç sene ise tsunamiden sonra sürüklenmiş olabileceği olasılığı ortadan kalkar," dedi Oliver.

"Şey, daha önce de söylediğim gibi bu konuda kesin bir tahminde bulunmak zor. Fakat tsunaminin sürüklediği şeylerin kıyılarımıza vurmuş olması şimdilik zayıf bir olasılık. Oldukça uzağındayız çünkü."

Mikroskobun ışığını kapattı, lenslere hayran kalmıştı. "Nasıl ekledin bunu telefona?"

Oliver bunu nasıl yaptığını açıklarken Ruth, kopmuş kaya midyesini avcuna alıp inceledi. Bu yeni bilgiler, tsunami teorisini çürütür nitelikteydi. Belki de Muriel haklıydı. Belki gerçekten de bu buzdolabı poşeti bir yolcu gemisinden atılmıştı, gerçi Nao pek Alaska turu yapacak birine benzemiyordu. Belki de tsunamiden önce, içerisinde mesaj olan bir şişe gibi onu denize kendisi atmıştı. Ya da belki günlüğü taş parçalarıyla beraber cebine koymuş, okyanusa doğru yürümüş ve boğulmuştu. Tüm olasılıklar akla yakın geliyordu fakat hiçbiri doğru görünmüyordu. Ruth,

her şeyden önce şu kaya midyelerini sevmemişti. Ve şimdi aradığı ipuçlarını desteklemek ya da çürütmek için onlara ihtiyaç duymasına içerliyordu.

"Neden bunlara kaz midyesi deniyor?" diye sordu. "Kaza benzer hiçbir yanları yok."

Callie, iPhone'u Oliver'a geri vermiş, kutusunu toparlıyordu.

"Aslında benziyorlar. Kaya midyesi kazı ya da yaygın adıyla Ak Yanaklı Kaz denilen bir kaz türü var. Boyunları uzun ve siyahtır, kafalarıysa beyaz. Senin küçük arkadaşlarının ismi de oradan geliyor. Eski insanlar, bu midyeleri akıntının sürüklediği ağaç parçalarında buluyorlardı ve o yüzden ağaçta yetiştiklerini zannettiler. Kazların ağaç üzerine yumurtalarını bıraktığını ve midyelerin o çatlayan yumurtalardan çıktığını düşündüler. Mantıklı tahminlerdi belki ama tamamıyla yanlıştı."

"Tahminler yanıltıcı olabilir," dedi Ruth. Kaya midyesini tezgâha bıraktı ve kenarda bekleyen Pesto hızla atılıp midyeyi kapıp kaçtı. Mutfak zemininin ortasına kadar taşıdı ve oraya bıraktı, kokladı ve sonra da burnunu çevirdi. Çoktan ölmüş bir şeyi yemeye tenezzül etmeyecekti.

"İspanya'da oldukça popüler bir yiyecektir," dedi Callie. "Özellikle uzantıları, yumuşacıktır. Bir iki dakika kaynatıp derisini yüzeceksin, kabuğundan tutup ağzına atacaksın ve löp!" Gerçekten yiyormuş gibi ağzını şapırdattı. "Et, kabuktan kayar. Hele bir de sarımsaklı tereyağı ve limona bandıysan mmm... yeme de yanında yat."

Saat daha altı olmamıştı ama hava şimdiden kararmıştı. Ruth, kafa fenerini aldı ve Callie'ye kamyonetine kadar eşlik etti. Havaya baktığında, bulutların aralandığını ve dolunayın gökyüzünde parladığını görebiliyordu. Ay ışığının altında ağaçların tepeleri, sisten süzülen incecik filizler gibi görünüyordu; fakat aşağıda, sedir ağaçlarının kalın dallarının, karanlıktan ve bütün gün yağan yağmurdan ağırlaşmış gibi bir hâli vardı. Fenerin ışı-

ğı, dallarda bir gölge yakaladı.

"Hey, bu sizin Orman Kargası değil mi?" diye sordu Callie.

Işığın vurduğu yere dikkatle bakan Ruth, siyah tüylerden yansıyan parlaklığı ve simsiyah gözlerden çıkan ışıltıyı fark etti. "Muriel," dedi, Callie'nin sorusunun cevabının bu olduğunu düşünmüş gibiydi.

Callie güldü. "Tabii ki. Fakat herkes bunun hakkında konuşuyor. Ada sakinleri üç buçuk atıyor."

"Neden?"

"Sence neden?" diye yanıtladı Callie. "Saldırgan türler. Egzotikler. Siyah sümüklü böcekler, süpürge otu, Himalaya böğürtlenleri ve şimdi de Orman Kargaları?" Oliver'a döndü. "Egzotiklerden bahsetmişken, Sözleşme Mücadelesi nasıl gidiyor?"

Oliver yüzünü astı. NeoEosen alanında, iklim değiştirme ağaçlarını diktiği yerdeki ağaçların sökülüp taşınma işleri bir ağaç kesme firması tarafından yapılmıştı ve daha sonra dikilecek ağaçların, hâlen var olan jeo-iklime uygun türler olması yönünde bir anlaşmaya varılmıştı. Oysa Oliver'ın ağaçları egzotik kategorisine giriyordu ve bu da sözleşmenin ihlali anlamına geliyordu. Hâlbuki ne Oliver'ın ne de arazi sahibinin bu detaydan haberi vardı.

"İyi değil," dedi. "Sözleşme sahibi dikimleri durdurmamı istiyor; fakat bense iklimin hızla değişmesi nedeniyle yerli tür terimini enine boyuna gözden geçirip tekrar tanımlamamız ve eski türleri de kapsayacak şekilde –buna tarih öncesi devrin yerli türleri de dâhil– genişletmemiz gerektiğini savunuyorum." Şevki kırılmış gibi görünüyordu. "Anlambilim," diye ekledi, "o kadar aptalca ki."

Orman Kargası aynı fikirde olduğunu belirtmek istercesine sert bir şekilde gakladı. Bu, Callie'yi güldürdü. "Görüyor musun?" dedi. "O da bu iklime uyum sağlamaya çalışıyor. Yakında yabancı düşmanlığı adamızda fırtına gibi eser de ada sakinleri-

mizi ellerinde ağlar ve gaz lambalarıyla görürsen hiç şaşırma."

Ruth, karanlıkta başını kaldırıp karganın tünediği dala baktı.

"Duydunuz mu?" dedi. "Baksanız iyi olur."

Karga kanatlarını çırptı ve dalların arasında sekmeye başladı. O sektikçe Callie'nin kafasına yağmur damlaları düşüyordu.

"Hey," dedi Callie yüzünü silerken. "Kes şunu. Ben seni tutuyorum."

Ruth'a döndü. "Çok zekiler. Biliyor muydun–"

Ruth, elini kaldırdı. "Biliyorum," dedi fakat Callie devam etti.

"–Sliammon mitolojisine göre kargalar şekil değiştirebilen ve insan formuna da girebilen büyücü atalardır."

"Bir de sen başlama," dedi Ruth.

Callie sırıttı. "Bir ara Muriel'ın bu konuda anlatacaklarını dinlemelisin."

6

O gece yatakta Ruth, Nao'ın kendisine o günlük izin verdiği kadarını okuyordu yüksek sesle. Tavanı seyreden Oliver'ın göbeğine yatmış Pesto, başı okşanırken mırıldıyordu. Ruth, Nao'ın cenazesi ve internete yüklenen video ile ilgili bölümü okudu.

Gitti, gitti, öteye gitti,
Hepten öteye gitti...

Şu taciz hikâyesi, Oliver'ı öfkelendirmişti. "Bundan nefret ediyorum," dedi. "Nasıl bir okul böyle bir şeyin olmasına izin verebilir? Nasıl bir öğretmen böyle bir şeyin parçası olabilir?"

Ruth yanıt vermedi. Pesto mırıldanmayı bıraktı ve endişeyle Oliver'ın yüzüne baktı. Oliver asık suratla devam etti. "Fakat bütüne bakınca bir anlam ifade ediyor. Zorba bir kültürün içerisinde yaşıyoruz. Politikacılar, şirketler, bankalar, ordu... Hepsi zorba ve dolandırıcı. Çalıyor ve insanlara işkence yapıyorlar, bu çılgın yasaları onlar koyuyor ve gidişatı onlar belirliyor."

Ruth, yastıkla Oliver'ın başı arasından elini kaydırıp kocasının ensesini ovaladı. Kedi, bir pati ilerleyip Oliver'ın çenesine yaslandı.

"Guantanamo'ya bak," diye devam etti Oliver. "Abu Ghraib'e bak. Amerika kötü ama Kanada'nın da ondan aşağı kalır yanı yok. İnsanlar program neyse ona uyuyor ve aksini iddia etmeye korkuyor. Tar Sands'a bak, TEPCO gibi. Hepsinden nefret ediyorum."

Kediyi yatağa itip kendi tarafına döndü. Kedi yataktan atlayıp uzaklaştı.

Oliver uykuya daldıktan sonra, Ruth ayağa kalkıp pencereye doğru yürüdü. Karga dışarıda bir yerde, dallara tünemişti. Onların alaca karanlık kargası. Onu göremiyordu fakat yine de siyah karganın gölgeler arasında saklanıyor olduğunu düşünmekten hoşlandı. Kuzgunlarla arkadaş olup olmadığını merak etti birden. Yatağına döndü ve uykuya daldı.

***

O gece, rahibe rüyalarının ikincisini gördü. Aynı tapınaktı. Aynı yırtılmış kâğıt ekrandan görünen, aynı karartılmış odada, aynı yaşlı rahibe uzun siyah cübbesini giymiş ve sehpanın önüne, yere diz çökmüştü. Dışarıda, aynı ay ışığı bahçeyi hafifçe aydınlatıyordu. Tek fark bu kez, bulunduğu yerden loş ışığın aydınlattığı bahçe kapısının ardındaki mezarlığın dış hatlarını seçebiliyor olmasıydı. Sivri Budist anıtlarının ve mezar taşlarının silüetleri, soluk gecenin içinde çırılçıplaktı.

Odanın içinde, bilgisayar ekranından yansıyan ve yaşlı rahibenin yüzünü aydınlatan soğuk ve şiddetli ışık, onun hasta ve yorgun görünmesine neden oluyordu. Rahibe, önündeki ekrana baktı. Ruth'unkine benzer siyah gözlüğünü takmıştı. Gözlüğünü çıkarıp yorgun gözlerini ovdu ve sonra Ruth'u fark etti. Kollarını siyah bir kanat gibi açarak Ruth'a yanına gelmesini işaret etti, daha yakınına ve işte Ruth onun yanındaydı. Sonra rahibe, gözlüğünü ona uzattı ve o esnada Ruth kendi gözlüğünü yatağının yanındaki komodinde bıraktığını fark etti. Rahibenin uzat-

tığı gözlüğü aldı, takması gerektiğini biliyordu. Gözlerini kırptı. Camlar kalın ve bulanıktı. Uyum sağlamak için gözlerinin birkaç dakikaya ihtiyacı vardı.

Hayır, bu işe yaramayacaktı. Rahibenin gözlük camları çok kalın ve bulanıktı; bildiği tüm dünyayı parçalara ayırıp yok edecek gibiydi. Paniğe kapıldı. Gözlüğü yüzünden çekip çıkarmak istedi ancak gözlük yüzüne yapışmıştı ve çekiştirdikçe bulanık dünya bir girdap gibi dönüp, kasırga gibi uluyarak onu içine çekmeye başladı ve sonra da onu adlandıramadığı şekilsiz bir yer ya da durumun içine bıraktı. Nasıl tarif edebilirdi ki bunu? Bir yer değil fakat var olmama hissi gibi. Onu yeni bir korkuyla dolduran ani, karanlık ve yabanıl... Bağırdı ve ellerini yüzüne götürdüğünde artık bir yüzü olmadığını fark etti. Orada hiçbir şey yoktu. Elleri, yüzü, gözleri, gözlüğü, hatta Ruth'un kendisi. Hiçbir şey... sadece uçsuz bucaksız ve bomboş bir acımasızlık.

Bir çığlık attı ama hiç ses çıkmadı. Boşluğa süzüldü, bir yerde ilerliyormuş, hatta bir şeyin içinden geçiyormuş gibi hissetti; fakat bir yüzü olmadan orada ne ileri vardı ne de geri. Yukarı ya da aşağı da yoktu. Geçmiş yoktu, gelecek yoktu. Orada sadece tüm yönlerde ebediyen devam eden, isimlendirilemeyen bir şeye çözülüp birleşmenin bu sonsuz anlamı vardı.

Ve sonra bir şey hissetti, tüy hafifliğinde bir dokunuş gibiydi ve sonra kıkırtıya benzer bir ses işitti, hemen ardından o karanlık korkusu silinip yerini tam bir sükûnete ve mutluluğa bıraktı. Bedeni hissettiğinden, gözleri görebildiğinden ya da kulakları işitebildiğinden değil ama nasıl olduysa tüm duyuları deneyimledi bunu. Zamanın kollarında sarılı olmak gibiydi ve bu mutluluk anında, bir ya da iki sonsuzluk gibi gelen bir süre boyunca asılı kaldı. Uyandığında, kışın tatsız gün ışığı pencerenin dışındaki bambulardan süzülüyordu, kendisini tuhaf bir şekilde dinlenmiş ve huzurlu hissediyordu.

Nao

1

Kanashibari* diye bir şey duydun mu? Japonya'da herkes bunun ne olduğunu bilir; fakat Sunnyvale'dekiler adını bile duymamıştır. Biliyorum çünkü Kayla'ya sordum, belki de Amerikalılarda böyle bir şey yoktur. Tokyo'ya taşınana kadar bende de yoktu.

Kanashibari, gecenin bir yarısı uyanıp kımıldayamadığında olur, göğsünün üzerinde devasa bir kötü ruh oturuyormuş gibi hissedersin. Gerçekten ürkütücüdür. Chuo Hızlı Treni Vakası'ndan sonra, geceleri uyanıp babamın göğsümün üzerinde olduğunu düşünmeye başlamıştım ve orada oturuyor olması, hayalet olduğu, yani öldüğü anlamına geliyordu. Fakat sonra, odanın karşısından horladığını duyar ve bunun bir karabasan olduğunu anlardım. Gözlerini açarsın ve karanlığa bakarsın. Bazen öfkeli şeytanların seslerini duyar gibi olursun fakat konuşamaz, hatta ufacık bir ses bile çıkaramazsın. Bazen orada uzanırken bedenin sürükleniyormuş gibi hissedersin.

Cenazemden önce, sık sık kanashibari deneyimi yaşıyordum fakat cenazeden sonra kesildi, muhtemelen artık benim de bir hayalete dönüşmüş olmam yüzünden. Yemek yedim ve uyudum, bazen Kayla'ya e-posta gönderdim; fakat içten içe artık

*Kanashibari (金縛り) – İngilizcedeki metal (metal) + binding (bağlama) sözcüklerinden. Bir tür karabasan.

bir ölü olduğumu biliyordum, ailem fark etmemiş olsa bile.

Yine de Kayla fark etti. Saat farkı nedeniyle, kamera açıp sohbet etmeyi çoktan bırakmıştık. Tokyo, 16 saat ileride, yani Sunnyvale'de gündüz vakti iken burada gecedir ve yaşadığım iki odalı dairenin anca Kayla'nın elbise dolabı kadar büyük olduğunu düşünürsek, gecenin bir yarısı uyanıp bilgisayarı açmak ve sohbet etmek pek mümkün olmuyordu. Bu yüzden çoğunlukla birbirimize e-posta gönderiyorduk ki bu da çok sıkıcıydı. E-postadan nefret ediyorum. Çok yavaş. E-postada asla şimdi yok. Daima, o zaman var ve o yüzden de tembelleşmek ve mesaj kutusunun dolup taşmasına izin vermek çok kolay. Benimkisi dolu olduğundan değil ama bir zamanlar doluydu. Sunnyvale'den ayrılmamızın hemen ardından, herkes bana deli gibi e-posta gönderip Japonya hakkında sorular sormuştu; fakat babamın bilgisayarı kurması ve internetin bağlanması birkaç haftayı bulmuştu. O zamana dek tüm arkadaşlarım tatile çıkmıştı ve sonra da okullar açıldı. Kısacası terk edildim diyebilirim.

Bir süre blog yazmayı denedim. Sunnyvale'deki sekizinci sınıf öğretmenim Bay Ames yazmamı önermişti. Böylece gözlem ve izlenimlerimi ve Japonya'da deneyimleyeceğim ilginç şeyleri yazabilirdim. Taşınmamızdan önce babam sayfamı kurmama yardım etmişti ve ona **Gelecek Nao'dır!** ismini vermiştim. Çünkü Japonya'daki geleceğimin, o büyük Amerikan tarzı maceralar gibi olacağını sanmıştım. Ne aptalmışım...

Aslında o kadar da aptalca değildi. O zamanlar umut doluydum, şimdi bakınca kulağa hem cesurca hem de üzücü geliyor. Neler olduğunu anlamamış olmam benim hatam değildi. Ailem, Kaliforniya'dan neden ayrılıyor olduğumuz konusunda bana açık davranmamıştı. İfadesiz suratlarıyla her şey yolundaymış gibi davranıyorlardı ve ben, aslında meteliğe kurşun attığımızı buraya gelene dek anlamamıştım. Tokyo'daki dairemizin boktanlığını görünce kafama dank etti ve öyle büyük bir macera

yaşamayacağımın farkına vardım. Yani anlayacağın, kendimi sefil bir zavallı gibi göstermeden bloğuma yazabileceğim hiçbir şey yoktu. Ailem beş para etmezdi, okul korkunçtu, gelecekse karanlıktı. Başka ne hakkında yazabilirdim ki?

"Annemle beraber, halk hamamındaki sıcak küvette neşe içerisinde sabunlanıyoruz."

"Bugün okuldaki yeni arkadaşlarımla kakurembo oynayarak harika zaman geçirdik. Kakurembo, saklambaca benzer bir oyun ve ebe de bendim!"

"Babam, Chuo Hızlı Treni'nde, vagon müfettişliği pozisyonu için iş başvurusunda bulundu."

Bir süre, **Gelecek Nao'dır!** sayfasına bu cıvıl cıvıl, neşeli iletileri göndermeye devam ettim ve kendimi gerçek bir sahtekâr gibi hissettim. Ve sonra bir gün –Tokyo'ya gelişimizden yaklaşık iki ay kadar sonra– istatistiklerimi kontrol ettiğimde, bloğumu yazmaya başladığımdan bu yana sadece on iki kişinin bloğu ziyaret ettiğini ve onların da bir dakikadan fazla kalmadıklarını fark ettim. Ve haftalardır da hiç kimse uğramamıştı. O nedenle yazmaya son verdim. Sanal âlemde gezinirken yapayalnız olup kendi kendinizle konuşmanızdan daha üzücü başka bir şey yoktur.

Her neyse, Kayla'nın, işe yaramaz bir sefilin teki olmaya aday olduğumu fark etmesi uzun sürmedi. Arkadaşım olmak, ona eskisi kadar havalı gelmiyordu. Nasıl olduğunu anlamıyorum ama yemin ederim, sanal âlemde bile insanlar, diğer insanlara gerçek kokularını iletebiliyorlar. Bu, molekül ve feromon reseptörleri olan gerçek bir koku değil elbette; fakat koltuk altlarınıza sinen korkunun kokusu veya beş parasızken ve öz güveniniz sıfırken etrafa yaydığınız titreşim kadar belirgin. Belki de hücrelerin davranışlarıyla alakalıdır; fakat ben kesinlikle değişmeye başlamıştım ve Kayla da okyanusun diğer ucundan bunun kokusunu alabiliyordu.

Kayla benim tam zıddımdır. Onun öz güveni yüksektir, hiçbir şeyden korkusu yoktur ve bir dünya parası vardır. Bir süredir yazışmıyor olmamıza rağmen ve hatta hangi lisede olduğunu bile bilmememe rağmen, onun oradaki en popüler kız olduğundan yüzde yüz eminim. Çünkü nerede olursa olsun en popüler kız olabilecek kapasitededir o. İkinci sırada olmak dahi Kayla için söz konusu olamaz. İkinci sınıftayken beni seçip yanına oturmama izin vermişti. Şimdi düşünüyorum da onun benimle arkadaş olması tam bir mucizeydi.

Ona yeni okul formamla çektirdiğim fotoğrafımı yolladığımda her şey ciddi anlamda kötüye gitmeye başladı. Dalga geçercesine bir e-posta yollayarak bana şunları yazmıştı: "Vay canına! Okul FrManı sevdim. Chok manga! Cadılar byramında sheqer bir liseli kız gibi gorunmem icin bana da bi tane gondermelsn!"

Ona göre benim yeni hayatım bir tür cosplayden* ibaretti; fakat benim için tamamıyla gerçekti. Artık ortak hiçbir şeyimiz yoktu. Moda, okuldaki çocuklar, kimin ezik olduğu, sevdiğimiz ya da sevmediğimiz veya nefret ettiğimiz öğretmenler gibi hakkında konuşabileceğimiz hiçbir şey yoktu. Sohbet ve e-postalarımız hiçbir yere varmıyordu. Derken, bana yazma sıklığı azaldıkça azaldı ve bir süre sonra da tamamen kesildi. Onu ne zaman arasam çevrim dışıydı, hatta normalde çevrim içi olduğunu bildiğim saatlerde bile. Ve sonunda beni engellediğini farkı ettim.

Ona yine de arada sırada e-posta yolladım. Neredeyse hiçbirini yanıtlamadı. Cenazemden sonra, okulumdan ve Japonya'da bulunmaktan ne kadar nefret ettiğime ve Sunnyvale'i ne kadar çok özlediğime dair duygularımı onunla dürüstçe paylaşmayı denedim; ama ona hâlâ ijimeden, babamdan veya burada olan biten her şeyden bahsedemezdim. Hâliyle onun da söyleyebileceği fazla bir şey olmadı. Anlamadığı için onu suçlamıyorum.

*cosplay (コスプレ) – Özellikle manga ve anime karakterlerinin kılığına girildiği kostümlü oyun. Jap. argo. İngilizce costume (kostüm) + play (oyun) kelimelerinden.

Sonunda bana cevap yazdığında -kısaca, zekice ve esprili bir dille yazılmış bir iletiydi- mızmızlanmaya devam edersem benimle gerçekten işi olmayacağını net bir şekilde belirtti.

Bunun üzerine ona "Transfer Öğrenci Yasutani'nin Trajik ve Beklenmedik Ölümü" videosunun linkini gönderdim. Niyetim daha çok onu şoka uğratmaktı; fakat dediğim gibi, videonun tıklanma sayısıyla da gurur duyuyordum bir anlamda. Bekledim, ondan gelecek bir e-posta için bekledim ancak gelmedi. Belki öldüğün zaman da böyle oluyordur. Gelen kutun boş kalıyordur. Önce, hiç kimsenin cevap yazmadığını düşünüyorsun sadece, o zaman gönderilenler kısmını kontrol edip e-postalarının iletildiğinden emin oluyorsun, sonra ISS'ni kontrol edip hesabının hâlâ aktif olup olmadığına bakıyorsun ve en sonunda artık öldüğünü kabullenmek zorunda kalıyorsun.

İşte şimdi neden kendimi bir hayalet gibi hissettiğimi anlıyorsundur. Japonya'da oldukça fazla hayalet vardır. Ama onlar Amerika'daki gibi beyaz çarşaflar giyip etrafta dolaşmazlar. Japonya'daki hayaletler beyaz kimono giyer, yüzlerine dökülen uzun siyah saçları vardır ve ayakları da yoktur. Bunlar, genellikle birileri kendilerine korkunç şeyler yaptığı için haklı olarak öfkelenen kadınların hayaletleridir. Hatta bazen, eğer birine gerçekten kötü davranılmışsa o zaman o kadın ikisudamaya* bile dönüşebilir; kadının ruhu geceleyin bedenini terk edip şehri dolaşır ve tatari** yapar. Böylece tüm hiddetiyle ona işkence yapan bütün o boktan sınıf arkadaşlarının göğsüne oturarak intikamını alabilir. İşte yaz tatili için planladığım buydu: Yaşayan bir hayalet olmak.

Öyle göründüğüne bakma; aslında o kadar da çılgınca bir düşünce değil bu. Her ne kadar ben daha yeni farkına varmaya başlasam da bizim aile tarihimizde de hayaletler var. Babam bile her zamankinden daha tuhaf davranmaya başladı. Gün boyu evde kalıyordu ve geceleyin annem ve ben uykuya dal-

*ikisudama (生き魑魅) – Yaşayan hayalet.

**tatari (祟り) – Hayalet saldırısı.

dıktan sonra dışarıya çıkıyordu. Neden geceleri gizlice dışarı çıkıyordu? Yoksa o da mı birilerine dadanıyordu? Bir vampir ya da kurt adama mı dönüşüyordu? Ya da bir ilişkisi mi vardı?

Genellikle felç olmuş gibi kıpırdamadan yatağımda uzanır, babamı plastik terlikleriyle karanlık ve dolambaçlı shitamachi* sokaklarında, Arakawa ve Senju civarlarında ve çalışan kesimin yaşadığı Asakusa ve Sumida'nın eski mahallelerinin herkes uyuduğu için şimdi boş olan sokaklarında dolaşırken hayal etmeye çalışırdım. Gezintisi birkaç saat sonra, Sumida Nehri'ndeki küçük parkta, önünde çocuklar nehre düşmesin diye örülmüş alçak duvarların olduğu bankta son bulurdu ve onun orada duvara yaslanıp akıntıyla sürüklenen çöpleri seyrettiğini gözümde canlandırabiliyordum. Bazen sinsice çöpleri karıştırıp sonra da gölgelere karışan vahşi kedilerle konuştuğunu bile duyabiliyordum. Kimi zaman bir salıncağa oturur ve Kısa Umutlar paketinden son dal sigarasını yakar ve vücudunun nasıl batacağını anlamaya çalışırdı. Sigarası bittiği zaman, gerisin geri yürüyüp gizlice apartmana girerdi. Kapı sürgüsündeki tıkırtıyı her zaman duyardım çünkü o sesi duymak için beklerdim. Kapı sürgüsünün sesi büyüyü bozardı. Onu işitene kadar kımıldayamazdım.

*shitamachi (下町) – Şehir merkezi.

2

Bir gece, cenazemden bir hafta kadar sonraydı sanırım, sınıf arkadaşlarımdan biriyle hani şu Reiko adındaki sukebanla ilgili çok çılgın bir rüya gördüm. Sana ondan bahsetmiştim galiba. İnanılmaz zeki ve popülerdir, Kayla'nın Japon versiyonu diyebiliriz. Beni hiçbir zaman doğrudan taciz etmedi, asla çimdiklemedi, yumruklamadı ya da makasıyla formamı delik deşik etmedi. Yapmasına da lüzum yoktu; çünkü zaten diğer çocukların hepsi bunları yapmak için sıraya girmişti. Onun yapması gereken tek şey, leş ya da tiksinç bir şey görmüş gibi bir surat ifadesiyle bana bakmaktı. Beni taciz etme işini, arkadaşları layıkıyla yerine getiriyordu zaten. Çoğu zaman izlemeye bile tenezzül etmezdi; fakat bazen acele etmeden başka yöne çevirdiği gözlerini yakalardım. O gözler, tüm dünyadaki en zalim ve boş bakışlara sahipti.

Ve rüyama giren de kızın o acımasızca bakan gözleriydi. Kocaman, devasa, gökyüzü kadar büyüktü. Başka nasıl açıklayabileceğimi bilmiyorum. Gece vaktiydi ve okul bahçesindeydim, hareketsiz bir şekilde, bir kutunun içinde ya da belki bir tabutta sırtüstü yatıyordum. Sınıf arkadaşlarım gözlerini dikmiş, bana bakıyordu ve gözleri karanlıkta, ormandaki hayvanların

gözleri gibi parlıyordu. Sonra gözlerini kırpmaya başladılar ve birer birer kayboldular. Geriye sadece Reiko'nun gözleri kaldı, bana bakarken lazer ışını saçan bu gözler, ışığın tam tersiydi çünkü soğuk, siyah ve boştu. Büyüdü ve büyüdü, beni aşağı doğru bastırarak tüm dünyayı ve içindeki her şeyi sarmaladı. Dünyayı kurtarmamın tek yolu, küçük bıçağımı göz bebeğinin içine sokmaktı, öyle de yaptım. Gözlerimi kapattım ve bıçağımı defalarca o karanlık deliğe sapladım, ta ki yırtılmaya benzer bir şey hissedene kadar. Nitrojen kadar soğuk ve yoğun bir sıvı, yırtılan zardan yavaşça sızmaya başladı. Oradan uzaklaşmam gerektiğini biliyordum fakat kımıldayamıyordum. Sonra kese patladı ve buz gibi sıvı dışarı akmaya başladı. Artık çok geçti, soğuktan öleceğimin farkındaydım ama en azından benim sayemde dünya Reiko'nun korkunç gözlerinden kurtulmuş olacaktı.

Kapı sürgüsünün tıkırtısıyla uyandım. Gelen babamdı, gece yürüyüşünden dönüyordu. Rüya gördüğümün farkına vardım. Temmuz ayıydı, sıcak ve nemli bir akşamdı fakat o kadar üşüyordum ki zangır zangır titriyordum. Kendime sımsıkı sarıldım, babam odaya gelip yer yatağına girerken ben de uyuyormuş gibi yaptım. Uyurken çıkardığı sesleri duyana kadar bekledim. Annem sessiz sedasız uyurdu ama babam her zaman hafif horultular çıkarırdı. Uyuduğundan emin olduğumda, kalkıp yanına gittim ve bir süre onu izledim. Bilgisayardan yansıyan ışık, açılan dudaklarını görmeme yetecek kadar aydınlatıyordu odayı. O sırada eğer başparmağımı o deliğe bastırsaydım ne olurdu diye merak ettim fakat yapmadım. Onun yerine parmak uçlarımda yürüyerek oturma odasına geçtim.

Ceketi koridordaki askıda asılıydı, alıp omuzlarımın üstüne attım. Bu, Sunnyvale'deki işinde giydiği ceketti; havalı ve bayağı kaliteli bir ceket. Hani şu film çekimlerinde verilen, arkasında IT firmasının logosu olan Gore-Tex ceketler gibi. Havalı ve

saygın biri olduğu günlerde, yani polyester kıyafetlerden önce, ceketin içine kapüşonlu svetşört giyerdi. Yumuşak ve ipeğimsi kumaş hâlâ sıcaktı fakat çıplak tenime değince daha da fazla titrememe neden oldu. Tekrar ısındığımı hissedene kadar ceketi iyice sarındım.

Küçük balkona açılan kapıya doğru yürüdüm ve alnımı cama dayadım. Manzara güzel değildi. Yaşadığımız mahalle, Tokyo'da yaşayan pek çok insanınkinden farklıydı. İçinde yaşayan herkesin güler yüzlü ve modern olduğu, beton ve cam karışımı gökdelenlerle dolu Shinjuku ya da Shibuya gibi değildi. Bu mahalle daha çok bir gecekondu mahallesine benziyordu; eski ve kalabalık, ıslak betondan inşa edilmiş küçük, çirkin apartmanlar bu yamuk caddede birbirine girmişti. Balkonumuzdan tüm görebildiğim, farklı açılarda buluşan duvarlar, çatılar ve eskimiş kiremitlerdi. Birbirinden bağımsız bu yamuk yumuk yüzeylerin, her yerden sarkan telefon ve elektrik kablolarıyla birbirine bağlandığı çentikli bir kırkyama gibiydi.

Gün içerisinde gökyüzü kısmen de olsa kendisini gösterirdi; ancak geceleyin, sokak lambalarından süzülen ışık hüzmeleri, arada bir binaları yarıp geçen taksilerin farları ya da duvarlarda oynaşan titrek bisiklet ışıkları dışında kapkaranlıktı sokak. Sessizdi de. Çöpleri karıştıran kedileri duyabilirdin ya da sevgilileriyle bardan eve dönerken yolda tökezleyen garson kızların tiz kahkahalarını. Ve o gece her şeyin özellikle karanlık ve durgun olduğunu anımsıyorum, sanki bütün şehir rüyamın dehşetini hissetmiş ve felç olmuştu.

Hiçbir şey hareket etmiyordu; hatta bir kedinin gölgesi bile.

Rüyam öylesine gerçekti ki... Ertesi gün Reiko'nun kendini astığı ya da gece öldürüldüğü haberini alsam şaşırmazdım. O zaman bu benim hatam mı olurdu? Birden belki de bir ikisudamaya dönüşmüş olabileceğimi düşündüm, henüz dönüşmemiş olsam da dönüşebilme ihtimalim vardı. Biraz pratik yap-

mam gerekiyordu sadece, yaz tatili de daha yeni başlamıştı. Boş zamanlarımda yapabileceğim başka ne vardı ki zaten? Düşündükçe bu fikri daha da heyecan verici bulmaya başladım. Ertesi gün ve sonraki günler Reiko ile ilgili haberleri takip ettim. Hatta Daisuke'yi bir köşeye çekip yakınlarda onu görüp görmediğini bile sordum. Daisuke ve Reiko yaz tatili boyunca yaz okuluna gitti. Sınıf arkadaşlarımın çoğu, dokuzuncu sınıfın ikinci yarısında girilen lise sınavlarına hazırlanmak için yaz okuluna gidiyordu. Eğer bir Japon çocuğuysan bu sınavlar, senin bütün geleceğini, hayatının geri kalanını ve hatta ahiret hayatını belirler. Demek istediğim;

gideceğin lise, hangi üniversiteye devam edeceğini,
o üniversite, hangi şirkette çalışacağını,
o da ne kadar para kazanacağını,
kazanacağın para da kiminle evleneceğini,
nasıl çocukların olacağını ve onları nasıl yetiştireceğini,
nerede yaşayıp nerede öleceğini,
öldüğünde Saf Topraklar'a girebilmen için çocuklarının, sana önemli Budist rahiplerinin tüm ritüelleri usulünce yerine getirdiği şaşaalı bir cenaze töreni düzenlemek için yeterli paralarının olup olmayacağını,
paraları yoksa nasıl intikam peşindeki aç bir hayalete dönüşeceğini,
tatmin olmamış tüm arzularının peşinden gitmeye mahkûm olacağını belirler.

Tüm bu döngüyü başlatan ise senin giriş sınavlarında başarısız olup iyi bir liseye kaydını yaptıramamış olmandır.

O yüzden, eğer hayatını önemsiyorsan yaz okulunun neden bu kadar önemli olduğunu anlayabilirsin. Sınıf arkadaşlarımın ve ailelerinin çoğu bunu çok ciddiye alır; fakat benim ailem ek ders ücretlerini karşılamayacağı için ben de umursamadım. Kaldı ki daha şimdiden yaşayanlara musallat olmuş, öç duy-

gusuyla yanıp tutuşan bir hayalettim. O nedenle ölü ya da diri olmamın bir önemi yoktu. Zaten Sunnyvale'de büyüdüğüm için bu tip şeylere biraz farklı yaklaşıyordum. Kalbimde, ben bir Amerikalıydım, özgür irademin olduğuna ve kaderimi değiştirebileceğime inanıyordum.

Neyse... Daisuke'ye gelecek olursam, onu içecek otomatlarının orada köşeye sıkıştırdım ve biraz tartakladım, sonra da ona Reiko'ya bir şey olup olmadığını veya onun ortadan kaybolup kaybolmadığını sordum. Ama bana onun iyi olduğunu söyledi, her gün okula geliyormuş.

Daha da üsteledim. "Belki yaz gribine yakalanmıştır," dedim, koluna çimdik atarken. "Ya da bir şeye alerjisi başlamıştır? Burnu akıyordur? Gözleri sulanıyordur?"

"Evet," dedi, ben söyleyince hatırlamıştı. "Geçenlerde bir gözü bandajlıydı."

Neredeyse kalbim duracaktı, onu serbest bıraktım. "Ne zaman?" diye sordum ve o da hangi gün olduğunu bulabilmek için parmaklarıyla geriye doğru saymaya başladı.

"Pazartesi," dedi. "Pazartesi günü okula geldiğinde bir gözü bandajlıydı." Nefesimi tuttum. Rüyamı pazar gecesi görmüştüm.

Onu içecek otomatına yapıştırdım ve bana bütün hikâyeyi anlatmasını emrettim. Önce herkes kızda arpacık çıktığını sanmıştı, kocaman bir arpacık, hatta oğlanlardan biri ona baikin demeye bile cüret etmişti. Fakat Reiko kahkahalarla gülüp Sevimli Göz Bandının Sırları'ndaki Samuray Kız Jubei-chan olduğunu söylemişti. "Gerçekten de öyleydi," dedi Daisuke, "göz bandajı pembe ve kalp şeklindeydi, tıpkı Jubei-chan'ın sevimli göz bandı gibi." Ardından Reiko, ona asalak diyen oğlanı pestilini çıkarana dek dövmüştü. Herkes o anda, göz bandının kıza Samuray Kız'ınki gibi büyülü ve dehşet verici bir güç verdiğini fark etmişti. Onu ilk defa kavga ederken görmüşlerdi. O nedenle,

"Gerçekten de doğaüstü güçleri varmış gibiydi," dedi Daisuke.

Bana bunları koridorda, telaş içinde fısıldayarak anlatmıştı.

"Ve sen de ona inandın mı?" dedim. "Gerçekten çok aptalsın."

Cılız omuzlarını silkti. Okul formasını giymemişti ve tişörtünün altından, onu böcek gibi gösteren kemikleri fırlıyordu. Gerçekten acınası bir hâldeydi.

"Jubei-chan'a benziyordu," diye mırıldandı. "Fiziği de güzel zaten."

Gerçekten de Reiko'nun yaşına göre iyi gelişmiş bir fiziği vardı ve bu da beni delirtiyordu, ayrıca Daisuke'nin söyledikleri de tüylerimi diken diken etmişti. Bu, Daisuke gibi bir böceğin bile göğüs ve bacak gibi şeyleri fark etme kapasitesine sahip olduğu anlamına geliyordu. Sırf birini ağlatacak güce sahip olmak için Sevimli Göz Bandı'na ihtiyaç duymadığımı göstermek amacıyla onu yere itip var gücümle çimdikledim. Gitmesine izin verip apartmana geri döndüğümde, Daisuke'nin anlattıklarını tekrar düşündüm ve birden yaptığım şeyin altında ezildim. Yani, o göz bandının altında ne vardı sanıyorsun ki? En azından bir arpacık ve hatta belki gerçek bir yara vardı ve bu da bir şekilde hedefime ulaştığım anlamına geliyordu. Uykuya dalıp rüya görürken ruhum gerçekte bedenimden uzaklaşıp düşmanımdan öcünü almıştı. Ben yaşayan bir hayalettim ve bunun farkına varmak, içimi olağanüstü bir güçle doldurmuştu.

3

Yaşayan bir hayalete dönüşmemden bir hafta sonra, yaşlı Jiko kapımızda belirdi. Zil çaldığında ben oturma odasında manga okuyordum ve babam da balkonda, çamaşır makinesinin yanındaki kovanın üzerine oturmuş, sigarasını tüttürüyordu. Hiç arkadaşımız olmadığı için genellikle kapı zilini duymazdan geliyorduk; çünkü kapıyı çalan çoğunlukla fatura tahsilatçıları olurdu. Bazen de yardım toplamak için mahalledeki derneklerden birileri uğrardı. Ancak bu kez zil ikinci kez çaldı ve sonra üçüncü kez. Ne yapmamı istediğini anlamak için balkondaki babama baktım. Orada duruyordu ve tedirgin olduğu gözlerinden okunuyordu. Başı yarı ıslak çamaşırların arasına saklanmıştı, kulaklarının etrafından sarkan çorap ve külotlarla peruk takmış gibi görünüyordu.

Tren raylarına düşmekten tutuklandığı günden beri, paranoyaklığı günbegün artıyordu ki bu, hikikomorilerde sık görülen bir durumdur. Daha önce de söylediğim gibi, gece yürüyüşleri dışında gittiği tek yer halk hamamıydı. Oraya da sadece karanlık çöktükten sonra giderdi, o da anca kötü kokmaya başladığında annem, "Eğer yıkanmazsan balkonda uyursun," tehdidini savurunca. Balkonda uyumayı tercih ederdi herhâlde.

Balkonu seviyordu çünkü orada sigara içebiliyordu ve gün boyu temiz hava alabileceği tek yer orasıydı. Kovayı ters çevirip üzerine oturur ve geri dönüşüm kutusunda bulduğum eski mangaları okurdu. Sigarasını bitirdiğinde ise içeri girip Batı Felsefesi'nin Dâhileri'ni okumaya devam ederdi. Ardından da kâğıttan böceklerini katlamaya başlardı. Bilgisayarında çalışmayı neredeyse tamamen bırakmıştı ve internette de Sunnyvale günlerindeki gibi sörf yapmıyordu artık. Ara sıra Sunnyvale'deki eski arkadaşlarına e-posta göndermesini saymazsak nadiren internete giriyordu. Onun da bir ikisudama olduğunu düşünmeye başlamıştım ya da belki bir yaratık tarafından ele geçirildiğini. Sanki Sumida Nehri'nin karanlık sularından fırlayan bir suiko, yani dev bir kappa* tüm kanını emip boş bedenini kıyıya fırlatmıştı. Çünkü öyle görünüyordu.

Her neyse, kapı zili dört ya da beş kez çaldıktan sonra kapıya bakmak için ayağa kalktım. Ev sahibinin karısı, doğal gazcı, nüfus sayım memuru ya da parlak suratlı bir çift Mormon misyoner olabileceğini düşünüyordum. Mormon misyonerler, farklı boy ve ırklarda olmalarına rağmen neden hep tek yumurta ikizleri gibi görünürler? Bunu oldum olası merak etmişimdir ve o yüzden de kapıyı açtığımda birbirinin aynısı hasır şapka ve açık gri pijama giymiş iki kafadarı görünce pek şaşırmadım. Mormon değillerdi fakat klonlanmış gibi birbirlerine benziyorlardı; suratlarıysa parlak ve aydınlıktı. O nedenle, çift hâlinde ziyaretlerde bulunan başka bir tarikatın misyonerleri olabileceklerini düşündüm. Neden tüm dindar tiplerin böyle parlak suratları var ki? Belki hepsi değil ama vahyolunanlar, tüm gözeneklerinden Tanrı'nın ışığını saçıyor gibi.

Parlaklıklarına bakılırsa bu iki kafadar gerçekten aydınlanmıştı. Üstelik boyları da çok kısaydı. Biri yaşlıydı, diğeriyse genç. Şapkalarının altından ikisinin de kel olduğunu görebiliyor-

---

*kappa (河童) – Edb. "Nehir çocuğu." Muzip bir mitolojik yaratık. Bir tür su yaratığı; el ve ayakları perdeli, pullu yeşil, mavi ya da sarı renkli sürüngen derisi vardır. Kaplumbağa kabuğuna benzer bir zırhı ve başının üzerinde kâse şeklinde bir girinti vardır ve o girintinin suyla dolu olması gerekir. Eğer kâsedeki su dökülürse kappa felç olur.

dum. Giydikleri pijamalar, okul yolu üzerinde bulunan tapınaktaki keşişlerin giydiklerine benziyordu, o yüzden para dilenmeye gelen Budistler olduğunu düşündüm. Eğer öyleyse kesinlikle yanlış adrese gelmişlerdi.

Neredeyse yere kadar eğilerek selam verdiler. Bense hafifçe başımı eğmekle yetindim. Japon âdetlerine göre pek kibar biri olduğum söylenemez.

"Ojama itashimasu. Tadaima otōsan wa irasshaimasuka?" diye sordu genç olan keşiş. "Çat kapı geldiğimiz için lütfen affedin. Saygıdeğer babanızla görüşmemiz mümkün mü acaba?" gibi bir anlama geliyor.

"Hey, baba!" diye bağırdım İngilizce konuşarak. "Kapıda seni görmeye gelmiş iki tane pijamalı kel cüce var."

Bunu genellikle anne ve babamla Japonca konuşmayı reddettiğim zamanlarda yaparım. Daha çok evde ve bazen de sentoya alışverişe gittiğimizde. Japonlar, İngilizce konuşma diline hâkim değildir, o yüzden hoş olmayan şeyler söyleyebilirsin ve kimse ne dediğini anlamaz. Böyle yaparak annemi deli ederdim. Bunu kasten yapmıyordum tabii, tamam, belki birazcık. Ve babam da çoğu zaman komik bulurdu bunu. Onu güldürmeyi seviyordum.

Her neyse, bu kez genç keşiş kıkırdamaya başladı. Off, kahretsin, yakalandım diye geçirdim içimden ve dönüp tekrar baktım. Bu keşişlerin aslında kadın olduklarını işte o an fark ettim. Yaşlı olanı yanımdan kayarak içeri girdi, zorisini ve şapkasını çıkardıktan sonra oturma odasından geçip balkona, korkuluğa yaslanmış ve atlayacakmış gibi aşağıya bakan babamın yanına gitti. Sonra da ters çevrilmiş kovanın üzerine çıktı ve oyuncak merdivene atlamaya hazırlanan küçük bir çocuk gibi babama doğru eğildi. Belki de babam o yüzden öyle bir tepki verdi, aniden kolunu uzatarak kadının düşmesine mani oldu. İçgüdüsel bir baba refleksiydi; bu refleks, daha önce boynumu*

*zōri (草履) – Terlik.

kırmama ya da ölümüne bir yerlere savrulmama defalarca engel olmuştu; ama daha önce hiç bu açıdan izlememiştim. Onun hızı ve olaya tam zamanında müdahale edişi büyülemişti beni. Kendisini korumak için de bir kolunun olmaması çok kötüydü.

Yaşlı keşiş hanım bir şey söyledi o anda. Ne söylediğini bilmiyorum fakat babam geri döndü ve ona baktı. Sonra korkuluktan uzaklaştı ve kovanın üzerine oturup elleriyle yüzünü kapattı. İçimde bir panik dalgasının yükseldiğini hissedebiliyordum. Baban sık sık ağlar mı bilmiyorum; fakat bana sorarsan bunu seyretmek zorunda olmak dehşet verici. Maalesef Chuo Hızlı Treni Vakası'nın ardından seyretmek zorunda kalmıştım ve bunun tekrar yaşamak istediğim bir deneyim olduğunu söyleyemem, özellikle de tanımadığım insanların önünde. Yaşlı hanım, farkına varmış gibi görünmüyordu, belki de sadece ona zaman veriyordu. Aşağıya, caddeye bakmaya devam etti ve yeterince baktığından emin olunca geri dönüp pijamasını çekiştirdi; sonra da düştüğü için canı yanan bir çocuğun başını dalgınca okşarmış gibi babamın kafasını okşamaya başladı. Yavaşça hareket eden gözleri dikkatle etrafı inceliyordu, dairenin dört bir yanına göz gezdirdi; ağzına kadar dolu kül tablasına, elbise yığınlarına, bilgisayar parçalarına, mangalara ve lavabodaki bulaşıklara baktı ve nihayet gözlerini üzerimde dinlendirdi.

"Nao-chan desu ne?*" dedi. "Ohisashiburi."**

Gözlerimi başka tarafa çevirdim, Nao olduğumu söyleyip hemen teslim olmak istemiyordum.

"Ookiku natta, ne,"*** dedi.

İnsanların ne kadar iri olduğumu söylemelerinden gerçekten nefret ediyorum, üstelik bu yaşlı hanımefendi bir cüceydi, iri olmak hakkında ne bilebilirdi ki? Ayrıca kim oluyordu da insanların dairelerine böylece dalıp kişisel yorumlar yapıyordu?

Ve ben böyle düşünürken, babam hareketlendi, başını kal-

---

*Nao-chan desu ne? – Sen Nao'sın, değil mi?

**Ohisashiburi – Çok uzun zaman oldu.

***Ookiku natta, ne – Kocaman olmuşsun, baksana.

dırdı ve içini çekti, "Obaachama..."* dedi. Ah! Tabii ya! O benim sevgili yaşlı ninemdi. Babam ona bakıyordu ve şimdi aslında tam olarak ağlamadığını fakat yanaklarının bazen içki içtiğinde olduğu gibi kızardığını görebiliyordum. Chuo Hızlı Treni Vakası'ndan beri eve içki sokmadığımız için bunun sıkıntı ve utançtan olduğunu tahmin edebilirsin. Ve dürüst olmak gerekirse babamın şişmiş suratına, çapaklı kirpikleriyle kızarmış gözlerine ve yağlı saçlarındaki kepeklere bakarken ben de utanmıştım. Koltuk altları lekeli ve sararmış bir atlet vardı üstünde ve ayağa kalktığında ilk kez omuriliğinin S şeklini aldığını, göbeğinin dışarı fırladığını, göğsünün çöktüğünü ve kamburlaştığını fark ettim.

Arkamdan bir ses geldi.

"Shitsurei itashimasu..."** Genç olan keşişti. Onu tamamen unutmuştum. Arkama dönüp daha dikkatli baktım, sandığım kadar genç değildi. Kel kadınların yaşlarını tahmin etmek kolay değil. O güne kadar gördüğüm tek kel kadın, Sunnyvale'deki Kayla'nın annesiydi. Göğüs kanseriydi ve sadece saçları değil, bütün tüyleri hatta kaşları bile dökülmüştü; fakat yüzü bu ikisininki gibi aydınlık değildi. Daha çok el işi kâğıdı gibi kuru ve mattı.

İkisinin de küçük, tekerlekli valizi vardı, genç olan keşiş onları içeri sokmaya çalışıyordu fakat antre ayakkabı ve terliklerle doluydu, o yüzden valizleri onların üzerinden yürütmek zorunda kaldı. Sonra da sandaletlerini çıkardı, bana doğru yürüdü ve eğildi.

"Lütfen girin," dedi İngilizce konuşmaya özen göstererek. Amerika'dan gelen misafir benmişim gibi. Başımı salladım çünkü dürüst olmam gerekirse ailem olduğunu söyleyen ancak çok az tanıdığım bu insanlarla kendimi Tokyo'da yaşayan bir yabancı gibi hissediyordum.

Sunnyvale'deyken sıklıkla evlat edinildiğimi düşünürdüm.

**Obāchama* – Samimi fakat aynı zamanda saygı dolu bir ifadeyle büyükanne deme şekli.

***Shitsurei itashimasu* – Rahatsız ettiğim için özür dilerim.

Arkadaşlarımın arasında, Kaliforniyalı aileler tarafından evlat edinilmiş Çinli kızlar vardı; fakat ben kendimi tam tersi gibi hissediyordum. Tuhaf ve farklı bir Japon aile tarafından evlat edinilmiş Kaliforniyalı bir kız gibi. Ki bu da katlanılabilir bir şeydi çünkü Sunnyvale'de Japon olmak biraz ayrıcalıklıydı. Diğer anneler, annemden kendilerine suşi yapmayı ve çiçek düzenlemesini öğretmesini isterlerdi. Diğer babalar ise babama, golf sahasına koşmaya götürüp yeni numaralar öğretebilecekleri evcil hayvanları gibi davranırlardı. Babam eve sürekli Weber ızgaraları ve kompost kutuları gibi annemin nasıl kullanacağını bile bilmediği, yeni çıkmış, ileri teknoloji cihazlarla gelirdi. Havalıydı ama. Bir yaşam stilimiz vardı. Burada ise güç bela yaşıyoruz.

4

Bak ne diyeceğim; ben bir Hristiyan olsaydım sen benim Tanrım olurdun.

Anlamadın mı? Şöyle açıklayayım; bazı Hristiyanlar Tanrı ile tıpkı benim seninle konuştuğum gibi konuşuyor. Dua etmekten bahsetmiyorum çünkü dua ederken genellikle bir şeyler istersin, en azından Kayla öyle olduğunu söylemişti. O genellikle bir şeyler istemek için dua eder, daha sonra da ailesine tam olarak ne için dua ettiğini söylerdi. Ve çoğu zaman da istediğini alırdı. Ailesi, büyük olasılıkla onun Tanrı'ya inanması için çabalıyordu fakat ben bunun bir işe yaramadığını biliyordum.

Her neyse, gerçekten Tanrı olduğunu düşünmediğim gibi, dileklerimi ya da başka bir şeyi gerçekleştirmeni de beklemiyorum. Seninle karşılıklı konuşabilmek ve beni dinlemeye istekli olduğunu bilmek hoşuma gidiyor. Fakat acele etsem iyi olacak, yoksa olmam gereken yere asla yetişemeyeceğim.

Jiko ve babam hâlâ balkonda konuşuyorlardı ve genç olan keşiş Muji, çay yaparken bana yardım etti ve sonra annem eve dönene kadar hepimiz Japon usulü kibar bir sohbete daldık, yani hiçbir şey hakkında konuştuk. Annem eve döndüğünde iki Budist rahibenin salonunda oturmasına çok şaşırmış gibi

davrandığından, her şeyi annemin ayarladığını anlayabilirdin, ayrıca gelirken alışveriş yapmış ve beş kişilik suşi ve bir büyük şişe bira almıştı ki bunu benim için ya da babam için asla yapmazdı.

Yemekten sonra, ben yatak odasına kaçtım ve internetten **Transfer Öğrenci Nao Yasutani'nin Trajik ve Beklenmedik Ölümü'nün** kaç kez izlendiğini kontrol ettim ama son bakmamdan bu yana sayı hiç yükselmemişti. Bu can sıkıcıydı, özellikle de ölümümün üzerinden sadece iki hafta geçtiğini düşününce... Şimdiden unutulmuştum. Sanal âlemde bundan daha üzücü başka bir şey yoktur fakat bunu daha önce de söylemiştim.

Salonda, Jiko'nun tamire ihtiyaç duyan tapınağı ve gençlerin hepsi şehre taşındığı ve geride sadece fazla parası olmayan yaşlılar kaldığı için dankanın* tapınakta yapılması gereken işler için ödeme yapamadığı hakkında konuştuklarını duyabiliyordum. Sonra sohbet devam ettikçe sesleri alçaldı ve **ijime, homu-shiku**** ve **nyuugakushiken***** gibi kelimelerin geçtiğini duyduğumda daha fazlasını duymamak için kulaklıklarımı taktım. Sanal âlemden daha çok yalnız hissettiren başka bir şey varsa o da kendine ait bir odanın olduğu büyük bir daire kiralayamayan zavallı bir aileye sahip yeni yetme olarak, ailenle paylaştığın yatak odasında oturup onların senin sözde problemlerini tartışmalarını dinlemek zorunda kalmandır.

Müziğin sesini açtım ve babamın verdiği, benim de gerçekten sevmeye başladığım Nick Drake'den birkaç şarkı dinledim: **'Zaman Bana Söyledi'** ve **'Gün Bitti.'** Nick Drake'in şarkıları hüzün doluydu. O da intihara teşebbüs etmişti. Derken daha fazla dayanamadım, direnmekten vazgeçtim ve oturma odasına gittim.

Hâlâ yemek yediğimiz masanın etrafında oturuyorlardı. Şimdi suşinin yerini küçük bir tabak dolusu, bir tür macunla

---

**danka* (檀家) – Tapınak cemaati.

***homushiku* (ホームシック) – İngilizce "homesick" kelimesinden türetilmiş ve sıla hasreti, yurt özlemi anlamına gelen kelime.

****nyuugakushiken* (入学試験) – Giriş sınavları.

kaplanmış, floresan yeşili mochi* ile bir torba wasabi bezelyesi almıştı. Annem hariç hepsi önlerindeki küçük bardaklardan bira içiyordu, annemse çay. Babam da birasını balkonda içiyordu; böylece sigarasını tüttürebiliyordu.

"Bu nereden çıktı?" diye sordum İngilizce, mochiyi işaret ediyordum. Tatlı pirinç toplarına özel bir ilgim olduğunu söyleyemem fakat bana da bir sorsalar fena olmazdı.

Annem kafasını öfkeyle iki yana salladı ve bu, elimle göstermememem ve İngilizce konuşmamam gerektiği anlamına geliyordu. "Chotto, osuwari..." dedi yastığa eliyle vurarak. Tabii bu da eğitilmiş bir çivava köpeğiymişim gibi yanına oturmam gerektiği anlamına geliyordu. Gözlerinin etrafı kıpkırmızıydı, ağlıyormuş gibiydi.

Geri adım attım. "Ben yatacağım," dedim İngilizce, "ders çalışıyordum. Yorgunum."

Hepsi bana bakıyordu. Babam balkondan, Jiko ise masanın karşı tarafındaki yarı kapalı göz kapaklarının arasından. Muji alkolden kıpkırmızı parlayan yüzüyle ayağımın dibine diz çöktü. Yeşil pirinç toplarının olduğu tabağı aldı ve bana uzattı.

"Lütfen! Bu, Zunda-mochi. Sendai bölgesine has özel bir soya fasulyesinden yapılmıştır."

Anlamadığım hâlde ne hakkında konuştuğunu anlıyormuşum gibi kibarca başımı salladım. Bekledi fakat ikramını istemediğimi görünce tabağı masaya koydu ve bira şişesinin dibinde kalanı yaşlı Jiko'nun bardağına doldurdu. Bayağı servis yapıyordu.

"Jiko Sensei bunu pek sever," dedi. "Sensei'nin bünyesi sake için oldukça kuvvetli ama benim bünyem çok zayıf." Kıkırdadı ve geğirdi, sonra da eliyle ağzını kapattı. Gözleri iri iri açıldı ve göz bebekleri kızarmış kestane gibi yuvalarında döndü. Yanındaki mindere çöktüm. Muji biraz kaçık biriydi ve ondan hoşlanmaya başlıyordum. Masanın karşısında oturan Jiko uykuya

*mochi (もち) – Tatlı pirinç topları.

dalmıştı.

"Nao-chan," dedi annem. Japonca konuşuyordu, ses tonunda bir sahtelik vardı. "Büyük büyük ninen Jiko'nun harika bir fikri var. Bütün yaz tatilini Miyagi'deki* tapınağında geçirmen için seni davet ediyor..."

İnanamıyorum! Resmen tuzağa düşürüldüm. Şimdi herkes gözlerini bana dikmişti; annem, Muji ve kapalı gözlerinin ardından beni görebildiğini duyumsadığım Jiko ve hâlâ balkonda oturan ve hiçbir şeyle ilgilenmiyormuş numarası yapan babam. Yetişkinlerin beni böyle izlemesinden nefret ediyorum. Kendimi arızalı bir sayborgmuşum gibi hissediyorum. İnsan değilmiş gibi.

"Sence de heyecan verici, değil mi?" Annem cıvıldamaya devam etti. "Harika bir sahili var ve şehirde olmaktan çok daha havalı. Ve yüzmek için de tam karşında koca bir okyanus olacak. Eğlenceli olmaz mı? Davetini kabul etmekten mutluluk duyacağını..."

Bazen yetişkinler seninle konuşurken sen de onlara gözünü dikersin ve birden onları eski model tüplü bir televizyonun içindelermiş gibi görmeye başlarsın. Kalın, koyu renkli camın ardından ağızlarının hareket ettiğini görürsün fakat kelimeler o beyaz hışırtının içinde boğulur ve sen de ne söylendiğini güçlükle anlarsın. Gerçi annemin ne söylediğinin bir anlamı yoktu çünkü nasıl olsa onu dinlemiyordum. Annem, televizyondaki sabah programı sunucusu gibi konuşmaya devam ediyor, Muji sarhoş serçeler gibi geğirip ötüyor ve Jiko da uyuyormuş gibi rol kesiyordu. Babamsa bu heyecan verici gelişmeler yüzünden toplamayı unuttuğum tertemiz külotlarımın üzerine sigara dumanını üflemekle meşguldü. Fakat bunların hiçbirinin önemi yoktu çünkü işler ne zaman sarpa sarsa ziyaretine koştuğum zihnimin derinliklerindeydim şimdi. Bu sadece beklemekle ilgiliydi ve ben de okuldan idmanlı olduğum için beklemekte iyiy-

*Sendai, Miyagi vilayetindedir.

dim. Küçük bir hile; beklerken suyun altındaymışsın, hatta iyisi mi bir buz dağında donmuşsun gibi yap, gerçekten konsantre olursan yüzünün buz altında donmuş hâlini görebilirsin; mavi, bulanık ve ifadesiz.

Babam balkondan odaya geçti ve karşıma oturdu.

Hışırtıdan dolayı hâlâ sesini duyamıyordum fakat dudaklarını okuyabiliyordum. Git.Me.Li.Sin.

Benim istediğim bu değildi. Nabzımı yavaşlattım. Nefes almayı bıraktım. Tamamen hareketsizdim.

İşte o zaman Jiko gözlerini açtı. Bunu nasıl anladığımı bilmiyorum çünkü ona bakmıyordum bile. Fakat masada onun tarafından yükselen enerji gibi bir şey vardı, hissedebiliyordum bunu. Masanın üzerinden uzanarak yaşlı elini elimin üzerine koyduğunda şaşırmadım. Eli hafifti, ılık bir nefesin gıdıklaması gibi... Derim karıncalanmaya başladı. Beni izlemeye devam etti, onu göremesem de onun buzu erittiğini hissedebiliyordum, zihnimi o buz diyarından kendisininkine doğru çekti. Nabzımın attığını ve kanımın tekrar akmaya başladığını fark ettim. Babam hâlâ konuşuyordu.

"Sadece kısa bir süre için," diyordu. "Annen her şeyi ayarladı. Yaşadığım sorunlarla nasıl başa çıkabileceğimi öğretebilecek doktorlar var. Geri döndüğün zaman ben de iyileşmiş olacağım. Gerçekten. Söz veriyorum. Bana inanıyorsun, değil mi?"

Şimdi onu işitebiliyordum ve ne kadar üzgün ve yorgun olduğunu görüyordum, geri kalan buzlar da eridi.

"Fakat..." dedim, sesimi bulmaya çalışıyordum. Tabii ki ona inanmıyordum ama ne diyebilirdim ki? O yüzden sadece başımı salladım, hepsi bu.

Ruth

1

Miyagi vilayeti, Japonya'nın kuzeydoğusundaki Tohoku bölgesindeydi. Bu bölge, tarih öncesi çağlardan beri burada yaşamış olan ve sekizinci yüzyılda Japon İmparatorluk Birlikleri'nce yenilgiye uğratılan Jōmon insanlarının soyundan gelen Emishi yerlilerinin elinden alınmış son toprak parçasıydı. Miyagi kıyı şeridi aynı zamanda 2011'deki deprem ve tsunamide en fazla hasar gören bölgelerden biriydi. Yaşlı Jiko'nun tapmağı, bu kıyı şeridinin üzerinde bir yerlerde olmalıydı.

Miyagi'nin güneyine konumlanan Fukushima vilayeti de Emishilerin atalarından kalmaydı. Günümüzde bu topraklar, Fukushima Daiichi Nükleer Güç Santrali'nin başkenti hâline gelmişti. Fukushima, "Mutlu Ada" anlamına geliyordu. Tsunami, nükleer güç istasyonundaki o felaket erimeye neden oluncaya dek insanlar Fukushima'nın mutlu bir yer olduğuna inanıyorlardı ve yakın kasabalardaki caddeler boyu asılı pankartlar ve tabelalarda bile bu iyimserliğin yansımaları görülebiliyordu.

Nükleer güç, parlak bir geleceğin enerjisi!
Nükleer gücü doğru anlarsanız daha iyi bir hayata sahip olursunuz!

2

Ruth ve Oliver'ın yaşadığı ada ismini, Aztek İmparatorluğu'nu deviren ünlü bir İspanyol fatihinden alır. Her ne kadar kendisi kuzeye, adını taşıyan bu adaya kadar ilerleyememiş olsa da adamları ilerlemiş ve bu yüzden de Britanya Kolumbiyası kıyılarındaki tüm koy ve körfezlere meşhur İspanyol soykırımcılarının isimleri verilmiş. Kanlı ismine rağmen bu ada nispeten barışçıl, mutlu ve küçük bir adaydı. Yılın iki ayı, yatlarla gelen kaygısız turistler, yazlık evler, mutlu hippilerin yetiştirdiği organik sebzeler ve altı çıplak bebeklerle cennet gibi olurdu. Her türden yoga eğitmenleri, vücut geliştirme hocaları, şifacılar, davulcular, şamanlar ve gurularla dolardı. Yılın iki ayı, güneş parlardı bu adada.

Fakat turistler ve yazlıkçılar gidip gökyüzünü bulutlar kapladığında, ada dişlerini çıkararak vahşi yanını gözler önüne serdi. Günler kısalır, geceler uzardı ve takip eden on ay boyunca yağmur yağardı. Ada sakinleri onun bu hâlini severdi.

Adalarının bir de lakabı vardı, gölgede kalan bu isim nadiren ağza alınırdı: Ölüm Adası. Bazıları bu adın kabileler arasındaki kanlı iç savaşlardan geldiğini söyler, bazıları da 1862'deki çiçek salgınıyla hayatını kaybeden çok sayıdaki Kıyı Saliş halkına

gönderme yaptığını iddia ederdi. Bir başka kesim ise buna karşı çıkar ve adanın her zaman kabile mezarlığı olarak kullanıldığını ve ölülerini, yerlerini sadece yaşlıların bildiği, birbirine bağlı gizli mağaralara gömdüklerini söylerdi. Ama diğer kesim de emekli olduktan sonraki alaca karanlık yıllarını, kötü havası ve konforsuz yaşamı yüzünden Boca Raton'dan ayrılıp bu adada geçiren ve dışa kapalı bir topluluğa dönüşen beyaz nüfusu işaret ederek takma ismin ada yerlileriyle hiçbir ilgisi olmadığında diretirdi.

Ruth adanın lakabını seviyordu. Belli bir ağırlığı vardı ve hepsinden öte annesini ölmesi için buraya getirmişti, babasının küllerini almayı da unutmamıştı. Annesinin yakılmasının ardından onlardan artakalanları, Whaletown Mezarlığı'nda, kendisi ve Oliver için de yeterli alana sahip bir arsaya gömmüştü. New York'taki arkadaşlarına bundan bahsettiğinde, kırsal ada yaşantısının onu sıkıcı ve marazi bir insana çevirdiğini söylemişlerdi ama o aynı fikirde değildi. Manhattan ile kıyaslayınca adalarında pek bir heyecan yaşanmadığı doğruydu; fakat ölmüşseniz heyecana ne kadar ihtiyaç duyardınız ki?

3

Whaletown Postanesi, Whaletown Körfezi'nin kayalıklı ucuna ahşaptan inşa edilmiş küçük bir barakaydı. Haftada üç defa feribotla posta gelirdi ve o üç gün her evden bir kişi mektupları almak için kamyonet ya da minivan ile postaneye giderdi. Bu pervasız fosil yakıt israfı Oliver'ı deli ederdi.

"Neden bir postacımız yok?" dedi, ateş püskürüyordu. "Bir kişi, bir araç, karbonu azaltır ve tüm postaları da dağıtır. Bu ne kadar zor olabilir ki?"

Bu yüzden postaneye her zaman bisikletiyle giderdi Oliver ve posta alma sırası Ruth'un olduğu zamanlarda da Ruth'un yürümesi gerektiği konusunda ısrar ederdi, hatta yağmurda bile. Hatta fırtına patlamak üzereyken bile. Beş kilometrelik bir yoldu alt tarafı.

"Spor yapmaya ihtiyacın var," dedi Ruth'a.

Yağmur bardaktan boşanırcasına yağmaya başlamıştı, rüzgâr insanı oradan oraya savuruyordu. Ruth postaneye vardığında sırılsıklam olmuştu. Cebinden vıcık vıcık olmuş mektuplarını çıkarıp pul istedi.

"Lodos," dedi Dora, gişenin arkasından. "Rüzgâr şiddetlenmeye başladı. Deniz uçağı akşamüzeri yola çıkacak. Yazmak için

iyi bir gece, değil mi?"

Dora, postane memuresiydi, ufak tefekti ve aldatıcı bir yumuşak görünümü vardı. Arkadaşlarını, mektuplarını zamanında almadıkları, henüz mektupları ayırmasına fırsat vermeden almaya geldikleri ya da zarfların üzerine okunaksız bir el yazısıyla adres yazdıkları için keskin bir dille eleştirirdi, bu yüzden de arkadaşlarının sayısı giderek azalıyordu. Emekli hemşireydi ve gazetelere ve edebiyat dergilerine düzenli olarak şiir yazardı. Çoğu insanı özellikle de yeni gelenleri sevmediğini söylemesine rağmen, Ruth'u görür görmez ondan hoşlanmıştı. Bu biraz da Ruth'un *New Yorker* aboneliğinden kaynaklanıyordu. Ruth bir gün derginin geç gelmesiyle ilgili söylenirken Muriel ona Dora'nın posta kutusuna koymadan önce dergiyi evine götürüp okuma alışkanlığı olduğunu söyledi. Hayır, Dora'nın Ruth'u sevmesinin altında yatan gerçek sebep, Ruth'un da yazar olmasıydı. Ruth onun bir tür iş arkadaşı veya meslektaşı gibiydi. Ruth ne zaman postaneye gelse Dora ona şiirlerinin gidişatı hakkında bilgi verirdi.

Ruth onu yıllardır tanıyordu, Dora'nın pek çok şiiri küçük dergilerde yayımlanmıştı fakat *New Yorker* onun için başkaydı ve şiirlerinden birisi onda basılana dek abonelik almayı inatla reddediyordu. Bu pazarlık Ruth'un aboneliği sürdüğü sürece devam etti ve Dora bundan rahatsızlık duymadı. Bir şairin hayatının asil ve gerekli bir parçası olan ret mektuplarını biriktiriyor ve kendi koleksiyonuyla gurur duyuyordu. Charles Bukowski'nin kendisine gelen ret mektuplarıyla ne yaptığını duyduğunda, kendi evinin dışındaki tuvaleti bu mektuplarla kapladı. Ruth, onun Charles Bukowski hayranlığına gıpta ediyordu.

Dora, herkes hakkındaki her şeyi bilirdi ve bunun nedeni sadece herkesin mektuplarını okuyor olması değildi. Diğer insanların hayatlarına karşı bitmek tükenmek bilmeyen, arsız bir ilgisi vardı ama tüm o aksi, huysuz imajına rağmen kibardı. Ruth'un annesini taparcasına sever ve ona bahçesinden topladığı güller-

den cafcaflı buketler getirirdi. Her zaman komşularının sağlığını sorar ve ölmek üzere olan ya da iyileşme şansı olmayan bir evcil hayvanı uyutmak için ihtiyaç olduğunda hemşirelik günlerinden kalma morfin stoğunu kullanırdı. Adadaki yalnız ve hamile anneler için bebek kıyafetleri örer ve Cadılar Bayramı'nda çocuklar için tırnakların olması gereken yere badem koyup kırmızı pudra şekeri ile süsleyerek yaralı parmak süsü verdiği kurabiyeler pişirirdi. Postane, köy çeşmesi gibiydi. İnsanlar orada oyalanırdı, bilgiye ihtiyacın varsa gitmen gereken yer orasıydı.

Ruth, o hafta telefonda konuşma isteksizliğini iki kez yenmişti. İlkinde Callie'yi, ikincisinde ise Benoit LeBec'i aramıştı. Ona bir mesaj bırakmasına rağmen LeBec hâlâ geri dönmemişti. Ruth, Dora'nın bunun nedenini bilebileceğini düşündü.

"Ah, onlar burada değiller," dedi Dora, Ruth'un ıslak mektuplarına Whaletown posta alındı kaşesini çekiç gibi kullanarak pul yapıştırıyordu. Bu posta alındı kaşesiyle çok gurur duyardı. Kanada'da kullanılan en eski kaşeydi ve geçmişi 1892'de kurulan Whaletown'ın ilk postanesine kadar uzanıyordu.

"Montreal'e, yeğenlerinin düğününe gittiler. A toplantısına yetişmek için yarın dönecekler. Benoit ile ne işin var?"

Ruth, gişeden bir adım uzaklaştı ve konuyu değiştirmek için sendeler gibi yaptı. Esrarengiz Fransızca defterde, Yasutanilerin izini sürmesine yardımcı olacak bir şeyler olduğundan emindi ve bir an evvel tercüme ettirmeliydi; fakat Dora'ya bundan bahsetmeyecekti. Konu dedikodu olunca Dora, Muriel'dan da beterdi. Postane memuresi olarak, bunun iş tanımının bir parçası olduğunu düşünüyordu ve Ruth, tuhaf bir biçimde Nao ve günlüğünü koruması gerektiğine inanıyor ve hiç kimsenin bu konuda bir şey bilmesini istemiyordu. Bu küçük postanede başka insanlar da vardı, posta kutularının önlerine yığılmış, mektuplarını okur gibi yapıyorlardı: Blake adlı istiridye çiftçisi, Chandini isimli Moose Jaw'dan emekli bir sınıf öğretmeni, ismini Purity

olarak değiştirene kadar Karen olarak bilinen çıtır bir hippi. Hiçbiri konuşmuyordu ve görünen o ki hepsi de onun vereceği cevabı duymak için bekliyordu.

"Oh," dedi Ruth, Dora'ya pulların parasını uzattı. "Hiçbir şey, gerçekten. Sadece bir tercüme için yardımına ihtiyacım vardı."

"Şu sahilde bulduğun Fransızca kitaptan bahsediyorsun, değil mi?" diye sordu Dora.

Kahretsin, diye düşündü Ruth. *Muriel*. Bu kahrolası adada sır diye bir şey yoktu.

"Ve bir de günlük, değil mi?" diye sordu Dora. "Ve birkaç mektup?" İnkâr etmenin bir anlamı yoktu. Postanedeki diğer insanlar da gişeye yaklaştı.

"Gerçekten de akıntıyla Japonya'dan mı gelmiş?" Soran, istiridye çiftçisi Blake'di.

"Muhtemelen ama kesin bir şey söylemek zor."

"Teslim etmen gerektiğini düşünmüyor musun?" diye sordu Chandini. Gür sarı saçları ile ince yapılı, ürkek bir kadındı ve eskiden matematik öğretmeniydi.

"Neden?" Ruth, kadının yanından geçip kendi posta kutusunu açtı. "Kime teslim edeceğim?"

"Yaban Hayatı Koruma görevlilerine?" dedi Chandini. "Jandarmaya? Sen ne düşünüyorsun bilmiyorum ama eğer bu şey Japonya'dan sürüklenmişse radyasyon ihtiva ediyor olabilir."

Purity'nin gözleri kocaman açıldı. "Aman Tanrım," dedi, "nükleer atık. Bu gerçekten felaket..."

"İstiridyeler için sorun olacak," dedi Blake.

"Somonlar için de," diye ekledi Chandini. "Yediğimiz her şey için."

"Kesinlikle," dedi Purity kelimeleri uzatarak. "Havaya da karışacak ve yağmur yağdığında akifere inecek, oradan da bütün yiyecek çemberine yayılacak, sonra da vücudumuza."

Dora ona bir bakış attı.

"Ne?" dedi kız. "Kanser olmak istemiyorum ve yaratığa benzeyen bebekler doğurmak da istemiyorum."

Blake sakalını sıvazladı ve sonra ellerini ön ceplerine soktu. Gözleri parlıyordu. "Bir de saat varmış diye duydum. Gerçek bir kamikaze saati."

Ruth, onu duymazdan gelmeye çalışarak mektubunu elinde çevirdi.

"Tarihî şeylere karşı büyük bir ilgim var, onu bir ara görebilir miyim?"

Kaçacak bir yer yoktu. Ruth kolunu uzattı, Blake ve Chandini saati görmek için yaklaştı fakat Purity uzaklaştı.

"Buna da bulaşmıştır, değil mi?"

"Muhtemelen," dedi Ruth. "Az önce söylediklerinize bakılırsa eminim bulaşmıştır."

Dora, gişeden uzandı. "Görmeme izin ver."

Ruth, gökyüzü askeri saatini kolundan çıkarıp kayışından tutarak ona uzattı. Dışarıda rüzgâr inlemeye başlamıştı. Dora saati aldı ve ıslık çaldı.

"Temiz," dedi saati bileğine takarken.

"Zehirlenmekten korkmuyor musun?" diye sordu kız.

"Şekerim," dedi Dora. "Göğüs kanserini atlattım ben. Birazcık daha radyasyondan bir şey olmaz." Saate hayranlıkla baktı, sonra çıkarıp Ruth'a geri uzattı. "İşte," dedi göz kırparak. "İyi mal, değil mi? Yeni kitap ne zaman geliyor?"

4

Ruth eve Blake'in istiridye ve deniz kokan kamyonetiyle geri döndü. Blake onu, eve giden yolun başında bıraktı ve Ruth yağan yağmurun altında uzun araba yolunu koşarak eve gitti. Şiddetli rüzgâr uzun köknarları ve akçaağaçların dallarını dövüyordu. Akçaağaç, kırılgan bir ağaçtı. Birkaç sene evvel, bir komşusu fırtınada başına düşen kalın bir dal yüzünden ölmüştü. O yüzden bu ağaca *Dul Bırakan* da deniyordu. Koşarken başının üzerine bakmayı ihmal etmedi. Karga nerelerdeydi acaba?

Oliver, elektriğin şimdiden birkaç kez kesildiğini söylemişti, o yüzden e-postasını kontrol etmek için üst kata koşturdu. E-posta konusunda daha az takıntılı olmak istiyordu ama Profesör Leistiko'ya yazmasının üzerinden kırk sekiz saatten fazla zaman geçmişti ve bir cevap alabilmek için sabırsızlanıyordu. Gelen kutusuna çabucak göz gezdirdi. Profesörden gelen tek bir kelime bile yoktu. Şimdi ne yapacaktı?

Eski gaz jeneratörünü çalıştırmaya uğraşan Oliver'ın bodrumdan gelen sesini duyabiliyordu. Elektrik kesintisi için bir sistemleri vardı, bodrumdaki güç jeneratöründen uzanan yüzlerce metrelik karışık uzatma kablosu, mutfak ve üst kattaki ofislerine ulaşmadan önce elektriği dondurucuya ve buzdolabına iletiyor-

du. Kablolar tehlikeliydi. Ayağınız kolaylıkla kabloya takılabilir ve merdivenlerden yuvarlanabilirdiniz. Jeneratör çalışmadığı zaman mum, el feneri ve gaz lambası kullanırlardı. Jeneratör gürültücüydü. Onun ve evi çevreleyen diğer aletlerin gürültüleri –transformatörlerin, pompaların ve vantilatörlerin uğultuları ve vızıltıları– yokken eve derin bir sessizlik hâkimdi. Ruth, sessizliği severdi. Ancak problem şuydu; gaz lambasıyla bilgisayarı çalıştıramaz ya da internette sörf yapamazdınız.

İnternet, onlar için dünyaya açılan kapıydı ve bu kapı sürekli çarparak kapanıyordu. Bağlantıları bir 3G hücresel ağ yardımıyla sağlanıyordu; fakat onların sözde servisini sağlayan geniş telekomünikasyon kurumu, sağlayabileceğinden daha çok bant genişliği satmak gibi kötü bir şöhrete sahipti. En yakın kule, bir sonraki adadaydı ve bağlantıları acınası derecede yavaştı. Yazları, aşırı kullanım nedeniyle problem katlanarak büyüyordu. Kışlarıysa fırtına vardı. Sinyalin, yoğun ölçüde doymuş havadan süzülüp, çalkantılı okyanusu aşarak millerce yoldan gelmesi ve kıyılarına ulaştıktan sonra da rüzgârın tepelerinden estiği uzun ağaçların arasından kendisine yol açması gerekiyordu.

Fakat en azından şu anda internet vardı ve Ruth elektrikler kesilmeden biraz araştırma yapmaya karar verdi. Giderek kalabalıklaşan ipucu ve anahtar kelimeler listesini gözden geçirdi. *Gelecek Nao'dır!* kelimelerini yazdı. Arama motoru, ilgisiz sonuçlar buldu: Fransız yapımı, insanımsı, programlanabilir, otonom robot NAO, Millî Denetim Bürosu'nun bal arılarını korumanın gelecek için önemini anlatan bir raporu.

"*Gelecek Şimdidir* mi demek istediniz?" diye sordu arama motoru, yardımcı olma hevesiyle.

Bilmiyordu. Tek bildiği eğer elektrikler kesilirse birkaç gün internete bağlanamayacağıydı, o nedenle listesinde yazan diğer kelimelerle devam etti. *Jiko Yasutani, anarşist, feminist, roman yazarı, Budist, Zen, rahibe, Taisho* ve hatta *Modern Kadın* hakkmdaki

yorucu aramaları, üstelik de çeşitli kombinasyonlarda çoktan yapmıştı. Şimdi, bir gece önceki okumadan alıntıladığı yeni kelimeyi ekledi. *Miyagi*. Geriye yaslanıp bekledi.

Oda kararmıştı, bilgisayarın ekranından yansıyan küçük, kare şeklindeki ışık, fırtınanın ortasındaki yüzünü aydınlatan tek kaynaktı. Kendisini küçücük hissetti. Gözlüğünü çıkardı, gözlerini kapattı ve ovaladı.

Dışarıda, rüzgâr âdeta uluyor, daireler çizerek yağmuru kamçılıyor ve bütün evi titretip inletiyordu. Fırtınalar, dünyanın en eski çağlarından, zamanın gerisinden beri adanın müdavimiydi. Ruth, ikinci rahibe rüyasını düşünüp, yaşlı rahibenin ona işaret eden siyah kolunu, kalın camlı siyah gözlüğünün ona dünyayı nasıl bulanık gösterdiğini hatırladı. Fırtına da aynı etkiyi bırakmıştı onda. Ve sonra, hiçbir şeyliğin, var olmamanın, yüzünü bulamayışının o korkunç duyumsamalarını tekrar yaşadı. Rüya çok gerçek, bir o kadar da korkutucuydu ve o denli deliksiz uyuduktan sonra rahibenin hafif bir dokunuşuyla, bir kıkırtı ve çıt sesiyle uyanmıştı.

Gözlerini açtı ve gözlüğünü taktı. Tarayıcısındaki tekerlek hâlâ dönüyordu ki bu iyiye işaret değildi. Sinyal gelmiyordu ve rüzgâr böyle esmeye devam eserse bir ağacın elektrik hattı üzerine devrilmesi an meselesiydi. Sayfayı yenileme ve aramayı tekrar başlatmanın eşiğindeydi ki parlak bir ışık monitörü aydınlattı, yoksa ışık dışarıdan, gökyüzünden mi gelmişti? Nedenini anlayamadı fakat bir an sonra ekran kararmış ve oda karanlığa gömüldü. Buraya kadardı.

Ayağa kalktı, el yordamıyla masanın diğer ucundaki raflardan birinde sakladığı feneri buldu ve düğmesini çevireceği sırada, sabit disk pırpır etti ve ekran titreşti, sonra karanlık ekran arama sonuçlarını gösteren tarayıcı sayfasıyla aydınlandı. Tuhaf. Ruth masaya döndü ve sayfaya baktı.

Fazla bir şey yoktu. Tek bir sonuç, hepsi buydu fakat işine

yarayacak gibiydi. Okurken kalbi hızla atmaya başladı:

> "Yasutani Jiko" ve "Zen" ve "rahibe" ve "roman yazarı" ve "Taisho" ve "Miyagi" için sonuçlar 1-1

Tekrar oturup sandalyesini yaklaştırdı ve hemen çıkan linke tıkladı, bilimsel dergiler sanal arşivi sayfasına gitti. Arşive girme yetkisi, akademik kütüphaneler ve diğer abone enstitülerle sınırlandırılmıştı. Abone olmadan sadece makalenin başlığını, kısa bir ön izlemesini ve yayımcı bilgisini görüntüleyebiliyordu fakat bu bile bir başlangıçtı.

Makalenin başlığı *Japon Shishōsetsu ve Dişil Değişkenlik "I" idi.* Öne eğilen Ruth, küçük bir alıntıyla başlayan ön izlemeyi okudu.

> *"Shōsetsu ve Shishōsetsu –her ikisi de oldukça yabancı. Gördüğün gibi Japon geleneğinde hiç Tanrı yoktur, hikâyelerde yekpare bir hüküm mekanizması yoktur ve tüm farklılık bundan kaynaklanır."*
>
> –Irokawa Budai

> *Shishōsetsu,* daha resmî hâliyle *watakushi shōsetsu,* Japon edebiyatındaki otobiyografik roman türüne verilen isimdir, İngilizceye genelde "I-Novel" olarak tercüme edilir ve hatırat anlamını taşır. *Shishōsetsu,* Taisho Demokrasisi'nin sosyo-politik liberalizasyonu döneminde (1912-1926) gelişti ve bugünkü Japon edebiyatını da güçlü bir biçimde etkiledi. Formu, yazarın günah çıkartan tarzı, metinlerin şeffaflığı ve samimiyeti ve otantik dili hakkında çok tartışıldı. Aynı zamanda, blog âleminde yayımlananların gerçek ya da kurgu olduğunu belirlemede yönlendirici oldu. Kendini ifşa etme, kendini gizleme ve kendini yok etme eylemleri arasındaki gerilimi açığa çıkardı. *Shishōsetsu*'nun öncülerinin çoğunluğu erkekti. Erken dönem

kadın yazarların çoğu görmezden gelindi. Bu, o zamanlar, bugüne göre çok daha az kadın yazar olduğu için olabilir. Edward Fowler'ın türün örnek çalışması dediği "İtiraf Etme Sanatı"nda yazdığı gibi, "1910 ve 1920'lerdeki önemli kadın yazarların enerjileri, edebî üretime olduğu kadar feminist hareketlere de bağlıydı."

Üzerinde duracağım şey, feminist harekete bağlılığın edebî üretimde zararlı etkilere neden olduğu iddiası. Bahsedeceğim örnekte, *shishōsetsunun* erken dönem kadın yazarlarından en azından birinin çığır açacak, enerjik ve radikal biçimde kullandığı formu tartışacağım. O ve ondan sonra gelen kadın yazarlar için bu edebî çalışma, devrimciliğin kısa bir özetinden başka bir şey değildi.

Bu yazar Batı'da tanınmıyor. Miyagi vilayetinde doğdu ve daha sonra sol kanat politikalarına karıştığı Tokyo'ya taşındı. *Seitosha** ve *Sekirankai*** dâhil çeşitli feminist gruplarla çalıştı, ayrıca politik denemeler, makaleler, şiirler ve bir de alışılmadık ve çığır açan I-Novel I-I'ı*** yazdı.

1945'te öğrenciyken *tokkotai*'de (kamikaze olarak da bilinen Japon Özel Kuvvetleri) pilot olmak üzere askere alınan oğlunun ölümünün ardından, başının tepesini kazıttı ve Zen Budist rahibesi yemini içti.

İsmi Jiko Yasutani, I-Novel'ın kadın öncüsü, kendisini...

<devamını gör.....>

İşte, Jiko Yasutani ismi bilgisayar ekranındaydı. Ruth, rüyala-

*Bluestocking Society: Mavi çorap derneği, entelektüel kadın derneği.

**Red Wave Society: Kırmızı dalga derneği.

***Bu başlık, büyük olasılıkla Yosana Akiko'nun *Seito* dergisinin ilk sayısında basılan "Başıboş Düşünceler" adlı şiirinden geliyor. Ek C'ye bakınız.

rındaki bu rahibenin gerçekliğinin, dışarıdaki dünya tarafından da doğrulanmasını nasıl bir hevesle beklediğini fark etmemişti. Bu aynı zamanda Nao ve günlüğünün de gerçek ve izi sürülebilir olduğu anlamına geliyordu.

Ön izleme sadece bir kapıydı, daha derin bilgi katmanları arama niyetiyle öne doğru eğildi. Jiko Yasutani hakkında sadece torununun günlüğüne rastgele karaladıklarını değil, bulabileceği her şeyi öğrenmek istiyordu. Başka bir zaman ve yerde yaşamış bu yaşlı kadınla arasında, kendini ifşa etme, kendini gizleme ve kendini yok etme eylemlerinde birleşen güçlü bir benzerlik hissetti aniden. Makalede, kendi romanından en azından bazı bölümlerin tercümesi olmasını umuyor ve onları okumayı çok istiyordu. Jiko'nun ses ve yazı stilini tatmak faydalı olacaktı.

Ön izlemenin sonundaki <devamını gör...> ü tıkladı ve geriye yaslanıp bekledi. Sayfa açılmaya başladı fakat sonra ekranda "Sunucu bulunamadı" yazısı belirdi. Siniri bozuldu. Geri butonuna bastı ama sonuç değişmedi. Ekran titredi. Çabucak arama sayfasına dönüp orijinal sayfayı kurtarmayı denedi fakat elektriğin kesilmesiyle ekran bomboş kaldı, bu kez sessizce ama kesin olarak. Sandalyesinde geriye yaslandı. Ağlamak istiyordu. Bodrumun derinliklerinden gelen gaz kokusu merdivenlere yükselirken Oliver'ın küfür ettiğini duyabiliyordu. Jeneratör yine bozulmuştu ve motoru da su almıştı. Bazen BC Hidro'nun (Britanya Kolumbiyası Su ve Elektrik Yönetimi) hatları tamir edip elektriği yeniden bağlaması günler sürerdi. O zamana dek karanlığa hapsolurlardı.

5

Ertesi sabah, hâlâ elektrik yoktu fakat rüzgâr hafiflemiş ve yağmur da dinmişti. Kahvaltıdan sonra, Oliver bahçe için biraz deniz yosunu toplamaya gitmek istedi. Deniz yosunundan mükemmel gübre oluyordu ve lodosun ardından tüm sahil, deniz yosunuyla kaplanmış olurdu. Yabayı ve katranlı muşambayı pikaplarına yükleyip adanın diğer tarafına gittiler. Japon Çiftliği kavşağına geldiklerinde yol boyunca park edilmiş araçları gördüler.

"Bir sürü insan aynı şeyi düşünmüş," dedi Oliver.

Bu garipti. Çok fazla araba vardı. Birkaç bahçecinin fırtına sonrası deniz yosunu toplamasından ziyade bir cenaze ya da parti için toplanılmış gibiydi. "Bence burada başka bir şeyler dönüyor," dedi Ruth. "Off. Buraya park edip yürümek zorunda kalacağız."

Yüklerini kamyonetten indirip sahile doğru yürüdüler. Tepedeki sete ulaştıklarında, Muriel'ı gördüler. Kenarda duruyor ve aşağıya, kıyı şeridine doğru bakıyordu. Ruth ve Oliver'ın yaklaştığını görünce eliyle işaret ederek, "Bakın," dedi.

Sahil insanlarla doluydu. Bu bile başlı başına tuhaf bir şeydi. Yaz vakti, turistlerin en yoğun olduğu sezonda bile adanın

plajları bu kadar kalabalık olmamıştı. Bütün gün yüzer, piknik yapar ve sahilde kalıntı arardınız ve rastlayacağınız kişi sayısı da bir elin parmaklarını geçmezdi.

Bugünse insanlar sahilin dört bir yanına dağılmıştı. Bazılarının elinde muşamba vardı ve deniz yosunu topluyorlardı; bazılarıysa gözleri yerde, mekanik adımlarla bir ileri bir geri yürüyorlardı. Ruth birkaçını tanıdı. Diğerlerini daha önce hiç görmemişti.

"Neler oluyor?" diye sordu Oliver.

"Çöpçüler," dedi Muriel. "Japonya'dan sürüklenmiş malzemeleri arıyorlar. Hem de benim çöplüğümde."

Tedirginliğinin işareti olarak, uzun gri saç örgüsünün ucunu parmaklarının arasında çeviriyordu. Her ne kadar sabahın erken saatlerinde gelmiş olsa da bu insanlar ondan çok daha önce gelmişlerdi buraya.

"Amatörler," diye alay etti. "Biliyorsun, hepsi senin hatan. Buzdolabı poşetiyle ilgili söylenceler aldı başını gitti ve sonra biri postanede, Japonya'dan sürüklenip kıyılarımıza vuran bir paradan bahsetti."

Ruth, *Japan Times* adlı internet sitesinde okuduğu bir hikâyeyi hatırladı. Tsunami kurbanlarının büyük bir kısmı, tüm birikimlerini evde saklayan, dolap içlerine ya da tatami döşemenin altına sokuşturan yaşlı insanlardı. Dev dalgalar evlerini yerle bir ettiğinde, tüm birikimleri de evle beraber gitmiş ve deniz tarafından yutulmuştu. Birkaç ay sonra deniz, ganimetlerini geri tükürmeye ve sahiller, kutular ve çelik kasalarla dolmaya başladı. İçleri nakit para ve değerli eşyalarla doluydu. Yetkililer çoğunun sahibinin bulunmasının imkânsız olduğunu ve hatta hayatta olup olmadıklarının saptanmasının bile mümkün olmadığını söyleseler de sahile vuran kutuları bulanlar, onları yetkililere teslim etmeye devam ediyordu.

Ruth, gözleriyle sahili taradı. Çöpçüler, cin çarpmış gibi gö-

rünüyor ve zombi gibi yürüyorlardı. Korkunçtu. "Bir şey bulan oldu mu?"

"Bildiğim kadarıyla hayır. Doğruyu söylemek gerekirse senin buzdolabı poşetini bulman tamamen şanstı, benim diş macunu da keza öyle. Çok içerideyiz. Onlara sürekli söylüyorum. Asıl toplanacaklar açık denizde, kıyının dışında. Bu kadar içte, akıntının sürükleyebileceği iyi bir parçaya rastlamak mümkün değil. Fakat dostlarımız bunlara hiç kulak asmıyor."

"Para bulurlarsa ellerinde tutamazlar," dedi Ruth.

"Nedenmiş o?"

"Çünkü kurbanlara ait. Onların hayat boyu biriktirdikleri. Çoğu yaşlıydı..."

"Tıpkı buradaki insanlar gibi," dedi Muriel.

"Burada hiç kimsenin kasası yok ama," dedi Oliver. "Paraları da yok ya gerçi."

Muriel güldü. "Haklısın. Kıyıya vuracak tek şey, torbalar dolusu çömlek."

Ruth yüzünün kızardığını hissetti. "Hiç komik değil," dedi. "Kötüsünüz. İkiniz de."

Muriel kaşlarını kaldırdı. "Ee, sahil taramanın kuralı şudur: Bulan saklar. Çok eski zamanlardan beri böyledir bu. Ayrıca senin de o saati hâlâ taktığın gözümden kaçmadı..."

Ruth ona baktı ve yabayı omuzladı. "Sahibini bulmaya çalışıyorum," dedi. "Bulana kadar da aramaya niyetliyim." Oliver'a döndü. "Deniz yosunu toplamaya gidiyor muyuz, gitmiyor muyuz?"

Plaja doğru yürümeye başladı. Göz ucuyla, Oliver'ın Muriel'a omuz silkip utangaç bir gülücük attığını gördü. Ve bu onu daha da fazla sinirlendirdi. Durup Muriel'a döndü. "Ayrıca bu benim hatam değil. Kahrolası adadaki her insana benim buzdolabı poşetimden bahsetmek zorunda değildin."

Muriel başını salladı. Yüzünde uçuşan gri saç tellerini elleriy-

le geri itti. "Biliyorum, özür dilerim. Aslında sadece bir iki kişiye bahsetmiştim ama nasıl olduğunu bilirsin. Kendimi durduramadım. Çok heyecan vericiydi. Ben çöp için yaşarım."

Nao

1

Yaşlı Jiko babamı gerçekten seviyor, sorunlu bir tip olmasına rağmen hem de. Babam da onu seviyor. Ninem sık sık en sevdiği torununun babam olduğunu söylerdi. Tabii ki böyle söyleyecek. Babam aslında onun tek torunu, bazen kafası karışıyor işte. Her neyse, aslında rahibelerin yaşayan varlıklar arasında bir favorilerinin olmaması gerektiğini öğrendim. Şimdi bunu düşününce, belki de babamı sevme nedeninin aslında babamın, ona bol bol dua etmesine yetecek kadar çok sorun yaratmış olmasıdır, diyorum; çünkü onun kadar yaşlandığında ve bedenin bu kadarı kâfi dediğinde, daha uzun yaşamak için sağlam nedenlere ihtiyaç duyarsın.

Ninem, kıyı şeridi yakınlarındaki bir dağın diğer yüzünde bulunan küçük bir tapınakta yaşıyor ve tapınak gerçekten küçük olmasına rağmen iki tane isme sahip: Hiyuzan Jigenji. Dağ yüzüne sımsıkı tutunmuş küçük binalar, bambu ve sugi** ormanlarıyla çevrili. Tapınağa ulaşabilmek için kaç tane basamak tırmanman gerektiğini hayal bile edemezsin ve yazın, güneşin o*

---

*Bu isimleri Google'da araştırdım ama hiçbir şey bulamadım. Nao isimleri Latin harfleriyle yazmıştı. Yani yalnızca nasıl okunduklarını biliyordum. Bu kelimelerin Japon alfabesiyle yazılmış versiyonunu tahmin etmeye çalıştım. Ancak haritada konumlandırabileceğim bir kombinasyona ulaşamadım. Hiyuzan ve Jigenji kelimelerinin Japon alfabesiyle yazılmış olası versiyonları ve Japon tapınak isimlerine dair daha fazla bilgi için Ek D'ye bakınız.

***Sugi*: *Cryptomeria*, sedir ağacı.

kavurucu sıcağının altında ya güneş başına geçtiği için ya da onun gibi bir şeyden ötürü düşüp öleceğini zannedersin. Bu yerin cidden bir asansöre ihtiyacı var fakat Zen Budistleri konfora pek düşkün değiller. Oraya gitmek, yemin ederim zamanda binlerce yıl geriye seyahat etmekle aynı şey.

Babam, beni Sendai'ye kadar trenle götürmeyi kabul etti. Gündüz vakti evden çıkmak onun için büyük bir şeydi. Bunun onu strese soktuğunu söyleyebilirim ve ben de pek yardımcı olmuyordum. Yolu değiştirip Tokyo Disneyland'e uğrayabileceğimize ve böylece Mickey-chan ile tokalaşabileceğime dair çocukça bir fikre kapılmıştım. Bu isteğimin çok da gerçekçi olmadığını biliyordum çünkü Tokyo Disneyland, tam olarak Sendai yolunun üzerinde değil ve babamın kalabalıktan ödü kopar. Ama yine de oraya gitmeyi çok istemiştim. Mickey-chan da benim gibi Kaliforniya'dandı ve onun da benim gibi yurt özlemi çekiyor olabileceğini düşünmüştüm ve o yüzden babama yalvarıp durdum. Tabii ki cevabı kocaman bir hayır oldu. Normal bir ailede, bu isteğim sanırım daha makul karşılanırdı. Demek istediğim, tüm yaz boyunca başınızdan defetmek istediğiniz çocuğunuz için iki saatinizi Mickey-chan ile takılarak geçirmek çok zor bir şey değil. Fakat bizim ailemiz normal bir aile değildi ve babamın da Disneyland'e bayıldığını söyleyemem. Biraz çaba sarf etsem bunun için onu affedebilir ve beraber yaptığımız tren yolculuğunun keyfini çıkarabilirdim fakat onun yerine suratımı astım ve yol boyunca onun kendisini suçlu ve bezgin hissetmesini sağladım. Ve dürüst olmam gerekirse bu da kendimi harika hissetmemi sağlamadı. Nihayet, daha sonra beni eve götürmek için almaya geldiğinde Disneyland'e götüreceğine söz verdi ve bu da en azından yaz tatilim boyunca hayatta kalma niyetinde olduğunu anlamama yettiği için beni biraz olsun neşelendirdi.

Babam, Tokyo İstasyonu'ndayken oldukça gergindi, hangi

trene binmemiz ve hangi biletleri almamız gerektiğini anlamaya çalışırken, istasyondan kalkan trenlerin bilgisini gösteren panonun önünde neredeyse bir saat boyunca beklememiz gerekti. Sonra yanlış platforma gittik ve Komachi Ekspresi yerine Yamabiko trenine bindik. Ancak babam, yol üzerindeki her istasyonda durmamızdan rahatsız olmadı ve bu aslında beni de rahatsız etmedi. Böylece hiç bitmeyecekmiş gibi gelen yol boyunca uzanan Tokyo banliyölerini bir bir geride bıraktık; sonra da endüstri bölgelerinden, çirkin kuleli binalardan oluşan ve bacaları tüten fabrikalardan, alışveriş merkezleri ve otopark alanlarından geçtik. Tren kapıları açılıp kapanıyor, insanlar bir inip bir biniyorlardı. Küçük üniformalarının içerisindeki görevli kadınlar hazır yemek taşıdıkları arabaları koridorlarda bir aşağı bir yukarı iterken, "Obento wa ikaga desu ka? Ocha wa ikaga desu ka?" diye bağırıyorlardı. Birden canım ızgarada yapılan tatlı yılan balığı yemek istedi, tam babama soracaktım ki en son tatlı yılan balığı yediğimizde onun yeni işini kutladığımız aklıma geldi ve yalanını hatırladığımda yılan balığı yeme isteğim kaçtı. Onun yerine yumurtalı sandviç istedim. Sandviçimi yerken trenin penceresinden yansıyan yüzüm manzaradan süzülmüş bir hayalet gibi görünüyordu. Dışarıdaki her şey kirli gri ya da beton rengindeydi; fakat ara ara küçük, yeşil pirinç tarlaları paha biçilmez bir zümrüt gibi parlıyordu ve biz Tokyo'dan uzaklaştıkça dünya daha da yeşil olmaya başladı.

Nihayet Sendai'ye vardığımızda, Jiko'nun tapınağının yakınlarındaki kasabaya giden banliyö trenine bindik ve indikten sonra da tekerlekli valizimi, bizi Jiko'nun köyüne götürecek olan ve gerçekten çok yaşlı insanlarla dolu antika bir otobüse taşıdık. Kasabadan çıkarken birkaç ufak market, kafeterya ve ilkokulun önünden geçtik fakat dürüst olmak gerekirse etrafta görmeye değer pek bir şey yoktu: balık yetiştirme çiftliği, paçinko salonu, benzin istasyonu, 7-eleven, oto tamircisi, yol

*Obento wa ikaga desu ka? Ocha wa ikaga desu ka? – Yemek alır mıydınız? Biraz çay alır mıydınız?

kenarında bulunan bir tapınak ve birkaç tane de küçük arsa. Fakat ilerledikçe binaları geride bırakmaya başladık ve nihayet kırsal bölgeye geldiğimizi anladım çünkü göz kamaştırıcıydı. Sanki dağların arasından geçip tepeleri kucaklayarak bir aşağı bir yukarı giden küçük otobüsümüzle bir animenin içindeydik. Aşağıda, devasa kayalıklara çarpan dalgaları görebiliyordum. Kimi zaman bu kayalıkların arasına sokuşturulmuş bir cep gibi duran küçük kumsallardan geçiyorduk.

Kaliforniya'nın kuzey kıyısına, Marin, Sonoma ya da Humbolt'a gitmekten çok hoşlanırdım ve şu anda hissettiğim şey de buna benzer bir şeydi işte. Tek eksik, o tasarım evlerden Japonya'da olmamasıydı. Etrafı kucaklayan ağaçlar her şeyi yeşile boyuyordu. Burada, dalgalarla sallanan tekneleri, ağları ve sallarıyla kıyı boyunca sıralanan küçük balıkçı köyleri vardı ve evlerin önüne tıpkı çamaşır gibi kurutulmak üzere düzinelerce balık asılmıştı. Otobüs, durak demeye bin şahit isteyecek yerlerde belki yüz bin milyon kez durdu; yalnızca bir bankın olduğu yol kenarında ya da bir direğe asılmış paslı bir yol tabelasının önünde, hatta Kaliforniya'da yaşasan jakuzin için arıtma cihazını koyacağın türden küçük barakalara benzeyen yerlerde. Kaliforniya'da da pek çok tepelik arazi vardı; fakat Jiko'nun yaşadığı bu bölgede jakuzi, havuz ya da ünlülerin yaşadığı villalara benzer yapıların olabileceğini düşünmedim tabii ki.

Otobüste babam, ben ve başlarına tenugui* sarılı, omurgaları sağa bükülmüş ve gerçekten çok yaşlı olan iki kadından başka yolcu kalmamıştı. Şoför, kasım kasım kasılan, sıska bir genç adamdı. Şık, küçük bir şapka takmış, beyaz, pamuklu sürücü eldivenleri giymişti ve ne zaman bir bankette dursa başını eğip eldiven geçirdiği parmaklarıyla şapkasının gölgeliğine dokunuyordu. Hmmm oldukça kakkoi.**

Yol giderek daralıyor ve dikleşiyordu, derin, taşlı vadiden yukarı doğru çıkarken şoför bir kez daha durdu. Pencereden

---

*tenugui (手ぬぐい) – İnce, pamuklu bez, havlu ya da başörtüsü olarak kullanılır.

**kakkoii (かっこいい) – Havalı, zarif.

ağaçlarla kaplı dağ manzarasına baktım, dışarıda bir bank ya da paslı bir yol işareti görmeyi ummuştum. Fakat hiçbir şey yoktu; bir tarafta dağ, diğer taraftaysa vadiye inen bir uçurum vardı. Dağa doğru bir kez daha baktım ve bu kez kadim taş kapıyı gördüm, ağaçların arasına saklanmış ve ıslak bir yosunla kaplanmıştı. Kapıya uzanan taş basamaklar karanlıkta kayboluyordu.

Otobüsün kapısı açıldı ve şoför şapkasına dokundu. Yaşlı teyzeler sabırsızlıkla bize baktı.

"Geldik, Naoko," dedi babam. "İnelim mi?"

Nedense İngilizce konuşmuştu. İngilizceyi hiçbir zaman akıcı konuşamazdı ama konuştuğu zaman kulağa çok kibar ve entelektüel gelirdi. Ve o anda onun, tüm parasını yasa dışı at yarışlarında kaybetmiş ve sonra da bir trenin önüne atlayarak intihar etmeye kalkışmış bir adam olduğu asla aklına gelmezdi.

"Burası mı?!" diye ciyakladım. Şaka yaptığını düşünmüştüm.

Fakat babam çoktan ayaklanmıştı. Yaşlı teyzeler başlarını sallayarak "Kim olduğunuzu zaten biliyoruz," der gibi sırıtıyorlardı. Ben tekerlekli valizimi dar koridordan basamaklara indirmeye çalışırken babam kafasını sallayarak onlara karşılık veriyordu. Şoför, olan biteni aynadan seyrediyordu, valizi indirmekte güçlük çektiğimi görünce yardım etmek için atıldı ve sapından tuttuğu gibi valizimi elimden aldı. Aşağı indim ve yol kenarında bekledim, vadiye inen ve oradan da denize uzanan dik uçurumun çakıl taşlı ucuna baktım. Bir an için suyu görür gibi oldum. Bir tür kurtuluş vaat edercesine ışıldıyordu.

Okyanusa arkamı dönüp dağ tarafına baktım. Görünürde hiç bina yoktu. Taş kapı. Yosun. Karanlık basamaklar hiçbir yere varmıyordu. Babam otobüsten inmiş, yanımda duruyor ve şoför benim tekerlekli valizimi ona uzatıyordu. Taş basamaklara baktım ve işte o an her şey yerli yerine oturmaya başladı.

"Baba...?"

Şoför başıyla babamı selamladı, babam da aynı şekilde ona karşılık verdi. Sonra şoför koltuğuna tırmanıp kapısını kapattı, otobüsü çalıştırdı ve tekerlekler çakılları ezdi. Babam ve ben yol kenarında baş başa kalmıştık, virajda gözden kaybolan otobüsün parıldayıp göz kırpan arka lambalarını izledik.

Birden her şey sessizliğe büründü, yalnızca bambuları okşayan rüzgârın sesini duyabiliyorduk, hayalet sesleri gibiydi. Toz içinde kalan valizime baktım. Üzerinde Hello Kitty resmi olan pembe bir valizdi. Çok yalnız ve üzgün görünüyordu.

İşte o an kafama dank etti. Babam beni burada bırakacaktı. Önce tekerlekli bavulumu dağa sürükleyecek, sonra da beni bütün yaz tatilimi geçirmem ve neredeyse hiç tanımadığım ama büyük ninem olan çok yaşlı bir rahibeyle kalmam için burada bırakacaktı.

"Pekâlâ," dedi babam, dik merdivenlere doğru giderken. "Hadi gel! Bir deneyelim."

Boğazımda bir şey düğümlendi ve burnumun içi karıncalandı. Alışkanlıktan olsa gerek, gözyaşlarımı durdurmak için dişlerimi sıktım, tıpkı okulda, kagome oyunu boyunca çocukların tekmelerine maruz kaldığım zamanlardaki gibi. Fakat sonra Siktir et! dedim kendi kendime, ağla gitsin. Hatta bağıra bağıra ağla, çığlıklar atarak, büyük bir öfke nöbeti geçiriyormuş gibi kendini yerden yere at. Çünkü babamı acınacak hâlde olduğuma inandırabilirsem benim için üzülebilir ve beni tekrar eve götürebilirdi. Birkaç kez burnumu çektim ve farkına varıp varmadığını anlamak için göz ucuyla ona baktım fakat bana hiç bakmıyordu bile. Dağı seyrediyordu ve yüzü, saklamaya çalıştığı bir heyecanla parıldıyordu. Sunnyvale'de, arkadaşları tarafından balık avlamaya davet edildiğinden beri onun böyle heyecanlandığını görmemiştim. Onu böyle görmek güzeldi, o yüzden onu takip edip yolun karşısına geçtim, tekerlekli valizi-

mi ilk basamağa çıkardım.

Kı. . . lank.

Bavul ağırdı, yaz tatili boyunca çalışmam gereken ders kitaplarıyla doluydu. Kı . . . lank. Antik Japon tarihi. K. . . lar. Bugünkü Japonya. Kı . . . lank. Japon erkeği ve eşi. K. . . lank. Kı . . . lank. Şimdiden terliyordum ve vazgeçmeye razıydım; fakat babam ileride durmuş beni bekliyor ve merakla bana erkeden hevesle bana bakıyordu.

"Çocukken bütün yolu tepeye kadar koşabiliyordum," dedi. "Belki hâlâ yapabilirim..."

Ama yapmadı ve bana doğru yürüdü. Bavulumun sapını tutup elimden aldı ve bu sefer yardım etmesine izin verdim. Metroda, trende ve sonra otobüste bana yardım etmeye çalışmış fakat ona bunu istemediğimi söylemiştim. Demek istediğim... bir düşünsene, saçları yağlanmış, gözleri kan çanağına dönmüş ve omuzları düşmüş orta yaşlı bir adam, arkasında Hello Kitty'li pembe bir valiz sürüklüyor. Milletin içinde babanın böyle görünmesine izin verir miydin? Bu, içler acısı bir durum. Olmadığı hâlde bir hentai gibi görünürdü. O benim babam. Tamam, belki bir hikikomori ama onu seviyorum. İnsanların gözlerini dikip ona bakmasına izin veremezdim.

Oysa şimdi burada, etrafta onu görecek kimse yoktu.

"Hadi gel, Nao-chan," dedi, "gidelim!"

Valizi arkasında sürükleyerek basamakları çıkmaya devam etti ve ben de onu takip ettim, dik merdivenleri birlikte tırmandık. Biz yükseldikçe orman yoğunlaştı ve hava ısınmaya başladı. Koltuk altlarımdan ter boşanıyordu. Taşlar yağmur yüzünden değil ama rutubetten dolayı kaygandı, hatta hava bile. Bu bana San Francisco'daki sisi hatırlattı. Ama sis havayı soğutur, buz gibi yapar, oysa burası Kayla'nın annesinin saunasından bile daha sıcaktı. Rüzgâr, kayaların içinden süzülüyormuş gibiydi ve sıcak esiyordu. Babam tırmanmaya devam etti. Bir

basamak ve bir basamak daha. Yükseğe, daha yükseğe. O ve ben dağa doğru ilerleyen iki kişilik bir ordu gibiydik ancak dağı fethetmeyecektik. Daha çok geri çekilen, kaçarken savunmada olan bir orduya benziyorduk.

Durmadan öten böceğin tiz sesi gittikçe artarak havayı titreşimli bir tel gibi deldi. "Cır, cıırr, cıııırrrrrr..." Seslerin ne zaman başladığını anımsamıyorum. Belki de her zaman oradaydı, kafamın içinde... sadece şimdi biri kafatasımın içindeki hoparlörden dünyaya yayın yapmak ister gibi sesini açmıştı. Sesin kafamın içinden mi yoksa dışarıdan mı geldiğini anlamak için parmaklarımla kulaklarımı tıkadım ve babam beni gördü.

"Me-me-zemi,"* dedi. Durdu, mendilini çıkarıp alnından akan teri, sonra da eskiden Sunnyvale'de her jimnastik sonrası yaptığı gibi kurulanırcasına boynunu sildi. "Sadece erkek olanları böyle bağırır," dedi.

Ona neden diye sormak istedim fakat cevabı duymak istediğimden pek emin değildim. Mendili boynunun etrafına bağladı ve durdu, tuhaf bir dalgınlıkla önünde uzanan ormana baktı.

"Bu sesi küçük bir çocukken duyduğumu anımsıyorum," dedi. "Natsu no oto** denir ona."

Birkaç basamak yukarıda duruyordu ve oldukça uzun boylu görünüyordu; onu seyrederken bu dalgın bakışını anlayabileceğimi düşündüm. Belki mutluluktu. Sanırım babam mutluydu.

Benim için yazın mutluluk saçan sesleri çok uzaktaydı. Bana göre yazın sesleri, dondurma arabasının, cankurtaran düdüğünün, ay ışığında etrafa su saçan fıskiyenin, birinin Weber ızgarasında cızırdayan etlerin, limonatanın içindeki buzun çıkardığı seslerdi. Çim biçme makineleri, bahçe makasları ve birilerinin havuzunda Marco Polo oynayan çocuklardı. Bu mutlu hatıralarla boğazım düğümlendi.

Kı . . . lank. Kı . . . lank. Babam yeniden basamakları tırman-

---

*minminzemi? (ミンミンゼミ) – *Oncotympana maculaticollis*, bir tür Japon ağustos böceği.

**Natsu no oto (夏 の 音) – Yazın sesi.

maya başlamıştı. Gözyaşlarımı silip onu takip ettim. Başka ne yapabilirdim ki? Bardağın dolu tarafından bakmak ve yapabileceğimin en iyisini yapmak zorundaydım. En azından babam otobüsü kaçırıp uçurumdan aşağı sürmemişti. En azından hâlâ burada, benimle birlikteydi ve belki de gitmeyecekti. Kalması için bir şeyler yapabilirdim belki. Çünkü geri gelip beni alacağına ve dönüşte Disneyland'e götüreceğine söz vermişti. Peki ya hiç dönmezse? Ya o özel doktorlar onu iyileştiremezlerse? Ya da eve dönerken ölme isteği ağır basar da birden kendisini karşıdan gelen Disneyland Süper Ekspresi'nin önüne atarsa? Sonuçta Mickey ile tokalaşma düşüncesini pek umursamamıştı. İntihara meyilli bir babanın sözüne ne kadar güvenebilirdin ki?

2

Tırmandıkça tırmandık, yükseğe daha yükseğe. İkimiz de düşüncelere daldığımız için fazla konuşmuyorduk. Babam kendi çocukluğunu düşünüyordu, bense babamı düşünüyordum. Bütün çocuklar ebeveyninin akıl sağlığından endişe duyar mı? Bugünkü toplum anlayışına göre, anne ve babaların yetişkin bireyler gibi davranmaları ve çocuklarına göz kulak olmaları gerekir fakat çoğu zaman bunun tersi olur. Doğruyu söylemek gerekirse hayatım boyunca gerçekten yetişkin diyebileceğim kadar olgunlaşmış bir büyükle pek karşılaşmadım. Bu belki de Kaliforniya'da yetişmiş olmamdan ve oradaki arkadaşlarımın anne ve babalarının olgun insanlar gibi davranmamalarından kaynaklanıyordur. Hepsi de terapiye gidiyor, kişisel gelişim seminerlerine katılıyordu. Sonra da öz saygılarının gelişmesi için çocuklarına zorla aşılamaya çalıştıkları şu çılgın teoriler, diyetler, vitaminler, hayaller, ritüeller ve ilişki kurma yetenekleriyle geri dönüyordu. Japon olduğumuz için ailem öz saygı konusuna pek kafa yormuyordu ve hatta babam, arkadaşlarından biri psikoloji profesörü olmasına rağmen bu tip ruhsal şeylerle ilgilenmiyordu. Hoş bir adamdı, 1960'larda uyuşturucu yapıp kafayı bulan ve bunun adına da araştırma diyen yaşlı bir adam işte.

Buradan onun hafiften güvenilmez ve olgunluktan bayağı bir uzak olduğunu çıkarabilirsin sanırım. Uzman olduğumdan değil. Ben sadece bir yeni yetmeyim ve her şeyi bilmem gerekmiyor. Ancak naçizane fikrim, yaşlı Jiko'nun belki bir rahibe olduğu ya da çok uzun zamandır yeryüzünde bulunduğu için tanıdığım ve tanıyacağım tek yetişkin olduğudur. Olgunlaşmak için yüz sene yaşamak şart mı acaba? Bunu ona sormalıyım.

Bekle bir dakika...

<Hey, Jiko, olgunlaşmış bir yetişkin olmak için kaç yaşına kadar yaşamak gerekiyor? Sadece bedeninle değil ama aklınla da?>

Şimdi bir mesaj atıp sordum ona. Cevap geldiğinde sana da haber veririm. Biraz zaman alabilir çünkü şimdi tapınakta zazen saati. Zazen bir meditasyon türü, Kaliforniya'daki meditasyonlardan farklı, en azından bana farklı gibi geliyor. Ama ben ne biliyorum ki? Dediğim gibi, ben sadece bir çocuğum.

Nerede kalmıştım? Ah, evet, tapınağın merdivenlerine tırmanıyorduk. Kahretsin, bu yazma işini gerçekten elime yüzüme bulaştırıyorum. Belki de bende DES vardır, Dikkat Eksikliği Sendromu yani ya da ona benzer bir şey. Belki de Kaliforniya'dan kapmışımdır. Kaliforniya'daki herkeste DES vardır, bunun için doktorlara gider ve sıklıkla reçetelerini değiştirip ilaç dozajlarıyla oynarlar. Eskiden kendimi bu konunun dışında hissederdim çünkü ailemin Japon oluşuyla ilgili konuşabileceğim hiçbir doktor yoktu ve psikolojiye dair pek de bir şey bildiğim söylenemezdi. O nedenle ağzımı kapalı tutardım. Ta ki bir gün öğle yemeğinde biri benim hiç hap içmediğimi fark edene dek. İşte o zaman Kayla hemen atılıp beni savunmuştu. Daha doğrusu beni kenara itmişti ama nazik bir şekilde. Tepeden bir bakış atarak etrafı süzüp, "Nao'ın ilaca falan ihtiyacı yok. O bir Japon," demişti. Kulağa biraz kötü geldiğinin farkındayım ama bunu öyle bir söylemişti ki Japon olmak kulağa sağlıklı

ya da ona benzer bir şeymiş gibi gelmişti ve diğer çocuklar da omuzlarını silkip çenelerini kapamışlardı.

Kayla'nın beni savunması güzel bir şeydi fakat gerçekte ben kendimi o kadar sağlıklı hissetmiyordum. Manik depresyon, dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu ve post travmatik stres bozukluğu gibi hastalıkların tüm sendromlarına sahip olduğumdan fazlasıyla eminim. Buna ailemde süregelen intihar eğilimi de dâhil tabii. Jiko, zazen meditasyonunun bütün o sendromları ve eğilimleri iyileştirmeye yeterli olmayabileceğini fakat onları bu kadar çok kafaya takmamamı öğretebileceğini söyledi bana. Nasıl bir etkisi olacağını bilmiyorum ama bana öğretmeye başladığından beri her gün yapıyorum. Mmmm... tamam belki her gün değil ama haftada iki kez kesin yapıyorum ve hâlâ hayatta olduğuma bakılırsa belki gerçekten işe yarıyordur.

3

Nerede kalmıştım? Ah, tapınak. Tamam. Basamakları tırmanıyorduk, sonunda tapınağın giriş kapısını gördük. En tepedeydi ve muazzam bir büyüklükteydi, tıpkı taştan bir canavarın ağzı gibi görünüyordu, yosunları ve sarkan eğrelti otlarıyla sanki kafamıza düşüp bizi ölümüne ezmek için üzerimize doğru uzanıyordu. Tam da hortlakların etrafa saklanıp insanları avlayacakları türden bir yerdi. Yaklaştıkça bunun o kadar da büyük bir kapı olmadığını fark ettim. Aslında diğer tapınaklardakilerle karşılaştırınca küçük bile sayılırdı. Fakat aşağıdan bakınca devasa görünüyordu. O kadar basamağı çıktığım için bitap düşmüştüm ve sıcaktan halüsinasyon görmeye başlamıştım. Ağustos böceklerinin cırlamaları ve valizimin tekerleklerinin kı . . . lank, kı . . . lank sesleri beni hipnotize etmişti. Ayrıca babamın beni bu tekinsiz yerde terk edip gideceği düşüncesiyle dehşete kapılmıştım. Kapıyı gördüğüm anda geri dönüp kendimi kafa üstü taş basamaklara atmayı ve sonsuzluğun yumuşacık kollarına kavuşana kadar yuvarlanmayı düşünmüştüm. Hem aşağıya kadar lahana gibi çarpa çarpa düşmem ve dibi bulduktan sonra denize yuvarlanmam bir şeyi değiştirmeyecekti çünkü çoktan ölmüş olacaktım.

Bacaklarım titriyordu. Diz kapaklarım, annemin şehir akvaryumunda izlediği denizanaları gibiydi ve tam o sırada bir şey çıplak bacağıma sürtünüp geçti ve tüm tüylerim elektrik verilmiş gibi diken diken oldu. Tatari!* Zıplayarak çığlık attım ve babam gülmeye başladı. Budistlere özgü bir yavaşlıkta geçen bir andan sonra kendimi aşağıya, küçük, siyah beyaz bir kedinin yosun yeşili gözlerine bakarken buldum. Bir an, göz ucuyla bana baktıktan sonra arkasını döndü ve kedilerin her zaman yaptığı gibi bacaklarıma sürtünüp, ön patilerini benden uzağa doğru atıp esnetirken, sırtını kamburlaştırıp kuyruğunu havaya kaldırdı ve buruşuk kıç deliği ile kıl kaplı devasa beyaz testislerinden hoş bir kesit sunarak poposunu kaşımam için bana doğrulttu. Aslına bakarsan eğer bir kedi poposunu sana doğrultup kaşımanı isterse kaşımalısın, gerisi önemli değil. Kürkü yumuşak ve sıcaktı, tam o sırada tapınak çanı, yeşil bambu dallarını titreten bir sesle derin derin çınlamaya başladı ve taş kapının altında duran babam, tapınağa doğru baktı ve etrafta kimse olmamasına rağmen fısıldadı.

"Tadaima . . ."

Bu kelimeyi sadece evinize geldiğinizde söylersiniz.

Kocaman testisli küçük kedi, kuyruğunu salladı ve bizimle beraber patikada yürüdü, o sırada taşa vuran sandalet seslerini duydum, Muji bizi karşılamak için koşuyordu. Gri pijamalarını giymişti, başının etrafına da beyaz bir havlu sarmıştı. Ellerini bir kepçe gibi kullanarak kediyi kucağına aldı ve kolunun altına sıkıştırdı, avuç içlerini birleştirerek kediyi düşürmeden yere kadar eğilip selam verdi.

"Okaerinasaimase, danasama!" dedi, tıpkı Fifi'nin Boş Önlüğü'ndeki Fransız hizmetçilerin eve dönen efendilerini karşıladıkları gibi.

O gece bizim için hoş geldin partisi verdiler, gerçi sadece ben, babam, Jiko ve Muji ile dankadan gelen, yemek pişirmek, bahçeyle ilgilenmek ve ayinlere yardım etmek amacıyla etrafta

*Tatari! – Hayaletler saldırıyor!

dolaşan birkaç kadın olduğu için pek de gerçek bir parti sayılmazdı. Yemekten önce, hepimiz kaynağın sülfürlü sularından beslenen ofuroda* yıkandık. Erkek olduğu için önce babam girdi ki eğer Kaliforniya'da olsaydık bu hoş karşılanmazdı; fakat burada kimse böyle şeyler düşünmüyordu. Babam çıktığında, ıslak ve pespembeydi, üzerine yukata** ve ayaklarına geta*** giymiş, başına da küçük bir havlu bağlamıştı. Muji ona bir bardak bira ikram ettiğinde hayatımda hiç görmediğim kadar mutlu görünüyordu, hatta Sunnyvale'de olduğu zamanlardan bile daha mutluydu. Belki yaz boyunca bizimle birlikte tapınakta kalır diye umdum. Bunun, ona o doktorlardan daha iyi geleceğini biliyordum. İşi gücü yoktu zaten ve annem de bütün gün işteydi, kendi başının çaresine bakabilirdi ve Batı Felsefesi'nin Dâhileri binlerce yıldır babam olmadan da idare etmişti, o yüzden ağustos ayının sonuna kadar gayet tabii bekleyebilirdi.

Ahşap verandada oturmuş, küçük tapınak bahçesine bakıyorduk ve akşam rüzgârı bambu yapraklarını hışırdatıyordu. Birasını keyifle içen babamı seyrediyordum, tam ona kalmasını istediğimi söyleyecekken Jiko ayağa kalktı ve "Nattchan, issho ni ofuro ni hairou ka?"**** dedi. Reddetmek kabalık olurdu, o nedenle ayağa kalkıp hamama kadar onu takip ettim, kataraktlarının bedenimdeki küçük kesik, morluk ve sigara yanıklarını görmesine mani olacağını umuyordum. Gerçi çoğu iyileşmişti ama bazılarının izi hep kalacaktı.

Hamamın dışında küçük bir sunak vardı, Jiko bir mum ve tütsü yaktı, sonra sunağın önünde dizleri ve alnı yere değecek şekilde tüm vücuduyla üç kez eğildi ve kısa bir süre öyle kaldı. Yaşlı olduğu için o pozisyonda çok uzun süre kalamıyordu. Yaptıklarının aynısını yapmamı istedi benden, kendimi hantal ve beceriksiz hissettim ama fark etmemiş gibi görünüyordu çünkü

---

*ofuro (お風呂) – Küvet.

**yukata (浴衣) – Pamuklu kimono.

***geta (下駄) – Tahta sandalet.

****Nattchan, beraber banyo yapalım mı? (Nattchan – Nao-chan kelimesi yerine kullandığı samimi ve sevimli bir kısaltma.)

o sırada küçük bir dua mırıldanıyordu:

Kendimi yıkarken,
Var olan her şeyle dua ediyorum.
Böylece beden ve zihni arındırabiliriz,
Ve içimizi, dışımızı temizleyebiliriz.

Çok önemli bir şey yapıyormuş gibiydi fakat sonra sentodaki bar garsonlarını ve onların banyodan sonra nasıl saf ve temiz göründüklerini anımsadım. Sağlıklı bir hayat sürdürdükleri söylenemezdi, belki de Jiko'nun duası gerçekten de onlara fayda sağlıyordu. Basitçe tarif edecek olursak banyo, büyük bir ahşap kutunun içine konmuş daha küçük bir ahşap kutudan ibaretti. Küçük olan kutu, içinde yıkanabileceğiniz bir küvetti ve sülfürlü, buharlı ve haşlanmış yumurta gibi kokan kaynar suyla doluydu ve buna alışmak biraz zaman alıyordu.

Banyonun içi, incecik aralıklardan keskin kılıç gibi süzülen ve çıplak bedeninize düşen gün ışığını saymazsak kapkaranlıktı. Küvetin yanında, iki tane tahta oturak ve küvete girmeden önce vücuttaki kir pası atmak için kullanılan plastik leğenler vardı. Japon usulü yıkanırken önce tüm vücudunu sıcak suyla hafiften yıkar ve kabasını alırsın. Böylece vücudunu kaplayan ter ve kir banyo suyunu kirletmez. Ardından küvete girer ve derin yumuşayana kadar suyun içinde kalırsın. Sonra küvetten çıkar, oturaklardan birine oturur ve nihayet bedenini sabun ve keseyle temizlemeye başlarsın, ayrıca eğer saçlarını şampuanlayacak, bacaklarını tıraş edecek ya da dişlerini fırçalayacaksan bunu şimdi yapman gerekir. Tamamen temizlendikten sonra, üzerindeki tüm köpüğü suyla akıtıp yıkanma işini bitirmek için tekrar küvete girersin. Eğer temizliğe meraklıysan orada gerçekten uzun süre kalabilir ve çürük yumurta kokusuna alışabilirsin.

Banyo oldukça kalabalıktı. Jiko'nun bedeni mini minnacık olmasına rağmen benimki iriydi ve onun yanında kendimi su aygırı gibi hissettim. Her hareketimde ona çarpıp onu ezeceğimden endişelendim. Fakat Jiko bu gerginliğimin hiç farkında değilmiş gibiydi ve bir süre sonra ben de sakinleştim. Bu, Jiko ve onun süper güçleriyle ilgili bir şey, sadece onunla aynı odada olmak bile insana kendini iyi hissettiriyor. Sadece benim deneyimlediğim bir şey değil bu, o herkeste böyle bir etki bırakır. Bizzat tanık oldum buna.

Sanırım şimdi, onun kaç yaşında göründüğünü tarif etmek için en uygun zaman. Çünkü onu banyoda gördüğümde şoka girmiştim. Hatırlarsan onun yüz dört yaşında olduğunu söylemiştim sana, eğer daha önce bu kadar yaşlı biriyle takılmadıysan şey, işte söylüyorum, bu son derece heyecan verici. Demek istediğim onların da tıpkı diğer insanlar gibi kolları, bacakları, memeleri ve hatta kukuları var. Aşırı yaşlı insanlar, daha çok uzaydan gelmiş yaratıklara benziyor. Böyle söylememin çok ayıp olduğunu biliyorum ama ne yapayım, gerçek bu. ET ya da ona benzer bir şey gibi görünüyorlar, aynı anda hem çok yaşlı hem de genç. Hareket edişleri, yavaş ve temkinli, boyun felci geçirmiş uzaylılar gibi.

Ve tabii bir de rahibe olduğu için tamamen kel. Kafasının tepesi pürüzsüz ve parlak; fakat vücudunun geri kalanı zarif kırışıklarla kaplı, üzerine sabah çiği düşmüş bir örümcek ağı gibi. Yirmi beş kilogramdan fazla geldiğini zannetmiyorum, en fazla bir metre yirmi santim boyunda ve bir deri bir kemik. Öyle ki kolunu ya da bacağını tutmaya kalksan başparmağının ucu diğer taraftaki parmaklarının üzerini sarar. Minicik kaburgaları, derisinin altına konmuş kurşun kalemlere benziyor; fakat kalça kemikleri inanılmaz büyük ve kâse biçimiyle vücudunun geri kalanından oldukça ayrıksı görünüyor. Ona baktığında, derisinin iskeletinden kumaş gibi kat kat sarktığını görürsün ama

bedenini saran deri şaşırtıcı derecede genç görünüyor. Sanırım her zaman zayıf olduğu ve hiç deri nakli falan yaptırmadığı için. Memeleri küçük ve basık, tıpkı henüz gelişmekte olan genç bir kızın memeleri gibi. Küçük meme uçları ise pespembe ve taze.

Ve bir şey daha, belki bundan bahsetmemem gerekir ama bahsedeceğim. Çünkü bunu hentailere özgü bir sapıklık olarak algılamayacağını biliyorum. Sadece kafası değil bacaklarının arası da kel ve cinsel organı tamamen açıkta. Çinli bir adamın sakalı gibi upuzun aşağı sarkan tek tük gri tüyü saymazsak bu kısım da yaşına göre oldukça genç görünüyor.

Banyonun gölgelerinde, onun solgun, sıska bedeninin siyah ahşap küvetin buharları arasından yükselişini izlerken, hayalet gibi göründüğünü düşündüm, kısmen hayalet, kısmen çocuk, kısmen genç bir kız, kısmen seksi bir kadın ve kısmen de bir yamamba*... hepsi birden. Tüm yaşlar, tüm aşamalar tek bir kadında birleşmiş gibi.

Bu düşüncelerin tümünü bir gecede edinmedim. Tarif ettiklerim, ilk birkaç haftada gözlemlediklerimin kısa bir özeti; onun küvete girip çıkmasını izledim, sırtını yıkamasına, hatta jiletle başını tıraşlamasına yardım ettim. Banyoya en fazla üç kişi sığabilirdi, o da sıkış tepiş bir hâlde, ama yine de bazen Muji de bize katılırdı, beraber eğilip dualarımızı ederdik.

Bir tapınakta yaşıyorsan bir sürü kurala uymak zorundasın. Mesela, banyoda konuşmaman gerek ve biz de çoğu zaman konuşmazdık fakat Jiko bazen bu kuralı çiğnerdi ve o zaman bizim de sessizce konuşmamız sorun olmazdı. Huzur vericiydi.

Kurallardan bahsetmişken bu ikisi, aklına gelebilecek her şeyi gerçekten çılgınca bir rutinde yapıyorlardı. Yüzlerini yıkamayı, dişlerini fırçalamayı, diş macununu tükürmeyi, hatta sıçmayı bile. Şaka yapmıyorum. Eğilip tuvalete selam verdikten sonra tüm varlıkların kurtuluşu için komik bir dua okuyorlardı:

*yamamba (山姥) – Dağ cadısı, büyücü kadın.

Boşaltmaya giderken,
Tüm var olmuşlar için dua ederim.
Pislikten arınmak ve yok etmek için
Açlık, aç gözlülük ve aptallığın zehirlerini.

Önceleri, asla olmaz, kimse bana bu duayı okutturamaz havalarındaydım. Ama etrafın her şeyden inanılmaz memnun ve her şeye minnet duyan ve teşekkür eden insanlarla çevrili olduğu zaman en sonunda pes ediyorsun. Ben de bir gün sifonu çektikten sonra dönüp tuvalete, "Teşekkür ederim, tuvalet," derken buldum kendimi, teşekkür etmek son derece doğal gelmişti. Yani, bazı şeyleri dağın bir ucundaki bir tapınakta yapıyorsan normal karşılanır ama aynı şeyleri ortaokulun duş ya da tuvaletlerinde yapmamanda fayda var tabii. Çünkü sınıf arkadaşların tuvaletin önünde eğilip, ona teşekkür ettiğini görürlerse seni klozete itip boğmaya kalkışabilirler. Bunu Jiko'ya açıkladım ve o da bunun iyi bir fikir olmadığı konusunda bana katılıyor. Hiçbir şey söylemesen de bazen minnet duymak güzel bir şeydi ve bunu büyük bir olay hâline getirmen şart değildi.

Bu gibi şeyleri Jiko ile hemen konuşmadım. Önceleri utandığım için onunla hiçbir şey hakkında konuşmak istemiyordum, özellikle de babamın ben uyurken bana hoşça kal demeye bile tenezzül etmeyip sabahın köründe gizlice tapınaktan ayrılmasından sonra. Bana bir not bırakmıştı, uyandığımda buldum. İngilizce yazdığı notta, "Nao-chan, Uyuyan Güzel kadar huzurlu görünüyordun. Yaz sonunda döneceğim. Lütfen benim için endişelenme. İyi bir kız ol ve büyük ninene göz kulak ol," yazıyordu.

Notu yırttım. Ona kalması için yalvarmama ve kendisini suçlu hissettirmeme dahi fırsat vermeden beni başından atmıştı. Beni Disneyland'e götürme sözü hakkında hiçbir şey yazmamış ve Game Boy'uma adaptör almam için para bile bırakmadan

gitmişti. Oysa söz vermişti. Şimdi, sadece tetris oynayabileceğim keitaimden başka hiçbir şeyim yoktu ve bunun pek de heyecan verici olduğunu söyleyemem. O zamanlar, tapınakta bilgisayar yoktu, bu yüzden Sunnyvale'deki Kayla'ya e-posta atamayacaktım. Tokyo'da zaten arayıp mesajlaşabileceğim bir arkadaşım yoktu. Uzun ve sıcak yaz tatili önümde uzanıyordu ve ben sıkıntıdan patlayacağımı düşünüyordum.

4

"Çok mu öfkelisin?" Banyoda, yaşlı Jiko'nun sırtını keseliyordum.

Keseyi, daireler çizerek ama çok da bastırmamaya dikkat ederek sırtında gezdiriyordum; çünkü yaşlı derisinin pirinç kâğıdı gibi narin ve kırılgan olduğunu öğrenmiştim. İlk kesele-diğimde, derisinde koyu kırmızı izler bırakmıştım ama o, bu durumdan hiç şikâyetçi olmamıştı. Derisinin ne kadar narin olduğunu fark ettiğim andan itibaren, özellikle kemiklerinin dışarı fırladığı noktaları daha dikkatli keseler olmuştum. O yüzden bana, "Çok mu öfkelisin?" diye sorduğunda, canını yakmış olabileceğimi düşündüm ve özür diledim.

"Hayır," dedi, "gayet iyi gidiyorsun, devam et."

Keseye biraz daha sabun sürdüm ve sonra da yumrulu omuriliğinin üzerinde bir yukarı bir aşağı gezdirdim. Diğer yaşlı insanlar gibi onun omuriliği de eğilip sertleşmişti ancak zazen oturuşu sayesinde mükemmel derecede dimdik duruyordu. Başka bir şey söylemedi, keselemeyi bitirdiğimde küvetten birkaç maşrapa dolusu sıcak su alıp köpükleri temizlemek için sırtına döktüm. Sonra da o benim sırtımı keselesin diye önüne geçip oturdum. Bu şekilde sırayla yıkanıyorduk.

Bekledim. Yaşlı Jiko ağırdan almayı seviyordu ve bunda gerçekten çok iyiydi çünkü yıllardır bunun pratiğini yapıyordu ve sonuç olarak ben de her zaman onu bekliyordum. Benim yaşımdaki bir genç için beklemenin sinir bozucu olduğunu düşüneceksin belki ama nedense pek aldırmıyordum. Zaten bu yaz yapacak daha iyi bir işim yoktu. Çırılçıplak oturduğum taburede dizlerime sarılmış, titriyordum, soğuktan değil, sıcak suyla haşlanacağım korkusundan. Derken, sıcak su yerine, sırtımın ortasındaki kesikte gezinen parmak ucunu hissettim ve şaşırdım. Tüm bedenim kasıldı. Işık yok denecek kadar azdı, o gözlerle yaralarımı nasıl görebiliyordu? Göremediğini düşündüm fakat sonra parmağının derimde bir desen çizerek gezindiğini, tereddüt ederek bir oraya bir buraya bastırıp noktaları birleştirdiğini hissettim.

"Çok öfkeli olmalısın," dedi. Çok alçak sesle konuşuyordu, kendi kendine konuşur gibi. Belki de kendi kendine konuşuyordu. Ya da belki hiçbir şey söylememişti ama ben söylediğini sanmıştım. Boğazım düğümlendi ve yanıt veremedim, sadece kafamı salladım. Çok utanmıştım ve içimde biriken o inanılmaz yalnızlık duygusu kabarmıştı; ağlamamak için nefesimi tuttum.

Başka bir şey söylemedi. Nazikçe beni yıkadı ve ben de ilk kez bir an önce işini bitirmesini diledim. İkimiz de temizlendikten sonra hızla giyinip, iyi geceler dileyerek onu orada bıraktım. Kusacağımı sanmıştım. Odama dönmek istemediğim için dağ yoluna doğru koştum ve hava kararıp ateş böcekleri ortaya çıkana dek bambu ormanının içine saklandım. Günün sonunda Muji ateş nöbetinin sona erdiğini bildirmek için çanı çaldığında, gizlice tapınağa dönüp yatağıma kıvrıldım.

Ertesi sabah, yaşlı Jiko'yu aramaya çıktım ve onu odasında buldum. Sırtı kapıya dönük, yere oturmuş ve önündeki masaya eğilmişti. Bir şeyler okuyordu. Kapı eşiğinde durdum, içeri girmeden, "Evet," dedim. "Öfkeliyim, kime ne?"

Bana dönmedi ama dinlediğini biliyordum, o nedenle devam

ettim ve ona boktan hayatımın bir özetini sundum.

"Hadi söyle, ne yapmam gerekirdi? Babamın psikolojik sorunlarını ya da Dot-com balonunu ben iyileştiremem ya da berbat Japon ekonomisini veya Amerika'daki sözde en iyi arkadaşım olacak tipin beni sırtımdan vurmasını ya da okulda taciz edilmeyi, terörizmi ya da savaşı ya da küresel ısınmayı ya da türlerin soylarının tükenmesini ben engelleyemem, değil mi?"

"So desu ne," dedi kafasını sallayarak fakat sırtı hâlâ bana dönüktü. "Doğru söylüyorsun. Bunlar için yapabileceğin hiçbir şey yok."

"Tabii ki öfkeliyim," dedim hiddetle. "Başka ne bekliyordun ki? Ne aptalca bir soru!"

"Evet," diye onayladı, "çok aptalca bir soru. Öfkeli olduğunu görüyorum. Bunu anlamak için böyle aptalca bir soru sormaya lüzum yok."

"O hâlde neden sordun?"

Dizlerinin üzerinde, yüz yüze gelinceye dek yavaşça döndü. "Senin için sordum," dedi.

"Benim için mi?"

"Böylece cevabı duyabilirdin."

Yaşlı Jiko bazen bilmece gibi konuşur ya da belki Sunnyvale'de uzun bir süre kaldığımdan Japoncayı hâlâ tam olarak sökemediğim için bana öyle geliyordur. Ancak bu sefer ne demek istediğini anladım. Sonraları, okulda olup bitenleri ufak ufak anlatmaya başladım ona, üstelik sormadığı hâlde. Ben anlattıkça o dinledi ve juzusundaki boncukları saydı. Her tespih çekişinde benim için dua ettiğini biliyordum. Çok bir şey yapmıyordu belki ama bu da bir şeydi.

<105 才>*

Bana şimdi gönderdiği mesaj bu. Zihninin gerçekten olgun-

*sai (才) – 105 yaşında.

laşması için bu kadar yıl yaşaman gerektiğini söylüyor ancak onun yüz dört yaşında olduğunu düşünürsek eminim şaka yapıyordur.

Ruth

1

Dört gündür kesik olan elektrik, kış karartmalarının nispeten kısa bir özeti gibiydi. Böyle kesintilerde, bilgisayar ve diğer cihazların fişlerini takılı bırakırlardı ama sadece jeneratör çalışıyorsa ve gazları varsa. Gazları bittiğinde, adadaki iki pompa istasyonundan birinden temin edebilirlerdi, o da ancak oradaki jeneratör çalışıyorsa ve yollar ağaçlardan temizlenmişse mümkün olurdu. Zaten yaşanılan kesintilerin esas nedeni, güç tellerinin üzerine devrilen bu ağaçlardı.

Jeneratörleri durduğu zaman, kuyu pompaları da çalışmazdı ve susuz kalırlardı. Tuvalet, sıcak su, banyo, elektrik gibi şeyler dört günün ardından başka bir yüzyılın ya da gezegenin hayal bile edilemez konforları gibi gelmeye başlardı.

"Geleceğe hoş geldin," dedi Oliver. "Sınırındayız."

Ruth, rüzgârın iniltisini ve yağmurun sesini dinleyerek gaz yağı kokulu karanlık bir rüyada gezinir gibi evde dolaştı. Etrafı saran ve hiç susmayan fan ve kompresör vızıltılarının yokluğunda ev sessiz ve sakindi. İlk zamanlar kendini, hidroelektrik teknisyenlerini getiren deniz uçağının çift motorlu sesini duymaya zorlamıştı fakat bir ya da iki gün boyunca hiçbir ses duymayınca vazgeçip sessizliğe teslim olmuştu. Kediyle beraber odun soba-

sının önüne oturdu ve gaz lambasının ışığı altında kitap okumaya başladı. Proust'u okumaya çalışıyordu ve önünde duran Nao'ın günlüğünü okumamaya gayret gösteriyordu. Çoğu zaman alevlere dalıp gidiyordu. Akşamüstü bir ara eşikte durup, sisin örttüğü ormanda hareket eden kurtların seslerine kulak kesildi. Çağrı, ağaçların arasından ip gibi süzülen alçak ve tedirgin bir iniltiyle başlamıştı, sonra diğerleri de teker teker bu iniltiye katılmış, vahşi ve çiğ sesler, boğazlarından güçlü bir uluma olarak yükselmişti. Ruth titredi. Oliver, yağmura rağmen ormanda koşmakta ısrar etmişti ve şimdi onu bekliyordu, endişelenmeye başlamıştı. Geçenlerde evin arkasındaki ağaçlarda puma pençelerinin tırmalama izine ve patikada yeni yapılmış bir hayvan dışkısına rastlamıştı, çamurlu yolda ise kurtların ayak izlerini fark etmişti.

Adadaki kurt nüfusu giderek artıyordu ve sürüler daha gözü pek olmuştu. İnsanların evlerine yaklaşıyor, kedileri kapıp, köpekleri çalılıklara çekip yiyorlardı. 1970'lerde kurtlar, sığırları ve koyunları talan ettiğinde ada halkı onlara savaş açmıştı. Vurabildikleri kadarını vurmuşlar, kanlı gövdelerini odun yığar gibi pikaplarının arkasma atmışlardı. İnsanlar o günleri hâlâ anımsıyordu, kurtlar da öyle, o nedenle bir süre ortalıklarda görünmediler. Fakat şimdi geri dönmüşlerdi. Vilayete ait vahşi yaşam görevlileri, insanlara ne yapmaları gerektiğini öğretmek için adaya gelmişti. *Onları canlarından bezdirin*, demişlerdi. *Onlara bağırın. Bir şeyler fırlatın.* Söylemek, yapmaktan kolaydı. Bir defasında Ruth ofisinin penceresinden bakarken, üzerinde koşu şortu olan Oliver'ın, elindeki kocaman sopayı sallayarak arkasındaki araba yolundan gelen bir kurdu kovaladığını görmüştü. Oliver var gücüyle kurdu kovalıyordu fakat kurt ağırdan alıyor, uzun ve rahat adımlarla sıçrıyordu.

Kocasının kurtlar ve pumalar tarafından yenmesinden korkan bir kadına nasıl dönüşmüştü? Buna verecek bir cevabı yok-

tu. Zihni orada asılı kalmıştı, tuhaf bir belirsizliğin içinde.

***

Elektrikler geldiğinde, ev hızla yirmi birinci yüzyıla döndü: Işıklar yandı, cihazlar vızıldadı, akvaryum pompası tıkırdadı, musluklar içini çekti. Kedinin üzerinden atlayan Ruth, e-postalarını kontrol etmek için iç içe geçmiş kabloların arasından emekleyerek üst kata çıktı. Dünya, zaman içindeki yerini tamir etmiş ve Ruth'un zihni de tekrar çevrim içi olmuştu.

İnternete bağlandı. Profesörden gelen bir şey yoktu. Neredeyse bir hafta olmuştu. Acaba cevap vermek mi istememişti, yoksa onun evinde de mi elektrikler yoktu? Palo Alto'da da elektrikler kesilmiş miydi ki?

Hava durumunu kontrol etti. Bir fırtına daha bekleniyordu. Boşa harcayacak zaman yoktu. Ucu açık ve yanıtlanmamış pek çok soru vardı, o nedenle kolaylıkla çözümleyebileceğini düşündüğü konuyla işe başladı. Arama motorunu açıp *Japon Shishōsetsu ve Dişil Değişkenlik "I"* kelimelerini yazdı. İnternet, uzun bir tatilden sonra tazelenmiş gibi hızlıydı. Birkaç gün evvel, kesintiden önce okuduğu ön izlemenin akademik arşiv sayfası saniyeler içinde karşısında beliriverdi. <devamını gör...> ü tıkladığında link onu *Doğu Metafiziğinin Güncesi* adlı bir yayına götürdü. Harika. Makale indekste listelenmişti. Üzerini tıkladığında aynı ön izleme açıldı fakat şimdi, altta *Hemen sipariş et* butonu vardı. Üzerini tıkladı ve sipariş formunu aceleyle doldurup kredi kartını bulmak için ofisinin altını üstüne getirdi. Adada cüzdanına ihtiyaç duymadan günlerce yaşayabilirdi ve o nedenle de cüzdanını bıraktığı yeri sıklıkla unuturdu. Nihayet, köşedeki koltuk minderinin arkasına sıkışmış kredi kartını buldu ve üzerindeki sayıları sisteme girdi. *Siparişi onayla* butonuna tıkladı ve dosyanın açılması için bekledi. Fakat ekranda yeni bir sayfa belirdi.

İstenilen makale veri tabanından çıkarılmıştır ve görüntülemek mümkün değildir. Verdiğimiz rahatsızlıktan dolayı özür dileriz. Siparişiniz iptal edilmiştir ve ödeme tahsil edilmemiştir.

"HAYIR!" diye haykırdı. Oliver, Ruth'un sesini ta kendi ofisinden duydu, üstelik dış dünyanın bütün seslerini ondan uzak tutan kulaklıklarını takmış olmasına rağmen. Neler olup bittiğini anlamak için bir an durup bekledi.

2

Dışarıda, odun yığınının yanındaki sedir ağacına konmuş Orman Kargası başını kaldırdı, o da dinliyordu. Kısa bir süre geçti, belki bir dakika. Evin pencereleri yeniden aydınlanmıştı, ormanın karanlığında dalgalanan parıltılı dörtgenler gibiydi. Bir çığlık daha duyuldu, bu seferki daha uzundu ve odun yığınına en yakın pencereden yükseldi.

"HAAYIII

Şimdi ağaç tepelerinden süzülürken, Saliş Denizi'ne giden yolu, kâğıt hamuru fabrikasını ve Campbell Nehri kasabasını olduğu gibi görebiliyordu. Alaska'ya giden bir yolcu gemisi Georgia Boğazı'ndan geçiyordu, mumlarla kaplı doğum günü pastası gibi tüm ışıklarını yakmıştı. Karga, halkalar çizerek yükseldikçe yükseldi, ta ki Vancouver Adası'nın dağlarını görene kadar. Golden Hinde dağının beyaz buzulları ay ışığında parıldıyordu. Dağın ardı ve onun ötesi Pasifik Okyanusu'ydu. Fakat karga evinin yolunu görebilecek kadar yükselemedi.

Nao

1

Fifi'nin Boş Önlüğü'nde hava gerçekten bir tuhaf bugün ve daha fazla yazabileceğimden emin değilim. Az önce yanıma gelen Babette, birileriyle çıkmak isteyip istemeyeceğimi sordu -ki istemiyorum, ona regl olduğum yalanını söyleyince gülümsemesi dondu ve yüzü sertleşip donuklaştı ve öyle hızlı döndü ki eteğinin danteli neredeyse gözümü çıkarıyordu. Yalan söylediğimi anladığını sanmıyorum fakat sürekli günlüğüme gömülüyor olmamın bir sorun hâline gelmeye başladığını söyleyebilirim. Bu içine kapanık hâllerim Babette ve diğer hizmetçileri çileden çıkarmaya başladı. Umarım masa için para ödememi falan talep etmezler çünkü burada masa tutmak inanılmaz pahalı ve o zaman yazmak için başka bir yer bulmam gerekecek. Onları da anlayabiliyorum aslında. Daha önce farkında değildim oma şimdilerde yazarların öyle şen şakrak insanlar olmadığını anlamaya başladım ve ben de ne yazık ki neşeli ve keyifli bir atmosfer yaratmak için üzerime düşeni yapmıyorum.

Fifi'nin Boş Önlüğü, bugün her zamankinden daha boş.

Neyse. İşte benim dünyam böyle. Seninkinden ne haber? Her şey yolunda mı?

2

Neden sana sürekli sorular sorup durduğumu bilmiyorum. Yanıt vermeni beklediğimden değil. Hem cevap versen bile ben nasıl duyacağım ki? Belki bunun bir önemi yoktur. Belki de sana, "İyi misin?" diye sorduğumda cevap vermelisin, seni duyamasam da burada oturup ne diyeceğini hayal edebilirim.

"Tabii ki Nao, her şey yolunda," diye cevap verebilirsin mesela. O zaman ben de, "Pekâlâ, iyi olmana sevindim," diyebilirim, sonra da arkadaşmışız gibi birbirimize gülümseyebiliriz, hem arkadaşız zaten, öyle değil mi?

Arkadaş olduğumuz için burada seninle bir şeyler paylaşacağım. Aslında çok kişisel fakat bana çok yardımı oldu. Jiko'nun süper güçlerini nasıl geliştirebileceğine dair talimatlarından bahsediyorum. İlk söylediğinde şaka yaptığını sanmıştım. Bazen çok ama çok yaşlı birinin ne zaman şaka yaptığını ne zaman yapmadığını anlamak zor oluyor, özellikle de o bir rahibeyse.

Tapınağın mutfağında turşu yapan Muji'ye yardım ediyorduk. Jiko, iri beyaz turpları yıkıyordu ve ben de onları kesip tuzluyor, sonra da buzdolabı poşetlerine dolduruyordum. Yaşlı Jiko'nun yara izlerimi bulmasından sonraydı. Ona kendi cenaze

törenimi ve sınıf arkadaşlarımın ardımdan nasıl Kalp Sutrası'nı okuduklarını, sonra nasıl yaşayan bir hayalete dönüştüğümü ve Rekio'ya düzenlediğim hayalet saldırıyla gözüne nasıl bıçak sapladığımı anlatıyordum. Jiko lavabonun önünde, kolundan daha uzun ve kalın, kocaman, beyaz bir turpu ovalayarak yıkıyordu. Anlatmayı bitirdiğimde, turpu diğer turpların üzerine koydu ve "Sevgili Nattchan, endişelenmemelisin. Gerçekte ölü değilsin. Cenazen de gerçek değildi," dedi.

'Nasıl yani?' der gibi şaşkın şaşkın baktım. Bunu zaten biliyordum ki.

"Yanlış sutrayı söylemişler," diyerek devam etti. "Cenazede Shingyo söylenmez, Dai Hi Shin'in* söylenmesi gerekirdi."

Ben daha 'Oh, ne kadar da rahatladım,' diyemeden ekledi. "Nattchan, sanırım biraz gerçek gücün olsa iyi olacak. Sanırım süper güce sahip olman senin için en iyisi olacak."

Japonca konuşuyordu fakat **süper güç** derken ağzında kayısı varmış gibi harfleri yutarak söylemişti, o nedenle de kelime ağzından süpe-gu gibi çıkmıştı. Gerçekten hızlı. **Süpegu** ya da daha çok **SÜPEGU!**

"Süper kahraman gibi mi?" diye sordum.

"Evet," dedi. "SÜPEGU'lu bir SÜPEKAĞRAMAN gibi!" Kalın camlı gözlüğünün ardından yan yan baktı. "İster miydin?"

Çok çok yaşlı birinin süper kahramanlar ve süper güçler hakkında konuştuğunu duymak biraz tuhaftı. Süper kahramanlar ve süper güçler gençler içindir. Jiko'nun çocukluğunda da var mıydı acaba? Öyle sanıyordum ki eski günlerde, çocukların sadece hayaletleri, samurayları ve şeytanları vardı. SÜPEKAĞRAMAN veya SÜPEGU'ları hiç olmamıştı ama yine de başımı salladım.

"İyi." Ellerini yavaşça kuruladı ve önlüğünü çıkarıp Muji'ye turşu hakkında birkaç talimat verdi ve sonra da elimi tuttu.

Önce, ayak yıkama lavabosuna gittik ve kısa bir ayak yıka-

---

*Dai Hi Shin Dharani – Büyük Merhametli Şuur Duası. Bir tür ezoterik mantra veya kötü ruhlardan korunma duası.

ma duası okuduk.

Ayaklarımı yıkadığım zaman,
Tüm sezgili varlıklar.
Doğaüstü ayakların gücünü ulaştırın,
Hiçbir engel olmadan.

Doğal olarak hemen doğaüstü ayakların gücünü ve böyle bir şeyi ne kadar çok istediğimi düşünmeye başladım; fakat tüm varlıklarda böylesi bir gücün olmasını istediğimden pek emin değildim. O zaman ne anlamı olurdu ki? Ancak Jiko farklı düşünüyordu. Yani muhtemelen. Aslında onun tüm varlıkların doğaüstü ayaklara sahip olmasını istediğinden eminim. Her neyse, ayaklarımızı yıkadık ve sonra beni hondoya götürdü.*

*Hondo özel bir oda, çok karanlık ve sakin. Odanın bir ucunda, Shaka-sama'nın altınla kaplı heybetli bir heykeli bulunuyor. Diğer ucunda ise Efendi Monju ve Bilgelik Efendisi'nin** heykelleri var, bunlar nispeten daha küçük. Her birinin önüne mumlar dikilmiş, burada onlar için tütsü de yakabiliyorsun. Jiko ve Muji ayinler için çok zaman harcıyor fakat köyde yaşayanlar ya çoktan ölmüş ya da çok yaşlı olduğundan fazla danka gelmiyor ve gençlerin dine pek ilgisi olmadığı gibi çoğu da çalışmak ve daha ilginç hayatlar yaşamak için şehirlere taşınmışlar zaten. Bu biraz hiç kimsenin gelmediği partiler düzenlemeye benziyor fakat Jiko bunu pek umursamıyor.*

Jiko'nunki gibi küçük bir tapınakta bile düzenlenmesi gereken pek çok ayin var. Bir defasında Muji anlatmıştı. Eskiden burada daha çok rahibe yaşarmış fakat şimdi sadece ikisi kalmış. Zaman zaman, tapınaklar yönetiminden iki genç rahibe geliyor. Ortalığı kontrol edip büyük seremonilere yardım ediyorlar. Gerçekten hoş insanlar. Muhtemelen içlerinden biri, yaşlı Jiko öldüğünde Muji'ye yardım etmek için bu tapınağa

*hondo (本堂) – Tapınağın en kutsal odası.

**manjushri (Sanskritçe) – Bilgelik ve meditasyonla ilişkilendirilmiş en üstün, bilge kişi.

taşınacak ve ana tapınak, Jigenji'yi yıkıp yerine sıcak su kaplıcası ya da golf sahası yapacak bir emlak şirketine satana dek de burada kalacak. Böyle şeylerden bahsedildiğinde yaşlı Jiko çok üzülüyor. Küçük tapınak dökülüyor ve tadilat yaptırmak için para yok. Muji tapınağın hâlâ dağa tutunuyor olmasına bile şaşırdığını söylüyor. Deprem olursa tapınağın çöküp, akarsu yatağından kayarak denize sürüklenmesinden korkuyor.

Zazen olmadık saatlerde, ya sabahın beşinde ben hâlâ uyurken ya da akşam yemeğinden sonra geç vakitte, ben yorgunken yapılıyor. Aslında bütün bu meditasyon işleri beni biraz gerdi çünkü hareketsiz oturmaktan hoşlanmam fakat hondodaki duyguyu sevdim. O yüzden Jiko bana Efendi Monju için sunduğum tütsüyü kül kâsesine dikmeden önce başıma nasıl değdirmem gerektiğini gösterdiğinde heyecanlandım. Jiko üç defa raihai* selamı verdi, ben de tıpkı bana öğrettiği gibi diz çöktüm; alnımı ve dirseklerimi zemine değdirip ileri uzattığım kollarımın ucundaki avuç içlerimi tavana bakar şekilde çevirdim. Bitirdiğimizde, beni zafuya** götürdü ve oturmamı söyledi. Ve bana öğretmeye başladı.

Hmm... Bekle bir saniye. Sana anlatmak için ondan izin almadım henüz ve şimdi düşünüyorum da önce ona sormam lazım sanırım.

Tamam, ona mesaj atıp "Arkadaşıma nasıl zazen yapıldığını anlatabilir miyim?" diye sordum. Yanıt vermesi biraz zaman alabilir ama şu an Önlük ölü gibi ve kimsenin de bana aldırış etmediğini düşünürsek sana yaşlı Jiko'nun nasıl rahibe olmaya karar verdiğini anlatabilirim. Bir keresinde bana anlatmıştı bu hikâyeyi, oldukça üzücü bir hikâye. Savaştan sonraydı. Japonya'da "savaş" dendiğinde herkes kastedilenin II. Dünya Savaşı olduğunu anlar çünkü Japonların katıldığı en son savaş budur. Amerika'da ise durum farklı. Amerikalılar dünyanın her yerinde

---

*raihai (礼拝) – Tam secde hâli. Avuç içleri havaya çevrilip kaldırılır; bu hareket, tüm dünyanın secde eden kişinin başının üzerinde olduğunu sembolize eder.

**zafu (座蒲) – Zazen yapmak için kullanılan daire şeklindeki siyah minder.

sürekli savaştıkları için orada savaş derken daha spesifik bir tanım yapman gerekir. Sunnyvale'de "savaş" dediğinde Körfez Savaşı'nı kastettiğini düşünürlerdi mesela ve okuldaki arkadaşlarımın çoğu II. Dünya Savaşı'ndan bihaberdi çünkü üzerinden çok uzun yıllar geçmiş ve o zamandan beri de pek çok başka savaş olmuştu.

Ayrıca ne ilginçtir ki Amerikalıların II. Dünya Savaşı dediği savaş, Japonya'da Büyük Doğu Asya Savaşı olarak bilinir ve iki ülke de savaşı kimin başlattığı ve gerçekte neler olduğu ile alakalı farklı senaryolara sahiptir. Amerikalıların çoğu, bu savaşın Japonların hatası olduğunu düşünür çünkü Japonlar petrollerini ve doğal kaynaklarını çalmak için Çin'i işgal etmişler. Ve Amerika da Japonları durdurmak için olaya müdahale etmek zorunda kalmış. Fakat pek çok Japon, Amerika'nın Japonya'ya akıl almaz ithamlarda bulunup, petrol ve gıda ihracatını keserek bu savaşı başlattığına inanır. Japonya'nın buna karşılığı, biz nihayetinde küçük bir ada ülkesiyiz, zaten çoğu ihtiyacımızı dışarıdan ithal ediyoruz olmuştur. Bu teori, Amerika'nın bile isteye Japonya'yı savaşa sürüklediği iddiasına dayanır. Kaldı ki Çin'de olup bitenler de Amerika'nın öncelikli problemleri arasında değilmiş. O nedenle Japonlar, birçok Amerikalının 9/11 senaryosu dediği Pearl Harbor Saldırısı'nı gerçekleştirmiş. Bu bardağı taşıran son damla olmuş ve Amerika, Japonya'ya karşı savaş ilan etmiş. Savaş, Amerika, sabrı tükenip de Japonya üzerine atom bombaları yağdırıncaya dek devam etmiş ve Hiroshima ve Nagasaki tamamen yok edilmiş. İnsanların çoğu bunun fazlasıyla sert bir karşılık olduğunda hemfikir çünkü savaşı zaten kazanmak üzerelermiş.

O vakitler, Jiko'nun oğlu I. Haruki orduya çağrıldığında, Tokyo Üniversitesi'nde Felsefe ve Fransız Edebiyatı okuyormuş. On yedi yaşındaymış, yani şimdiki benden bir yaş büyük. Kusura bakmayın ama biri beni seneye savaşa götürmeye kalksa kor-

kudan altıma ederdim herhâlde. Ben daha bir çocuğum!

Jiko, Haruki'nin de dehşete düştüğünü söyledi çünkü çok barışsever bir çocukmuş. Bir düşünsene! Okul yurdundaki odanda oturuyorsun, ayaklarını kömür sobasında ısıtıp yeşil çayını yudumlarken ve belki *À la recherche du temps perdu*'den bir iki sayfa okurken kendini bir anda, bir intihar uçağının kokpitinde, uçağın burnunu Amerikan savaş gemisine kilitlemiş giderken buluyorsun ve birkaç saniye sonra büyük bir ateş topuna dönüp patlayacağını ve tamamen yok olacağını biliyorsun. Ne korkunç bir son. Hayal bile edemiyorum. Yani *temps perdu*'den bahsediyorum! Biliyorum, hayatıma son vereceğimi ve bu zamanı terk edeceğimi söyleyip duruyorum. Ama bu tamamen farklı bir şey çünkü bu benim tercihim. Ama büyük bir ateş topunun içinde yok edilmek, I. Haruki'nin tercihi değildi. Üstelik Jiko'nun söylediğine göre gayet barışsever bir insanmış, neşeli, hayatı seven bir iyimsermiş, yani ne ben ne de babam gibiymiş.

Ne kadar korkunç olduğunu hayal bile edemiyorum dedim ama belki de edebilirim, birazcık. Sunnyvale'den ayrılmak üzere eşyalarımı toplarken hissettiklerimi ele alalım mesela. Ve annemin sentoda yaralarımı keşfettiği anı, babamın tren raylarına düştüğü anı ve sınıf arkadaşlarımın bana öldüresiye işkence yaptığı anı... İşte tüm bu anlarda hissedilenleri yüz bin milyon ile çarparsak belki o zamanlar gencecik olan büyük amcam I. Haruki'nin Özel Birlikler için seçilip, kamikaze savaş pilotu olmaya zorlandığında nasıl hissettiğini biraz olsun anlayabilirsin. Bu midende soğuk bir balığın ölmesine benzer bir duygu. Unutmaya çalışırsın fakat tam unuttum dediğin anda balık tekrar kalbinin altında çırpınmaya başlar ve olmak üzere olan o korkunç şeyi hatırlatır sana.

Tek oğlunun savaşta öldürüleceğini öğrendiğinde tam da böyle hissetmiş Jiko. Biliyorum çünkü ona midemdeki balıktan bahsettiğimde ne demek istediğimi çok iyi anladığını çünkü

kendi midesinde de yıllar yılı çırpınan bir balık olduğunu söyledi. Daha doğrusu, kendi midesinde birçok balık olduğunu ve bazılarının sardalye kadar küçük, bazılarının sazan gibi orta boylarda ve bazılarının ise neredeyse mavi yüzgeçli ton balığı kadar büyük olduklarını söyledi. Fakat en büyük balığın I. Haruki'ye ait olduğunu ve onun da nereden baksan bir balina kadar yer kapladığını eklemeyi ihmal etmedi. Daha sonra da rahibe olduğunu ve bu balinanın yüzebilmesi için kalbini bütün dünyaya açtığını söyledi. Bunun nasıl yapıldığını ben de öğrenmeye çalışıyorum.

Tek oğlunun intihar bombacısı olarak öleceğini duyduğunda Jiko da intihar etmeyi düşünmüş fakat en küçük kızı Ema o zamanlar sadece on beş yaşındaymış ve hâlâ annesine ihtiyacı varmış. O nedenle Jiko, Ema biraz daha büyüyüp kendi ayakları üzerinde durana kadar beklemiş. Daha sonra da kafasını kazıtmaya ve hayatının geri kalanında insanlara barış ve huzur içinde yaşamayı öğreten bir rahibe olmaya karar vermiş. Nitekim öyle de oldu.

Yaşlı Jiko, günümüz Japon gençlerinin heiwaboke* olduğunu söylüyor. Bu kelimeyi nasıl tercüme edebilirim bilmiyorum, basitçe söylemek gerekirse bizler boşlukta süzülen, dikkatsiz ve umarsız bir nesiliz çünkü savaş hakkında hiçbir şey bilmiyoruz. Jiko'ya göre, Japonların barışçıl bir millet olduğunu zannetmemiz, savaş bittikten sonra doğmamızdan ve hep barış içinde yaşamamızdan ileri geliyor; ancak hepimizin hayatlarının savaşla ve yaşanılanlarla şekillendiğinin farkına varmamız gerekiyor.

Bana sorarsan Japonlar o kadar da barışçıl değil. Hatta insanların çoğu öyle söyledikleri kadar sevmiyor barışı. Bence insanlar kalplerinin derinliklerinde vahşi ve birbirlerini incitmekten zevk alıyor. Yaşlı Jiko ve ben, bu konuda farklı düşünüyoruz. O, Budist felsefesine göre benim düşüncemin bir yanılgı olduğunu ve yaradılışımızın temelinde iyilik ve nezaket olduğunu söy-

*heiwaboke (平和ボケ) – Barışla kafayı bozmuş.

lüyor; fakat dürüst olmam gerekirse bence o, bu konuya fazla iyimser yaklaşıyor. Reiko gibi insanların şeytani olabileceğini öğrendim ve Batı Felsefesi'nin Dâhileri de benimle aynı fikirde. Ama yine de yaşlı Jiko'nun bizim iyi insanlar olduğumuza inanmasından mutluyum çünkü bu, ben inanmasam bile bana umut veriyor. Belki ben de bir gün inanırım.

Hey, dur bir dakika. Yaşasın. Yaşlı Jiko mesajımı yanıtlamış ve ikimiz de dalga geçmeyip ciddiyetle yaklaşırsak sana zazen öğretmemin bir sakıncası olmadığını yazmış. Ben dalga geçmiyorum, ya sen? En azından dalga geçmediğini varsayacağım ve o zaman sen de ciddiye alırsın belki. Sana neler yapman gerektiğini yazacağım ve eğer ilgini çekmezse bu kısmı atlayabilirsin.

ZAZEN NASIL YAPILIR?

Önce oturman gerekiyor, muhtemelen şu an oturuyorsundur zaten. Geleneksel yöntem, yerdeki bir zafuya, bağdaş kurarak oturman fakat sen istersen sandalyeye de oturabilirsin. Önemli olan duruşunun iyice dik olması, kamburunu çıkarmaman ve herhangi bir şeye yaslanmaman.

Şimdi ellerini kucağında, sağ elinin parmakları sola, sol elinin parmakları sağa ve avuç içlerin yukarıya bakacak şekilde birleştir. Sol elinin sırtı, sağ avcunun içinde olsun ve karşılıklı gelen başparmaklarının uçlarını birleştirerek küçük bir daire oluştur. Başparmaklarının birleştiği seviye göbek deliğinin hizasında olsun. Jiko, ellerini bu şekilde birleştirmeye hokkai jo-in dendiğini ve kucağında kocaman, güzel bir yumurta tutuyormuş gibi yapılan bu hareketin kozmik evreni simgelediğini söyledi.*

Şimdi sadece rahatla ve hareketsiz otur, nefesine odaklan. Bunu gözünde fazla büyütme ama. Nefes aldığını düşünüyor gibi değil; fakat düşünmüyor gibi de değil. Plajda oturmuşsun ve dalgaların kuma vurmasını ya da uzakta oynayan, tanımadığın çocukları seyreder gibi. Yani etrafında olan biten her şeyin farkındasın; hem içinin hem dışının, nefes alıp verişinin, çocukların, dalgaların ve kumların...

**hokkai jō-in* (法界定印) – Kozmik mudra.

İşte böyle. Kulağa çok kolay gibi geliyor fakat benim ilk denememde aklıma gelen tüm o çılgınca düşüncelerim ve kafama taktıklarım yüzünden dikkatim sürekli dağıldı, ardından bedenimde kırkayaklar geziniyormuş gibi kaşınmaya başladım. Bunu Jiko'ya söylediğimde bana nefesimi saymamı önerdi.

Nefes al, nefes ver... bir.
Nefes al, nefes ver... iki.

Bu şekilde ona kadar sayabileceğimi ve ona geldiğimde tekrar baştan saymaya başlayabileceğimi söyledi. Ben, "Tamam, her şey yolunda, Jiko!" falan diyordum ama nefesimi sayarken aklım, sınıf arkadaşlarımdan intikam aldığım bazı çılgın fantezilere veya Sunnyvale'deki nostaljik anılara kayıyor ve tüm dikkatim dağılıyordu.

Şimdiye kadar anlamış olman lazım; dikkat eksikliği sendromuna bağlı olarak aklım maymun gibi sürekli konudan konuya atlıyor, öyle ki bazen üçe kadar bile sayamıyorum. Buna inanabiliyor musun? İyi bir liseye giremeyeceğime şaşmamak lazım. Güzel olan, zazende çuvallama şansının olmayışı. Jiko, insan aklının düşünmesinin normal olduğunu çünkü zaten düşünsün diye var olduğunu söylüyor, o yüzden aklın gezintiye çıkıp, delice düşüncelerle düğüm düğüm olursa panik yapmana gerek yok. Sadece düğümlendiğinin farkına var ve bırak, ne olursa olsun, en baştan başla.

Bir, iki, üç vs. Tüm yapman gereken bu. Önemli gibi gelmiyor fakat Jiko bunu her gün yaparsan zihninin uyanacağını ve SÜPEGU'nun gelişeceğini söylüyor. Şimdiye kadar gayet azimliydim, aslında işin özünü kavrayınca o kadar da zor değil. En sevdiğim kısmı şu; zafuna oturduğun zaman (hatta trende veya giysilerini yırtıp, seni yumruklamak için etrafını sarmış çocukların ortasında... yani anlayacağın, nerede olursan ol) ve

zihnini zazene çevirdiğinde kendini evine dönmüş gibi hissediyorsun. Bu, belki senin için o kadar önemli olmayabilir; çünkü her zaman evindesin fakat benim gibi Sunnyvale hariç asla gerçek evi olmayan biri için bu gerçekten çok önemli. Zazen, bir evden daha iyi. Zazen asla kaybetmeyeceğin bir ev ve her zaman zazen yapıyorum çünkü verdiği duyguyu seviyor ve Jiko'ya güveniyorum. Ayrıca, dünyaya onun kadar iyimser yaklaşabilmek için az da olsa çaba harcasam ölmem herhâlde.

Jiko, zazen yapmanın, zamana tamamıyla girmenin anahtarı olduğunu söylüyor.

Bunu gerçekten sevdim.

İşte eski Zen Üstadı Dōgen'in zazen hakkında söyledikleri:

Düşünmemeyi düşün.
Düşünmemeyi nasıl düşünürsün?
Düşünmemek. Zazendeki esas sanattır.

Sanırım, oturup denemediğin sürece tüm bunlar bir anlam ifade etmeyecek. Yapman gerektiğini söylemiyorum. Sadece ne düşündüğümü söylüyorum.

Ruth

1

Bir. İki. Üç. Ruth ne zaman oturup hareketsiz kalmayı ve nefesini saymayı denese zihni kendi kozmik yumurtasının etrafında daralıp köreliyor ve sonunda uyuklamaya başlıyordu.

Tekrar tekrar deniyordu.

Zihinsel uyanışı bu olabilir miydi? Daha çok can sıkıntısı gibiydi. Elektrik kesildiğinde hissettiği türden bir duyguydu. Fakat Nao haklıydı. Aynı zamanda evde gibi hissettiriyordu ama bundan hoşlandığından pek emin değildi.

2

Tekrar tekrar deniyordu. Başı öne düştüğünde silkinerek uyandı ve saymaya koyuldu fakat yine uyuklamaya başladı. Uyumak ile uyanmak arasındaki çatlaklarda, tam rüya gibi olmasa da rüya olmanın eşiğinde olan karanlık yerlere sürüklendi. Kırılmak üzere olan bir dalganın ucuna doğru yükselen enkaz parçacığı gibi orada asılı kaldı ve sonra yavaşça batıp suyun içine gömüldü.

3

Ya rüyalarımda çok uzağa gider de uyanmak için zamanında geri dönemezsem?

Ruth, küçük bir kızken bu soruyu babasına sormuştu. Babası onu yatağına yatırıp, alnına bir öpücük kondurarak tatlı rüyalar dilerdi hep fakat bu dilek nedense Ruth'u her zaman endişelendirirdi. *Ya tatlı bir rüya görmezsem? Ya kötü bir rüya görürsem?*

"O zaman kendine bunun sadece bir rüya olduğunu anımsat... Ve uyan."

Ama ya zamanında dönemezsem?

"O zaman ben gelirim ve seni geri getiririm," demişti babası ışığı söndürürken.

4

"Belki de kendini fazla zorluyorsundur," dedi Oliver. "Belki bir süre ara vermelisin."

Ofisin eşiğinde durmuş, Ruth'un yerdeki minderde oturuşunu seyrediyordu.

"Ara veremem." Sırtını dikleştirip bağdaş kurdu. "Bütün hayatım bir mola zaten. Bunu yapmaya gerçekten ihtiyacım var."

Ağırlığını öne doğru verdi ve omurgasını dikleştirdi. Belki fazla rahat oturuyordu. Belki daha rahatsız bir pozisyonda olmalıydı. Arkasındaki kırlenti eliyle iterek kendisinden uzaklaştırdı.

"Belki sadece yorgunsundur," dedi Oliver. "Belki meditasyon denemelerine bir son verip biraz uyumalısın."

"Bütün hayatım bir uykuydu zaten. Şimdi uyanmaya ihtiyacım var." Gözlerini kapattı ve soluğunu verdi. Birden içinin derinliklerinden yükselen yorgunluğun donuk ışığının onu kendisine çektiğini hissetti. Silkelendi ve tekrar gözlerini açtı.

"Dinle," dedi. "Bir defasında evrenin gerekeni vereceğini sen söylemiştin. Bak, evren Nao'ı verdi. Ve Nao da uyanmanın yolu bu diyor. Belki haklıdır. Her neyse, denemek istiyorum. Bir şeylere ihtiyacım var. Süpeguya ihtiyacım var." Tekrar gözlerini kapattı. Zihni, onun gücüydü. Zihnini geri istiyordu.

"Tamam," dedi Oliver. "Bitirdikten sonra biraz istiridye ve deniztarağı toplamaya ne dersin? Yağmur dindi ve sular çekildi."

"Tabii ki," dedi Ruth, gözleri hâlâ kapalıydı.

Kapı pervazında pençelerini bileyen kedi, Oliver'ın bacaklarının arasından zorla geçip Ruth'a doğru gitmişti ve kafasını onun mudrasına sokmaya çalışıyordu.

"Pest," dedi Ruth, kedinin kulağını kaşımak için kozmik yumurta halkasını bozmuştu. "Oliver, lütfen gelip kedini alır ve çıkarken de kapıyı kapatır mısın?"

"Bu da onun süper gücü," dedi Oliver kediyi kucağına alırken. "Rahatsız etmeyi çok iyi biliyor."

Oliver yine eşikte durdu, kediyi hâlâ kucağında tutuyordu. "Hazır sular çekilmişken bir an evvel gidip deniztaraklarını toplamalıyız. Orada daha ne kadar oturmayı düşünüyorsun? Gelip seni uyandırmamı ister misin?"

5

Deniztaraklarının yaşadığı kıyılar arasında en sevdikleri, Muriel'ın gösterdiği gizli sahil şeridindeydi. Adalıların bir sürü sırrı vardı: en güzel deniztaraklarının bulunduğu kıyılar ve istiridye yatakları, gizli çam mantarı ve sarıkız mantarı zulaları, denizkestanelerinin yetiştiği gizli su altı kayalıkları, gizli marihuana tarlaları, somon ve pisi balığı için gizli telefon listeleri, et, peynir ve pastörize olmamış süt mandıraları... Son yıllarda manavlardan üçü çeşitlerini arttırdığı için pek çok gıda ürününü satın alabiliyordun yoksa eskiden, eğer kasabada yeniysen ve yerlilerden biri sana acıyıp da ada sırlarından birkaçını söylemezse aç kalırdın.

En güzel deniztaraklarının bulunduğu bu sahil şeridi adanın batı sınırındaydı. Boğazın derin soğuk sularına bakıyordu. İstiridyeler küçük ve tatlıydı, deniztarakları da cömertti. Muriel, bahçesinin kadim zamanlardan kaldığını ve nesiller boyu Saliş-ler tarafından işlendiğini söylemişti. Fakat şimdi çok az insan buraya gelip hasat yapıyordu. Bu üzücüydü çünkü bahçeler ne kadar sık hasat edilirse o denli bereketli olurdu. Yine de kuma saplanan her yaba, onlarca, hatta daha fazla tombul deniztarağı olarak geri dönüyordu ve neredeyse yirmi dakika içinde yüz elli

deniztarağı ve otuz istiridye toplamışlardı. Ki bu da günün hasadını başarıyla tamamladıkları anlamına geliyordu.

Kumlu düzlüğün hemen üzerine, batıya, dağların çentikli silüetlerinin düştüğü okyanusa bakan düz bir kayaya oturdular. Çivit mavisi gökyüzünde, günün ölmekte olan ışığını yansıtan soluk bulutlar vardı. Başlarının üzerinde, göğün iik yıldızları noktalar hâlinde belirmeye başlamıştı. Küçük dalgalar ayaklarının altındaki kayayı yaladı.

Oliver, montunun cebinden bir kutu bira çıkardı, açtı ve Ruth'a uzattı. Bir istiridye bıçağı ile bir adet misket limonu da getirmişti. Bıçağı parıldadı ve istiridye kabuğunun üst yarısı karanlık suya gömüldü. Alt yarısını Ruth'a ikram etti. Derisi yüzülmüş yumuşakça, inciye benzer kabuğun üzerinde parıldıyordu; dolgun gri bir et. Ruth, üstüne limon sıkılırken etin büzüştüğünü gördüğünü sandı.

İkramı kabul etti ve kabuğu dudaklarına götürüp istiridyenin ağzına doğru yol almasına izin verdi. Soğuk ve taze bir tadı vardı. Adam, kovadan bir tane daha çıkardı. İçini emdi ve bir kez daha emdi.

"Ahhh," diye içini çekti. "*Crassostrea gigas*. Denizin özü." Tepesine diktiği birasıyla boğazını yıkadı.

Oldukça mutlu görünüyordu. Ve sağlıklı. Hastalığı süresince kilo kaybetmişti. Onu tekrar zinde görmek güzeldi. Ruth, istiridye çiftliğinin sahibi Blake'in radyasyon hakkında dediklerini düşündü ve Muriel'ın akıntılar hakkında söylediklerini.

"Bazı istiridye çiftçileri nükleer atıklardan endişeli," dedi. "Fukushima'dan sürüklenecek olanlardan. Sen ne düşünüyorsun?"

"Pasifik Okyanusu oldukça geniş bir alan," dedi Oliver. "Bir tane daha ister misin?"

Ruth başını salladı.

"Bu biraz ironik aslında," dedi Oliver, şimdi de kendisi için

bir istiridye açıyordu. "Pasifik istiridyeleri buraya özgü değil."

Ruth bunu biliyordu. Herkes biliyordu. Adada yaşayıp da bunu bilmemek imkânsızdı. Adada endüstri olarak adlandırılabilecek tek faaliyet, istiridye yetiştiriciliğiydi; çünkü somonlar tükenmeye başlamış ve büyük ağaçlar yok edilmişti.

"İlk kez 1912 ya da 1913'te görüldü fakat iklime uyum sağlamaları otuzlarda başladı," dedi Oliver. "Alıştıktan sonra da her yana yayıldılar ve küçük yerel türlerin önüne geçtiler."

"Evet, biliyorum."

"Eskiden sahillerde çıplak ayakla yürüyebilirdin. Eskiler öyle diyor yani."

Ruth bunu da duymuştu. Şimdi kumsallar jilet keskinliğindeki istiridye kabuklarıyla kaplanmıştı, çıplak ayakla yürümeyi hayal etmek bile zordu. "İşin ironik olan yanı ne peki?"

"Şey, *ironik* yanlış bir kelimeydi belki. *Crassostrea gigas* türü aslında Japonya'dan geliyor, tam da Miyagi'den. Zaten diğer ismi de Miyagi istiridyesidir. Senin rahibe de oralı değil miydi?"

"Evet," dedi Ruth, koca Pasifik Okyanusu'nun birden az da olsa küçüldüğünü hissetti. "Bunu bilmiyordum."

Kayanın soğuğu kotundan içeriye sızdı. Ayağa kalktı ve ısınmak için birkaç kez zıpladı. Hava, kayalarda bira içip oturmak için fazla soğuktu fakat aldırmadı. Deniz havası tazeydi ve ciğerlerine iyi gelmiş, uyku hâlini ve birkaç gününü bilgisayar başında geçirdikten sonra üzerine çöken o klostrofobik, karanlık duyguyu alıp götürmüştü. Burada kendisini yeniden uyanmış gibi hissetti.

"Ne kadar şanslı olduğumuzun farkında mısın?" dedi Oliver. "Suyun hâlâ temiz olduğu, hâlâ istiridye yiyebildiğimiz bir yerde yaşadığımız için."

Ruth, bir zamanlar bu bahçeyle ilgilenen Salişleri düşündü. Manhattan civarındaki son istiridye yataklarının ne zaman tamamen toplandığını merak etti. Fukushima'daki sızıntıyı düşündü.

Yaşlı Jiko'nun, Miyagi'deki bir dağ yamacına tutunmuş tapınağını düşündü ya da gerçek olup olmadığını düşündü.

"Merak ediyorum daha ne kadar..." dedi.

"Kim bilir?" dedi Oliver. "Hâlâ yapabiliyorken tadını çıkarmak en iyisi." Bir istiridye uzattı. Parmakları ıslak ve soğuktu. "Bir tane daha?"

"Olur." Dudağına değen keskin kenarlı kabuk sertti, dilinin üzerindeki soğuk etse yumuşak. Eti yutup tuzlu tadın keyfini çıkardı. Oturdukları kayaya kadar yükselen sular, ayak parmaklarına vurmaya başlamıştı. "Üşüdüm," dedi. "Hadi eve gidelim."

Nao

1

Bir dalgayı dövdün mü hiç? Onu yumrukladın mı? Tekmeledin mi? Çimdik attın mı? Vurdun mu? Onu bir bastonla öldüresiye patakladın mı?

Aptalca.

Yaşlı Jiko, yara izlerimi bulduktan sonra beni kasabaya götürdü. Geri dönerken, durup biraz pirinç köftesi, meşrubat ve az biraz da çikolata almak istedi. Bir otobüse atlayıp deniz kenarına gidebileceğimizi ve orada piknik yapabileceğimizi düşünmüştü. Çok umurumda değildi fakat marketten alınmış yiyecekler yiyip okyanus kenarında oynayacak olmam büyük bir ikram gibiydi onun gözünde. Bu yüzden ben de çok heveslimişim gibi yaptım çünkü yüz dört yaşındaki birini hayal kırıklığına uğratmak gerçekten hoş değil.

Kataraktları yüzünden Jiko çok iyi göremiyor ve yürürken daima yanında bir baston taşıyor. Fakat yine de yaşlı ellerini tutmamdan gerçekten çok hoşlanıyor. El ele tutuşmak sanırım ona kendisini daha rahat hissettiriyor, o yüzden ne zaman yan yana yürüsek elinden tutuyorum hemen ve doğruyu söylemek gerekirse bundan ben de hoşlandım. Onun minicik parmaklarının avcumun içinde olmasının verdiği duyguyu sevdim. Güçlü

taraf olmayı ve onun ufacık bedenini kendime yakın tutmayı sevdim. Bu, bana kendimi işe yarar biriymişim gibi hissettirdi. Ben yokken bastonunu kullanırdı. Kendimi bir bastondan daha faydalı hissetmek hoşuma gitti.

Deniz kenarına gitmek için otobüse binmeden evvel Jiko, markette durup piknik için bir şeyler almak istedi fakat park alanının önünde bir yanki* kız grubu vardı, bu yüzden, "Aç değilim," diyerek yalan söyledim. Hepsi de kabarık saçlarını portakal ve sarı tonlarına boyamış, motosikletli çete kızlarıydı. Üzerlerine büyük, siyah kanjiler serpiştirilmiş, parlak neon renklerde, doktorların giydiği tarzda bol ceketler ve inşaat işçilerinin giydiği türden pantolonlar giymişlerdi.

Kapı yanındaki kaldırıma çömelmiş, sakız çiğneyip sigara içiyorlardı. Kızlardan ikisi kendo için kullanılan türden tahta kılıçlara yaslanmıştı. "Kesinlikle hayır, büyükanne, gerçekten aç değilim," diye itiraz ediyordum. Fakat yaşlı Jiko benimle piknik yapmayı canıgönülden istiyordu, ne yapabilirdim ki? O küçük elini sımsıkı tuttum. Tam kızların yanından geçiyorduk ki birden laf atmaya başladılar. Öyle şeyler söylediler ki donakaldım. Daha önce okulda duyduklarıma hiç benzemiyordu; fakat beni asıl şaşırtan, Jiko kadar yaşlı birine böyle şeyler söyleyebilmiş olmalarıydı. Yani yaşlı bir kadına, üstelik de bir rahibeye manko** ve chinchin*** gibi pis lafları nasıl söyleyebilirlerdi? Kızların arasından geçmemiz öyle uzun sürdü ki! Bir an hiç bitmeyecek sandım. Yaşlı Jiko çok yavaş yürüyordu ve onlar da yolumuzu hafiften kapatıyordu. Bağırıp tükürmeye devam ettiler, kalp atışlarımın hızlandığını ve yüzümün kızardığını hissediyordum, yaşlı Jiko ise gözünü bile kırpmadı.

Sonunda markete girdik. Pirinç köftesi ve içecek bir şeyler

**yanki* – suçlu, İngilizce *Yankee* sözünden gelir. Popüler yanki imajını, kaşları tıraş edilmiş, tokkō-fuku denilen, cafcaflı nakışlarla süslenmiş, uzun ve parlak renklerde iş ceketleri giyen sert çocuklar oluşturur. Tokkō-fuku kelimesi, özel saldırı üniforması anlamına gelir ve II. Dünya Savaşı'nda, kamikaze pilotlarından oluşan Özel Saldırı Birliği anlamına gelen Tokkōtai kelimesinden doğmuştur.

***manko* – kancık.

****chinchin* – penis.

bakıp, "Çikolata mı alsak yoksa tatlı fasulye keklerinden mi? Hmmm... ya da ikisinden de mi alsak?" diye aramızda konuşurken bir gözüm hep dışarıda, pencerenin önüne çömelmiş oturan kızlardaydı. Dışarı çıktığımızda bize daha fazla sataşacaklarını biliyordum. Belki de üzerimize bir şeyler atacak ya da çelme takacaklardı. Belki bizi sahile kadar takip edecek ve sonra da erkek arkadaşlarını çağırıp bize tecavüz ettirecek, sonra da öldüresiye dövdürüp okyanusa attıracaklardı ya da belki tahta kılıçlarıyla bu işi kendileri halledeceklerdi. Okuldayken bedenime bu tip şeyler yapabileceklerini düşünerek yeterince pratik yaptığım için kendi adıma pek üzülmüyordum fakat yaşlı Jiko'mun incitilmesi aklım için yepyeni bir şeydi ve bende kusma isteği uyandırdı.

Ama yaşlı Jiko hiç oralı değildi. Tüm dikkatini pirinç köftesi seçmeye vermişti ve sonunda ekşi erik, deniz yosunu ve morina balığı aromalı olanlarda karar kıldı. Çikolatayı benim seçmemi istedi, Pocky ya da Melty Kisses veya ikisi birden... Ama bu kadar önemsiz bir şeye nasıl dikkatimi verebilirdim ki? Çok yaşlıydı ve içinde bulunduğumuz tehlikeyi idrak edemeyecek kadar da kördü. Kapının ardındaki düşmanlarımızdan kendimizi korumak zorundaydım ve o anda, eli sopalı bir düzine yanki kızla nasıl dövüşeceğimin hesabını yapıyordum kafamda. Sahip olduğum tek şeyse zavallı küçük **süpegumdu**!

Jiko'nun kasaya ödeme yapması hayli uzun sürdü -yaşlı insanları ve onların bozuk para cüzdanlarının nasıl olduğunu bilirsin- fakat umursamadım ya da yardım teklif etmedim. Bütün gün içeride kalmak ve nihayet işimiz bitip dışarı çıktığımızda çetenin çoktan gitmiş olduğunu görmek gibi bir umut içerisindeydim ama nerdee! Hâlâ orada, kaldırımda oturmaya devam ediyorlardı. Marketten dışarı adımımızı attığımız anda tükürmeye başladılar ve ne tepki vereceğimizi ölçmeye çalıştılar. Yanlarından bir an önce geçebilmek için Jiko'yu acele et-

meye zorladım fakat yaşlı Jiko'nun nasıl olduğunu bilirsin. Her zaman ağırdan alır.

Kızlar bize laf atmaya başladı ve biz yaklaştıkça sesleri daha da yükseldi ve tizleşti. Birkaçı da ayağa kalktı. Kendimi öne attım fakat tam aralarındayken yaşlı Jiko birden durdu. Yüzünü onlara çevirdi, onları ilk defa görüyormuş gibi dikkatle baktı, sonra da elime asılıp onlara doğru yürümeye başladı. Onu geri çektim ve fısıltıyla, "Dame da yo, obaachama! Iko yo!"* dedim fakat dinlemedi. İleri yürüyüp tam önlerinde durdu ve onlara uzun bir bakış attı, bir şeylere bakarken hep böyle yapardı. Uzun ve sabit bir bakış... Muhtemelen baktığı şeylerin tam formu, kataraktlarının sütlü merceklerine geç yansıyordu. Neon renkli pantolonlar ve büyük, siyah kanjiler işlenmiş mavi, turuncu ve kırmızı renkli ceketler içindeki kızlar, gözlerinin parlaklığı ve çizgileri karşısında şaşırmış olmalılar.

Kimse tek kelime etmedi. Çenelerini ve kalçalarını oynatıp huzursuzca bir o yana bir bu yana kımıldandılar. Sonunda Jiko neye baktığını anladı sanırım. Elimi bıraktı. Nefesimi tuttum. Ve sonra eğilerek selam verdi.

Gözlerime inanamadım. Öyle alelade bir eğilme değildi bu. Yere kapanırcasına eğilmişti. Kızlar **Bu da ne şimdi?** der gibiydi. İçlerinden biri, önde çömelen şişman kız, başını eğer gibi yaptı. Bu öylesine bir eğilmeydi ve kesinlikle saygı dolu falan değildi. En azından suratımıza bir yumruk indirmemişti. Fakat sonra ortada duran ve çete lideri olduğu yüz kilometre öteden anlaşılan kız, şişman kızın kafasına sertçe vurdu.

"Bakayaro," diye azarladı onu. "Chutohampa jenei yo. Chanto ojigi suru no yo!"** Şişman kızı tekrar yumrukladı, sonra ayağa kalktı, avuç içlerini birleştirdi ve iki büklüm olana dek eğilerek derin bir selam verdi. Ekibin geri kalanı da ayağa fırlayıp aynısını yaptı. Jiko onları tekrar selamladı ve beni de dirse-

---

*Dame da yo, obaachama! Ikō yo! – Hayır, bu hiçbir işe yaramaz. Büyükanne, hadi gidelim!

**Bakayaro. Chutohampa jenei yo. Chanto ojigi suru no yo! – Aptal! Yarım yamalak yapma. Selam vereceksen düzgün selam ver!

ğiyle dürttü ve böylece ben de eğildim fakat yarım yamalak bir şekilde. Bunun üzerine Jiko tekrar selam vermemi istedi. İşte şimdi berabereydik. Çünkü şu anda küçük yaşlı Jiko çetemizin lideri ve ben de doğru düzgün selam veremeyen o şişman kız olmuştum. Bence bu o kadar da komik değildi ama çete üyeleri bunu kahkahalarla karşıladılar. Jiko bile gülümsedi, sonra elimi tuttu ve yürümeye devam ettik. Otobüs geldiğinde Jiko pencere tarafına oturdu ve başını çevirip otoparka baktı.

"Bugün hangi omatsuri* vardı acaba?" dedi.

"Omatsuri?"

"Evet," dedi. "Şu gençler ne hoştu, matsuri elbiselerini giymişler. Cıvıl cıvıl görünüyorlardı. Ne festivali olduğunu merak ettim. Böyle şeyleri benim yerime Muji hatırlar hep..."

"Onların matsuri ile alakası yok, onlar çete, büyükanne. Motosikletli piliçler. Yanki kızları."

"Onlar kız mıydı?"

"Kötü kızlar. Küfür ediyorlardı. Bizi döveceklerini sandım."

"Ah hayır," dedi Jiko, başını iki yana salladı. "Hepsi de çok hoş giyinmişlerdi. Rengârenklerdi."

*omatsuri (お祭り) – Festival.

2

"Bir dalgayı dövdün mü hiç?" diye sordu Jiko, kumsaldaydık. Pirinç köftelerimizi ve çikolatalarımızı yemiş, vakit öldürüyorduk. Jiko, küçük, ahşap bir banka oturmuştu ve ben de ayaklarının dibinde kuma uzanmıştım. Güneş batmak üzereydi. Jiko, beyaz, ıslak bir el havlusunu kel kafasının etrafına sarmıştı ve gri pijamalarının içinde oldukça huzurlu görünüyordu. Sıcaktan bunalmış ve terlemiştim. Yerimde duramıyordum fakat mayomu getirmemiştim. Yüzmeyi de çok istemiyordum zaten. Ancak onun sorduğu şey bu değildi.

"Dalgayı dövmek mi?" diye tekrarladım. "Hayır. Tabii ki hayır."

"Dene. Suya git ve en büyük dalga gelene dek bekle ve geldiğinde ona bir yumruk at.

Sağlam bir tekme at. Bastonla vur. Haydi. Ben de seyredeceğim." Bastonunu bana uzattı.

Uzaktaki bir iki sörfçünün dışında etrafta başka hiç kimse yoktu. Jiko'nun bastonunu alıp yürüdüm ve sonra onu kendo kılıcıymış gibi başımın üzerinde sallayarak okyanusun kenarına kadar koştum. Dalgalar iriydi ve kumsalda kırılıyordu, ilk gelen dalgaya savaştaki samuraylar gibi kiayeeee! diye bağı-

rarak koştum. Dalgaya bastonla vurup onu parçalara ayırdım fakat dalgaların ardı arkası kesilmiyordu. Dönüp kumsala koşmak istedim fakat bir sonraki dalga beni yere düşürdü. Ayağa kalktım ve tekrar tekrar saldırdım ve her defasında deniz beni kum ve köpüğe boğup kayalara doğru itti. Aldırmadım. O keskin soğuk kendimi iyi hissettirdi bana. Dalgaların şiddeti, güçlü ve gerçek hissettirdi ve burnuma dolan tuzun acılığında sert bir lezzet vardı.

Tekrar tekrar denize koştum, ayakta duramayacak kadar yorulana dek dalgaları dövdüm. En son dalgayla yere yığıldım, öylece uzanıp dalgaların beni yıkamasına izin verdim. Acaba kalkmasam ne olurdu diye merak ettim, bedenimi bıraksam. Denizde sürüklenir miydim? Köpek balıkları bacaklarımı yer, organlarımı silip süpürürdü belki. Küçük balıklar parmak uçlarımla beslenirdi. Güzel beyaz kemiklerim, anemonların çiçek misali büyüyüp serpildiği okyanusun dibini boylardı. İnciler de belki göz yuvalarımda dinlenirdi. Ayağa kalktım ve yaşlı Jiko'nun yanına gittim. Başındaki küçük havluyu çıkarıp bana uzattı.

"Maketa," dedim, kendimi kumlara atarken. "Kaybettim. Okyanus kazandı."

Gülümsedi. "İyi hissettirdi mi?"

"Hıhı," dedim.

"Güzel," dedi. "Bir pirinç köftesi daha ister misin?"

3

Bir süre daha oturup şortumun ve tişörtümün kurumasını bekledik. Kumsalın aşağısında, az ileride sörfçüler suya düşüp düşüp gözden kayboluyorlardı. Onları işaret ederek, "Dalgalar onları da dövüyor," dedim.

Jiko gözlerini kıstı fakat boşluğun çiçeklerinin ardından onları göremedi.

"Orada," dedim. "Şunu görüyor musun? Adam ayağa kalktı... evet... evet... ah, yine düştü." Güldüm. İzlemek keyifliydi.

Jiko benimle aynı fikirdeymiş gibi başını salladı. "Yukarı ve aşağı, aynı şey," dedi.

Tipik Jiko yorumu. Ben burada yakışıklı erkeklerin sörf yapmasını izlemeye çalışırken onun tek yaptığı, konuyu yine varoluşun doğası olan nottwoya* getirmek. Fakat onunla tartışmamam gerektiğini biliyorum çünkü kazanan her zaman o oluyor. Bu biraz şu tak-tak şakası gibi, hani sen "Kim o?" dersin ve böylece diğer kişi de espriyi patlatır. Yani anlayacağın, avantajlı konumda olan o. Bu yüzden, "Hayır, bu aynı şey değil. Sörfçü için geçerli değil," dedim.

"Evet," dedi. "Haklısın. Aynı değil." Gözlüğünü düzeltti. "Ama farklı da değil."

---

*nondualistic – ikiliksiz, *funi* (不二), İngilizce "not" + "two" kelimelerinden.

İşte, ne demek istediğimi anlıyorsun, değil mi?

"Bu farklı, büyükanne. Sörfün temel amacı, dalganın üzerinde durmaktır, altında değil."

"Sörfçü, dalga, aynı şey."

Neden umursadığımı bilmiyorum. "Bu çok aptalca," dedim. "Sörfçü bir insandır ve dalga da sadece bir dalgadır. Nasıl aynı olabilirler?"

Jiko, okyanusun ötesine, denizle göğün buluştuğu noktaya baktı. "Dalga, okyanusun derinliklerinden doğar," dedi. "İnsan ise dünyanın derinliklerinden. Bir insan, dünyadan doğar ve dalga gibi yuvarlanır, ta ki tekrar batana kadar. Yukarı, aşağı. İnsan, dalga."

Kıyı üzerindeki dik bir kayalığı işaret etti. "Jiko ve dağ aynı şey. Dağ büyük ve uzun süre yaşar. Jiko küçük ve uzun süre yaşamayacak. Tek fark bu."

Dedim ya, yaşlı Jiko'mla edebileceğin sohbetlerin tipik bir örneği işte bu. Neyden bahsettiğini hiçbir zaman tam olarak anlamadım ama nezaketini ve bana açıklamaya çalışmasını seviyordum.

Tapınağa dönme vakti gelmişti. Şortum da tişörtüm de kurumuştu ve bedenim tuz yüzünden feci kaşınıyordu. Jiko'nun elinden tutarak ayağa kalkmasına yardım ettim ve otobüs durağına yürüdük. Hâlâ dalgalar hakkında söylediklerini düşünüyordum, beni üzmüştü; çünkü onun küçük dalgasının uzun ömürlü olmayacağını biliyordum ve yakında denize karışacaktı. Suyu tutamayacağımı bilmeme rağmen uzaklara akmasını önlemek için minik elini sıkıca kavradım.

Ruth

1

Suya tutunamaz ya da onun sızıp uzaklaşmasına mani olamazsın. Tsunamiyi takip eden haftalarda, her ne kadar her şey için çok geç kalınmış olsa da Fukushima nükleer bölgesindeki yakıt çubuklarını soğutmak ve reaktör erimelerini engellemek amacıyla binlerce ton deniz suyunu reaktörün araçlarına pompaladıkları zaman TEPCO bu gerçeğin farkına varmıştı. Buna "besle ve sızdır" stratejisi adı verilmişti ve bu, muhafaza edilip sızmaması gereken günlük 500 ton yüksek radyasyonlu su oluşmasına neden olmuştu.

Pasifik'in diğer ucunda, Ruth dikkatini afet raporlarına yöneltti. Uluslararası Atom Enerjisi Bürosu olayı yakından takip ediyor ve reaktörleri kontrol altına almak için verilen nafile uğraşların tüm detaylarını, 2011 Fukushima Nükleer Kaza Güncelleme Defteri'nde gün gün yayımlıyordu.

İşte, 3 Nisan tarihli günceden çok kısa bir alıntı:

> 2 Nisan'da, Birim 1 türbin binası tabanındaki suyun soğutucuya transferi için Birim 1 soğutucu depolama tankından basınç düşürme havuzunun denge tankına su transferi başlatıldı.

Ayrıca yine 2 Nisan'da, Birim 1 türbin binası tabanındaki suyun soğutucuya transferi için Birim 2 soğutucusundan soğutucu depolama tankına su transferi başlatıldı.

Bu güncenin her bir sayfası, pompa ve boruların, denge tanklarının ve besleme suyu borularının, içeri alma ve aşılama hatlarının, basınç düşürme havuzlarının, hendek ve tünellerin ve suyu tutmak amacıyla taşmış olan bodrum katların karmaşık sistemleriyle detaylandırılmıştı.

3 Nisan tarihli güncede ilk defa bir çatlaktan bahsedilmişti, 2 numaralı reaktörün altındaki bir sızdırmaz çukurun yan duvarında, deniz suyu giriş noktasının yanındaydı. Reaktörlerin otuz kilometre kadar uzağından alınan deniz suyu numunelerinde, kazadan önceki ölçümlerden binlerce kat daha yüksek oranda, yüksek yoğunluklu radyoaktif iodin-131 ve sezyum-137 bulunmuştu. Sızdırmaz çukurlarda sızıntı vardı; *The New York Times*'ın sonradan raporladığı gibi nehirlerdeki su, yüksek oranda radyoaktif madde içeriyordu ve bu sular doğrudan denize akıyordu.

4 Nisan tarihli güncede TEPCO'nun, Japon hükûmetinden 11,500 ton kontamine suyu Pasifik Okyanusu'na boşaltma izni aldığı raporlandı. Bu miktardaki su, hemen hemen beş olimpik havuzun alacağı suya eş değerdi.

5 Nisan tarihli güncede boşaltımın başladığı raporlandı. İşlem beş gün sürdü.

Kontamine sudaki radyoaktif oran, yasal sınırın yüzlerce kat üzerindeydi. Fakat Pasifik Okyanusu çok genişti ve TEPCO bunda bir problem görmedi. Günceye göre şirket, nükleer tesisin yakınlarında, yıl boyunca her gün deniz yosunu yiyip denizden avlanan insanların alacağı radyasyon dozunun 0,6 milisievert daha artacağını ve bu dozun insan sağlığı için tehlike arz edeceğini ortaya koymuştu. Şirket, balıklar üzerindeki sonuçları değerlendirmemişti.

Bilgi de tıpkı su gibiydi, onun da sızmasını engellemek zordu. TEPCO ve Japon hükûmeti, reaktör erimesine ilişkin haberleri durdurmayı denedi ve bir süre, radyasyonlu bitkilerle çevrili bölgedeki tehlikeli radyasyon değerleri hakkındaki önemli bilgileri başarıyla sakladı fakat bir gün bilgi sızmaya başladı. Japonlar sabırlı olmaları ve çabuk sinirlenmemeleri ile övünürler; fakat yönetimde süregiden beceriksizlik, söylenen yalanlar ve gerçeklerin gizlenmesi insanların içindeki uyuyan devi uyandırdı.

2

Orta Çağ Japonya'sında, insanlar depremlerin adaların altında yaşayan öfkeli bir yayın balığı yüzünden olduğuna inanırlardı.

Erken dönem efsanelerinde, *mono-iu sakana* veya "Konuşan Balık", göl ve nehirlerin hâkimiydi. Doğaüstü güçleri olan balık insan şekline girebilir ve insanların dilini konuşabilirdi. Eğer herhangi bir insan onun su krallığında bir suç işlerse ona görünür ve uyarırdı. Eğer suçlular bu uyarıyı dikkate almazlarsa çileden çıkan *mono-iu sakana*, sel ve başka doğal afetler göndererek onları cezalandırırdı.

On dokuzuncu yüzyılın ortalarında, *mono-iu sakana*, öfkeli kuyruğuyla dalgaları döverek yeryüzünde titreme ve sallantılara sebep olan, balinaya benzer, olağanüstü büyük bir yaratığa, *jishin namazu*'ya ya da bir diğer adıyla Deprem Balığı'na dönüştü ve onu zapt edebilecek tek şey, Kashima tapınağında yaşayan Kashima tanrısının kontrol ettiği dev bir taştı.

Taşın adı *kaname-ishi* idi, tercüme edilemeyen bir Japon terimi olan kelime, "kilit taşı", "kenet taşı" veya "mıknatıs taşı" gibi anlamlara geliyordu. Kashima tanrısı, yayın balığının baş ve kuyruğunu yere sabitlemek için *kaname-ishi* kullanıyordu. Eğer

Kashima tanrısı uyur ya da dikkati dağılır veya başka bir sorunu çözmek için oradan uzaklaşırsa yayın balığının kafasındaki baskı kalkardı. Balık çırpınıp kıpır kıpır hareket etmeye başlar ve bu da depreme neden olurdu.

Kashima tapınağına giderseniz pek bir şey görmezsiniz çünkü taşın büyük kısmı yerin altına gömüldü. Toprak üstünde kalan küçük, yaklaşık otuz santimetre yüksekliğindeki yuvarlak kısmı ise bir çatı ile korunmakta ve bakana topraktan doğmak üzere olan bir bebeğin kafatası izlenimini vermektedir. Yerin altında kalan kısmının ne büyüklükte olduğunu tahmin etmek imkânsızdır. Japon adalarının kaderinin, büyük bir kısmı toprak altında kalan ve öfkeli bir deprem balığını zapt edebilecek kadar büyük ve ağır olan bir kilit taşına bağlı olduğunu sanmak ne şaşırtıcı!

3

Deprem Balığı yaratabileceği tahribat ve felakete rağmen tamamen kötü niyetli bir balık değildir. İyi olan yönleri de vardır. Deprem Balığı'nın alt türü olan *yonaoshi namazu* ya da Dünyayı Silkeleyen Balık, toplumdaki politik ve ekonomik yozlaşmayı şöyle bir sallayarak iyileştirebilir.

Dünyayı Silkeleyen Balık'a duyulan inanç, özellikle zayıf ve etkisiz yönetimlerin, güçlü ticari sınıfların yanı sıra anormal hava koşulları ve mahsul kıtlığı, açlık, kentsel ayaklanmalar ve genellikle kargaşayla sonuçlanan geniş çaplı haç yürüyüşlerinin hüküm sürdüğü on dokuzuncu yüzyıl başlarında oldukça yaygındı.

Dünyayı Silkeleyen Balık, çalışan nüfusun yüzde birlik kısmını oluşturan iş adamları sınıfını hedef almıştı ve bu sınıfın fiyat sabitleme, karaborsa ve rüşvet uygulamaları, ekonomik durgunluğa ve politik yozlaşmaya neden olmuştu. Öfkeli yayın balığı gönderdiği yıkım ve felaketlerle depremlere neden olurdu, ardından kentin yeniden inşası için zenginlerin servetlerini bağışlamaları gerekirdi ve böylece çalışan kesim için depremzedeleri enkazdan kurtarma, moloz temizleme ve inşaatta çalışma gibi işler yaratılırdı. Servetin yeniden dağıtımı ile ilgili dönemi hic-

veden karikatüristler, Dünyayı Silkeleyen Balık, zengin tüccar ve şirket patronlarını altın paralar kusmaya ve sıçmaya zorlarken, işçilerin bu altınları cebe attığı karikatürler çizerdi.

Fakat ne yazık ki depremler her zaman hasarla sonuçlanır ve yayın balığı da çoğu zaman pişmanlık duygusuyla dolardı. Dokunaklı bir çizimde, *seppuku namazu*, İntihar Eden Yayın Balığı, neden olduğu ölümlerden özür dilercesine midesini dilimlere ayırırken gösterilmişti. Altın paralar, belindeki geniş yarıktan dökülüyordu. Bir eliyle kutsal bağırsak bıçağını kavramış midesine bastırıyordu. Diğer elinde tuttuğu külçe altınıysa insanlara ikram ediyordu, başının üzerinde yer alan Kashima tanrısı ve ölülerin ruhları onu seyrediyordu.

4

Yayın balığı ile depremler arasındaki ilişki, modern zamanlarda da devam etti. Yure Kuru adlı cep telefonu uygulaması, kullanıcılarına gelmekte olan depremin, merkez üssü, geliş zamanı ve sismik yoğunluğu hakkında bilgi veriyor. Yure Kuru "Sarsıntı Geliyor" anlamına geliyor ve yeni logosu da kafasından iki yıldırım demeti çıkan ve suratında aptal bir gülümseme olan yayın balığı.

"Sevimli," dedi Oliver, iPhone'una uzanırken. "Bu uygulamayı indirmeliyiz. Burada da büyük bir deprem olacak, acaba uygulamada Whaletown da var mıdır?"

Akşam yemeği olarak, deniztarağı ve istiridyeden yapılma türlü, ev yapımı biberiyeli ekmek, seradan koparılmış bebek lahana ve hardal otu salatası yemişler, şimdi de salondaki şöminenin karşısında oturuyorlardı. Hâlâ şubat ayında olsalar da Oliver kış ayları için de yeşillik depolamayı başarmıştı.

"Stuttgart'ta, ailemin büyüdüğü yerde, Neckar Nehri'nin dibinde yaşayan devasa yayın balıkları vardı. Deprem öncesi su yüzeyine çıktıkları zaman haricinde hiç kimse onları görmezdi. Kocaman bıyıklı şeyler, ağırlıkları dört yüz, beş yüz kiloya yakındı."

"O kadar büyükler miydi?"

"Babamın söylediği bu ama artık pek kalmadı. Öylesi büyük bir yayın balığını artık Çernobil dışında hiçbir yerde göremezsin. Bir düzinesi orada, eskiden reaktörlerdeki soğutuculara soğutma suyu taşıyan bir kanalda, demir yolu köprüsünün altında yaşıyor. Artık hiç kimse orada balık avlamıyor, bu sayede yayın balıkları gelişebildi zaten. Öyle ki bazıları dört-dört buçuk metre uzunluğa ulaştı. Onlar dipten beslenirler ve anlaşılan çamurda hâlâ yüksek miktarda radyoaktif madde var fakat yayın balıklarının buna itiraz eder gibi bir hâli yok."

Ruth, bir kez daha deniztaraklarını düşündü. Üstlerindeki çamurun ve kumun çıkması için onları yirmi dört saat boyunca verandada arınmaya bırakırdı. Bunun için bir yöntemi vardı, deniztaraklarını, içine bir avuç mısır unu, biraz da paslı çivi eklediği deniz suyuyla dolu kovalarda bekletirdi. Suyu gün içinde defalarca çalkalar ve on iki saat geçtikten sonra değiştirirdi.

Bu yöntemi bir romanda okumuştu fakat hangisinde okuduğunu hatırlamıyordu. Hikâye, anımsadığı kadarıyla Maine ya da Massachusetts'te ya da belki Rhode Island'da yazlık evi olan bir ailenin hayatı üzerineydi. Annelerinin kabuklu yumuşakça pişirmeyi bildiği, uzun boylu, sarışın çocukların ve onların konforlu hayatlarının anlatıldığı ve güzel yaz insanlarının yaşadığı Doğu Körfezi yerleşkesini anlatıyordu. Bu harika New England ailesi deniztaraklarını yediklerinde o rahatsız edici kumlar bembeyaz, güçlü dişlerinin arasına girmezdi. Hamptonslardı galiba. Hafıza ne tuhaf şeydi. Romanın konusu ve bu tekniğin neden etkili olduğu Ruth'un zihninden uçup gitmesine rağmen annenin kum temizleme tekniği onunla kalmıştı.

Bunu Oliver'a anlattığında, Oliver bir teori geliştirmişti. "Sanırım iki şey var. Mısır unu kesinlikle besin maddesi; deniztarakları mısır ununu yediğinde bu, onların sindirim sistemlerindeki yeşil şeyleri ve bağırsaklarını temizliyor."

Ruth, kocasının açıklamasını dinlerken türlü için patates doğruyordu. Bıçağı ustalıkla kullanırken ve Oliver'ı dinlerken, romandaki anneyi net bir şekilde gözünde canlandırabiliyordu. Kaliteli beyaz kumaştan uzun bir elbise giymişti. Onun deniztaraklarının bağırsaklarının içinde yeşil kirler olmazdı.

"Bu işlemin ilk aşamasıydı," dedi Oliver. "Biyolojik nedendi bu. İkinci aşama ise elektrokimyasal. Tuzlu su, iyonik bir solüsyondur ve elektrolit işlevi görür. Paslı çivi, demirden yapılmıştır ve iletken görevi görür, sanırım, deniztaraklarının vücutları da farklı değil."

Hampstonlardı galiba, diye düşünüyordu Ruth. Kum tepelerinin ve Atlantik esintilerinin olduğu bir yerdi, yeşil beyaz tenteleri ve keten beziyle kaplanmış şezlongları vardı. Anne, etekleri akşam rüzgârıyla şişen beyaz bir elbise giyerdi ya da şort, evin büyük pencerelerinde tül perdeler uçuşurdu.

"Çiviyi tuzlu suya batırdığında," dedi Oliver, "deniztaraklarını rahatsız edip kumlarını dökmelerine neden olan küçük bir elektrik akımı oluşur."

Fakat romandaki sahneyi başka bir şeyle karıştırmış da olabilirdi. Belki de deniztarağı dolu kovaya paslı çivi koyan, rüzgârda beyaz elbisesinin etekleri uçuşan o sarışın anne değildi. Gözünde canlanan kadın böyle şeylerle uğraşacak birine benzemiyordu. Belki kovaya çivi koymak eski bir Japon hilesiydi ve Ruth da bunu annesinden ya da annesinin Japon arkadaşlarından birinden duymuştu.

"Şimdi toparlarsak," diye sonuç kısmına geldi Oliver. "Aynı anda hem besleyip hem de elektrolit vererek dışkılamalarını ve tükürmelerini sağlıyorsun."

Ruth bir yandan elinin tersiyle gözünden akan yaşları silerken bir yandan da soğan doğruyordu. "Aslında," dedi, "roman daha ziyade bir aile hakkındaydı. Buz gibi içeceklerini uzun bardaklarda içen, beyazlar içinde tenis oynayan ve insan ilişkileri

iyi olan bir aile hakkındaydı galiba. Elektrokimya ile ilgili bu tip detaylara yer verilmemişti."

Oturma odasında, şöminenin karşısında yemeklerini yediler ve rüzgârın iniltisini dinlediler. Öyle beyaz, tiril tiril elbiseler giymek için burası fazla soğuktu ve ayrıca Kuzeybatı Pasifik'te insanlar polipropilen ve sentetik kumaşlardan yapılan daha pratik elbiseler giyerdi fakat Ruth bundan şikâyetçi değildi. Ateş güzeldi ve türlü, krema ve zengin aromasıyla lezzetliydi. Bunun kökeni ya da açıklaması ne olursa olsun çift kabuklu yumuşakçaları temizleme tekniği işe yaramıştı ve deniztarakları etliydi, kumdan da tamamen arınmıştı. Kedi de türlüyü sevmişti. Yemek boyunca etraflarında dolanmış ve çorba kâselerini yalamaya çalışmıştı. Oliver onu eliyle uzaklaştırmaya çalıştığında ona bir pençe atmıştı. Oliver da onu yakalayıp kafasını yere bastırmıştı. İtaat etmeye zorlanmış ve kırgın olan Pesto onlara arkasını dönerek oradan uzaklaşmıştı. Şimdiyse küskün küskün ateşe bakıyordu.

"Çok yazık," dedi Oliver. "Yure Kuru'yu indirebilirim fakat sadece Japon Meteoroloji Kurumu'nun verdiği verilerle çalışıyor. Kanada'da olacak depremler hakkında bir şey öğrenemeyeceğiz yani."

Ruth alevlere baktı. "Kanada'nın güvenli olduğunu sanıyordum."

"Hiçbir yer güvenli değildir," dedi Oliver. "Tamam, indirdim. Artık Japonya'da olan tüm sismik hareketlerden haberdar olacağız."

"Belki de uygulamayı kullanabilmen için Japonya'ya gitmeliyiz."

"Japonya'nın buraya geldiğini düşünürsek belki de gitmemize gerek yoktur."

5

"Ne?"

"Japonya buraya geliyor."

"Sen neyden bahsediyorsun?"

"Deprem," dedi Oliver, "Japon kıyılarını bize yaklaştırdı."

"Gerçekten mi?"

Oliver şaşırmış görünüyordu. "Hatırlamıyor musun? Kıtasal levhaların serbestçe hareket etmesi, merkez üssündeki kara kütlesinin kırk santimetre kadar bize doğru kaymasına neden oldu."

"Bunu bilmiyordum."

"Hayır, biliyordun. Konuştuk bunu. Aynı zamanda gezegen kütlesinin de çekirdeğe yaklaşmasını sağladı ki bu da yerkürenin dönme hızını artırdı. Dönme hızının artmasıyla günler kısaldı. Şimdi günlerimiz daha kısa."

"Öyle mi? Ama bu korkunç!"

Oliver gülümsedi. "Annen gibi konuştun..."

Ruth bu yorumu duymazdan geldi. "Ne kadar zaman kaybettik?"

"Çok değil. Bir günde, bir nokta sekiz milyon saniye kadar yanılmıyorsam. Bakmamı ister misin?"

"Hayır, sözüne güveniyorum."

"Bunun hakkında konuşmuş olduğumuzdan eminim," dedi Oliver. "Bütün internet haberlerinde vardı. Hatırlamıyor musun?"

"Tabii ki hatırlıyorum," diye yalan söyledi Ruth. "Günlerin ne kadar kısaldığını düşünüyordum ben de. Ben sadece bana öyle geldiğini zannetmiştim."

Nao

1

Yaz sonuna doğru, Jiko'nun da yardımıyla kendimi daha güçlü hissediyordum. Sadece bedenim değil, zihnim de güçleniyordu. Bir süper kahramana dönüşüyordum, Samuray Kız Jubei-chan gibi. Ama ben sadece Nattchan'dım, Efendi Buda'nın bana bahşettiği yeteneklerle dalgalara karşı verdiğim, sürekli kaybetsem de vazgeçmediğim savaşa, inanılmaz acılara ve sıkıntılara dayanabilen bir Süper Rahibe! Jiko, süpegumu geliştirmem ve saatlerce hiç kımıldamadan zazen meditasyonu yapmam için beni teşvik ediyordu, hatta bana hondoda otururken ya da gece yatağımda uzanmışken etrafımda uçuşan sinekler dâhil hiçbir şeyi öldürmemenin yolunu gösteriyordu. Öyle ki beni ısırdıklarında bile onları ezmemeyi ve ısırıklarını kaşımamayı öğrendim. Önceleri, uyandığımda yüzüm ve kollarım sinek ısırıklarından şişmiş olurdu fakat yavaş yavaş kanım ve derim gelişip zehirlerine uyum sağlamaya başladı ve ne kadar ısırılırsam ısırılayım şişlikleri sıkmadım. En sonunda benimle sinekler arasında hiç fark kalmadı. Derim artık sineklerle beni ayıran bir duvar değildi ve kanım da onların kanıydı. Kendimle oldukça övünüyordum, o nedenle gidip Jiko'yu buldum ve ona söyledim. Gülümsedi.

"Evet," dedi, koluma pat pat vurarak. "Sinekler için tam bir ziyafet."

Jiko bana biz gençlerin sürekli egzersiz yapması gerektiğini söyledi. Kendimizi her gün yormamız gerekiyormuş, yoksa bazı tehlikeli düşüncelere ve hayallere sahip olabilirmişiz. Ve bunlar da tehlikeli eylemlerle sonuçlanabilirmiş. Gençlerin tehlikeli davranışları hakkında yeterince fikir sahibi olduğum için ona hak verdim ve o yüzden beni her gün mutfakta Muji ile çalıştırmasından gocunmadım. Muji'nin burada olmamdan mutlu olduğunu biliyorum çünkü kendisi söyledi. Ben gelmeden önce tek bir rahibeye düşen iş yükünün çok fazla olduğunu anlatmıştı. Daha önce söylemiş olmam lazım, tapınakta yaşamanın nasıl bir şey olduğunu anlaman için buradaki hayatın tamamıyla farklı olduğunu ve her şeyin yirmi birinci yüzyıl ölçülerine göre yüz kat daha fazla zaman aldığını bilmen gerekir.

Muji ve Jiko hiçbir şeyi ziyan etmezler. Her bir lastik bandı ve poşetlerin ağzını bağlamada kullanılan bükme telini, her kâğıt parçası ve kumaş artığını dikkatle toplar ve yeniden kullanırlar. Muji'nin naylon poşetlere karşı tuhaf bir sempatisi var. O poşetleri bana sabun ve su ile özenle yıkattırıp, gün ışığını yakalayıp, denizanası gibi rüzgârda dalgalanarak kuruyabilsinler diye dışarıya astırırdı. Bunları yapmaktan gocunmadım hiç çünkü yapacak başka hiçbir şeyim yoktu; fakat bana sorarsan fazla zaman alan bir işti. Eski poşetleri atıp yenisini almanın daha kolay ve hızlı olacağını ve böylece onların da zazene daha fazla zaman ayırabileceğini söylemeye çalıştım; fakat Jiko itiraz etti. "Zazen yapmak ya da buzdolabı poşetlerini yıkamak, aynı şey," dedi.

Bir şey, sadece gerçekten kırılmış ve tamir edilemeyecek kadar kötü durumdaysa atıyorlardı ve sonra da atılan şeylerin ardından tören düzenliyorlardı. Ucu kıvrılan ya da kırılan bütün iğneleri yıl boyunca topluyor ve yılda bir defa hepsi için bir

anma ayini düzenliyorlardı. İlahiler söylüyor, sonra da onları bir parça soya peynirinin üzerine saplıyorlardı. Böylece kırık iğneler yumuşak bir yerde huzur içinde uyuyabiliyordu. Jiko, her şeyin, hatta eski ve işe yaramaz olsalar bile, bir ruhu olduğunu düşünüyor, bu yüzden bize hizmet veren her şeyi teselli edip onurlandırmamız gerektiğini söylüyor.

Gördüğün gibi bütün bu fazladan işler için etrafta genç birinin olması gerçekten faydalı, böylece daha fazla erik ve lahana toplayabiliyor, daha fazla su kabağı ve turp kurutabiliyor ve tapınak bahçesine de daha iyi bakabiliyorduk. Bazen tapınak cemaatinden yaşlı ve hasta olanları da ziyaret ediyorduk ve onların bahçelerindeki otları da ayıklıyordum.

Sabahları beşte kalkıp onlarla zazen yapmaya başlamıştım ve adaklar adandıktan, ayin ve soji* bittikten sonra, Muji kahvaltıyı hazırlarken Jiko, aşağıdaki yola kadar koşmamı ve tekrar tapınağa çıkmamı isterdi. Bacaklarım spagetti gibi olmuş bir hâlde nefes nefese son birkaç basamağı tırmanırken beni karşılamak için tapınağın siyah beyaz kedisi Chibi ile birlikte merdiven başında bekler, bana bir havlu ve bir sürahi soğuk su uzatırdı ve suyu içmemi seyrederdi.

Bir defasında, "Güçlü bacakların var," dedi. "Güzel ve uzun. Güçlü."

Mutlu oldum ve koşmaktan çoktan kıpkırmızı olmuş olmasaydım yanaklarım bile kızarabilirdi.

"Babanın bacaklarını almışsın," diyerek devam etti. "O da güçlü bir atletti. Senden biraz daha hızlıydı."

"Onu da böyle aşağı yukarı koşturdun mu?"

"Tabii ki. Aklından tehlikeli düşünceler geçen genç bir çocuktu. Sürekli egzersize ihtiyacı vardı."

Sürahide kalan suyu başımdan aşağı döktüm ve kafamı silkeledim. Saç uçlarımdan uçuşan su damlaları Chibi'yi ıslatınca kedi sıçrayıp uzaklaştı.

---

*söji (掃除) – Temizlik.

"Chibi, özür dilerim," diye bağırdım fakat tabii ki beni duymazdan geldi. Sırtı bana dönük bir şekilde uzakta oturdu ve kendisini yalamaya başladı. Ciddi ciddi kırılmış görünüyordu fakat sonuçta bir kediydi, üzerime alınmadım.

"Babamın hâlâ tehlikeli düşünceleri var," dedim beni görmezden gelen kediyi seyrederken. "Belki buraya geri dönmeli ve burada bizimle yaşamalı. Belki ona tekrar nasıl güçlü olunacağını öğretebilirsin. Aşağı yukarı koşturabilir, zazen yapabilir, bahçede çalışabilir..."

Düşündükçe bu fikir daha da mantıklı gelmeye başlamıştı ve ben farkına varmadan kelimeler ağzımdan dökülüvermişti. "Lütfen büyükanne! Çok ciddiyim. Babamın yardıma ihtiyacı var!"

Ona babamın tren yoluna düştüğü geceyi ve annemin buna yalnızca bir kaza gözüyle baktığını, babamın gün boyu evden dışarı çıkmadığını fakat gece geç saatlerde çıkıp saatlerce dışarıda kaldığını, bunu bildiğimi çünkü geri dönmemesinden korktuğum için giderken uyanıp o dönene kadar sesleri dinlediğimi anlattım. Hatta bir gece, daha fazla dayanamadığımı ve gizlice onu takip ettiğimi... Birini mi takip ediyordu yoksa bir âşığı mı vardı bilmek istiyordum. Varsa bu annem için çok kötü olurdu ama en azından babama bir yaşama sebebi verirdi.

Jiko'ya bunu bilmem gerektiğini ve o yüzden de onu gölgelerde ve duvar diplerinde saklanarak caddeler boyu takip ettiğimi anlattım. Ne yöne yürüdüğüne aldırış etmiyordu, ayakları bilgisayar sınıfında öğrendiğimiz rastgele algoritma uygulamaya programlanmış robot gibi gidiyor fakat kapalı zihni nereye gittiğini fark etmiyordu. Belki de bir uyurgezerdi. Bilmediğim mahallelerden geçti, bazı sokaklar çok eski, dar ve kavisliydi, kaybolduğumuzdan endişelendim. Hiç durmadı ve hiç kimseyle konuşmadı ya da bir şey satın almadı, otomatlardan sigara ya da bira bile. Şimdi düşünüyorum da caddede yürürken hiçbir

insanın yanından da geçmemiştik. Belki de onun programına, bazı robotların önüne çıkanlara çarpmasına engel olmak için hazırlanmış bir uzak durma algoritması işlenmişti.

Saatlerce yürüdük. Korkmuştum çünkü tek başıma eve dönüş yolunu asla bulamazdım ve onu takip ettiğimi bilmesini de istemiyordum. Fakat sürekli yürümekten de bitap düşmüştüm. Tam o sırada son dönüşü yaptı ve o karabasanda gördüğüm Sumida Nehri yanındaki küçük parka geldik. Tam da rüyamda gördüğüm gibiydi, salıncaklı bir oyun alanında bir kaydırak ve bir de tahterevalli vardı ve babamın gideceği yeri biliyordum. Doğrudan salıncaklara yönelip bir tanesine oturdu. Sırtı bana dönüktü. O yüzden arkasından dolaşıp beton pandanın arkasına saklandım. Böylece yüzünü görebilirdim. Bir tane sigara yakıp içine çekti ve üfledi. Yüzü suya bakıyordu, sonra bacaklarını ileri geri ittirip sallanmaya başladı, yükseldikçe yükseldi. Dişlerinin arasına sıkıştırdığı sigarasıyla gayet ciddi olduğunu söylercesine sırıtıyordu. Göğe değecek kadar yükselmek ve salıncak tam tepedeyken kendini bırakıp, alçak güvenlik duvarını aşarak Sumida Nehri'ne savrulmak istiyor gibiydi. Böylece orada boğulabilir, bedeni dibe batarak bir kappaya ya da devasa bir yayın balığına yem olabilirdi. Yemin ederim, ellerinin salıncağın zincirlerini bıraktığı anı, bedeninin oturaktan fırladığını, kol ve bacaklarının yaklaşan havayı kucaklar gibi açıldığını ve karanlık, derin suyu görebiliyordum. Kendimi, Hayır... hayır... hayır! diye fısıldarken buldum ve kalbim, salıncağın hareketleriyle bir atıyordu sanki. Şimdi... şimdi... şimdi!

Fakat düşündüğüm gibi olmadı. Zinciri bırakmadı, sonra hızı azaldı ve gökyüzünde çizdiği daireler küçülmeye başladı. Şimdi neredeyse hareket etmiyordu ve plastik sandaletli ayakları toprakta bıraktığı amaçsız halkaları takip ederek bir ileri bir geri yerde sürünüyordu. Ayağa kalktı, güvenlik duvarına yürüdü ve aşağıya baktı. Sonra sigarasından son bir nefes daha çekti

ve izmariti nehre fırlattı. Uzun bir süre orada durdu, yağlı suya baktı. Duvara tırmanıp suya atlamasından korkuyordum. Saklandığım yerden çıkıp onu durdurmak istedim.

"Fakat yapmadın," dedi Jiko.

"Hayır, yapacaktım fakat o sırada suya arkasını dönüp tekrar yürümeye başladı."

"Onu takip ettin mi?"

"Evet. Eve yürüdü. Bir süre apartmanımızın dış kapısında bekledim ve sonra artık uyumuştur diyerek sessizce kendi anahtarımla eve girdim. Beni duyduğunu zannetmiyorum çünkü çoktan horlamaya başlamıştı bile."

Yaşlı Jiko başını salladı. "Çocukken de uykusu derindi."

"İşte, sence de buraya gelip bizimle kalması gerekmez mi?" diye sordum. "Bence bu ona çok iyi gelir. Tapınak merdivenlerini tırmandığımızda yüzündeki ifadeyi görmeliydin. Çok mutlu görünüyordu."

"O burayı her zaman sevdi," dedi Jiko.

"O zaman geri dönmeli, değil mi?"

Kesinlikle hiçbir anlam ifade etmeyen şu Japonca yanıtlardan birini verdi yine. "Maa, soo kashira,"*

*Maa, sō kashira – Bakalım, göreceğiz.

2

Ağustos ayı, tahmin edemeyeceğin kadar çok sıcaktı. Öğleden sonraları Jiko ve Muji, komşulara çiçek düzenlemeyi ya da sutra söylemeyi öğretirken benim de yaz tatili ödevlerimi yapmam bekleniyordu. Gözden uzak olmak için kendimi engawanın havuza bakan tarafına sürükledim. Kulağımda kulaklıklarımla kalın ağaç kemere yaslanıp, bacaklarımı uzatmaktan ve minik havuzdaki lotus yapraklarının etrafında uçuşan yusufçukları seyretmekten hoşlanıyordum. À la recherche du temps perdu ile karşılaşmadan önce bildiğim Fransızca şarkıların Japonca versiyonlarını dinliyordum. Jiko, bacaklarımı böyle uzatmamdan hoşlanmıyordu, bir defasında beni yakaladığında, bacaklarımı böyle bütün dünyaya gösterir gibi açarak oturmamın hiç de güzel bir davranış olmadığını söylemişti, özellikle de külot giymemişsem. Genellikle ona hak verirdim fakat hava çok sıcaktı. Bacaklarımın birbirine değmesine bile dayanamıyordum ve eski ahşap engawa serin ve pürüzsüzdü ve beni izleyecek kimsecikler yoktu. Hatta kedi Chibi bile... Normalde sıcacık bir kucağa asla hayır demezdi ama şimdi uzak duruyordu. Altından eğrelti otları çıkan, yosunlu, serin bir kayanın üzerinde kendinden geçmişti. Havada çoğunlukla boğucu bir durgunluk vardı. Fakat bazen da-

*engawa (縁側) – Geleneksel Japon binalarının etrafını saran ahşap veranda.

ğın diğer yüzünden hafif bir esinti gelir ve tapınak kapılarından içeri süzülürdü. Bahçeye kadar ilerleyip suyun yüzeyini dalgalandırdıktan sonra bacaklarımın arasını gıdıklar ve ürpermeme sebep olurdu. Bazen ataların ruhlarının esintilerde yaşadıklarını ve hışırdayarak ortalıkta dolaştıklarını düşünürdüm.

Obon Festivali yaklaşıyordu, ruhlar, ellerinde valizleriyle havaalanlarını dolduran seyyahlar gibi biletlerini kontrol ettirecek bir yer arıyorlardı. Obon onların da yaz tatiliydi, ölüler diyarından gelip burada, sözde yaşayanlar ülkesinde bizi ziyaret ederlerdi. Sıcak hava, hayaletlere gebe gibiydi, hiç hamile kalmadığım için benim bunu söylemem biraz komik ama trende neredeyse patlayacak gibi görünen bir kadın görmüştüm, öyle de hissettiğini sanıyorum. Önce kendilerini -özellikle de karınlarını- şişirerek şöyle bir etrafa bakınırlar ve onlara yer verecek kadar iyi biri varsa verilen koltuğa bacaklarını açarak hop diye otururlar, karınlarını okşayıp terli, kırmızı suratlarını yelpazelemeye başlarlar. İşte ağustos ayı da böyle hissettiriyor. Obon yaklaşırken tüm dünya hayaletlere gebeymiş ve ölüler, bizi onlardan ayıran görünmez bir zardan her an fışkıracakmış gibi geliyor.

Gözden kaybolup verandada oturmadığım zamanlarda, Jiko'nun eşyalarını taşımaya yardım eder ve peşinde dolaşarak atalarımızla ilgili sorular sorup başının etini yerdim.

"Ya Büyükanne Ema? O da geliyor mu? Ben hiç onunla karşılaştım mı? Onunla tanışmak isterdim. Peki, Büyük Hala Sugako ve Büyük Amca Haruki? Onlarla da tanışmak isterdim. Sence onlar da beni tanımak isterler miydi?"

Heyecanlıydım çünkü bildiğim kadarıyla şimdiye kadar babamın akrabalarının hiçbiri daha önce Obon'a gelmeye tenezzül etmemişti. Bu senenin daha farklı olacağını hissediyordum. Her şeyden önce artık ben de bir ikisudamaydım ve yaşayan bir hayalet olarak, hayaletlerin benimleyken kendilerini daha rahat hissedeceklerini düşünüyordum. Ayrıca Jiko'nun tapına-

ğına gelme olasılıkları yüksekti çünkü burada herkes onların yolunu gözlüyor ve onları nasıl ağırlayacağını biliyordu. Oysa Sunnyvale'deki komşular dehşete düşerdi ve onları o başlarına musallat olan Cadılar Bayramı hortlakları gibi görürdü. Bir doğum günü partisine benzerdi her şey. Kayla'nın ailesi gibi herkesin bowling oynadığı ya da kaya tırmanışı yaptığı mükemmel partiler düzenleyen bir ailen varsa o zaman doğum günü kızı olmak tabii ki muhteşem bir şey olur. Ancak ailen benimkiler gibi ne yapması gerektiğinden bihaberse işte o zaman doğum günün tam bir faciaya dönüşebilir. Ve sen de sıkıcı doğum günü partinde içlerini çekip, birbirlerine gözlerini devirerek bakan ve annen elinde bir tabak daha suşiyle içeri girdiğinde sahte hayranlık sesleri çıkaran Amerikalı arkadaşlarınla bir arada olmaktansa binlerce kilometre ötede olmayı tercih edersin. Fakat iyi zaman geçiriyormuş gibi davranıp, aklını kaçırmış insanlar gibi etrafa gülümsemeyi de ihmal etmezsin. Sonuçta bu bir pazarlama işi ve bunu sadece aileni memnun etmek için yapıyorsun çünkü bu onların kişisel gelişimleri için gerekli. Her neyse, demek istediğim eğer bir hayalet olsaydın hangi partiye gitmeyi tercih ederdin?

Parti organize etmekte Jiko ve Muji'nin üstüne yoktu. Her bir Budist nanosaniyesini sunakları hazırlayıp, çiçek düzenlemeleri yaparak; her yerin tozunu alıp tapınağı dip köşe temizleyerek harcadık, böylece ruhlar ve atalarımız geldiğinde her yer pırıl pırıl olacaktı. Ayrıca onlara ikram etmek için çeşitli yiyecekler de hazırladık çünkü o kadar yoldan geldikten sonra acıkmış olacaklardı ve eğer onları beslemezsek sinirlenebilirlerdi. Yiyecek, Obon'da önemli bir yere sahiptir. Binlerce farklı ruh, hayalet, cin ve canavar tatari yapıp sana saldırabilir. O nedenle ne olur ne olmaz diyerek onları büyük osegaki* seremonisiyle karşılayacaktık. Yakındaki tapınaklardan pek çok rahip ve rahibeyle beraber komşular da aç hayaletleri doyurmak için yardıma gelecekti.

---

*segaki (施餓鬼) – Aç hayaletler, ayrıca evsizler için küçük düşürücü bir ifade.

Muji bana bunun ardındaki hikâyeyi anlattı. Çok eski zamanlarda, Efendi Buda'nın Mokuren adında bir müridi varmış. Mokuren, aç hayaletlerin Cehennem Krallığı'nda, annesinin bir et parçası gibi ayaklarından asılıp baş aşağı sallandırıldığını görünce çok üzülmüş. Efendi Buda'dan onu kurtarmasını istemiş. Efendi Buda ona özel yiyecek bağışlarında bulunabileceğini söylemiş. Ki bu da çocuklara, yaşarken ve öldüklerinde, hatta cehennemde çengele asılmış bir et parçası gibi baş aşağı sarkıtıldıklarında dahi ailelerine iyi bakmaları gerektiğini alttan alttan öğütlüyor. İhtiyar Mokuren, bir sürü süpegusu olan inanılmaz bir adammış, insanların zihinlerini okuyabilir, duvarların içinden geçebilir ve ölülerle konuşabilirmiş. Ne güzel. Ben sadece başlangıç aşamasındayım fakat bilirsin, hayatta bir hedefinin olması ve ona konsantre olmak iyidir. Duvarların içinden geçmek mümkün gibi, sen ne dersin?

Her neyse, sonunda her şeyi hazırladık ve ilk misafirimiz gelmeden bir gece önce Jiko, Muji ve ben birlikte banyo yaptık. Böylece biz de temiz ve şıkır şıkır olacaktık, her ikisinin kafasını da jiletle tıraşladım. Jiko ve Muji kişisel temizlikleri konusunda inanılmaz titizler ve saçlarının beş günden daha fazla uzamasına asla izin vermezler. Hâlbuki beş günde saçları ancak bir santimetrenin dörtte biri kadar falan uzuyor. Bazen yardım etmeme izin verirler. Bunu yapmayı seviyorum. Jiletin önüne gelen minicik saç tellerinin kıt kıt kesilerek deriyi yumuşacık ve parlak bırakmasını seviyorum. Muji'nin saçları ince telli ve siyah, temiz sayfadan ölü karıncaların dökülmesi gibi; fakat Jiko'nun saçları parlak ve ışıltılı gümüş renginde, sim ya da peri tozu gibi.

Kafalarını tıraşlarken de okudukları bir dua var:

Başımdaki kılları tıraş ederken,
Tüm var olmuşlarla dua ediyorum.
Bencil isteklerimize son verebilmek,
Gerçek özgürlüğün cennetine girebilmek için.

O gece çok heyecanlandım. Neredeyse tüm gece ayakta kalıp hayaletlerin gelmesini bekledim. Ta ki Muji beni yatağa gönderene dek. Fakat uyuyamadım. O ve Jiko uykuya dalar dalmaz kalkıp sessizce tekrar dışarı çıktım. Ne beklediğimi bilmiyordum. Bahçeye doğru yürüdüm ve tapınak merdiveninin en üst basamağına oturup kapının dibinde bekledim. Taş basamak soğuktu ve nem, pijamalarımdan içeri sızıyordu. Tüm işitebildiğim kurbağaların ve böceklerin sesleriydi, şarkı söylüyorlardı.

Bazı insanlar, gecenin hüzünlü olduğunu çünkü karanlığın ölüleri anımsattığını söyler; fakat ben kesinlikle aynı fikirde değilim. Geceyi severim, özellikle de tapınakta, Muji bütün ışıkları söndürdüğü zaman, sadece ay, yıldızlar ve ateş böcekleri kalır geriye. Ama hava bulutluysa ve dünya simsiyahsa gözünün önünde duran elini bile göremezsin.

Ben orada otururken, ateş böceklerinin pır pır eden titrek ışıklarının karanlık yaz havasını ok gibi delmesini saymazsak her şey daha da kararmıştı sanki. Yanıyor, sönüyor... yanıyor, sönüyor... yanıyor, sönüyor... Baktıkça başım döndü, ta ki dünya beni devirip dağdan aşağıya, gecenin uzun boğazına doğru yuvarlıyormuş gibi hissedene kadar. Dengemi bulabilmek için elimi basamağa koydum fakat elimin altında taşın soğukluğu yerine, diken gibi batan bir şey hissettim. Çığlık atıp elimi çektim. Yanımda duran, benimle beraber hayaletleri karşılamaya gelen Chibi'ydi tabii. Çizgi filmlerdeki kediler gibi madenî para misali ışıldayan yeşil gözleriyle hareket etmeden durdu. Bir kahkaha atıp da kürkünü okşadığımdaysa dizlerime yaslandı ve kafasını elime bastırdı.

"Baka ne, Chibi-chan?"* dedim, kalbim hâlâ yerinden çıkacakmış gibiydi. Onu karanlıkta zar zor görebilmeme rağmen burada olmasından memnundum.

Ani bir rüzgârla bambular hışırdadı, ruhlar hareket ediyormuş gibi. Hayalet dediğin neye benzerdi acaba? İnsan gibi mi görü-

*Baka ne, Chibi-chan? – İkimiz de aptalız, değil mi sevgili Chibi?

nürdü? Hormonlu ve şekilsiz turplar gibi iri ve şişman mıydı? Kırmızı suratlı tengu* gibi müthiş büyük bir burnu mu vardı? Ya da cinler gibi yeşil miydi veya tilki gibi mi görünüyordu? Ya da belki daha çok iğrenç kokulu ve kat kat kol ve bacaklarıyla başsız, çürümüş bir insan eti yığınıydı. Bunlara nuppeppo denirdi. Muji anlatmıştı bana. Terk edilmiş eski tapınakların ve mezarlıkların çevresinde dolaşır ve karanlık çöktükten sonra amaçsızca uzun uzun yürümekten hoşlanırlarmış. Babam da belki nuppeppoya dönüşüyordu. Ölü adamlara benzeyen, kötü saç kesimli ve kan çanağı gibi olmuş gözleri yuvalarından fırlamış başka hayaletler de vardı. Derileri kemiklerinden yosun gibi sıyrılırdı. Ucuz polyester takım giyerler ve kendilerini İntihar Ormanı'ndaki ağaçlara asar, yavaşça sallanırlardı.

Beni en çok o hayaletler korkuturdu çünkü babama benzerlerdi. Kendi kendimi korkutmaya başlamıştım, tam o anda yanımda başka bir şey hissettim. Döndüm ve işte oradaydı. Babam, yani başımda, taş basamağın üzerinde oturuyordu. Ne gözleri yuvalarından fırlamış ne de iş kıyafetini giymişti. Ama ölü olduğunu biliyordum, sonunda kendisini öldürmüştü ve bu da onun hayaletiydi, bana haber vermeye gelmişti.

"Baba?" diye fısıldamaya çalıştım fakat ağzım öyle kurumuştu ki sesim çıkmadı.

Karanlığa baktı.

"Baba, bu sen misin?" Sesim hâlâ çıkmıyordu, o yüzden kelimelerim sadece kafamın içinde akan düşüncelerden ibaretti. Beni duyamamasına şaşmamak gerek. Derin bir nefes aldım, boğazımı temizledim ve tekrar denedim.

"Otōsan," dedim, bu kez Japonca konuşuyordum. Kelime dudaklarımdan ufak bir kabarcık gibi kaçmıştı. Babamın hayaleti yavaşça kafasını çevirdi ve şimdi oldukça genç görünüyordu. Başında bir kep ve üzerinde bir tür üniforma vardı. Okul formasına benziyordu, sadece rengi farklıydı. Hiçbir şey söylemedi.

*tengu (天狗) – Doğaüstü, kırmızı yüzlü, uzun fallik bir burnu olan şeytan, çoğunlukla Budist keşişleri gibi giyinir. Tengu, dağ ve ormanların koruyucusudur; kötü ya da iyi huylu olabilirler.

Belki de hayaletlerle konuşurken çok kibar olmak gerekiyordu, ebeveynlerin bile olsalar onları gücendirebilirsin, o yüzden en resmî ve en kibar liseli kız sesimle tekrar denedim.

"Yasutani Haruki-sama de gozaimasuka?"*

Bu sefer işitti ve dönüp bana baktı, konuştuğunda sesi o kadar yumuşaktı ki sesini rüzgârdan güçlükle duydum.

"Kimsiniz?" diye sordu.

Beni tanımadı. Buna inanamadım. Babam ölmüştü ve beni şimdiden unutmuştu. Boğazım tıkandı ve burnum kaşınmaya başladı, ağlamamaya çalıştığımda hep olduğu gibi. Derin bir nefes daha aldım.

"Naoko Yasutani," diye kendimi tanıttım. Sesimin tok ve kendinden emin çıkmasına gayret etmiştim. "Sizi gördüğüme çok memnun oldum."

"Ah," dedi, "o zevk bana ait." Kelimeleri zarif ve hüzünlüydü, yanan bir tütsüden kıvrılan duman gibi.

Bir şeyler yanlış gibiydi. Gözümü dikip bakmak ve kabalaşmak istemiyordum fakat kendime mani olamadım. Babamın genç hâli gibi görünüyordu, benden sadece bir iki yaş büyüktü ancak konuşması farklıydı ve kıyafetleri de babamınkilerle aynı değildi. Derken, eğer babamın ismine yanıt veren bu hayalet babam değilse o zaman babamın dayısı, intihar bombacısı I. Haruki Yasutani olmalı, diye düşündüm.

"Daha önce karşılaştık mı?" diye sordu.

"Sanmıyorum," diye yanıtladım. "Sizin yeğeninizin kızı olduğuma inanıyorum. Yani ismini sizden alan yeğeniniz, İki Numaralı Haruki Yasutani'nin kızıyım."

Hayalet başını salladı. "Öyle mi?" dedi. "Bir yeğenim olduğunu bile bilmiyordum, kaldı ki yeğenimin kızı. Zaman nasıl da uçup gidiyor..."

İkimiz de sustuk. Aslında ben başka bir seçeneğim olmadığı için sustum. Bütün kibar cümlelerimi tüketmiştim. Sunnyvale'de

---

*Yasutani Haruki-sama de gozaimasuka? – Saygıdeğer Bay Haruki Yasutani siz misiniz?

büyüdüğüm için Japonca resmî konuşmalarda iyi değilimdir ve I. Haruki'nin hayaleti de pek konuşkan birine benzemiyordu. Biraz keyifsiz ve içine kapanık görünüyordu, Jiko onun Fransız felsefesi ve şiirden hoşlandığını söylediği için öyle görünmesi normalmiş gibi geldi. Keşke babam Varoluşçular hakkında okurken daha dikkatli dinleseydim, belki o zaman ona söyleyecek zekice bir şey bulabilirdim. Ancak tek bildiğim, Monique Serf'in Fransızca bir şiirden alıntıladığı "Jinsei no Itami,"* adlı şarkının nakaratıydı ve şu an da ölü bir adama söylenebilecek en iyi şey bu olmayabilirdi.

Le mal de vivre
Le mal de vivre
Qu'il faut bien vivre
Vaille que vivre"

Ne anlama geldiğini bilmesem de şarkının sözlerini karanlığa doğru mırıldanmaya başladım. Bir kıkırtı duyar gibi oldum, belki de rüzgârdı fakat dönüp oturduğu yere baktığımda I. Haruki gitmişti.

---

*Jinsei no Itami – Hayatın Ağrısı.
** ...?

3

Aptal Nao! Ne salak bir kızım ben! İşte orada, belki de hayatta karşılaşabileceğim en büyüleyici insanla, II. Dünya Savaşı'nda kamikaze pilotu olarak görev yapmış, büyük büyük amcamın hayaletiyle oturuyordum. Peki, ben ne yaptım!? Ona aptal bir Fransız şarkısı söyledim. Ne ahmakça bir şey bu??? O tipik, gerzek ergenlerden biri olduğumu düşünmüş olmalıydı ve onun yeryüzündeki zamanı değerliydi, bir anını bile neden benimle ziyan etsindi ki? Daha ilginç konular hakkında sohbet edebileceği birilerinin yanına gitmesi daha iyiydi.

Benim neyim var böyle? Ona bir sürü soru sorabilirdim. Nelerden hoşlandığını ve hobilerini mesela. Eğer sadece depresif insanlar felsefe okuyorlarsa felsefenin iyileşmelerine yardımcı olup olmadığını sorabilirdim ona. Mutlu bir hayattan çekilip de intihar bombacısı olmaya zorlanmanın nasıl hissettirdiğini ve birliğindeki diğer adamların onun Fransızca şiir yazmasıyla alay edip etmediklerini sorabilirdim. Görevini gerçekleştireceği sabahı, o günün aynı zamanda yeryüzündeki son günü olduğunu bilmenin ona nasıl hissettirdiğini sorabilirdim. Midesinde ölmekte olan büyük soğuk balığı hissetmiş miydi? Belki de ışık saçan bir sakinlikle dolmuştu ve etrafındaki herkes o gökyüzü-

ne çıkmaya hazır olduğunda korku ve endişeyle geri çekilmişti.
Ona ölmenin nasıl hissettirdiğini sorabilirdim.
Aptal Nao Yasutani.

4

Sabah kahvaltısından sonra, Muji ve Jiko, ertesi günkü osegaki seremonisine yardım etmek için ana tapınaktan gelen bir araba dolusu keşiş grubunu karşılarken gizlice Jiko'nun çalışma odasına girdim. Odasına girmeme aldırmaz aslında, o yüzden neden gizlice girdiğimi bilmiyorum. Onun odası tapınaktaki en sevdiğim odadır, bahçeye bakar. İçinde, Jiko'nun üzerinde yazı yazdığı alçak bir masa ile din ve felsefe hakkında yazılmış, solmuş bez ciltli bir sürü kalın kitabın sıralandığı küçük bir kitaplık vardır. Jiko, felsefe kitaplarının I. Haruki'nin üniversite zamanından kaldığını söylemişti. Bazılarını okumayı denedim fakat Japon kitaplarındaki kanji inanılmaz zordu ve diğer kitaplar da Almanca ve Fransızcaydı. İngilizce olanlar bile bildiğim İngilizceden çok uzaktı. Bu kitapları hâlâ okuyan var mı bilmiyorum ama içindeki sayfalar çıkarılsa bunlardan harika günlükler olurdu.

Kitaplığın karşısında, odanın arka tarafında bir aile sunağı vardı. Üzerinde Shaka-sama'nın resmi olan bir parşömen sunağın üstüne asılmıştı, etrafı ise atalarımızın ihaileriyle ve isimlerinin yazılı olduğu bir kitapla çevrelenmişti. Sunağın altında, farklı raflarda çiçekler, mumlar ve tütsülerle ikramlık meyve, çay ve şeker tepsileri vardı.*

**ihai* (位牌) – Ruh levhası, anma levhaları.

Raflardan birinin hemen ucunda beyaz kumaşla sarılmış bir kutu ve Jiko'nun ölen çocuklarına ait üç tane siyah beyaz fotoğraf vardı: Haruki, Sugako ve Ema. Bu fotoğrafları daha önce de görmüştüm fakat hiç dikkat etmemiştim. Oldukça güçlü ve eski zamanlara ait yabancılar gibi görünüyorlardı. Bana hiçbir anlam ifade etmeyen başka bir dünyadan gelmiş zaman kahramanlarına benziyorlardı. Şimdi her şey daha farklıydı.

Ayak parmaklarımın ucunda yükseldim ve sunağın üzerinden Haruki'nin fotoğrafına uzandım. Fotoğrafta hayaletinden daha genç görünüyordu, okul kepiyle ve romantik bakışlarıyla poz vermiş solgun bir öğrenci, camın altındaki fotoğraf karesinde donmuştu. Biraz babama benziyordu, babamın, saçlarını kestirmeyi bırakmamış ve ruhsuz olmayan hâline. Cam tozluydu, eteğimin ucuyla sildim ve tam silerken sanki yüzü kıpırdadı. Belki çenesini sıktı. Gözlerinde minicik bir ışık parıldadı gibi. Başını çevirip benimle konuşmaya kalksaydı şaşırmazdım, o yüzden bekledim fakat başka bir şey olmadı. Kameranın arkasındaki bir yerlere bakmaya devam ediyordu, sonra o an geçti ve tekrar çerçevedeki eski fotoğrafa dönüştü.

Çerçeveyi çevirdim ve arkasına bir tarih atıldığını gördüm, Showa 16. Parmaklarımla saydım, bin dokuz yüz kırk bir.

Hâlâ lisedeydi. Benden sadece iki yaş büyük. Benim senpaim* olabilirdi. Arkadaş olup olamayacağımızı ve beni okuldaki zorbalardan koruyup korumayacağını düşündüm. Beni sever miydi? Büyük olasılıkla hayır. Ben fazla aptalım. Acaba ben onu sever miydim?

Çerçevenin raptiyelerinden biri gevşemişti, yerine itmeye çalışınca parçalara ayrılıp avcuma düştü. Panik oldum çünkü Jiko'nun çerçeveyi kırdığımı anlamasını istemiyordum, o yüzden parçaları bir araya getirmeye çalıştım fakat araya sıkışmış bir şey vardı ve parçaları bir araya getirmeme engel oluyordu. Terlemeye başlamıştım. Çerçeveyi bir yere saklayabileceğimi

*senpai (先輩) – Kıdemli, birisinin işte ya da okulda üstü olan kişi.

ya da öylece yere bırakıp kırılmasından Chibi'yi sorumlu tutabileceğimi düşündüm fakat aksine tatamiye oturup tekrar parçalara ayırdım ve işte o zaman mektubu keşfettim. Sadece bir sayfaydı ve fotoğrafla arkasındaki kartonun arasına sıkıştırılmıştı. Açtım. Güçlü ve güzel bir el yazısıyla yazılmıştı, Jiko'nunki gibi, okunması güç eski bir yazıyla. Mektubu tekrar katlayıp cebime koydum. Çalma niyetiyle değil. Ne yazdığını anlamak için bir sözlüğe ihtiyacım vardı ve hâliyle okumak da zaman alacaktı. Çerçeve hâlâ parçalar hâlindeydi fakat fotoğrafı yerine koyup raptiyelerden birini üzerine bastırınca bir arada durmayı başardılar. Fotoğrafı sunağa geri koymadan önce yüzüme yaklaştırdım.

"Haruki Ojisama!" diye fısıldadım, tüm samimiyetim ve en kibar Japoncamla. "Fotoğrafının çerçevesini kırdığım için çok ama çok özür dilerim ve bu kadar aptal olduğum için çok üzgünüm. Lütfen, mektubunu aldığım için bana kızma ve lütfen geri gel."

5

Sevgili Anneciğim,

Bu gece, benim yeryüzündeki son gecem. Yarın, üzerine Doğan Güneş sembolü işlenmiş bir kumaş parçasını alnıma bağlayıp gökyüzüne uçacağım. Yarın ülkem için öleceğim. Üzülme, anne. Seni ağlarken hayal edebiliyorum ama ben akıttığın gözyaşlarına değmem. Zamanı geldiğinde nasıl hissedeceğimi pek çok kez düşünmüştüm, şimdi biliyorum. Üzgün değilim. Rahatladım ve mutluyum. O yüzden sil gözyaşlarını. Kendine ve sevgili kız kardeşlerime çok iyi bak. Onlara iyi insanlar olmalarını söyle, şen şakrak yaşayıp mutlu bir hayat sürmelerini söyle.

Bu aynı zamanda sana yazdığım son mektup, resmî elveda mektubum. Deniz Kuvvetleri, ölüm ihbarnamemle beraber bu mektubu sana gönderecek ve emekli maaşım da bundan sonra sana ödenecek. Korkarım fazla bir para değil. Şu değersiz hayatımla sana ve kız kardeşlerime daha fazlasını veremediğim için çok üzgünüm.

Sana ayrıca bana verdiğin juzuyu, saatimi ve son birkaç aydır bana yârenlik eden K'nin Shōbōgenzō'sunu gönderiyorum.

Sana olan şükranlarımı nasıl ifade edebilirim, sevgili anne, sen böylesi değersiz bir oğlu yetiştirmek için güçlüklerle boğuşmuşken? Yapamam.

Sana anlatamayacağım ve gönderemeyeceğim o kadar çok şey var

ki... Artık çok geç. Sen bunu okuduğunda ben çoktan ölmüş olacağım; fakat ölürken yüreğimi bildiğine ve beni çok sert yargılamayacağına inanarak öleceğim. Savaşı seven bir insan değilim ve yapacağım her şey öğrettiğin gibi barışın sevgisiyle uyumlu olacak.

Dalgalar bu ateşi söndürdüğünde,
–hayatım– ay ışığında yanacak.
Dinle! Denizin dibinden yükselen
Sesleri duyabiliyor musun?

Lafügüzaf, bilirsin. Lakin kalbim sevgi ile dolu.

Oğlun,
Deniz Kuvvetleri İkinci Asteğmen Haruki Yasutani

Ruth

1

"Le mal de vivre," diye tekrarladı Benoit. Kısa boylu bir adamdı, geniş bir yüzü ve fıçı gibi bir göğsü vardı, yırtık bir fanilanın üzerine kırmızı askılarla tutturduğu kirli iş pantolonunu giymiş, siyah kıvırcık saçlı kafasına da bir şapka geçirmişti. Sert sakalında gri çizgiler vardı. Elleri kocamandı. Bir eliyle şarap şişelerini tutmuştu, öbür eliyle de Tanqueray şişesini sıkıca kavramıştı. Ruth'un kafasına, Fransızca dizenin konuşlandığı yere baktı dik dik. Geri dönüşüm merkezinden gelen gürültü patırtı, konuşmasına izin verecek kadar azalmış gibiydi.

"Evet, şüphesiz hayatın ızdırabı anlamına geliyor," dedi. "Ya da hastalık veya belki 'les fleurs du mal'da olduğu gibi yaşamın kötülüğü. 'La joie de vivre'in aksine hayatın hüznü anlamına da gelebilir."

Şişeleri öğütücünün deliğinden atmadan önce bir an durup kelimelerdeki tınının tadını çıkardı. Parçalanan camların gürültüsü sağır ediciydi. "Niçin?" diye bağırdı.

"Önemli bir şey değil," dedi Ruth. Birden Benoit'ya ne kadarını anlatması gerektiğinden emin olamamıştı. "Sadece dinlediğim bir şarkının sözleriydi." Başka ne diyebilirdi ki? *Sahilde kaya midyesiyle kaplı bir buzdolabı poşeti buldum. İçinde bir günlük vardı*

ve o günlükte de ölmüş bir adamın hayaletine bu şarkının söylendiği yazıyordu, mu diyecekti? Beraberinde getirdiği Fransızca defteri tercüme etmesini isteyecekti fakat şimdi bunu istemek zor geliyordu. Çöplük, bir cumartesi sabahı böyle incelikli bir sohbet yapmak için uygun bir yer değildi.

Arkasındaki otoparkta pikaplar, çöplüğün cıvık çamuruna batmış peronlara sıralanmıştı. Yakın zamanda ulaşım merkezi çöp toplama programını yürürlüğe koymuş olsa da adalılar hâlâ eski yöntemle, çöplerini şahsen getirip atmayı tercih ediyorlardı. Plastik şişe ve teneke kutularla dolu ıslak kolilerini geri dönüşüm masasına götürmeyi, kâğıtları mukavvalarından ayırmayı ve camları öğütücüye atmayı seviyorlardı. Çer Çöp Deposu'ndaki rafların arasmda gezinmeyi seviyorlardı çünkü burası adadaki mağaza benzeri tek yerdi. Çer Çöp Deposu'na gitmek, alışveriş merkezine gitmek gibiydi. Cumartesi sabahlarının en büyük eğlencesi buydu. Çocuklar dışarıda koşturur, kapısız buzdolapları ile paslı araba enkazlarının arasında World of Warcraft oynarlardı. Saçları rastalı punkçılar bisiklet yığınlarının arasında vites ve zincir avına çıkarlardı. Karga, kuzgun ve kel kartallar et artıkları ve kendi mıntıkaları için gökyüzünde kavga ederlerdi.

"Evet," dedi Benoit, "oldukça ünlü bir şarkıdır. Barbara söyler." İsmi Fransızca telaffuz etti, üç heceyi söylerken dudaklarını bükerek ve her bir heceye eşit ağırlık verip, gırtlaktan çıkan r'lere eşit özen göstererek.

"Hayır, aslında. Monique adlı bir şarkıcıydı–"

Elini sabırsızca salladı. "Evet, evet. Aynı kişi. Barbara, onun sahne ismiydi, hayranlarının çoğu onu bu isimle tanırdı. Sen de hayranı mısın?"

"Şey, aslında ismini hiç duymadım," dedi Ruth. "Sadece bir kitapta şarkının sözlerine rastladım ve ne anlama geldiğini merak ettim."

Benoit gözlerini kapattı ve konuşmaya başladı. Ruth öğütü-

cünün dinmeyen gürültüsü yüzünden onun ne söylediğini işitmek için öne doğru eğilmek zorunda kaldı.

"*Le mal de vivre*, 'hayatın ızdırabı.' *Qu'il faut bien vivre...* 'ile yaşamamız ya da ona katlanmamız gerek.' *Vaille que vivre*, bu kısım zor, 'sahip olduğumuz hayatı yaşamak zorundayız. Devam etmeliyiz' gibi bir anlama geliyor."

Benoit gözlerini açtı. "Yardımcı oldu mu?"

"Ah, evet," dedi Ruth. "Sanırım. Teşekkür ederim."

Benoit ona baktı. "Hepsi bu kadar mı? Tercümenin geri kalanı için yardım istemiyor musun? Bir de Fransızca bir defter vardı, öyle değil mi?"

Kadının gözleri şaşkınlıkla büyüdü. "Muriel mı söyledi?"

"Dora," dedi Benoit. Ön dişinin olması gereken yerdeki boşluğu göstererek sırıttı.

"Şaşırmadım."

"Mais, j'adore Barbara," dedi Benoit. "Sana yardım etmek istiyorum. Burası çok gürültülü. Kütüphaneye gidene kadar bekleyebilir miyiz?"

Yerini alması için rastalı punkçılardan birine seslendi ve ıslık çalarak köpeğini çağırdı. Sonra da Ruth'la birlikte otoparkı geride bırakıp, kamyon lastiklerinin içlerine ekilmiş sardunyalarla bezeli toprak yığınının üzerinden geçtiler ve forkliftin park edildiği garajın arkasındaki küçük odaya girdiler. Minik köpek havlayarak önden koştu.

Oda şaşılacak derecede temizdi, pencereleri aşağıdaki çöplüğe bakıyordu. Fazla eşya yoktu ve olan da tahmin edilebileceği üzere; haşatı çıkmış metal bir masa, iki adet tekerlekli büro sandalyesi ve yamru yumru bir metal dosya dolabından ibaretti. Masanın üstü ve bitişik iki duvarda yer alan raflar tıka basa kitapla doluydu. Dördüncü duvarda, ıskartaya çıkarılmış resimler vardı, çoğunda halüsinasyonlar resmedilmişti. Duvar, sözde yerli sanatın örnekleriyle ve oldukça kötü bir çalışma olmasına

rağmen güzel görünen, kuzeye has bozayı ve geyikli, manzara resimleriyle süslenmişti. Ayrıca duvara, dosya kâğıdına düzgün bir el yazısı ile yazılmış bir Huzur Duası asılmıştı: *Tanrım, bana değiştiremeyeceğim şeyleri kabullenebilme gücü ver...*

"Voila," dedi Benoit kollarını açarak. "Ma bibliothèque et galerie. Hoş geldin."

Sandalyeye oturdu. Küçük bir teriyer için fazla gürültücü olan sert tüylü köpek, sandalyelerden birine atladı fakat Benoit onu kovaladı ve bir bez parçasıyla oturağı sildikten sonra sandalyeyi Ruth'a verdi. Köpek, Ruth'a pişmanlık dolu bir bakış attıktan sonra Benoit'nın ayaklarının dibine kıvrıldı.

Ruth yavaşça rafların önünden geçti ve kitapların sırtlarını gözden geçirdi. Bazı kitaplar Fransızcaydı fakat çoğu İngilizceydi. Klasikler koleksiyonunun arasına birkaç bilim kurgu, tarih ve politik teori kitapları serpiştirilmişti. Kütüphanede gördüklerinden daha iyiydi.

"Hepsi de çöpten," dedi Benoit gururla. "Dilediğini alabilirsin." Ruth, raftaki Kafka koleksiyonundan bir tanesini çekerken onu seyretti. "Annene çok benziyorsun," dedi, Ruth karşısına oturduğunda.

Başını kitaptan kaldırıp baktı Ruth, şaşırmıştı.

"Ah, bilmiyor muydun?" diye sordu Benoit. "Annen ve ben çok iyi arkadaştık. En sadık müşterilerimizden biriydi."

O zaman hatırladı. Oliver, annesini her cumartesi sabahı çöplüğe getirirdi. Bunu, rutine bağlamışlardı ve annesi hiç unutmamıştı, dünyasının geri kalanı solduğunda bile.

"Masako," derdi Oliver yüksek sesle kulaklarına eğilip. Annesi işitme cihazını artık takmadığı için Oliver sesini ancak bu şekilde duyurabiliyordu. "Bu cumartesi, Çer Çöp Deposu'nda bana eşlik etmek istemez miydiniz?"

Diş kalmamış ağzıyla gülümseyince yüzü aydınlanırdı annesinin. Artık takma dişlerini de kullanmayı bırakmıştı. "Ah," der-

di heyecan dolu bir çığlıkla, "hiç sormayacağınızı düşünmeye başlamıştım..."

Pazarlık yapmayı severdi. Bunalım zamanında doğmuştu ve batıya taşınmadan önceki evlerinin yakınlarındaki ucuz dükkânlardan alışveriş yapmaya alışıktı. Adaya gelmesinin hemen ardından, onu Çer Çöp Deposu'na götürmüşler ve altını üstüne getirmesi için rafların arasına bırakmışlardı. Elbise koridorunda durup bir hırkayı incelerken Ruth'a seslenmiş ve fısıldayarak, "Fiyat etiketi nerede?" diye sormuştu.

"Fiyat etiketi düşmüş. Kaç lira olduğunu nasıl bileceğim?" Sesi hüzünlüydü. Kaybolmuş şeyler onu üzerdi. Kayıp fiyat etiketleri. Kayıp hatıralar. Hayatının kayıp parçaları.

"Fiyat etiketi yok, anne," demişti Ruth, "bedava o. Buradaki her şey bedava."

Öylece donakalmıştı. Etrafını saran elbise koridorlarına, oyuncak, kitap ve çeşitli ev eşyalarıyla dolu raflara bakarken, "Bedava," diye tekrarlamıştı.

"Evet, anne. Bedava. Adı üstünde Çer Çöp Deposu burası, mağaza değil."

Kadın hırkayı eline aldı. "Demek istediğin, bunu alabilirim. Yani hiç para ödemeden? Öylece?"

"Evet anne, öylece."

"Aman Tanrım," demişti hırkaya bakıp kafasını sallayarak. "Öldüm ve cennete gittim sanki."

Her cumartesi, Oliver, Masako'yu kamyonetiyle çöplüğe götürürdü. Park ettikten sonra pikaptan inmesine ve ona tepeye kadar eşlik edip taşlı arazinin üzerinden ve paslı çöp yığınlarının arasından geçmesine yardım ederdi. Ve nihayet onu Çer Çöp Deposu'nun kapısındaki gönüllü hanımlardan birisine emanet ederdi. Kadını tanıdıktan sonra bedenine uyacak en iyi parçaları onun için ayırmaya başlamışlardı. Geri dönüşümle işini bitirdiğinde Oliver, Masako'yu alıp Benoit'nın onları tepenin aşağısın-

da beklediği yere götürürdü. Benoit, Masako'ya alışverişinin ve pazarlığının iyi geçip geçmediğini sorardı hep. Bu şaka, onu her zaman güldürürdü.

Dolapları dolup çekmeceleri artık kapanamaz hâle geldiğinde Ruth, annesinin giysi yığınlarının altından bazılarını çekip alır ve annesinin onları daha sonra tekrar keşfedeceği Çer Çöp Deposu'na iade ederdi.

"Ne hoş, değil mi?" demişti bir keresinde Ruth'a, eve yeni getirdiği bir bluzu gösterirken. "Bunu bulduğum için çok mutluyum. Aynısından vardı bende, hatırlarsın..."

***

Ruth, bunu anlattığında Benoit kahkaha attı. "Annen komik bir kadındı," dedi. "Büyük olasılıkla neler çevirdiğini çok iyi biliyordu. Onun için bir anma töreni yapıldı mı? Hayır mı? Bunu bilmiyordum... Üzüldüm."

Sandalyesinde öne doğru eğildi. Siyah gözleri ışıldadı. "Evet, şimdi, senin için ne yapabilirim?"

Buzdolabı poşetinden zaten haberdardı ve içinde neler olduğunu biliyordu. Asker saatini görmek istedi, Ruth saati kolundan çıkarıp ona uzattı. *Şu erkeklerin saat merakı da neyin nesi?* Adamın dişlerinin arasındaki boşluktan çıkardığı ıslık sesi, köpeği uyandırıp kafasını beklentiyle sallamasına neden oldu. Saati hayran hayran izlemeyi bitirdikten sonra, Ruth mektupları ve defteri sırt çantasından çıkardı ve dikkatle açtı. Köpek esnedi ve tekrar uykusuna döndü.

"Mektuplar Japonca," dedi Ruth, onları bir kenara koyup defteri eline aldı. "Fakat bu Fransızca."

Ruth tereddüt etti, adamın lekeli, ağır işte çalışmış ellerine baktı. Sert derisinde çatlaklar ve tırnaklarının dibinde siyah kir tabakaları vardı. Ruth, *keşke fotokopisini alsaydım,* diye düşündü.

İnce defter, Benoit'nın parmaklarının arasında oldukça eski ve narin görünüyordu fakat adam defteri nazikçe tuttu ve ince sayfalarını çevirirken gösterdiği derin saygı Ruth'u şaşırttı. Benoit yüksek sesle okumaya başladı:

10 décembre 1943 – Dans notre grand dortoir, les soldats de l'escadron et moi, on dirait des poissons qui sèchent sur un étendoir. Seule les nuits de pleine lune, quand le ciel est dégagé, me procurent assez de lumière pour écrire... Mes dernières pensées, mesurées en gouttes d'encre.

Benoit başını kaldırdı. "Anlayabildin mi?"

"Sadece çok azını," diye itiraf etti Ruth. "Aralık ayı. Balıklar ve dolunay hakkında bir şeyler. Ve belki son düşünceler...?"

Benoit'nın gülümsemesinde merhamet saklıydı. "Tercüme etmem için bunu bir süreliğine bana bırakmak ister misin?"

Sesindeki lütufkârlıktan rahatsız olmuştu ancak belli etmedi. Asıl endişesi, eski defterin güvenliğiydi. Defteri ona bırakmak istemiyordu fakat Benoit'yı gücendirmek de istemiyordu. Köpek uyandı, görüşmenin neredeyse sona erdiğini hissetmişti, ayağa kalkıp kafasını Benoit'nın ellerine sürttü.

"Pekâlâ," dedi Ruth, köpeğin kafasını kaşımak için eğilen adamı izlerken. "Sence uzun sürer mi?"

Benoit omuzlarını silkti. Adada zamanla ilgili soru sormak manasızdı fakat sonra siyah gözlerinde bir ışık yandı. "Ah," dedi, "bu yeni kitabın için mi?"

"Yok, hayır," dedi Ruth, "sadece merak ediyorum."

Benoit hayal kırıklığına uğramış gibi görünüyordu. Defteri tekrar katladı ve küçük masanın diğer ucundaki yağlı kâğıtla zarfa uzandı. En azından özenliydi. Katlanmış mektup yığını gözüne takıldı.

"Hepsi de aynı adam tarafından mı yazılmış?"

"Açıkçası bilmiyorum," dedi Ruth. "Henüz hiçbirini okumadım. Japon el yazısı oldukça zor..."

Benoit, Ruth'un mazeretiyle ilgilenmemişti. Mektup destesini eline aldı ve bir fiske vurdu. Sonra bir tanesini açıp masaya yaydı.

"Japonca okuyabildiğini de söyleme sakın," dedi Ruth.

"Tabii ki hayır. Kargacık burgacık, iç içe geçmiş bir şey gibi geliyor bana. Fakat bak. Aynı kalem ve mürekkep." Defteri açtı tekrar ve mektubun yanına koydu. "İşte, görüyor musun? Adam farklı dillerde yazmış ama el yazısı aynı."

Benoit haklıydı. Hayat dolu ve enerjik el yazısı aynı duyguyu, titizliği ve zarifliği yansıtıyordu. Ruth, bunu nasıl gözden kaçırabildiğini düşündü. "Sana yazarın erkek olduğunu düşündürten ne?"

"Kesinlikle bir erkek," dedi Benoit, okuduğu Fransızca paragrafa hafifçe vurarak. Sonra yüksek sesle tekrar okudu ama bu kez İngilizceye çevirerek.

"10 Aralık 1943 – Bölükten askerlerle geniş bir odada, kurusun diye asılmış küçük balıklar gibi yan yana dizilerek uyuduk."

Masaya uzanıp saatin yüzüne hafifçe vurdu. "Sadece tahmin fakat tüm bunların senin şu gökyüzü askeri tarafından yazıldığına inanıyorum."

2

Çöplükten eve dönerken rüzgârın tekrar esmeye başladığını fark edince Squirrel Cove marketinde durup biraz sebze ve gaz satın aldı. Yanında yedek gaz bidonu yoktu. Kamyonetin deposu doluysa jeneratör bittiğinde Oliver hortumla depodan gaz çekiyor ve jeneratörü tekrar çalıştırıyordu. Dağların üzerinde bulutlar asılıydı ve körfezin ağzındaki dalgalar tutarsız ve beyaz taçlıydı. Küçük bir balıkçı teknesi belediye rıhtımından geçiyordu. Bir kel kartal havada geniş kavisler çizerek uçuyordu. İkindi vakti olmasına rağmen hava şimdiden kararmaya başlamıştı, Klahoose halkının ışıkları koyun uzak ucundan göz kırpıyordu.

Evin ışıkları da hâlen yanıyordu. Kamyoneti park edip marketten aldıklarını indirdi. Odun yığınının yanından geçerken karganın gaklamasını işitti. Durdu, etrafa bakındı, Orman Kargası olup olmadığını merak etti fakat göremedi. Kargaların sesleri farklı mıydı? Bunun sesi, paniğe kapılmış gibiydi. Tekrar duydu, ses bu sefer daha uzaktan gelmişti ve onu daha alçak bir ses izledi. Körfezden bir kurdun bitkin uluması yükseliyordu. Eve yürümeye devam etti.

Oliver fırtınayı sevmezdi, jeneratörü şimdiden çalışmaya hazır hâle getirmişti. Ruth sebzeleri yerleştirdikten sonra uzatma

kablolarını takip ederek üst kata çıktı. Kocasının ofisi, kendi ofisinin karşısındaydı, kapı açıktı, içeri girdi. Oliver çalışma masasına oturmuştu, kulağında ses kesici kulaklıklar vardı, internette gezinirken ıslıkla ahenksiz bir melodi çalıyordu. Kedi, çöplükten aldıkları eski bir döner sandalyede uyuyordu. Ona `yardımcı pilot koltuğu´ adını takmışlardı ve kedinin yatmayı en çok sevdiği yer burasıydı. Kediyi de çöplükte bulmuşlardı.

Ses kesici kulaklıklar Ruth'undu fakat Oliver'ın çok sevdiğini görünce ona vermişti. Oliver, kulaklığın başını sımsıkı sarmasından hoşlanmıştı. Baskının, düşünmesine yardım ettiğini söylemişti ve şimdi Ruth sesini duyurmak için bağırmak zorundaydı.

"Hey!" diye bağırdı eşikten, kollarını salladı.

Kedi, gözlerini kırpıştırarak bir gözünü açtı. Oliver başını kaldırdı ve elini salladı. "Dönmüşsün," dedi oldukça yüksek bir sesle. "Geldiğini duymadım. Bir gelişme var mı?" Gürültüden rahatsız olan kedi, diğer gözünü de açtı.

Ruth, kocasına kulaklığı çıkarmasını işaret etti. "Affedersin," dedi Oliver, normal sesine kavuşmuştu. "Bir şey bulabildin mi?"

"Tercüme edecek. Gökyüzü askeri tarafından yazıldığını düşünüyor."

"Bir Numaralı Haruki," dedi Oliver, "ilginç." Pilot koltuğunun kolunu ittirdi ve Pesto'nun yavaşça dönmesini izledi. "Neden Fransızca yazdı acaba?"

"Hiç kimse okuyamasın diye olabilir mi? Benoit, defteri birliğindeki diğer askerlerden gizlediğini söyledi."

Oliver dalgın dalgın kediyi döndürdü. "*Mükemmel bir kamuflaj,*" dedi.

Bunu duyar duymaz Ruth'un zihninde bir şimşek çaktı. Kocası duyduğu her şeyi bu kadar net hatırlamayı nasıl başarıyordu?

"*Kim adı À la recherche du temps perdu olan bir kitabı almak ister ki?*" diye devam etti Oliver. "Nao böyle yazmıştı. Yani o, günlüğünü Proust'un içine saklamıştı, Haruki ise Fransızca yazarak

gizlemişti. Gizli Fransızca günlükler bir aile geleneği olsa gerek." Yardımcı pilot koltuğunu bir kez daha döndürdü ve artık tamamen uyanmış olan Pesto'nun rahatsızlığını ifade eden pençesine yakalanmadan elini hızlıca geri çekti.

"Ahh!" dedi parmağını ağzına götürüp.

"İyi oldu," dedi Ruth. Kedi, yardımcı pilot koltuğundan atladı ve merdivenlerden inip kedi kapısından dışarı çıktı. "Eve gelirken kurtların sesini duydum," dedi. "Çok yakındalar. Eğer kurtlara yem olursa bu senin suçun."

Oliver omzunu silkti. "Eğer bir kurda yem olursa bunu hak etmiş ve öldürdüğü tüm o sincap yavrularının ahını almış demektir." Kulaklıkları tekrar taktı fakat Ruth kocasının endişelendiğini görebiliyordu. Güzel. Koridoru geçip kendi ofisine girdi.

Aile geleneğine dönüşmüş gizli Fransızca günlükler. Tabii ya. Bu bağlantıyı nasıl fark edememişti?

Ofisine girdiğinde yerdeki meditasyon minderini gördü ve zihnini –ve belki hafızasını– toparlamak için oturup zazen yapması gerektiğini düşündü ancak oturmadı. Aksine bilgisayarının karşısına geçti ve Gmail hesabını açtı.

Profesör Leistiko'dan hâlâ bir cevap yoktu.

3

Profesör Leistiko'ya e-posta göndermesinin üzerinden bir haftadan fazla zaman geçmişti, birden içine bir kurt düştü. Gerçekten göndermiş miydi acaba? Belki de yazmış fakat gönder butonuna basmayı unutmuştu. Ya da belki bağlantı kopmuş ve e-posta gönderilememişti. Böyle şeyler ne yazık ki sık sık başına gelmeye başlamıştı. Gönderilen postalar kutusunu kontrol etti. Hayır, oradaydı, gönderim tarihi ve saati de yazıyordu. Güzel. Geriye doğru saydı. Dokuz gün! Zaman nasıl da geçmişti.

Sabırsızlıkla imleci hareket ettirdi. E-postayı kopyaladı ve üzerine ısrarı için küçük bir özür notu ekleyerek tekrar gönderdi. Adamın onu tacizci gibi görmesini istemiyordu ama tam dokuz gün geçmişti.

Alev alev yanan yanaklarını serinletmek için ellerini yanaklarına koydu, kendisini suçlu hissediyordu fakat ne için? Profesörü umursadığı için mi? Kendi çalışmasını ihmal ettiği için mi? Zamanını internette sürekli Nao hakkında ipucu arayarak geçirdiği için mi? Dişil Değişkenlik "I"in ortadan kaybolması onu üzmüştü. Tek isteği, tüm bu yaşananların gerçek dünya tarafından onaylanmasıydı ve o makale bunu yapabilirdi ama istediği onay ellerinin arasından kayıp gitmişti. Kızın yazdıklarından daha

fazlasını bilmek istemesi hile yapmak sayılır mıydı? Günlüğün dünyası tuhaf ve gerçeküstü bir biçimde büyüyordu. Kızın hayalet öyküsünden ne gibi bir anlam çıkarması gerektiğini bilmiyordu. Nao, yazdıklarına gerçekten inanıyor muydu?

Profesör onun tek umuduydu. Ekranında oynaşan görüntüye bakarken sabırsızlığı arttı. Hissettiği heyecan çok tanıdıktı, internette çok vakit geçirdiği zamanlarda sanki bir şeyler tarafından tutuluyor ya da dürtülüyormuşçasına mantığa aykırı şeyler büyürdü içinde. Nasıl tarif etmeli? Geçici bir kekemelik, ani bir bitkinlik, eş zamanlı bir telaş ve geç kalmışlık hissi belki. Bu, ona annesinin son aylarını geçirdiği hastanedeki Parkinson hastalarına özgü o aritmik yürüyüşü hatırlattı. Yalpalamalarını, yemek salonuna doğru giderken koridorda aniden durmalarını ve sonunda ölmelerini. Bu korkunç panik hissini kelimelere dökmek zordu ancak yazarak ifade etmeye çalışsaydı muhtemelen bunun gibi bir şey olurdu:

*Bugeçicik*ekemelikdududduygusUuzaManda**İ**LERİATILMAKgibibirAnilebİRsonrakiANIayırmadanGEÇENveDURMADANbüyüyenbüyüyenVEANİDENUYARMAKSIZIN...

Sona eren.

4

"Sanırım deliriyorum," dedi Ruth. "Sen de delirdiğimi düşünüyor musun?"

Yatakta uzanıyorlardı. Oliver, iPhone'undan e-postalarını kontrol ediyordu. Cevap vermedi fakat Ruth fark etmedi.

"Önsezilerim var," diyerek devam etti. "Yaşlı Jiko hakkındaki rüyamı hatırlıyor musun? Sana anlatmıştım. İlki o kadar gerçekçiydi ki... Bilgisayarında bir şeyler yazıyordu ve görememe rağmen ne yazdığını biliyordum."

Bir süre bekledi, hiç cevap gelmeyince konuşmaya devam etti.

"Yukarı ve aşağı, aynı şey," diye yazmıştı. "Ve daha sonra plaja gittiklerinde Jiko tam olarak aynı kelimeleri kullandı... 'yukarı ve aşağı, aynı şey'. O rüyayı bu kısmı okumadan bir hafta önce görmüştüm peki ama ben bunu nasıl biliyordum?"

"Nasıl biliyordun?" diye tekrarladı Oliver.

"Mm, yaşlı Jiko sanki bana da mesaj yolluyordu, yani telepatik olarak. Sence bu çılgınca mı?"

"Hm," dedi Oliver.

"Önsezi gibi geldi bana. Sen ne dersin?"

"Önseziler, olmasını beklediğin rastlantılardır," dedi Oliver bakmadan.

"Evet ama sence de tuhaf değil mi? Yani buzdolabı poşeti ve Orman Kargası gibi bazı şeylerin birden belirivermesi. Şu makale gibi ortadan kaybolan şeyler... Tekrar tekrar aradım fakat bulamadım. Ve şu yayın, Doğu Metafiziğinin Güncesi? O da kayboldu. Hiçbir yerde bulamıyorum."

"Hiçbir şey öylece ortadan kaybolmaz," dedi Oliver, işaret parmağıyla mesaj yazıyordu. "Bir yerlerde olmalı. Yazar ismiyle arayıp nerede–"

"Denedim! Sorun da bu işte. Yazarın ismini de bulamıyorum. İsminin akademik arşiv sitelerinde listelenmiş olduğuna yemin ederim fakat tekrar girdiğimde gitmişti. Ortadan kayboldu. Ve Profesör Leistiko da e-postama yanıt vermiyor. Ben yaklaştıkça her şey daha da uzaklaşıyor sanki. Kafam karıştı!"

"Belki de çok fazla uğraşıyorsundur," dedi Oliver.

"Bu ne demek oluyor şimdi?"

"Hiçbir şey." Ekrana hafifçe vurdu ve Ruth gönderilen e-postanın vınlama sesini duydu.

"Beni mi dinliyorsun yoksa e-postanı mı kontrol ediyorsun?"

"Seni dinliyorum ve e-postamı kontrol ediyorum, aynı şey..."

"Hayır, aynı değil!"

"Haklısın," dedi Oliver, küçük ekrandan başını kaldırdı. "Tamam, e-postamı kontrol ediyor ve aynı zamanda seni dinliyordum ve tam o sırada konuyla ilgili olabilecek bir güncelleme geldi. Ve şimdi iki fikrim ve güzel bir haberim var. Önce hangisini duymak isterdin?"

"Güzel haberler lütfen."

"Brooklyn'deki bir sanatçı topluluğundan bir e-posta aldım. NeoEosen üzerine olan incelememi yayımlamak istiyorlar."

"Bu harika!" Ruth'un üzüntüsü dağılmıştı. "Onlar kim?"

Oliver sevincini saklamaya çalışarak gülümsedi. "Onlar kendilerine Buzul Çağı dostları diyor."

"İlginç."

"İlginç evet, yani mükemmel değil. Ben daha çok Eosen adamıyım fakat onların da oldukça yeni fikirleri var. Ama bilirsin bir milyon, elli milyon yıl..."

"İlgilerini çekti ama. Önemli olan da bu."

"Evet," dedi Oliver. Sesindeki tereddüt hissediliyordu. "Umarım onlar da ortadan kaybolmazlar."

"Kaybolmayacaklar. O kadar uzun zamandır ayakta kalabildiklerine göre bir şey olmaz artık."

"Haklısın. Buzul Çağı dostları, Doğu Metafiziğinin Güncesi'ni önemsiz kıldı gibi."

"Bu muydu fikrin?"

"Hayır." Oliver, Ruth da görebilsin diye iPhone'unu kaldırdı. "İlk olarak, şöyle bir e-posta geldi bana."

Minik ekranda, *New Science* dergisinden, kuantum bilgisayarlarının kübit serilerindeki son gelişmelere dair bir makale vardı. Kadın minicik yazılara gözlerini kısarak baktı. "Ee?"

Oliver ekranı büyüttü ve bir noktayı işaret etti. Ruth işte o zaman gördü. Araştırmacının ismi küçük ekranı doldurmuştu: H. Yasudani

"Aman Tanrım," diye bir çığlık attı. "O olduğunu mu düşünüyorsun? Olabilir, değil mi?

Yazım hatası da olabilir. Bu çılgınca. Linki bana gönder. İletişim kurup kuramayacağımı görmek istiy–"

"Çoktan gönderdim bile," dedi Oliver.

Ruth yataktan fırladı, bir ayağına geçirdiği terliğiyle araştırma yapabilmek için üst kattaki bilgisayarına doğru koşmaya başlamıştı bile.

"Diğer fikrimi duymak istemiyor musun?" diye sordu Oliver.

"Tabii ki istiyorum." El yordamıyla gözlüğünü arıyordu.

"Bu olanların kuantum ile bir ilgisi olabilir mi diye düşünüyordum sadece."

Ruth tekrar oturdu, terlik ayağında sallanıyordu. "Ne demek

istiyorsun?"

"Şey, belki de yanlış bir yöntemle çalışıyorsun, düşünüyorum da eğer baktığın her şey kayboluyorsa belki aramayı bırakmalısın. Belki sadece şu an burada olan somut şeylere odaklanmalısın."

"Nasıl?"

"Demek istediğim, sende bir günlük var ve okuyorsun. Bu iyi bir şey. Benoit, defteri tercüme edecek, ee bu da iyi. Fakat mektuplar hâlâ duruyor. Onlar için sana yardım edecek birini bulabilirsin."

Ruth kaşlarını çattı. Mantıklıydı ve mantıksızdı. "Onları Ayako'ya gösterdim fakat bana okuyamaya..."

"Ayako değil," dedi Oliver. "Arigato. Bir saniye, hava durumuna bir bakayım..."

"Havanın bununla ne ilgisi var?"

"Harika," dedi Oliver. "Fırtına bizi ıskalıyor. Yarın karşıya geçmek için sakin bir gün olacak." Başını kaldırdı, "Tekrar bozulmadan şu jeneratörü satmam lazım. Liver'da suşi yemek ister miydin?"

5

Campbell River ya da adalıların deyimiyle Scrambled Liver, Whaletown büyüklüğünde bir şehirdi. Liver'a gitmek için iki feribot değiştirmek ve aradaki adadan geçip yaklaşık iki saat süren bir kara yolculuğu yapmak gerekiyordu. Yaz mevsiminde, sonsuzluğa uzanan o feribot kuyruğunun hesaba katılmamış hâli tabii bu. Liver çok da eğlenceli bir yer sayılmazdı. Sadece büyük süpermarketler ve yarısı boş alışveriş merkezleri, mahkeme, hapishane, hastane, ucuzluk dükkânları, rehineciler, bir iki striptiz barı ve bir tane de kapandığında pek çok insanı işsiz bırakan terk edilmiş kâğıt fabrikası vardı.

Yine de feribotla çelik misali denizin üzerinde kayıp, gökyüzünün altında parıldayan minik, yeşil adacıkların arasından geçerek kasabaya gitmek keyifliydi. Bazen bir yunus sürüsü gemiyle yarış ederdi. Uzakta, zirvelerine kar düşmüş dağlar, eteklerine çökmüş sisin üzerinden yükselirdi.

Kasabaya turist gibi gezmek için gidilmezdi. Hep hastane ziyareti, araba tamiri ya da hayat sigortası yaptırmak ve çeşitli alet edevat satın almak için gidilirdi. Tatsız fakat gerekli bir iş için Liver'a gitmek zorunda kaldıklarında, adalıların ürkmeleri ve cennetlerinden ayrılma düşüncesiyle çektikleri o büyük acıyı

göstermeleri âdettendi.

Ancak Ruth, kasaba yolculuğundan zevk alırdı. Onun açısından Campbell River dinlendirici bir yerdi. Alışveriş yapmayı seviyordu ve geceyi orada geçirdikleri zaman etnik yemekler yapan bir restoranda yemek yerlerdi. Manhattan'a kıyasla, fazla seçenek yoktu: İki Çin büfesi, bir Tai restoranı ve favorisi, Arigato Suşi adını taşıyan Japon suşi restoranı.

Aşçı, Akira Inoue isimli, emekli bir oto tamircisiydi. Karısı Kimi ile Fukushima vilayetindeki Okuma kentinden göçmüşlerdi. Akira balık tutmayı çok sevdiği için ailesini, en iyi somonların bulunduğu B.C. kıyı şeridine –balık akını bitmeden önce– getirmişti. Restoranlarını açıp kendilerine bahşettiği bu güzel yaşam için Kanada'ya duydukları şükranı ifade etmek amacıyla ona Arigato adını vermişlerdi ve karşılığında Campbell River'daki renkliliği artırmak için çok çalışmışlardı. Oğullarını burada yetiştirip Montreal'deki üniversiteye yollamışlardı. Artık yaşlanıyorlardı ve somonlar da azalıyordu. Kimi, sonunda Arigato Suşi'yi satma ve Japonya'daki evlerine dönme konusunda kocasını ikna etmişti. Ancak Fukushima Daiichi Nükleer Santrali'ndeki erime tüm planlarını altüst etmişti. Okuma kenti, bir gecede radyoaktif çöp alanına dönmüştü. Kimi ve Akira, Liver'da hapsolmuşlardı.

"Okuma kenti çok özel bir yer değildi," dedi Kimi. "Fakat bizim evimizdi. Şimdi orada kimse yaşayamaz. Arkadaşlarımız, ailelerimiz... herkes orayı terk etmek zorunda kaldı. Evlerinden ayrıldılar. Sahip oldukları her şeyi arkalarında bıraktılar. Bulaşıkları yıkayacak zamanları bile olmadı. Akrabalarımızı buraya davet ettik. Onlara Kanada'nın güvenli olduğunu söyledik. Fakat gelmek istemiyorlar. Onlar için burası yuva değil."

Liver'da restoranlar erken kapanıyordu. Akira bıçaklarını temizleyip balığı dolaba koyarken, Kimi bulaşık yıkamaya ara verip suşi barda Ruth ve Oliver ile oturdu. Oğulları Tosh, McGill Üniversitesi'nden mezun olmuştu, şimdi Victoria'da çalışıyordu

fakat hafta sonları sık sık arabaya atlayıp babasına yardım etmeye restorana geliyordu.

Ruth, Tosh'a, "Peki, sen burayı yuvan olarak görüyor musun?" diye sordu.

Tosh, şaşırarak, "Kastettiğiniz Kanada mı yoksa Champbell River mı?" yanıtını verdi.

Uzun boyluydu, sessiz ve hoşsohbet bir çocuktu, üniversitede siyaset bilimi okumuştu. "Kanada, evet. Montreal, kesinlikle. Montreal benim yuvam, Victoria o kadar değil. Campbell River, hmm, eh işte."

Ruth, bu sefer Kimi'ye sordu. "Ya sen?"

Kimi tereddüt etti ve Akira onun yerine cevap verdi. "O, hiçbir zaman balık tutmakla ilgilenmedi."

Başını Ruth'a doğru sallayarak sordu. "Peki ya sen?"

Ruth kafasını salladı. "Bilmiyorum," dedi. "Yuvasında olduğunda nasıl hisseder insan bilmiyorum."

Akira, plastik rulosundan bir parça koparıp parlak kırmızı ton balığı diliminin üzerine koydu. "Bence, sen daha çok büyük şehir kızısın. Fakat sen..." Tezgâhın üzerinden eğilip Oliver'ın sakesini doldurdu ve sonra tokuşturmak için bardağını kaldırdı. "Sen kasaba çocuğusun. Benim gibi. Champbell River tam da bizim gibiler için. Fazlasıyla iyi, öyle değil mi?"

Ruth, Oliver'ın tereddüdünü hissetti fakat Oliver sonra kadehini kaldırdı ve "Liver'a," dedi.

Epey geç olmuştu. Ruth, sırt çantasını kucağına koydu ve mektupları çıkardı. Durumu önceden açıklamış ve Kimi de yardımcı olmaya çalışacağını söylemişti. Şimdi, Ruth, Kimi'nin mektupları almadan önce tezgâhı silmesini ve sonra iki eliyle küçük fakat resmî bir selam vermesini izledi.

"Evet," dedi Kimi, zarfın üstünü inceliyordu. "Bir erkeğin el yazısı. Adres Tokyo'da. Posta damgası Showa 18'i gösteriyor." Parmaklarıyla saydı. "Yani 1943. Alındı kaşesi çok net değil fakat

sanırım Tsuchiura'dan. Orada bir deniz üssü var, o yüzden belki de haklısmdır, yazan bir asker olabilir." Mektubu açıp önündeki tezgâha serdi, üzerindeki kırışıkları yumuşak dokunuşlarla düzeltiyordu. Tosh tezgâha yaklaştı ve annesinin omzunun üzerinden baktı.

"Güzel bir el yazısı," dedi Kimi. "Eski yazıyla yazılmış fakat okuyabilirim. Sana İngilizcesini yazacağım ama İngilizcemin kusuruna bakma. Yirmi senedir burada yaşıyorum fakat hâlâ..."

Tosh, ellerini annesinin omzuna koyup sıktı. "Sorun değil, anne. Ben Japonca okuyamam fakat İngilizceye çevirirken sana yardım edebilirim."

Akira ufak bir kahkaha attı. "Evet," dedi. "Sorun değil. Öğrenmek için artık çok zamanımız var."

Geceyi Above Tide motelinde geçirdiler ve ertesi sabah kahvelerini içip keklerini yedikten sonra ilk feribota yetişmek için terminale gittiler. O saatte yollar açıktı, ada sırasında sadece üç araç vardı. Şort giymiş kaslı bir çocuk olan feribot personeli gelip araçlarının önünde durdu ve binmeleri için onlara işaret verdi. Şeritteki araçlara baktıktan sonra köprüye telsizle durumu bildirdi.

"Fanteziye üç araba."

Ruth camını indirmiş, kekinden artanlarla martıları besliyordu. "Duydun mu?" diye sordu, yanındaki yolcu koltuğunda *New Yorker*'ın eski bir sayısını okuyan Oliver'a.

Oliver ona baktı. "Neyi duydum mu?"

"Feribot görevlisinin söylediğini."

"Hayır, ne dedi ki?"

"Fanteziye üç araba."

Oliver pencereden çocuğa baktı. "Ha ha, bu iyiydi işte."

"Nereden bilebilir? O diziyi* hatırlamak için çok genç."

Oliver gülümsedi.

"Ev gibisi yok."

Ç.N.: *Yazar burada 1977 ile 1984 yılları arasında Amerika'da yayımlanan Fantasy Island (Fantezi Adası) isimli diziye gönderme yapmaktadır.

Nao

1

Jiko'ya 1. Haruki'nin hayaletiyle karşılaştığımı söyleyip söylemekte kararsızdım. Her şeyden önce bunun onu üzmesinden çekiniyordum çünkü onu ziyaret etmemiş olabilirdi. Belki de bir ikisudama olduğum için sadece beni ziyaret etmişti. Ayrıca anlatırsam ona soracak iyi bir soru bulamadığımı ve onu iyi bir şekilde karşılayamadığımı itiraf etmem gerekiyordu. Belki hayaletleri ağırlamanın da bir yolu yordamı vardır ve büyük olasılıkla onlara özel hediyeler falan vermek gerekiyordur. Bunu doğru bir şekilde yapmadığım için Jiko üzülebilirdi fakat bunu nasıl bilebilirdim ki?

Ama yalan söylediğimi de düşünebilirdi. Sunağın etrafındakileri kurcalarken kırdığım çerçeve ve çaldığım mektubu örtbas etmek için böyle bir yalan uydurduğumu düşünebilirdi. Ertesi gün, tüm bunları kendi kafamda uydurduğumu düşünmeye başladım. Üstelik onunla konuşmak için de fazla fırsatım olmadı. O nedenle olur da 1. Haruki geri dönerse diye beklemeye karar verdim.

Osegaki seremonisinin olduğu sabah, erkenden kalktım ve gizlice tapınağın kapısından dışarı çıktım. Dışarısı hâlâ karanlıktı fakat mutfak lambaları yanıyordu ve Muji ile beraber

yardıma gelen bazı rahibelerin konuştuklarını duyabiliyordum. Beni fark ederlerse yardım etmemi isteyeceklerini bildiğim için çok sessiz hareket ediyordum. Gidip kapının yanındaki soğuk taş basamağa oturdum, büyük sütunlardan birinin arkasına yarı saklanmış bir vaziyetteydim. Ürpertici ve nemli bir hava vardı, tam da bir hayaletin seveceği türden ve bu, beni umutlandırdı.

"Haruki-Ojisama wa irasshaimasuka?"* diye fısıldadım.

Fakat cevap veren tek kişi Chibi'ydi, o da zaten kediydi. Tekrar denedim.

"Haruki Ichiban-sama...?"**

Bir ses duydum; mırıldayan, oflayıp puflayan kısık bir ses. Basamakların başladığı yere baktığımda, hayaletimsi bir yaratığın merdivenleri tırmanarak bana doğru geldiğini gördüm. Kahverengi ve gri renklerde devasa bir tırtıl böceğine benziyordu. Tatari! diye düşündüm. Hayalet saldırısı. Yukarı zıpladım ve o beni görmeden sütunun arkasına saklandım hemen, Chibi'yi de aniden atlamasın diye kucağımda sıkı sıkı tutuyordum.

Yaratığın beyaz noktaları, kıllı yumruları ve yanlarından çıkmış milyon tane bacağı vardı ve yalpalayarak yürüyordu. Dik taş basamaklarda düşe kalka ilerlemeye çabalıyordu. Nasıl bir yaratık olduğunu anlamaya çalışarak onu izledim. Korkutucu olmak için fazla yavaştı, ilk önce onun kadim zamanlardan kalma zavallı bir ejderha olabileceğini düşündüm. Bazen tapınakların ejderhaları olur, Jiko da çooook uzun zamandır burada olduğuna göre ejderhası da en az onun kadar eski olmalıydı. Fakat yaklaştığında onun bir ejderha olmadığını fark ettim, hatta bir tırtıl bile değildi. Bu sadece dankadan gelen çok yaşlı insanların oluşturduğu bir kuyruktu ve yukarıdan bakınca kambur sırtları ve sallanan beyaz kafalarıyla bir tırtıl gövdesi gibi görünüyorlardı. Karanlıkta tırmanırlarken kolları ve bastonları da bir o yana bir bu yana savrulan bacaklara benziyordu.

---

*Haruki-Ojisama wa irasshaimasuka? – Haruki amca, orada mısın?

**Haruki Ichiban-sama? – Bay Bir Numaralı Haruki?

Tapınağa koşup misafirlerin geldiğini haber verdim ve Muji ortalıkta koşturup eğilerek insanlara dua odasını göstermek için kolları sıvadı. Shaka-sama'nın ana sunağının karşısına aç hayaletler için özel bir osegaki sunağı hazırlamıştık ve Jiko süslü bir altın sandalyeye oturmuştu. İlahiler söyleyip dualar eden ve tütsüler diken bir kalabalık vardı, sonra Jiko parşömen rulosunu açıp ölenlerin isimlerini okumaya başladı. Hepsi de dankadan gelenlerin ailelerinin ve arkadaşlarının isimleriydi. Liste gerçekten uzundu ve Jiko'nun sesi giderek monotonlaşmaya başladı. Oda hareketsiz, sıcak ve sessizdi, isimler dışında hiçbir şey hareket etmiyordu, bu da biraz sıkıcıydı, tam uzaklaşıyordum ki tuhaf bir şey oldu. Belki yarı uyuklar bir hâldeydim ve rüya görmüştüm fakat isimler canlanmış gibiydi, sanki canlanmış, dua odasında yüzüyorlardı. Hiçbirinin üzgün, yalnız ya da ölmekten korkuyormuş gibi bir hâli yoktu çünkü isimleri buradaydı. Hoş bir duyguydu, özellikle de isimlerinin yakında listeye eklenebileceğini bilen yaşlı insanlar için. Derken Jiko nihayet okumayı bitirdi, herkes ayağa kalktı ve tütsü yakma seremonisi başladı, sonsuza dek sürecek gibi gelmişti bana ama güzeldi.

Oldukça uzun bir seremoniydi fakat aldırmadım çünkü ziyarete gelen rahip ve rahibeler Jiko ve Muji'ye ilahi, zil ve diğer şeyler için yardım ederlerken ben de davul çalıyordum. Muji bana nasıl yapacağımı öğretmişti ve haftalardır provasını yapıyordum. Hayatında hiç davul çaldın mı bilmiyorum ama çalmadıysan mutlaka denemelisin. Çünkü her şeyden önce, bir şeyi sopayla dövmek insana kendini iyi hissettiriyor ve ikincisi bundan inanılmaz güzel bir ses çıkıyor.

Tapınak davulu bir fıçı kadar büyük ve ahşap bir platformun üzerine konur. Davulu çalarken yüzün, gerdirilmiş deriye bakacak şekilde davulun önünde durursun, çok heyecanlı olduğundan ve oraya buraya zıplaman gerektiğinden nefes alış verişini kontrol altına almaya çalışırsın. Rahip ve rahibeler büyük su-

nağın önünde ilahilerini söylerken sen de sıranın sana geldiğini gösteren işareti işitmek için beklersin. O an gelince de derin bir nefes alır, sopalarını kaldırır, kollarını geri çekersin ve

buumBUUMBUUMBUUMBUUM.....

...BUUM!

Zamanlamayı iyi ayarlaman lazım. Tüm o insanların karşısında hata yapmaktan çok korktuğum hâlde, yine de iyi bir iş çıkardığımı düşünüyorum. Davul çalmayı gerçekten seviyorum. Davul çalarken, Jiko'nun bir parmak şıklatması dediği o altmış beş anın da farkındayım. Çok ciddiyim. Davul çalarken **BUUM** *sesinin bazen azıcık geç, bazen de azıcık erken geldiğini işitirsin; çünkü tüm dikkatin sessizlik ve gürültü arasındaki o keskin sınırda toplanmıştır. Sonunda hedefime ulaştım ve şimdi ile ilgili çocukluk saplantımdan kurtuldum, bunu davula borçluyum. Çünkü davula vurduğun zaman* **ŞİMDİ***'yi yaratıyorsun, sessizlik o kadar büyük ve canlı ki kalbin yağmur ve yıldırımmış da bulutları ve gökyüzünü soluyormuşsun gibi hissediyorsun.*

Jiko, bunun zaman kahramanlığının bir örneği olduğunu söylüyor. Ses var ve ses yok. Yıldırım ve sessizlik.

2

Osegaki seremonilerinin ardından, misafirlerimiz için bir parti düzenledik. Yiyecek servisine yardım ettim ama becerik-sizliğim yüzünden korkunç bir servis oldu tabii. Bu yüzden seni detaylarla sıkmayacağım. Nihayet, yorgunluktan bitap düşmüş Muji pes edip beni birkaç ayak işini yapmam için dışarıya gön-derdi, ne için olduğunu hatırlamıyorum. Jiko'nun çalışma odası-nın önünden geçerken sürgülü kapının açık olduğunu fark ettim. İçeride biri vardı sanki. Çerçeve ve mektubun akıbetinden hâlâ endişe duyduğumdan içeri girdim.

Oda karanlıktı fakat aile sunağındaki mumlar yanıyordu ve önünde de yaşlı bir adam diz çökmüştü. Sırtı öne eğikti ve el-leriyle yüzünü kapatmıştı. Eğildi ve alnı yere değdi, sonra aya-ğa kalkıp sunağa yaklaştı. Bedeni bir iskelet kadar inceydi ve kıyafetleri kemiklerinin üzerine asılmış gibi görünüyordu. Om-zunun üzerinden, madalya dizileriyle bezenmiş bir kuşak geçir-mişti, asker olabileceğini düşündüm.

Sunağa vardığında, bir tütsü yakıp önce alnına değdirdi, son-ra da kâseye uzandı. Ucunda ince bir kor parçası olan tütsü, karanlıkta parlayan minik bir ateş böceğini andırıyordu.

Tekrar hareketlenip sunağın önündeki yerine döndü, diz çök-

tü ve uzun bir süre öylece kaldı. Bazen ellerini birleştirdi, parmaklarının arasından juzusu sarkıyordu ve dudakları kıpırdadı. Bazen durdu, dinledi ve sonra tekrar mırıldanmaya başladı. Bir süre seyrettim, sonra Jiko'nun da odada olduğunu fark ettim, kitaplığın yanındaki loş köşede diz çökmüştü, gözleri kapalıydı, yaşlı adamın işini bitirmesini bekliyor gibiydi. Çerçevenin kırıldığını ve mektubun alındığını fark edecekler diye ödüm kopmuştu. Tam oradan uzaklaşmak üzereyken bir ses duydum, arkamdan geliyordu. Eski bir sürgü kapının açılma ya da birisinin boğazını temizleme sesi gibi.

Bize öğrettikleri ilk şey kendimizi nasıl öldüreceğimizdi.

Kelimeler sessiz fakat anlaşılırdı. Etrafa bakındım, hiç kimse yoktu. Yalnızca ikindi vaktinin ışıkları bahçenin üzerinde oynaşıyor ve bambular esintiyle hışırdıyordu. Sesi tanımıştım.

Tuhaf olduğunu düşünüyor olabilirsin. Bizler askerdik, düşmanlarımızı nasıl öldüreceğimizi öğretmeden önce, bize kendimizi nasıl öldüreceğimizi öğrettiler.

Bahçeyi okşayan küçük bir esinti, havuzda dalgalanmaya neden oldu. Orada dinlenen bir yusufçuk, uçarak uzaklaştı.

"Bu sen misin?" diye fısıldadım, mümkün olduğunca sessiz bir şekilde. "Haruki Ojisama...?"

Bize tüfek verdiler. Ayak başparmağımızla tetiği nasıl çekeceğimizi öğrettiler. Namlu ucunu kaymaması için çene kemiğimizin V kıvrımına nasıl koyacağımızı...

Elim yüzüme gitti ve parmaklarım çenemin altını okşadı.

Burası.

Parmaklarım kendiliğinden silah biçimini aldı; başparmak yukarıda duruyor, işaret ve orta parmaklar çenemin altındaki noktaya bastırıyordu. Kımıldayamadım.

İşte böyle. Meriken tarafından esir alınıp götürülmekten ziyade kendimizi öldürmekle yükümlüydük. Bunun provasını bize defalarca yaptırdılar ve tereddüt ettiğimizde ya da doğru

*Meriken (メリカン) – Amerikalılar.

yapamadığımızda, subaylar bizi tekmeleyip bayıltana dek sopayla döverlerdi. Aslında, doğru ya da yanlış yapmış olmamızın pek bir önemi yoktu, bizi her şekilde döverlerdi. Bu, savaş ruhumuzu canlandırmak içindi.

Elim yanıma düştü.

Rüzgâr dindi, hava sessiz ve sakindi. Odanın içindeki yaşlı adam hâlâ dizlerinin üzerindeydi, vücudunun sallanışına ve kafasının dalından koparılmış bir lale gibi sarkmasına bakarak ağladığını söyleyebilirim. Jiko, gözleri kapalı, sabırla bekleyerek köşede oturmaya devam ediyordu ve ilk kez juzu boncuklarından yükselen belli belirsiz ritmi duydum, duaların ritmiydi bu.

Bu sefer sesi güçlükle işittim. Sunaktaki o kutu. Fotoğrafların yanında. Gördün mü?

Sunağın üzerinde beyaz bezle sarılı bir kutu vardı. Her gün görüyordum. Hediye paketine benziyordu.

"Evet."

İçinde ne olduğunu biliyor musun?

Muji'nin sunağı temizlemesine yardım ettiğim bir gün, ona aynı soruyu sormuştum.

Bana kutunun 1. Haruki'den artakalanlarla dolu olduğunu söylemişti; fakat şöyle bir düşününce bana mantıksız gelmişti. Kullandığı kelime ikotsu* idi; ancak 1. Haruki savaş gemisine çarpan bir kamikaze uçağının içinde öldüyse ondan geriye herhangi bir kemik parçasının kalması mümkün olabilir miydi? Demek istediğim, olsaydı bile o kemikleri kim toplayacaktı? Ve nereden toplayacaktı? Okyanusun dibinden mi? Fakat Muji sorularımı yanıtlayamadı ve onu üzmek kibar bir davranış olmayacağından Jiko'ya da soramadım. Hayalete sormak için uygun bir soru muydu bu?

"Sanırım... içinde senin ikotsun var, değil mi? Muji bana öyle söyledi ama bana mantıklı gelmiyor..."

Sesi tekrar duydum, rüzgârla kıpırdayan eski kapı gıcırtısı

---

*ikotsu (遺骨) – Krematoryumdan kalanlar; "artakalan" + "kemikler" kelimelerinin birleşiminden.

gibiydi. Belki de kahkahaydı.

Mantıklı değil. Hiç mantıklı değil...

Ve birden gitti. Nereden biliyorsun diye sorma. Ancak yokluğuyla açıklayabilirim bunu. Hava sıcaktı fakat ben titriyordum ve kollarımdaki tüyler diken diken olmuştu. Aptal sorumla onu yine sinirlendirmiş olmaktan korkuyordum. Odadaki yaşlı asker, cebinden büyük bir mendil çıkardı ve gözlerini kuruladı, sonra yavaşça dizlerinin üzerinde dönerek Jiko ile yüz yüze geldi, her ikisi de eğilerek birbirlerini selamladılar. Selamlaşmalarını bitirip ayağa kalkmaları sonsuzluk kadar uzun sürdüğünden oradan uzaklaşmak için fazlasıyla zamanım vardı.

3

Obon tam dört gün sürdü ve bu, rahibeler için çılgın bir zaman dilimiydi. Osegaki seremonisi bitince tüm ziyaretçiler bir bir ayrıldı. Yaşlı Jiko, Muji ve ben aile sunaklarının önünde Budist ayinleri düzenlemek için danka evleri arasında mekik dokuduk. Jiko ve Muji eskiden bu evlere yürüyerek gidermiş fakat Jiko yüz yaşına girdikten sonra arabayla gitmenin daha makul olacağını söylemiş. Muji ehliyet almak zorunda kalmış ki bu Japonya'da oldukça zordur. Direksiyonda çok iyi bile olsanız ehliyet almak Japonya'da uzun zaman alır ve pahalıya mal olur. Muji de bu konuda iyi değildi. Aslında oldukça kötü bir şoför.

Bir dankanın bağışladığı, tapınağa ait eski bir arabaya bindik; ben öne, Muji'nin yanına oturdum, Jiko da arkaya oturdu. Muji, direksiyonu her iki eliyle öyle sıkı kavradı ki eklem yerleri bembeyaz oldu ve öne doğru o kadar çok eğildi ki burnu neredeyse ön cama değecekti. Çalıştırmaya uğraşırken arabayı iki kez istop ettirdi ve hareket ettiğimizde de gerginlikten sürekli frene bastı. Nedenini anlayabiliyorum. Dağ yolları dar ve kavisliydi. Ne zaman bir araba geldiğini görse arabayı olmayan bankete çekip geçmesi için ona yol veriyordu. Ve her defasında, yaşlı Muji yaklaşmakta olan şoföre, kafasını köpek gibi bir

aşağı bir yukarı sallayarak kibarca selam vermeye başlıyordu ve bu yüzden neredeyse arabayı uçurumdan aşağı yuvarlayacaktı. Hayatım boyunca hiç bu kadar korkmamıştım. Bir ara arkada oturan Jiko'ya baktım, kalp krizi geçiriyor olabileceğini düşünüyordum. Fakat uykuya dalmıştı. Bunu nasıl yaptığını bilmiyorum. Cemaat evine gittiğimizde yardım edebileceğim pek bir şey olmadığından dışarıda kaldım ve oradaki kedilerle konuştum.

I. Haruki'nin mektubu hâlâ cebimdeydi. Bir ara yaşlı Jiko'nun kanji sözlüğünü de çalışma masasından ödünç almıştım ve anlamadığım birkaç kelime hariç çoğunu okumuştum. Gece, gizlice tapınağın kapısına gidiyor ve ateş böceği bulutunun içinde bekliyordum, bir kez daha geleceğini umut ediyordum fakat gelmedi.

4

Obon'dan sonra, üçümüz yine baş başa kalmıştık. Günlük rutinimize dönemeden yaz tatili sona ermişti ve babamın gelip beni alıp eve götürmesine sadece birkaç gün kalmıştı. O kadar üzgündüm ki Jiko ve Muji benim için küçük bir hoşça kal partisi düzenlemeye karar verdi. Partileri çok sevdiğimden değil ama pizza yapmaya karar vermiştik. Sonuç oldukça kötü oldu çünkü hiçbirimiz pizza hamuru yapmayı bilmiyorduk ama çok da önemli değildi. Tatlı olarak çikolata yedik, yaşlı Jiko çikolata yemeye bayılıyor. Ayrıca biraz da karaoke* yapmaya karar verdik. Bu Muji'nin fikriydi. Dankalardan biri bize eski bir bilgisayar vermiş ve internete bağlanmamıza yardım etmişti. Şarkıları indirebileceğim iyi bir karaoke sitesi buldum. Mikrofonumuz olmamasına rağmen yine de şarkı söyleyip dans edebiliyor ve eğlenebiliyorduk. Şarkılarımızı sırayla söyledik ve sonra kimin hangi şarkıyı daha iyi söylediğini oyladık.

Benim favori şarkım bir Madonna klasiği olan "Material Girl" idi. Ve dansımı sürgülü kapılarla çevrelenmiş sahne gibi görünen engawanın üzerinde sergiledim. Sözlerini Jiko için tercüme ettiğimde çok eğlenceli olduğunu söyledi. Muji, R. Kelly'nin "Sanırım Uçabilirim" adlı şarkısını söyledi fakat kulağa "Sanarım Uça-

*karaoke (空オケ) – "boş" + "orkestra" kelimelerinden. (oke – okesutora kelimesi için kısaltma)

biliyom" der gibi geldi ve gülmekten gözlerim yaşardı. Jiko ise eski bir Broadway müzikalinden "İmkânsız Düş" adlı şarkısıyla gecenin en iyi şarkısı ödülünü kazandı. Eski Broadway müzikallerinin hayranı olduğumu söyleyemem fakat Jiko bu şarkıyı gerçekten seviyordu. Sesi artık eskisi kadar güçlü olmamasına rağmen şarkıyı tüm benliğiyle hissederek söylemişti. Şarkı, hayatta ulaşılması zor hedeflere sahip olmanın normal bir şey olduğunu çünkü ulaşılmaz yıldızını izlersen ne kadar umutsuz ya da uzak olursa olsun, öldüğünde kalbinin huzurla dolacağını, hatta benim gibi ne kadar aşağılanmış ve yaralanmış olursan ol ayakta kalabileceğini anlatıyordu. Sözleri gerçekten anlayabiliyordum ve bunu Jiko'nun titrek sesinden duymak çok güzeldi. İçine kalbini koymuş gibiydi ve öyle sanıyorum ki bu şarkıyı benim için söyledi.

O gece, iyi geceler demek için odama geldi, engawanın üzerinden kayıp bahçeden esen meltem misali sürgülü kapılardan geçti, o nedenle geldiğini duymadım bile. Şiltemin yanında diz çöktü ve elini alnıma koydu. Yaşlı eli kuru, serin ve hafifti. Gözlerimi kapattım ve farkına bile varmadan ona Obon'un ilk gecesi I. Haruki'nin beni tapınak basamaklarında nasıl ziyaret ettiğini, onunla konuşabileceğim ilginç bir konu bulamadığımı ve o yüzden de ona Fransızca aptal bir şarkı söylediğimi ve sonra gittiğini anlattım. "Kendimi o kadar ahmak ve saygısız hissetmiştim ki özür dilemek için sunağın önündeki fotoğrafını ziyaret etmek istedim. Fotoğrafı tutarken yüzü canlanır gibi oldu fakat sonra çerçeveyi kırdım ve mektubu düşürdüm. Sonra tekrar gelmesi için ona yalvardım ve osegaki seremonisinden sonra geldi ve bana askerdeyken subayların savaşçı ruhunu uyandırmak için onu nasıl dövdüklerini anlattı ve Merikenler tarafından esir alınmaktansa ayak parmağımı kullanarak kendimi boğazımdan nasıl vuracağımı gösterdi bana. Sonra tekrar gitti ve bir daha da onu hiç görmedim."

Gözlerimi kapatmış, karanlıkta kendi kendime konuşuyor gibiydim. Hatta belki konuşmuyor, sadece düşünüyordum. Jiko'nun alnımda duran elini hissedebiliyordum. Zihnimden düşüncelerimi çekiyor ve aynı zamanda beni yeryüzünde tutuyordu, böylece uçamıyordum. Bu da Jiko'nun başka bir süper gücü. İstediği kişiden hikâyesini çekip alabilir, bazen ağzını bile açman gerekmez çünkü zihnine girip aklından geçen çılgın düşünceleri işitebilir, henüz sesin onları bulmamış olsa bile. Hikâyemi bitirdiğimde gözlerimi açtım ve elini alnımdan çekti. Uzaklara, kurbağaların şarkı söylediği bahçedeki havuza bakıyor gibiydi. Vıraklamalar bir anlığına dalga gibi kabararak yükseldi, sonra kesildi.

"Evet," dedi. "Öyle eğitildiler. Onlar üniversiteden erkenden mezun edilip askere alınmış öğrencilerdi, çok parlak çocuklardı. Rütbeliler onları aşağıladı, zorbalık yapıp her gün dövdü. Kemiklerini kırıp ruhlarını parçaladı."

İjime kelimesini kullanmıştı. Kelimeyi duyar duymaz kendimi küçücük hissettim. Ve aptal sınıf arkadaşlarımı düşündüm. Küçük yaralarım, çimdiklenmelerim ve kesiklerim. İjime hakkında her şeyi bildiğimi zannediyordum fakat hiçbir şey bilmiyormuşum. Utandım ancak daha fazlasını bilmek istedim.

"Ama işe yaramadı, öyle değil mi?" diye sordum. "Haruki-Ojisama'nın savaşçı ruhunu kıramadılar, değil mi?"

Jiko başını salladı. "Hayır," dedi, "başarabildiklerine inanmıyorum."

Bir süre düşündüm. "Amerikalılar düşmandı," dedim. "Ne tuhaf. Ben Sunnyvale'de büyüdüm. Bu benim de düşman olduğum anlamına mı geliyor?"

"Hayır, gelmiyor."

"Amerikalılardan nefret ediyor musun?"

"Hayır."

"Niçin?"

"Ben hiç kimseden nefret etmem."

"Ya daha önceleri?"

"Hayır."

"Haruki onlardan nefret etti mi? O yüzden mi intihar bombacısı oldu?"

"Hayır. Haruki, Amerikalılardan asla nefret etmedi. Savaştan nefret etti. Faşizmden nefret etti. Hükûmetten ve onun emperyalist, kapitalist ve istismarcı, zorba politikalarından nefret etti. Nefret etmediği insanları öldürme fikrinden nefret etti."

Bu bana mantıklı gelmedi. "Ama mektubunda hayatını ülkesi için feda edeceğini yazmıştı. İnsanları öldürmeden intihar bombacısı olamazsın, öyle değil mi?"

"Hayır ama o mektup sadece gösteri amaçlıydı. Gerçek duyguları değildi."

"O zaman neden orduya katıldı?"

"Başka seçeneği yoktu."

"Onu zorla mı aldılar?"

Başını salladı. "Japonya savaşı kaybediyordu. Bütün erkekleri almışlardı. Sadece öğrenciler ve küçük çocuklar kalmıştı geriye. Haruki, çağrı mektubu geldiğinde on dokuz yaşındaydı, Japon yurtseveri ve savaşçısı olarak cepheye çağrılıyordu. Mektubu bana gösterdiğinde ağlamaya başladım ama o sadece gülümsedi. **Ben**, dedi, bir savaşçı. **Düşünebiliyor musun?**"

Bir kurbağa vırakladı, sonra bir tanesi daha. Jiko'nun kelimeleri kocaman bir taş gibi sessizliğin ortasına düştü.

"Kendi kendisiyle dalga geçiyordu, anlıyor musun? Kibar bir çocuktu, yumuşak huylu ve esprili. O, savaşacak biri değildi."

Kurbağaların sesi bir araya gelip yükselmeye başladı. Jiko konuşmaya devam ediyordu ve şimdi kelimeleri, tiz vıraklamaların gerisinde hafifçe çalınan bir davul sesi gibi sakindi.

"Ekim sonuydu. Bir kutlama merasimi yapıldı. Askere çağrılan yirmi beş bin öğrenci Meiji Tapınağı'nın dışındaki arazide

uygun adım yürüdü. Askercilik oynayan çocuklar gibi omuzlarında taşısınlar diye onlara tüfekler verilmişti. Yağmur yağıyordu. Hava soğuk ve kasvetliydi. Altın sarısı ve kırmızıyla bezenmiş tapınak oldukça şatafatlı ve fazlasıyla parlak görünüyordu. Çocuklar tam üç saat boyunca hazır olda beklediler, biz de öylece durduk ve vatanlarına duydukları sevgiyle alakalı konuşmalarını dinledik.

Haruki'nin sınıf arkadaşlarından biri konuşma yaptı. 'Biz, tabii ki canlı olarak dönmeyi beklemiyoruz,' dedi. Öleceklerini biliyorlardı. Attu denen yerdeki askerler arasındaki toplu intihar vakalarını hepimiz duymuştuk. Gyokusai* diyorlardı ona. Çılgınlıktı bu fakat o zamanlar bunu durduracak kimse yoktu. Başbakan oradaydı. Tojo Hideki. Hani daha önce kimseden nefret etmedim demiştim ya? Bu doğru değil. Çünkü ondan nefret ettim. O bir savaş suçlusuydu ve savaştan sonra onu astılar. Mutluydum. Öldüğünü duyduğumda sevinçten ağladım. Sonra kafamı tıraş ettim ve içimdeki nefreti dindirmeye yemin ettim."

Kurbağa korosu yine sessizleşmişti.

"O konuşma yapan çocuk hayatta kaldı," dedi. "Her Obon'da özür dilemek için buraya gelir."

Anlamam biraz uzun sürdü. "O yaşlı adamı mı kastediyorsun?"

Başını salladı. "Artık çocuk değil. Eğer yaşasaydı benim oğlum da yaşlı bir adam olacaktı. Benim için onu öyle hayal etmek çok güç."

Sırtüstü uzandım ve yaşlı askerin yüzünü zihnimde canlandırdım. Onu Haruki'nin hayaleti kadar genç bir çocuk olarak hayal etmeye çalıştım. Mümkün değildi.

"Onlar en iyi öğrencilerdi," dedi. "Onlar, **crème de la crème**'diler." Fransızca kelimeleri, Japonca gibi telaffuz etmişti fakat ne demek istediğini anlamıştım. Gözleri, boşlukla bulut-

*gyokusai (玉砕) – İntihar saldırısı, insan dalgası saldırısı. Kelime anlamı, "mücevher gibi kesilmiş olmak." Yedinci yüzyıldan bir Çin deyişi; "Yetenekli bir adam çiziksiz bir kiremit gibi değil, kesilmiş bir mücevher gibi ölmeli."

lanmış ve geçmişe dalıp gitmişti. Onu rahatsız edecek bir şey söylemeye korkuyordum fakat bilmek zorundaydım.

"Mektubunu aldığım için özür dilerim," dedim. "Yerine geri koyacağım."

Başını salladı fakat beni duyduğundan emin değilim.

"Kutuda ne var?" diye sordum.

Soru, onu bir an için geri getirdi. "Hangi kutu?"

"Aile sunağının üzerindeki."

Yüzünden bir gölge geçti. Belki ayın önünden geçen bir buluttu ya da benim hayal gücümdü.

"Hiçbir şey."

"Ne demek hiçbir şey?" diye sordum. Yanıt vermeyince tekrar sordum.

"Boş olduğunu mu söylüyorsun?"

"Boş," diye tekrarladı. "So desu ne."

Solan bir hatıraymışım gibi bana baktı. "Beni affet, sevgili Nao. Konuştukça konuşuyorum. Uyuman lazım."

"Hayır," diye itiraz ettim. "Hikâyelerini seviyorum. Daha çok anlat."

Gülümsedi. "Hayat hikâyelerle doludur. Ya da belki hikâyenin ta kendisidir. İyi geceler, sevgili Nao'ım."

Ay ışığında, yorgun ve yaşlı görünüyordu.

5

Ertesi gün, babam beni almak için geldi ama o gelmeden önce, Jiko'nun çalışma odasına son bir kez daha gittim. Mektubu yerine koyacağıma söz vermiştim. Kutu, küçük rafın üzerinde duruyordu, beyaz bir bezle bağlanmıştı ve fotoğrafın yanındaydı. Haruki'yi tekrar rahatsız etmek istemiyordum fakat o kutunun içinde ne olduğunu görmeye gerçekten ihtiyacım vardı. Belki bebeklik dişi veya gözlüğü ya da lise diploması. Batıl inanç diyebilirsin ancak onun bana gerçekten var olduğunu kanıtlayacak bir şey, ondan bir parça görmek istiyordum.

Parmak uçlarımın üstünde yükseldim ve kutuya uzandım, raftan çekip kollarımın arasına aldım. Yere oturdum ve beyaz bezi açtım. Bu, yeni yıl hediyesini açmak gibiydi. Üzerinde "İkinci Asteğmen Yasutani Haruki'nin Kahraman Ruhu" yazan ahşap bir kutuydu bu. Kalbimin hızla çarpmaya başladığını hissettim. Kutu yaklaşık 40 santimetre yüksekliğindeydi. Hafifçe salladım ve içinde bir şeyin takırdadığını duyar gibi oldum. Bir ruh nasıl ses çıkarırdı acaba? Gerçekten bakmak istedim ama birden ya açtığımda ruh uçup giderse diye açmaya korktum. Bana sinirlenir miydi? Yüzüme doğru mu uçardı? Kutuyu neredeyse tekrar paketleyip rafa geri koyacaktım ki son dakikada

fikrimi değiştirip kapağını açtım.

Boştu.

Jiko haklıydı. İnanamadım. Emin olmak için kutuyu ters çevirip salladım. Küçük bir kâğıt parçası yere düştü.

"Deniz Kuvvetleri bana bunu gönderdi," dedi Jiko.

Eşikte duruyordu, sabah ayinlerinde giydiği soluk kahverengi bir elbise vardı üzerinde ve bastonuna yaslanmıştı. Öyle aniden beliriverme gibi bir özelliği vardı. Bu da onun süper güçlerinden biri.

"Bize, sevgili çocuklarımızdan geriye kalanları gönderdiler. Bedenleri bulunamayanlar için ise kutuya küçük bir kâğıt koydular. Boş bir kutu gönderemezlerdi çünkü."

Elimdeki kâğıda baktım. Üzerinde bir kelime yazıyordu:

遺骨*

"Tıpkı senin yaptığın gibi onu açtım," dedi. "Ve kâğıt tıpkı böyle yere düştü. Çok şaşırmıştım. Sonra okudum ve gülmeye başladım, hatta kahkahalarla güldüm. Ema ve Suga beni öyle görünce üzüntüden aklımı kaçırdığımı zannettiler, anlamadılar. Kızlarım yazar değildi. Bir yazar için bu çok komikti. Beden yerine kelime göndermek! Haruki bir yazardı. O anlardı. Orada olsaydı o da gülerdi ve bir an için öyle de hissettirdi, o da orada benimleymiş ve birlikte gülüyormuşuz gibi."

Kendisine güldü ve eğri büğrü olmuş yaşlı parmağıyla gözlerini sildi. Bazen, geçmiş hakkında hikâyeler anlatırken sahip olduğu anılar onun gözlerini yaşartırdı; fakat bunlar gözyaşı değildi. Ağlamıyordu. Onlar sadece anılardı ve dışarı sızıyorlardı.

"Olabilecek en güzel teselliydi," dedi. "O koşullar altında yani. Fakat onu aile mezarlığına koyamadım bir türlü. Son kelime, onun değildi zaten. Hükûmetindi."

Hâlâ bastonuna yaslanıyordu fakat şimdi elbisesinin uzun yeninin içinde bir şey aramaya başlamıştı ve dengesini kay-

*ikotsu – Artakalanlar.

betmiş gibi sallandığında ona yardım etmek için atıldım. Ona eriştiğimde elini uzattı.

"Burada," dedi. Elinde Muji'nin buzdolabı poşetlerinden birini tutuyordu ve içinde birtakım kâğıtlar vardı. "Bunlar, Haruki'nin ölmeden önce bana yazdığı mektuplar. Belki onları da almalısın. Bulduğun diğer mektupla beraber saklarsın."

Poşeti elinden aldım, fermuarını açtım ve içine baktım. Haruki'nin el yazısını, çerçevenin içinden aldığım diğer mektuptan tanıdım.

"Onları okuyabilirsin," dedi Jiko. "Fakat bunların da onun son kelimeleri olmadığını lütfen unutma."

Kafamı salladım ama onu dinlemiyordum. Çok heyecanlanmıştım. Mektupları okumak için sabırsızlanıyordum. I. Haruki benim kahramanımdı. Onunla ilgili her şeyi bilmek istiyordum. Elbisesinin yenini tekrar kurcaladı.

"Ve bu," dedi. "Bunu da al."

Eski bir kol saati vardı elinde. Saatin yüzü yuvarlak ve siyahtı, gövdesi ve kordonu çeliktendi. Kurabilmek için yan tarafında iri bir topuzu vardı. Elinden alıp kulağıma götürdüm. Hoş bir tik tak sesi duyuluyordu. Arkasını çevirdim. Metal sırta bazı rakamlar ve kanji karakterleri kazınmıştı. İlk kanji 空 gökyüzü demekti. İkinci kanji 兵 ise asker. Gökyüzü askeri. Mantıklıydı. Fakat gökyüzü karakteri aynı zamanda "boş" anlamına da gelirdi. Boş asker. Böyle de anlamlıydı. Önünü çevirdim ve koluma taktım. Büyük gelmemişti. Tam olmuştu koluma.

"Haruki'nindi," dedi Jiko. "Onu kurman lazım." Eğri parmağıyla yan tarafındaki topuza hafifçe vurdu. "Hem de her gün."

"Tamam."

"Durmasına asla izin verme," dedi Jiko. "Lütfen unutma."

"Unutmayacağım," dedim. Saati göstermek için bileğimi uzattım. Elimi yumruk yaptım. Bana kendimi güçlü hissettirdi. Tıpkı bir savaşçı gibi.

Başını salladı, tatmin olmuş görünüyordu. "Buradayken onunla tanıştığın için mutluyum," dedi. "İyi bir çocuktu. Senin gibi zekiydi. Hayatı çok ciddiye alırdı. Seni tanısaydı severdi."

Başını bir kez daha salladı, acele etmedi, sonra döndü ve uzaklaştı. Orada durdum ve eski ahşap koridorda, uzaklaşan bastonunun sesini dinledim. Kulaklarıma inanamadım. Hiç kimse bana zeki dememişti. Hiç kimse beni sevmemişti.

Haruki'den kalmayan kalıntıyı kutuya geri koydum ve paketleyip sunaktaki yerine yerleştirdim. Sonra bir mum ve tütsü yaktım ve ona sundum, avuç içlerimi birleştirdim.

"Seninle tanışmak benim için büyük bir şerefti," dedim en kibar Japoncamla. "Gelecek yaz da arkadaşlık etmeni bekliyor olacağım. Ben dönene kadar lütfen sevgili Jiko Obāchama'ya iyi bak, olur mu? Ah... saat için de teşekkür ederim."

İçten bir selam verdim, resmî bir raihai selamı. Dizlerimin üzerine çöküp alnımı yere koydum ve sonra avuç içlerimi tavana doğru kaldırdım. Tekrar ayağa kalktığımda aklıma başka bir düşünce geldi.

"Bunun iyi bir fikir olup olmadığından emin değilim ama zaman zaman babamı da kontrol etmeni istememden rahatsız olmazsın, değil mi? Bundan gerçekten çok mutlu olurum. İsmini de senden aldı zaten ve gerçekten yardıma ihtiyacı var."

Hızlı bir selam daha verdim ve odadan ayrıldım. Haruki'nin hayaletinin babam için bir şeyler yapabileceğine pek inanmıyordum fakat sormanın bir zararı olmaz diye düşünmüştüm.

•••

Babam o öğleden sonra geldi. Gitmek istemiyordum fakat onu gördüğüm için mutluydum. Sanırım bir parçam gelmeyeceğinden endişeleniyordu. Hatırladığımdan daha yaşlı görünse de bir şey söylemedim. Ne kadar güçlü göründüğümü söylemesi

için bekledim fakat o da hiçbir şey söylemedi. O gece kalacaktı ve ertesi sabah Tokyo'ya gitmek üzere yola çıkacaktık.

Akşam yemeğinde yaşananlar yüzünden kendimi biraz kötü hissettim. Yemek yerken, dönüşte beni Disneyland'e götüreceğini söyledi. Şimdi düşünüyorum da bu onun için büyük bir karar olmalı çünkü bu tip kalabalık ve gürültülü yerlere gerçekten tahammül edemiyor, haftalardır bunun için kendi kendini telkin etmiş olmalı. Fakat o anda bunu düşünemedim. Tüm düşünebildiğim, o aptal gülümsemenin ardında ne kadar yaşlı, yorgun ve zavallı göründüğüydü ve zihnimde onu I. Haruki ile kıyaslayıp duruyordum. Jiko ve Muji yemek masasında oturmuş, hoplayıp zıplayarak Disneyland'e gideceğim için ne kadar mutlu ve memnun olduğumu göstermemi bekliyordu ama sadece mırıldandım. "Hayır, teşekkür ederim."

Babamın yüzündeki kocaman gülümseme o anda kayboldu ve eğer ben daha iyi biri olsaydım 'Hey, sadece şaka yapıyorum!' der ve çok heyecanlanmış numarası yapardım, biz Disneyland'e giderdik ve konu kapanırdı. Fakat ben iyi bir insan değilim. Gerçek şu ki gitmek istemedim. I. Haruki ile tanıştıktan -ki o gerçek bir kahramandı- ve savaşta yaşadıklarını öğrendikten sonra, Mickey-chan'ı görmek ve onunla tokalaşmak düşüncesi artık beni heyecanlandırmıyordu. Böyle şeyler artık çocukça ve aptalca geliyordu. Sadece eve dönmek ve mektupları okumaya başlamak istiyordum.

I. Haruki'nin Mektupları

10 Aralık 1943

Sevgili anne,

Millî birlik ve bütünlüğün korunması adına alınan tedbirlerin duyurulmasının ve Felsefe Bölümü'nün kapatılıp öğrencilik haklarımızın feshedilmesinin üzerinden üç ay geçti. Korkarım bu durumdan daha birçok bölüm etkilendi, bunlara Edebiyat, Ekonomi ve Hukuk Bölümü de dâhil. İşte, gördüğün gibi, felsefe, hukuk, edebiyat ve ekonomi, hepsi Şanlı Savaş için kurban edildi. Ne harika, değil mi?

Meiji Tapınağı'nda yapılan o büyük uğurlamanın, soğuk ve şiddetli yağmurun altındaki o üzgün kuklaların seremonisinin üzerinden iki ay geçti. Sevgili anne, Mösyö Ruskin'in yanıldığı kanaatindeyim. Gökyüzü de ağlar ve doğaya insani özellikler yakıştırmak hiç de aptalca değil.

Sana, Suga-chan'a ve Ema-chan'a hoşça kal dememin üzerinden bir hafta geçti. Deniz üssündeki kışlaya girdim, buradaki hayatıma dair daha çok yazmaya çalışacağım. Ama şu kadarını söyleyebilirim, yolda karşılaşsak beni tanıyamazsın. Öyle çok değiştim ki...

2 Ocak 1944

Sevgili anne,

Öğrenci muafiyetlerinin feshedildiğini öğrendiğimde öleceğimi biliyordum. Haberin yayılmasıyla ferahlamaya benzer bir duyguya kapıldım. Bu aylar boyu bekleyiş ve bilinmezliğin nihayet kesinlik kazanması, ölümle sonuçlanacak olsa bile sevindirici! Artık önüm açık ve ben de aklımı sürekli meşgul eden kimliğini bulma, toplum ve bireysellik, totalitarizm ve hür irade gibi hayatın metafiziksel yanına dair tüm o aptalca şeyler hakkında endişelenmeyi bir kenara bırakabilirim artık. Tüm bu fikirler, ölümün kesinliğiyle yüzleşince gerçekten önemini yitiriyor.

Sevgili anne, gözyaşlarını gördüğümde cevabımın ne kadar bencilce olduğunu anladım fakat ne yazık ki kendimi düzeltmek için yeterince olgun değildim. Sabırsızca davrandım. Gözyaşların beni utandırdı. Daha iyi bir adam olsaydım kendimi yere, ayaklarının dibine atar, gözyaşlarının ve bana duyduğun sevginin kudretine teşekkür ederdim. Bunun yerine değersiz oğlun (hatta korkarım ruhsuz) sana ağlamayı kesip kendini toparlamanı söyledi.

Ekim ayındaki muayene süresince subay bize, "kalp ve zihinlerimizi mühürleme" emrini verdi. Bize, ailemize ve kan bağımız olan insanlara duyduğumuz sevgiyi yok etme ve onlarla olan bağımızı koparma talimatını verdi; çünkü bizler artık askerdik, sadakat göstereceğimiz tek şey İmparatorumuz ve vatanımız Japonya olmalıydı. Onu dinlerken buna asla razı olmayacağımı düşündüğümü hatırlıyorum fakat yanılmışım. Gözyaşlarını durdurmaya çalışarak şimdiden subayın emrine itaat ediyorum, vatanım için yanıp tutuştuğumdan değil, korkaklıktan, kendi kalp acımı hissetmeyeyim diye. İçim acıyor.

O zamandan beri, pek çok vesileyle bu neşeli hâlimin ben-

cilce olduğu kadar safça da olduğunu fark ettim. Cahillikten kaynaklanan bir duyguydu, hani şu çoğunlukla savaşlarda gördüğümüz manasız vatanperverliğe ya da kahramanlığa yol açan türden kuvvetli, varoluşsal bir hoşnutluk hissi. Bunlar gerçekten de tehlikeli neticelerdi. Böylesine kandırıldığım için içim kederle dolu. Bunun bir daha olmasına izin vermeyeceğim.

Şu hayatta fazla bir zamanım kalmadı ve bir korkak olmamaya kararlıyım. Olabildiğince cesur olacağım ve duygularımı doyasıya yaşayacağım. Duygu ve düşüncelerimi titizlikle yansıtacak ve kendimi olabildiğince geliştireceğim. Yazmaya ve çalışmaya devam edeceğim, böylece ölüm beni almaya geldiğinde soylu ve yüce bir gayretin ortasındaki adam olarak güzel bir şekilde öleceğim.

23 Şubat 1944

Sevgili anne,

Çok katı bir eğitimden geçiyoruz ve bugün bölüğümüz daha özel bir alaka gördü. Hem kişisel hem değil. Bölük komutanımız F adında bir astsubay. O ve diğer rütbelilerce beğenilmiş olmalıyız ki özel egzersizler yaptırmak için bizi kenara ayırdılar. Bizi ayrıcalıklı ve güçsüz görüyorlar ve şüphesiz haklılar da. Bize iyilik yaptıklarını ve bizi bir askere dönüştürdüklerini söylüyorlar. Durumun ihtişamına kahkahalarla gülmek gerek. Oh, iyi bir askere dönüşüyoruz, pekâlâ.

Dış görünüşüm ve sakarlığım nedeniyle oldukça gözde bir tip olduğumu tahmin edebilirsin fakat gerçekten üzüldüğüm biri varsa o da K, Felsefe Bölümü'nde benden bir üst sınıftaydı. K, gerçek bir filozof. O... nasıl tarif edebilirim? 'Bu dünyadan değil.' Söylediklerini unutmak gibi talihsiz bir alışkanlığı var ve ne zaman böyle olsa uzaklara dalıp gidiyor

ve subayların emirlerine dikkat etmiyor. Ki bu da üstlerinin ondan hoşlanmasına mani oluyor. F, K'ye "Profesör" lakabını taktı (tahmin edebileceğin üzere burada hepimizin sevimli bir takma ismi var, bana verilen isim ağza alınmaya değmez). K ve ben, F'nin eğitim yöntemlerinde Fransız asker Marquis de Sade'dekine benzer bir ustalık olduğuna kanaat getirdik. Marquis gibi onun da yaratıcı bir zekâsı ve ona ilham veren bir sanatçı içgörüsü var. Bu, onu tarif edilemez bir mükemmelliğe ulaştırıyor. Bundan böyle onun lakabının bu olmasına karar verdik.

26 Şubat 1944

Sevgili Anneciğim,

Günler akıp gidiyor ve sana eğitimimde aşama kaydettiğimi, hem rütbe hem de statü olarak yükseldiğimi, üstlerimin ve sınıfımın takdirlerini kazandığımı söylemekten memnuniyet duyuyorum.

Son eğitimlerimizden birinde, K'nin sağlığı için endişelendim ve öne çıkıp onun yerini almak için gönüllü oldum. Marquis bu lütfu göstermemden öyle mutlu oldu ki. O günden sonra da herhangi bir tepki göstermekten âciz olan K'den çok daha tatmin edici bir asker olduğuma karar verdi. Şimdi, ne zaman ismimi söylese neredeyse her talimi bir öncekinden daha mükemmel yapabilmek için yardımıma ihtiyaç duyuyor gibi. Eğitiminin bir iyi niyet gösterisi olduğundan dem vuruyor. Sanatkârlığını bilemek için içtimalarımızı zihninde tekrar gözden geçirdiğini duysam şaşırmam. Eğer şiarı savaş değil de kelimeler olsaydı bir şair olabilirdi.

14 Nisan 1944

Sevgili anne,

Maceralarımı anlatmaya kaldığım yerden devam edeceğim. Akşam yemeği ve yoklamanın ardından, Marquis genellikle bölüğün motivasyonunu yükseltmek için saçma sapan oyunlar öneriyor. İlerleme kaydedip gözde askeri olduğumdan beri diğerleri halka oluşturup, "Kagome Kagome"yi söylerken beni de oni olmaya davet ediyor. O şarkıyı hatırlıyor musun, anne? Bambudan bir kafese kapatılmış bir kuş hakkında söylenen şarkıyı.

Sevdiği bir diğer oyun ise yataktan yatağa sekip, bir orada bir burada durup kuş cıvıltısıyla çalı bülbülünün şarkısını söylediğimiz, "Çalı Bülbülü Vadiyi Geçerken" oyunu. Ho-ho-ke-kyo! Bazen de tren oyunu oynuyoruz ya da ağır bombardıman oyunu. Oyunlar son borazan sesi ötene ve ışıklar söndürülene dek sürüyor.

Bölüğün diğer üyeleri bazen gülüyor ve eğleniyor fakat K asla gülmez. Öylece durup seyreder, en ufak detaylara dahi şahitlik etmeye adamıştır kendisini. Ancak yapabileceği pek bir şey yok. Ne zaman öne çıkıp yerimi almak istese Marquis sinek muamelesi yapıp onu uzaklaştırıyor. Korkarım, onu koruma hevesimle ona daha büyük bir acı verdim.

16 Haziran 1944

Sevgili Anneciğim,

Mektubumu çok uzatmayacağım çünkü yakında beni ziyarete geleceksin. Düşündükçe içim içime sığmıyor. Duygularımı güç bela ifade edebiliyorum. Fakat yazmak zorunda hissettim kendimi, yani seni hazırlamak için.

K üç gün önce ortadan kayboldu. Önce ne olduğunu anlamadık. Sonra Marquis bizi sorguya çekti ama kimse bir şey bilmiyordu. Başına kötü bir şey gelmiş olmasından korkuyordum. Korktuğum başıma geldi. Ertesi gün öldüğü haberini aldık. Bir şeylerden şüphelensem de nasıl olduğunu bilmiyorum. Tek bildiğim, dostumun acı çekmesinden ötürü büyük bir üzüntü duyduğum ve bundan çok daha iyi bir dünyada yeniden doğmasını yürekten diliyor olduğumdur.

3 Ağustos 1944

Sevgili anne,

Ziyaretinin anıları hâlâ hatırımda. Güçlü ve güzel yüzünün, Suga'nın çekici utangaçlığının ve Ema'nın tatlı gülümsemesinin detaylarını zihnimde saklıyorum. Geceleri yatağıma uzandığımda bu görüntüleri anımsamak beni rahatlatıyor ama kız kardeşlerimin gözyaşlarını ve tren uzaklaşırken bana el sallamalarını düşünmemeye gayret ediyorum. Juzu için teşekkür ederim. Beni teselli ediyor. Onu üniformamın altında taşıyacağım, kalbimin üstünde.

Ayrıca bana baktığında yüzünde beliren o şok ifadesini de unutmayacağım. Oğlun o kadar çok mu değişmiş? Yumuşak parmak ucunun yanağımdaki morluk ve çenemdeki kesik izleri üzerinde dolaşmasını hâlâ hissedebiliyorum. Yaraların önemsiz olduğunu söylesem inanmayacaktın fakat o an, seni gerçeğe, daha doğrusu askeri yaşamın o rutin adiliğine hazırlamadığım için çok utandım. Benim için bu kadar çok acı çekeceğini düşünmemiştim. Ne kadar bencil ve körmüşüm! Tek mazeretim, bazen zihnimi okuyamayacağını unutuyor olmam. Biz çok yakınız, sen ve ben, et ve tırnak gibi. Ve sen her zaman yüreğimde ne olduğunu görebildin.

Tokyo'da olan bitenlerle ilgili anlattıkların beni korkuttu, yalvarırım dikkat et. Senin ve kız kardeşlerimin güvenliğinden endişe duyuyorum. Umarım taşraya taşınma hususunu dikkate alırsın. Bu arada, buradaki eğitim safhamız tamamlanmak üzere, yani endişelenmeyi bırakabilirsin. Marquis, askere yeni alınanların bölüğüne atandı ve bizler de mezun olduk. Şimdi uçmayı öğreniyoruz.

Aralık 1944

Dün gönüllülerin, Özel Saldırı Kuvvetleri pilotu olmak üzere hızlandırılmış bir eğitim alacakları çağrısıyla sonuçlanan ve vatansever ruhumuza hitap eden heyecan verici bir konuşma dinlemek için toplandık. Sevgili anne, lütfen beni affet. Neyi seçersem seçeyim ölüm kaçınılmaz. Bunu, şimdiye dek hiç bilmediğim şekilde anlıyor ve görüyorum. Lütfen gözyaşlarını sil ve açıklamama izin ver.

Bu ölümü seçmenin fayda getiren tarafları da var. Birincisi ve en önemlisi, ölümden sonra iki rütbe yükselmeyi garantiliyor, tabii ki anlamsız fakat rütbenin yükselmesi ölümümün ardından gelen emekli maaşını da yükseltiyor. İtiraz edişini duyabiliyorum, ıslak ellerinle o paraya ihtiyacın olmadığı konusunda ısrar ediyorsun. Bunu düşünmek beni gülümsetti. Ölümümden fayda sağlamaktansa açlıktan ölmeyi tercih edersin. Bunu anlıyorum. Fakat benim ve kız kardeşlerimin hatırına kararımı kabul etmen için sana yalvarıyorum. Ölümü seçmek bana büyük bir teselli verdi. Hayatımı anlamla, kalbimi bir evlat olarak derin bir tatmin hissiyle doldurdu. Fazladan ödenecek tazminat seni ve kız kardeşlerimi geçindirmeye yardımcı olursa ve kız kardeşlerimin iyi birer koca bulmalarını sağlarsa bu benim için kâfi olacaktır.

Yani bir faydası, bir işe yarayacak olması. Diğer faydası ise

muhtemelen daha felsefi. Bu ölüm uçuşuna gönüllü olmakla aslında kalan şu kısacık ömrümde, hayatımın kontrolünü tekrar ele geçirmiş olacağım. Kara harekâtında ya da bombardıman altında ölmek, tesadüfi ve kesin değil. Bu ölüm farklı. Saf, temiz ve bir amaca hizmet ediyor. Kontrol tamamen bende olacak ve daha da önemlisi, ölümüme uzanan dakikaları tam olarak yakından izleyip keyfini çıkarabileceğim. Nerede ve nasıl olması gerektiğini seçebileceğim, ölümümün nasıl gerçekleşeceğini ve sonucun ne olacağını kesinlikle biliyor olacağım. Anne, eğer gözyaşlarını siler de bunu düşünürsen ne dediğimi anlayacağından eminim.

Spinoza şöyle der: "Özgür bir adam, sadece neden ilkesine göre yaşar, ölüm korkusu ile yönetilmez. Fakat doğrudan doğruya iyiyi arzular, bir başka deyişle eylemde bulunmayı ve varoluşunu, kendi çıkarını gözetme ilkesine uygun olarak muhafaza etmeyi arzular. O nedenle, en çok ölümü düşünür ve onun bilgeliği, yaşam üzerine bir meditasyondur."

Demek istediğim bu savaşta ölmem kaçınılmaz, soyut olarak ölmem de. Varoluşumu muhafaza etme ya da kendi çıkarımı gözetme gibi bir olasılık olmadığı için sevdiklerime en çok fayda sağlayacak şeyi, ölümü seçtim. Ve bu da bir sonraki hayatıma daha az keder getirecek. Lütfen bu gibi düşüncelerle kendini teselli et.

27 Mart, 1945

Ölmeyi beklerken tekrar şiir ve roman okumaya başladığımı bilmek seni mutlu edecektir. Soseki ve Kawabata gibi klasiklerin yanı sıra göndermiş olduğun sevgili kadın yazar arkadaşlarından Enchi Fumiko-san'ın Words Like the Wind eserini ve Yosano-san'ın Tangled Hair kitabındaki şiirlerini de okudum.

Bu kadın yazarları okumak beni sana daha da yaklaştırdı.

Senin geçmişin de onlarınki kadar renkli miydi, sevgili anne? Öyleyse seni takdir ediyorum fakat bir oğlun annesiyle alay etmesinin yakışık almayacağını bildiğim için daha fazla soru sormayacağım.

Geçmişe nazaran şimdi daha çok edebiyata kaptırmış hissediyorum kendimi. Ne edebiyat fikri ne de edebiyat eserleri ağlatır beni. Beni asıl gözyaşlarına boğan şey, zihnimizi güzelleştirme arzumuzun asaleti ve bitmek tükenmek bilmeyen çabamız. Ancak gözyaşlarımı kimseler görmeden silmem gerek. Çünkü böyle ağlamak bir Yamato danshiye yakışmaz.*

Hâlâ yazıyor musun? Hiçbir şey beni şiir yazdığını ya da bir roman üzerinde çalıştığını bilmekten daha çok sevindiremez. Ancak bunun için çok az zaman bulabildiğini tahmin edebiliyorum.

Bugün test uçuşu sırasında, Miyazawa Kenji'nin Karga Savaşları'nı anlattığı o harika hikâyeyi hatırladım. Ama dahası da var, iki bin metre yükseklikte uçuyordum, Yüzbaşı Karga'nın harnup ağacından havalanmasını ve savaşmak için kanat çırpmasını anımsadım. Kendimden geçerek, Ben bir kargayım! diye düşündüm. Özel eğitim uçaklarından sadece birkaçı havalandığı için görüş netliği iyiydi, gökyüzünde doyasıya süzüldüm.

Uçmayı seviyorum. Daha önce söylemiş miydim? Hayatta bundan daha görkemli ya da doğaüstü bir duygu yok. Kimi zaman zazene yakın bir hissiyat veriyor. Her gün zazen yapıyorum. Önerdiğin için teşekkür ederim. Senin de yaptığını bilmek beni rahatlatıyor.

Korkarım ölüm günüm yaklaşıyor, bir sonraki resmî mektubum, benden alacağın son mektup olacak. Ne yazmış olursam olayım, lütfen bunların benim son kelimelerim olmadığını bil. Başka kelimeler ve başka dünyalar var, sevgili anne. Bana bunu sen öğrettin.

**Yamato danshi* (ヤマト男子) – Kelime anlamı,; Yamato adamı. Gerçek Japon erkeğinin eril arketipi.

III. Bölüm

Benliğin kendisini düzenleyişi dünyanın biçimidir.
Dünyadaki her bir şeyi zamanda bir an olarak düşün.

Bir şey, diğer şeylere mani olmaz; tıpkı bir anın başka anlara mani olmadığı gibi. Yol arayan zihin bu ana erer. Yol arayan an, bu zihne yükselir. Bu, uygulamak ve yolda olmak ile aynıdır.

Böylece öz, kendisini düzende ortaya koyar, kendisini görür.

Bu, özün zaman olduğunu anlamaktır.

Dōgen Zenji – Uji

Nao

1

Mektupların hepsini okumak bir haftamı aldı. El yazısını çözmeye çalışırken çok zorlandım çünkü cümlelerin başı sonu belli değildi ve kullandığı terimlerin çoğunun anlamını da bilmiyordum fakat azimliydim. Her akşam, büyük amcam I. Haruki'nin kol saatini kurdum, fısıldadığı hikâyeleri düşündüm ve bu hikâyeler beni utançla doldurdu. Her sabah, zazen için erkenden kalkıp minderime oturduğumda kafamın içini şu cümleler kaplıyordu: "Ne kadar aptalsın, Naoko Yasutani! En az kendin kadar âciz olan çocukların şu kadarcık ijimesine bile dayanamayan bir korkak! Sana yapılanlar, büyük amcanın çektiklerinin yanında bir hiç. I. Haruki senden yalnızca iki yaş daha büyüktü ama o bir süper kahramandı. Cesur, olgun ve zekiydi. Eğitimine itina gösterdi ve özenle ders çalıştı. Felsefe, politika ve edebiyatla ilgilendi ve Japoncayla beraber İngilizce, Fransızca ve Almanca kitapları da okuyabiliyordu. Silahını boğazına dayayıp kendisini nasıl vuracağını biliyordu, bunu yapmak istemese de. Sen, Naoko Yasutani, ona kıyasla acınacak hâldesin. Ne biliyorsun? Manga. Anime. Sunnyvale, Kaliforniya. Jubei-chan ve onun Sevimli Göz Bandı. Nasıl bu kadar aptal ve önemsiz olabilirsin? Senin büyük amcan I. Haruki bir sa-

vaş kahramanıydı, hayatı sevmesine ve barış yanlısı olmasına rağmen yine de uçağını savaş gemisine uçurmaya ve ülkesi için ölmeye gönüllüydü. Sen küçük, zavallı bir böceksin Naoko Yasutani ve kendini bir an önce toparla, aksi takdirde artık daha fazla yaşamayı hak etmiyorsun."

Şimdi düşünüyorum da tapınaktan döndükten sonra eski hayatıma tekrar alışmam çok zor oldu. Çünkü kendime çok öfkeliydim fakat babama daha da çok. Demek istediğim ben hâlâ genç bir kızdım, zayıf bir kişiliğimin olması çok normaldi fakat babam yetişkin bir adamdı ve hiçbir mazereti yoktu. O yaz doktora gitmeli ve iyileşmeliydi ancak görebildiğim kadarıyla durumunda değişen hiçbir şey yoktu, hatta daha da kötüleşmişti. Annemin de aynı şeyi düşündüğünü söyleyebilirim.

Bir gün, mektupları okumaya başlamamdan hemen sonra, sözlükte bulamadığım bir kanjiyi olabilecek en iyi şekilde kopyaladım ve o gece anneme gösterip ne anlama geldiğini sordum. Eski bir kelime olduğunu söyledi ve kelimeyi modern formuyla tekrar yazdı ve birlikte sözlüğe baktık. Aynı problemle bir kez daha karşılaşınca yine ona sordum ve sonra da bir liste yapmaya başladım ve her gece bunları ona gösterip bana yardım etmesini istedim. Onun yardımıyla mektupları daha hızlı okudum. Bir gece, mutfak masasında oturuyorduk, ne üzerine çalıştığımı ve bunun okul için hazırladığım bir proje olup olmadığını sordu. Babam balkonda sigara içiyordu, bizi işitemeyeceğini biliyordum, bu yüzden ona I. Haruki'nin mektuplarından bahsetmeye karar verdim.

Şaşırmış gibi bir hâli vardı. "Büyük ninen, onları gerçekten sana mı verdi?"

Sorusunda, onları büyük ninem vermemiş de ben çalmışım gibi bir ima saklıydı. "Evet, gerçekten bana verdi. Ve mektuplar cidden çok ilginç. Tarihle ilgili bir sürü şey öğreniyorum." Sesimin kendimi savunuyormuşum gibi çıkmasına sinir oldum.

"Onları babana da gösterdin mi?"

"Hayır." Ona anlattığıma sahiden pişman olmaya başlamıştım.

"Ama neden? Bu mektuplar onun dayısı tarafından yazılmış ve bence o da onları okumak isteyecektir. Baban, ailesi hakkında benim bildiğimden fazlasını biliyor. Mektupları beraber okuyabilirdiniz."

Bu beni gerçekten gıcık etti. Mektupları babama göstermek istemiyordum. Onları görmeyi hak etmiyordu. Kaldı ki annemin amacının da gayet farkındaydım; babamın sözde rehabilitasyonunun (ya da benim rehabilitasyonumun) bir parçası olarak ona içimi dökmemi sağlamaya çalışıyordu.

"Yardım etmek istemiyorsan sorun değil, ben başımın çaresine bakarım."

Çok ukalaca bir şey söylediğimin farkındaydım; fakat annem bana kızmak yerine, mutfak masasının üzerinden uzandı ve kalkıp gitmeme engel olmak istercesine elini bileğimin üzerine koydu. "Naoko-chan," dedi. "Sana yardım etmekten memnunum, konu bu değil. Tüm bunların senin için ne kadar zor olduğunun farkındayım ancak babana karşı bu kadar katı olma. O iyi bir adam ve onu çok sevdiğini biliyorum. O gerçekten çabalıyor ama sen de biraz çabalamalısın."

Eğer o anda kolumu tutuyor olmasaydı hemen atılır ve ona bir şey fırlatırdım. Benim için ne kadar zor olduğu hakkında en ufak bir fikri bile yoktu ya da ne kadar çok çabaladığım hakkında. Babam için söylediklerinin hiçbirine inanmıyordum. Yalan söylüyordu. Balkonda, kovanın üzerine oturmuş manga okuyup sigara içiyordu işte. Annemin bıkkın yüzüne ve ona attığı sinirli bakışlara bakarak aslında annemin de babamın hiç çaba sarf etmediğini düşündüğünü söyleyebilirdim.

Fakat bir konuda haklıydı. Babamı hâlâ seviyordum. O gece, yatakta annemin önerisini düşündüm. Sonunda babama savaş-

tan ve I. Haruki'den gerçekten bahsetmek istediğimi fark ettim. Babam ismini ondan almıştı ve Bir Numara'nın ne kadar cesur ve karizmatik olduğunu bilirse belki kendi hayatını da yeniden şekillendirebilirdi.

O yüzden ertesi gün okuldan eve döndüğümde, mektupları babama göstermeye karar verdim. Kotatsuda oturmuş, Batı Felsefesi'nin Dâhileri'nden kopardığı bir sayfayla Japon gergedan böceği katlıyordu. Bir Numara hakkında öğrendiklerimden sonra şimdi felsefe bana daha ilgi çekici geliyordu.

"Ne katlıyorsun?" diye sordum.

"**Trypoxylus dichotomus tunobosonis**," dedi, kaldırıp büyük çatallı boynuzu göstererek.

"Hayır, demek istediğim hangi filozofu?"

Böceği çevirdi, gözlerini kıstı ve okumaya başladı, kat ve kenarlardaki kelime zincirini takip ederken böceği de çeviriyordu. "... Dasein'in varlığı... zamanla oluşur... birlikteliğimizdeki geçmişi tarihselleştirir... kuşaktan kuşağa aktarılır... vurgulandığı anlamda 'tarih' olarak kabul görür," diye okudu ve gülümsedi. "Bay Martin Heidegger-san."

Bu durum gerçekten beni sinir etti. Bay Martin Heidegger hakkında hiçbir şey bilmiyordum ve neyden bahsettiğini anlamıyordum. Ancak ismini I. H'nin eski felsefe kitaplarından hatırlamıştım, o yüzden önemli biri olduğundan emindim ve işte şu anda benim babam Bay Heidegger'in muhteşem zekâsını bir böceğe dönüştürüyordu. Bu kadarı yeterdi. Babamın ne aşağılık bir adam olduğunu öğrenmesinin vakti gelmişti.

"Haruki amcanın bunun okulunu okuduğunu biliyorsun," diye patladım. "Tokyo Üniversitesi, Felsefe Bölümü'ndeydi. Bütün gün evde oturup çocuk gibi origami yapmıyordu."

Babamın rengi attı ve donakaldı. Böceğini masaya koyup gözlerini ona dikti.

Ağzımdan çıkan kelimelerin çok sert olduğunu biliyordum.

Muhtemelen daha fazla ileri gitmemeliydim ama elimde değildi. Onu gaza getirmeye çalışıyordum. Artık kendini toparlamasını istiyordum. Mektupları önündeki masaya fırlattım.

"Jiko-obaachama bu mektupları bana verdi. Sen de onları okumalısın. Dayın Bir Numaralı Haruki cesurdu. Savaşa gitmek istemedi fakat zamanı geldiğinde kaderiyle yüzleşmekten korkmadı. Deniz Kuvvetleri İkinci Asteğmeni Haruki gerçek bir Japon savaşçısıydı. Bir kamikaze pilotuydu ve intihar etmesi tamamen farklı bir nedenden kaynaklanıyordu. O bir korkak değildi. Ülkesini kurtarmak için uçağını gözünü kırpmadan düşman savaş gemisine doğrulttu. Sen de onun gibi olmalısın!"

Babam ne bana ne de mektuplara baktı, gözlerini böceğinden ayırmıyordu. Sonunda başını salladı. "Soo daro na..." dedi.*

Sesi kederliydi.

Belki de hiçbir şey söylememeliydim.

---

*Sō darō na – Hmm, sanırım haklısın.

2

Yaz tatili bitti, okullar açıldı. Japonya'da, eylül ayı okulun ikinci yarıyılı olduğu için beni zerre kadar umursamayan ve cenazemde üzülmüş gibi davranan o aptal ve ikiyüzlü çocuklarla hâlâ aynı sınıftaydım. Fakat bu sömestirde her şey daha farklı olacaktı. Beni taciz etmelerine ya da ruhumu parçalamalarına daha fazla izin vermeyecektim. Reiko'yu tekrar gözünden bıçaklayabileceğimi biliyordum fakat mecbur kalmadıkça fiziksel şiddete başvurmak istemiyordum. Onun yerine Jiko'nun bana öğrettiği gibi süpegumu kullanacaktım. Cesur, sakin ve barış dolu olacaktım; o ve Bir Numara gibi.

Okulun ilk günü, kalbim güm güm atıyordu fakat midemdeki balık, bir yunus ya da bir katil balina kadar güçlüydü. Çocuklar bendeki değişimi fark etmiş ya da yanımda salınan Bir Numara'nın hayaletini hissetmiş olmalılar ki hiçbiri beni gördüğüne sevinmedi. Neyse ki suratıma bir yumruk indiren falan da olmadı.

Kimsenin işkencesine maruz kalmayınca derslerime konsantre olmayı başarabildim. Dersler hâlâ sıkıcıydı fakat Bir Numara'nın mektuplarını okuduktan ve onun ne kadar zeki olduğunu ve ders çalışmayı ne kadar sevdiğini öğrendikten sonra,

kendi cehaletimden utanmıştım. Uçağını bir düşman uçak gemisine saldırmak için uçuracaksan eğitimli olmanın ne manası var diye sorabilirsin tabii. Doğru fakat ölmeden önce bir şeyler öğrenmenin bana bir zararı olmayacağına kanaat getirdim ve kendimi derslerime verdim ve biliyor musun, okul giderek daha da ilginçleşti, özellikle fen bilgisi dersi. Evrimsel biyoloji konusunu işliyorduk ve ben nesli tükenmiş türlerle kafayı bozmuştum.

Bu konuyu neden bu kadar büyüleyici bulduğumu bilmiyorum. Ama şu da bir gerçekti ki ölü hayat formlarının Latince isimleri güzel ve egzotikti ve onları ezberlerken kafam dağılıyordu, daha az stres yapıyordum. Derken tarih öncesi denizhıyarlarına başladım ve oradan da yılan yıldızlarına geçtim. Daha sonra çenesiz balıkları ve kıkırdaklı balıkları ve nihayet memelilere başlamadan önce de kemikli balıkları öğrendim. ***Acanthotheelia, Binoculites, Calcancorella, Dictyothurites, Exlinella, Frizzellus...***

Jiko bana pembe boncuklu bir juzu vermişti. Nesli tükenmiş her bir tür için bir boncuk sayıyor ve teneffüslerde ya da okula giderken veya gece yatağımda uzanırken onların güzel isimlerini fısıldıyordum. O yaratıkların arkalarında neredeyse hiçbir iz bırakmadan benden önce yaşayıp ölmüş olduklarını bilmek bana bir sakinlik hissi veriyordu.

Dinozorlar ya da ihtiyozorlarla pek ilgilenmiyordum çünkü onlar çok klişeydi. İlkokul çağlarında bütün çocukların dinozorlara hayran olduğu bir dönem mutlaka olmuştur, kendi bilgiminse bundan daha sağlam bir zemine oturmasını istedim. O yüzden büyük kertenkeleleri atlayıp kasım ayında, tam da nesli tükenmiş insangillere başladığım zamanda, babam tekrar intihar etmeye kalkıştı.

3

Bunu doğru düzgün anlatabilmem için önce biraz geriye sarıp 11 Eylül'e dönmem lazım.

11 Eylül, dünyada o tarihte hayatta olan herkesin hatırlayacağı o korkunç günlerden biriydi. Sen de hatırlarsın. 11 Eylül, zamanı kesen keskin bir bıçak gibiydi ve her şeyi değiştirdi.

Babamda zaten bir şeyler değişmeye başlamıştı. Uykusuzluktan şikâyet ediyor ve aldığı uyku hapları işe yaramıyordu ya da belki de onları hiç içmiyordu, bilmiyorum. Hâlâ geceleri yürümeye çıkıyordu ve hâlâ karanlıkta kapanan kapının çıkardığı o metal krank sesiyle gözlerimi açıyordum. Ayaklarını sürüyerek koridorda ilerlemesini dinliyordum, betonun üzerinde yürüyen plastiğin sesini işitiyordum. Onun arkasından gitmek zorunda kalmıyordum artık çünkü onu zihnimde takip ediyordum.

Fakat en büyük değişiklik 11 Eylül'de oldu. Ona 1. Haruki'nin mektuplarını vermemden bir hafta sonraydı, oturma odasından gelen televizyon sesiyle uyandım. Ses alçaktı fakat sirenler ve itfaiye arabalarının sesi beni uyandıracak kadar yüksekti. Anne ve babamın uyudukları yere baktım. Annemi görebiliyordum fakat babamın şiltesi boştu. Dijital saat 22:48'i gösteri-

yordu. Kalktım ve oturma odasına gittim.

Üzerine şortunu ve fanilasını geçirmiş, ağzında yakılmamış bir sigarayla yerde, televizyonun önünde oturuyordu. Ekranda parlak, mavi gökyüzüne uzanan iki uzun ve ince gökdelenin görüntüsü vardı. Binalar tanıdıktı, silüetler de. Tokyo olmadığını biliyordum. Binaların etrafından dumanlar yükseliyordu. Eşikte durdum ve bir süre seyrettim. Önce bir film olduğunu sandım fakat görüntü ekranda haddinden fazla uzun kaldı ve hiç değişmedi. O iki gökdelen, fon müziği olmaksızın havaya duman sızdırıyordu, sadece arkadan yayın yapan habercilerin alçak sesleri duyuluyordu.

"Nedir bu?" diye sordum.

Babam arkasına döndü. Televizyon ışığının altında, hasta görünüyordu. Yüzü solgun ve gözleri donuktu. "Boeki Center," dedi.

Amerika'da büyüdüğüm için isim tanıdık gelmişti ancak tam olarak nerede olduğunu çıkaramadım. "New York'ta mı?" diye sordum.

Başını salladı.

"Ne oldu?"

Kafasını iki yana salladı. "Bilmiyorlar. Uçağın biri binalardan birinin üzerine uçmuş. Kaza olduğunu düşündüler fakat sonra tekrar oldu. İşte, bak!"

Uçak, gümüş binayla buluştuğu an titrek görüntüsü ortadan kayboldu. Tereyağına giren bir bıçak gibi kaymıştı. Binanın yan tarafından ateş bulutu ve dumanlar yükseldi. Uçak nereye gitmişti?

"Bu ikinci uçaktı," dedi babam. "Şimdi bunun bir terörist saldırısı olduğunu söylüyorlar. İntihar bombacıları olduğunu düşünüyorlar."

Alevlerden yükselen ışık, derisine yansıdı.

"İçeride mahsur kalan insanlar var," dedi.

Yanına, yere oturdum. Binanın içinden alevler ve siyah dumanlar yükseliyordu. Deliklerden parlak kâğıt parçaları uçuştu ve konfeti gibi parıldayarak havada süzüldü. Minicik insanlar pencerelerde bir şeyler salladı. Parıldayan binanın yanlarından küçük siyah şeyler düştü. Babamın eline uzandım. O şeyler canlıydı, onlar insandı. Bazılarının üzerinde takım elbiseler vardı. Babamınkiler gibi. Bir adamın kravatını gördüm.

Siren ve korna seslerinin yanı sıra kameranın yakınlarındaki insanların seslerini de duyabiliyordum. İngilizce konuşuyorlardı. Bir adam bağırarak, **Yolu açın, yolu açın!** diyordu. Diğerleri kulelerin üzerindeki helikopter hakkında konuşuyordu.

Birden bir kadın çığlık attı, ardından herkes çığlık çığlığa kaçışmaya başladı. İlk kule çöktüğünde bir adam, **Aman tanrım! Ah, aman tanrım!** diye haykırdı. Kule, aşağı doğru göçtü, kendi kendine ortadan kayboldu, beyaz bir duman bulutuna dönüştü ve ondan yükselen toz dünyayı yuttu.

İnsanlar caddede koşuşturuyorlardı. Yaralanmışlardı. Kaçmaya çalışıyorlardı. **Ah, aman tanrım! Ah, aman tanrım!** Bir süre sonra ikinci kule de çöktü.

Babamın kolunu tuttum. Yan yana öylece oturduk ve şafak sökene kadar televizyondan olup bitenleri seyrettik. İki kule de çöktü. Tekrar tekrar seyrettik. Okula gitmek için evden çıkarken babam hâlâ televizyon seyrediyordu. Eve döndüğümde de hâlâ televizyonun başındaydı.

4

Babam binalardan atlayan insanları takıntı hâline getirmişti. İlk gece gördüğümüz o binalardan dökülen küçük, siyah insan silüetlerini daha sonra gazete ve haberlerde de görmeyi bekledik fakat yok olmuşlardı. Onları biz mi hayal etmiştik? Yoksa rüya mı görmüştük?

Takip eden iki hafta boyunca, babam onları internette bulmaya çalıştı. Gece yürüyüşlerini bıraktı. Gece geç saatte uyandığımda, onu yatak odamızda benim masama oturmuş, bilgisayar ekranına bakar vaziyette bir şeyler ararken görüyordum. Hükûmet ve sosyal medyanın görüntülere sansür uyguladığını söyledi fakat sonunda **Düşen Adam**'*ın fotoğrafı internete düştü. Onu görmüş olmalısın. Beyaz gömlek ve siyah pantolon giymiş minik bir adam, binanın kaygan çeliğinden kayarak kafa üstü aşağı düşüyordu. Devasa binanın yanında, adam küçük, koyu renkli, eğri bir çizgiye benziyordu. Onun kameranın lensine düşmüş bir toz ya da iplik parçası olduğunu ve yanlışlıkla kadraja girdiğini sanman işten bile değildi. Yalnızca yakından ve dikkatlice bakınca anlıyordun ne olduğunu. O eğri çizgiye benzeyen şey bir insandı. Bir zaman kahramanı. Bir hayat. Kolları vücudunun yanında, bir dizini bükmüş, sanki İrlandalıların jig*

dansını yapıyordu. Tek farkı onun baş aşağı duruyor olmasıydı. Bu tamamıyla yanlıştı. Dans ediyor olmaması lazımdı. Orada olmamalıydı.

Yerdeki şilteme oturup babamın fotoğrafı incelemesini seyrettim. Burnu ekrandan birkaç santimetre uzaktaydı. O ve **Düşen Adam** koyu bir sohbete dalmış gibiydi. Adam boşluğun ortasında, babamın sorusuna dikkatini vermek için bir anlığına düşüşüne ara vermiş gibi görünüyordu. **Bu kararı almana ne sebep oldu? Sebebi duman mı yoksa sıcaklık mı? Sen mi karar verdin yoksa bedenin ne yapması gerektiğini zaten biliyor muydu? Düşmek nasıl hissettirdi? İyi misin? Ne düşünüyorsun? Canlı mı hissediyorsun yoksa ölü gibi mi? Şimdi özgür hissediyor musun?**

Düşen Adam'ın yanıt verip vermediğini merak ettim.

Eğer babam ve ben o binaların içinde mahsur kalsaydık ne yapacağımızı biliyordum. Üzerinde tartışmaya gerek bile duymazdık. Açık bir pencereye yönelirdik. Babam beni aceleyle kucaklar ve elini uzatmadan önce alnıma bir öpücük kondururdu. Tıpkı Sunnyvale'de, yüzme havuzunun kenarında bana sudan korkmamamı öğretirken yaptığımız gibi durur ve üçe kadar sayardık. Bir, iki, üç ve aynı anda ikimiz de atlardık. Düşerken elimi sımsıkı tutardı, ta ki bırakmak zorunda kalacağı o son ana kadar.

5

Sen ne yapardın?

Düşmekten korkar mısın? Benim yükseklik korkum hiç olmadı. Yüksek yerlerin kenarlarında durduğumda kendimi zamanın kenarında gibi hissediyorum, sonsuzluğa bakıyor gibi. Ne olurdu? sorusu zihnimde yükseliyor. Bu oldukça heyecan verici çünkü bir sonraki anda, parmağımı şıklatmaktan daha kısa bir sürede sonsuzluğa uçabileceğimi biliyorum.

Sunnyvale'de küçük bir çocukken, intihar düşüncesi hiç aklıma gelmemişti fakat Tokyo'ya taşındığımızdan ve babam trenin önüne atladığından beri hep bu konuyu düşünür oldum. Mantıklı görünüyordu. Eğer her hâlükârda öleceksen niye bir an önce buna bir son verip kurtulmayasın ki?

Önceleri daha çok zekâ oyunu gibiydi, kafamda kurup duruyordum. Nasıl yapardım? Hmm. Bir düşüneyim. Kendilerini kesen çocuklar biliyorum fakat jilet işi fazla karmaşık ve kanama çok uzun sürüyor. Trenler de öyle ve üstelik sonra garibanın biri tüm o bağırsak parçalarını ve diğer şeyleri temizlemek zorunda kalacak, ailenin ödeyeceği tazminattan bahsetmiyorum bile. Bu, bize destek olmak için gece gündüz çalışan anneme haksızlık olurdu.

Hapları bulmak zordu. Hem yeteri kadar hap içtiğini nereden bilecektin ki? En iyisi dışarıda, doğada bir yer bulmaktı, kimsenin seni bulamayacağı derin bir vadiye inen dik bir yamaç gibi mesela. Böylece bedenin çürüyüp doğaya karışırdı ya da kargalar seni yerdi. Belki de dik bir uçurumdan denize atlamak çok daha iyi olabilirdi. Evet, bu kulağa hiç de fena gelmiyor. Jiko'nun ve benim piknik yaptığımız küçük kumsalın yakınlarında bir yere gidebilirdim mesela. Belki birlikte pirinç topu ve çikolata yediğimiz o küçük kumsalı da görürdüm. O uçurumun kenarından, kumsal bir cep kadar küçük görünürdü herhâlde. Jiko'yu ve bana dalgalarla kavga etmenin ne kadar boş olduğunu öğrettiği günü düşünürdüm. İşte dünyanın ucundan atlarken aklımdan geçen şey bu güzel hatıra olurdu ve Bir Numara'nın uçağının uçak gemisiyle çarpıştığı o Pasifik Okyanusu'nun dibini boylardım. Ne hoş! Denizanaları cesedimi yerdi, kemiklerim de dibe çökerdi ve böylece ben de sonsuza dek Haruki ile beraber olurdum. O çok zekiydi, konuşacak bir sürü konumuz olurdu. Belki bana Fransızca bile öğretirdi.

Ruth

1

11 Eylül günü Driftless'taydılar. Birkaç gün önce Ruth, Madison'daki Winconsin Üniversitesi'nde gıda politikası konferansının açılış konuşmasını yapmıştı. Daha sonra o ve Oliver, orada yaşayan arkadaşları John ve Laura'yı ziyaret etmişlerdi. Driftless, Güneybatı Wisconsin'e bağlı kırsal bir alandı ve Oliver, buzul aşındırmasından bir şekilde kaçmayı başaran ve ismini açılmanın olmayışından alan Paleozoik Plato'nun, çoğunlukla geri çekilen buz katmanlarının ardında bıraktığı balçık, kum, kil, çakıl ve kayalarla dolu benzersiz jeolojisini uzun zamandan beri görmek istiyordu. Oliver özellikle topoğrafyayı karakterize eden yer altı suyunu besleyen akarsulara, kör vadilere, mağara sistemlerine ve düdenlere kendini kaptırmıştı. Ancak Ruth huzursuzdu. O zamanlar annesi hâlâ hayattaydı ve onlarla birlikte adada yaşıyordu. Bir komşusundan sık sık uğrayıp annesini kontrol etmesini ve ona yemek getirmesini rica etmiş olmasına rağmen, onu bu kadar uzun süre yalnız bırakmaktan hoşlanmamıştı. Ancak Winconsin'deki sonbahar havası güzeldi, arkadaşlarıyla beraber olmak ona kendini iyi hissettirmişti. Öğleden sonrayı Mississippi üzerinde, kanolarda tembel tembel oturarak geçirdiler, altın rengi gün ışığında kütüklerin üzerinde güneşlenen

kaplumbağaları seyrettiler.

Ertesi sabah, John'ların komşusunun pikabının sesini duyduklarında, dördü keyifli bir kahvaltının ardından mutfak masasına oturmuş ikinci kahvelerini yudumluyordu. John, komşusunun ne istediğini öğrenmek için dışarı çıktı. Birkaç dakika sonra döndüğünde yüzünde ciddi bir ifade vardı.

"New York'ta bir şeyler olmuş," dedi. Çiftlik evinde televizyon yoktu. Radyoyu açıp da NPR'nin frekansını bulduğunda ikinci uçak Kuzey Kulesi'ne çarpıyordu.

Ruth sonraki bir saati, arazideki küçük tümseğe kurulmuş piknik masasının üzerinde, New York'taki arkadaşlarını arayabilmek için cep telefonu sinyali almaya çalışarak geçirdi. Nihayet, felaketi Brooklyn'deki evinin mutfak penceresinden izleyen editörüne ulaşmayı başardı.

Editörünün sesi parazitten dolayı kesik kesik geliyordu. "Yıkılıyor!" diye bağırdı. "Aman Tanrım, kule çöküyor!" Ve sonra bağlantı koptu.

Arabaya atlayıp Madison'a döndüler. Televizyonu açıp günün geri kalanını kulelere dalan uçakları ve kulelerin yıkılmasını seyrederek geçirdiler. Ruth'un aklı annesinde kalmıştı. Kanada'daki küçük evde tek başınaydı. Annesinin hafızası günden güne yok oluyor olsa bile sürekli haberleri izlerdi. Ruth annesini aradı ancak kimse telefona yanıt vermedi. Annesi artık neredeyse hiç işitmiyordu, o yüzden telefonun çaldığını duyamıyordu.

"Annem bunu televizyondan seyrediyor," dedi Oliver'a. "Bizim New York'ta olduğumuzu düşünecek. Korkudan deliye dönecek."

"Komşuları ara," dedi Oliver. "Televizyonun fişini çekmelerini iste."

Birine ulaşmayı başardığında çoktan ertesi sabah olmuştu. "Anneme gidip onun haberleri izleyip izlemediğini kontrol edebilir misin?" dedi. "Eğer olanları görmüşse onu rahatlatmaya

çalış ne olur. Ona iyi olduğumuzu ve New York'tan çok uzakta olduğumuzu söyle. Sonra da televizyonun fişini çekip bozuldu falan de, lütfen."

Telefonun diğer ucunda uzun bir sessizlik oldu. "Tabii ki," dedi kadın. "Bir problem mi var?"

"Haberleri görüp paniğe kapılmasından endişe ediyorum."

Tekrar, uzun bir sessizlik. "Hangi haberler...?"

Ruth kısaca açıkladı ve sonra telefonu kapattı. "Geri dönmemiz gerek," dedi.

2

Havalimanları kapalıydı, bu yüzden bir araba kiraladılar, beyaz bir Ford Taurus. Batıya, Kanada sınırının eteklerine sürdüler. Taurus'u Seattle'da bırakıp deniz otobüsüyle Kanada'ya geçeceklerdi. Kanada güvenliydi.

Yol boyunca her yerin, direklerin ve araba antenlerinin, ev ve dükkânların camlarının Amerikan bayraklarıyla donatıldığını ve bütün ülkenin yağmurdan sonra açan çiçekler gibi kırmızı, beyaz ve maviyle yıkandığını gördüler. Gece, Super8s ve Motel6s'te, başkanın teröristleri bulacaklarına dair ettiği yeminleri dinlediler. "Ölü ya da diri," diye söz verdi. "Onları saklandıkları mağaradan çıkaracağız. Koşmalarını sağlayacağız ki onları yakalayalım."

Bir akşam, Montana, Harlem'deki Çin Seddi restoranında mola verdiler. Restoran boştu ve erken kapanıyordu. Hesabı getirdiğinde, yüksek güvenlik önlemi var, diye açıkladı garson kız.

"Bir sonraki hedeflerinin kim olacağını asla bilemezsiniz."

"Teröristlerin bize burada, Montana, Harlem'de saldıracaklarını düşünüyor musun gerçekten?" diye sordu Oliver. Harlem, Montana'nın nüfusu sekiz yüz ellinin altındaydı. New York City'den üç bin kilometre uzaklıktaydı ve çöllerle çevriliydi.

Meksikalı gibi görünen garson kız, kafasını salladı ve gizemli bir ifadeyle, "Hiçbir şeyi şansa bırakmıyoruz," dedi.

Sonra, Super 8 motelinde, ülke genelinde Müslüman Amerikalılara karşı başlatılan nefret suçu bombardımanıyla alakalı haberi izlediler.

"Biliyor musun, sanırım yanıldım," dedi Oliver.

"Ne hakkında?"

"Şu bizimle ilgilenen garson kız. Korkmasının sebebinin teröristler olduğunu zannetmiyorum."

3

Sınırı geçtiler, Kanada'da olmak, hiç bu kadar güvenli hissettirmemişti. Adaya döndüklerinde, komşuları onlar için endişelendiklerini söyledi fakat dünyada olup bitenler, günlük hayatları üzerinde fazla etki yaratmamıştı. Güneyde olup bitenler hakkında çok az bilgiye sahip olmaları, onların fikir sahibi olmalarını engellemiyordu.

Masako'nun Alzaymır ilacını bırakmak için uğrayan bir komşusu, "Bunun bir aldatmaca olduğundan eminim," dedi.

"Aldatmaca mı?" diye tekrarladı Ruth. "Yani bunun gerçekten yaşanmadığını mı düşünüyorsun?"

"Ah, hayır," dedi adam. "Tabii ki yaşandı. Sadece söylendiği gibi olduğuna inanmıyorum." Etrafa bakındı ve bir adım daha yaklaştı, şimdi yüzü, kadının yüzüne çok yakındı. "Bana sorarsan bu hükûmetin bir komplosu."

Adam Amerikalıydı, bir Vietnam gazisi. Mor Kalp ile ödüllendirilmiş ama Kanada sınırını geçerken madalyasını Birleşik Devletler Göçmen Bürosu yetkililerine iade etmişti. Omurgasındaki yaralar asla iyileşmemişti ve ağrıyı kontrol altında tutmak için belli bir dozda morfin tedavisine ihtiyaç duyuyordu. Ruth'un tartışmaya hâli yoktu. Onu çaya davet etti ve oturup

teorilerini dinledi. Bodrumdaki kutuyu düşündü. İçinde kıvrılıp uyumak ne güzel olurdu.

***

Dünyanın yosunlu kıyısındaki sisle örtülü bu ücra kasabadan, ABD'nin önce Afganistan'ı işgal etmesini, sonra da gözlerin Irak'a dönmesini seyretti. Birlikler sessizce Orta Doğu'da konuşlandırılırken o, nemli ve karanlık yağmur ormanlarının ortasındaki küçük evinde annesiyle koltukta oturup küçük, parlak televizyon ekranına bakıyordu.

"Bu hangi program?" diye sordu annesi.

"Haberler, anne."

"Anlamıyorum. Savaşa benziyor. Savaşta mıyız?"

"Evet, anne," dedi. "Savaştayız."

"Ah, bu korkunç!" diye bağırdı annesi. "Kiminle savaşıyoruz?"

"Afganistan ile, anne."

Birlikte sessizce izlediler. Reklamlar girince annesi ayağa kalktı ve banyoya gitti. Geri döndüğünde durdu ve ekrana baktı. "Bu hangi program?"

"Haberler, anne."

"Savaşa benziyor. Savaşta mıyız?"

"Evet, anne. Savaştayız."

"Ah bu korkunç! Kiminle savaşıyoruz?"

"Irak ile, anne."

"Gerçekten mi? Fakat o savaşın bittiğini sanıyordum?"

"Hayır, anne. Asla bitmez. Amerika, Irak ile her zaman savaş hâlindeydi."

"Ah bu korkunç!" Annesi öne eğilip ekrana dikkatle baktı.

Günler geçti ve haftalar. Aylar geçti ve sonra yıllar.

"Bu arada, kiminle savaşıyoruz demiştin sen?"

Nao

1

9/11 olayından sonra, dünyanın sonunun yaklaştığını falan düşünmüştük ama öyle bir şey olmadı. Okul ağır aksak devam ediyordu. Sınıf arkadaşlarım, Amerika ile olan bağımdan dolayı bana karşı bir süredir nazik davranıyorlardı. Bin adet origami turnası katlayıp kulelerde ölen yirmi dört Japon ve diğer tüm insanlar için Ground Zero'ya gönderdik. Fakat eylül sonu geldiğinde herkes kibar ve sevecen olmaktan bıkmıştı ve düşmanca davranışlar gözle görülür derecede artmıştı. Bunlar önceden olduğu gibi planlı değildi. En azından ilk başta. Biri huzursuz olduğunda ya da canı sıkıldığında gerçekleşen ve nereden geldiği belli olmayan ufak tefek saldırılar şeklindeydi. Koridorda iteklemek, göğse bir yumruk atmak gibi. Ortalıkta savaş ve ihanet kol geziyordu. Tüm dünya Amerika'nın Afganistan'a saldırmasını bekliyordu fakat bir şey olduğu yoktu, bu, bizim sınıfta bile gerginliğe sebep olmuştu sanki. Hazırlık sınavımızı olduk, bu gerçek bir sınav değil fakat kimin iyi bir liseye gidip harika bir hayatı olacağını ve kimin başarısız olacağını açıklığa kavuşturuyordu. Ki o başarısız ben oluyorum. Sınava hazırlanmış olmam gerekiyordu ama hazırlanmamıştım. Zaten diğer insanlar seni pataklarken kendi kendini hırpalamanın ne anlamı var ki?

Sonunda, 7 Ekim'de ABD, Afganistan'ı bombalamaya başladı ve ben de sonunda tekrar regl oldum, her ikisi de bana büyük bir rahatlık verdi.

Bu tip şeyler hakkında konuşmanın pek çok insana göre iğrenç olduğunu biliyorum, umarım sen böyle şeyleri takmıyorsundur. İnsanlara âdet döngüsünü anlatmaktan erotik bir zevk alan kızlardan değilim, zaten sonrasında olanlar önemli olmasaydı bu konuyu açmazdım bile.

İlk kez regl olduğumda on iki yaşındaydım, Sunnyvale'deydik o zaman. Amerika'da bu oldukça normal fakat Japonya için erken bir yaş. Tokyo'ya taşındığımızda on dört yaşındaydım ve reglim birden neredeyse bir yıl boyunca kesildi, muhtemelen stres ve ijime nedeniyle. Sanırım bedenim, gençliğime, mutlu olduğum zamanlara gitmek istiyordu. Her neyse, o gün son derste Sensei, ABD'nin Afganistan'ı bombaladığı haberini verince birden altımda bir ıslaklık hissettim. Aptal gibi yanımda ped taşıma alışkanlığımı da bırakmıştım. Okuldan sonra bir dakika bile burada kalmanın güvenli olmayacağını biliyordum; fakat kanlı bir felaket olmadan eve kadar gidemeyecektim, o yüzden zil çalar çalmaz eşyalarımı alıp tuvalete koştum.

Gittiğim ortaokul eskiydi ve eski tip Japon tuvaletleri Amerikan tuvaletlerinden farklıdır. Tuvalet çukuru yerde olduğu için üzerine oturmak yerine çömelmek zorunda kalırsın. Eteğim yukarıda, külotumu bileklerime kadar indirip çömelmişken, kapının açılıp kapandığını duydum. Biri gelmişti.

Olabildiğince sessiz kaldım, bir miktar tuvalet kâğıdını katlayıp tomar hâline getirdim. Yan taraftaki tuvaletten, farelerin duvara tırmanırken çıkardığı türden sesler geldi. Dondum. Tuvalet kapıları zemine kadar uzanıyor, o yüzden alttan bakıp içeridekini göremezsin. Şükürler olsun! Ancak yine de külotunu indirmiş, çıplak kıçın açıkta çömelirken fareleri dinlemek korkunç bir his. Hiçbir şey sana kendini bundan daha fazla

savunmasız hissettiremez. Nefesimi tuttum. Her şey sessizdi. Eteğimi tutup tamponu külotuma yerleştirmek için öne eğildiğimde, sesi tekrar duydum. Ses bu sefer bölmenin üzerinden geliyordu. Birinin kıs kıs güldüğünü duydum ve yukarı baktığımda, her iki taraftaki bölme duvarlarının üzerinden uzatılmış ve bana odaklanmış keitaileri gördüm. Hızla ayağa kalktım ve külotumu çektim.

"Oh," diye bağırdı bir ses, "çok güzel bir foto."

Telefonlar teker teker kayboldu. Eteğimi indirdim ve bölmenin köşesine çekildim.

"İğrenç!" diye bağırdı bir tanesi. "Kan var. Sifonu bile çekmemiş."

Fayans duvara yaslandım, kendime sarılmıştım. Sifonu çekmeli miydim? Kaçmaya mı çalışmalıydım? Bir tüfeğim olsa kendimi boğazımdan vururdum.

"Salak! Bulanık çıkmış."

Duvardan uzaklaşıp kapı mandalını tutum.

"Bulanık değil! Bu onun kasık kılı."

Kapının kilidini çevirip kapıyı açtım. Lavaboların önünde Reiko'nun etrafında kümelenmiş duruyorlar ve birbirlerine keitai ekranlarını gösteriyorlardı. Kafamı eğdim ve onları geçip çıkışa yöneldim fakat Reiko trafik polisi gibi elini havaya kaldırdı.

"Nereye gidiyorsun?" diye sordu.

"Eve," dedim.

"Hiç sanmıyorum."

Daisuke olan biteni kameraya alırken biri beni yakamdan tuttu ve köşeye itti. Üç iri kız beni dizlerimin üzerine çökmeye zorladı ve sonra da karnımı yere yapıştırdı. Yer fayansları sidik ve çamaşır suyu kokuyordu, yanaklarıma değen soğukla ürperdim. Birisinin sırtıma koyduğu diziyle beni yere çivilediğini hissediyordum ve birinin elleri de eteğimi koltuk altlarıma kadar

kaldırdı. Biri kaburgalarımı tekmeledi.

"İpi ver."

İşte bunu planlamışlardı. Ellerimi bir araya getirip eteğimi kafamın üstüne kadar kaldırdılar ve çuvalmışım gibi iple bağladılar, böylece göremeyecektim. Ayak bileklerimi tuttular, yani tekme de atamayacaktım. Külotumu çıkardılar.

"Oh, tam puan!" dediğini duydum bir tanesinin. "Lekeler var. Lekeler için daha fazla alırsın."

"İğrenç bir şey bu. Kokuyor. Ben kusmadan bir torbaya koy şunu!"

"Daisuke, seni salak. Kaydediyor musun? Videoya ihtiyacımız olacak."

Ekose etekten çuvalın içi karanlık, sıcak ve nemliydi çünkü güçlükle nefes alıyordum ve bıraktığım nefesin gidecek bir yeri yoktu. Eteğin kumaşından çok az bir ışık ve gölge seçebiliyordum. Birisi ayağını kaburgalarıma dayadı ve beni sırtüstü çevirdi, şimdi gölgeler üzerimde hareket ediyordu ve soğuk fayanslar çıplak kalçama değiyordu. Bana kimin ilk önce tecavüz edeceğini konuşuyorlardı. Daisuke'nin yapmasına karar verdiler.

"Kamerayı uzat," diye emretti Reiko. "Pantolonunu indirin."

Bacaklarımı açtılar ve onu çömeltip üzerime yatırdılar. Cılız bedeninin ağırlığını üzerimde hissediyordum ve kemikli kıçı vücuduma batıyordu. Fakat bir şey yapamadı, çok korkmuştu o yüzden onu kovaladılar ve onun koşarak uzaklaştığını duydum. Video için nasıl bir tecavüz sahnesi tasarlayacaklarını konuştular fakat hiçbiri denemek istemedi. Belki hepsi de korkmuştu. Bilmiyorum.

"Birisi yapmak zorunda."

"O kanıyor, baksana. Çok iğrenç."

"Hepiniz zavallısınız."

"Tamam, o zaman sen yap Reiko. O zaman lezbiyen sahnesi olur. Çok daha iyi."

"Salak! Ben lezbiyen falan değilim."

Orada öylece uzandım, hem de hiç kıpırdamadan. Çırpınmanın ya da çığlık atmanın bir anlamı yoktu. Diğerleri de onlar gibiydi ve hiçbiri sesimi duymaz ya da yardımıma gelmezdi. Gerçekten, önemli değildi çünkü Bir Numara'yı düşünüyordum ve o bana cesaret veriyordu. Kemiklerimi paramparça edebilirlerdi fakat ruhumu asla. Onlar sadece birer gölgeydi, onların tartışmalarını dinlerken yüzümü tatlı bir gülümseme kapladı ve rahatladığımı hissettim. Süpegumu çağırdım ve kısa süre içinde o gölgeler, uzaktan vızıldayan ve ancak sen istersen duyabileceğin birer sineğe dönüştü.

"Hey," dedi biri. "Hareket etmeyi bıraktı."

"Nefes almıyor."

"Çok kan kaybettiği için olmalı."

"Kahretsin. Çıkalım buradan."

***

Ölü taklidi yapan küçük bir çocuk olmanın nasıl hissettirdiğini hatırlıyor musun? Sunnyvale'de bir okulun arka bahçesinde diğer çocuklarla birliktesin ve birden BANG! Birisi sana bir sopa doğrultur ve küt diye indirir. Yere düşersin, göğsünü tırmalarsın. Yer soğuk ve ıslaktır. Düşmanın ölmeni seyrediyordur, o yüzden elinden gelenin en iyisini yaparsın. Kanayan kalbinle can çekişip inlersin fakat o zamana kadar savaş çoktan bahçenin başka bir köşesine taşınmıştır.

Orada uzanır, yanaklarına ve göğsüne, tüm bedenine baskı yapan yerin soğukluğunu hissedersin. Yerle buluşan dizlerinde bir ıslaklık olur. Titrersin. Toprak, çamur, yağmur ve kimyasal kaplı çim kokar. Koku başını ağrıtır fakat hareket etmezsin. Hareket edemezsin çünkü ölüsündür.

Herkes nereye gitti diye merak edersin. Seni unuttular mı?

Daha ne kadar burada uzanmam lazım?

Bedenimin etrafında oyun oynayıp sonra evlerine mi gidecekler? Oyunun bittiğini nasıl anlayacağım? Ya kimse bana söylemezse?

Ölü olmak sıkıcı.

Sonunda daha fazla dayanamazsın ve sırtüstü yuvarlanıp gözlerini açarsın. Üzerinde kocaman bulutlarla kaplı bir gökyüzü vardır. Gözlerini kırpıştırırsın ve bir yanın bunun rol olmadığına, çoktan ölmüş olduğuna inanır. Yavaşça kolunu ve bacağını hareket ettirirsin, hâlâ yapabildiğini görebilmek için... Hey! Ölü değilsin! Rahatlamış bir hâlde ayağa kalkar, silahını kuşanır ve yaşadığını ilan edersin ve tekrar savaşa katılmak için koşarsın.

İşte ben de böyle hissettim, tek fark gökyüzünü göremiyor oluşumdu. Yalnızca floresan tüplerinin ekose kumaştan sızan puslu ışığını görebiliyordum. Tuvalet ve dışarıdaki koridor sessizdi. Fayanslar hâlâ soğuktu ve kıçımdaki o yapışkan kanı hissedebiliyordum. Yavaşça oturdum, başımın üzerinde düğümlenmiş eteğimi ip çözülene kadar çektim ve kendimi etekten kurtardım. Dişlerimi kullanarak ellerimi bağlayan ipi çözdüm. Ellerim acıyordu, tekmelenen kaburgalarım da. Ama iyiydim. Bir kâğıt havlu parçası ıslatıp tuvalete girdim ve kendimi temizledim ve sonra trenle eve döndüm.

O gece videoyu internete yüklediler. Sınıf arkadaşlarımdan biri bana e-posta ile linki gönderdi. Keitainin görüntü kalitesi berbattı, grenli ve titrek ve şükürler olsun ki yüzüm belli olmuyordu fakat video son derece içler acısıydı. Kollarım ve kafam eteğimle bağlanmış, çıplak bacaklarım tekmeler atıyorken, saldırganlarını nafile bir çabayla şaşırtmak için mürekkep kesesinden mürekkep sızdıran, tarih öncesinden kalma dev bir mürekkep balığı gibi görünüyordum.

Videonun yanında, hentailerin kan lekeli külotum için fiyat teklif edebilecekleri burusera fetiş sitesinin linki vardı. Açık ar-*

**burusera* (ブルセラ) – liseli kız forması fetişi. Buru (İngilizce bloomer –jimnastik pantolonu– kelimesinin kısaltması) + sera (İngilizce sailor –denizci– kelimesinin kısaltması).

tırma bir hafta sürecekti ve fiyat artırmalar hızlıydı; ancak bu sefer izlenme sayısının sürekli artıyor oluşu bana bir tatmin duygusu vermiyordu. Bilgisayarı kapatmadan önce babamın merak edip bakma olasılığına karşı ziyaret ettiğim sayfaları siliyordum.

Hâlâ bir tane bilgisayarımız vardı, o yüzden bunu babamla ortak kullanmak zorundaydım. Uzun süredir internete girmiyordu fakat Düşen Adam takıntısı başladığından beri bilgisayar başından kalkmıyordu. Filozoflarını ve origami böceklerini bir kenara bırakmıştı ve tüm günlerini savaşı takip ederek geçiriyordu. Bu gerçekten rahatsız ediciydi çünkü ben de oldukça hassas bir konu olan şu burusera meselesini takip ediyordum ve ben ekranda külotumun fiyatını takip ederken onun beni gözetlemesini istemiyordum. Bu düşünce tüylerimi ürpertiyordu. Etrafımda dolanıyordu ve ben en sonunda gitmesini söyleyip mahremiyetime biraz saygı göstermesini isteyene kadar bekliyordu. Fakat o zaman bile, her beş dakikada bir kafasını yatak odasının kapısından içeri uzatıyor ve "İşin bittiğinde bana haber ver, tamam mı?" diyordu. Ben de sonunda pes ettim ve bilgisayarı ona verdim.

Bilgisayarın başında saatlerce otururdu. Annem ona ne yaptığını sorduğunda yalan söyleyip, 'İş arıyorum,' diye cevap verirdi. Annem dudaklarını sıkıca kapatır ve ağzından iğneleyici laflar çıkmadan oradan uzaklaşırdı. Ona inanmıyordu, ben de inanmıyordum çünkü her ikimiz de onun arama geçmişini kontrol ediyor ve hangi sitelerde takıldığını görüyorduk. Silah teknolojisi sayfaları. Savaş günceleri. Askerî taraftar sayfaları. Al Jazeera. Birinci şahıs nişancı oyunundakiler gibi grenli ve karanlık füze görüntüleri. Patlayan bombalar. Yıkılan binalar. Yenilgiler. Bedenler.

2

Onu bulan bendim.

Külot Vakası'ndan sonra, açık artırma süreci hâlâ devam ederken okula gitmeyi bırakmıştım. Okul formasıyla evden ayrılıyor ve kıyafetlerimi değiştirebileceğim ya da hava kötüyse açık artırmayı takip edip manga okuyabileceğim bir internet kafeye gidiyordum. Bazen de trenle şehre inip dükkânları dolaşıyordum. Sonra tekrar formamı giyip akşam yemeği için tam zamanında eve dönüyordum.

Hava soğumaya başlamıştı ve mabet ağaçlarının dökülen yaprakları, caddeleri altın rengine boyamıştı. Hava genellikle yağmurluydu ve yağmur, ıslak siyah asfaltın üzerine yaldızlı pervane misali yapıştırıyordu yaprakları. Mabet ağaçları bana Jiko'yu hatırlatıyordu. Yaprakların ve meyvelerinin, insanların ayakkabılarının altında ezildiklerini ve köpek boku ya da kusmuğu andıran sarı lekelere dönüştüklerini görmek beni üzüyordu.

Açık artırmanın sona erdiği gün, iğrenç hentailerden birinin külotumla keyifleneceğini bildiğim için depresyona mı girdim yoksa sinirlendim mi, bundan emin değilim. Güzel bir duygu değildi, ağır, kirli ve hüzünlüydü. O yüzden, kendimi neşelen-

dirmek için Harajuku'daki Kendin Yap el sanatları dükkânına gittim. İyi ki de gitmişim çünkü güzel **À la recherche du temps** perdu günlüğümü o zaman buldum. Trenle eve dönerken nasıl da neşeliydim, gizli bir günlüğüm olduğu sürece bana hiçbir şey olmaz diye düşünüyordum.

Fakat anahtarımla kapıyı açıp eve girdiğim anda tüm iyimserliğim uçup gitti. Havadaki kokudan bir şeylerin ters gittiğini anlamıştım. Daire, çürümüş mabet ağaçları gibi kokuyordu. Cumartesi sabahları garson kızların sarhoş sevgilileri geldikten sonra koridora hâkim olan kokuya benziyordu. Çöp ve kusmuk kokusu gibi.

Ayakkabılarımı çıkardım ve mutfağa yürüdüm.

"Tadaima..." diye seslendim. Tadaimanın ne olduğunu söylemiş miydim? Tadaima, 'ben geldim' demek, bunu eve geldiğin zaman söylersin. Ben geldim. Buradayım. Evdeyim.

Babam cevap vermedi, ortalıklarda da görünmüyordu.

Mutfakta yoktu. Oturma odasında da yoktu. Batı Felsefesi'nin Dâhileri'nin birinci cildi masanın üzerinde duruyordu ve televizyon kapalıydı. Bu detay gözümden kaçmamıştı çünkü savaş hakkında son haberleri takip edebilmek için televizyonda sürekli CNN ya da BBC kanalları açık olurdu. Fakat ekran karanlık ve oda sessizdi. Yatak odasında da yoktu.

Onu tuvalette buldum. Bir kusmuk birikintisinin içinde yüzükoyun yere uzanmıştı. Hemen yanına koşup ona yardım ettiğimi söyleyebilmeyi çok isterdim fakat hiçbir şey yapmadım. İçeri girdim, onu gördüm, koku yüzünden öğürdüm. Her şeyin sessiz ve durgun olduğu o anda büyük bir boşluk kapladı içimi. "Ah, pardon," gibi aptalca bir şeyler söylemiş olabilirim, bilmiyorum. Sonra dışarı çıkıp kapıyı arkamdan kapattım.

Bir süre orada durdum ve kapıya baktım. Onu tuvalette çişini yaparken ya da penisine asılırken yakalamış gibi hissediyordum kendimi. Bunu izah edemem. Orada öylece uzanmış

olması çok özel ve kişisel bir şeydi ama benim onu öyle görmemi istemeyeceğini biliyordum. O yüzden koridora dönüp duvarın dibine çöktüm.

"Baba?" diye seslendim fakat sesim sanki çok uzakta olan başka birinden çıkıyordu. "Baba?"

Cevap vermedi. Keitaim bir zincirle boynuma asılıydı, 911'i aradım ama sonra Japonya'da olduğumuzu hatırladım. Acilin numarası Japonya'da 119'du. 119'u aradım ve sonra ambulans gelene kadar orada oturdum. Sağlık görevlileri onu bir sedyeye koyup götürdüler. Babamın ölüp ölmediğini sordum, hayır dediler. İyi olup olmayacağını sordum ama bir şey söylemediler. Onlarla gitmeme izin vermediler. Annem dönene kadar benimle kalması için bir kadın polisi aramak istediler fakat neredeyse on altı yaşında olduğumu ve yalnız kalmaya alışkın olduğumu söyledim. Onlar gidince apartman oldukça sessizleşti. Elimdeki karta baktım. Sağlık görevlileri, onu götürdükleri hastanenin ismini yazmışlardı ancak oraya trenle nasıl gidileceğini bilmiyordum. Annemi aradım, sesli yanıt sistemi cevap verdi ve ona mesaj bırakmayı denedim.

"Benim."

Makinelerle konuşmaktan nefret ediyordum, bu yüzden kapatıp mesaj yazdım.

"Babam kusup kendinden geçti. N... hastanesi, T... servisine götürdüler."

Başka ne diyebilirdim ki?

Susamıştım. Mutfağa gidip kendime bir bardak süt koydum fakat babamın kusmuk kokusu süte de sinmişti, o yüzden sütü lavaboya dökmek zorunda kaldım. Süt, paslanmaz çeliğin üzerinde büyük, beyaz bir gölcük oluşturup borulara aktı ve arkasında soluk bir iz bıraktı. Musluğu açıp lavaboyu temizledim, sonra da bardağı yıkayıp kuruladım ve lavabonun yanına bıraktım. Hazır başlamışken babamın pisliğini de temizlesem iyi

olur, diye düşündüm ve balkondan kovayla fırçayı aldım. Koku hâlâ korkunçtu, o yüzden ağzımı ve burnumu temiz bir bezle kapattım ve tuvalete öyle girdim.

Kusmuk temizdi fakat içinde küçük, sarımsı, erimekte olan şekerlemeye benzer parçacıklar vardı. Sağlık görevlilerinden biri de aynı şeyi fark etmişti. Plastik eldivenlerini takıp, kusmuktan bir parça alarak kapaklı bir tüpün içine koymuştu.

"Babanın kullandığı herhangi bir ilaç var mıydı?" diye sormuştu bana.

Bilmiyordum. Diğer sağlık görevlileri babamı sedyeye koyup dar koridora çıkarmaya çalışıyorlardı. Adam çabucak klozete ve çöp kutusuna baktı.

"Babanın ilaçlarını nerede sakladığını biliyor musun?" diye sordu.

Babamın başını derde sokmak istemiyordum, o yüzden hiçbir şey söylemedim.

"Bu önemli," dedi sağlık görevlisi.

Parmağımla ilaç dolabını gösterdim, gidip baktı fakat içinde aspirin, yara bandı, müshil ilacı, hemoroit kremi ve annemin saç bakım ürünlerinden başka hiçbir şey yoktu.

Diğer sağlık görevlileri babamı sedyeyle kapıya doğru götürüyorlardı.

"Yatak odası nerede?"

Ona yolu gösterdim. Perdeler kapalı olduğu için oda oldukça karanlıktı. Tek ışık, köşedeki bilgisayarın Hello Kitty'li ekran koruyucusundan geliyordu ve o da her şeyi pembemsi gösteriyordu. Pembemsi şilte yerde seriliydi, sanki biri yatmış fakat sonra ışığı söndürmeyi unuttuğu için geri kalkmıştı. Pembemsi yastığın yanında, yarım sürahi su, bir bardak ve boş bir hap şişesi vardı. Sağlık görevlisi şişeyi başka bir plastik torbanın içine koydu ve kapıya doğru ilerledi. Geri dönüp bana bir kart uzattı ve sonra bana yakından baktı.

"İyi misin?"

"İyiyim," dedim benim sesim değilmiş gibi çıkan durgun bir sesle. Gülümsemeyi denedim fakat adam çoktan kapıdan çıkmıştı ve koridorda koşuyordu.

Yerdeki kusmuk biraz kurumuştu. Tekrar mutfağa gittim ve çöpten boş bir meyve suyu kutusu çıkardım. Kutuyu makasla ikiye kestim, sonra da kartonun kenarlarıyla yerdeki yapışkan pisliği kazıyıp tuvalete attım. Delilleri yok ettiğimi bilecek kadar çok polisiye dizi izlemiştim. Gerçeği biliyordum ama eğer bu bir kazaymış gibi davranırsak herkesin daha mutlu olacağının da farkındaydım. Aptal babam. Dikkatsiz babam. Sakar babam. Sonra aklıma başka bir şey geldi.

Meyve suyu kutusunu poşete koydum ve aşağı inip çöpleri caddedeki çöp kutusuna attım. Apartmana döndüğümde kapıyı arkamdan kilitledim. Batı Felsefesi'nin Dâhileri'nin birinci cildi hâlâ masanın üzerindeydi fakat Helenistleri uzun zaman önce bitirmişti, o yüzden bir şeylerin yanlış olduğunu biliyordum. "Sokrates'in Ölümü" bölümüne sıkıştırılmış bir not buldum. Gloomy Bear'lı defterimden koparılmış ve dikkatle üçe katlanmıştı. Üzerinde isim yoktu, o nedenle benim için mi yazdı yoksa annem için mi bilmiyordum. Belki de ikimize birden yazmıştır, diye düşündüm. Belki de notu kendisine yazmıştı. Notu o anda okumak istemedim, tekrar katlayıp okul ceketimin cebine koydum.

Şöyle düşünmüştüm: Eğer bu mektubu okursam o çoktan ölmüş olacak, o zaman bu kez ciddi olduğunu ve gerçekten ölmek istediğini bileceğim, ona karşı bu kadar sert ve acımasız olduğum için bu benim hatam olacak. Ve eğer hâlâ ölmediyse notu okumak onu öldürecek ve bu da benim hatam olacak.

Hiçbir mantığı yoktu fakat o anda böyle düşünmüştüm ve ne yaparsam yapayım sonunda üzülecektim. Okul formam hâlâ üzerimdeydi. Yatak odasına gittim ve üzerimi değiştirip

kotumu ve kapüşonlu svetşörtümü giydim. Notu da alıp cebime koydum, sonra da temizliği bitirmek için tuvalete döndüm. Bir haftada iki tatsız Tuvalet Vakası. Tuhaf.

***

Annem ofisinden aradı. Bir toplantıdaydı. Tam olarak ne olduğunu ve ne gördüğümü tarif etmemi istedi, sonra bana kartta yazılı hastanenin ismini, adresini ve telefon numarasını okutturdu. Ardından tek başıma kalıp kalamayacağımı sordu.

"Tabii ki," dedim.

"Aç mısın?" diye sordu. "Baban sana yiyecek bir şeyler bırakmış mı?"

"Aç değilim." Bir daha asla yemek yiyemezdim herhâlde.

"Seni hastaneden ararım. Beni bekle. Dışarı çıkma."

"Anne?"

"Evet?"

Ona nottan bahsetmek istedim fakat bundan emin değildim.

"Yok bir şey."

Telefonu kapattık. Notu cebimden çıkardım. Belki hatalıydım. Belki herhangi birine yazılmamıştı, hatta belki bir not bile değildi. Açtım. Babamın asi ve yamuk yumuk el yazısı ile karalanmış iki satır vardı.

Sunabileceğim hiçbir şey kalmadığında hayata sıkı sıkı sarılıp ona tutunursam sadece kendimi kendi gözümde gülünç bir hâle düşürmüş olurum.

Bu cümleyi biliyordum. Sokrates'in, baldıran zehrini içmeden hemen önce arkadaşı Kriton'a söylediği cümleydi bu. Kriton, zaman kazanmaya ve Sokrates'i engellemeye çalışıyordu,

"Bu acele ne diye?" demişti. "Daha çok zaman var. Neden bir süre daha dolaşıp akşam yemeğinde birkaç kadeh şarap içerek kendimizi eğlendirmiyoruz?" Fakat Sokrates, "Unut gitsin. Bir aptal gibi hissetmek istemiyorum. Hadi yapalım şu işi," demişti ve dediğini yapmıştı. Babam bu hikâyeyi gerçekten çok sevmiş ve bir öğle vakti bana da anlatmıştı. Batı zihniyetini nasıl örnek alacağımıza dair bir teori geliştirmişti fakat ne hakkında konuştuğunu anlamamıştım. Kriton'u Kuritto olarak okumuştu ve onu bu şekilde söylemesi hoşuma gitmişti. Ortadan ikiye kırılan bir krakerin ya da çim üzerindeki cırcır böceklerinin sesi gibi tınlamıştı.

Hemen alta bu cümleyi bir kez daha yazmıştı.

Sunabileceğim hiçbir şey kalmadığında hayata sıkı sıkı sarılıp ona tutunursam sadece kendimi kendi gözümde gülünç bir hâle düşürmüş olurum.

Korkunç bir düşünce geldi aklıma. Yatak odasına koştum. Hello Kitty'li ekran koruyucusu pembe pembe ışıldadı fakat bilgisayarı uyandırdığımda Hello Kitty kayboldu ve külotumun satılığa çıkarıldığı burusera hentai sayfası açıldı. Arama geçmişini silmeyi unutmuştum. Görmüştü. Açık artırma sona ermişti. Lolicom73 adlı biri kazanmıştı. Artırma geçmişine baktım. Artırma doruk noktasına ulaşmış ve bir süre orada kalmıştı fakat sonra, açık artırmaya C.imperator adlı biri katılmış ve bir anda Lolicom73 ile kapışmaya başlamıştı. Ancak son iki saniye kala Lolicom73, C.imperator'u alt etmişti.

Lolicom73, külotumu kazanmış olmaktan dolayı gururluydu. C.imperator kaybetmişti.

Banyoya gidip tuvalete eğildim ve kustum, en azından klozetin içini tutturmuştum.

Oturma odasına geri döndüm. Not hâlâ bıraktığım yerde,

kitabın üzerinde duruyordu. Kâğıdı alıp buruşturdum ve odanın karşısına fırlattım. Fakat sedire çarpıp halının üzerine yuvarlandı. Onun bir kaya parçası ya da bir bomba olmasını isterdim. Böylece oturma odamızın ortasında kocaman bir delik açabilir ya da bu aptal binayı hepten havaya uçurabilirdim. Fakat bombam falan yoktu, o yüzden Batı Felsefesi'nin Dâhileri'nin birinci cildini elime alıp balkonun cam kapısına fırlattım. Ağır bir kitaptı fakat cam güçlüydü, kapıya toslayan kitap kayıp yüzükoyun yere düştü. Bu beni daha da delirtti, o yüzden kitabı tekrar yerden aldım ve bu sefer kitabı fırlatmadan önce sürgülü kapıyı açtım. Helenistlerin balkon korkuluğundan salınarak gidişini izlerken sayfalar sanki son **Archaeopteryx**'in tüyleriymiş gibi dalgalanıyordu. Olağanüstü bir rahatlık hissettim. Bana çok uzunmuş gibi gelen saniyeler boyunca küçük gümbürtü sesinin gelmesini bekledim.

"Hey!"

Dondum. Ses, aşağıdaki caddeden geliyordu.

"Hey! Kendini saklamaya çalışma. Orada olduğunu biliyorum."

Genç bir kadının sesiydi ve pek sinirli gibi gelmiyordu. O yüzden balkona çıktım ve korkuluklardan aşağıya baktım. Hoş, yuvarlak bir surat bana baktı. Mahallede yaşayan garson kızlardan biriydi. Onu halk hamamından hatırlamıştım. Bana her zaman gülümserdi, şimdi o da beni tanımıştı.

"Ah, sensin demek," dedi. Kitabı ellerinde tutuyordu. "Bunu sen mi düşürdün?"

Yaralanmamıştı, o yüzden başımı salladım.

"Daha dikkatli olmalısın," dedi, çok önemli değilmiş gibi. "Birini öldürebilirdin."

"Özür dilerim," dedim. Sesim hâlâ doğru düzgün çıkmıyordu, bu nedenle beni işitip işitmediğini bilmiyorum.

"Buraya bırakacağım, tamam mı?" Yaya kaldırımı ile bi-

nalar arasında uzanan alçak, beton duvarın üzerine bıraktı. "Aşağıya inip alsan iyi olur, yoksa bir başkası alabilir." Kitabın ismine baktı. "Ya da belki kimse almaz. Her neyse, buraya bırakıyorum, tamam mı?"

"Teşekkür ederim," diye fısıldadım fakat çoktan köşeyi dönüp gözden kaybolmuştu.

***

Bütün hapların çıktığından emin olmak için babamın midesini yıkadılar ve babam ölmedi, hatta ölmeye hiç yaklaşmadı bile. Annem hastaneden döndüğünde onun iyi olacağını söyledi. Sokrates'in içinde bulduğum nottan söz etmedim.

Babam taburcu edildiğinde, bir **kalpten kalbe** konuşması daha yapmak üzere hep birlikte oturma odasında toplandık, sen buna aile içi bilgilendirme de diyebilirsin. Babam donuk bir sesle konuştu, söyleyeceklerini önceden ezberlemiş gibiydi. Hiçbirine inanmadım. Benden özür diledi, çok yorgun olduğunu ancak uyuyamadığını söyledi. Uyumak için kaç tane hap içtiğini anımsamıyordu. Bir daha olmayacaktı. Nottan ya da açık artırmadan bahsetmedi.

Annem, onun performansını dikkatle izledi ve babam konuşmasını bitirdiğinde rahatlamış bir sesle, "Tabii ki bir kazaydı," dedi bana dönerek. "Bunu biliyorduk, değil mi Nao?"

Tekrar babama dönüp onu azarlamaya başladı. "Bizim akılsız babamız! Nasıl bu kadar dikkatsiz olabilirsin? Şu andan itibaren, Nao ve ben ilaçlarını senin için saklayacağız ve ilaca ihtiyaç duyduğunda bize sorman gerekecek, değil mi Nao?"

Bu konuya beni bulaştırma, diye geçirdim içimden fakat başımı salladım, saç kırıklarımla oynuyordum. İkisine de bakmaya tahammül edemiyordum. Bilgilendirme bitip de annem yatağına gittikten sonra, babama Gloomy Bear'lı defterimden

koparılmış ve dikkatle üçe katlanmış bir not uzattım. Sokrates notunun yazılı olduğu sayfanın aynısıydı. Rengi soldu, ağzını ölmekte olan bir balık gibi açtı ve kapattı.

"Okusan iyi olur," dedim.

Kâğıdı açtı ve okudu. İki satır uzunluğundaydı. Okuduğunda, kafasını salladı ve kâğıdı tekrar katladı. "Haklısın."

İlk cümlem şuydu:

Dayın I. Haruki böyle çuvallamazdı.

İkinci cümlem ise:

Ve eğer bir şey yapacaksan lütfen onu adamakıllı yap.

Bazen aklından geçeni söylemelisin.

•••

O gece, annemle babam nihayet uyuduklarında, bir makas ve elektrikli saç kesme makinesiyle gizlice banyoya gittim. Saç kesme makinesini, babamın kişisel temizliğine, bakımına ve işine hâlâ önem verdiği zamanlarda saçlarını kesmesi için annem almıştı. Banyonun o soğuk ışığı altında, saçlarımı makasla tutam tutam kestim. Tamamını, kafamı sıfıra vurmaya yetecek kadar kısa boyda kesmem epey zamanımı aldı. Saç kesme makinesini fişe taktım ve çalıştırdım. Çok ses çıkarıyordu. Çabucak kapattım ve kulak kesildim, yatak odasından hiç ses gelmiyordu. O yüzden kapıyı kapattım ve motor sesini bastırmak için makineyi havluyla sardım. Bitirdiğimde yerdeki saçlarımı temizleyip çöpteki kâğıt torbanın içine sakladım, sonra lavaboyu tuvalet kâğıdıyla temizledim. Çıplak kafamı şapkayla örtüp şilteme kıvrıldım. Oldukça garip bir duyguydu, sürekli kafama

dokunuyordum.

Sabaha kadar yorganımın altında zazen yaptım. Hava ağarır ağarmaz giyindim ve evden çıktım. Okul ceketimin altına kapüşonlu svetşörtümü giymiştim. Bu kurallara tamamıyla aykırıydı fakat çıplak kafamı saklamak zorundaydım. Çok erken olduğu için kahve otomatından bir bardak sıcak kahve aldım ve vakit öldürmek için tapınak bahçesine gidip taş banka oturdum. Bir keşiş, çakılları tırmıkla düzeltmek için dışarı çıktığında beni fark etti. Belki de kapüşonumun altında ne olduğunu anladı ve beni başıyla onayladı. Kahve bardağımı bankın üzerine bırakıp ayağa kalktım ve kapüşonumu indirdim, sonra da eğilerek onu selamladım. Tam bir Budist selamıyla avuç içlerimi birleştirdim, Jiko'nun bana öğrettiği gibi güzel ve içten bir selam verdim. Doğrulduğumda, tırmıklamayı bıraktığını ve selamıma aynı nezaketle karşılık verdiğini gördüm. Bu bana kendimi iyi hissettirdi, işte bu yüzden rahip ve rahibeleri bu kadar çok seviyorum. Onlar herkese karşı nasıl kibar olmaları gerektiğini biliyorlar, hatta o kişi boka batmış bir kız olsa bile.

Son zil çalana kadar bekledim, sonra da kalan yolu koşarak okula girdim. Bahçede hiç kimse yoktu. Boş koridorlardan sınıfıma kadar hayalet gibi sessizce süzüldüm. Hâlâ duvarlardan geçemediğim için onun yerine kapıyı iterek açtım. Sensei, yoklamanın ortasındaydı, geç kaldığım ya da böldüğüm için özür dilemedim. Reiko'nun çetesinden birkaç kişi, beni görünce kıs kıs gülmeye başladı; "açık artırma", "külot", "kıç çatalı" gibi kelimeler geldi kulağıma. Sınıftaki herkesin Külot Vakası'ndan ve birkaç gün süren açık artırmadan haberdar olduğunu anladım. Bu bir sınıf projesiydi.

Fakat fısıltıları duymazdan gelip sırama doğru yürüdüm. Ceketimin altındaki kapüşonlu svetşört, onlara bir şeylerin farklı olduğu sinyalini vermişti galiba. Belki de savaşa giden bir asker gibi dik yürüyüşüm ve süpegumun enerjisi onları büyülemişti

ve taş kesilmelerine sebep olmuştu. Sırama vardığımda, sandalyeme oturmak yerine üzerine çıktım, orada öylece durdum, uzun ve dimdik. Sonra, herkesin gözleri benim üzerimdeyken kapüşonumu indirdim.

Çocukların verdiği nefes odayı dolaştı ve omuriliğimi ürpertti. Kel ve parıldayan kafamın süpegusu sınıftan tüm dünyaya yayıldı. Parlak bir ampul, bir deniz feneri, bir ışık demeti gibi toprağın her bir karanlık çatlağından içeri sızdı ve düşmanlarımı kör etti. Yumruklarımı belime koydum ve titremelerini, kafamın dayanılmaz parlaklığından sakınmak için kollarını gözlerine siper etmelerini seyrettim. Ağzımı açtım ve boğazımdan yeri sarsan ve evrendeki her köşeye ulaşan kartal sesi gibi delici bir çığlık yükseldi. Sınıf arkadaşlarımın ellerini kulaklarına bastırmalarını seyrettim ve kulak zarları patladığı için parmaklarından süzülen kanı gördüm.

Ve sonra durdum. Neden? Çünkü onlar için üzüldüm. Sıramdan indim, tahtanın önüne yürüdüm. Yüzümü öğretmene döndüm ve avuç içlerimi birleştirerek eğildim. Sonra sınıf arkadaşlarıma döndüm ve onları da güzel ve içten bir şekilde selamladım ve sınıfı terk ettim. Artık asla dönmeyeceğimi biliyor olduğum için kendimi biraz üzgün hissetsem de o anda oradan ayrılmak en iyisi gibi gelmişti.

3

Babam kafamı kazıdığımı fark edemeyecek kadar bakmıyordu yüzüme. Sınıf arkadaşlarımı inanılmaz süpegumla yenilgiye uğrattıktan sonra eve gittim ve günün geri kalanını babamın saçımın olmadığını fark etmesini bekleyerek geçirdim ama bana mısın demedi. Annemin gözünden tabii ki de kaçmadı. Kapıdan içeri girdiği anda beni kapüşonumla görünce dehşete düştü ve ona neler olup bittiğini anlatmamı istedi. Külot Vakası'nı atlayıp okulu bırakacağımı ve rahibe olmak için evden ayrılacağımı söyledim. Çok emin değildim. Ancak bir yarım bunu yapmayı gerçekten istiyordu; yaşlı Jiko'nun tapınağına gitmeyi ve ömür boyu zazen yapmayı, temizlik yapıp turşu kurmayı...

"Asla olmaz," dedi annem. Evden ayrılmak için çok küçüktüm ve önce liseye gitmeliydim. Bu büyük bir hataydı. İzin vermedi ve evde üç gün boyunca bunun tartışması sürdü. Sonunda pes ettim ve yaklaşmakta olan giriş sınavlarına katılmayı kabul ettim. Zaten iyi okullardan herhangi birine giremeyeceğimi bildiğimden benim için pek bir şey fark etmiyordu; fakat ona deneyeceğime dair söz verdim ve o da en azından yakamdan düşmüş oldu.

Aynı hafta, halk hamamında, balkondan aşağı fırlattığım

Batı Felsefesi'nin Dâhileri'nden kıl payı kurtulan garson kızla karşılaştım ve hiç saçım olmamasına rağmen beni hemen tanıdı. Bakışlarını başka yöne kaçıran diğer insanların aksine, gözlerini kısıp beni inceledi ve sonunda başıyla onayladı.

"Hoş olmuş," dedi. "Güzel bir şekli var kafanın."

Boğazımıza kadar su dolu bir küvetin içinde oturuyorduk. Pürüzsüz beyaz kafatasımın, buharlı suyun yüzeyinde kaynamış yumurta gibi sallandığını buğulanmış aynadan görebiliyordum.

"Hoş görünmek umurumda bile değil," dedim. "Ben bir süper kahramanım. Süper kahramanların hoş görünmeye ihtiyacı yoktur."

Omuzlarını silkti. "Hmm, süper kahramanları fazla tanımıyorum ama biraz hoş görünmeleri sorun olmaz herhâlde, değil mi?"

Olmazdı herhâlde. "Annem dehşete düştü," dedim. "Peruk almamı istiyor."

Başını salladı, güzel kolunu gerdi ve zarif parmaklarından süzülen su damlalarını seyretti. "Pekâlâ," dedi. "Seni götüreceğim iyi bir yer biliyorum."

Sanki ona soran olmuştu.

•••

İsminin Babette olduğunu söyledi. Bu alışılagelmiş bir Japon ismi sayılmaz. Gerçi Babette, onun gerçek ismi değilmiş. Daha önce Asakusa kulübünde garson olarak çalışırken adı Kaori'ymiş fakat oradan mama-san'ın erkek arkadaşıyla yattığı için kovulmuş. Zaten kulüp hayatından da gına gelmiş artık. O yüzden ismini Babette olarak değiştirmiş ve Fifi'nin Hoş Önlüğü'nde iş bulmuş. O zamanlar burada çalışmak neşeli ve keyifliymiş. Sonrasındaysa mekâna kimse uğramaz olmuş.

Kostümlü oyunlar Babette için bir tutkuydu. Fifi'de küçük

kombinezonlarını, sevimli önlüklerini, çorap ve dantellerini giyebiliyordu. İş kıyafetlerinin içinde, marzipan hamurundan yapılan çiçekler, simler ve şekerli kalplerle süslenmiş kremalı kek gibi görünürdü. O kadar tatlı ve lezzetliydi ki onu hemen oracıkta yemek isterdin. Ama bu seni yanıltmasın. Babette laubalilikten hiç hoşlanmazdı ve sadece işini yapardı.

Artık okula gitmediğim için gündüzleri yapacak bir işim yoktu, o yüzden randevulaştık ve birlikte trenle Akiba'ya gittik.

"Seninle seyahat etmeyi sevdim," dedi. "İnsanlar hep bize bakıyor. Sana birkaç kıyafet alabiliriz. Hoş bir elbise ve sevimli kel kafanla oldukça shibui görünürsün. Ya da belki seni bir rahibe gibi giydirmeliyiz. Aaa ya da hayır, oyuncak bebek gibi. Dantel bir başlıkla güzel bir oyuncak bebek gibi görünürsün. Oh, çok şeker!"*

"Peruk alırken bana yardımcı olman gerekiyor," diye hatırlattım ona fakat içten içe mutlu olmuştum.

*Akihabara, Sonbahar Yaprakları Tarlası anlamına geliyor ancak tarlalar ve yaprakların yerini elektronik mağazalar aldı ve bugünlerde insanlar buraya Akiba ya da Elektronik kasabası diyorlar. Daha önce buralarda hiç takılmamıştım. Buranın manga otakularının ve babam gibi ezik ineklerin paraları bittiğinde bilgisayar donanımlarını sattıkları bir yer olduğunu düşünmüştüm ama tamamen yanılmışım. Akiba vahşi bir yer. Tuhaf ama aynı zamanda harika. Devre levhaları, DVD'ler, transformatörler, bilgisayar oyunları, fetiş aksesuarları, manga modelleri, şişme bebekler, elektronik eşya ve perukla dolu sepetler, küçük hizmetçi kostümleri ve liseli kız donlarıyla dolup taşan tezgâhların ve dükkânların sıralandığı caddelerden ve dar sokaklardan geçiyorsun. Baktığın her yerde, parlak anime posterlerini ve galaksinin kurtarıcısı süper kahramanlara özgü kıyafetlerinden taşan koca memeleri ve çocuk havuzu büyüklüğündeki yuvarlak, ışıltılı gözleriyle moe** kızlarının binalardan*

**shibui* (渋い) – Havalı.

***moe* (萌え) – Filizlenmiş, tomurcuklanmış. Argoda tapılası, manga tipi kız.

sarkan devasa afişlerini görebilirsin. Duyacağın tüm sesler, oyun pasajlarından yükselen çılgın klang! klang! klang! sesleriyle Paçinko salonlarından gelen ping! ping! ping! seslerinden ibarettir. Dükkânların önündeki, sesi sonuna dek açık hoparlörlerden kısa süreli indirimlerin anonsu yapılır ve küçük Fransız hizmetçileri caddeden geçen otaku erkeklere laf atarlar. Burada ne tarla ne de sonbahar yaprağı var.

Babette, bir yerlere takılıp kalmamam ya da kaybolmamam için kolumdan tutarak kalabalığın içinde bana yol açtı. Kendimi şaşkınlıktan ağzı açık kalmış aptal bir turist gibi, hatta bir Amerikalı gibi hissettim ve bu da bana Kayla'yı hatırlattı. Milyon yıldır onu düşünmüyordum ve birden, Kayla'nın bir şekilde Akiba Elektronik kasabasının ortasında vücut bulmasını diledim. Sırf onun o küçük Silikon Vadisi aklını başından almak için. Tokyo'nun tek sevdiğim yeri burasıydı ve ben bir peruk bulabilmek için sabırsızlanıyordum. Ki o anda aklımdan geçen, Eureka Seven'daki Anemone'unki gibi uzun, dümdüz, pembe bir peruktu. Belki güzel bir kostüm bile bulabilirdim. İşte o zaman, önünden geçtiğimiz DVD dükkânındaki raflar dolusu düz ekran televizyonlardan akan bir filmin içine girebilirdim. Hoparlörlerden hafif bir dövüş müziği yükseldi. Ekranda BÖCEK SAVAŞLARI! ismi belirirken havai fişekler patladı. Sonra hakem bağırarak anons yaptı: Sıradaki dövüşte; düz kanatlı Cırcır Böceği, Peygamberdevesine karşı!

Durup cırcır böceği ile açık yeşil peygamberdevesinin camdan bir teraryumun içinde güreşmesini seyrettik. Bütün ekranlarda aynı görüntü vardı ve kamera en ufacık detayı bile atlamadı. Şu kesici çeneye bakın, peygamberdevesinin gözünü yiyor! İncecik kanatlarını un ufak etti!

Dövüş, cırcır böceği, peygamberdevesinin kafasını kopardığında sona erdi.

Ve kazanan... Cırcır Böceği! Sıradaki dövüşte; Geyik Böceği

Sarı Akrebe karşı!

Açık renkli akrep kıskaçlarını kullanarak geyik böceğini havada yakaladı.

Böcek yukarı yükselip karnını ortaya sererek sırtüstü yere düştü. Akrebin boğumlu kuyruğu, zehirli iğnesini batırmak için kıvrıldı. Sasu! Sasu!* Ve Sarı Akrep iğnesini batırıyor! Geyik böceği ürperdi. Küçük, çıplak teraryumun içinde kaçabileceği hiçbir yer yoktu. Cılız bacakları kıvrandı ve hareketsiz kalana dek havayı dövdü. Geyik Böceği kaybetmiş gibi görünüyor, evet, ölüyor, ölüyor ve... ÖLDÜ!

Neon renkli yazılar ekranda parladı. Kazanan Sarı Akrep!

Ağlamaya başladım.

Şaka yapmıyorum. O ana dek hiçbir şey beni ağlatamamıştı. Ne tüm paramızı kaybetmemiz, ne Sunnyvale'deki harika hayatımızı bırakıp Japonya'daki boktan hayata terfi etmemiz, ne kafayı yemiş annem, ne intihara meyilli babam, ne de en iyi arkadaşımın beni terk etmesi. Hatta o aylar boyunca süren ijime bile beni ağlatamadı. Fakat nedense şu aptal böceklerin birbirlerini parçalamalarını izlemek bana ağır gelmişti. Korkunçtu ancak korkunç olan böcekler değildi şüphesiz. Bunu seyretmenin eğlenceli olduğunu düşünen insanoğluydu.

Duvarın dibine çömeldim, kollarımla kendimi sardım ve ağladım. Babette yanımda durdu, önlüğünden sarkan dantelleri sallayarak parmak uçlarıyla karpuz seçiyor ya da tartıyı deniyormuş gibi kel kafatasıma hafifçe dokundu. Parmak uçları, kafatasıma yağmur damlaları düşüyormuş gibi bir his veriyordu. Bir süre sonra, bir sigara yakıp içine çekti. Sigarasını bitirip on beş santimetre yüksekliğindeki platform topuklu botlarıyla ezdiğinde kendimi toparlamıştım.

"Affedersin," dedim.

"Sorun yok," dedi. Yüzümü inceledi, sonra çantasını karıştırmaya başladı. "Böceklere karşı bir sempatin falan mı var?"

---

*sasu (指す) – Batırmak.

"Pek sayılmaz. Babam kâğıttan böcek katlamayı sever. Hobilerinden biri."

"Garip," dedi, bir kâğıt peçete çıkarıp yanağımdaki bir şeyi silerken. "Diğer hobileri nelerdir?"

"İntihara kalkışmak."

Mendili bana uzattı. "Hmm. Şey, hâlâ hayattaysa bunda pek başarılı değil sanırım."

"Böcek katlamada daha iyi." Sümkürdüm ve sonra mendili cebime soktum.

"Büyük Origami Böcek Savaşı'nda uçan geyik böceğiyle üçüncülük ödülünü kazandı."

"Harika," dedi. "Onunla gurur duyuyor olmalısın."

"Evet," dedim, o an için gerçekten duyuyordum.

"Alışveriş yapacak kadar iyi hissediyor musun peki şimdi?"

"Elbette." Onu takip ettim.

Bana, el örgüsü, çok şirin bir kasket, omzuma kadar gelen bir peruk, dantelli bir kombinezon ve bir çift çorap aldık. Sonra beni diğer hizmetçilerle tanışmam için Fifi'nin yerine götürdü. Babette benden sadece iki yaş büyüktü fakat bana nasıl davranacağını ve nasıl daha iyi hissetmemi sağlayacağını çok iyi biliyordu.

Ruth

1

"Şu Babette, bayağı havalı birine benziyor," dedi Oliver.

"Nao için iyi bir arkadaş gibi..."

"Sonunda konuşabileceği birinin olması güzel..."

"Akiba'ya gitmek isterdim..."

"Böceklere olanlar üzücü. "

Kadın günlüğü kapattı, gözlüğünü çıkardı ve her ikisini de komodinin üzerine bıraktı. Kediyi göbeğinden iterek kışkışladı ve ışığı söndürdü. "İyi geceler, Oliver." Sırtını kocasına döndü.

"İyi geceler," diye tekrarladı Oliver. Kedi ikisinin arasındaki boşluğa kıvrıldı. Orada uzandılar, yan yana, sessizce. Birkaç bin an geçti.

2

"Yanlış bir şey mi söyledim?" diye sordu Oliver karanlıkta.

Ruth uyuyor gibi davranabilir ya da cevap verebilirdi. "Evet," dedi.

Kocasınm aklından geçenleri neredeyse duyabiliyordu. "Ne?" diye sordu sonunda Oliver.

Ruth uzaktaki duvara bakarak tekdüze bir sesle konuştu. "Affedersin," dedi. "Fakat seni anlayamıyorum. Kıza saldırdılar, onu bağladılar ve neredeyse tecavüz edeceklerdi, videosu fetiş sitelerine yüklendi. Bu da yetmezmiş gibi külotu bazı sapıklar tarafından açık artırmaya çıkarıldı, ezik babası olan biten her şeyi gördükten sonra kızına yardım etmek için bir şeyler yapacağına, kızı onu orada bulabilsin diye kendisini banyoda öldürmeye kalkıştı. Kızın yaşadığı onca şeyden sonra, söyleyebildiğin tek şey Babette'in havalı olması mı? Ya da böceklere olanların üzücü olması mı?"

"Ah."

Birkaç yüz an daha geçti.

"Demek istediğini anlıyorum," dedi Oliver. "Fakat kızın hoş bir arkadaş edinmesi iyi olmamış mı?"

"Oliver, Babette bir muhabbet tellalı. Nao'a iyi davranmıyor,

onu işe alıyor. Babette o korkunç hizmetçi kafesinde para karşılığı randevu ayarlıyor."

"Gerçekten mi?"

"Evet, gerçekten."

3

Oliver gerçekten de şaşırmıştı. "Bütün hizmetçi kafeleri böyle mi?"

"Sormak istediğin, hepsinin genelev olup olmadığıysa tabii ki hayır. Fakat bu kafe öyle."

Oliver bir süre düşündü. "Şey, Babette hakkında yanılmış olabilirim."

"Evet. Yanıldın."

"Fakat Nao'ın babasının yardım etmeye çalışmadığını söylemen doğru değil."

İşte Ruth o anda kendini kaybetti, yatakta doğrulup ışığı yaktı. "Benimle dalga mı geçiyorsun sen?" diyerek yumruklarını yorganın kabarık katlarına sertçe indirdi. "Hentai sitesini öğreniyor ve hap içip kendini öldürmeye kalkıyor. Tam olarak nasıl yardımcı olduğunu söyleyebilir misin?"

Oliver karısına bakmadı, eğer bakmış ve sandığından daha sinirli olduğunu fark etmiş olsaydı geri adım atabilirdi. Fakat kedi anlamıştı. Ruth yorgana vurduğu an, Pesto yataktan inmiş ve odadan çıkmıştı. Gecenin güvenli kollarına doğru süzüldüğünde kedi kapısının çarpma sesi duyuldu.

Oliver gözlerini tavana dikti ve kendi görüşünü savundu.

"Yardım etmeye çalıştı. Açık artırmaya katılmıştı. Fiyatı artırıp kazanmaya çalışıyordu. Kaybetmiş olması onun suçu değildi."

"Ne?"

"Açık artırmaya katılmıştı." Oliver şaşırmış gibiydi. "Kızının külotunu almak için. Bunu fark etmedin mi?"

"Nereden biliyorsun?"

"C.imperator? Açık artırmada kaybeden adam? Oydu. O, Nao'ın babasıydı."

Ruth kocasının dediklerini duydukça yüzüne ateş bastığını hissetti.

"*Cyclommatus imperator,*" diyerek devam etti Oliver. "Hatırlamıyor musun?"

Ruth hatırlayamadı.

"Geyik böceğinin Latince adı," diye açıkladı Oliver. "Hani kâğıttan katladığı böcek? O bir uçan *Cyclommatus imperator*'du ve onunla origami böcek savaşlarında üçüncülük kazanmıştı."

Ruth tabii ki hatırlıyordu. Sadece Latince ismini anımsayamamıştı ve Oliver'ın bunu hatırlamış olması onu deli etti. Şu anda onunla yavaşça ve dikkatlice konuşmasına ve ona embesil ya da Alzaymır hastasıymış gibi her şeyi tek tek açıklamasına sinir olmuştu. Oliver, bu ses tonunu annesiyle konuşurken kullanırdı.

"Nao, Latince ismini hemen hatırladı," dedi Oliver. "O yüzden bu kadar üzgündü. İntihar notunu görür görmez anlamıştı. *'Sunabileceğim hiçbir şey kalmadığında hayata sıkı sıkı sarılıp ona tutunursam sadece kendimi kendi gözümde gülünç bir hâle düşürmüş olurum.'* Nao, babasının açık artırmadan bahsettiğini biliyordu ve bu yüzden bilgisayarını kontrol etmeye gitti. En azından bu benim teorim."

Ruth, kocasının teorisine ve bu kadar ukala olmasına sinir oldu.

"Daha fazla teklif veremezdi, anlıyorsun değil mi? Açık artırmada kaybetti. Ve diğerlerinin gözünde–"

"Anladım," dedi Ruth, kocasının sözünü keserek. "Bu iğrenç. Kendi kızının külotu için fiyat artırıyordu. Ne tür bir sapık kendi kızının külotu için açık artırmaya girer ki?"

Oliver'ın şaşkınlığı yüzünden okunuyordu. "O sadece külotu kurtarmaya çalışıyordu, böylece hiç kimse onu alamayacaktı. Herhangi bir hentainin onu satın almasını istemedi. Bu, o külotu kendisi için satın almak istediği anlamına gelmiyor."

"Nereden biliyorsun?" diye sordu Ruth.

"Vay canına. Sen delisin. Eğer düşündüğün buysa sen bir sapıksın."

"Teşekkürler."

"Demek istediğim adam bir ezik olabilir fakat–"

"Eh, sen ezikliğin nasıl bir şey olduğunu çok iyi bilirsin."

4

Kelimeler dudaklarının arasından çıktığı anda Ruth onları geri almak istedi.

"Öyle demek istemedim," dedi. "Ama sen de bana deli dedin. Sapık dedin. Öfkeliydim."

Artık çok geçti. Ruth, kocasının mavi gözlerinin önüne bir perde indiğini gördü ve o sevecen bakışlarının perdenin arkasına saklandığını fark etti. Konuştuğunda sesi uzaktan, bir yabancıdan geliyordu sanki.

"O bir hentai değil. Sadece kızını seviyor, hepsi bu."

Ruth tekrar ışıkları söndürdü. Bir şeyleri düzeltmek için çok geçti. Karanlığa doğru konuştu. "Eğer kızını seviyorsa kendisini öldürmeye çalışmaktan vazgeçmeli. Ama illa öldürecekse kendini, o zaman bu işi adamakıllı yapmalı."

"Yapacağından eminim," dedi Oliver sessizce.

5

Çok sık kavga etmezlerdi. İkisi de tartışmayı sevmezdi ve bazı konulara girmemeye özen gösterirlerdi. Oliver, karısının hafızasıyla dalga geçmemesi gerektiğini çok iyi biliyordu. Ruth ise kocasına ezik dememesi gerektiğini.

Zaten ezik değildi ki. Oliver, Ruth'un tanıdığı en zeki insandı, kendi kendini yetiştirmişti. Onun zihni, Ruth'un kendi başına asla fark edemeyeceği şeyleri gün ışığına çıkaran kozmik bir yumurta gibi kırılmış ve Ruth'a dünyanın kapılarını açmıştı. Onlarca yıldır sanatkâr olmasına rağmen kendisine prensip gereği amatör diyen bir adamdı. Aşılamaya, türler arası ilişkileri çeşitlendirmeye, bir şeyleri yetiştirme gibi botanik uğraşlara tutkuyla bağlıydı. Meyve bahçesinden gelir ve nadir türden bir ağacı filizlendirmeyi ya da aşılamayı başarmışsa muzaffer bir edayla, "Bugün özel bir gün," diye bağırırdı. Penceresinin önünde kaktüs yetiştirir ve nokta hâlindeki sarı tozları samur fırçayla toplayıp nazikçe dişi çiçeklere taşırdı. *Euphorbia obesa*'nın dişilerine file şapkalar örmüştü. Böylece havaya püskürttükleri döllenmiş tohumlar uçup gitmiyor, fileye yapışıyordu.

Hastalanmasından ve adaya taşınmalarından önce burs alıyordu ve arada sırada arazi sanatı komisyonunda eğitim ve kon-

feranslar vererek ek gelir elde ediyordu. Taşındıktan sonra sanat çalışmalarına devam etti, hatta hastayken bile. Makaleler yazdı, uzaktan da olsa sanat aktivitelerine katıldı ve NeoEosen gibi projelere başladı. *Üretimin Araçları* adını taşıyan kent ormanını yaratmak için Vancouver'a gitti, yerel sanatçıların kullanabilmesi için bitki ve ağaç yetiştirdi; enstrüman yapımı için ağaç, dokumacılar için söğüt, kâğıtçılar için lif. Gittikleri her yerden tohum ve ağaç yongası topladı; Brooklyn'den yerel palmiye, Massachusetts'den su ladini, Bronx'un kaldırımlarından, canlı Çin fosili de denen mabet ağacı. 9/11'den önce Driftless'tan topladığı alıç köklerini muşmulaya aşılamıştı.

"Bu benim en büyük zaferim," demişti. Ruth yemek pişirirken o, merdivenlere oturmuş, Ruth'a muşmulanın tarihini, elma benzeri bir meyve olduğunu ve berbat kokmasına rağmen çürüdüğünde yenmesinin daha iyi olacağını anlatmıştı.

"Donmuş ve şeker katılmış bebek kakası gibi," demişti.

"Güzel," diye cevap vermişti Ruth, çorbaya koyduğu ada çayını karıştırıyordu.

"Hatta dahası da var," diye devam etmişti Oliver. "Elizabeth devrinde, İngilizler ona açık kıç meyvesi, Fransızlar ise *cul de chien* yani köpeğin kıç deliği diyordu. Shakespeare bu meyveleri fuhuş ve anal ilişkileri anlatırken metafor olarak kullanmıştı. Senin *Romeo ve Juliet* kitabın nerede?"

Ruth, kocasını Riverside Shakespeare kitabını getirmesi için üst kata, ofisine gönderdi. Bir dakika sonra geri dönen Oliver kucağındaki ağır kitaptan bir pasajı yüksek sesle okumaya başladı:

Aşkın gözü körse eğer aşk isabet ettiremez.
Şimdi o bir muşmula ağacının altında mı oturacak,
Ve metresinin öyle bir meyve olmasını mı dileyecek?
Hizmetçiler muşmula derken ve gülerken.

"Mercutio söylüyor bunu. Romeo'nun Juliet ile birlikte ola-

mamasıyla dalga geçiyor," demişti Oliver.

Ruth ocağı söndürüp çorbanın üzerini kapatmıştı. "Nereden buluyorsun böyle şeyleri?"

Oliver, muşmula meraklılarının kurduğu bir internet sitesini keşfettiğini anlatmıştı. Shakespeare referanslarıyla da orada karşılaşmıştı. Muşmula-alıç aşılama fikrine de 1600'lü yıllarda John Taverner adlı bir beyefendinin *Balık ve Meyve Üzerine Kesinleşmiş Deneyimler* isimli kitabını incelerken rastlamıştı.

"Kitap o beyefendinin balık göletleri ve meyve ağaçları üzerine gözlemlerini anlatıyordu," demişti hevesle. "Ben de böyle bir kitap yayımlamak isterdim."

O, Ruth'un tanıdığı en fedakâr adamdı ve hiç hırslı değildi. *Üretimin Araçları* gibi arazi sanatı projelerinin ancak kendisi projede görünmez olduğu zaman başarılı olduğunu düşünüyordu.

"İzleyenlerin beni unutmalarını istiyorum."

"Neden?" diye sormuştu Ruth. "Kendi yaptığın işle alakalı övgüler duymak istemez misin?"

"Demek istediğim o değil. Bunun övgüler almakla falan alakası yok. Sanat pazarıyla da ilgili değil. Çalışma ancak içindeki tüm akıl ve beceri kaybolduğu zaman başarılı olur; yıllar süren hasat ve yeniden yetiştirmeden sonra, insanlar onu doğanın bir parçası olarak deneyimlemeye başladığında. Sanatkâr olarak benden kalan izler veya bahçecilik yazarlığının izleri solmaya başladığında. Bunun artık bir anlamı olmadığında. İşte o zaman işler ilginçleşmeye başlar..."

"Nasıl ilginçleşir?"

"Sanattan daha fazlası olur artık. Optik bilinçaltının parçası olmaya başlar. Değişiklikler oluşur. Yani yeni normal bu olur, günlük hayatın parçası hâline gelir."

Oliver'ın ölçülerine göre, işte o zaman ortaya koyduğu iş başarılı olurdu fakat Oliver bu şekilde başarıya eriştikçe para kazanmasının da daha zor olmaya başladığını fark etmişti.

Bir gece mali durumlarını gözden geçirip faturalarını nasıl ödeyeceklerini planlarken, "Hiçbir zaman bir endüstri lideri olmayacağım," demişti pişmanlıkla. "Kendimi bir ezik gibi hissediyorum."

"Gülünç olma," demişti Ruth. "Eğer bir endüstri lideri isteseydim onlardan biriyle evlenirdim."

Oliver, üzüntüyle kafasını iki yana sallamıştı. "Aşk bahçesinde seçe seçe limonu seçtin."

Nao

1

Bazı zamanlar, Fifi'nin kafesinde oturmuş sana yazarken, senin nasıl biri olduğunu düşünüyorum. Neye benziyorsun? Boyun kaç? Kaç yaşındasın? Cinsiyetin ne? Caddede yanından geçsem seni tanıyıp tanımayacağımı merak ediyorum. Tüm bildiğim, öyle olacağını pek sanmasam da tam şimdi iki masa ötemde oturuyor olabileceğin. Bazen erkek olmanı ve sevimli olduğum için beni beğenmeni diliyorum. Bazen de kadın olmanı istiyorum çünkü o zaman beni anlama ihtimalin daha yüksek, hatta benden pek hoşlanmasan bile. Çoğu zaman ise cinsiyetinin ne olduğunun pek bir önemi olmayacağını ve hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini düşünüyorum. Anladığım kadarıyla kendimi bazen erkek bazen de kadın gibi hissediyorum ama çoğunlukla ikisinin arasında bir yerdeyim. Özellikle de tıraş ettiğim saçlarım yeni yeni çıkmaya başladığından beri.

İşte, ikisinin arasında bir yerde olmakla ilgili iyi bir hikâyem var. Babette'in bana ayarladığı ilk randevu, ünlü, büyük ihtimalle senin de bildiğin fakat dava açmalarını istemediğimden ismini söyleyemeyeceğim bir reklam ajansında çalışan şu adamlaydı. Bir sürü parası, takım elbiseleri ve uğruna ölünesi saatleri vardı. Armani, Hermes gibi yerlerden giyiniyordu ve

Babette birbirimiz için biçilmiş kaftan olduğumuzu düşünüyordu. Mükemmel bir çift olacaktık. İlk seferimdi ve onu Babette seçti. Ona Ryu diyeceğim çünkü benim için o zengin olduğu kadar da kibar ve nazikti. Önce bir akşam yemeğine gitmek isteyip istemediğimi sordu fakat o kadar gergindim ki kusabileceğimi düşündüm, bu yüzden bir an önce yapıp kurtulmak istediğimi söyledim. Beni Shibuya'da güzel bir yer olan Love Hotel Hill'e götürdü ve bir şişe şampanya açıp giysilerimi çıkardı. Birlikte küvete girip yıkandık. Beni iyice sarhoş etti ve rahatsız olup durmasını söyleyene kadar sürekli öptü. Beni baştan aşağı yıkadı ve küçük kesik izlerim hakkında hiçbir şey söylemeyecek ya da onlardan dolayı parasını geri istemeyecek kadar da kibardı.

Daha sonra beni kuruladı ve yatağa götürdü, işte işin bu kısmında dehşete düşmüştüm. Demek istediğim, ilk seferimdi ve korkmuştum çünkü ne yapmam gerektiğini bilmiyordum. Adam büyük olasılıkla aşağılık herifin tekiydi ve beni yere bastırıp zorla yapacaktı ve ben de kendimi dünyadan soyutlayabildiğim, buz dağının içindeki o sessiz yerime çekilip adamın bana ne yaptığını fark etmeyecek ya da hiçbir şey hissetmeyecektim.

Fakat Ryu aşağılık bir adam değildi. Gerçekten hoş ve nazik biriydi fakat ben çok gergindim ve bu bir sosisi küçük bir cam pencereden içeri itmeyi denemek gibiydi –tek fark geçmeyecek olmasıydı. Ne zaman içeri sokmaya çalışsa titredim ve duramadım ve birden üzerimi dalga gibi yıkayan bir hüzünle kalakaldım. Belki şampanyayı biraz fazla kaçırmıştım, bu da beni sulu gözlü yapmıştı. Fakat tam bir pislik olduğunu düşündüğüm adam, cidden hoş biri çıkmıştı. Benimle buluşmak için bir sürü para ödemişti ve şimdi güzel bir bakire seksi yapmak istiyordu. Ancak onun yerine, girilmez vajinasıyla ümitsizce ağlayan bir liseli kız vardı karşısında. Kendimi bir zavallı gibi hissettim. Gö-

rünüşe bakılırsa bugünlerde tek yapabildiğim ağlamaktı. Önce aptal bir böcek savaşı yüzünden, şimdi de bu.

O, ben ağlarken beni zorlamayacak kadar kibar biriydi. Yatağa oturdu ve bir süre beni seyretti. Sonra üzerine kıyafetlerini koyduğu sandalyeye yürüyüp cebinden güzelce ütülenmiş bir mendil çıkarıp bana uzattı ve ben de sümkürdüm. Sonra gömleğini getirip omuzlarımın üzerine geçirdi. Çünkü tir tir titriyordum. Çok yumuşak ve ipeksi bir dokusu vardı, farkında bile olmadan kollarımı gömlekten geçirdim ve o da düğmelerini ilikledi. Sırada pembe renkli kravatı vardı, benim için ona güzel bir Windsor düğümü attı. Sonra pantolonunu ve ceketini giydirdi. Onun kıyafetlerini giydiğimde ağlamayı kesmiştim, elimi tuttu ve beni ayna karşısına götürdü. Yansımama hayran kaldığı için beni etrafımda tekrar tekrar döndürdü.

Onun takımı içinde güzel görünüyordum. Benden biraz irice ve uzun boyluydu fakat çok da farklı değildik. Peruğumu çıkardığımda, kafam hâlâ dazlaktı ve bunu sevdiğini söyledi. Tam bir bishonen* gibi görünüyormuşum. Aslına bakarsan herhangi bir oğlan çocuğundan daha sevimliydim. Gerçekten. Yemin ederim kendime âşık olabilirdim. Çıplak bir hâlde arkamda duruyordu, göğüs cebime uzanıp bir paket sigara çıkardı. İçinden iki tane sigara çekti, onları ağzına koydu ve kibrit kutusu büyüklüğünde havalı bir platin çakmakla yaktı. Sigaralardan birini dudaklarımın arasına koydu. Diğerini içmek için yatağa döndü ve beni seyre daldı. Neyse ki daha önce babamın sigaralarından birkaç nefes çekmiştim, o yüzden nasıl içildiğini biliyordum. Başımı yana eğip yansımamı seyrettim. Öpüşmekten kızarmış ve şiş olan dudaklarımı büzüp dumanın ağzımdan çıkmasına izin verdim. Gözümün ucuyla baktığımda onu aynadan görebiliyordum. Yatağa uzanmış sigarasını içiyordu ve gerçekten tahrik olduğunu görebiliyordum. Döndüm ve kendime bir bardak daha şampanya doldurdum ve kafama diktim, sonra sigaramı

*bishōnen (美少年) – Güzel genç, güzel oğlan çocuğu.

söndürdüm, yatağa gidip üzerine tırmandım.

"Gözlerini kapat," dedim. "Benmişsin gibi yap."

Gözlerini kapattı ve bir süre onu öpmeme izin verdi, sonra uzanıp pembe ipek kravatının Windsor düğümünü çözdü ve gömleğinin düğmelerini açtı. Ardından pantolonunun fermuarını açtı ve pantolonunu aşağı çekti, ben de tekmeleyerek çıkardım. Fakat kalçasının üzerine ata biner gibi oturduğumda gömleği hâlâ üzerimdeydi. Ne yapacağım konusunda beni yönlendirdi. Canım acıdı ama sadece bir süreliğine.

Sonra yan yana uzandık ve bir sigara daha yaktı, bana da, "İster misin?" diye sordu. Hayır, deyip teşekkür ettim. Sonra seksin iyi olup olmadığını sordu ve ben de, "Elbette," deyip sorduğu için teşekkür ettim. Yani çok hoştu, anlıyor musun? Eminim birçok erkeğin umurunda bile olmazdı bu.

"Canın yandı mı?" diye sordu ve ben de, "Biraz," dedim ama önemli değildi çünkü acı eşiğim yüksekti. Gülümsedi ve komik olduğumu söyledi. "Her neyse, kaç yaşındasın?" diye sordu. Tam on beş diyecektim ki birden hatırladım ve "On altı," dedim. "On altı yaşındayım."

Adam güldü. "Şaşırmış gibisin."

"Evet," dedim. "Bugün benim doğum günüm. Neredeyse unutmuştum."

Bana bir hediye alamadığı için özür diledi ve o pürüzsüz küçük çakmağını verdi. Ondan sonra iki kez daha buluştuk ve ikisinde de ilk seferkinde olduğu gibi beraber olduk. Bir defasında, ona okul formamı giydirdim fakat ekose eteğimin altından fırlayan yumrulu diz kapaklarıyla o kadar gülünç göründü ki sinirlendim ve ona vurmak istedim ve vurdum da. Onun güzel Armanilerini giymiştim, çok havalı bir kıyafetti. Önümde hareket etmeden durdu, eteğimi ve denizci bluzumu giymiş hâlde, gözlerini yere dikip bekledi. Onun bu pasif duruşu, beni daha da sinirlendirdi ve daha da hızlı vurmak istedim. Kendimi kaybe-

dene dek vurdum ona. Gözlerini açtığında, içinin hüzün ve acımayla dolu olduğunu gördüm, onu öldürebileceğimi düşündüm. Fakat elim tekrar kalktığında bileğimi tuttu.

"Yeter," dedi. "Yalnızca kendini incitiyorsun."

I. Haruki'nin saatini takıyordum. Kolumu sıktığında metal kordonundaki toka bileğimi kesmişti. Yüzü kızarmıştı ve sinirli görünüyordu. Diğer elimi şişmiş yanağına koyup, "Özür dilerim," dedim ve ağlamaya başladım.

Sızlayan avuç içimi dudaklarına götürdü ve öptü.

"Seni affediyorum," dedi.

Bir Numara'nın gökyüzü askeri saatini çok beğendi ve bir defasında bana onu kendi Rolex'i ile değiştirip değiştirmeyeceğimi sordu. Rolex'te gerçek elmaslar vardı. Oldukça cazip bir teklif olmasına rağmen tabii ki hayır dedim.

2

Bazen seks yaptıktan sonra, Ryu yatakta uzanıp Rémy içerek televizyonda porno seyretmek isterdi, o zaman onun elbiselerini giyer, onu orada bırakıp etrafta dolaşırdım. Kimi zaman otelden çıkardım fakat olur da pencereden bakarsa diye görebilmesi için odamızın olduğu tarafta yürümeye dikkat ederdim. Bundan hoşlanıyordu.

Daha çok gölgelerde uyuşuk uyuşuk yürüyor, erkek olmanın keyfini çıkarıyordum. Bazen ceketinin cebinden bir sigara çıkarıp platin çakmakla yakıyordum. Çakmağın üzerinde de küçük bir elmas vardı. Ryu, elmaslı çakmağı ve güzel takım elbiseleriyle gerçekten havalı bir adamdı fakat Mild Seven içiyordu ve bu düzgün bir sigara markası değildi. Tadı gerçekten bok gibiydi. Bir dahaki sefere, Dunhills ya da en azından Lark içen bir erkek arkadaş bulmam gerektiğini unutmamalıydım.

Saat çok geç olmamışsa bazen tapınaktaki Jiko'ya mesaj atıyordum fakat ona, neler olduğunu nasıl anlatacağımı bilemiyordum. Epeydir zazen yapmıyordum, o yüzden artık onunla aynı frekansta değildik. Ayrıca o erkenden yatıyordu. Ben de randevum olduğu için geç saatlere kadar ayaktaydım. O yüzden aynı zaman diliminde bile değildik. Zamanın birine, yakın

ya da uzak hissetmeni sağlayabilmesi ne tuhaf. Mesela ayrı bir zaman dilimine taşındığımda Kayla ile artık daha fazla arkadaş kalamamamız gibi. Şimdi beni görse Kayla'nın ne diyeceğini merak ettim. Belki yakışıklı olduğumu düşünüp peşime takılırdı. Ki bu sokaklarda olabilirdi böyle şeyler, yani bu kılıkta gezmeye devam edersem. Kızlar, Konuk Evi'nden* bir garson olduğumu zannedip benimle flört etmeye kalkışabilirlerdi ve daha ben kaçamadan kız olduğumu anlarlarsa onları yanılttığım için beni dövmeye çalışabilirlerdi.

Ryu'nun erkek arkadaşım olduğu söylenemezdi. Böyle bir ilişki değildi bizimkisi. Neredeyse bir aydır görüşüyorduk ama saçlarım uzamaya başlayınca ortadan kayboldu. Onu gerçekten sevmeye başlamıştım ve böyle bir şeyi ilk defa hissediyordum. O yüzden beni aramayı bıraktığında kalbimin parçalandığını sandım. Babette'e ondan bir haber alıp almadığını sorup durdum ama her seferinde, "Hayır," dedi. Bu doğru olabilir de olmayabilir de. Babette birçok kız için çöpçatanlık yapıyordu, sadece omuzlarını silkti ve yanlış bir şey yapmış olabileceğimi söyledi. Ona vurmam dışında -ki o zaman beni affetmişti- yanlış bir şey yaptığımı zannetmiyordum.

Daha sonraları Fifi'nin yerinde takılmaya devam ettim. Suratım hep asıktı. Durmadan Edith Pilav ve Barbara dinliyordum, başka randevu da istemiyordum, ta ki Babette bu hâlimden bıkana kadar. Bu kadar bencil olmayı bırakmamı ve bana ilk seferim için bu kadar hoş ve kibar bir adam bulduğu için ona minnettar olmam gerektiğini söyledi. Ayrıca neşelenmemi ya da oradan çıkıp gitmemi istedi ve masamı daha mutlu bir kıza vermekle tehdit etti beni.

*İçki servisi yapan ve kadın müşterileri eğlendiren bishonen garsonların çalıştığı kulüp ya da bar.

3

Ona minnettar olmadığımdan değil. Minnettardım. Benim tek arkadaşımdı. Fifi'nin Boş Önlüğü olmasaydı nereye giderdim? Evdeki hayatım tam bir felaketti. Annem yayınevinde terfi edip editör olmuştu, yani anlayacağın, uzun saatler çalışarak kendisini öldürüyordu. Babam üçüncü ve son intihar hazırlıklarını yaptığı yeni bir evreye giriyordu. Daha önce İşin Varmış Gibi Davran evresine, sonra Hikikomori evresine ve Dâhiler evresine, oradan da Origami Böcek evresine girmişti. En azından deliliğine alaka gösterip onunla meşgul oluyordu. Hatta Gece Yürüme evresinde ve Düşen Adam evresinde bile deliliğinin bir odak noktası vardı ve tutarlıydı. Fakat bu seferki farklıydı. Daha önce hiç görmediğim kadar depresifti ve nihayet hayata karşı tüm ilgisini yitirmiş gibiydi. Annemle ya da benimle herhangi bir şekilde iletişim kurmaktan kaçınıyordu ki bunu iki odalı bir apartman dairesinde yapmaya çalışması ciddi bir marifetti. Bize görünmezmişiz gibi davranıyordu ve bilgisayar ekranının başından bir an olsun kalkmıyordu. Ancak bazen dar koridorda yanından geçerken bakışını yakalıyordum, yüzü seğiriyor ve utancının ağırlığıyla buruşuyordu. Ben de başımı hemen başka tarafa çevirmek zorunda kalıyordum çünkü onu öyle

görmeye dayanamıyordum.

Bilgisayarı hâlâ ortaklaşa kullanıyorduk ve bir gün arama geçmişini incelerken sanal intihar kulüplerinin linkine rastladım. Görünen o ki bazı arkadaşlar edinmişti ve birlikte bu konu üzerine sohbet ediyor, planlar yapıyorlardı.

Nasıl bir zavallılıktır bu? Tek başına yapamadığın için elinden tutsun diye bir yabancı bul! Üstelik kulüp arkadaşlarından birisi lise öğrencisiydi ve kızı intihardan vazgeçirmeye çalışacak gücü kendisinde bulmuştu. Sohbet kayıtlarını buldum ve okudum. Yani bu ikiyüzlülük değildi de neydi? Kendisini öldürmeye kararlıyken kızdan bunu yapmamasını mı istiyordu? Kızın önünde koca bir hayat olduğunu mu söylüyordu, yoksa daha yaşayacak çok şeyi olduğunu mu?

İşte o an aklıma bir şey geldi. Bunca şeyden sonra belki de Jiko'nun tapınağına gitmeme ve rahibe olmama falan gerek yoktu. Belki ben de sadece kendimi öldürürdüm, olur biterdi.

Ruth

1

Sevgili Ruth, (Ruth diyebilirim, değil mi?)

E-postanı almış olmaktan büyük bir mutluluk duydum. Yanıtlamam bu kadar uzun sürdüğü için özür dilemeliyim. Tabii ki Stanford ziyaretini hatırlıyorum. Prof. P-L, Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nden hatırı sayılır bir dostumdur, o nedenle bu referans benim için kâfi. Maalesef o gün izne çıkıyordum ve konuşmanı dinleyemedim. Fakat yakında yeni kitabını okuyabileceğimi öğrenmekten memnuniyet duydum.

Şimdi, acil olduğunu söylediğin isteğine gelince, bahsettiğin konuda ihtiyatlı olma gerekliliğini hissetmekle beraber sanırım sana yardımcı olabilirim.

Öncelikle, internet sayfamdaki "Harry'nin günlüğü" yazısını yazan kişinin, bir şekilde senin eline geçen günlüğün sahibi Nao Yasutani'nin babası olabileceği ihtimalinin yüksek olduğu kanaatindeyim. Bay Yasutani, 90'larda, bilgisayar mühendisi olarak burada, Silikon Vadisi'ndeki büyük bir bilgi teknolojisi şirketinde çalışıyordu. Sanırım arkadaş olduğumuzu söyleyebilirim ve ilk tanıştığımızda gerçekten de dört ya da beş yaşlarında Naoko isimli küçük bir kızı vardı.

Şunu da ivedilikle belirtmem gerekir ki geçmiş zaman ifadesini kullanma nedenim, sonlarını ya da kaderlerini bilmememden değil, artık Bay Yasutani ile temas hâlinde olmamam ve maalesef arkadaşlığımızın geçmişte kalmasındandır. Bildiğin üzere, Dot-com balonu patladıktan kısa bir süre sonra o, ailesiyle birlikte Japonya'ya döndü. Ondan sonra, belli aralıklarla e-posta ve telefonla haberleştik fakat iletişimimiz zamanla azaldı ve son haberleşmemizin üzerinden yıllar geçti.

Şimdi, arzu edersen Bay Yasutani ile nasıl tanıştığımı anlatayım. Bay Yasutani'yle 1991 yılında Stanford'da tanıştım, Sunnyvale'e taşınmasından bir sene kadar sonraydı. Öğleden sonra, geç bir saatte ofisime gelmişti. Kapı çalınıyordu. Mesai saati bitmişti ve bölünmekten dolayı biraz rahatsız olduğumu hatırlıyorum fakat, "Girin," dedim ve bekledim. Kapı açılmadı. Tekrar seslendim, hâlâ bir hareket yoktu, o yüzden ayağa kalkıp kapıya gittim ve kapıyı açtım. Kurye çantası taşıyan zayıf bir Asyalı adam duruyordu karşımda. Üzerinde günlük bir kıyafet vardı. Haki renginde bir pantolon ve spor bir ceket giymişti, ayaklarında çorap ve sandalet vardı. Önce bisikletli kurye olabileceğini düşündüm fakat bana bir paket uzatmak yerine, yere kadar eğilip selam verdi. Bu beni şaşırttı. Üzerindeki kıyafetlerin aksine yaptığı oldukça resmî bir hareketti ve biz Stanford'da birbirimizi böyle eğilerek selamlamazdık.

"Profesör," dedi, yavaş ve dikkatli bir İngilizce ile. "Sizi rahatsız ettiğim için çok özür dilerim." Bana kartvizitini uzattı ve tekrar eğildi. Kartta, isminin Haruki Yasutani olduğu ve Vadi'de hızla büyüyen şirketlerden birinde bilgisayar mühendisi olarak çalıştığı yazıyordu. Onu içeri davet edip oturmasını rica ettim.

Resmî bir İngilizce ile aslen Tokyolu olduğunu ve yetenek avcıları tarafından insan-bilgisayar arayüz tasarımında çalışmak üzere keşfedildiğini söyledi. İşini çok seviyordu ve bilgisayarlarla ilgili bir sorunu yoktu. Sorunun insanlar olduğunu söy-

ledi. İnsanları anlayamıyordu, o nedenle Stanford Psikoloji Bölümü'nden yardım istemeye gelmişti.

Hayrete düşmüş ancak merak da etmiştim. Silikon Vadisi, Tokyo gibi değildi, kültür şoku ya da çalışma arkadaşlarıyla sorunlar yaşaması doğaldı. "Ne tür bir yardım istiyorsunuz?" diye sordum.

Başını eğerek oturdu, kelimelerini toparladı. Sonra bana baktı, gerginliği yüzünden okunabiliyordu.

"İnsan buluncunun ne olduğunu bilmek istiyorum."

"İnsan bilinci mi?" diye sordum, ne dediğini tam anlayamamıştım.

"Hayır," dedi. "Bu-lunç, yani vicdan. İngilizce sözlükte bu kelimeyi yani *conscience*'ı araştırdığımda kökünün Latinceden geldiğini öğrendim. *Con* kelimesi 'ile' demekmiş. *Science* kelimesiyse 'bilgi' anlamına geliyormuş. O hâlde *conscience* 'bilgi ile' gibi bir anlama geliyor."

"Bunu hiç bu şekilde düşünmemiştim," dedim. "Fakat haklı olduğunuzdan eminim."

Konuşmaya devam etti. "Fakat bu pek anlamlı değil." Bir kâğıt parçası çıkardı. "Sözlükteki tanımında şöyle yazıyor: Doğru olanı yapmaya zorlayacak şekilde doğru ve yanlışı ayırt etme bilgisi ya da sezgisi."

Bakmam için kâğıdı bana uzattı, aldım. "Mantıklı bir tanım gibi görünüyor."

"Fakat anlamıyorum. Bilgi ve sezgi aynı şey değildir. Bilgiyi anlarım ancak sezgiyi nasıl anlarım? Sezgi, duygu gibi bir şey mi? Vicdan, öğrenip bildiğim bir şey mi yoksa daha çok bir duygu mu? Empatiyle mi alakalı? Utanmaktan farklı mı? Ve neden bir zorlama var?"

Şaşkınlığım yüzümden okunmuş olacak ki açıklamaya devam etti.

"Korkarım bilgisayar mühendisliği eğitimi aldığım için öyle bir

duygu beslemedim hiç. İşim için bu büyük bir dezavantaj. Size sormak isterim, böyle bir duyguyu nasıl öğrenebilirim? Bu yaştaki biri için çok mu geç?"

Sıra dışı bir soruydu, hatta soru yağmuruydu demek daha doğru olacak. Konuşmaya devam ettik, sonunda parçaları birleştirmeyi başardım. Şirketi öncelikle oyun pazarında bir arayüz geliştirmekle ilgiliyken, Birleşik Devletler ordusu, araştırmasındaki büyük potansiyelin farkına varmış ve otonom silah teknolojisinde uygulanabileceğini düşünmüştü. Harry, tasarımına yardım ettiği arayüzün kusursuz olmasını istiyordu. Bir bilgisayar oyununda bağımlılık yapan ve oyunu sürekli kılan, oyunun eğlenceli olması ve ağır tahribata sebep olan bombalama görevini kolaylıkla yerine getirmesiydi. Anlamaya çalıştığı şey, arayüz tasarımına vicdani bir seçenek yerleştirip kullanıcının doğru ve yanlış üzerine olan etik duyusunu tetikleyip, onu doğru olanı yapmaya zorlayıp zorlayamayacağıydı.

Hikâyesi hüzünlü ve trajikti. İnsan vicdanını anlamadığını söylemesine rağmen, onu bu soruya yönelten hiç şüphe yok ki kendi vicdanıydı ve bu, sonunda işine mal olacaktı. Söylemeye gerek yok, teknoloji, değerlerin kabulü üzerine kurulmamıştır. Askerî müteahhitler ve silah üreticileri, bu tip soruların yükselmesini bile istemez ve etik mevzular üzerine kafa yoranları kale almazlar.

Onu rahatlatmak için elimden geleni yaptım. Bu soruyu soruyor olması, öncelikle kendi vicdanının iyi bir şekilde işlediğini gösteriyordu.

Kafasını salladı. "Hayır," dedi. "Bu vicdan değil. Sadece kendi tarihimden duyduğum utanç. Ama tarih kolaylıkla değiştirilebilir."

Anlamadım ve açıklamasını istedim.

"Tarih, biz Japonların okulda öğrendiği bir şeydir," dedi. "Atom bombasının yok ettiği Hiroşima ve Nagazaki gibi korkunç olaylar hakkında okur ve kolaylıkla bunların kötü olduğuna kanaat

getiririz. Bu işin kolay kısmıdır çünkü bu olayların kurbanı Japonlardır.

Asıl zor olan kısım, Manchu gibi korkunç Japon zulmünün anlatıldığı konulardır. İşte o zaman biz Japonların Çinlilere uyguladığı soykırım ve işkenceyi derste işler ve dünyaya karşı büyük bir utanç duymamız gerektiğini öğreniriz. Fakat utanç hoş bir duygu değil, o nedenle bazı Japon siyasetçiler çocuklarımızın tarih kitaplarının değiştirilmesi için sürekli uğraşıyor ve sonraki nesillere bu soykırım ve işkencenin öğretilmemesini istiyorlar. Tarihi ve hafızamızı değiştirerek tüm utancımızı silmek istiyorlar.

O nedenle, utancın vicdandan farklı olması gerektiğini düşünüyorum. Biz Japonların utanç kültürü olduğunu söylerler, o hâlde belki de vicdan konusunda iyi değilizdir. Utanç dışarıdan gelir; fakat vicdan bireyin içinden gelen doğal bir duygu olmalı. Biz Japonların çok uzun süre feodal rejim altında yaşadığını ve belki bu yüzden, bizde Batılılardaki gibi bir birey algısının olmadığını söylüyorlar. Belki birey olamadan vicdan sahibi olamayız. Bilmiyorum. Bu beni endişelendiriyor."

Şu anda, yıllar önce yapılmış o resmî konuşmadan hatırladıklarımı kendi cümlelerimle yazıyorum tabii ki. Ona nasıl yanıt verdiğimi anımsamıyorum ancak konuşmamız ikimiz açısından da tatmin ediciydi ve bu konuşma, daha fazla sohbete ve nihayet arkadaş olmamıza vesile oldu.

Bireyin değerlerine duyulan bu merakın bizi nasıl utanç, onur, intihar ve daha birçok farklı konuya sürüklediğini tahmin edebilirsin. Zaten senin de dikkatini çeken mektup intihar üzerine yazılmıştı. Önceleri, ben Orta Doğu'daki intihar bombacılarının eylemleri ve intihardaki kültürel etkilerle ilgileniyordum. Bay Yasutani ile yıllar süren yazışmalarımda ondan bu konuda bilgi aldım. O her zaman, Japonya'da, intiharın öncelikle estetik olduğunu, ahlak ile değil, onur ve utanç hissiyle tetiklenmiş

bir eylem olduğunu iddia etti. Belki biliyorsundur, dayısı bir II. Dünya Savaşı kahramanıydı, Tokkotai'de pilotluk yapmış ve Pasifik'teki bir kamikaze görevi sonucu hayatını kaybetmişti.

"Büyükannem, çok acı çekti," demişti Harry. "Eğer dayımın uçağının vicdanı olsaydı belki öyle bir bombardıman yapmayacaktı. Enola Gay'in pilotu için de aynı şey geçerli ve o zaman belki Hiroşima ve Nagazaki de olmayacaktı. Tabii ki teknoloji o günlerde bu kadar ilerlememişti ve bu mümkün değildi. Fakat şimdi mümkün."

Hiç kıpırdamadan öylece oturmuş, kucağına koyduğu ellerine bakıyordu. "Öldürmeyi reddedecek bir silah tasarlamanın çok aptalca bir fikir olduğunun farkındayım," dedi. "Fakat belki öldürmenin eğlenceli bir şey olmamasını sağlayabilirim."

Vadi'deki son günlerinde Bay Yasutani, ordu ve yatırımcılarla olan ilişkilerini, Japon bir çalışanının çarpık vicdanı yüzünden tehlikeye atmak istemeyen işvereniyle sorunlar yaşıyordu. Ondan araştırmanın bu kısmından çekilmesini istediler. Proje ekibinden çıkarıldı. Huzursuzluğu ve depresyonu arttı. Klinik pratiğim olmamasına rağmen arkadaşı olarak ona tavsiyelerde bulundum. Şirket, kısa bir süre sonra onu işten çıkardı.

2000 yılının mart ayı olmalıydı çünkü bir aydan kısa bir süre sonra, nisan ayında Dot-com balonu patladı ve NASDAQ, yani dünya teknoloji borsası çöktü. Beni görmeye geldi ve ailesinin tüm birikimlerini şirket hisse senetlerine yatırmış olduğunu ve şimdi varını yoğunu kaybettiğini söyledi. Pratik bir adam değildi. O yıl, ağustos ayında, Japonya'ya döndüler, bir süre ondan haber almadım.

Bir sonraki sene, araştırmamı internete koymaya karar verdim ve kendi web sitemi kurdum. Birkaç ay sonra, Harry'den bir e-posta aldım, işte sitede okumuş olduğun alıntı o e-postadan. Güzel ve etkili bir yardım çığlığıydı ve aylarca e-posta ve telefon aracılığıyla haberleştik. Yorumlarını internet site-

sinde paylaşıp paylaşamayacağımı da o zaman sordum ve bana, 'Eğer başkalarına yardımcı olabileceğini düşünüyorsan izin veriyorum,' diye cevap verdi. İçimde, profesyonel yardıma ihtiyaç duyduğuna dair güçlü bir his vardı ve ona Tokyo'daki birkaç kliniği önerdim. Gidip gitmediğini bilmiyorum. Gitmemiş olduğundan şüpheleniyorum.

11 Eylül saldırısından sonra izini kaybettim. Yoğun olduğum bir dönemdi, dünyada olan bitenlerle beraber araştırmam medyanın ilgisini çekmişti. Birkaç sene sonra bir yazışma daha yaptığımızı hatırlıyorum fakat aynı günlerde, bilgisayarıma bir virüs girdi. Tüm dosyalarım ve e-posta arşivim silindi, buna ondan gelenler de dâhil. Deprem ve tsunamiden sonra onunla iletişim kurmak istedim ama e-posta adresi silinip gitmişti. Onun ve ailesinin Sendai'den uzakta yaşadıklarını düşünerek kendimi teselli ettim. Ama şimdi, senin e-postanla birlikte onun izini yeniden sürme şansına sahip olabilirim diye düşünüyorum.

Kızına ait günlükle beraber birkaç mektuptan da bahsetmişsin. Eğer mektuplarda, Bay Yasutani ve ailesinin nerede olduklarına dair bilgi varsa benimle paylaşmandan büyük mutluluk duyarım. Ayrıca, kızına ne olduğunu merak etme nedenini de bilmek isterim. Bunun acil bir durum olduğunu söylemişsin. Niçin acil?

Son olarak, günlük ve mektupların nasıl eline geçtiğini de bilmek isterim ama belki bunu başka bir zaman anlatmak istersin. Sanırım yeni bir kitap üzerinde çalışıyorsun, onu okumak için sabırsızlanıyorum.

Son kitabından büyük bir zevk almıştım.

Saygılarımla,
Dr. Rongstad Leistiko.

2

Ruth, e-postayı çabucak okudu ve hemen cevap yazdı. Günlüğü arapsaçına dönmüş yosunların arasında nasıl bulduğunu anlattı. Kendi teorisi, günlüğün tsunamiyle sürüklenmiş olabileceğiydi. Ancak bu teoriyi doğrulayacak ya da buzdolabı poşetinin başka hangi nedenle kıyıya vurmuş olabileceğini açıklayacak bir veri yoktu. Nao'ın günlüğünden bazı kısımları kısaca özetledi ve önem verdiği noktaların, babasının istikrarsız akıl sağlığı, intihar girişimleri ve Nao'ın kendisini öldürmekten bahsettiği kısımlar olduğunu söyledi. Ayrıca açıklayamayacağı bir biçimde, kızın babasıyla arasında güçlü karmik bir bağ olduğunu yazdı. En nihayetinde günlük, Ruth'un kıyısına vurmuştu. Eğer Nao ve babasının başı dertteyse onlara yardım etmek istiyordu.

Oliver'ın *New Science* dergisinde, kübitler hakkında bir makale keşfettiğini ve bu makalede H. Yasudani'ye atıfta bulunulduğunu yazdı ve tüm uğraşlarına rağmen bahsi geçen makaleye ulaşamadığını ekleyerek e-postasını sonlandırdı. Gönder tuşuna bastıktan sonra hissettiği rahatlama ve heyecanın tadını çıkararak sandalyesine yaslandı. Buraya kadardı. Beklediği doğrulama buydu işte. Nao ve ailesi gerçekti!

Ayağa kalktı, gerindi ve Oliver'ın koridorun karşısındaki

çalışma odasına yürüdü. Oliver, ses geçirmeyen kulaklıklarıyla oturuyordu. Yardımcı pilot koltuğu boştu.

"Pesto nerede?" diye sordu Ruth ve kendini fark ettirebilmek için elini salladı.

Oliver, kulaklıkları çıkardı ve boş sandalyeye baktı. "Bütün gün yoktu," dedi asık bir suratla.

Kahvaltıyı birlikte yapmışlardı. Ruth, ona ezik dediği için tekrar özür dilemişti ve Oliver da ona sapık dediği için üzgün olduğunu söylemişti. Fakat araları hâlâ limoniydi. Bazen kedi, aralarındaki soğukluğu hissediyor ve onlardan uzak duruyordu. Ruth da hissediyordu, zaten o yüzden koridorun karşısına geçip onun odasına gelmişti. Ona profesörün iletisindeki iyi haberlerden bahsetmek istiyordu. Fakat şimdi, Oliver'ı sandalyesine öylece çökmüş bir hâlde görünce tereddüde düştü.

"Sorun nedir?" diye sordu.

"Ah," dedi Oliver. "Hiçbir şey. Sadece dikmem gereken bir dünya bebek mabet ağacım var ve sözleşme sahibi izin vermiyor. Mabet ağaçlarının her yere yayılan, istilacı bir tür olduğunu söylüyor." Gözlüğünü çıkarıp ellerini yüzünde gezdirdi. *G. biloba* türüne karşı özel bir sempatisi vardı. "Bu delilik. O ağaç yaşayan bir fosil. Birkaç yüz milyon yıl boyunca yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kaldı. Bir şekilde yaşamayı başardıkları Çin'deki o küçük bölge hariç tüm dünyada yok oldu ve şimdi onları bir an önce dikmezsem kalanı da verandamda çürüyüp gidecek."

Cesareti kırılmış gibi davranmak ya da incir çekirdeğini doldurmayacak şeyler için böyle vahim terimler kullanmak hiç ona göre değildi. Kedi için üzgün olmalıydı.

"Burada, kendi arazimizde bir fidanlık kuramaz mısın?"

Oliver içini çekti, kucağında duran boş ellerine baktı. "Evet, bunu yapacağım. Sadece neden umursadığımı anlamıyorum. Ne anlamı var ki? Hiç kimse ne yapmaya çalıştığımı anlamazken..."

Kedi hakkında gerçekten çok endişelenmiş olmalıydı. Ruth,

profesörün iletisinde yazanları daha sonra anlatmaya karar verdi ve tam ayrılıyordu ki Oliver ona baktı.

"Bir şey mi isteyecektin?"

Ve böylece Ruth ona Leistiko'nun yazdıklarını tekrarlayarak, vicdan sahibi bir adam olan ve inançları yüzünden işten kovulan Nao'ın babasının hikâyesini anlattı ve yazdığı cevabı özetledi. Sözlerine ara verdiğinde, Oliver'ın garip bir ifadeyle ona baktığını gördü.

"Ne?" dedi. "Neden öyle bakıyorsun? Sorun nedir?"

"Ona, bunun acil bir durum olduğunu mu söyledin?"

"Elbette. Kız intihara eğilimli. Babası da. Günlükten imdat çığlıkları yükseliyor."

"Ama..."

"Ama ne?"

"Ama pek mantıklı davranmıyorsun. Demek istediğim, olaylar şimdi gerçekleşmiyor, haksız mıyım?"

"Anlamıyorum. Ne demek istiyorsun?"

"Şöyle bir düşün. Dot-com balonu 2000 yılının mart ayında patladı. Babası işten kovuldu, Japonya'ya döndüler, iki sene geçti. Nao, günlüğünü yazmaya başladığında on altı yaşındaydı. Fakat bu, on yıldan uzun bir zaman önceydi ve bildiğimiz kadarıyla günlük birkaç yıldır akıntıyla sürükleniyor. Yani, eğer kız kendisini öldürmeyi kafasına koyduysa bunu çoktan yapmıştır, değil mi? Ve eğer kendisini öldürmemişse o zaman şimdi yirmili yaşlarının sonundadır. O yüzden, sadece bu *acil* kelimesinin durumu tarif etmek için gerçekten doğru bir kelime olup olmadığını merak ettim."

Ruth yerin sallandığını hissetti. Kendisini sabitlemek için kapı pervazına tutundu.

"Sorun nedir?"

"Hiçbir şey," dedi Ruth, güçlükle yutkunuyordu. "Ben... kesinlikle haklısın. Aptallık. Ben sadece... unuttum." Yanaklarının

yandığını hissedebiliyordu ve burnunun içinde bir şey karıncalanıyordu, hapşıracak ya da ağlayacakmış gibi.

"Unuttun mu?" diye tekrarladı Oliver. "Ciddi misin?"

Ruth kafasını salladı, ayakları geri geri gidiyordu. Oradan kaçmak ve bir yerlere saklanmak istedi.

"Vay canına," dedi Oliver. "Bu delilik."

Ruth döndü, koridoru geçti ve merdivenlerden aşağı indi.

"Senin deli olduğunu kastetmedim," diye bağırdı Oliver arkasından.

3

Ruth çok uzaklaşmadı. Sadece yatak odasına kadar gitti. Yatağa kıvrıldı, yorganı burnuna kadar çekti ve öylece uzandı, hızlı hızlı nefes alıp veriyordu. Dışarıdaki bambu, pencere camına çarpıyordu. Aşağıdan eğrelti otları uzanıyordu. Güllerin dikenleri tarafından tuzağa düşürülen bambu yaprakları ışığın içeri girmesini engelliyordu. Ruth iç içe geçmiş yapraklara baktı ve az önce profesöre gönderdiği e-postayı düşündü. Kanının yüzüne hücum ettiğini hissetti. Nasıl bu kadar aptal olabilmişti?

Tam olarak unutmak değildi bu. Sorun bir tür kayboluştu. Roman yazdığı zaman, derin bir kurgu dünyasının içinde yaşardı ve günler birbirine karışır, haftalar, aylar, hatta yılların tamamı rüya gibi akıp metcezir etkisi yaratırdı. Ödenmemiş faturalar, yanıtlanmamış e-postalar, geri dönülmemiş aramalar... Kurgunun kendi zamanı ve mantığı vardı. Bu, onun gücüydü. Fakat az önce profesöre gönderdiği e-posta bir kurgu değildi. Gerçekti, günlük kadar gerçek.

Oliver kapıyı çaldı ve araladı. "Girebilir miyim?"

Ruth başını salladı. Oliver odaya girerek yatağın yanında durdu. "İyi misin?" diye sordu, yüzünü inceliyordu.

"Kafam karıştı," diye cevapladı Ruth. "O, zihnimde hâlâ on

altı yaşında. Her zaman da öyle olacak."

Oliver yatağın kenarına oturdu ve elini karısının alnına koydu. "Şimdi ölümsüz," dedi. "Bunu yakalamak istemişti, hatırlıyor musun? Zamanı sabitlemek. Amacı buydu."

"Yazarak?"

"Ya da intihar ederek."

"Ben her zaman yazmanın, intihar etmenin tam tersi olduğunu düşünmüştüm," dedi Ruth. "Yazmak ölümsüzlüktü. Ölümü geri püskürtmek ya da en azından onun önüne geçmekti."

"Şehrazad gibi mi?"

"Evet," dedi Ruth. "Kendi idamını engellemek için hikâyeler anlatıp durmak..."

"Tek fark, Nao'ın ölüm kararının kendisine ait olması."

"Acaba yaptı mı?"

"Okumaya devam et," dedi Oliver. "Sonuna kadar okumadan bunu bilemeyeceksin."

"Ya da..." Ruth, Nao'a ne olduğunu bilmemenin ona nasıl hissettireceğini düşündü. Harika olmadığı kesin. Sonra aklına bir şey geldi.

"Ah," dedi yatakta doğrularak. "Bilmiyor!"

"Neyi bilmiyor?"

"Babasının neden işten çıkarıldığını. Babasının vicdan sahibi bir adam olduğunu bilmiyor. Ona..."

İşte. Yine yapıyordu. Ruth kendisini yastıkların üzerine attı. En azından bu sefer kendisini tutmuştu.

"Çok geç," dedi asık bir yüzle.

"Ne için çok geç?"

"Ona yardım etmek için. O zaman anlamı ne? Günlük sadece bir avuntu. Okumam ya da okumamam neyi değiştirir ki?"

Oliver omuzlarını silkti. "Muhtemelen hiçbir şeyi değiştirmez fakat bitirmen gerek. O sonuna kadar yazdı, ona bu kadarını borçlusun. Anlaşma buydu zaten ve ayrıca ben de sonunu

bilmek istiyorum."

Ayağa kalktı ve gitmek için döndü. Ruth kocasının elini yakaladı.

"Ben deli miyim?" diye sordu. "Bazen öyleymişim gibi hissediyorum."

"Belki," dedi Oliver, karısının alnını okşayarak. "Fakat bunun için endişelenme. Biraz deli olmaya ihtiyacın var. Delilik, hayal gücün için ödediğin bir bedel. Senin süper gücün. Rüyalara dokunmak. Bu iyi bir şey, kötü bir şey değil ki."

Telefon çalmaya başladı ve Oliver telefonu açmaya giderken kapıda durdu. "Pesto için gerçekten endişeleniyorum," dedi.

4

Benoit, odun sobasının karşısındaki hırpalanmış sandalyede oturuyor, sigara içip alevleri izliyordu. Ruth'un geldiğini duyunca kafasını kaldırdı. Gözleri kan çanağı gibiydi, ya ağlamıştı ya da çok içmişti. Kanada viskisinin iğrenç kokusu, tütün, odun ve ıslak çorap kokusuna karışmıştı.

Benoit'nın karısı, oturma odasının kapısında duruyordu. Mutsuz görünüyordu. Arayan oydu ve Oliver onunla konuşmuştu. Kocasının Fransızca günlüğün tercümesini bitirdiğini söylemişti. Ruth'un bu gece onlara gelip günlüğü alıp alamayacağını sormuştu. Oliver telefonu kapatmış, testereyi kamyonete koymuştu ve Ruth'a onu bırakabileceğini söylemişti. Rüzgâr hızlanmış ve uzun ağaçlar sallanmaya başlamıştı. Bir fırtına daha yaklaşıyordu ve bu sefer tam üstlerine doğru geliyordu.

Benoit, elinde tuttuğu yaklaşık yirmi sayfalık kâğıt tomarını uzattı.

"Le mal de vivre," dedi. "Bana anlamını sormuştun. İşte anlamı şu; kötülük, üzüntü, ızdırap. Dünyada nasıl bu kadar çok acı olabilir?"

Ruth, kâğıtları elinden aldı.

"Teşekkür ederim," dedi, tercümeye göz gezdirerek.

"Bunu da al," dedi Benoit. İçinde günlüğün yazılı olduğu ince defteri de uzattı, yağlı bir kâğıda sarılıydı.

"Gerçekten müteşekkirim..." diye söze başladı Ruth ancak Benoit kafasını iki yana salladı ve tekrar alevleri seyretmeye koyuldu.

O zaman karısı öne çıkıp Ruth'un koluna dokundu. Onu odadan çıkarıp kapıya kadar geçirdi. "Bir süredir içiyor."

Ruth ne diyeceğini bilemedi. "Çok üzgünüm..."

Karısı onu yatıştırmaya çalıştı. "Senin hatan değil," dedi sesini alçaltarak. "Dün gece küçük köpeğini kurtlar kaptı. Aralarından dişi olanı göndermişler, köpek de onu takip etti. Aptal köpek. Sürü, geçidin gerisinde bekliyordu. Üzerine saldırdılar ve onu öldürdüler. Onu parçalara ayırıp yediler." Kadın kocasının bulunduğu oturma odasına dönüp baktı. "Hepsini gördü. Köpeği çağırdı, arkasından koştu fakat çok iri ve çok hantal olduğu için yetişemedi. Oraya vardığında ondan geriye yalnızca kürkünün parçaları kalmıştı. O küçük köpeği çok seviyordu." Kapıyı açtı ve başını dikleştirerek rüzgâra kulak kesildi.

"Gitsen iyi olur. Fırtına yaklaşıyor. Bu seferki epey şiddetli olacak."

I. Haruki'nin Gizli Fransızca Günlüğü

1

10 Aralık 1943

Ben ve filonun diğer üyeleri, geniş bir odada, kurusun diye asılmış küçük balıklar gibi yan yana dizilerek uyuduk. Dolunaya dönen ay ve açık gökyüzü sayesinde yazmak için yeterince ışığım oldu. Bu sayfaları üniformamın astarının arasında saklıyorum ve hışırtı yapmamasına özen gösteriyorum. Dolma kalemimin kapağını çevirerek açtım, mürekkebin kurumasından ve düşüncelerimi yazmaya yetmeyecek olmasından endişeleniyorum. Düşüncelerim, kalemimde kalan son mürekkep damlasıyla nihayet bulacak.

Eğitimimiz ve kesin ölümle yüzleşme hakkındaki duygularımızı yazmamız emredilmişti fakat diğer askerlerden biri, hiç haber vermeden mektuplarımızı okudukları gibi, bu defterlerin de üst rütbelilerce inceleneceği hususunda uyarmıştı beni. O yüzden kalbimden geçenleri tüm çıplaklığıyla yazmamak konusunda dikkatli olmalıyım. Riyakârlık, çekmek istemediğim bir cefa, o nedenle iki günce tutacağım. Bir tanesi göstermelik olacak. Diğeri ise bu gizli günce olacak, okuma fırsatın olacağını pek zannetmesem de doğruları yazacağım buna.

Darağacına gidene kadar İngilizce derslerinde ısrar eden idolün Kanno-san'ı örnek alarak Fransızca yazacağım, ma chère Maman. Etrafımızdaki medeniyet çökse bile biz de onun gibi inandıklarımızdan ödün vermemeye devam etmeliyiz.

2

Dişlerini sık! Daha sert ısır! Komutanımız, le Marquis de F'nin emirleri bunlar. Marquis de F, K'nin yüzünü o kadar çok yumrukladı ki K, dizlerinde derman kalmadığı için yere yığıldı, bu sefer de onu yerde tekmelemeye başladı. Geçen hafta, K'nin iki arka dişini kırdı fakat K hiçbir şey hissetmemiş gibi davrandı. Gözlerini kırpıp, ağzından kan akarken ben başka bir dünyadanım diyen tatlı gülümsemesini takındı.

K, Felsefe Bölümü'nde benden üst sınıfta, o yüzden ona karşı kendimi sorumlu hissediyorum. Dün, şu dayak işi bilhassa kötüleşince ona gelen darbeleri karşılamak için K'nin önüne geçtim. Marquis de F bundan çok hoşlandı. Yüzümü yumruklayıp çizmelerinin topuğuyla beni tekmeledi. Öyle ki ağzımın içi paramparça oldu ve miso çorbasından küçük bir yudum almak bile gözlerimden yaşlar boşanmasına sebep oluyordu. Yaralara değen tuz çok acı veriyordu.

Chère Maman, bu defteri muşambaya sarıp sefer tasımın dibindeki pilavın altında saklıyorum. Ben ölmeden eline geçmesi için bir yol bulacağım. Mektuplarımda sana içimden geldiği gibi yazamıyorum. Fakat bir gün, tecrübe etmek zorunda kaldığım bu ahmakça zorbalıkla ilgili gerçekleri öğreneceğine

dair bir his var içimde. Bedenime istedikleri kadar işkence yapsınlar, içimde bu umut olduğu sürece tüm acılara katlanabilirim.

3

Dün gece, kışladaki zevk oyunlarında benim aşağılanmamı izleyen K'de bir değişiklik olduğunu hissettim. Le Marquis'nin emri üzerine tüfekliğin arkasına çömelmiş, ellerimi suntaların arasından uzatıp bir fahişe gibi baştan çıkarıcı bir şekilde sallarken K'yi gördüm. İlk kez, gördükleri ona fazla gelmiş gibi arkasını dönüp gitti.

Le Marquis, K'nin gittiğini fark etti ve belki de bu yüzden, tekrar tekrar aynı şeyi yapmamı emretti. Arada bana replikler veriyor. Hey, sen, asker! diye bağırıyorum. Bir yönetmen edasıyla başını yana eğip performansımı inceliyor. Sesimin daha tatlı ve daha yüksek çıkmasını istiyor. Dikkatinde bir ciddiyet, neredeyse bir masumiyet var. İçeri gelip benimle oynamak istemez misin? diye bağırıyorum ve beni bunu yapmaya zorlaması an meselesi. Oyun gece boyunca, ta ki ışıkların söneceğini haber veren son borazan sesi gelene dek sürüyor. Geceleri bazen K'nin ağladığını duyuyorum.

Tu marches sur des morts, Beauté, dont tu te moques;
*De tes bijoux l'Horreur n'est pas le moins charmant...**

Baudelaire tüm bunları biliyor muydu, Maman? Bunlar les fleurs du mal'in koyu taç yaprakları mı?

---

*Ey Güzellik, alay ettiğin adamların cesetleri üzerinde yürüyorsun. / Korku, mücevherlerinden daha mı önemsiz?

4

Kamış bülbülünün şarkısı güzel bir şarkı. Ama artık o şarkıyı her duyduğumda F ve onu öldürmek gelecek aklıma. Askerlerin nefret ettiği subayların, çarpışırken çıkan hengâmede kendi birlikleri tarafından arkadan vurulduklarına ya da ölene kadar tekmelendiklerine dair fısıltılar duyuyoruz. Marquis'den yediğim darbeleri sayıyorum. Bir gün hepsini tek tek iade edeceğim. Bu geceki darbe sayısı iki yüz altmış yedi.

Ölmeyi umursamıyorum. Ölümün bizim için tek çıkış yolu olduğunu hepimiz anladık artık. Tek dileğim, intikamın tadına vardıktan sonra gözlerimi yummak.

5

Saçma. Çok saçma. K, şafakta kaçtı ve daha sonra bize onun cephane treninin önüne atlayıp intihar ettiğini haber verdiler. Ancak cesedini gören bir adam, bana onun sırtından vurulmuş olduğunu söyledi. O gece, Üstat Dōgen'in yıpranmış Shōbōgenzō'sunu kabanımın cebine sokuşturulmuş olarak buldum. Orada uzandım ve ağlayabildiğim zamanlardaki sıcak gözyaşlarımın özlemini duydum. Fakat kalbim donmuş. Ben donmuşum. İçim, dışım donmuş. Hissedemiyorum artık. Hatta Marquis'nin darbeleri bile etkilemiyor, öfkelendirmiyor beni. Onlar, hedefini kaçıran torpido gibiler. Eskiden nasıl hissedileceğini bilirdim. Savaştayken unutulması en iyi olan şeyler bunlar herhâlde.

6

Maman, beni ziyarete geldiğinde bu sayfaları sana vermenin bir yolunu arıyordum fakat bana baktığında yüzünde beliren şok ifadesi fikrimi değiştirdi. Sana yalan söyledim ve bu yara berelerin rutin eğitim kazalarında oluştuğunu anlattım. Bana inandığını zannetmiyorum fakat o an yalan söylediğim için askerî yaşantının sıradan acımasızlığını ve rutinini uzun uzun anlattığım bu günlüğü eline tutuşturma planım suya düşmüş oldu. Kendime hâkim olamamamın ve aklî eğitimimin bir sonucu olarak işte yine buradayım. Ay ışığı altında yazıyorum. Yalan söylediğim için pişman değilim, seni kederden uzak tutmak için elimden ne gelirse yaparım.

Ve gerçekten Marquis'ye karşı hislerim değişime uğradı. Önceleri beni dövdüğünde korkuyordum. Bunu itiraf etmekten gocunmuyorum. Nasıl korkmazdım ki? Daha önce hiç dayak yememiştim. Çok az çocuk benim kadar talihli olmuştur. Erkekliğe adım atarken kulağımda sadece, bizi sert ve çirkin bir dünyadan korumak için üzerimize kol kanat germiş bir anne tarafından söylenen albenili ve nazik kelimeler vardı.

Şımartılmıştım, şiddete tamamen hazırlıksız yakalanmıştım. Belki şikâyet ediyor gibi görünüyorum ama öyle değil.

Seni suçladığımı düşünmemelisin. Gerçek tam tersi iken, dünyadaki en memnuniyetsiz oğulmuş gibi konuşmuş olmaktan korkuyorum. Ülkemiz faşizmin pençesindeyken, bizi yetiştirme şeklinden, bize nezaket kurallarını öğretmiş olmandan, eğitimi, liberal düşünceleri ve bağımsız düşünmeyi aşılamış olmandan dolayı her zamankinden çok daha fazla minnet duyuyorum sana. Artık en zalim ceza dahi gözlerimi yaşla dolduramayacak. Ancak ideallerin yüzünden yaşadığın güçlükleri düşünmek, beni bir bebek gibi ağlatıyor.

Gözyaşlarımla mahvettim sayfayı. Aslında kâğıt ya da mürekkep tüketmeye değmeyecek bu kelimeleri zorlukla yazıyorum.

Nerede kalmıştım? Ah, evet, sana F'ye karşı duygularımın nasıl değiştiğinden bahsediyordum. Cezaların ve eğitimin ilk birkaç haftasından sonra, ilk baştaki korku ve kendime acıma duygusunun kine dönüştüğünü fark ettim ve sonra kin öfkeye dönüştü. İsmimi söylediğinde gerilmek yerine, uyuşturucu etkisi yaratan bir heyecan dalgası sarıyordu bedenimi ve gözlerimi ondan kaçırıyordum; çünkü onun o aşağılık suratına bakarsam içimdeki kora dönmüş öfkeyi fark edebilirdi. Kendi öfkem, önceleri duyduğum korkudan daha fazla ürkütüyordu beni.

Fakat son zamanlarda, duygularım tekrar değişti. Geçen hafta, küçük bir hatamı düzeltmek için beni yanına çağırdı. Ya yemek servisini yaparken bir pirinç tanesi düşürmüş ya da ayakkabısının üzerinde bir toz zerreciği bırakmıştım, belki de sadece hazımsızlık çekiyordu veya kötü bir gece geçirmişti, hatırlamıyorum. Ellerimi kalçamın altına koyarak dizlerimin üzerinde yere oturmamı emretti ve kemeriyle yüzüme, bedenime vurarak beni dövmeye başladı.

Normalde, kafamı aşağıda tutar ve gözlerim şişene ya da kanla dolana dek zemindeki bir noktaya bakardım. Fakat o

gün, her nedense kafamı kaldırdım. Doğrudan F'nin gözlerinin içine baktım ki bu kurallara aykırıydı, üstlerimizle göz teması kurmamız yasaktı. Gözlerine baktığımda tuhaf bir şekilde kalbim yumuşadı. Kulağa saçma geldiğinin farkındayım ama böyle hissettim. İlk defa, gözlerindeki ateşi ve şakaklarından süzülen teri fark ettim ve içim acıma duygusuyla doldu. Hatta birkaç darbeden sonra onu tüm benliğimle affedebilecek bir noktaya geldim. Şüphesiz, bu iyi bir taktik değildi. Ona bakmam ve emirlerini uygulamamış olmam onu daha da sinirlendirdi ve on iki kemer darbesi yirmiye, yirmi darbe de otuza çıktı. Bilincimi kaybedene kadar saymaya devam ettim. Sonunda dayak sona ermiş olmalıydı. Birileri beni koğuşa taşıdı ve üzerime battaniye örttü. Uyandığımda, bedenim acı içinde kıvranıyor olmalıydı fakat hiç acı hissetmedim. Aksine, manevi gücümün ilminden gelen ılık bir huzur duygusuyla sarılmıştım.

Bu, K'nin cezasını üstlenmek için öne çıkmamdan hemen önce, dayak yerken onun yüzünde gördüğüm gülümsemeyle aynı kaynaktan yükseliyordu. Kendi acısıyla baş edebilirdi fakat benimki, onun adına yüklendiğim bu acı, ona dayanabileceğinden fazla gelmişti. Ölümünden sorumlu olduğum düşüncesi hâlâ yüreğimi dağlıyor ancak bu neden-sonuç dünyasının karmaşıklığında bunu bilmek zor.

O zamandan beri bir iki ceza daha almama rağmen F benden sıkılmaya başladı, belki de korktu. Bana öyle geliyor olabilir ama artık tüm bu yaşananları yüreği kaldırmıyordu sanki.

Bunun için ona minnettar olmalı mıyım? Yediğim darbelerin sayısını unuttum ve artık iade etmekle ilgilenmiyorum. Galiba bu artık çocukluktan çıkmış olduğum anlamına geliyor. Galiba mezun oldum. Sonunda bir erkeğim.

7

3 Ağustos 1944

İşte, mektubumda söyleyemediğim şey. Ortalık söylentilerle kaynıyor, Maman. Savaşın seyri pek iyi değil. Birliklerimiz Kuzey Burma'dan çekildi ve Amerikan Kuvvetleri Guam'a kadar indi. Böyle devam ederse Amerika Birleşik Devletleri yakında Japonya'yı işgal edecek ve bunu durdurmak için yapılacak son hamle bizim savunmamız olacak. Askerî inzibat tarafından ziyaret edildiğini okuduğumda müthiş bir rahatsızlık duydum. Siyasi faaliyetlerinden dolayı hedef alınmış olmandan korktum. Yalvarıyorum dikkatli ol. Kız kardeşlerimi alıp kırsal bölgeye taşınmayı bir kez daha düşünmeni istiyorum senden.

8

Sana ölüm kararımı yazmıştım. Buraya da sana söylemediğim şeyi yazıyorum. Her iki tarafımda da içini çekip inleyen yoldaşlarım var, geceleri tetikte uyuyorlar. Dışarıda böcekler ciyak ciyak ötüyor fakat şu anda duyabildiğim tek ses saatin tik takları. Saniye saniye, dakika dakika... tik, tak, tik, tak... Bu küçük, keskin sesler sessizliğin içindeki her çatlağı dolduruyor. Bu mektubu gölgelerde yazıyorum. Ay ışığı altında yazıyorum. O soğuk mekanik saatin ardındaki gecede hayatın aktığını duymaya çalışıyorum. Ancak benliğim sadece tek bir şeye, zamanın merhametsiz ritmine uyum sağlamış, uygun adım ileri, ölümüme doğru yürüyor.

Keşke saati kırabilsem ve zamanın ilerlemesini durdurabilsem! Kır şu suikast bombasını! Onun o şahsiyetsiz yüzünü paramparça et ve melun ibresini işkence mıntıkasından söküp çıkar! Dayanıklı metal bedenin avuçlarımın içinde neredeyse buruştuğunu hissediyorum, cam kırılıyor, yuvası çatlayarak açılıyor, parmaklarım bağırsaklarını kazıyor, yayları ve hassas dişlileri dökülüyor. Fakat hayır, bunun bir faydası yok, zamanı durdurmanın yolu yok ve bu yüzden burada, hareketsiz bir şekilde uzanmış, hayatımın son tik taklarını dinliyorum.

Ölmek istemiyorum, Maman! Ölmek istemiyorum!
Ölmek istemiyorum!

***

Özür dilerim. Sadece ay ile konuşuyordum.

***

Ne kadar aptalım. Bu ahmakça iç döküşüme harcadığım mürekkep, zihnimde parçaladığım saatler, hayalimde attığım çığlıklar... Hepsi boşuna. Saati unut. Onun zaman üzerinde bir etkisi yok fakat kelimelerin var ve şimdi bu sayfaları yırtmak geliyor içimden. Senin beni böyle mi hatırlamanı istiyorum yani? Bu kelimelerle mi?

Ama hayır, şimdilik yırtmayacağım bu sayfaları. Bunları asla görmeyeceksin zaten. Kendim için yazıyorum ben, seni zihnimde canlandırmak için. Sadece benim için bir anlam ifade ediyor bunlar.

"Yol'u çalışmak, benliği çalışmaktır," der Dōgen. Şu kalan son birkaç haftamda zazen yapmaya ve bir bilim insanının kadavra üzerinde çalışırken takındığı titizlikle duygu ve düşüncelerim üzerine çalışmaya ant içtim. Kendimi olabildiğince geliştirmek istiyorum. Yüreğimi sana açmaya yemin ettim, bunu hiç okumayacak olsan bile. Nasıl ki saatin kadranındaki ibreyi sökmek zamanı durdurmaya yetmiyorsa sayfaları yırtmak da bu korkaklığı kalbimden söküp atmaya yetmeyecek.

Ben aslında şanslı olanlardanım. Eğitimliyim ve zihnim talimli. Enine boyuna düşünebilme yeteneğim var.

"Felsefe yapmak, ölmeyi öğrenmektir," diye yazmış Montaigne, Cicero'dan alıntılayarak. Şüphesiz bu yeni bir düşünce değil, kökeni Batı'da Sokrates'e, Doğu'da Buda'ya ka-

dar uzanıyor, her ne kadar "felsefe yapmak" kavramsal olarak farklılık gösterse de.

"Yol'u çalışmak, benliği çalışmaktır. Benliği çalışmak, benliği unutmaktır. Benliği unutmak, tüm her şeyle aydınlanmaktır."

***

Bir mektubumda sana Miyazawa'nın Karga Savaşları ile ilgili tuhaf düşüncelerimden bahsetmiştim ve şimdi kendimi cidden çok aptal hissediyorum. Ben savaşmak için kanatlarını açmış Yüzbaşı Karga değilim! Fakat uçma tutkumu inkâr edemem. Ahmakça gelebilir belki ama hikâye aklımdan bir türlü çıkmadı ve sonra kendimi, Yüzbaşı Karga'nın ölmüş düşmanlarını gömüp, yıldızlara dua ettiği sahneyi düşünürken buldum. O bölümü hatırlıyor musun? Şöyle bir şeydi:

"Kutsanmış Yıldızlar, bu dünyayı öyle bir yer hâline getirin ki bir daha asla nefret edemediğimiz bir düşmanı öldürmek zorunda kalmayalım, lütfen. Dünya böyle bir yer hâline gelirse eğer, bedenim bin parçaya bölünse de gıkımı bile çıkarmayacağım."

Bu güzel sözlerin doğru olduğuna inanıyorum ve ölüm uçuşuna çıkacak olduğumdan herhâlde, oldukça dokunaklı geliyor bana. Akşam yemeği sırasında bu sahneyi düşünürken gözlerim yaşla doldu ve ne yazık ki gözlerimi silerken, bir kâse turşuyu yere düşürdüm. Almış olduğum yeni rütbe, beni azarlanmaktan koruyor galiba çünkü Marquis başını diğer tarafa çevirdi.

9

Zaman bana oldukça ilginç geliyor artık çünkü çok az zamanım kaldı. Zazen yapıyor ya da juzu çekiyorum, ölümüme kadarki boncukları ve anları sayıyorum. Dōgen bir yerde, bir parmak şıklatmasında geçen an sayısını yazmıştı. Tam olarak kaç an olduğunu anımsamıyorum fakat o kadar çoktu ki bana abartılı ve mantıksız gelmişti. Ama kokpitteyken ve burnumu Amerikan savaş gemisinin gövdesine yöneltmişken, o anların her birinin net, saf ve fark edilebilir olacağını tahmin ediyorum. Ölüm anımda, nihayet canlı ve tamamen uyanmış olacağımı umuyorum.

Dōgen ayrıca kendi irademizi bulup gerçeğe ulaşmak için ihtiyaç duyduğumuz şeyin yalnızca tek bir an olduğunu yazmış. Bunu daha önce hiç anlamamıştım çünkü eskiden zaman algım bulanıktı ve kesin değildi. Ancak şimdi kendi ölümüm an meselesiyken manasını takdir edebiliyorum. Hayat ve ölümün her ikisi de varoluşun her anında tezahür edebilir. Bedenimiz, anbean görünüp kaybolabilir ve bu fasılasız doğum ve ölüm, bizim zaman ve varlık olarak tecrübe ettiklerimizdir. Birbirinden ayrı değildir, birdir ve saniyenin küçücük bir parçasında bile seçebilme şansımız vardır. Eylemimizin istikame-

tini değiştirerek gerçeğe ulaşmayı ya da gerçekten uzaklaşmayı tercih edebiliriz. Hiç şüphe yok ki her bir an, tüm dünya için hayatidir.

Bunu düşündüğümde hem neşelenir hem de kederlenirim. Dünyaya iyilik getirmek için birçok anın olacağı düşüncesiyle neşelenirim. Ziyan edilmiş anların üst üste yığılıp bizi bu savaşa sürüklediği düşüncesiyle kederlenirim.

Sonunda, hangi istenç yükselecek içimde? Temas anında bedenimin ateş topuna dönerek patlayacağını, hayatımda hiç karşılaşmadığım ve nefret edemediğim çok sayıda sözde düşmanı öldüreceğimi bile bile uçağımın rotasını cesaretle sabitleyebilecek miyim? Ya da korkaklığım (veya insani doğam) son bir kez daha galip gelip, kontrol çubuğundaki elimi titretecek ve uçağımın rotasını mı değiştirecek? Tabii bu da hayatımı öfkeli bir kahraman olarak değil de utançla sona erdirmeyi seçtiğim anlamına gelecek. O gemideki düşman birliklerinin kaderini değiştirecek anda mı kalacağım sonsuza dek? Ve tabii bu, annelerinin, kız kardeşlerinin, erkek kardeşlerinin, karılarının ve çocuklarının da kaderlerini değiştirecek.

Aynı zaman parçacığında, elimin ufacık bir hareketi bütün Japon askerlerinin ve vatandaşlarının kaderini belirleyecek. Ki onlar da Amerikalılar (hayatlarını kurtardığım düşmanlar) gibi öldürmek için yaşayacak. Vesaire vesaire, böyle sürüp gidecek işte, ta ki bu savaşın, benim yaptığım seçimi temsil eden bir an ve bir milimetre ile neticelendiği söylenene kadar. Peki bunu ben nasıl bileceğim?

Vay canına, insan ölüm karşısında nasıl da böbürlenebiliyor! Ama Kahraman olmakla ilgilenmiyorum. Martin Heidegger "Sein und Zeit" (Varlık ve Zaman) adlı eserinde, Kahraman kavramını, özgünlüğün geçiciliği, tarihselliği ve Dünya'da Var Olmak bağlamında ortaya koyuyor ancak benim içinde bulunduğum çıkmazı Heideggervari terimleri kul-

lanarak özenle analiz ettiğimde, Dōgen'in Zen'ini ve Japon geleneklerini çok daha tatmin edici buluyorum. Bu da muhtemelen MH'yi doğruluyor. MH, "Lisan, varlığın evidir," diye yazmıştı ve Dōgen –ki kendisi bir sōz üstadıdır– şüphesiz onunla aynı fikirde olurdu. Fakat MH'nin Cermenlere ait labirentvari odalarının, zihnimin şu anki hararetli durumu için yorucu olduğunu düşünüyorum ve Dōgen'in sessiz ve boş odaları bana daha çekici geliyor. Dōgen, kelimelerin arasındaki sessizlikleri biliyordu.

***

Bahçedeki sakura ağaçları çiçek açtı ve o çiçekler bir bir döküldü. Bense hâlâ o insanların kaderini paylaşmak için bekliyorum.

***

"Yarın bir savaşta öleceğim," dedi Yüzbaşı Karga.

Montaigne, ölümün kendisinin hiçbir şey olduğunu yazmıştı. Ölümü önemli kılan, ölüm korkusudur. Korkuyor muyum? Elbette ve hâlâ...

"Que sais-je? Ne biliyorum?" diye sormuştu Montaigne. Yanıt hiçbir şeydi. Gerçekte hiçbir şey bilmiyorum.

Ve yine de gece yatağıma uzandığımda sonsuz bir çemberin boncuklarını sayıyorum, yeryüzünde sevdiğim her şey için bir boncuk ve bir boncuk daha...

10

Dün, Kyushu'ya geldik. Önce terhis edilen ama sonra ikinci bir görev için geri çağrılan Çin Taarruzu'ndan iki kıdemli asker birliğimize atandı. Her ikisi de katı, sert ama cılız, gözlerinde kötülüğü bilenlerin ışıltısı var, öyle ki F bile onlar varken geriliyor. Koğuştaki hava onlar içeri girdiği anda değişti. Geçen akşam, yemekten sonra aramıza oturdular ve en yeni askerlerimizin gencecik yüzleriyle çevrelendiler, dişlerini kürdanla karıştırırken, Shandong vilayetinde görev yaptıkları günleri anlatarak böbürlendiler.

Anlattıkları hikâyeleri hatırladıkça bile midem bulanıyor. Torunlarıyla birlikte kulübeye saklanmış Çinli büyükannelerden bahsederken kahkahalarla güldüler. Yaşlı kadınları teker teker odanın ortasına sürüklemiş ve tecavüz etmişler, daha sonra işleri bitince de süngüleriyle cinsel organlarını parçalamışlar. Kahkahalar atmaya devam ederek torunları için merhamet dileyen yaşlı kadınları taklit ettiler. Bebekleri birer birer havaya fırlatmışlar ve süngülerinin uçlarıyla şişlemişler.

Meydan ateşinde kuzu çevirirmiş gibi baş aşağı astıkları Çinli erkeklerin canlı bedenlerinden ve kızarmış ahtapot bacakları gibi dans eden kollarından dökülen yanık etleri anla-

tırken nasıl da gözleri parıldıyordu. Adamlar nihayet can verdiğinde, kömürleşmiş cesetlerini aşağı indirmişler ve onlarla köpekleri beslemişler.

Savaşçı ruhlarını uyandırmak için K ve benim gibi çaylaklara, Çinli mahkûmlar üzerinde atış talimi yaptırmışlar. Bunu anlatırken yüzümüze bakıp nasıl da pis pis gülümsemişlerdi. Mahkûmları direklere bağlamışlar ve kalplerinin üzerine hedef halkası çizmişler. Halkanın içini göstererek, "Burası dışında herhangi bir yere nişan alın," diye emretmişler. Amaç, mahkûmu mümkün olduğu kadar canlı tutmakmış ve ellerinde süngüleriyle zangır zangır titreyen çocuk askerler altlarına etmiş. Bu iki güzide askerimiz, onların nasıl korktuğunu anlatırken kahkahalarla güldüler. Eğitimin sonunda, mahkûmlar ölüp de kanlar içindeki bedenleri parçalandığında, o Japon çocukların birer erkeğe dönüştükleri konusunda bizi temin ettiler.

Gerçekleştirdikleri bu eylemleri hiç utanç duymadan anlattılar. Emirleri yerine getirdiklerini ve bütün köyün gözleri önünde, kurbanların çocukları, aileleri, komşuları ve arkadaşları seyrederken katliam yaparak Çinlilere ders verdiklerini söylediler. Ve bunları tekrar tekrar anlatarak bize bir ders vermeye çalışıyorlardı, bizi sertleştirmek ve yüzleşeceğimiz şeye hazırlamak istiyorlardı.

"Chacun appelle barbarie ce qui n'est pas de son usage," diye yazmış Montaigne. Herkes kendisinin alışık olmadığı şeye barbarlık der.

Şükürler olsun ki alışacak kadar uzun yaşamayacağım ve aslına bakarsan bu iki şeytana müteşekkir sayılırım: Onların bu korkunç acımasızlığı, kendi küçük acımı daha da anlaşılır kılıyor. Şikâyet ederek ziyan ettiğim mürekkepten dolayı derin bir utanç duyuyorum. Artık zamanım geldi. Yarın ölüm uçu-

şuna çıkıyorum, hoşça kal Maman! Tetsu no Ame başladı ve bu gece, birkaç öğrenci arkadaşımla beraber küçük bir kutlama yapıp sakelerimizi içerken vasiyetnamelerimizi ve resmî veda mektuplarımızı yazacağız. Deniz Kuvvetleri, bana verdiğin juzu, kol saatim ve K'nin Shōbōgenzō kitabından ibaret kişisel eşyalarımla beraber o boş kelimeleri gönderecek sana. Ancak bu günlük, eşyalarımın arasında olmayacak. İtiraf etmeliyim ki düşüncelerim değişti ve bunu sana iletmenin bir yolu olmasını dilesem de buna cesaretim yok. İçinde yazanlar, oldukça acımasızca sergilediğimiz bu vatanseverlik gösterisine leke sürer ve ayrıca tek oğlunun kendisini kurban etmesine karşılık alacağın tazminatı tehlikeye atabilir. Bununla ne yapacağımı bilmiyorum. Belki bu gece, sarhoş olduğumda onu yakarım ya da belki benimle birlikte denizin dibini boylar. Bu defter benim avuntum oldu ve hiç abartmadan söyleyebilirim ki bu sayfaları görmediğin hâlde yazdığım her kelimeyi okudun. Sen, Sevgili Anne, benim kalbimin derinliklerini biliyorsun.*

Şimdi sana söylemem gereken şeyi, belki okunup alıkonacak olan resmî veda mektubuma yazamam. Kararımı verdim. Yarın sabah, üzerinde Doğan Güneş sembolünün olduğu kumaş parçasını kafama sımsıkı saracak ve Güney Okinawa'ya, ülkem için hayatımı vereceğim yere uçacağım. Bu savaşın hep yanlış olduğunu düşündüm. Her zaman kapitalizmin açgözlülüğünü ve onu motive eden emperyalist kibri hor gördüm. Ve şimdi, savaşın bedeli olan bu ahlaksızlıkla ne yapmam gerektiğini bilerek uçağımı hedefimden olabildiğince uzağa çevirip denize çakılmaya kararlıyım.

Beni affedebilecek dalgalarla savaşmak daha iyi.

Kendimi yarın ölecek biri gibi hissetmiyorum. Çoktan ölmüş biri gibi hissediyorum.

---

*鉄の雨 – Çelik Tayfunu, (Okinawa Savaşı olarak da bilinir) II. Dünya Savaşı'nda Pasifik Cephesi'ndeki en yüksek oranda can kaybının yaşanmasına sebep oldu. 100.000'den fazla Japon askeri öldürüldü, esir edildi ya da intihar etti. Müttefiklerin kayıpları 65.000'di. 42.000 ile 150.000 arasında Okinawa vatandaşı öldürüldü, yaralandı ya da intihar etti. (Okinawa nüfusunun onda biri ya da üçte biri.)

Ruth

1

Benoit'nın tercüme ettiği sayfaların sonuncusunu okudu ve yanındaki divanın üzerinde duran kâğıt yığınının üstüne koydu. Pencereden ufka baktı. Fırtına bulutları gökyüzünü koyu şeritler hâlinde karartmıştı. Suyun dokusunu değiştiren rüzgârın kışkırttığı dalgaların o beyaz köpükleri olmasaydı, karanlık gökyüzü ile karanlık denizi birbirinden ayırt edemezdi. Oturduğu koltuktan dalgalar çok küçük görünüyordu. Fark etmek imkânsızdı. Yakındansa çok daha büyük görünürdü. Fark etmemek imkânsızdı.

Dalganın içine uçtu, diye düşündü.

Şiddetli rüzgâr evi dövdü, yaşlı ahşap kirişleri gıcırdattı. Dışarıda ağaçlar homurdandı ve sallandı. Orman sanki canlıydı.

Nao henüz bunu bilmiyor. Hâlâ büyük amcasının uçağını bir düşman savaş gemisine doğru uçurduğunu zannediyor. Onun görevini yerine getirirken bir savaş kahramanı olarak öldüğünü zannediyor. Onun görevinden kaçtığını bilmiyor. Bu nasıl olabilir ki?

Elektrikler kesilmemişti fakat ışıklar şimdiden birkaç kez titreşmişti. Bir yerlerde bir ağaç elektrik teline düşmüş olmalıydı. Jeneratör hâlen Campbell River'daki dükkândaydı. Durum vahimdi.

Japonca mektupları okumuştu –fotoğraf çerçevesinde bulduğu resmî mektubu ve Jiko'nun verdiklerini– fakat Fransızca günlükten hiç bahsetmemişti. Öyle bir günlük olduğunu biliyor muydu? Neredeydi ki? Eğer I. Haruki sarhoş olup günlüğü yakmış olsaydı ya da görevini yaparken beraberinde götürmüş olsaydı o zaman çoktan külleri rüzgârla savrulmuş ya da selüloz denizde çözünmüş olurdu.

Benoit'nın ona tercüme ettiği sayfalarla birlikte iade ettiği yağlı kâğıda sarılı defteri eline aldı ve arkasını çevirip dikkatle inceledi.

Gerçek. Fakat buraya nasıl geldi? Buzdolabı poşetinin içine nasıl girdi de benim elime geçti?

Bu konuyu Oliver ile konuşmak ve sorularını yüksek sesle sormak istedi fakat Oliver, Pesto'yu aramak için yağmurda dışarı çıkmıştı. Yağlı kâğıdı açtı ve defteri çıkardı. Parmaklarını sayfanın üzerinde gezdirdi. Kâğıt kalitesizdi. Mürekkep solmuştu fakat izlerden bir zamanlar çivit mavisi olduğunu söyleyebilirdi. Sefer tasının içine, pilavının altına koymuştu. Ceketinin içinde, göğsüne yakın bir yerde saklamıştı. Gözlerini kapattı ve defteri yüzüne tuttu, derin derin kokladı fakat balmumu ve deniz kokuyordu.

Nao ve babası bunu okumalılar. Gerçeği bilmek zorundalar.

Gözlerini açtı ve defteri tekrar katlayıp paketledi. Hava kararıyordu. Gökyüzü askeri saatine baktı. Saat hâlâ çalışıyordu. Oliver neredeydi?

I. Haruki savaş ve soykırımın ahlaki ve varoluşsal sorunlarıyla ve yaklaşan ölümünün sonuçlarıyla mücadele ediyordu ve biz kaybolmuş bir kedi için mi üzülüyoruz? Bu nasıl mümkün olabilir?

Fakat mümkündü ve doğruydu da. Kedi kaybolduğundan beri ikisi de huzursuzdu, Benoit'nın köpeğini kurtların yediğini duyduktan sonra huzursuzlukları iyice arttı. Oliver ne zaman dışarıda bir gürültü duysa yaptığı işi bırakıp kapıya gidiyor, kapıyı açıyor ve kulak kesiliyordu. Baykuşların çığlığını, kurtların

ulumasını ve hatta aynı dehşet duygusuyla kuzgunların ötüşünü bile dinliyordu.

"İyi olduğundan eminim," demişti, kendisini rahatlatmaya çalışarak. "O kadar küçük ki. Sadece ufak bir lokma. Kim onu yeme zahmetine girer ki?" Fakat her ikisi de ormanın, akşam yemeğinde bir kediyi yemekten çok hoşlanacak yırtıcı hayvanlarla dolu olduğunu biliyordu. Sonunda Oliver daha fazla dayanamadı ve rüzgâr başlayınca dışarı, kediyi aramaya çıktı.

Ruth kendini suçlu hissediyordu. Pesto'nun korkup yataktan inmesine ve karanlıkta kaybolmasına onun öfkesi neden olmuştu. Öfkesini içinde tutabilmiş olmayı isterdi. Oliver'ın onu bu kadar sinirlendirmemiş olmasını isterdi.

2

Yağmur bardaktan boşanırcasına yağmaya başlamıştı, o nedenle ateşe biraz daha odun atmak için alt kata indi ve istifledikleri odunun azalmaya başladığını gördü. Yağmurluğunu ve lastik çizmelerini giydi, el lambası ve bir çuval alarak odun yığınına doğru yöneldi. Rüzgâr gerçekten çok şiddetliydi ve sedir dalları bir o yana bir bu yana sallanıyordu. Oliver nerede kalmıştı? Böyle sert rüzgârlı havalarda ormanda olmak güvenli değildi. Ağaçlar, fırtınanın saldırısı altında çatırdayıp inliyordu. Boyları bu kadar uzun olmasına rağmen kökleri şaşılacak derecede zayıftı ve ormanın zemini yağmur yüzünden vıcık vıcık olmuştu. Bir an için dışarı çıkıp Oliver'ı araması gerektiğini düşündü fakat sonra bunun aptalca olacağını fark etti. Yığının içinden odunları çekip çuvala koydu. Başının üzerinden gelen keskin çığlığı da işte o zaman duydu. Yukarı baktı. Orman Kargası'ydı, sedir ağacının üzerine, her zamanki yerine tünemişti. Karga, o boncuk boncuk gözlerini dikerek aşağıya, ona baktı. "Gak!" diye bağırdı aceleyle, uyarmak istermiş gibi. Ruth arkasına dönüp eve baktı. Pencereler kapkaranlıktı. Elektrikler kesilmişti. Birden korkuya kapıldı.

"Ne yapmam lazım?" Kargaya döndüğünde yağmur yüzünü

dövmeye başladı. "Git," dedi. "Lütfen git ve onu bul."

Karga onu seyretmeye devam etti.

Ne aptalca, diye düşündü. *Bir kuş ile konuşuyorum.* Fakat yakında başka hiç kimse yoktu ve nedense kendi sesini duymak onu sakinleştirdi.

Karga boynunu esnetti ve tüylerini kabarttı. Ruth, odun yüklü çuvalı kaldırıp omzuna attı ve karanlık eve doğru döndü. "Gak!" Karga tekrar çığlık attı, Ruth geri dönüp baktığında yağmurla yıkanan ve rüzgâra direnmeye çalışan ağaçların arasından Oliver'ın çıktığını gördü. Onu orada, odunlarla dikilir hâlde görünce Oliver kollarını açtı. Islak elleri boştu. Kedi yoktu.

Nao

1

Hayatımı sona erdirme kararı, aydınlanmama yardımcı oldu ve yaşlı Jiko'mun zaman kahramanı olmakla ilgili anlattığı her şey kafamda netleşmeye başladı. Hayatından zevk almak için fazla zamanının kalmadığını bilmekten daha teşvik edici hiçbir şey yok. Demek istediğim, kulağa biraz klişe gelecek ama gerçekten de ilk defa bir şeylerin tadına varmaya başladım. Mesela bir eriğin veya Ueno Parkı'nı saran bulvarlardaki sakura ağaçlarının güzelliğini fark etmeye başladım. Günlerce orada takıldım, o pembe bulutların uzun ve yumuşacık dehlizlerinde bir aşağı bir yukarı gezindim. Kafamı kaldırıp, üzerinde gün ışığının parladığı o güzelim çiçekleri ve aralarından sızan mavi göğün ışıldadığı parlak yeşil yaprakları izledim. Zaman yok oldu. Bu, yeniden dünyaya gelmek gibiydi. Her şey mükemmeldi. Rüzgâr estiğinde taç yaprakları gökyüzünü seyre dalan yüzüme yağdı ve ben durdum, nefesimi tuttum, güzellik ve hüzün karşısında büyülendim.

Hayatımda ilk defa bir projem ve odaklanacağım bir hedefim vardı. Yeryüzünde geçireceğim son günlerimde yapmak istediğim her şeyi belirlemem gerekiyordu ve işte böylece yaşlı Jiko'nun hayat hikâyesini yazmak istediğimi fark ettim. Jiko

bir bilgeydi ve ilginçti. Şimdi, onun hikâyesini anlatma konusunda nasıl bu kadar başarısız olduğumu düşündükçe ağlamak istiyorum.

2

Günlerimi Ueno Parkı'nda, çiçeklerin arasında kaybolarak geçiriyordum çünkü Babette hâlâ bana sinirliydi ve hâlâ okula gitmiyordum. Kafamı tıraş ettiğimden ve süper gücümü keşfettiğimden beri okula gitmemiştim ve bundan dolayı da çoğu zaman büyük bir rahatlık hissi kaplıyordu içimi. Ancak şimdi, sömestir neredeyse sona ermişti ve o rahatlık hissinin yanına biraz da pişmanlık eklenmişti. Anneme söz verdiğim gibi lise sınavlarına girdim ve gerçekten çuvalladım. Sıraya oturduğum anda başımın dertte olduğunu anladım. İnanılmaz derecede sıcak olan sınav salonunu formalı gergin çocuklar doldurmuştu. Salon ergen teri ve polyester kokuyordu. Benim şu meraklı beynimi bile ağırlaştıran feromon sisini havada süzülürken neredeyse görebilirdin. Ağır, yoğun, hareketsiz. Tek istediğim kafamı sıraya koyup uyumaktı.

Soruların çoğu bildiğim yerden çıktı, özellikle de İngilizce bölümündeki. Ama soruları cevaplamak bile istemedim. Notlarım şaka gibiydi. Zihinsel özürlü falanmışım gibi düşük not alıyordum hep. Ancak umursamıyordum. Durumdan da şikâyetçi değildim fakat asla liseye gidemeyeceğimi ve büyük amcam I. Haruki'nin ölmeden önce öğrendiği o pek çok şeyi öğreneme-

yeceğimi bilmek biraz da olsa canımı sıkıyordu. Yani eninde sonunda kendini öldüreceksen hâlâ bir şeyler öğrenmenin ne anlamı var ki diye sorabilirsin ve haklısın da. Ama bunun için çaba sarf eden insanlarda bir asalet var. Mesela yaşlı Jiko'nun süper kahramanı Kanno Sugako, asılacağı son güne kadar İngilizce çalışmaya ve günlüğüne yazmaya devam etti. İmparatora bombayla suikast düzenlemiş olmasına rağmen iyi bir rol model olduğunu düşünüyorum.

Her neyse, şimdi yeryüzündeki zamanımın kısıtlı olduğunu bildiğim için değerli anlarımı şu aptal randevularla harcamak istemiyorum ve bu da Babette'i gerçekten deli ediyor. Bana, Fifi'nin yerindeki değerli masayı işgal ettiğimi ve sürekli bir şeyler karalamamın mekânın havasını ağırlaştırdığını söyledi. Onu, burada bir yazar bulunmasının, gerçek bir Fransız kafesinde olduğu gibi mekâna daha otantik bir hava kattığı konusunda ikna etmeye çalıştım; fakat benimle aynı fikirde değildi ve sonunda beni kesin bir dille uyardı: **Ya randevuya gidersin ya da dışarı.**

Pekâlâ. Nasıl istersen.

Bu olay dün olmuştu.

Babette öfkeyle yanımdan uzaklaştı, bense göz ucuyla onu izleyerek yazmaya devam ettim. Yakındaki masalardan birinde oturan bir müşteriyle konuşmaya başladı ve adam dönüp bana baktı. Gözlerime inanamadım. Konuştuğu adam sana en başta bahsettiğim o tüyler ürpertici hentaiydi. Çoraplarımı çekerken beni seyreden o yağlı saçlı, çirkin görünüşlü adam. Buranın müdavimlerindendir. Ama bir randevuya yetecek kadar parası olan bir tipten çok, röntgenciye benziyor. Babette ona epey bir indirim yapıyordu. Aslına bakarsan bu biraz küçük düşürücüydü. Demek istediğim, neredeyse tapılacak kadar güzel, on altı yaşında çıtır bir liseliyim. Onun benimle randevulaşma şansı elde ettiği için mutlu olması gerektiğini düşünüyorsun sen

de, değil mi? Sonunda cüzdanını çıkardı ve Babette'e bir miktar para uzattı. Babette paraları katlayıp rulo yaptı ve memelerinin arasına soktu, sonra da bana tepeden bir bakış atıp, "Randevu," diye ağzını oynattı.

Bir iç çekip günlüğümü kapattım ve ince nakit tomarını çıkarıp bana uzattığı vestiyer odasına kadar onu takip ettim.

Şaşkın şaşkın ona baktım.

Omzunu silkti. "Ryu, seni şımarttı," dedi. "Artık gerçekçi olma zamanı."

"Bunu para için yapmıyorum!" dedim, paraları ona geri uzatırken. "Kendime de bir saygım var yani."

Gülümsemesi, yavaş ve tehlikeli bir şekilde o güzel bebek yüzünü kapladı. Beni ceketlerin asılı olduğu duvara itti ve çenemi tuttu, parmaklarını boğazımın hemen üzerinde bulunan V şeklindeki çene kemiğimin ortasındaki yumuşak boşluğa bastırıyordu. Acıyla öğürdüm.

"Oldukça komik," dedi. "Senin gibi insanların kendine saygı duyma gibi bir lüksü yoktur. Buna bir an önce alışsan iyi edersin."

İki eliyle yanaklarımı tuttu, o kadar sıkı çimdikledi ki gözlerim yaşardı. Alnı alnıma değecek şekilde kendine çekti beni. İki gözü kırışıklarla çevrili, karanlık ve iğrenç bir tek göze dönüşecek kadar yakınına çekti.

"Cömert olduğum ve her şeyi seninle paylaştığım için şanslısın," dedi. "Senin sorunun fazla Amerikalı olman. Tembel ve bencilsin. Sadakati ve çok çalışmayı öğrenmelisin." Yüzümü son bir kez daha sertçe salladıktan sonra beni serbest bıraktı.

Arkaya, ceketlerin üzerine düştüm ve duvarın dibine yığılıp kaldım. Kafasını eğip bana baktı, sonra bana doğru uzandı ve yanan yanağımı okşadı.

"Pespembe," dedi. "Çok hoş." Sonra bana bir tokat attı. Randevum olan adamın ceketini kapıp yüzüme fırlattı. Arkasına

dönüp kapıya doğru ilerlerken, "İyi eğlenceler," dedi. Oturduğum yerden dantelli eteğinin altına giydiği fırfırlı külotunu görebiliyordum.

Hentainin ismini hatırlamıyorum. Belki de hiç öğrenmedim. Çıplak kadın heykelinin olduğu resepsiyonda beni bekliyordu. Ona ceketini uzattım. Göz teması kurmaktan kaçınarak ceketini elimden aldı. Anlayamadığım bir şeyler mırıldandı ve onu takip etmemi bekleyerek dışarı çıktı. Küçük asansör boştu, kapıların kapanmasını izlerken ne söylemesi gerektiğini ya da sohbete nasıl başlanacağını bilmeyen iki beceriksiz gibi durduk. Birkaç kat aşağıda kapılar tekrar açıldı ve kahkahalar atan sarhoş ve mutlu bir grup insan içeri doluştu ve birden ona doğru yaslanmış hâlde buldum kendimi. Ekşi nefesini ensemde hissedebiliyordum, eteğimin altını okşayıp arkadan bana yaslanmaya başladı. Çığlık atmak istedim. **CHIKAN!*** Hani metroda bazı sapıklar seni ellemeye kalkıştığında bağırırsın ya, işte onun gibi. Fakat kendime engel oldum. Sonuçta ödeme yapmıştı ve karşılığını şu anda almak istiyorsa ne yapabilirdim ki? Asansörün kapıları açılıp herkes dışarı çıktığında ceketini pantolonunun önüne tuttu ve caddeye doğru sarsak sursak yürüdü. Onu takip edip etmediğimden emin olmak için her iki adımda bir dönüp arkaya bakıyordu. İstesem kaçabilirdim fakat yapmadım. Takip ettim çünkü para ödemişti, bu yüzden onun peşinden gitmek daha onurlu bir davranış olurdu. Ne kadar da zavallı bir adamdı. Zaten kendime saygım falan yoktu, o yüzden çok takmadım bu durumu. Üzerine konuşabileceği hiçbir sosyal becerisi yoktu. Bana güzel bir kazak ya da keitai almayı teklif etmedi. Bana içki ısmarlamasını geçtim, götürdüğü otel bozuntusu yerde bir mini bar bile yoktu. Ne şampanya ne de brendi... Koridorda sadece içinde One Cup Saké ve bira olan bir otomat vardı. One Cup Saké bana babamı hatırlattı, Chuo Hızlı Treni'nin önündeki raylara düştüğü gün ondan içmişti. Oldukça hüzünlü bir andı

*chikan (置換) – Kadın avcısı, tacizci. Kadına alenen cinsel tacizde bulunan adam.

ve benim sözde randevum da bana bir tane ısmarlamayacak kadar adi biriyleydi.

Sakıncası yoksa sonra neler olduğunun ayrıntısına girmeyeceğim çünkü bunu düşünmek bile beni üzüp hasta ediyor ve henüz banyo yapacak vaktim bile olmadı. Yatak yuvarlak değildi ve üzerinde zebra desenli bir örtü de yoktu; ancak hayal ettiğim diğer kısımlar bayağı bir doğru çıktı diyebilirim. Odaya girdiğimizde hiç zaman kaybetmedi ve vücuduma o şeyleri yaparken ben temiz, uzak ama gerçekten çok uzak olan o yere, zihnimdeki sessiz, donmuş yere gittim.

Gerçekten çok bir şey hatırlamıyorum. Yüzüstü yere uzanmışken bir ara keitaim çalmaya başladı ve kimin aradığını merak edecek kadar gerçek dünyaya döndüm. Jiko olabileceğini düşündüm ve gözlerimden yaşlar boşanmaya başladı çünkü beni burada böyle görse ne kadar üzüleceğini biliyordum ve onu çok özlemiştim. Onunla konuşmaya çok ihtiyacım vardı. Sonra, belki başımın dertte olduğunu biliyordur diye düşündüm, belki o yüzden arıyordur ve tam da şimdi juzusunun boncuklarını çekip iyi olmam için dua ediyordur. Telefonun çalması belki de beni gerçekten kurtardı çünkü Jiko'yu düşünmek, bana sonumun polisin günler sonra yerde yatarken bulduğu o kızlar gibi olmasını istemediğimi fark etmemi sağladı. Çünkü bu, Jiko'nun kalbini kırardı. Ki eğer yüz dört yaşına kadar yaşamışsan vurdumduymaz torunun tarafından kalbinin kırılması hiç de adil olmaz.

Tam o anda, randevum olan herif canımı öyle acıttı ki sarsılarak bedenime geri döndüm. Kendi çığlıklarımı duydum ve sonra harekete geçtim. Altından çıkmama yetecek kadar onu ittim. Ryu, erkeklerin kimi zaman biraz ijimeden hoşlandıklarını söylemiş ve bunu nasıl yapacağımı bana öğretmişti. Süper gücümü topladım ve hentaiyi sırtüstü yatağa ittim. Sonra ata biner gibi üzerine oturup suratına yumruk atmaya başladım. Ne kadar zevk aldığını tahmin bile edemezsin. Kemerini kulla-

narak bileklerini birbirine bağladım ve canını çok fazla yakmama bile gerek kalmadı. Bir adamın sadodan mazoya bu kadar çabuk dönüşmesi şaşılacak şey. Yaşlı Jiko olsa ne diyeceğini biliyorum. Sado, mazo; aynı şey.

O uyur uyumaz kalktım, arayanın Jiko olduğundan emin olmak için telefonumu kontrol ettim. Biliyordu işte ve beni kurtarmıştı. Fakat mesajı açtığımda ondan gelmediğini gördüm. Mesaj Muji'den gelmişti. Tek bir satır; fakat anlayamadım. Tekrar okudum.

先生の最期よ。早くお帰り。*

Bu boktan, aynalı odanın ortasında durup küçük ekrana baktım. Sözde randevum olan adam yatakta horul horul uyuyordu. Kafamı kaldırdığımda çıplak kızın sonsuz yansımasını gördüm aynalarda. Bedeni olgunlaşmamış, biçimsiz ve tuhaf görünüyordu. Kollarımla kendimi sardığımda aynadaki kız da aynısını yaptı. Ağlamaya başladım. İkimiz de kendimizi durduramıyorduk. Ona arkamı dönüp sessizce okul formamı yerden alıp giydim. Parmak uçlarıma basarak adama ait elbise yığınına gittim ve çabucak ceplerini karıştırdım. Kalan son paralarını alıp cüzdanını boşalttım. Kıyafetlerini dertop edip kapı kolunu çevirmeden önce ağlamayı kesmeye çalıştım.

Odadan dışarı süzülürken adamın arkamdan seslendiğini duydum. Koşmaya başladım. Onu telaş içinde elbiselerini ararken hayal ettim ve bu yüzden elbiselerini koridorun sonundaki merdiven boşluğuna attım. Onları beraberimde götürebilir ve caddeye fırlatabilirdim ama yapmadım. Özümde iyi bir insanım belki de.

Dışarı çıktığımda, Elektronik kasabasının kalabalık dar sokaklarını geçerek koşmaya devam ettim. Yanıp sönen neon ışıkları ve manga kahramanlarının her an düşüp kafanı ezebi-

*Sensei no saigo yo. Hayaku okaeri – Sensei'nin son anları. Çabuk gel.

lecek devasa afişleriyle Akiba, akşam karanlığında gerçekten acayip bir çehreye bürünüyordu. Ve sesler... paçinko ve atari salonlarının, çığırtkan işportacıların ve kyakuhikilerin* ahenksiz sesleri, denizdeki planktonlar gibi bir araya gelip çoğalan sarhoş memurları, turistleri ve otakuları çağırıyordu.

Bu hâli severim aslında. Genellikle bu enerjiden beslenirim; fakat bunun için iyi bir ruh hâli içinde olmak lazım ama gel gör ki o anda hiç de öyle bir ruh hâli içinde değildim. Kalabalıkları yara yara ilerledim, gözyaşlarımı saklamak için başımı öne eğmiştim. Tek istediğim eve, babamın yanına gitmekti. Babama ihtiyacım vardı. Ona Jiko'nun ölüyor olduğunu söylemem gerekiyordu, böylece işini gücünü bırakıp beni istasyona götürürdü ve birlikte Sendai'ye giden ilk treni yakalayabilirdik. Gece olduğu için otobüsler çalışmazdı ama beraber bir taksiye atlayıp tapınağa gidebilirdik. Vakit kaybetmeden orada olurduk. Beş altı saat sürerdi. Ve oraya vardığımızda her şeye huzur ve sessizlik hâkim olurdu; Muji koşarak bizi karşılamaya gelirdi ve Jiko'nun iyi olduğunu, bunun sadece yanlış alarm olduğunu söylerdi. Ayrıca bizi arayıp boş yere rahatsız ettiği için özür dilerdi. Bir de hazır gelmişken banyo yapmak isteyip istemediğimizi sorardı.

İşte bunları istiyordum: Babamı bulmak, Jiko'nun iyi olduğunu öğrenmek ve banyo yapmak. Trendeyken ineceğim durağa gelene kadar bu düşüncelere odaklandım, başımı öne eğdim ve burnumu formamın koluyla sildim.

İçeri girdiğimde ev sessizdi.

"Tadaima," dedim hafifçe. Sesim ağlamaktan kısık çıkıyordu.

Kimse cevap vermedi. Babamın internet başındayken beni duymaması alışılmadık bir şey değildi. Annemin işten dönüp dönmediğini merak ettim. Muji onları aramış mıydı? Belki de beni almadan çoktan Sendai'ye doğru yola çıkmışlardı.

---

*_kyakuhiki_ (客引き) – Simsar, müşteri çeken. İngilizce customer (müşteri) + pulling (çeken) kelimelerinden.

"Baba?"

Sifonun çekildiğini duydum ve banyo kapısı açılınca karanlık koridora bir ışık hüzmesi doldu. Ayakkabılarımı çıkardım ve içeri yürüdüm. Evden çıkarken unutmak istemediklerimizi koyduğumuz yerde, mahalle dükkânından alınmış bir alışveriş poşeti vardı. Açıp içine baktım, sonra kapatıp ışığa doğru yürüdüm.

Onu yatak odasında bulduğumda çoraplarını giyiyordu, üzerinde lacivert takım elbisesi vardı ve tıraş olmuştu.

"Baba?"

Kemikli ayağı bembeyazdı. Kafasını kaldırdı. "Ah," dedi. "Naoko. Geldiğini duymadım."

Dikkatlice bana bakıyordu, sesi donuk ve cansızdı. Çorabını düzeltmek için eğildi. "Erken dönmüşsün," dedi. "Bu gece okuldan arkadaşlarınla çıkmıyorsun demek."

Vay canına! Hâlâ okul arkadaşlarım olduğunu sanıyor. İşte bu ne denli ilgisiz olduğunun ispatı. Kapı eşiğinden onu seyrettim. Bir şeyler tuhaftı, sanki yürüyen bir ölüye dönüşmüştü.

"Annem nerede?" diye sordum.

"Zangyo,"* dedi. Ayağa kalktı ve pantolonunu düzeltti.

"Bir yere mi gidiyorsun?"

"Evet," dedi, şaşırmış gibi çıkıyordu sesi. Kravat bile takmıştı. Hâlâ işi varmış gibi yaptığı o ilk Noel'de aldığım kravattı bu. İpek değildi ama güzel bir kelebek motifi vardı üzerinde.

"Nereye gidiyorsun?"

"Bir arkadaşla buluşmaya," dedi. "Üniversite günlerimden tanıdığım biri. Eski günler hatırına bir şeyler içmeye gideceğiz. Çok sürmez." Kelimeleri bir yere yazmış ve ezberlemiş gibi konuştu. Buna gerçekten inanacağımı mı düşünmüştü acaba?

Zombi babam, ceketini giyiyordu.

"Arayan oldu mu?" diye sordum.

Kafasını salladı. "Hayır." Cüzdanını ceketinin cebine koydu ve sonra duraladı, kaşlarını çattı. "Neden? Birini mi bekliyor-

*zangyō (残業) – Fazla mesai.

sun?"

Anlaşıldı. Muji gerçekten tuhaf biriydi, gerçi babamın telefonu asla açmayacağını da biliyordu.

"Hayır, sadece merak ettim." O orada dururken onu inceledim. Takım elbisenin içinde iyi görünüyordu. Ucuz, çirkin bir takımdı fakat evde giydiği eski ve kirli eşofmandan iyiydi. Onu koridora kadar takip ettim ve makosenlerini giymesini seyrettim.

"Poşetini unutma," dedim.

Bir an poşete uzandı ama sonra donakaldı. "Hangi poşeti?" dedi, şaşırmış gibi yapıyordu. Sanki bilmiyordu.

"Şunu," dedim, kapının yanındaki poşeti işaret ederek.

"Ah. Doğru. Evet. Tabii ki." Poşeti aldı ve bana baktı. İçine bakıp bakmadığımı merak ettiğine adım gibi eminim. Arkamı dönüp mutfağa gittim.

"Ittekimasu..." diye seslendi fakat sesinde bir tutukluk vardı, emin değilmiş gibiydi.

Ittekimasu'yu geri döneceğini biliyorsan söylersin. Tam anlamı: Gidiyorum ama döneceğim demektir. Eğer biri sana, "Ittekimasu," derse sen de ona, 'Tamam, git ve hemen gel lütfen' anlamına gelen, "Itterashai," demelisin.

Ama ben söyleyemedim. Kapıya sırtımı dönüp lavabonun yanında durdum, içi kömür briketleri ve Nick Drake albümleriyle dolu alışveriş poşetiyle öylece dikilirken hayal ettim onu. **'Zaman Bana Söyledi'** ve **'Gün Bitti.'**

İlk seferinde onu duymadığımı düşünmüş olmalı çünkü bir kez daha söyledi. "Ittekimasu!"

Neden çekip gitmiyordu ki? Bir an sonra, kapının kapandığını işittim.

Yalancı, diye fısıldadım.

•••

Bu, dün geceydi.

Babama falan ihtiyacım yoktu zaten. Sendai'ye giden son treni yakaladım ve oradan da banliyö trenine aktarma yaptım ve tapınağa en yakın kasabaya ulaşmayı başardım. Otobüsler gece çalışmıyordu ve Jiko'nun yaşadığı köye ulaşabilmem için kıyı şeridini aşmam gerekiyordu. Hentaiden aldığım para taksi tutmaya bile yetmiyordu. Bu yüzden mini minnacık istasyondaki banka oturdum ve bekledim. Tapınağa telefon etmeyi düşündüm. Fakat telefonun sesinin gecenin sessizliğini nasıl böleceğini hayal edince bunu yapmanın yanlış olacağını anladım. O yüzden telefon etmek yerine mesaj yazdım. Kimsenin cevap vermeyeceğini biliyordum fakat biriyle konuşmaya gerçekten ihtiyacım vardı. Zaten tüm bu sayfaları sana yazmamın sebebi de bu. Senin de cevap vermeyeceğini biliyorum elbette. Sonra uyuyakalmışım sanırım.

İstasyon görevlisi beni uyandırdığında gök griye dönüyordu. Bana otobüs durağını gösterdi. Kahve otomatından sıcak bir kahve aldım ve şimdi, burada ilk otobüsün gelmesini bekliyorum. Tapınağı aradım ama kimse cevap vermedi. O yüzden orada neler olup bittiğini bilmiyorum. Umarım beni bekler. Dua ediyorum. Dualarımı duymuyor musun?

Bunun aptalca olduğunu biliyorum. Senin var olmadığını ve bu günlüğü hiç kimsenin okumayacağını biliyorum. Ben sadece bu aptal otobüs durağında oturup, elimde tuttuğum aşırı tatlı ve sıcak kahveyi içerken yazacak bir arkadaşım varmış gibi yapıyorum.

Ama aslında gerçek değilsin sen. Yalnız olduğum ve içimi birine dökme ihtiyacı duyduğum için uydurduğum o aptal hikâyelerden birisin yalnızca. Henüz ölmeye hazır değildim ve yaşamak için bir nedene ihtiyacım vardı. Sana kızgın olmamalıyım aslında fakat kızgınım! Çünkü sen de beni yüzüstü bırakıyorsun.

Gerçek şu ki ben çok yalnızım.

Bilmeliydim. Bu günlüğe başladığımda, bunu devam ettiremeyeceğimi içten içe biliyordum çünkü aslında var olduğuna hiç inanmadım. Nasıl inanabilirdim ki? İnandığım herkes ölüyor. Yaşlı Jiko'm ölüyor, babamsa muhtemelen şimdiye kadar çoktan ölmüştür. Kendime bile inanmıyorum artık. Var olduğuma inanmıyorum, zaten yakında olmayacağım da. Yok olmak üzere olan bir zaman kahramanıyım ben.

Babette haklıydı. Bencilim ve sadece kendi aptal hayatımı düşünüyorum, tıpkı babam gibi. O da sadece kendi aptal hayatını düşünüyor. Artık her şey bitti, tüm bu güzel sayfaları ziyan ettim ve hedefime ulaşamadım. Hâlbuki yeterince vaktim varken Jiko'yu ve onun büyüleyici hayatını yazacaktım buraya. Ama şimdi o ölüyor. Artık çok geç. Temps perdu hakkında konuşana bak. Çok üzgünüm, sevgili yaşlı Jiko'm. Seni seviyorum fakat her şeyi elime yüzüme bulaştırdım.

Hava buz gibi. Durağın karşısındaki ağacın çiçekleri dökülmüş, kalan tek tük çiçeklerse çirkin, kahverengi lekelere dönüşmüş. Mavi beyaz eşofman giymiş yaşlı bir adam, turşu dükkânının önündeki kaldırıma düşen taç yapraklarını süpürüyor. Beni görmüyor. İstasyon şefi, istasyonun kapılarını açıyor. Burada olduğumu biliyor ama bana bakmıyor. Yolun karşısında, pasaklı, beyaz bir köpek testislerini yalıyor. Başına mavi beyaz tenugui sarmış yaşlı bir köylü kadın bisikletle önümden geçiyor. Kimse beni görmüyor.

Belki de görünmez olmuşumdur.

Sanırım öyle. Şu an tam olarak öyle hissediyorum işte.

Ruth

1

Gün kararırken fırtına kuzeydoğudan patladı; Aleut Adaları'nı yalayıp Alaska kıyısına kaydı ve sonra trafoları devirip tüm adayı bir anda karanlığa boğan çok şiddetli bir rüzgârla Georgia Boğazı'na girdi. Ada bir dakika önce oradaydı ve varlığı, parlayan küçük ışık kümeleriyle taçlanmıştı. Bir dakika sonraysa denizin ve girdabın karanlığına çekilip gözden kaybolmuştu. En azından yukarıdan bakınca öyle görünmüş olmalı.

Takip eden birkaç saat boyunca, rüzgâr, uzun ağaçların çevrelediği açıklığa saldırmayı sürdürdü. Genellikle geceleri ışıl ışıl olan küçük ev şimdi, küçük bir kare şeklindeki yatak odası penceresinden yayılan cılız ışık sayesinde anca seçilebiliyordu.

2

"Sanırım öyle," diye okudu Ruth, gaz lambasının loş ışığında harfleri seçmeye çalışıyordu. *"Şu an tam olarak öyle hissediyorum işte."*

Fırtınanın kırbaçladığı gecenin uğultusunda sesi neredeyse kayboluyordu fakat bir an için kelimeler her şeyi durdurdu. Lamba titredi, dünya nefesini tuttu.

Sessizliğe konuşan Oliver, "Kendisiyle yüzleşiyor," dedi.

Yatakta yan yana oturup, Nao'ın yazdıklarını düşünerek rüzgârın tekrar hızlanmasını beklediler. Ancak sessizlik sürünce Oliver nihayet konuştu. "Devam et," dedi, "durma."

Ruth sayfayı çevirdi, kalbinin durduğunu hissetti.

Sayfa boştu.

Bir sayfa daha çevirdi. Boş.

Ve bir sayfa daha. Yine boş.

Sayfaları çevirmeye devam etti. Kitapta yaklaşık yirmi sayfa kalmıştı ve hepsi de boştu. Rüzgâr tekrar esmeye başladı; ağaçları kırbaçlayıp teneke çatıyı yağmur damlalarıyla dövüyordu.

Çok saçmaydı. Sayfaların boş olmadığından emindi çünkü en az iki kez Nao'ın kitabı sonuna dek yazıp yazmadığını kontrol etmişti ve yazdığını görmüştü. Kelimelerin burada olduğundan

emindi fakat şimdi yoklardı. Onlara ne olmuştu?

Yatak direğine asılı kafa lambasını eliyle kontrol ederek açtı ve bandını başının etrafından geçirdi. Parlak LED, ışıldak gibi parladı. Dikkatle kitabı kaldırdı ve yatak örtüsüne hızla göz gezdirmeye başladı; yatak örtüsünün küçük tepeciklerini ve vadilerini taradı, gölgelere kaçan harflerin izini bulmayı umuyordu.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu Oliver.

"Hiçbir şey," diye mırıldandı. Hani olur da yolunu kaybetmiş bir iki kelime geride kalmış, sırt payına hapsolmuş ya da sırta sıkışmıştır diye boş sayfalara bir kez daha bakındı.

"Hiçbir şey derken?" diye sordu Oliver. "Okumaya devam et. Ne olduğunu merak ediyorum."

"Hiçbir şey olmuyor. Sorun da bu. Yazdıklarının hepsi gitmiş."

Oliver yavaşça nefes verdi. "Hepsi gitmiş derken?"

"Yani buradaydılar ama şimdi yoklar. Kaybolmuşlar."

"Emin misin?"

Ruth, ona göstermek için kitabı kaldırdı. "Tabii ki eminim. Kontrol ettim. Hem de defalarca. Son sayfaya kadar yazmıştı."

"Yazdıkları öylece ortadan kaybolmuş olamaz."

"Ama kayboldular. Nasıl olduğunu açıklayamıyorum. Belki fikrini falan değiştirmiştir."

"Bu sence de biraz gerçek dışı değil mi? Elini öylece kitaba daldırıp yazdıklarını geri alamaz."

"Sanırım çoktan yaptı bile," dedi Ruth. Kafa lambasını söndürdü. "Ömrü kısalmış gibi. Zaman avuçlarının arasından akıp gidiyor, her bir sayfayla..."

Oliver cevap vermedi. Belki düşünüyordu. Belki de uykuya dalmıştı. Ruth uzun bir süre yattığı yerden fırtınayı dinledi. Yağmur şimdi yanlamasına yağıyor, evin içine girmeye çalışan bir canavar gibi pencereleri yumrukluyordu. Komodinin üzerindeki gaz lambası hâlâ yanıyordu; ancak sönecek gibi titreyen

fitilin düzeltilmesi gerekiyordu. Bir süre sonra uzanıp lambayı söndürecekti fakat kerosenin pis kokusundan ve dumanından hoşlanmıyordu, bu yüzden bekledi. Gaz lambaları ve LED lambalar. Eski ve yeni teknolojilerle zaman, paradoksal bir *şimdi*nin içine çökmüştü. Balina yağı daha mı iyi kokuyordu? Titrek ışığın altında, Oliver'ın yanında yatıyor olduğunun farkındaydı; belli belirsiz, değişken bir silüet, karanlıkta bir görünüp bir kayboluyordu. Oliver, sonunda aradan hiç zaman geçmemiş gibi konuştuğunda sesinin yakınlığı onu korkuttu.

"Eğer durum buysa," dedi, "o zaman risk altında olan sadece onun hayatı değil."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bu, bizim varlığımızı da sorguluyor, sence de öyle değil mi?"

"Bizim mi?" dedi Ruth. Şaka mı yapıyordu?

"Elbette," dedi Oliver. "Yani eğer o bize yazmayı bıraktıysa o zaman belki biz de yok olmuşuzdur."

Sesi şimdi uzaktan geliyordu. Ruth'a mı öyle gelmişti yoksa fırtına yüzünden miydi? Aklına bir düşünce geldi.

"Biz mi?" dedi. "Bana yazıyordu. Onun *seni* benim. Beklediği kişi benim. Ne zamandan beri ben, biz oldu?"

"Biliyorsun ki ben de onu önemsiyorum," dedi Oliver. Sesi yine yakından gelmişti, tam kulağının dibinden. "Günlüğü okurken seni dinledim, o nedenle şimdiye kadar senin bir parçan olmaya hak kazandığımı düşünüyorum. Üstelik onun *sen* dediği, sen olmayabilirsin. En başından beri aslında benden de bahsetmediğini nereden biliyorsun?"

Rüzgâr bu kadar patırtı yaparken söylemek zordu fakat kocasının sesinde gizli bir anlam, kaynayan bir neşe yakaladığını düşündü. Kafa lambasını tekrar yaktı ve ışığını Oliver'ın yüzüne çevirdi.

"Bunun eğlenceli olduğunu mu düşünüyorsun?"

Oliver, ışık gözünü aldığı için elini kaldırdı. Yan yan baktı.

"Kesinlikle değil, lütfen..."

Ruth anlayış gösterip kafasını diğer tarafa çevirdi.

"Ben ciddiyim," dedi Oliver, loş tarafa doğru çekilirken. "Belki artık yaşamıyoruzdur. Belki Pesto'ya olan da buydu. Sadece sayfadan düştü."

3

Dışarıda, odunluğun yanındaki uzun sedir ağacına tünemiş Orman Kargası yağan güçlü yağmura karşı vücudunu dikleştirdi. Dalların arasından esen sert rüzgâr, parlak siyah tüylerini kabartıyordu. "Gak... gak... gak," dedi karga. Rüzgârı azarlıyordu fakat rüzgâr gürültüden duyamadığı için ona yanıt vermedi. Dal sallandı ve pençelerini sıkan karga ileri sıçrayıp uçmak için hazırlandı.

4

"Sen benden de delisin," dedi Ruth.

"Hiç de değil. Aksine bu soruna mantık çerçevesinde yaklaşmak zorundayız. Adım adım." Cümlelerinde karısını huzursuz eden bir özen ve kasıt vardı.

"Beni kızdırıyorsun, yapma."

"Eğer kelimelerin orada olduğundan bu kadar eminsen," diye devam etti Oliver, "o zaman gidip onları bulman gerekiyor."

"Bu saçmalık–"

"Kelimeler oradaydı ve şimdi gitmişler. Kayıp kelimeler nereye gider?"

"Bunu nasıl bilebilirim ki?"

"Çünkü bilmek senin işin, öyle değil mi?" Tavana bakarak konuşuyordu ama şimdi yüzünü karısına döndü.

"Sen bir *yazarsın*."

Bu, belki de Oliver'ın söylediği en zalimce şeydi.

"Değilim," diye bağırdı Ruth, kederli sesi rüzgârla yarışırcasına yükseliyordu. "Öyleydim fakat artık değilim. Kelimeler orada değil işte..."

"Hmm," dedi Oliver. "Belki kendini çok zorluyorsundur. Ya da yanlış yerde arıyorsundur."

"Nasıl yani?"

"Belki buradadır."

"Burada?"

"Neden olmasın?" Oliver gözlerini tekrar tavana çevirdi. "Bir düşünelim bakalım. Kelimeler nereden geliyor? Bir ölüden. Biz onları miras aldık. Ondan ödünç aldık. Bir anlığına da olsa ölüye can vermek için onları kullan." Oliver yanına dönüp ağırlığını bir kolunun üzerine verdi. "Eski Yunanlar yüksek sesle okuduğun zaman, ölünün tekrar konuşabilmek için senin dilini ödünç aldığına inanırlardı." Uzun bedeniyle karısının üzerine eğildi ve komodinin üzerindeki lambaya uzandı. Alevi söndürmek için eliyle uzun cam şişenin ağzını kapattı ve sadece bir an için alttan parlayan ışık yansıyınca yüzü, karanlıkta kalan göz çukurlarıyla kuru kafaya benzedi. "Ölüm Adası. Kayıp kelimeleri aramak için bundan daha uygun bir yer var mı?"

"Beni korkutuyorsun..."

Oliver güldü ve sonra lambaya üfledi. Oda karanlığa gömüldü ve kerosenin keskin kokusunu yayan duman, ardında iz bırakan bir hayalet gibi yükseldi.

"Tatlı rüyalar," diye fısıldadı Oliver.

5

Ya rüyalarımda çok uzağa gider de uyanmak için zamanında geri dönemezsem?

"O zaman ben gelirim ve seni geri getiririm."

Ayrılış neye benzer? Bir duvara? Bir dalgaya? Göl, deniz ya da akarsuya? Bölünen atom altı parçacıklarının ışık dalgalarına ya da parıltısına? Bir şeyleri sonuna kadar zorlamak nasıl hissettirir? Ruth parmaklarını rüyasının yorgun yüzeyine bastırıyor, liflerin sağlam dokusunu ayrımsıyor. Yırtılmak üzere olan bir kâğıt olduğunu biliyor fakat kâğıt lifli geçmişi sayesinde hâlâ orada duruyor; esnek, damarlı ve dimdik ayakta. Eskiden ağaçtı, şimdiyse kâğıt. Ama yine de dik ve tek parça hâlinde kalması gerektiğini anımsıyor kâğıt. Tıpkı bir rüya gibi yaşam kaynağını hatırlıyor.

Fakat Ruth kenarlarından tutuyor, lifler kopana dek çekiyor; ağacın büyütken dokusunu baltayla yarar gibi, bir deriyi bıçakla kesip atar gibi...

İşte dallar o zaman ayrılıyor, dolambaçlı bir yol açılıyor, gittikçe daralıyor ve onu en gür ormanlara götürüyor. Yağmur artık yağmıyor. Cırcır böcekleri ötüşüyor. Havaya tapınaktan yayılan sedir ve sandal ağacı tütsülerinin kokusu hâkim.

Uzaklarda bir yerde yaprakların arasındaki bir şey takılıyor gözüne –bir imge, bir şekil, bir silüet? Ne olduğunu söylemek güç. Daldan dala sıçrıyor. Bir kuş mu? İmgecikler bir araya gelip kararıyor ve görüntü dağılıyor. Ruth kendini zorluyor, sonra hatırlıyor. *Belki kendini çok zorluyorsun.* Zorlamaktan vazgeçiyor.

Kimi zaman fikir gelir, kelimeler gelmez.

Kimi zamansa kelimeler gelir ancak fikir gelmez.

Bu cümleler de nereden çıktı? Duruyor. Dev sedir ağacının köklerindeki gür bitki örtüsünün üzerine oturuyor ve altındaki yosunlu kara toprak ona minder oluyor; ıslak ve serin ama rahatsız edici değil. Bağdaş kuruyor.

Kimi zaman hem fikir hem de kelimeler gelir.

Kimi zaman ne fikir ne de kelimeler gelir.

Bir örümcek, başının üzerindeki daldan gümüşi bir ağ sarkıtıyor. Hafif bir rüzgâr, ağaçların tepelerini okşuyor. Çiy ve yağmur damlaları, yapraklara ve çalıların altındaki eğrelti otlarına sımsıkı sarılıyor. Her bir damla içerisinde küçük, parlak bir ayın suretini taşıyor.

Fikir ve kelimeler zamanın bir kahramanıdır. Onların gelip gelmemesi de...

Bir şey hareket ediyor. Başını yukarı kaldırdığında bir çift ayak görüyor. Koyu renkli çorap geçirilmiş bu ayaklar, zümrüt yeşili yosun öbeğinin üzerine düzgün bir şekilde konmuş bir çift ucuz makosenin yaklaşık bir metre yukarısında sallanıp duruyor. Ruth ağaç dallarının gölgesinde asılı sessiz bedenlere bakıyor ve bunun yanlış olduğunu anlıyor. Fakat artık ayağa kalkıp koşabilme yetisine sahip değil. Sulu karla karışık yoğun hava akımında yavaşça dönen bedeni, ağaçta sallanan adamlarınki kadar ağır ve çaresiz.

Yoksa su mu bu? Evet, şimdi yüzüyor. Üşüyor ve yüzüyor. Deniz simsiyah, yoğun ve enkazla dolu. Batmaya başlıyor ve sulu çamurdan bir duvar örülüyor üzerine.

Sesler birbirine karışıyor ve ayrılıyor; birleşiyor ve farklılaşıyor. Kelimeler parıldıyor; hızla geçen ufak balık bulutu su yüzeyinin altında dalgalanıyor. Anlaşılması güç. *Geniş birodada, kurusundiye asılmışküçükbalıklar gibi yan yanadizilerek uyuduk...*

Fakat bir süre sonra kelimelere bir şeyler oluyor –heceler, yok olmayı ya da sessizliğe bürünmeyi reddederek öylece duruyor– şimdi orada seslerden oluşan bir yığın var, otobanda çarpışan arabalar gibi, ahengi kakofoniye dönüştürüyor. O daha farkına bile varmadan boğazından yükselen, sessiz sözsüz bir çığlıkla ses karmaşasına katılıyor ve çığlık sonsuza dek devam ediyor. Zaman yükseliyor ve onu alt ediyor. Panik olmamaya çalışıyor. Gerginliğine ve kaçıp gitme güdüsüne direnip rahatlamayı ve kendisini sakinleştirmeyi deniyor. Fakat nereye gidebilir ki? Jiko'nun asansörünü hatırlıyor. *Yukarı, aşağıdayken yukarıda görünür...* fakat burada yukarı diye bir şey yok. Aşağı da yok. Ne içeri, ne dışarı, ne ileri, ne de geri var. Sadece bu soğuk, ezici dalga; bu tarif edilemez kaynaşma ve ayrışma süreci var. Hiçbir yerden destek almadan yüzeye çıkmaya çabalıyor.

Duygular, kumdaki dalgalar gibi etrafını sarıyor. Jiko, ona gözlüğünü uzatıyor. Ruth, gözlüğü alıp takıyor çünkü takması gerektiğini biliyor. Yaşlı rahibenin geçmişinden kesitler sel gibi üstüne akarken bulanık lensler dünyayı lekeliyor. Hayalî görüntüler, kokular ve sesler; itaat etmediği için kementle boynundan asılan bir kadının soluğu, yas tutan genç bir kızın ağlayışı, bir oğlanın kanının tadı ve kırık dişi, alevlerin yuttuğu şehrin pis kokusu, atom bombası bulutu, yağmur altında kuklaların geçit töreni... Bir an için tereddüt ediyor. Kelimeler orada, parmaklarının ucunda duruyor. Biçimlerini hissedebiliyor, onları yakalayıp kurtarabileceğini biliyor. Ancak orada çok kalamayacağının da farkında. Bir anda karar veriyor; zihnindeki yumruğu açıyor ve gitmesine izin veriyor. Yaşlı rahibenin geçmişine tutunarak Nao'ı bulamayacağını düşünüyor.

Nao, diye düşünüyor. *Nao, şimdi, haaayıınır...*

Kuyruğunu çeviren balık uzaklaşıyor fakat Ruth inatla onu takip ediyor. Kol ve bacakları uzaktan gelen bir müziğe doğru suyun içinde hareket ediyor; tıpkı eski bir film makarasından yansıyan su balerini gibi gözüküyor. Bu böyle sürüyor, ta ki yorgunluk onu alt edene kadar. Dünya bölük pörçük desenlerin – yinelenen dalların ve parıldayan dalgacıkların– göründüğü bir çiçek dürbününe dönüşüyor ve sonra bu desenler eğilip bükülüp aynalı bir odadaki yuvarlak bir yatak ve zebra desenli bir örtü hâlini alıyor. *Güzel*, diye düşünüyor. *Yaklaşmış olmalıyım*. En mantıklı yer olan aynada Nao'ı arıyor. Fakat sadece kendi yansımasını görüyor ve onu tanımıyor.

"Sen kimsin?" diye soruyor.

Yansıması ona bakıyor ve omzunu silkiyor, aynanın yüzeyi gölet gibi dalgalanıyor. Tıpkı suya taş atıldığında olduğu gibi. Dalgalanma durduğunda, yansıması biraz daha farklı biriyle yer değiştiriyor ama yine kendisi olmuyor.

"Seni tanıyor muyum?" diye soruyor.

Seni tanıyor muyum? Yansıması sessiz bir şekilde onu taklit ediyor.

"Burada ne yapıyorsun?" diye soruyor.

Burada ne yapıyorsun? Yansıması sessizce tekrarlıyor.

"Niçin benimle alay ediyorsun?"

Yansıması, çenesini kocaman açarak cevap veriyor. Kan kırmızısı, salyalar saçan o korkunç ağzını açıp esniyor. Gülümsediğinde, yer sarsılıyor ve tünele benzeyen boğazının içinden, uzun, çatal dili dışarı fırlıyor; dövüşmek için can atan bir yılan gibi şaha kalkıyor.

"Kes şunu!" diye bağırıyor Ruth ve işte o zaman aynanın arkasında duran genç kızı fark ediyor. Üzerinde adamın gömleğinden başka hiçbir şey yok ve gömleğin düğmelerini iliklememiş. Kravat, yakanın etrafından gevşekçe sarkıyor. Gözleri

buluştuğunda, kız gömleğin düğmelerini iliklemeye başlıyor. Fakat Ruth döndüğünde kızın çoktan gitmiş olduğunu ve zebra desenli yatağın boş olduğunu fark ediyor.

Oda patlayıp ayna ve ışık girdabına dönüşürken yansıması feryat ediyor: *Aldanma!*

"Bekle!" diye bağırıyor Ruth ancak etrafındaki her şey kör edici bir parlaklığın içinde çözülmeye başlıyor, göz ucuyla hızla hareket eden siyah bir şey görüyor; bir boşluk, daha çok bir yokluk gibi. Nefesini tutuyor ve bekliyor; dönüp doğrudan bakmaya cesareti yok. İmgecikler birbirine tutunurken küçük siyah boşluk bir şeye benzemeye başlıyor ve Ruth belli belirsiz, tanıdık bir gaklama işitiyor.

Karga?

Kelime ufukta beliriyor, göz kamaştıran parlaklıktaki ışığın üzerinde siyah bir imge hâlinde. Yakınlaşınca dönmeye başlıyor; omurgasını oluşturmak için gerinip **A**'sını uzatıyor ve ters bir şekilde **G**'sini yuvarlayıp parlak tüylü bir göbeğe dönüştürüyor; gövdenin dibinden başlayan **A**'sıyla kuyruk tüylerini biçimlendirip, baş kısmına kondurduğu **R**'sini döndürerek bir alın ve genişçe açılmış bir gaga oluşturuyor. **K**anatlarını iyice açıp bir kez çırpıyor, iki kez ve üç kez ve sonra tamamen tüyle kaplanıp vücut bularak uçmaya başlıyor.

Bu onun Orman Kargası. Onu kurtarmaya gelmiş. Kendisini geri çekiyor ve karga daldan dala uçarken onu takip ediyor. Ama

Ruth'un yürüdüğü yer kayalık. Yavaşladığında ya da tökezlediğinde, Orman Kargası durup onu bekliyor, kafasını bir aşağı bir yukarı sallıyor ve boncuğa benzeyen kara gözlerini onun üzerinden ayırmıyor. Onu bir yere götürüyor gibi. Ruth uzaktan gelen sesleri duyuyor, kayalık bir bayırı güçlükle tırmanıyor ve kendisini göl manzaralı büyük bir şehir parkının içinde buluyor. Parkın kenarları nilüfer ve sazlarla çevrelenmiş fakat ortası açıklık. Gün kararmak üzere ancak uzun boyunlu kuğulara benzeyen pastel renkli birkaç su bisikleti hâlâ cam gibi suda ilerliyor ve arkalarındaki V biçimli dalgalarda pembe, mavi ve sarı lekeler bırakıyor. Geniş bir asfalt yolla çevrili olan göl, düzenli aralıklarla konmuş taş banklarla bir saati andırıyor.

Banklardan birinde bir adam oturuyor, salkım söğüdün altında kanat çırpan, kasılarak yürüyen ve ekmek kapmak için birbirleriyle yarışan uyuz bir karga sürüsünü besliyor. Karga, adamın ayaklarının dibine konuyor ve küçük bir toz bulutu kaldırarak diğerlerini kışkışlıyor. Ruth onu takip ediyor ve banka, adamın yanına oturuyor.

Adam doğruluyor, sonra belli belirsiz bir selamla başını eğiyor. "Beklediğim kişi siz misiniz?" diye soruyor.

"Bilmiyorum," diye yanıtlıyor Ruth. Adamı inceliyor. Orta yaşlı, parlak mavi bir takım giymiş. Ilık bir akşam olduğu için ceketini çıkarıp düzgünce katlamış ve bankın arkasına sarkıtmış. Kısa kollu, beyaz bir gömlek giymiş ve kelebekli bir kravat takmış.

"Üye misin?"

"Ne üyesi?"

"Kulübün...?"

"Zannetmiyorum."

"Ah." Adamın düş kırıklığına uğramış gibi bir hâli var. Saatine bakıyor.

Ruth ayaklarının dibindeki kömür torbasını fark ediyor.

"Kömür mü?" diye soruyor ve adamın endişeyle geri çekildiğini görüyor. "Yılın bu zamanı mangal yapmak için pek uygun sayılmaz." Ruth pastel renkli su bisikletlerinin gölde süzülmelerini izliyor. Boyunları uzun ve zarif, soru işareti biçiminde; hisli hisli bakan bir kuğuya benziyorlar.

Adam boğazına bir şey takılmış gibi öksürüp boğazını temizliyor.

"Beklediğim kişi olmadığınızdan emin misiniz?"

"Oldukça eminim."

"O hâlde siz de biriyle buluşmak için buradasınız?"

"Evet," diyor Ruth. "Sizinle buluşmak için buradayım."

"Benimle mi?"

"Evet. Siz, II. Haruki değil misiniz?"

Adam Ruth'a bakıyor. "Nasıl bildiniz?"

"Kızınız söyledi bana." Ruth bir sezginin, bir kanadın ve bir duanın peşinden gidiyor.

"Naoko?"

"Evet. O, şey, burada olabileceğinizi söyledi."

"O mu söyledi?"

"Evet. Size bir mesaj iletmemi istedi."

Adam şüpheleniyor. "Kızımı nereden tanıyorsunuz?"

"Tanımıyorum," diye cevap veriyor, hızlı düşünerek. "Demek istediğim, biz... mektup arkadaşıyız."

Adam Ruth'a bakıyor. "Onun mektup arkadaşı olmak için biraz yaşlısınız," diyor açık açık.

"Sağ olun."

"Öyle demek istemedim..." diye açıklamaya çalışıyor ve sonra aklına başka bir fikir geliyor.

"Onunla internette mi tanıştınız? Siz de o sapık takipçilerden biri misiniz?"

"Tabii ki hayır."

"Ah, Tanrım," diyor adam rahatlayarak. "İnternet bok çukuru

gibi. Kaba sözlerimi mazur görün." İçine kapanırken kargalara küçük bir ekmek parçası fırlatıyor. "Böyle olacağını hiç düşünmedik..."

Kuşların ekmek için birbirleriyle mücadele etmesini seyrediyorlar.

"Sorun değil," diyor Ruth. "Aslında sahilde yürürken rastladım ona. Fırtınadan sonraydı."

"Ah," diyor adam kafasını sallayarak. "Bu çok iyi. Açık havada daha çok zaman geçirmesi lazım. Kaliforniya'da yaşadığımız yıllarda sık sık plaja giderdik. Onun için endişeleniyorum. Bıraktı, biliyorsunuzdur."

"Okulu mu?"

Adam başını sallıyor ve bir ekmek parçası daha fırlatıyor kargalara. "Aslında onu suçlamıyorum. Taciz ediliyordu. İnternete onunla ilgili korkunç şeyler yüklüyorlardı."

Adam içini çekerek başını öne eğiyor. "Ben bilgisayar programcısıyım fakat bunun için yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Bilirsiniz, bir şeyi internete bir kez yüklediniz mi hep orada kalır. Peşinizi bırakmaz ve asla yok olmaz."

"Aslında ben tam tersi bir deneyim yaşıyorum," diyor Ruth. "Bazen bir şey arıyorum ve aradığım bilgi bir an orada oluyor ama bir sonraki an, *puff!*"

"Puff?"

"Yok oluyor. Siliniyor. İşte böyle." Parmaklarını şıklatıyor.

"Yok oluyor," diyor adam. "Hmm. Nerede oluyor bu?"

"Şey, çoğu zaman yaşadığım adada. Zamanın biraz gerisinde yaşıyoruz ve dünyayla bağlantımız biraz belirsiz."

Adam kaşlarını kaldırıyor. "Bu ilginç bir düşünce," diyor. "Ben de kendi adıma zamanın hep biraz belirsiz olduğunu düşünmüşümdür."

Parktaki bankta oturup onunla sohbet etmek hoşuna gidiyor fakat beynindeki ani bir büzülme, Ruth'a zamanının neredeyse

dolduğunu hatırlatıyor. Silkelenip odaklanmaya çalışıyor. "Kızınızın mesajının ne olduğunu bilmek istiyor musunuz, istemiyor musunuz?"

Adamın irkildiğini görüyor fakat sonra adam başını sallıyor. "Tabii ki duymak istiyorum."

"Tamam." Adam ciddi olduğunu anlasın diye Ruth bankta dönüp onun yüzüne bakıyor.

"O, bunu yapmamanızı söylüyor."

"Neyi yapmayayım?"

Ruth, adamın ayaklarının dibindeki poşeti işaret ediyor.

Adamın bakışları Ruth'un parmağını izliyor ve omuzları düşüyor. "Ah. Şu."

"Evet, şu," diyor sertçe. "Sizin için endişelendiğini biliyor musunuz?"

"Öyle mi?" Adamın yüzünde aniden ufak bir duygu ifadesi beliriyor fakat aynı hızla kayboluyor. "Şey, işte o yüzden bir an önce bitirmek en iyisi, böylece o da kendi hayatına devam edebilir."

Adamın cevabı onu sinirlendiriyor. "Söyleyeceklerim için lütfen beni affedin fakat gerçekten bu kadar bencil olmamalısınız."

Adam şaşırıyor. "Bencil mi?"

"Kesinlikle. O sizin kızınız. Sizi seviyor. Siz onu terk ettiğinizde nasıl hissedeceğini sanıyorsunuz? Bunu asla atlatamaz. Maksadınızın ne olduğunu biliyor ve eğer bunu yaparsanız o da kendisini öldürmeye niyetli."

Adam dirseklerini dizlerinin üzerine koyarak öne doğru eğiliyor ve elleriyle yüzünü kapatıyor. Beyaz gömleğinin yakası terden sırılsıklam olmuş ve Ruth, kumaşın altından adamın giydiği kolsuz atletin izlerini görebiliyor. Adamın omuz başları, yumurtadan henüz çıkmış cılız ve spastik bir kuşun pek kullanışlı olmayan kanatları gibi hareket ediyor.

Parmaklarının arasından, "Bunun doğru olduğuna gerçekten

inanıyor musunuz?" diye soruyor.

"Evet. Fazlasıyla eminim. Bana söyledi. Kendisini öldürmeyi planlıyor ve onu durdurabilecek tek kişi sizsiniz. Size ihtiyacı var. Ve bizim de ona ihtiyacımız var."

Adam başını yavaşça iki yanına sallıyor, sonra elleriyle yüzünü ovuşturuyor. Kafasını kaldırıp göle bakıyor. Neşeli su bisikletlerini seyrederken uzun bir süre geçiyor. Sonunda adam konuşuyor.

"Anlamıyorum," diyor. "Fakat söylediğiniz doğruysa işi şansa bırakamam. Eve gidip onunla konuşacağım..."

"Evde değil. Sendai'deki otobüs durağında. Tapmağa gitmeye çalışıyor. Büyükanneniz–"

"Evet?" Adam beklenti içinde ona bakıyor, bir anda yüzünü bir endişe kaplıyor. "İyi misiniz?" diye soruyor. "Çok solgun görünüyorsunuz."

Ruth'un, adama söylemek istediği daha bir sürü şey var fakat kelimeler ulaşmayacak.

Beyni sıkışıyor, zamanı neredeyse dolmak üzere ve yapması gereken bir şey daha var. Bir hatırlayabilse. Ayağa kalkıyor ve bir baş dönmesi onu dalga gibi sarıyor. Ayaklarının dibindeki kargalar daha fazla yiyecek için gaklayıp birbirlerini itiyor. Ruth, Orman Kargası'nı görebilmek için bakınıyor ancak karga ortalıklarda görünmüyor.

"Karga!" diye bağırıyor, yer çekimi yok oluyor ve dünya onu kucağından indiriyor; Ruth geri fırlatılırken, dünya onun altında eğilip bükülüyor.

Mehtabın altında bir taç yaprağı fırtınası. Geceleyin bir tapınak mezarlığı. Rüzgâr kadim sakura ağaçlarını kırbaçlıyor, taç yapraklarını dallarından soyuyor ve karanlığı, omuzlarının etrafında girdap yaparak eski mezar taşlarına konan solgun çiçek bulutlarıyla dolduruyor. Ahşap mezar taşları, hayaletlerin çürümüş dişleri gibi takırdayıp gıcırdıyor. Ruth rüzgârın arasından

bir ses işitiyor, aslında tam olarak bir ses değil, daha çok bir izlenim. *"Dolunaya dönen ay..."* diyor sanki. Bu tam olarak bir ses değil, daha çok boş bir şişenin boğazından süzülen bir hayaletin nefesi gibi. "Neden burası?" diye soruyor Ruth. Aşağı bakıyor; kırışık yağlı kâğıda özenle sarılmış eski defteri ellerinde tuttuğunu fark ediyor ve birden hatırlıyor. Tapınak bahçesinden, çalışma odasındaki sunağa giden yolu hatırlıyor. Kutunun nerede olduğunu biliyor, üstteki rafta. Kutuyu alıp sarılı olduğu beyaz bezi açmak, kapağını kaldırıp içinde defterin bulunduğu paketi kutunun içine koymak fazla zamanını almaz. Bir ses duyuyor ve sesin geldiği yöne baktığında yaşlı rahibenin eşikte durmuş onu seyrettiğini görüyor. Arkasmda bahçe var. Siyah bir elbise giymiş ve dünyayı kucaklamak için kollarını açtığında elbisesinin uzun kolları dalgalanıyor; uzuyor ve genişliyor. Ta ki gökyüzü kadar engin olana dek. Ve her şeyi kaplayacak kadar genişlediklerinde Ruth nihayet rahatlayıp onun kollarına düşüyor, sessizliğe ve karanlığa.

6

Gece fırtına dindi ve Ruth mutfak tezgâhının önünde durmuş sakin bir şekilde çay suyunun kaynamasını bekliyordu. Geç olmuştu, teknik olarak hâlâ sabahtı fakat aslında neredeyse öğle vaktiydi. Oliver erkenden uyanmış ve kaç tane ağacın devrildiğini ve Pesto'nun geri dönüp dönmediğini kontrol etmek için dışarı çıkmıştı. Ama şimdi mutfağa geri dönmüştü, genellikle kucağında kediyle oturduğu tezgâhın önündeki taburesindeydi. Ruth ona rüyasını anlatmaya çalışırken o çayını içiyor ve iPhone'undan e-postalarını kontrol ediyordu. Kedi hâlâ orada, onunla birlikte gibiydi ama sadece yokluğuyla, kedi formunda bir yoklukla.

"Kelimelerini bulamadım," dedi. "Tekrar tekrar baktım fakat onları bulamadım. Ellerim bomboş geri döndüm." Parmaklarını ayırdı ve boş ayalarını inceledi.

"Eh," dedi Oliver, "En azından denedin."

Su kaynadı ve Ruth demliği doldurdu. "Aslında, bir ara tam şurada, parmak uçlarımda bir şeyler yakaladığımı hisseder gibi oldum fakat sonra onun, yaşlı Jiko'nun hikâyesi olduğunu fark ettim, Nao'ın değil. O yüzden de geri bıraktım. Oyalanmak istemedim, anlıyorsun değil mi?"

Oliver başını salladı. Oyalanmanın ne demek olduğunu iyi biliyordu. Oliver telefonu bırakıp soğuk çayından bir yudum alırken Ruth gelen e-postanın uyarı sesini duydu.

"Buzul Çağı Dostları, makalemi ne zaman sunabileceğimi soruyor," dedi somurtarak. "Şimdiye kadar çoktan bitirmiş olmalıydım. Neden odaklanamıyorum? Niçin bu kadar acele ediyorlar?"

Soruların yanıtı ortadaydı, o yüzden Ruth cevap verme zahmetine girmedi. Çaylarını tazeledi. "Bulabildiğim diğer kelimelerse yalnızca Haruki'ninkilerdi," dedi. "Onun gizli Fransızca günlüğündekiler ama biz onları zaten okumuştuk, o yüzden orada bıraktım."

"İşte Buzul Çağı grubunun sorunu da bu. Hep bir telaş, hep bir acele. Her şey hemen olsun istiyorlar."

"Uyanmadan hemen önce onu Haruki'den geriye kalanların olduğu kutunun içine bıraktım. Yapılması gereken buymuş gibi geldi."

"Fakat bu onların suçu değil," dedi Oliver. "Biliyorum. Benim hatam. Pesto olmadan konsantre olamıyorum işte."

"Söylediklerimi duydun mu?"

Oliver başını kaldırıp karısına baktı. "Tabii ki duydum. Ne rüya ama! Günlüğü kontrol ettin mi?"

Ruth çayını tezgâha bıraktı. "Ah," dedi. "Sence bakmalı mıyım?"

IV. Bölüm

Kitap, üzerindeki isimlerin solup okunamaz hâle geldiği mezarlardan oluşan koca bir mezarlık gibidir. Buna karşın insan, bazen bu sayfalarda yaşayan ismin kime ait olduğunu, hatta var olup olmadığını dahi bilmeden onu çok iyi tanıdığını hisseder.

– Marcel Proust, Yakalanan Zaman

Nao

1

Hâlâ orada mısın?

Bu sefer benden tamamen umudunu kesmişsen seni suçlamam. Yani, ben bile kendimden umudumu kestim, öyle değil mi? O yüzden benimle kalmanı nasıl bekleyebilirim ki? Ama hâlâ oradaysan –ki orada olmanı çok istiyorum– o zaman bana olan inancını kaybetmediğin için sana bir teşekkür borçluyum.

Pekâlâ, nerede kalmıştık? Ah, evet. Otobüs durağındaki bankta oturmuş, beni tapınağa götürecek otobüsü bekliyordum; böylece yaşlı Jiko'm ölürken onun yanında olabilecektim. Kaldırıma düşmüş yaprakları süpüren eşofmanlı yaşlı bir adam, testislerini yalayan pasaklı, beyaz bir köpek ve istasyon kapılarını açan bir istasyon şefinden bahsetmiştim. Banliyö yolcuları gelmeye başladı, sonra bir tren istasyona girdi ve bazı yolcular trenden indi. Tıpkı sabahın erken saatlerinde herhangi bir tren istasyonunda görebileceğin gibi. Anlayacağın, her şey gayet normal. Fakat birkaç dakika sonra istasyon şefi, takım elbiseli bir adamla geri geldi, etrafa bakındı ve beni işaret etti. Yanındaki adam ona selam vererek teşekkür etti ve doğrulduğunda onun babam olduğunu gördüm.

Gözlerime inanamadım. Onun öldüğünü zannediyordum. As-

lında bunu düşünmemeye çalışıyordum çünkü ne zaman aklıma gelse onu intihar etmek isteyen yoldaşlarıyla beraber, ormanda bir yerde, bir arabanın içinde, Nick Drake dinleyip boğulurken hayal ediyordum.

Ama ölmemişti. Bana doğru yürüyordu, o yüzden bakışlarımı hemen kaçırıp onu görmemiş gibi davrandım. Oturduğum banka geldiğinde durdu, pirelerini kaşıyan köpeği seyrediyordum. Orada olduğunu bildiğimi biliyordu fakat birbirimize söyleyecek fazla bir şeyimiz yoktu ve nihayet sohbet etmeye başladığımızda havadan sudan konuştuk.

"Selam," dedi.

"Selam," dedim.

"Uzun zamandır mı buradasın?"

"Ah, evet. Bütün gece desem?"

"Ah, öyle mi? Otursam rahatsız olur musun?"

"Nasıl istersen."

Oturduğum yerde kayarak ona yer açtım çünkü ona dokunmak istemiyordum. Oturdu ve ikimiz de kaşınmayı kesip uzaklaşana kadar köpeği izledik.

"Obaachamayı mı görmeye geldin?"

Başımı salladım.

"Hasta mı?"

Başımı salladım.

"Ölüyor mu?"

Başımı salladım.

"Neden bana söylemedin?"

Güldüm fakat öyle ha ha ha şeklinde coşkulu bir kahkaha atmadım. Daha çok, Söylesem ne boka yarayacaktı ki? der gibi güldüm.

Ne demek istediğimi anladı ve hiçbir şey söylemedi.

Tam o sırada otobüs köşeden göründü ve ikimiz de ayağa kalktık. Durakta bizden başka kimse yoktu ama yine de ben

önde, babam arkada iki yabancı gibi kibarca sıraya girdik. Otobüs durduğunda, "Öldüğünü sanıyordum," dedim.

Otobüsle konuşuyor gibiydim ve beni duymuş olduğundan bile emin değildim. Kelimeler zihnimin içindeydi ve ben onları durduramadan ağzımdan çıkıvermişti. Bu konuyu onunla gerçekten konuşmak istemiyordum, cevap vermeyince de rahatladığımı hissettim. Otobüsün kapıları açıldı ve bindik. Babam şoföre para verirken ben de otobüsün en arka koltuğuna gidip oturdum ve babam da arkamdan geldi. Bir an için tereddüt etse de yanıma oturdu. Çok büyük bir işi başarmışız gibi derin bir soluk verdi, sonra uzanarak elimi okşadı.

"Hayır," dedi. "Henüz ölmedim."

•••

Tapınağa vardığımızda yaşlı Jiko hâlâ hayattaydı ancak etrafında ölmesini bekleyen bir sürü insan vardı. Dankanın bir kısmı ve birkaç rahibe ile rahip, hatta Jiko yaşı yüzünden az da olsa ünlendiği için birkaç gazete muhabiri bile gelmişti.

Biz onun ailesiydik, o nedenle özel bir muameleyle karşılandık ve doğrudan onun yanına götürüldük. Bizi Muji götürdü. Yaşlı Jiko şiltesinin üzerinde yatıyordu. Minicik, çok yaşlı bir çocuk gibi görünüyordu. Derisi neredeyse saydamlaşmıştı, yanaklarının o güzel elmacık kemiklerini görebilirdin. Tavana bakıyordu ama diz çöküp elini tuttuğumda kafasını çevirdi ve boşluğun o sütlü mavi çiçekleriyle bana baktı.

"Yokkata," diye fısıldadı. "Ma ni atta, ne."*

Parmakları, kuru, ince dallar gibiydi fakat sıcacıktı. Sıcak parmaklarıyla elimi sıktığını hissettim. Tek bir kelime dahi edemedim çünkü ağlamamak için kendimi zor tutuyordum. Hem söylenecek ne vardı ki? Onu sevdiğimi biliyordu. Bazen kalbinde ne olduğunu söylemek için kelimelere ihtiyaç duymazsın.

---

*Yokkata. Ma ni atta ne – Müteşekkirim. . . Geldiğin için.

Fakat bize söylemek istediği bir şeyler vardı. Sanırım bunları söylemek için beklemişti. Kollarını kaldırdı ve oturmaya çalıştı. Ona yardım etmeyi denedim fakat bedeni kemik torbası gibiydi ve canını acıtmaktan korkuyordum.

"Muji," diye fısıldadı.

Muji oradaydı ve babam da.

"Sensei," diye yalvardı Muji. "Lütfen, uzanın. Bunu yapmak zorunda..."

Fakat yaşlı Jiko ısrar etti. Seiza* şeklinde oturmak istiyordu, o yüzden koltuk altlarından tutup onu dizlerinin üzerine oturttular ve o an gerçekten kollarının ayrılıp düşeceğini ya da sarf ettiği çabanın onu öldüreceğini düşündüm. Ne kadar zor olduğunu tahmin edebilirsin herhâlde, sonunda dengesini sağlayıp onu doğrulttular. Muji onun yakasını düzeltti. Yaşlı Jiko, gözleri kapalı bir hâlde bir süre oturdu, toparlandı ve sonra elini kaldırdı. Muji anladı. Küçük masanın üzerinde önceden hazırlanmış bir fırça ve mürekkep vardı, onları Jiko'nun şiltesine doğru taşıdı ve dikkatle önüne koydu.

Belki bilmiyorsundur, Zen üstatlarının ölüm döşeğindeyken son bir şiir yazması eski bir gelenektir. Bu yüzden tüm bunlar öyle göründüğü kadar tuhaf değil; fakat bir an için ödüm patlamadı dersem yalan olur çünkü yemin ederim bir dakika önce son nefesini veriyordu ama şimdi elinde fırçayla yatağında oturuyordu.

Her şey hazırlanırken o gözlerini kapatıp bekledi. Muji temiz, beyaz bir pirinç kâğıdını önündeki masaya yerleştirdi ve sonra özenle havanda mürekkep dövdü. Bitirdiğinde diviti tutacağa yerleştirdi ve eğilerek selam verdi.

"Hai, Sensei. Dozo . . ."**

İşte o zaman Jiko gözlerini açtı. Fırçasını yoğun, siyah mürekkebe batırdı. Fırçayı mürekkep havanına bastırıp hafifçe vuruyordu, zamanı hiç tükenmeyecekmiş gibi... Aslına bakarsan

*seiza (正座) – Resmî diz çökme pozisyonu.

**Hai, Sensei. Dōzo – Buyurun, Sensei. Lütfen...

öyleydi de. Çünkü zaman, ona ihtiyaç duyduğu anları vermek için yavaşlamıştı. Harcadığı büyük çaba ve o doğaüstü zamanı yavaşlatma yeteneğinin karşısında hepimiz daha da dik oturduk, ben ve babam onun önünde ve Muji de diğer tarafta diz çöktü. Fırçayı bastırırken ve hafifçe vururken çıkan sesler dışında odaya tam bir sessizlik hâkimdi. Fırçasının ucu istediği kıvama gelince Jiko derin bir nefes aldı ve onu beyaz kâğıdın üzerine tuttu. Eli hareketsizdi. Fırçanın ucundan bir damla siyah mürekkep aktı ama tam düşecekken fırça, soluk gri gökyüzünü yaran siyah bir kuş gibi saldırıp onu yakaladı. Bir an sonra beş kalın, ıslak ve siyah çizgi yayılmıştı kâğıda.

Bu bir şiir değildi. Tek bir harfti.

生

Beş çizgi. Sei. İkiru. Yaşamak.
Fırça hâlâ elinde, bana ve babama baktı.
"Şimdi," dedi ikimize de. "Şu anda."

Zen üstatlarının çoğu, zazen yaparken ölmeyi sever; fakat yaşlı Jiko uzandı. Bu çok da önemli değil. Yatarken ölmesi onun gerçek bir Zen üstadı olmadığı anlamına gelmez. Sonuçta hem gerçek bir Zen üstadı olabilir hem de yatabilirsin. Buda'nın kendisi bile yatarken ölmüştü ve tüm bu otururken ölme işleri olaya sadece sertlik katıyor. Jiko'nun ölme şekli gayet mükemmeldi. Fırçasını dikkatle tutacağa yerleştirdi ve sonra oldukça yavaş bir şekilde sağ tarafına düştü, tıpkı yaşlı Shaka-sama'nın yaptığı gibi. Dizleri hâlen, seiza oturuşundaki gibi katlıydı ve dizlerini çözme zahmetine bile girmedi. Kafası yere değdiğinde, kafasını korumak istercesine elini yanağının altına koydu ve uykuya dalacakmış gibi gözlerini kapattı. Oldukça rahat gö-

rünüyordu. Uzun, sesli bir nefes aldı, sonra bir nefes daha... Ve sonra tüm dünya onunla beraber nefes verdi. Ve sonra durdu. Öylece. Bekledik ama hiçbir şey olmadı. Gitmişti.

Muji yanına diz çöktü ve dudaklarını matsugo-no-mizu* ile ıslattı, sonra önünde raihai selamı verdi, babam ve ben de aynısını yaptık. Sonra minik bedenini sırtüstü çevirdiler, dizlerini çözüp düzelttiler, Muji bir tütsü yaktı ve Jiko'nun yüzünü beyaz bir örtüyle örttü. Sunağı önceden taze çiçek ve kokulu mumlarla süslemişti; dışarıda bekleyen insanlara haber vermeye gitti.

Ne olduğunu anlamaya çalışarak orada öylece oturdum. Yaşlı Jiko'nun gerçekten öldüğüne inanamıyor, durup durup beyaz örtünün altına bakmak istiyordum. Örtünün altında boğuluyor olmasından endişeleniyordum fakat örtü hareket falan etmiyordu, o yüzden artık nefes almadığını biliyordum. Tütsünün yanan ucundan sızan incecik bir duman kirişlere yükseldi; başka hiçbir şey hareket etmedi.

Zaman hâlâ yavaş ve tuhaf bir biçimde akıyordu. Dakikalar mı, saatler mi yoksa günler mi geçiyordu bilmiyordum. Tapınağın diğer kısımlarında başka başka şeylerin olduğunu duyabiliyordum. Tatamiler odadan çıkarılmıştı. Sonunda birkaç adam büyük bir ahşap küvet getirdi. Muji, onu sakasamizu** ile doldurdu. Biri öldüğünde, her şeyi tersinden yapmak zorundasınızdır. Küvet dolduğunda yaşlı Jiko'nun bedenini kaldırıp içine koydular. Onun yıkanmasına yardım ettim. Babamın benim için endişelendiğini görebiliyordum, yapmak zorunda olmadığımı söyledi fakat ona yapmak istediğimi söyledim. Yani Jiko'yla birlikte o kadar çok banyo yapıp onun sırtını keseledikten sonra, onu nasıl yıkamam gerektiğini öğrenmişimdir, değil mi? Sanki bunun için hazırlık yapıyormuşum. Vücudunu ne kadar sert ovmam gerektiğini tam olarak biliyordum. Üstelik onun artık bir ölü olması tuhaf gelmedi bana. Gayet normal hissediyordum.

**matsugo-no-mizu* (末期の水) – Kelime anlamıyla 'son an suyu'. Ölen ya da ölmek üzere olan kişinin dudağının yakınlarınca ıslatılması anlamına gelen Japon ölü gömme âdeti.

***sakasamizu* (逆さ水) – Ters su. Normalde banyoya önce sıcak su doldurulur ve sonra soğuk su eklenir. Burada ise tam tersi yapılır.

Daha sonra Muji ve ben ona o bembeyaz kimonosunu giydirdik. Kimonoyu Muji dikmişti ona. Yaşlı Jiko bu dünyaya bağlı kalmasın diye dikerken ipe hiç düğüm atmamıştı. Kimonosunu sol kısmın üzerine sağı kapatarak giydirdik, normalde bunun tam tersi yapılır. Yüzü güney yerine kuzeye bakacak şekilde yatırdık onu. Muji, kalan son bağlarını koparırken yardımcı olsun diye göğsünün üzerine küçük bir bıçak bıraktı. Dankadakilerin ve diğer rahiplerin gelip önünde eğilerek saygılarını sunduğu ertesi gün boyunca da yaşlı Jiko bu şekilde yattı. Sonra onu tabuta koydular.

Japon cenaze törenlerinin nasıl olduğunu bildiğimi zannederdim çünkü sınıf arkadaşlarım benim için bir tane düzenlemişlerdi. Ancak yaşlı Jiko'nun cenazesi benimkine hiç benzemiyordu. Çok ihtişamlıydı ve ana tapınak odasında düzenlenmişti. Dört bir yandan binlerce insan ve merkez tapınaklardan bir sürü rahip ve rahibe gelmişti. Nihayet annem de geldi; törene uygun, siyah bir elbise giymişti. Babam için siyah bir takım elbise, bana da temiz bir okul forması getirmişti. Rahip ve rahibeler bir sürü sutra söyledi ve herkes sırayla sunağa gidip tütsü yaktı. Ben ikinci sıradaydım, babamdan hemen sonra. Bu da gerilmeme ve kendimi önemli biriymişim gibi hissetmeme sebep oldu. Tüm misafirler, selam verip tütsülerini yaktıktan sonra, bu dünyadan ayrılmadan önce yaşlı Jiko'ya son kez hoşça kal dememiz gerekiyordu. Çiçeklerimizi ve ölümden sonraki hayatında ona faydalı olabilecek sutra kitaplarını, okuma gözlüğünü, terliklerini ve Korku Dağı'ndaki Üç Geçit Nehri'nden geçerken ihtiyaç duyacağı altı madenî parayı tabutuna bıraktık. Kimseler görmeden avcunun içine bir paket de çikolata sıkıştırdım. Zen üstatları, genellikle Saf Diyar'a giderken yanlarına çikolata almazlar çünkü onlardan bu dünyada olan her şeyle ilişiğini koparmış olmaları beklenir. Ama yaşlı Jiko'nun çikolatayı ne kadar çok sevdiğini biliyordum ve zararı olmayacağını

düşündüm. Parmaklarına dokundum, buz gibi soğuktu ve sertti. Ölüm onu daha şimdiden çok değiştirmişti. Bir gün önce, onu yıkarken hâlâ orada, bedenindeymiş gibiydi fakat şimdi bedeni boştu. Bir çuval. Deri bir çanta. Soğuk bir şey. Jiko'dan eser kalmamıştı.

*Tabutu kapatıp bir taşla çivilediler. Tüm bu süre boyunca rahip ve rahibeler ilahiler söyledi. Hatıralar, küçük dalgalar gibi zihnimin kıyılarını yaladı. Kendi cenazemi, Ogawa Sensei'nin o hüzünlü sesini ve söylediği ilahinin sözlerini hatırladım. '**Biçim boşluktur ve boşluk biçimdir.**' Ne demek olduğunu şimdi anlıyordum. Çünkü yaşlı Jiko bir an bir biçimdi ama bir sonraki an değildi. Sonra Jiko'nun "İmkânsız Düş" şarkısını söylediği o karaoke gecesini anımsadım. Nedense o şarkı ve onun tüm varlıkları koruma yemini arasında bir bağ olduğunu düşündüm. Onun öylece orada yatışını izlerken başarısız olmasına üzüldüm; çünkü dünya hâlâ ucubeler ve hentailerle doluydu. Sonra aklıma bir şey geldi; belki onun başarısız olmasının bir önemi yoktu. En azından son ana kadar imkânsız düşünün peşinden gitmişti. Son yolculuğuna uğurlanırken yüreğinin sakin ve huzurlu olup olmadığını merak ettim. Ya da olan biten şeyler için hâlâ endişelenip endişelenmediğini. Benim için de kaygılanıyor muydu? Bencilce olduğunu biliyorum ama öyle olmasını ümit ettim. Yani tüm var olanları korumakta başarısız olmak da bir şey tabii fakat en azından benim için bekleyebilirdi. Kendi torunu için. Fakat beklemedi. Sadece devam etti ve hatta asansöre bile bindi.*

Gitti, gitti,

Öteye gitti...

Bedenini dağdan gösterişli bir cenaze arabasıyla indirip büyük tapınağın yakınlarındaki krematoryuma götürdük. Rahibe ve rahipler, yaşlı Jiko'nun tabutunu metal tepsiye koyarken ilahi söylemeye devam ettiler, sonra da onu pizza gibi fırının içine

sürdüler. Fırının kapıları kapandı ve birden çikolatanın eriyip onun o bembeyaz kimonosunu kirletmesinden korktum ama artık yapacak bir şey yoktu. Dışarı çıkıp bekledik. Bulutsuz mavi gökyüzüne yükselen dumanı görebiliyordum. Babam yanıma gelip durdu ve elimi tuttu, karşı koymadım. Hiç konuşmadık. Bittiğinde tekrar içeri girdik; tepsiyi çektiler. Çikolatadan eser yoktu. Bedeninden artakalan tek şey, sıcak beyaz kemiklerden oluşan minik bir iskelet yığınıydı. O kadar küçüktü ki inanamadım.

Krematoryum görevlisi küçük bir çekiç alıp iri kalmış kemikleri kırdı ve bizler de parçaları toplamak için kullanacağımız tahta çubuklarla tepsinin etrafında durduk. Bunu bir eşle yapmak gerekir. Kemikler, çiftler tarafından toplanır ve kül kabının içine konur. Ayak kemikleriyle başlanır ve kafatasına doğru devam edilir; çünkü ebedî istirahatinde onun baş aşağı durması istenmez. Ben ve babam bir ekiptik ve her ikimiz de gerçekten çok dikkatliydik. Biz kemikleri toplarken Muji de hangisinin hangi kemik olduğunu açıkladı. Ah, işte ayak bileği. Ah işte kalça kemiği. Dirseği de burada. Ah, bakın nodobotoke orada!

Nodobotokeyi bulduğumuzda herkes çok mutlu oldu çünkü onu bulmak iyiye işaretti. Muji, bunun en önemli kemik olduğunu söyledi, hani şu âdemelması denilen şey. Ama biz buna Japoncada Buda'nın Gırtlağı deriz. Çünkü üçgen şeklindedir ve zazen yapan kişinin oturma pozisyonuna benzer. Buda'nın Gırtlağı'nı bulmak, ölmüş kişinin nirvanaya ereceği ve ebedî sessizlik okyanusuna döneceği anlamına gelir. Kül kabına en son Buda'nın Gırtlağı konur ve sonra da kap kapatılır.

Geri dönerken büyük bir cenaze arabasına ihtiyaç duymadık çünkü Jiko o kadar küçüktü ki kucağıma oturabildi. Dağa varana kadar da kucağımda kaldı. Eve döndüğümüzde Jiko'nun odasına gittik ve onun kül kabını ve fotoğrafını aile sunağının üzerine, I. Haruki'ninkinin yanına bıraktık.

Muji, Jiko'nun 生'kanjisini ana tapınak odasından almaya gitti. Uyanış sırasında biri çoktan aile sunağının yanındaki parşömene eklenmesi için onu getirmişti. Şimdiyse Muji onu aile sunağının yan tarafına, yaşlı Jiko'nun cenaze fotoğrafının yanına asmıştı. Gazeteciler onun bu son kelimesini olay yaptılar, merkez tapınakların kodaman rahiplerine ne anlama geldiğini sorup durdular. Hepsi farklı şeyler söyledi. Kimisi bunun sonunu getiremediği bir şiirin ilk dizesi olduğunu söyledi. Kimi, 'Hayır, bu onun yüz dört seneden sonra hâlâ hayata bağlı olduğunu ve anlayışının hâlâ noksan olduğunu gösteren eksiksiz bir ifade,' dedi. Diğerleri karşı çıktı; ölüm döşeğinde **'yaşam'** yazmasının, hayat ve ölümün bir olduğunu anladığına, tümüyle aydınlandığına ve ikilikten azat olduğuna işaret ettiğini ileri sürdü. İşin aslı ben ve babam dışında hiç kimse onun gerçekte ne demek istediğini anlamadı ve biz de hiçbir şey söylemedik.

Annem, Muji'ye ve diğer danka hanımlarına mutfak temizliğinde yardım etmeye gitti. Babamla otobüs durağında beni bulduğundan beri ilk defa baş başa kaldık. Aile sunağının önünde oturuyorduk. Etrafta çıt çıkmıyordu. O ana kadar her şey çok çılgıncaydı. Tüm o rahibeler, rahipler, dankalar, ilahiler ve muhabirlerin soruları... Fakat artık sadece babam ve ben vardık. Bir de etrafımızda hayalet gibi süzülen konuşulmamış kelimeler. Jiko'nun yazdığı o tek büyük kelime ise hayaletlerin en korkuncuydu.

Biraz tuhaftı. Mutfaktan gelen mırıltıları, yemek hazırlama seslerini ve bahçedeki böceklerin vızıltılarını duyabiliyordum. Hava tekrar ısınıyordu. Yaz geliyordu.

"Kutuda ne olduğunu merak ediyorum," dedi babam.

Sanırım sadece hoşbeş etmek istiyordu fakat sunağın rafını, içinde I. Haruki'ye ait -gerçekte kalıntı olmayan- kalıntıların olduğu kutuyu işaret ediyordu. Cevabını bildiğim bir soru sorduğu için rahatladım ve ona tüm hikâyeyi anlattım. Bir kıs-

mını zaten biliyor olmalıydı fakat aldırmadım. Gururluydum çünkü iyi bir hikâyeydi ve bana Jiko anlatmıştı, şimdi ben de ona anlatabilir ve aramızda bir hayalet gibi gezinen konuşulmamış kelimeleri uzağa kovalayabilirdim. O nedenle ona I. Haruki'nin Fransız Felsefesi öğrencisiyken nasıl askere alındığını, tüm o eğitimleri, cezalandırılmaları, katlanmak zorunda olduğu zorbalıkları ve tüm bu zorluklara karşın intihar görevini nasıl cesaretle yerine getirip uçağını düşman hedefe uçurduğunu anlattım. Kahraman bir asker olduğu ve görevini yerine getirdiği için askerî yetkililer Jiko'ya o kadar da boş olmayan bu kutuyu göndermişlerdi.

"Ondan geriye hiçbir şey kalmamıştı," diye açıkladım. "O nedenle içine sadece ikotsu yazan bir kâğıt parçası koydular. Görmek ister misin?"

"Elbette," dedi babam.

Sunağa gittim ve kutuyu indirdim. Küçük not kâğıdını görme umuduyla kapağını açtım ve içine baktım. Fakat onun yerine içinde başka bir şey vardı. Küçük bir paket. Uzanıp onu kutudan çıkardım.

Üzerinde küf lekeleri olan ve bir kısmını böceklerin yediği, eski, yağlı bir kâğıt parçasına sarılmıştı. Çevirdiğimde parçacıklar düştü. Tozunu sildim.

"O nedir?" diye sordu babam.

"Bilmiyorum," dedim. "Daha önce burada değildi."

"Açsana."

Açtım. Yırtmamaya özen göstererek yağlı dış kâğıdı çıkardım. İçinde dörde katlanmış, incecik bir defter vardı, ilk sayfasını açtım. Soluk mavi renkte bir mürekkeple yazılmıştı, sayfanın sağından soluna doğru akıp giden kelimelerle doluydu. Japoncada olduğu gibi yukarıdan aşağıya doğru değildi. İngilizce gibi ama anlamadığım bir dildeydi.

Babam elini uzattı. "Bakmama izin ver."

Defteri ona uzattım.

"Fransızca," dedi babam. "İlginç..."

Şaşırmıştım. Fransızca bilmesini hiç beklemiyordum. Öne eğildi ve narin sayfaları dikkatle çevirdi.

"Haruki amcaya ait olabileceğini düşünüyorum," dedi. "Jiko-obaasama, bir keresinde bir günlükten bahsetmişti. Haruki'nin her zaman günlük tuttuğunu söylemişti. Kaybolduğunu sanıyordu."

"O zaman buraya nasıl geldi?" diye sordum.

Babam kafasını salladı. "Belki de en başından beri ondaydı."

Bu bana doğru gelmemişti. "Hiç sanmam," dedim. "Bize söylerdi."

"Bak, tarih atmış, görüyor musun?" dedi babam. "1944. 1945. O tarihlerde hâlen donanmada görevli olmalı. Acaba neden Fransızca yazdı?"

Bu sorunun cevabını da biliyordum. "Çünkü güvenli," dedim. "Eğer zorbalar bulursa okuyamasınlar diye."

"Hmm," dedi babam. "Sanırım haklısın. Bu gizli bir günlük."

Hoşnut oldum. "Haruki amca gerçekten çok zekiydi," dedim. "Fransızca, Almanca ve İngilizce biliyordu." Neden bu kadar böbürlendiğimi bilmiyorum, duyan da tüm bunları benim yaptığımı sanacak.

"Bunu da beraberimizde eve mi götürsek? İçinde ne yazdığını merak etmiyor musun?"

Tabii ki merak ediyordum. Mutlu oldum çünkü Haruki amcanın gizli Fransızca günlüğüne neler yazdığını gerçekten bilmek istiyordum. Hem uzun zamandan sonra ilk defa babamla birlikte yürütebileceğimiz bir projemiz olacaktı. Ona baktım, sunağın önünde diz çökmüş, sayfalara bakıyor ve Fransızca cümleleri anlamaya çalışıyordu. Sanki başka bir dünyanın içinde mutlulukla kaybolmuş, asosyal, yaşlı ve çalışkan babam vardı karşımda yine. Fakat sonra, elinde kömür dolu bir poşetle evden

ayrıldığı geldi aklıma. Kalbim hüzünle doldu. Biz zaten tamamlanmamış bir projenin ortasındaydık. Son projemizin. İntihar projemizin.

Onu izlediğimi hissetmiş olmalı çünkü kafasını kaldırdı. Ben de başımı çabucak başka yöne çevirdim; böylece ağlamamak için kendimi zor tuttuğumu görmeyecekti. O an hüzünlü bir hayale takılmıştı zihnim; ben ve babam, yan yana tozlu kül kaplarının içinde, aile sunağının üzerinde duruyoruz ve hiç kimse bizden artakalanlarla ilgilenmiyor. Bu görüntü çok da uzak değildi.

"Nao-chan?"

"Ne?"

Ses tonumun kaba olduğunu biliyordum fakat aldırmadım.

Onu gerçekten dinlediğime emin olana kadar bekledi ve sonra yumuşak bir sesle konuştu. "Jiko ninenin yazdığı gibi, Nao-chan. Elimizden gelenin en iyisini yapmalıyız."

Omzumu silktim. Yani tamam, kulağa hoş geliyor ama ona nasıl güvenebilirdim?

"**Ikiru shika nai!**" diye mırıldandı. Sonra başını kaldırdı ve hızla tekrarladı, bu kez anladığımdan tam olarak emin olmak istercesine İngilizce konuştu. "Yaşamak zorundayız, Naoko! Başka seçeneğimiz yok. Devam etmeliyiz."

Kafamı salladım; midemdeki balık o koca kuyruğunu savurup, havada dönerken zorlukla nefes alıyordum. Sonra her yere su sıçratarak tekrar suya girdi ve uzaklaştı. Su, yavaş yavaş duruldu.

Ikiru shika nai. Benim balığım yaşayacaktı; ben ve babam da öyle. Tıpkı yaşlı Jiko'mun yazdığı gibi.

Babam tekrar okumaya döndü. Chibi-chan, verandada miyavlıyordu, onu içeri almak için ayağa kalktım. Sürgü kapıyı açtığımda hayalet köpekler tarafından kovalanıyormuş gibi hızla içeriye atlayıp ayak bileklerimin arasından geçti. Sırtın-

daki tüyler diken dikendi. Bahçeden gelen güçlü, ılık bir esinti onu takip etti, çerçevelerinin içindeki kâğıt kaplamalı kapıları sarstı. Çıkan ses Jiko'nun kıkırdamasına benziyordu. Babam, kafasını amcasının günlüğünden kaldırıp baktı.

"Bir şey mi söyledin?"

Kafamı iki yana salladım.

•••

İşe gitmesi gerektiği için annem ertesi gün ayrıldı. Fakat ben ve babam, Muji'nin yaşlı Jiko'dan kalan eşyaları düzenlemesine yardım etmek için kaldık. Çok eşyası olduğundan değil. I. Haruki'nin eski felsefe kitapları dışında neredeyse hiçbir şeyi yoktu. Babam kitapları kendisinin alacağını söyledi. Jiko'nun gerçekten önemsediği tek şey, Jigenji'nin geleceğiydi fakat küçük tapınak ona ait değildi. Merkez tapınağa aitti ve onlar da burayı hâlâ yatırımcılara satmayı ümit ediyordu. Fakat şansa bakın ki balon ekonomisi çöktükten sonra, emlak piyasası da fazla dayanamamıştı ve bu mezarların başka bir yere nakledilmesi çok pahalıya mal olacaktı, o nedenle beklemeye karar verdiler. Bu, Muji'nin geçici de olsa burada kalabileceği anlamına geliyordu ve biz de aile sunağını burada muhafaza edebilecektik. Muji, ona kendi sunağıymış gibi bakacağına dair söz verdi. Ki bakardı da, hala gibi görüyordum artık onu. Yazları tapınağa geleceğime ve her mart ayında, Jiko'yu anma ayinleri için ona yardım edeceğime dair söz verdim. Bu iyi bir anlaşmaydı, en azından şu anda.

Ruth

1

Whaletown'daki küçük mezarlık, evlerine çok uzak değildi fakat Ruth, mezarlığı çok sık ziyaret etmiyordu. Ebeveynlerinin mezarlarına küçük bir kızılcık ağacı dikmişti ancak o yaz kurak geçmişti ve o da ağacı sulamayı unutmuştu. Küçük ağaç hayatta kalmayı başarmasına rağmen, dallarının bir kısmı kırılmış ve o hoş simetrisini kaybetmişti. Bu yüzden kendisini kötü hissediyordu.

"Üzgünüm anne," dedi, annesinin isminin yazılı olduğu granit plakanın üstündeki ölü yaprakları ve tozları elindeki fırçayla temizlerken. "Bu işlerde pek iyi değilim."

Doğal olarak annesi yanıt vermedi fakat Ruth, annesinin aldırmayacağını biliyordu. Masako, hiçbir zaman ritüelleri önemseyen biri olmamış, doğum günlerini ya da yıl dönümlerini hatırlamamıştı ve bu tip aktivitelerin çoğu zaman sadece angarya olduğunu düşünmüştü. Ve Ruth da hemen hemen onunla aynı fikirdeydi. Fakat Nao'ın yaşlı Jiko'nun cenaze merasimi hakkında yazdıklarını okuduktan sonra, annesinin hatırası için daha çok şey yapmış olmayı diledi.

Ölümü sessiz sedasız olmuştu. Hayatının son yıllarında, çene kanserine yakalanmıştı. Ki zaten çok yaşlıydı. Alzaymırın

yarattığı komplikasyonlar olmasa bile çene kemiğinin yarısının alınmasına neden olacak bir ameliyatı kaldıramayacak kadar kırılgandı. Onkolog, palyatif radyoterapi önermişti. Bu tedavi kanseri iyileştirmeyecekti fakat acısını hafifletebilirdi. Öyle de oldu. Tümör geriledi ve lezyon iyileşti. Ama sonra Ruth ve Oliver'ın adada sağlayabileceğinden çok daha fazla bakıma ihtiyaç duydu. Onu, Victoria'da, hayatının son iki yılını geçireceği bir bakımevine götürdüler. Tümör geri döndüğünde, bir kez daha radyasyon tedavisi uygulandı fakat bu sefer annesinin iyileşmeye ne takati ne de isteği vardı, komaya girdi.

Ölüm çok çabuk gelmişti. Gecenin geç bir saatiydi ve bakımevi sessizdi. Ruth ve Oliver, onun yanı başında kitap okuyordu. Birden annesinin gözleri kocaman açıldı, gözlerine bir perde inmiş gibiydi, yatakta doğrulmaya çalıştı. Nefesi sığ ve hırıltılıydı. Ruth, annesinin kaskatı kesilmiş küçük bedenini kollarının arasına aldı. Oliver alnına dokundu. Masako rahatladı. Göz kapakları, yüzünün feri sönerken kırpıştı. Bir süre orada kaldı, yaşam ve ölüm arasındaki o ince çizgide. Sonra son bir kez daha nefes verdi ve gitti.

Bir süre onunla kaldılar; ruhunun hâlâ etrafta olması ihtimaline karşılık ona arkadaşlık ettiler. Ellerini tuttular ve bedeni soğuyana kadar onunla konuştular.

Bunlar pazartesi gecesi olmuştu. Yakma töreni cuma günü yapıldı. Günler geçmişti ve Ruth endişeliydi; acaba annesi nasıl görünüyordu? Fakat krematoryumun küçük bekleme odasına alındıklarında Ruth onu tekrar gördüğü için mutlu oldu. Annesi Masako'nun bedeni, üzerinde beyaz bir örtüyle kahverengi, mukavva bir kutunun içinde yatıyordu. Hayattayken sevdiği eşyalardan bir kısmını da beraberlerinde getirmişlerdi: fotoğraflar, aile ve arkadaşlarından gelen mektup ve kartpostallar, Çer Çöp Deposu'ndan çok beğenerek aldığı etek uçları dantelli bir elbise, en sevdiği spor ayakkabılarıyla eldivenleri ve iki paket çikolata.

Tarihleri hatırlaması için bir takvim. Tırnak törpüleri. Seloteyp. Suluboya bir tablo. Çiçekler. Oliver, Hawaii'den tropikal çiçek almak istemişti çünkü Masako orada büyümüştü. O yüzden Hilo'dan flamingo çiçeği, şans getirmesi için kordilin yaprağı, zencefil ve şatafatlı bir cennet kuşu çiçeği aldı. Hepsini mukavva tabutun içine koydular ve biraz daha onunla oturdular. Sonra ona hoşça kal öpücüğü verdiler. Ruth, onun tabutunun içindekilerle birlikte hoş göründüğünü düşündü. Huzurlu. Cenazeyi yürüten görevli, kutunun kapağını kapattı ve yardımcıları kutuyu, yakma odasına, fırının ağzına götürdü. Kapak açıldı ve kutu içine kaydı. Ruth başlatmak için düğmeyi çevirdi. Annesi o kadar küçüktü ki görevli sadece otuz üç kilo olduğunu söyledi. Uzun sürmeyecekti. Bir iki saat. Küllerini saat ikiden sonra alabilirlerdi.

Krematoryumun yanındaki mezarlıkta gezindiler. Güzel bir sabahtı. Pasifik göğü, bulutlarla bezeliydi fakat güneş her şeyi altın gibi parıldatıyordu. Annesinin o çok sevdiği dev Douglas köknarları mezarlığın etrafını sarmıştı. Yapraklarını döken tüm ağaçların rengi değişmişti. Sarı ve portakal rengi yapraklar kozalaklı ağaçların koyuluğunda muhteşem görünüyordu. Çimler parlak sonbahar yapraklarıyla döşeliydi. Gölün etrafında yürüdüler, krematoryumun bacasını görene dek devam ettiler. Bir süre bacayı izlediler. Duman çıkmıyordu fakat bacanın sıcaktan parıldadığını görebiliyorlardı. Havaya karışan annesinin bedeninden artakalan işte buydu. Oliver, bu eterik formuyla alize rüzgârlarına tutunarak Hilo'ya kadar esebileceğini ve çok kısa bir sürede oraya varabileceğini söyledi. Ruth, annesinin bundan çok hoşlanacağını belitti.

Küllerini Whaletown'a götürdüler. Ruth, cemiyet kulübünün sekreteri ve mezarlık yöneticisi olan Dora ile konuştu.

"Nereyi istersen," dedi Dora. "Bir yer seç ve kaz fakat başkasına ait bir yeri kazmamaya dikkat et."

"Küçük bir yer olacak," dedi Ruth. "Sadece annemin ve ba-

bamın külleri için. Ama bir de ağaç dikmek istiyorum. Bir Japon kızılcığı. İkisi de Japon kızılcığını çok severdi."

"Sorun olacağını zannetmiyorum," dedi Dora. "Başkasının mezarını gölgelemediğin sürece sıkıntı yok. Sulamayı unutma sakın."

Küçük, eğri kızılcık, annesinin ölümünden bu yana pek büyümemişti fakat yine de her bahar birkaç çiçek açmayı başarmıştı. Gerçi etrafta bunu fark edecek çok az sayıda insan vardı. Ruth'un ne annesi ne de babası cenaze töreni yapılmasını istemişti. Arkadaşlarının çoğundan daha uzun yaşamışlardı. Adaya gelmek zor olduğu için de hâlâ yaşayan arkadaşları onların mezarını ziyaret edemiyordu. Yine de bazı zamanlar, Ruth annesinin mezarında, solmuş bir gül ya da oyuncak bir hayvan bulurdu. Bu, birilerinin onu ziyaret ettiği anlamına geliyordu. Güllerin Dora'dan geldiğini düşünüyordu fakat oyuncak hayvanlar onu şaşırtmıştı, annesi görse onları ne severdi.

"Umarım siz ikiniz çok yalnızlık çekmiyorsunuzdur," dedi, babasının mezar taşını temizlerken. Şüpheyle diğer mezarlara baktı. Eski mezarların çoğu, çürümeye yüz tutmuş ve artık toprağa iyice batmış olan ahşap haçlarla işaretlenmişti. Mezar taşlı olanları bulmak daha kolaydı. Eski mezar taşlarından bir iki tanesi deniz temalıydı, denizde ölen kaptan ve balıkçıların onuruna dikilmişlerdi. Daha yakın zamana ait mezarlar şaman hippilerce yontulmuş ahşap tabelalarla ya da kaba stupalarla işaretlenmişti. Birkaç mezar taşına özen gösterildiği belliydi fakat çoğu bakımsızdı. Eski zamanlardan kalma deniz kabukları ve taşlar, mumlar ve makrome rüya kapanları dağınık bir şekilde mezarlara konmuştu. Yırtık bir Tibet dua bayrağı, sedir ağacının dalına asılmıştı. Mezarlık ıssız bir yerdi. Ruth'un annesi bir münzeviydi, aldırmazdı fakat babası kalabalıktan hoşlanırdı.

Ruth fırçayı sırt çantasına koydu ve ölmüş çimleri kesmek için kullandığı küçük bir el tırpanını çıkardı. Kızılcık ağacını incele-

di. Hâlâ yamuk yumuktu fakat biraz daha uzamıştı. İnce dallarının uçlarından küçük yapraklar tomurcuklanıyordu. Baharda çiçek açtıklarını görmek için geleceğine yemin etti. Sağlıklı gıda kooperatifinden tütsü almıştı, sırt çantasından bir tütsü çıkardı ve çakmakla yaktı. Toprağın içine soktu ve mezarların önünde, yere oturup... Ne yapacaktı? Bilmiyordu. Yer, yağmur yüzünden hâlâ nemliydi. İnce bir duman tütsünün ucundan havaya yükseldi. Başının üzerindeki mavi gökyüzü bulutlarla kaplıydı. Nao'ın sahte cenaze töreni ile Jiko'nun gerçek cenazesini düşündü ve söyleyebileceği bir ilahi biliyor olmayı diledi. Sözleri neydi? *Gitti, gitti, öteye gitti, hepten öteye gitti, aydınlandı, yaşasın...*

Buna benzer bir şeydi.

2

"Japonlar cenaze ve anma törenlerini çok ciddiye alırlar," dedi Ruth.

"Annen almazdı," dedi Oliver.

Muriel ile birlikte terasta, Oliver'ın iPhone'u için aldığı kuş gözleme objektifini test ediyorlardı. Muriel bir Orman Kargası daha görmeyi umut ediyordu ve Ruth, Oliver'a karganın bir fotoğrafını GPS koordinatlarıyla beraber Cornell Ornitoloji Laboratuvarı'nın veri tabanına göndermesini söylemişti.

"Evet, annem farklıydı. Fazla Japon değildi."

"Sen de değilsin." Oliver, sonradan iPhone'una eklediği uzun telefoto objektifini kaldırdı ve uzun bir Douglas köknarının fotoğrafını çekerken küçük ekranı inceledi. Ağaçlar mavi göğe karşılık karanlık kalmıştı ve Oliver kontrastı ayarlayamıyordu.

"Biliyorum," dedi Ruth. "Fakat deniyorum. Bu sabah mezarlıkta olmak iyi geldi. Kızılcık ağacı eskisi kadar yamuk değildi."

Oliver objektifini sedir korularına çevirdi. "Şimdiye kadar kök salmıştır. Kuraklığa ve bakımsızlığa birkaç yıl daha dayanabilir."

Objektifin ayarıyla oynadı, görüntüye odaklanmaya çalışıyordu. Muriel, kendi yüksek görüşlü dürbününü getirmişti. Onların

konuşmalarını dinlerken dikkatle dalları gözden geçiriyordu.

"Annenin garip olduğunu düşünmüyorum," dedi Muriel. "Onu gerçekten sevmiştim. Adadaki pek çok insan onu severdi. Kim olduklarını hatırlamasa bile burada arkadaşları vardı. Küçük de olsa bir anma töreni düzenlememiş olman çok yazık oldu. Onun için olmasa da arkadaşları için düzenlemeliydin."

"Biliyorum, biliyorum..."

"Benoit'nın onun mezarını ziyaret ettiğini biliyor muydun? Çer Çöp Deposu'ndan ona oyuncak getiriyor."

Ruth sessiz kaldı. Benoit. Tabii ki. Muriel haklıydı, yazık olmuştu. Konuyu değiştirdi.

"Aslında, bu Nao ve Jiko ile ilgili. Japonlar anma törenlerini çok ciddiye alırlar. Yaşlı Jiko mart ayında öldü, öyle değil mi? Nao, her yıl mart ayında, anma törenlerinde Muji'ye yardım etmek için Jiko'nun tapınağına gideceğine dair söz verdi. Tapınak, Sendai'nin kuzeyinde, kıyıya yakın ve depremin de merkez üssü. Ve az çok tsunaminin hareket yolu üzerinde. Şimdi asıl soru şu, 2011'in mart ayında kız orada mıydı? Elimizdeki kanıtların oldukça kuvvetli olduğunu sanıyorum. Oradaydı ve dalganın geldiğini biliyordu, Muji'nin plastik torbalarından birkaçını aldı, en değerli eşyalarını içine koydu –günlüğünü, Haruki'nin mektuplarını, saati..."

"Böyle fikir yürütmenin ne anlamı var ki?" diye sordu Oliver. "Henüz okumayı bile bitirmedin."

Muriel dürbününü indirdi ve Ruth'a baktı, donakalmıştı. "Okumayı bitirmedin mi?"

"Hayır," dedi Ruth. "Birkaç sayfa kaldı."

Muriel kafasını iki yana salladı. "Seni anlamıyorum," dedi. "Ben olsam oturur ve o lanet şeyi baştan sona kadar okur, çıkardığım sonuç için kanıt aramadan önce bulabileceğim her şeyi bulurdum. Sonuna kadar gitmekten hiçbir şey beni alıkoyamazdı."

Ruth gökyüzündeki incecik bulutlara baktı ve bunu en iyi

nasıl yanıtlayabileceğini düşündü. "Şey," dedi. "Ne demek istediğini biliyorum fakat kendimi onun adımlarına uydurmaya çalışıyordum. Bunu Nao'a borçlu olduğumu hissettim. Onun yaşadığı hızla okumak istedim. Şimdi aptalca geliyor." Duraksadı, devam edip etmemekte kararsızdı. "Ve sonra sonuyla ilgili bir sorun çıktı..."

"Ne gibi bir sorun?"

"Şey, hiçbir şey. Sadece kendiliğinden... değişiyor."

"Değişiyor?"

"Kayboluyor."

"İlginç," dedi Muriel. "Açıklayabilir misin?"

Ve Ruth açıkladı. Kitabın sayfalarını sonuna dek karıştırdığını ve sayfaların dolu olduğundan nasıl emin olduğunu fakat sonra tam okuyacakken aynı sayfaların nasıl bomboş oluverdiğini anlattı. Onaylaması için Oliver'a baktı. Oliver kaşlarını kaldırdı ve omuzlarını silkti.

"Garip," dedi Muriel. "Sorduğum için beni mazur görün ama siz ikiniz biraz fazla tüttürmüş olabilir misiniz?"

"Tabii ki hayır," dedi Ruth. "Biliyorsun, ikimiz de ot içmiyoruz."

"Bir sorayım dedim yine de," dedi Muriel. Şezlonga oturdu. Uğursuz bir sesle inleyen şezlong Oliver'ın ona tedirginlikle bakmasına neden oldu. Bahçe mobilyaları kadar terasın ve hatta bütün evin tamire ihtiyacı vardı. O ise yıpranmış kalasların yıkılıp birinin düşmesine sebep olmasını bekliyordu.

"Tarif ettiğin şey ilginç," dedi Muriel, saç örgüsünü parmağının etrafında çeviriyordu. "Okuyucu boş bir sayfayla yüz yüze geliyor. Bu yazarın tıkanması gibi, sadece tam tersi."

Ruth bunu düşündü. "Demek istediğin, okuyucusu olarak ben mi tıkandım? Yani o yüzden mi kelimeleri ortadan kayboldu? Bunu sevmedim. Üstelik mantıklı da değil."

"Söylemek zor. Aracılık, ustalık isteyen bir iş. Sayfalar kay-

bolmadan hemen önce kız ne hakkında yazıyordu?"

"Kendisiyle uğraşıyordu. Hikâyesinin *şimdi*'si ile. Sendai'deki bir otobüs durağına oturmuştu ve son kelimeleri şuydu: 'Şu an tam olarak öyle hissediyorum işte.' Ve sonra, hiçbir şey. Boş. Kelimeleri bitti, ta ki..."

Tereddüt etti. Rüyası daha da tuhaftı ve Muriel'a bunu anlatmak istediğinden emin değildi fakat Muriel dikkatle ona bakıyordu. Bu yüzden Orman Kargası'nın onu Ueno'daki parka, Nao'ın babasının intihar ittifakını beklerken oturduğu banka götürdüğünü, orada Nao hakkında konuştuklarını ve adamın kızını bulmak için Sendai'ye gidişini anlattı.

"Ve ertesi gün, günlüğü kontrol ettiğimde Jiko'nun ölümünü, cenazesini ve Nao'ın babasıyla vardığı uzlaşmayı anlatan, sonra da Muji'ye her mart ayında tapınağa dönme sözünü verdiği yeni bir kısmın eklendiğini gördüm."

"Mutlu sonla bitmişe benziyor," dedi Muriel.

"Hmm," dedi Ruth. "Olabilir fakat hâlâ sonuna ulaşamadım. Günlüğü her açtığımda, daha fazla sayfa beliriyor. Dediğim gibi, sonu sürekli kayboluyor, geri çekilen dalgalar gibi. Ulaşılmaz. Yakalayamıyorum."

"Tuhaf, çok tuhaf," dedi Muriel. "Tamam, iki teorim var. Yerli efsanelere göre, kargalar oldukça güçlüdür. Bu Orman Kargası'nın sana bir yakınlığı olduğunu farz edelim, totem hayvanın olduğunu mesela, tıpkı Oliver'ın kedisi gibi." Durakladı ve Oliver'a döndü. "Pesto için çok üzüldüm," dedi. "Benoit'nın da küçük köpeğini kaybettiğini biliyorsun, değil mi?"

"Evet," dedi Oliver kısaca, arkası dönüktü. "Berbat bir şey." Pesto'nun hâlâ sağ salim döneceğini umuyordu fakat üzerinden günler geçmişti ve onun geri dönme olasılığı günden güne azalıyordu. Muriel'ın en sevdiği kedisini bir puma kapmıştı, içini çekti ve vücudu çürük şezlonga tamamen gömülmüş gibi görünüyordu.

"Kesinlikle berbat bir şey," dedi. "Kendime sürekli, yırtıcı sürülerin varlığını sürdürebileceği kadar bozulmamış bir ekosistemde yaşadığımız için ne kadar şanslı olduğumuzu söylüyorum fakat Erwin'imi çok özlüyorum." Kucağına baktı ve sonra derin bir nefes aldı ve doğruldu. "Her neyse," diyerek devam etti. "Teorime göre, bu karga Nao'ın dünyasından buraya, seni rüyana götürmek için geldi, böylece hikâyesinin sonunu değiştirebilirdin. Hikâyesi diğer yönde sona ermek üzereydi ve sen müdahale ettin ve bu da olayların farklı sonuçlanmasına neden oldu. Nao'ın yakalayamadığı yeni bir *şimdi* sanki."

Muriel arkasına yasladı, kendinden memnun bir hâli vardı.

Ruth güldü. "Ve sen kendine antropolog diyorsun, öyle mi?"

"Emekli oldum," dedi Muriel.

"Anlıyorum. Peki, ikinci teorin nedir?"

"Bunu sevmeyebilirsin."

"Anlat bakalım."

"Şey, şu okuyucunun tıkanması, teorime yakın bir şey. Senin yaptığın bir şey yani. Nao'ın şimdisiyle değil, senin şimdinle alakalı. Sen henüz kendine, senin hikâyenin *şimdi*sine yetişemedin, o yüzden yetişene kadar da hikâyenin sonuna ulaşamayacaksın."

Ruth bunu düşündü. "Haklısın," dedi. "Bunu sevmedim. Başka birisinin hikâyesine böyle aracı olmayı sevmedim."

Muriel güldü. "Tam bir roman yazarı gibi konuştun!"

"Ben bir–" Ruth konuşmaya başlamıştı ki Oliver sözünü kesti.

"Bak," dedi, objektifi akçaağaca çevirmişti. "Orada. Oradaki alçak dalda. Bu senin kargan değil mi?"

Muriel öne eğildi ve dürbününü kaldırdı. "Orman Kargası'na benziyor," dedi. "Yakışıklı bir kuş. Ne düşünüyorsun?" Dürbünü Ruth'a uzattı.

Ruth'un dalların ve akasmaların arasından yönünü bulması bir dakikasını aldı; fakat sonra onu gördü, parlak siyah bir kanat, parlak yeşil yosundan bir halının üzerindeydi. Dürbünün lens-

lerine odaklandı. Karga epey uzaktaydı fakat görüntü sabitleme özelliği sayesinde ona iyice bakabilmişti.

"Evet, bu o. Kartalı andıran görünümünden tanıdım. Neredeyse eminim."

Karga boynunu esnetti ve başını çevirdi.

"Bizi görüyor," dedi Ruth. "Doğruca bize bakıyor."

Oliver birkaç fotoğraf daha çekti. "Bu fotoğraflar iyi değil," dedi. "Ama belki tür tespiti için kullanılabilirler. Daha iyi çekebilseydim keşke."

Objektifi tekrar doğrulttu fakat tam o sırada, karga kamburlaştı, kanatlarını açtı ve uçtu.

Ruth dürbünü indirdi. "Nereye gitti?"

"Orada," diye işaret etti Muriel.

Karga, dalları yarıp onlara doğru uçmak üzere yükseldi. Tam başlarının üzerindeyken pençesinden bir şey bıraktı. Küçük bir şey havadan verandaya, ayaklarının dibine düştü, yuvarlanıp iki çürük tahtanın arasındaki boşluğa sıkıştı.

"Garip," dedi Ruth. "Bu neydi şimdi?"

"Bir fındık," dedi Oliver, almak için eğilirken. "Çatlağa sıkışmış."

"Fındık mı?" Ruth hayal kırıklığına uğradığını hissetti. Ne bekliyordu ki?

Oliver dizlerinin üzerine çöktü. "Evet, fındık." Çok amaçlı çakısını çıkarıp içindeki ince bıçağı açtı. "Geçen sonbaharda bizim ağaçlardan düşmüş olmalı." Fındığı dikkatle inceledi ve elinde çevirdi.

Ruth yukarı baktı. Karga başlarının üzerinde dönüyor ve her dönüşünde daha yükseğe çıkıyordu. Haruki'nin Yüzbaşı Kargası'nı düşündü. "Sence bizi bombalıyor muydu?"

"Zannetmiyorum," dedi Muriel. "Kargalar yemişleri ve deniztaraklarını kayalara atar ama sadece onları kırmak için."

Karga hâlâ başlarının üzerindeydi fakat şimdi daha yüksekte,

gökyüzünde ufak bir nokta gibi görünüyordu. "Fındığı kırmamızı bekliyor olabilir mi?"

"Beklemiyor ki," dedi Muriel. "Gidiyor sanki. Belki bu bir ayrılık hediyesiydi."

"İşte," dedi Oliver, fındığı Ruth'un eline bırakırken. "Belki de senin kırmanı istiyordur; ama fındığı değil kafanı."

"Ha ha, çok komik," dedi Ruth, küçük fındığı avcunun içinde yuvarlarken. "Hiç de üstüme alınmıyorum."

Verandanın altında hareket eden bir şey fark ettiğinde Oliver, hâlâ dizlerinin üzerindeydi ve çok amaçlı çakısını katlıyordu. Ev, tepenin yüksek tarafına inşa edilmişti ve veranda, eğime göre uzatıldığı için altında geniş bir döşeme altı boşluğu oluşmuştu.

"Aşağıda hareket eden bir şey var," dedi. Uzandı ve çürük kalasların arasından baktı, yüzünü fındığın düştüğü çatlağa bastırdı. "Çok karanlık. Telefonu bana uzatır mısın?"

Ruth, el feneri uygulamasını açıp telefonu kocasına uzattı. Oliver ışığı aşağıdaki karanlığa tuttu.

"Ne gördün?" diye sordu Ruth fakat Oliver cevap vermedi.

Birden ayağa kalkıp verandada koşmaya başladı. Basamakları atlayarak indi. Yolunun üzerindeki eğrelti otlarını çiğneyip ezdi, sonra ellerinin ve dizlerinin üzerine düştü ve verandanın altında kayboldu. Yukarıdan, çamurun içinde el yordamıyla ilerlerken yaydığı ışığı görebiliyorlardı ve sonra tiz bir ses duydular, gıcırtı ile sızlanma arası bir ses. Ve Oliver'ın sesi, ağlıyordu.

"Burada ne yapıyorsun?"

"Pesto," dedi Ruth, Muriel'ın kolunu sıktı. "Ölümden döndü."

3

Kedi saldırıya uğramış ve çok kötü yaralanmıştı. Saldırı günler önce gerçekleşmiş olmalıydı çünkü yaraları neredeyse kapanmış ve enfeksiyon kapmıştı. Çok gurur duyduğu ve genellikle dimdik havada tuttuğu kuyruğu gevşekçe aşağı düşmüş, yerde sürünüyordu. Bir deri bir kemik kalmıştı. Kürkü kanla matlaşmış ve toz tabakasıyla kaplanarak kalınlaşmıştı. Acıyı hissetmeyeceği uzak bir yere çekilmiş gibi donuk ve tepkisiz bakıyordu. Oliver onu dışarı çıkardı ve Ruth bir kutu bulup içine havlu serene kadar onu kucağında tuttu. Kediyi kutuya koyduklarında ayağa kalkmaya çalıştı fakat hemen düştü. Bacakları tutmuyordu.

"Bu iyi değil," dedi Oliver. "Yaraları çok derin. Enfeksiyon kapmış." Derin bir nefes aldı ve sonra ellerini kedinin poposunda gezdirdi. Yaralı kuyruğa dokunduğunda, Pesto doğrulup tıslamayı denedi fakat bu bile onun için çok fazlaydı, tekrar havlunun üzerine yığıldı.

"Çok acı çekiyor," dedi Oliver. Sesi çok hüzünlüydü, kelimeleriyse kırılgan. Doğruldu ve kutunun yanında durdu. "Aptal kedi. Başaramayacak."

"Nereden biliyorsun?" dedi Ruth. "Belki–"

"Hayır," dedi Oliver, sözünü keserek. "Enfeksiyon tüm vücu-

duna yayılmış. Onu uyutmamız gerekiyor."

"Dora'yı aramamı ister misiniz?" diye sordu Muriel.

"Hayır," dedi Ruth. "Onu kasabaya götürmemiz lazım. Veterinere götüreceğiz."

"Bunun anlamı yok," dedi Oliver. Uzaklaşıp teras korkuluklarının yanında durdu. "Bunun olacağını biliyordum. Aptal kedi. Kaçtı. Kavgaya tutuştu. Bunun olması sadece an meselesiydi."

"Eğer şimdi yola çıkarsak saat iki feribotunu yakalayabiliriz," dedi Ruth.

"Gittiğimize değmez," dedi Oliver. "Ölüyor. O sadece aptal bir sokak kedisi."

"Veterineri tekneden arayabiliriz."

"Hayır. Veterinerler pahalıdır. O kadar yolu gideceğiz ve onlar da sadece onu uyutacak..."

Durdu, sırtını döndü ve korkuluklara sıkıca tutundu. Ruth onun gergin omurgasına baktı. Çok öfkeliydi. Karısına öfkeliydi, kediye öfkeliydi, kalbini kırdığı için dünyaya öfkeliydi. Ruth eve girip arabanın anahtarlarını aldı. Dışarı çıktı, kedinin olduğu kutuyu alıp arabanın arkasına taşıdı ve yerleştirdi. Arabayı geri sürüp çıkardı ve pencereyi açtı. "Acele et," diye seslendi.

Oliver başını çevirdi ve tereddüt etti.

"Git," dedi Muriel, onu arabaya doğru itti.

***

Feribotta, Ruth veterineri arayıp, yolda olduklarını haber verirken gözlerini pencereden dışarıya, dalgalara dikti. "Aptal kedi," diyordu sürekli. "Aptal kedi." Fakat oraya vardıklarında kutuyu kendisi taşıdı ve veteriner onu tıraş ederken, temizleyip kurutmak için yaralarını kanırtırken Pesto'yu masanın üzerinde tuttu. Yaraları kötüydü, hem de şimdiye kadar gördüklerinin en kötüsü, diş ve pençe izlerine bakılırsa bir ya da birden fazla ra-

kunun saldırısına uğramıştı. Pesto kaçmaya çalışmıştı, poposundaki yaraların derin olmasının nedeni buydu fakat asıl tehlike enfeksiyondu. Tüm vücuda yayılmıştı. İyileşmesi zordu. Yaraları temiz tutmaları ve kapanmaya başlarsa delerek açmaları gerekiyordu, böylece apse oluşumu önlenebilirdi. Düzenli olarak antibiyotik verecekler, onu evde tutacaklar ve günde üç defa ılık İngiliz tuzu banyosu yaptıracaklardı. Oliver sorular sordu, notlar aldı ve sonra da veterinerden neşter istedi. Ruth bir sandalyeye oturdu. Veteriner yaraları nasıl açacaklarını ve cerahati nasıl kurutacaklarını anlatırken bayılmamaya çalıştı. Oliver keyifsiz görünüyordu fakat kararlıydı. Kedisini kurtaracaktı.

Oradan ayrıldıklarında Ruth hâlâ kusacak gibi hissediyordu. O nedenle arabayı Oliver kullandı. Pesto anestezi yüzünden baygındı, yol boyunca arkada kutusunda uyudu. Feribot kuyruğunda, Ruth kafasını arabanın kapısıyla koltuğun arasına dayadı ve gözlerini kapattı, Oliver'ın olan biteni değerlendirmesini dinledi. Oliver neler olduğunu anlamaya çalışıyordu; ancak aynı şeyleri tekrar edip duruyordu.

Durmadan, "En azından biliyoruz," diyordu. "Pesto başaramasa bile, en azından ne olduğunu biliyoruz. Beni deli eden buydu işte. Nereye gittiğini bilmemek, ölü mü diri mi olduğunu bilmemek. Fakat en azından şimdi biliyoruz. Onu kurtarmak için elimizden geleni yapacağız ama başaramazsak, hatta yarın bile ölse en azından denediğimizi bileceğiz. Aptal kedi. Bilmemek kadar kötü bir şey yok..."

4

Sevgili Ruth,

Arzu ettiğimiz ölçüde tatmin edici olmasa da çabalarım biraz olsun meyve verdi. Son yazışmamızın ardından bazı kayıp dosyaları ve Harry'nin gönderdiği son e-postayı bulabildim, böyle bir e-posta aldığımı bile hatırlamadığımı itiraf etmeliyim. Hemen ona bir e-posta gönderdim fakat henüz yanıt gelmedi. Affına sığınarak ona endişelerinden bahsettim ve e-posta adresini verdim, o yüzden doğrudan seninle iletişime geçebilir belki. Ne demek istediğimi anlayabilmen için bana gönderdiği e-postayı sana yolluyorum.

Şüphesiz bu ileti, deprem ve tsunamiden önce gönderilmiş, o yüzden sana bir yardımı olacağından ya da esrarengiz arkadaşımın ve ailesinin şu anda nerede olabileceği sorusunu yanıtlayabileceğinden şüpheliyim fakat yine de bu iletide yazanları ilginç bulabileceğin hissinden kurtulamıyorum. Yıllar öncesinden kalma olsa da en son yazışmamıza senin de dâhil olman gerektiğini hissettim.

5

Sevgili Ron,

Uzun süredir sana yazmayı ihmal eden eski arkadaşını unutmadığın için teşekkür ederim. Önce sorularını yanıtlamama izin ver. Ailem iyi. Karım yayınevindeki işine devam ediyor ve son günlerde hobi olarak dalgıçlığa merak saldı. Zor zamanlarımda bana destek olduğu için ona minnettarım ve kızım Nao'a da. Sunnyvale'den Tokyo'ya döndüğümüz ilk günlerde çok fazla sorun yaşadı ve hatta bir ara okulu bile bıraktı. Fakat daha sonra, kendisini sıkı bir disipline sokarak denklik sınavlarına hazırlandı ve çok ilgili olduğu Fransız Dili ve Kültürü üzerine Montreal'de uluslararası bir liseden burs kazanmayı başardı.

Ve bana gelince yıllar önce kendime ait bir internet şirketi kurdum. Mu-Mu* Kalıcı Temizlik adında, şifreleme ve güvenlik sistemi üzerine bir şirket. Fazla detay veremiyorum çünkü anlaşmalar gizlilik içeriyor; fakat bana bu fikri Naoko verdi. Kendisi, ortaokuldayken sınıf arkadaşlarının tacizinin kurbanı olmuş, hatta utanç verici videoları internete yüklenmişti. Bu videoları gördüğümde gözyaşlarına boğulmuştum. Ve çok öfkeliydim.

*Mu-Mu (無無?) – Yok, sıfır, hiçbir şey, boş (olumsuzlama).

Babası olarak, kızımı korumak benim görevimdi fakat başaramamıştım. Kördüm sanki. Göremedim çünkü bir tek kendimi önemsiyordum.

Fakat nihayet uyandım ve araştırma yapmaya başladım. Arama motorlarının veri tabanlarına girecek ve kızımın isminin ve kişisel bilgilerinin geçtiği tüm dosyaları, fotoğrafları ve çirkin videoları, utancından eser kalmayana dek temizleyecek küçük bir örümcek geliştirmeyi başardım. Her şey yine tertemizdi. Naoko buna, "Gıcır gıcır bir temizlik!" dedi; Kanada, Montreal'de yeni bir hayata merhaba dediği için çok mutluydu.

Sonuç çok iyiydi ve sonra Yok Edici Mu-Mu adını verdiğim küçük sevimli örümceğimin başka insanlar için de yararlı olabileceği geldi aklıma. Hata yapan ve düzeltmek isteyen çok fazla insan var ve benim minik Mu-Mu'm onlara yardım edebilirdi. Ya da kaybolmak isteyen insanlar var, Mu-Mu'm, onları kimsenin bulamayacağı bir şekilde saklayabilirdi. Diyelim ki ünlü bir insansın, yorulmuşsun ve sıradan bir adam gibi olmak istiyorsun.

İşte biz de bu amaçla iki Mu-Mu yöntemi geliştirdik. Yöntem 1, Q-Mu adını verdiğimiz bir kuantum yöntemi. Kişinin tüm izlerini çoklu dünyalardaki internetlerde arıyor ve onları sıfırlıyor. Bunu nasıl açıklayabilirim bilmiyorum. Ancak bu yöntemin zamanla origami yapmak gibi bir şey olduğunu söyleyebilirim. Oldukça maliyetli ve zor bir yöntem çünkü Q-Mu'nun tüm dünyaları tarayıp olası geçmişleri değiştirmesi gerekiyor. O yüzden sadece çok varlıklıysan bu yöntem işine yarayabilir. Ama bazen kimi insanlar dört dörtlük bir Gıcır Gıcır Temizlik yaptıramayacak kadar ünlü oluyor, yani çoklu dünyalarda çok fazla üne sahip oluyor.

Yöntem 2 daha basit ve mekanik çünkü bu Mu, şimdiyi ve geleceği değiştirebiliyor. Bu yöntemin adı MechaMu. Daha

yavaş bir sistem fakat başarılı. Bu yöntemde MechaMu, sadece arama motorlarını hedef alıyor ve bulunamayasın diye sürekli ismini yutuyor. Böylece kimse seni bulamayınca ismin çabucak unutulabiliyor ve çok geçmeden yok oluyorsun. Bu tıpkı yavaş yavaş görünmezlik pelerinine bürünmek gibi. Fiyat olarak da en uygun yöntem bu.

Daha şimdiden isimlerini hiç duymadığın pek çok ünlü müşterim var. (Şaka yapmıyorum, bu gerçek.)

Görüyorsun ya Ron, intiharın, modası geçmiş materyalist günlerden kalma, eski bir düşünce olduğunu anlıyorum şimdi. Karmaşık ve gereksiz bir iş. Şimdi, Mu-Mu'mla birlikte hiç kimsenin bu kadar karmaşık işlerle uğraşmasına gerek kalmadı çünkü benim minik örümceklerim yok olma isteğini senin yerine gerçekleştiriyor. Naoko var olmama üzerine eğlenceli bir teori geliştirdi. Ve ona muyü* adını verdi. Muyü'nun Yeni Yu** olduğunu ve yeni bir düşünce tarzını temsil ettiğini söylüyor. Bilinmeyişin yeni şöhret biçimi olduğunu ve havalı olmanın artık kimsenin ismini tıklamamasıyla tanımlandığını söylüyor. İsminin hiçbir yerde bulunmaması ne denli tanınmadığının nişanesidir. Çünkü gerçek özgürlük bilinmezlikten gelir. Bunun doğru olup olmadığını bilmiyorum fakat belki de doğruluk payı vardır; çünkü Mu-Mu'm gayet iyi işliyor ve Dot-com balonu patladığından beri ilk defa ailemi rahat ettirebiliyorum.

Umarım sen de iyisindir. İnternet sitendeki çalışmaları takip ediyorum. Benim hizmetlerime ihtiyacın yok gibi görünüyor fakat ihtiyaç duyarsan biliyorsun, sadece istemen yeterli.

Arkadaşın,
Harry

*muyū (無有) – Var olmama.
**yū (有) – Olmak, var olmak.

Nao

1

Hey! Seni gerçekten özleyeceğim. Bunun kulağa çılgınca geldiğini biliyorum, özellikle de henüz var olmadığını düşününce. Ve bu kitabı bulup okumaya başlamazsan belki de asla var olmayacaksın. Sen yalnızca hayalî arkadaşımsın benim, en azından şimdilik.

Yolda yürürken yanından geçsem ya da Starbucks'ta göz göze gelsem seni tanıyabileceğimi düşünüyorum hâlâ. Ne garip, değil mi? Tırsıp bu kitabı bulabileceğin bir yere bırakmaktan vazgeçsem bile, hatta sadece zihnimde var olmanın daha iyi olacağına karar versem bile seni hemen tanıyacakmışım gibi bir his var içimde. Yalnızca bir hayal olabilirsin fakat benim gerçek dostumsun ve bana yardım ettin. Bundan emin olabilirsin.

Her neyse, gördüğün gibi sayfalarım bitiyor, o yüzden konuyu toparlasam iyi olacak. Sana yaşlı Jiko'nun cenazesinden sonra neler olduğunu ve ardından da daha fazla endişelenme diye benimle ve ailemle ilgili gelişmeleri anlatacağım. Sendai'den eve dönerken cenazeden sonra yapılacak en tuhaf şey olmasına rağmen babam beni Disneyland'e götürdü. Üstelik Mickey-chan ile tokalaşmaya can atmak için fazla büyüktüm. Fakat yine

de eğlenceliydi; özellikle de babamın Futureland'de, Ölü Yıldız'ı aramak için buzlu asteroit mağaralarında ışık hızında ilerlemesini izlemek çok komikti.

Yıldızlardan bahsetmişken, eve döndükten bir ay kadar sonra, bir gece, babamla beraber yürüyüşe çıktık ve Sumida Nehri'nin oradaki küçük parka gittik. Salıncaklara oturup gökyüzündeki yıldızları ve nehrin karanlık suyunun akışını seyrettik. Vahşi kediler sinsice gölgelerin içinde ilerliyor ve çöpleri yiyordu. Karanlıkta ileri geri sallanırken zor konulardan bahsetmek kolaydı. Yıldızlardan, evrenin büyüklüğünden ve savaştan konuştuk. I. Haruki'nin gizli Fransızca günlüğünü okumayı o sabah bitirmiştik. Babam üniversitede Fransız Şiiri bölümünde okuyan bir öğrenci bulmuş ve tamamını bizim için tercüme etmesini rica etmişti. Günlüğü okurken hayatımda ilk defa insanların ne kadar zalim olabileceğini öğrendim. Zalimlik denen şeyi bildiğimi zannederdim fakat hiçbir şey bilmiyormuşum meğer. Yaşlı Jiko'm biliyordu. O nedenle Haruki'nin juzusunu hep yanında taşıdı, böylece insanların birbirlerine daha iyi davranması için dua edebildi. Cenazeden sonra Muji, juzuyu bana verdi. Şimdi de ben onu her zaman yanımda taşıyorum. Boncuklar oldukça güçlü, pürüzsüz ve koyu renkli; I. H'nin ve Jiko'nun parmaklarının dokunuşuyla ve ettikleri tüm o dualarla ağırlaşmış. Ben hiç dua bilmiyorum, o nedenle sadece boncukları tekrar tekrar sayıyor ve içimden, sevdiğim insanlar için güzel dileklerde bulunuyorum. Sevdiklerimi saymayı bitirince de bu sefer hafiften nefret ettiğim insanlara geçiyor ve bazen aslında nefret ettiğimi sandığım insanları da sevebileceğimi fark ediyorum.

Gizli Fransızca günlüğün sonunda, ölmeden bir gece önce büyük amcam intihar görevi hakkında yazmış. Hem ben hem de babam onun düşman uçak gemisine çarpmaktan vazgeçtiğini okuyunca çok şaşırdık. Görevine çıkmazlık edemezdi ve o nedenle de uçağını dalgalara doğru uçurmaya karar vermişti. Bu

tabii ki çok gizli bir bilgiydi. Üstlerinin, hedefi ıskalama planını duyması hâlinde ihanetten yargılanıp idam edileceğini biliyordu. Hükûmetin, vatanları için canını veren pilotların ailelerine ödediği tazminatı annesinin ve kız kardeşlerinin almasını istiyordu. Bana oldukça anlamlı gelmişti. O, Yüzbaşı Karga gibiydi. Nefret ettiği savaşı desteklemek istememiş, sözde düşmanlarının bile daha fazla acı çekmelerine gönlü razı olmamıştı. Doğrusu, bunu okuduğumda biraz utandım. Daisuke-kun'a nasıl tuzak kurduğumu ve yaşayan bir hayalet olarak düşmanım Reiko'yu nasıl gözünden bıçakladığımı hatırladım. O kadar kötü hissettim ki olur da onlarla bir kez daha karşılaşırsam -pek sanmıyorum ama- onlardan özür dilemeye karar verdim. Daisuke ve annesi taşınmışlardı ve okulu bıraktığımdan beri Reiko'yu hiç görmemiştim.

Her neyse, Haruki'nin dalgalara uçma kararını okuduğumuzda babam kendini tamamen kaybetti. Evdeydik, kotatsuda oturuyorduk ve babam yüksek sesle tercümeyi okuyordu. O bölüme geldiğinde defteri yere bıraktı ve şiddetli bir hapşırık sesine benzeyen bir homurtu çıkardı. Ancak hapşırmamıştı; hüzün patlaması yaşıyordu. Ayağa kalktı, banyoya gitti ve ardından kapıyı kapattı ama hâlâ içini çeke çeke ağladığını duyabiliyordum. Tuhaf, değil mi? Babanın tamamen paramparça olduğunu görmek. Ne söyleyeceğimi bilmiyordum ve tabii biraz korktum da çünkü intihara meyilli bir baban olduğu zaman bu gibi olaylar seni tedirgin edebiliyor. Fakat nihayet tekrar dışarı çıktı ve her şey normale dönmüş gibi akşam yemeğini pişirmeye başladı. Ben de üzerine gitmedim fakat o gece, parkta, karanlıkta sallanırken, neden o kadar etkilendiğini sordum ve o da bana anlattı.

Her şey Sunnyvale'deki işiyle ve işten çıkarılmasıyla alakalıydı. Tüm o şeyler yaşandığında ben henüz çok küçüktüm. Bu yüzden o zaman neler olduğunu anlayamamıştım. Tek bildiğim,

bir bilgisayar oyunu şirketi için arayüz tasarladığıydı ki ben de bunun oldukça havalı bir iş olduğunu düşünüyordum.

"Arayüzlerim oldukça iyiydi," dedi. "Çok eğlencelilerdi. Herkes onları oynamaktan zevk alıyordu." Gözlerinde bir hüzün vardı, uzaklara dalmıştı sanki. "Birinci şahıs operatör perspektiflerinin prototipi üzerine çalışıyorduk. Bana Görüş Açısının Öncüsü diyorlardı. Şirket ABD ordusuyla bir anlaşma imzaladı. Benim arayüzlerimi askerlerin kullanacağı silah tasarımlarına uygulayacaklardı."

"Vay canına," dedim. Kulağa oldukça havalı geliyordu. Ona böyle söylemedim tabii ama ses tonumdan anlamıştı. Terliğinin plastik ucuyla yerdeki kuma bastırıp salıncağını durdurdu. Bedenini öne, salıncağı tutan zincirlere eğerek, "Yanlıştı," dedi. "O çocuklar insanları öldüreceklerdi. İnsanları öldürmek eğlenceli olmamalı."

Ben de sallanmayı bıraktım ve orada öylece yanında durdum. Kalbim hızla çarpıyordu; kan, yanaklarıma hücum etmişti. Kendimi çok aptal ve toy hissediyordum. Ancak içimde bir şeyler çatırdıyordu ya da belki de çatlayan şey, bana altında sakladığı o çok önemli şeyi göstermek isteyen dünyaydı. Sadece minicik bir parçasını görebilsem de daha önce gördüğüm ya da hissettiğim her şeyden daha büyüktü.

Salıncaktan indi ve yürümeye başladı. Onu takip ettim. Bana depresyona girip geceleri uyuyamamaya başladığını anlattı. İçini dökebileceği birini aramıştı. Hatta Kaliforniya'da bir psikoloğa bile gitmişti. İş yerinde de bu konuyu sürekli gündeme getirmişti. Geliştirme ekibinin diğer üyelerini, arayüz tasarımına bir tür gerçeklik kontrolü programı eklemesine izin vermeleri için ikna etmeye çalışmıştı. Böylece o zavallı pilotlar uyanacak ve yaptıklarının ne kadar delice olduğunun farkına varacaklardı fakat askerî yetkililer bu fikirden hoşlanmamıştı. Şirketi ve ekip arkadaşları, onun bu konuda ne hissettiğini duymaktan

bıkmış ve sonunda onu kovmuşlardı.

Beton pandanın üzerine oturup yüzünü avuçlarının arasına aldı. "Çok utanmıştım," dedi.

İnanamadım. Ona baktım, iki büklüm olmuş bir hâlde pandanın kafasında oturuyordu, kalbim gururla doldu. Babam gerçek bir süper kahramandı ve asıl utanması gereken bendim. Çünkü bunca zamandır etrafındakiler ona inandıkları yüzünden zulmetmişti ve ben de işten kovulduğu, tüm paramızı kaybettiği ve hayatımı mahvettiği için ona kötü davranmıştım. Nasıl da her şeyden bihabermişim!

Anlatmaya devam etti. "...işte o yüzden bugün ağladım, Haruki amcanın günlüğünü okuduğumda onun nasıl hissettiğini anladım. Bir Numaralı Haruki bir karar vermişti. Uçağını dalgalara yöneltti. Aptalca olduğunu biliyordu, hiçbir işe yaramayacaktı; ancak elinden başka ne gelirdi ki? Ben de benzer bir karar aldım. Aptalca ve işe yaramaz bir karar. Aradaki tek fark, benim uçağımın tüm ailemi taşıyor olmasıydı. Yaptıklarımın cezasını senin, annenin ve etrafımdaki herkesin çekmiş olması çok ağırıma gidiyordu.

9/11 Olayı olduğunda savaşın kaçınılmaz olduğu ortadaydı. Uzun zamandır buna hazırlanıyorlardı. Yeni nesil genç Amerikalı pilotlar, Afganistan ve Irak'taki insanları avlamak ve öldürmek için benim arayüzümü kullanacaklardı. Bu, benim hatam olacaktı. Tüm o insanlar ve aileleri için çok üzüldüm; Amerikalı pilotların da acı çekeceğini biliyordum. Belki hemen olmayacaktı bu. O genç pilotlar görevlerini yerine getirirken olay gerçek dışı, heyecan verici hissettirecekti; eğleneceklerdi çünkü arayüzü böyle hissettirmesi için tasarlamıştım. Fakat daha sonra, günler, haftalar, hatta belki yıllar sonra, ne yaptıkları tüm çıplaklığıyla su yüzüne çıkmaya başlayacaktı. Keder ve öfkeyle kıvranıp acısını kendilerinden ve ailelerinden çıkaracaklardı. Bu da benim hatam olacaktı."

Oturduğu pandadan huzursuzca kalkarak oyun alanını çeviren tel örgülere ilerledi. Onu takip ettim. Küçük bir kapı, nehrin yüksek beton setine açılıyordu. Eğimli kısma yan yana oturduk ve nehrin karanlık suyunun akışını seyrettik. İntihar etmek için buraya geldiği zamanları düşündüğünü biliyordum. Uzanıp elimi tuttu.

"Seni hayal kırıklığına uğrattım," dedi. "Suçluluk duygusuyla kıvranıyordum. Bana ihtiyaç duyduğunda yanında olamadım."

Nefesimi tuttum. Konuyu Külot Vakası'na getiriyordu. Onun için açık artırmaya girdiğini itiraf edecekti. Elimi çekip uzaklaştırmaya çalıştım. Bunu gerçekten konuşmak istemiyordum ama nasıl kaçabilirdim? Ne de olsa ona zor bir soru sormuştum ve o da sorumu içtenlikle yanıtlamıştı. Ona borçluydum. O yüzden külotumun fotoğrafının nasıl olup da burusera hentai sitesine yüklendiğini ve videoda neler olduğunu sorunca derin bir nefes aldım ve ona her şeyi anlattım. Bana yapılan ijime hakkında annemin onunla konuştuğunu biliyordum ancak durumun bu kadar kötü olduğunu anlamamıştı. Üzüldüğünü görebiliyordum ama bu aynı zamanda onu gerçekten öfkelendirmişti.

Bitirdiğimde, "Bana anlattığın için teşekkür ederim," dedi. Sesinde sert bir tını vardı fakat bana kızgın olmadığını biliyordum. Daha ziyade bir şeyler yapmaya karar vermiş gibiydi. Ayağa kalktı ve kolumdan tutarak beni de kaldırdı. Sessizce eve yürüdük, sadece bir defa bana içecek alsın diye otomatın önünde durduk. Zihni oldukça meşgul görünüyordu. Aklından neler geçtiğini bilmiyordum fakat o geceden sonra, yaşama nedenini bulmuş bir bağımlı gibi bilgisayarda çalışmaya geri döndü.

Batı Felsefesi'nin Dâhileri'ni okumayı tamamen bıraktı ve tüm zamanını, gerçek süper gücü olan programlamaya ayırdı. Yani değişik süper güçlere sahip bir sürü süper kahraman var. Kimi süper güçler çok önemli ve göz kamaştırıcı; süper kuvvet, süper hız, moleküler yeniden yapılanma ve kuvvet alanları ya-

ratma gibi. Fakat bu güçler yaşlı Jiko'nun sahip olduğu, süper yavaş hareket etmek, insanların zihinlerini okumak, kapı eşiklerinde belirivermek ya da sadece varlığıyla insanların kendilerini iyi hissetmelerini sağlamak gibi süper güçlerden çok farklı değil.

Her neyse, bunları sana neden anlattığımı bilmiyorum, bilmek isteyeceğini düşündüm sadece. Babam kendi süper gücünü bulmuşa benziyor ve belki ben de kendi süper gücümü bulmuşumdur: Sana yazmak. Yazacak yerim bitmeden önce, babamın da benim de gerçekten iyi olduğunu bilmeni istiyorum. Şimdi artık onun nasıl bir adam olduğunu biliyorum ve intihar konusu üzerine hiç konuşmamış olsak da her ikimizin de bir daha asla o sınıra gelmeyeceğinden oldukça eminim. En azından ben kendi adıma eminim. Bu son sayfaları bitirir bitirmez söz verdiğim gibi Jiko'nun hayat hikâyesini yazmak için yeni bir boş defter almaya gideceğim. O artık yaşamıyor fakat hikâyeleri hâlâ aklımda, en azından şimdilik. O yüzden acele etmem gerek, unutmadan hepsini yazmalıyım. Oldukça iyi bir hafızam var fakat hatıralar da zaman kahramanıdır. Tıpkı sakura çiçekleri ya da mabet ağacı yaprakları gibi; bir süreliğine güzelliklerini korurlar fakat sonra solar giderler.

Bu arada belki duymaktan memnun olursun, hayatımda ilk kez ölmek istemiyorum. Gecenin bir yarısında uyanıp I. H'nin gökyüzü askeri saatinin çalışıp çalışmadığını ve daha sonra da hayatta olup olmadığımı kontrol ediyorum. İster inan ister inanma bazen gerçekten korkuyorum: Ah, aman Tanrım, ya öldüysem? Bu çok korkunç olurdu! Daha, yaşlı Jiko'nun hikâyesini bile yazmadım! Bazen caddede yürüdüğüm sırada kendimi düşünürken buluyorum: Ah, aman Tanrım, lütfen şu dikkatsiz Lexus sürücüsünün kontrolü kaybedip üzerime gelmesine izin verme ya da şu çılgın hentai burusera beyaz yakalısının beni çakıyla delik deşik etmesine veya şu beyazlara bürünmüş te-

rörist kılıklı adamın bindiğim metroya sarin gazı atmasına... en azından Jiko'nun hayat hikâyesini bitirinceye kadar! Onu yazana kadar ölemem! Yaşamak zorundayım! Ölmek istemiyorum! Ölmek istemiyorum!

Kendimi böyle şeyler düşünürken buluyorum. En azından onun hikâyesini bitirmeden önce kesinlikle ölmek istemiyorum. Jiko'yu düşünmek gözlerimi yaşlarla doldurdu. Sanırım bunun ruh sağlığım açısından büyük bir gelişme olduğunu fark etmişsindir, normal bir insan gibi ölmekten korkuyor olmamın yani.

Ve son bir şey daha. Benim açımdan oldukça teşvik edici bir şey öğrendim. Marcel Proust, sadece **À la recherche du temps perdu** *adındaki kitabı yazmamış, aslında yedi kitap yazmış. Şaşırtıcı, değil mi?* **À la recherche du temps perdu** *binlerce sayfalık, inanılmaz uzun bir hikâye ve bu yüzden onu farklı bölümler hâlinde yayımlatması gerekmiş. Son bölümünün ismi* **Le temps retrouvé**, *Yakalanan Zaman anlamına geliyor. Ne mükemmel, değil mi? O yüzden şimdi gözlerimi dört açıp* **Le temps retrouvé**'*nin eski bir kopyasını bulmaya çalışacağım. Onu Harajuku'daki el sanatları dükkânına götüreceğim ve orada çalışan kadını bulabilirsem benim için yeni bir kitap-günlük yapıp yapamayacağını soracağım. Sonra da içine yaşlı Jiko'nun hikâyesini yazacağım.*

Şey... Bir kez daha düşündüm de belki de bunu yapmam. Belki sayfalarını koparıp atmak yerine, Marcel'in kitabını okuyabilecek kadar Fransızca öğrenmeyi deneyebilirim. Hem bu havalı da olurdu. Ve yaşlı Jiko'mun hayat hikâyesine gelince sanırım sadece eski, sade bir defter alıp yazmaya başlayacağım.

Ruth

1

Kitabı kapattı.

Sonuna ulaşmıştı. Son sayfa. Bitirmişti işte.

Peki ya şimdi?

Saate baktı. Kırmızı rakamlar ışıldadı; 3:47. Neredeyse sabahın dördüydü. Oturma odasındaki odun sobası çoktan sönmüş ve ev soğumuştu. Eğer Jiko'nun tapınağında olsaydı bir saat sonra zazen için kalkması gerekecekti. Titredi. Yatak odasının penceresinin dışında, soğuk, siyah gece cama yaslanmıştı, kafa lambasından çıkan tek parlak ışık cama yansıyıp orada kaldı. Bambulara vuran rüzgârı işitebiliyordu, uzun boylu ağacın çatırdadığını duydu. Oliver, yanı başında, hafif bir horultu eşliğinde sesli sesli uyuyordu. Yaralı kedi yatağın Oliver'a ait tarafında, yerde duran kutusundaydı. Sesi çıkmıyordu. Uyuyor olmalıydı.

Ruth bir saat kadar önce, sebepsiz yere uyanmış ve bir süre öylece uzanmıştı yatakta. Sonunda pes etmişti ve kalkıp günlüğü eline almıştı. Farkına bile varmadan sondan bir önceki sayfaya gelmişti. Son bir sayfa daha kalmıştı. Tereddüt etti, sayfaların yine artıp artmayacağını merak etti ama öyle olmadı. Son sayfayı çevirdi. Kelimeler akmaya devam etti. Ruth sonuna kadar okudu onları. Ve sonra kelimeler sayfanın altında son buldu. Bitti. Ne

başka bir kelime ne de başka bir sayfa vardı.

Kitapların da bir sonu vardır. Neden bu kadar şaşırmıştı ki?

Kayıp kelimelerin gizemini düşündü. Onları bir şekilde bulup geri getirmemiş miydi? Öyle kulağa geldiği kadar çılgınca değildi bu. Bazen yazarken kendisini hikâyeye öylesine kaptırırdı ki ertesi sabah dosyasını açıp, yazdıklarına baktığında bazı paragrafları daha önce hiç görmediğini fark ederdi, hatta birkaç kez bir bölümün tamamını bile hatırlamadığı olmuştu. Oraya nasıl gelmişlerdi? Bu, esrarengiz bir duyguydu ve çoğu zaman hemen ardından bir panik duygusu yükselirdi –*birisi hikâyeme girmiş!*– ve okudukça bu duygu yerini heyecana bırakırdı. Ekrana eğilir, ışık ya da ısı kaynağıymış gibi önünde sıralanan bu yabancı cümleleri takip etmeye çalışırdı. Bir rüyadan artakalan bölük pörçük görüntüler misali hayal meyal hatırlamaya başlardı; zihnini yoklar ve şüphe ederek kelimelerle yüzleşmekten çekinirdi ve onların ölüler diyarına gidip kaybolmasından korkardı. Gözden uzak, zihinden uzak.

Fakat şimdi olan başkaydı. Yazmıyordu, *okuyordu*. Bir okuyucu, elbette böylesi bir sihirbazlığa, boşluktan kelimeler çağırmaya muktedir değildi. Fakat anlaşılan o bir şekilde bunu yapmayı başarmıştı ya da aklını yitiriyordu. Ya da...

Birlikte mucizeler yaratacağız.

Peki, kim kimin mucizesi olmuştu?

Oliver'ın bir keresinde böyle bir şey söylediğini anımsadı fakat onun bu sorusunun önemini gerçek anlamıyla kavrayamamıştı. Rüya olan kendisi miydi? Onu var edip yazan Nao mıydı? *Aracılık, ustalık isteyen bir iş,* demişti Muriel. Ruth hep yeterince iyi olduğunu düşünmüştü ama belki de değildi. Belki de isminden de anlaşılacağı üzere gerçekte hiç var olmamıştı, sadece Nao'ın bir araya getirdiği hayalî ve başıboş kelimelerden ibaretti. Bugüne dek kendinden şüphe etmesini gerektirecek hiçbir şey olmamıştı. Onun hatırındaki gerçek dünyada varlığını sürdüren,

ete kemiğe bürünmüş hâline bakarak kendi hayatına dair edindiği izlenimler oldukça güvenilir görünüyordu. Fakat şimdi sabahın dördünde, karanlıkta otururken bundan o kadar da emin olmadığını fark etti. Ürperdi ve bu ani hareket bedeninin yatağa değen kısımlarını duyumsamasına sebep oldu. Kendini daha iyi hissetti. Vücudunun üzerindeki yorganın ağırlığını ve ılıklığını; yüzünü ve kollarını saran soğuk havayı ve kalp atışlarını hissetmek için çabaladı.

Günlüğü tutan elleri hâlâ sıcacıktı. Kırmızı kumaş cilde baktı. Ona mı öyle gelmişti yoksa gerçekten kumaş ilk bulduğu zamankinden daha mı eskiydi? Tersini çevirdi. Arkasında, kedinin salyasını akıttığı koyu bir leke vardı. Burnuna götürdü. Acı kahve çekirdeği ile tatlı meyve şampuanı kokusu solmuştu. Şimdi sedir ve is kokuyordu ve biraz da toz ve küf. Sırtındaki yaldızlı harflere baktı, sonra da onu gafil avlamak istercesine çabucak son sayfayı açtı.

Sayfa değişmemişti. Tabii ki değişmeyecekti. Ne olacağını sanıyordu ki? Kapalıyken fazladan birkaç kelimenin kayıp, çarşafların arasına düşmüş olabileceğini mi? Saçmalık.

Yine de fazladan birkaç kelime epey fark yaratabilirdi. Kitabı tekrar kapattı ve sallanan bir dişi andıran kırık ucu için üzüldü. Kapak şimdi daha mı havalı görünüyordu, yoksa yine ona mı öyle gelmişti?

Yeter, diye düşündü.

Günlüğü komodinin üzerine bıraktı ve ışığı söndürdü. Sabah kitaba tekrar uzandığında, kitap soğuktu.

2

"Şimdi sen de bitirdiğine göre," dedi, "aklımı yitirip yitirmediğimi bilmem gerekiyor."

Mutfak tezgâhında oturmuş sabah çaylarını içiyorlardı. Tıraşlanmış ve açık yaralarla kaplı Pesto, Utanç Konisi'ni* takmış, Oliver'ın kucağındaki havlunun üzerine kıvrılmıştı. Uyuşturulmuş gibiydi ve son derece aksi görünüyordu. Oliver günlüğü henüz bitirmişti ve Ruth'u durdurmak ister gibi elini havaya kaldırdı. "Bu konuşmanın gidişatından hoşlanmayacağını biliyorum, o yüzden lütfen bunu hiç tartışmayalım."

Ruth onun itirazlarını duymazdan geldi. "O gece, kelimeler kaybolduğunda sen, onları bulmanın benim işim olduğunu söyledin. Sayfaların boş olduğuna gerçekten inanmadın, sonunun yok olduğuna da inanmadın. Yalan mı?" Bu bir soru değildi.

Oliver, karısının gözlerinin içine baktı ve hiç tereddüt etmeden, "Tatlım," dedi, "ben sana hep inandım."

"Ama kalkıp Muriel'a anlatmama izin verdin, o da muhtemelen delirmiş olduğumu düşünüyordur artık."

"Ah," dedi Oliver, sesi rahatlamış gibi çıkıyordu. "Eğer seni endişelendiren buysa dert etme. Bu adadaki herkes deli. Eminim Muriel ciddiye bile almamıştır."

Ç.N.: *Genellikle Elizabeth yakası denilen, kedi ve köpeklerin yaralarını yalamalarını engellemek için boyunlarına takılan huni biçimli araç.

Bu cevap Ruth'u az da olsa rahatlattı fakat ortada hâlâ yanıtlanmamış bir dünya soru varken bu konuyu daha fazla uzatmayacaktı. "Pekâlâ," dedi. "Diyelim ki Muriel'ın teorisi doğru ve ben de rüyamda Orman Kargası'nı Ueno Parkı'na kadar takip edebildim ve Nao'ın babasını bulup onu Sendai'ye gönderdim..."

Oliver günlüğü bir kenara bıraktı, şimdi *New Yorker*'ın en son sayısını gözden geçiriyordu.

"Oliver!!!"

"Ne?" Oliver kafasını kaldırdı. "Dinliyorum. Kargayı parka kadar takip ettin ve babasını bulup Sendai'ye gönderdin."

"Pekâlâ, o zaman bu ne anlama geliyor?"

"Ne demek ne anlama geliyor?"

"Yani Orman Kargası'nın beni zamanda geri götürdüğünü mü söylüyorsun? Eğer o rüyayı görmemiş olsaydım Nao'ın babasının vazgeçmeyip o intihar ekibiyle birlikte kendisini öldüreceğini mi? Nao'ın, babasının vicdan sahibi bir adam olduğunu ya da kamikaze pilotu büyük amcası hakkındaki gerçeği asla öğrenemeyeceğini mi?"

"Ben hiçbir şey söylemiyorum," dedi Oliver. "İnan bana."

"Eğer I. Haruki'nin gizli Fransızca günlüğünü sunaktaki o kutuya ben koymadıysam o zaman oraya nasıl gitti?"

Oliver kaşlarını kaldırdı, şaşırmış görünüyordu. "Onu oraya sen mi koydun?"

"Evet. Söyledim ya sana. Rüyamın en sonunda. Birdenbire elimde beliriverdi ve ben de tam uyanmak üzereyken onu kutunun içine sıkıştırdım."

"Akıllıca bir hareket," dedi Oliver.

Ruth ürperdi, mutlu hissetti. "Evet, ben de öyle düşünmüştüm. O sırada kendimi birazcık da olsa bir süper kahraman gibi hissettim."

"Bundan eminim," dedi Oliver hayranlık dolu bir ifadeyle.

Fakat Ruth ikna olmamıştı. "Bilmiyorum," dedi. Öz güveni sarsılmıştı. "Kendimi dinliyor olsaydım ben de delirdiğimi düşünürdüm. Bunun basit ve mantıklı bir açıklaması vardır mutlaka; mesela yaşlı Jiko onu oraya koymuş olabilir. Belki de en başından beri ondaydı. Belki Bir Numaralı Haruki, günlüğü bir şekilde uçuşundan hemen önce annesine göndermenin bir yolunu bulmuştu fakat her nedense Jiko hiç kimsenin bundan haberdar olmasını istememişti. Belki gizliden gizliye savaşı destekliyordu ve oğlunun intihar görevini yerine getirmemesinden utanç duyuyordu. Belki onun bir korkak olduğunu..."

"Dur," dedi Oliver. "İşte şimdi gerçekten delirmiş gibi konuşuyorsun. Bu hipotezleri destekleyecek tek bir kanıtın bile yok. Nao'ın söylediklerinden çıkan ise yaşlı Jiko'sunun yüz dört yaşında bile olsa barışsever ve radikal biri olduğu. O yüzden, zorlama açıklamalarla atıp tutma ve kendini aklı başında hissetmek için tarihi yeniden düzenlemeye kalkışma. Jiko'nun kim olduğunu bulmak için delirmen gerekiyorsa delir. Bu herkes için geçerli."

Ruth sessizleşti, kocası yerden göğe kadar haklıydı. Oliver *New Yorker*'ı tekrar eline aldı fakat Ruth'un konuyu kapatmaya hiç niyeti yoktu.

"Tamam," dedi Ruth. "Peki İki Numaralı Haruki'nin gönderdiği e-postaya ne diyeceksin? Q-Mu, MechaMu ve bütün o kuantum bilgisayar şeyleri. Bunlara inanıyor musun gerçekten? O adam benden daha deli gibi."

Oliver, gözlerini dergiden ayırdı. "Kuantum bilgisi, rüyanın bilgisine benzer," dedi. "Diğerlerine gösteremeyiz, tanımlamaya ve tarif etmeye çalıştığımızda da onun hafızasını değiştiririz."

"Hey!" dedi Ruth. "Bu çok güzel. Sen mi uydurdun?"

"Hayır. Ünlü bir fizikçiden alıntı. İsmini hatırlayamadım şimdi*."

"İşte ben de yazarken böyle hissediyorum, sanki kafamın

*Charles Bennett. Oliver daha sonra alıntıladığı cümleye baktı ve *New Yorker*'da, 2 Mayıs 2011'de yayımlanan, Rivka Galchen tarafından kuantum bilgisayarı üzerine yazılmış bir makaleden olduğunu buldu.

içinde güzel bir dünya var. Ama yazmaya kalkıp hatırlamaya çalıştığımda onu değiştiriyorum ve bir daha geri getiremiyorum." Kederli bir hâlde pencereden dışarıya baktı ve yarım bıraktığı yaşam öyküsünü düşündü. Harabeye dönmüş başka bir dünya daha. Üzücüydü. "Fakat hâlâ anlamıyorum. Kuantum bilgisinin bununla ne ilgisi var ki?"

Oliver, kediyi kucağından indirdi. "Tamam," dedi. "Sen çoklu sonuçlar üzerine kafa yoruyorsun, değil mi? Çoklu sonuçlar, çoklu dünyalar anlamına gelir. Bunu ilk merak eden sen değilsin. Çoklu dünyalar kuramı son yarım yüzyıldan beri var. En az bizim kadar yaşlı."

"Eh, antika olduğu kesin o zaman."

"Söylemeye çalıştığım, yeni bir şey olmadığı. Hiçbir şey yeni değil ve eğer kuantum mekaniğinin çoklu dünyalar yorumuna inanırsan mümkün olan her şeyin olması ya da belki çoktan olmuş olması mümkün. Eğer öyleyse İki Numaralı Haruki'nin bu dünyalardan birinde, kendi Q-Mu'sunu nasıl üreteceğini keşfetmiş olması ve sonra oradaki objelerin bu dünyadakilerle etkileşime girmesini sağlamış olması mümkün. Belki de birbiriyle iletişim kurup bilgi alışverişinde bulunan paralel dünyalar oluşturmak için kuantum dolanıklığını nasıl kullanacağını bulmuştur."

Ruth, asık bir suratla kediye baktı. "Anlayamıyorum," dedi. "Utanç Konisi'ni benim takmam gerekirdi. Anlamak için yeterince akıllı değilim."

"Eh, ben de değilim. Bu tür şeyleri anlayabilmek için gerçekten matematikle haşır neşir olmak gerekiyor ki bu da çoğumuzu aşar. Ama Schrödinger'in kedisini biliyorsun, değil mi?"

3

Schrödinger'in kedisini elbette biliyordu. Pek kullanmasalar da kedilerine Schrödinger ismini o takmıştı zaten. Schrödinger ismi kediye yapışıp kalsaydı ismin onu hafiften rahatsız ettiğini itiraf etmek zorunda kalacaktı. Proust ismi de benzer şekilde onu rahatsız ediyordu. Kedinin hem önceki hem de sonraki hâlini bilmesi gerektiğine inanıyordu ama her ikisi hakkında da en ufak bir fikri yoktu.

Schrödinger'in kedisinin bir düşünce deneyi olduğunu biliyordu. Deneye adını veren bir fizikçi tarafından tasarlanmıştı ve hayat, ölüm ve kuantum fiziği gibi şeylerle ilgiliydi.

Kuantum fiziğinin, atomların ve atom altı parçacıkların, kedi gibi gözle görülebilir gündelik nesnelerden farklı hareket ettiği mikroskobik düzeydeki enerjinin ve maddenin davranışını tanımladığını biliyordu.

Ayrıca Schrödinger'in düşünsel kedisini, belirli koşullar oluştuğunda salınacak ölümcül bir zehirle birlikte düşünsel bir kutunun içine yerleştirdiğini biliyordu.

"Bu doğru," dedi Oliver. "Detayları ben de hatırlamıyorum* fakat onun temel önermesi şuydu; eğer kediler atom altı parçacıklar gibi davranırsa kedi aynı anda hem ölü hem diri olur, kutu

*Schrödinger'in düşünce deneyine dair daha fazla bilgi için Ek E kısmına bakınız.

kapalı olduğu sürece koşulların oluşup oluşmadığını bilemeyiz. Fakat hemen şu anda kutuyu açıp içine bakan ve koşulları ölçen bir gözlemci, kediyi ölü ya da diri bulabilir."

"Sadece bakarak kediyi öldürebileceğini mi söylüyorsun yani?"

"Hayır, tam olarak değil. Schrödinger'in anlatmaya çalıştığı şeye gözlemcinin paradoksu denir. Atom altı parçacıklar gibi çok küçük şeylerin davranışlarını ölçmeye çalışırken karşına çıkan bir problemdir bu. Kuantum fiziği tuhaf bir konu. Atom altı seviyede, tek bir parçacık aynı anda birçok yerde envaiçeşit olasılıkla var olabilir. Aynı anda birçok yerde olabilme yeteneğine süperpozisyon denir."

"Süper güç gibi yani," dedi Ruth. "Nao bunu severdi." Kendisi de sevmişti. Eğer bir atom altı parçacığı olsaydı hem burada hem de New York'ta olabilirdi.

"Üst üste binen parçacıkların kuantum davranışı, matematiksel olarak dalga fonksiyonu şeklinde tanımlanır. Paradoks ise süperpozisyondaki parçacıkların sadece hiç kimse bakmadığında var olmasından kaynaklanmaktadır. Üst üste binen parçacık dizisini ölçmek için gözlemlediğin anda, dalga fonksiyonu çöker ve parçacıklar pek çok olası yerden sadece birisinde ve yalnızca tek bir parçacık olarak bulunur."

"Yani çok bire mi düşer?"

"Evet, yani daha doğrusu teorilerden birisi bu yönde, her neyse. Sonuç ölçülene ya da gözlemlenene dek tek bir sonuç yoktur. Gözlem anına kadar, ortada sadece olasılıklar dizisi mevcuttur, o hâlde kedi, bu sözde bulanık varoluş durumundadır. Hem ölü hem de diridir."

"Ama bu çok mantıksız."

"Kesinlikle. Schrödinger'in amacı da buydu. Dalga fonksiyonunun çöküşüne ilişkin teoride birkaç sorun var. Teorinin genel olarak söylediği şu; bir parçacık o anda ölçülebildiği kadardır.

Bunun hiçbir nesnel gerçekliği yok. İlk sorun bu. İkinci sorun ise hiç kimsenin bu dalga formunun çöküş teorisini destekleyecek bir matematiksel veri sunamamış olması. Bu yüzden Schrödinger de buna ciddi ciddi inanmıyordu zaten. Tüm bu kedi meselesi, sadece durumun mantıksızlığını göstermek içindi."

"Daha iyi bir fikri var mıydı?"

"Hayır. Fakat sonra başka biri yeni bir teori geliştirdi, Hugh Everett. Everett, matematikle desteklenebilecek bir alternatif teori ortaya attı. Teorisi, aslında bu sözde çöküşün hiç yaşanmadığına ilişkindi.* Hem de hiçbir suretle. Aksine, üst üste binen kuantum sistemi devam ediyordu ve gözlemlendiğinde dallara ayrılıyordu. Kedi ya ölü ya da diri diye bir şey yoktu. Aslında hem ölü hem de diriydi, şimdi sadece iki farklı dünyada iki farklı kedi olarak var oluyordu."

"Gerçek dünyalarda demek istiyorsun yani?"

"Evet. Çılgınca, değil mi? Onun evrensel dalga fonksiyonu teorisi, kuantum mekaniğinin sadece atom altı dünyayla ilgili olmadığını savunuyordu. Atomlar, kediler, her şey kuantum mekaniğiyle ilgiliydi aslında. Evrenin tamamı kuantum mekaniğiyle alakalıydı. Ve işte şimdi işlerin çığırından çıktığı kısım geliyor. Eğer bir ölü kedi ve bir de diri kedi dünyası varsa bu olasılık gözlemci için de geçerli olur; çünkü gözlemci de kuantum sisteminin içinde var olur. Ayrı duramazsın, o yüzden bölünürsün, amipler gibi. O hâlde bir ölü kediyi gözlemleyen *sen* var, bir de diri kediyi gözlemleyen *sen* var. Kedi tekildi fakat şimdi çoğul oldu. Gözlemci tekildi ama o da şimdi çoğul oldu. Diğer *sen*lerle konuşamaz ve iletişime geçemezsin, hatta diğer dünyalarda var olan *sen*lerden haberdar bile olamazsın; çünkü hatırlamazsın..."

*Hugh Everett ile ilgili daha fazla bilgi için Ek E kısmına bakınız.

4

Bu, onun berbat bir hafızaya sahip olmasını açıklayabilir miydi?

Ruth, Oliver'ın kucağında huzursuzca kımıldanan kediye baktı. Kedi de gözlerini kapatmadan önce ona uzun, uğursuz bir bakış attı. Kim kimi gözlemliyordu? Boynunun etrafındaki Utanç Konisi ile Pesto'nun şu anda herhangi bir şeyi gözlemlemesi oldukça zordu fakat Rakun Vakası'ndan önce kendi kendisini gözlemlerdi. Pesto, kendisinin gözlemcisi olabilir miydi? İlginç bir soru. Bacağını kaldırıp kendi kıç deliğini incelemeyi severdi. Bu gözlem, onu çoklu kıç delikleri ve çoklu kediler evrenine bölecekmiş gibi görünmüyordu.

O anda aklına Nao'ın kelimeleri geldi, yoksa Jiko'nun muydu? *Yol'u çalışmak, benliği çalışmaktır.* Hayır, bu sözü Haruki yazmıştı. Zazenden bahsederken Dōgen'den alıntılamıştı. Mantıklı gibiydi. Ruth'un anladığı kadarıyla zazen, kişinin anbean kendisini gözlemlemesi ve nihayetinde aydmlanmasıydı. Fakat bunun anlamı neydi?

Benliği çalışmak, benliği unutmaktır. Belki yeterince zazen yaparsan o katı, tekil benlik algısı çözülecek ve onu tamamen unutacaktın. Ne rahatlatıcı! O zaman, sonu olmayan kuantum dizisi-

nin bir parçası olarak mutlu bir şekilde yaşamını sürdürebilirdin.

Benliği unutmak, tüm her şeyle aydınlanmaktır. Dağlar, nehirler, çayırlar, ağaçlar, inekler, kediler, kurtlar ve denizanaları. Bu güzel olurdu.

Dōgen tüm bunları düşünmüş müydü? O bu kelimeleri kuantum mekaniğinden, Schrödinger'in esrarengiz kedisini mecazi kutusuna koymasından yüzyıllar önce yazmıştı. Hugh Everett, çoklu dünyalar teorisini destekleyen matematiksel bir formülle ortaya çıktığında Dōgen ölmüştü, hem de neredeyse sekiz yüz yıl önce.

Ya da ölmüş müydü?

***

"Görüyorsun ya," diyordu Oliver. "Biz şimdi Pesto'nun hayatta olduğu bir dünyadayız; fakat öldürülüp o alçak rakunlar tarafından yendiği bir başka dünya daha var ki orada bizzat kendi ellerimle rakunlara tuzak kuracağım. Böylece dünyayı ölü rakunlu ve canlı rakunlu olarak bir kez daha böleceğim."

"Başım ağrıyor," dedi Ruth.

"Benim de," dedi Oliver. "Çok fazla düşünme."

"Rakunları öldürmen gerektiğini zannetmiyorum," dedi Ruth. "En azından bu dünyada."

"Ben de öldüreceğimi zannetmiyorum ama bu yine de dünyanın bölünmesini engellemeyecek. Ne zaman bir olasılık doğsa bölünme olur."

"Hmm." Ruth bunun o kadar da kötü bir şey olmadığına kanaat getirdi. Başka dünyalarda, anılarını yazmayı bitirmiş olabilirdi. Bir anı kitabı ve belki bir ya da iki roman yazmış olabilirdi. Bu düşünce onu neşelendirdi. Eğer başka dünyalarda bu kadar üretken olabildiyse belki de bu dünyada sadece biraz daha çabalaması gerekiyordu. Belki artık işinin başına dönme vakti gel-

mişti. Fakat onun yerine orada oturmaya devam etti.

"Buna gerçekten inanıyor musun?" diye sordu Ruth. "I. Haruki'nin dalgalara çakılıp ölmediği çünkü II. Dünya Savaşı'nın olmadığı bir dünyanın olduğuna? Ya da kimsenin deprem veya tsunamide ölmediği bir dünyaya? Nao'ın hayatta ve iyi olduğu ve belki Jiko'nun hayat hikâyesini yazmayı bitirdiği bir dünyaya? İkimizin New York'ta yaşadığı ve bir sonraki romanımı bitirdiğim bir dünyaya? Nükleer reaktör sızıntılarının ve okyanusta çöp girdaplarının olmadığı..."

"Bunu bilmenin bir yolu yok," dedi Oliver. "Ama eğer II. Dünya Savaşı olmamış olsaydı sen ve ben asla karşılaşmayacaktık."

"Hmm. Bu üzücü olurdu."

5

Bilmemek zordu. Deprem ve tsunamide 15.854 kişi öldü ve daha binlercesi de kayıplara karıştı. Diri diri gömüldü ya da denizden taşan dalgalarca yutuldu. Onların bedenleri asla bulunamadı. Kimse onlara ne olduğunu hiçbir zaman bilemedi. İşte bu, dünyanın acımasız gerçekliğiydi.

"Nao sence hayatta mıdır?" diye sordu Ruth.

"Bir şey söylemek güç. Çoklu dünyalar evreninde ölmek mümkün mü? Ya da intihar etmek? Kendini öldürdüğün her dünyaya karşılık, kendini öldürmediğin ve yaşamaya devam ettiğin bir başka dünya olacak. Çoklu dünyalar, bir tür ölümsüzlük vaat ediyor gibi..."

Ruth işte o zaman sabırsızlandı. "Diğer dünyalar umurumda değil. Ben bu dünyayı önemsiyorum. Onun bu dünyada ölü mü yoksa hayatta mı olduğuyla ilgileniyorum. Günlüğünün ve diğer eşyalarının nasıl buraya, bu adaya geldiğini bilmek istiyorum." Kolunu uzattı ve gökyüzü askeri saatini gösterdi. "Bu saat gerçek. Dinle. Tıkır tıkır çalışıyor. Bana zamanı gösteriyor. Peki ama buraya nasıl geldi?"

Oliver omuzlarını silkti. "Bilmiyorum."

"Şimdiye kadar çoktan öğreneceğimi düşünmüştüm," dedi

Ruth ayağa kalkarken. "Eğer günlüğü okumayı bitirirsem cevapları orada bulacağıma ya da en azından tahmin yürütebileceğime inanmıştım. Fakat orada değillerdi ve ben de tahmin falan edemiyorum. Bu gerçekten sinir bozucu."

Fakat Ruth'un yapabileceği hiçbir şey yoktu, o yüzden üst kata çıkıp işinin başına dönme vakti gelmişti. Koniye uzanıp Pesto'nun başını kaşımak istediğinde aklına yeni bir fikir geldi. "Şu Schrödinger'in kedisi," dedi, "bana seni anımsattı. Bodrumdaki kutuya saklandığında ne tür bir kuantum hâlindeydin?"

"Ah," dedi Oliver. "O kesinlikle bulanık. Yarı ölü, yarı diri. Fakat beni bulmuş olsaydın kesin ölürdüm–"

"Eh, o zaman seni aramamış olmam iyi olmuş."

Oliver güldü. "Gerçekten mi? Ciddi misin?"

"Tabii ki. Sen ne sanmıştın? Ölmeni istediğimi mi?"

Oliver omuzlarını silkti. "Bazen bensiz daha iyi olacağını düşünüyorum. Zengin bir iş adamıyla evlenebilir ve New York'ta güzel bir hayat sürebilirdin. Fakat benimle Tanrı'nın unuttuğu bu adada sıkışıp kaldın. Bir de kötü ve kel bir kediyle tabii."

"Şimdi tarihi yeniden düzenlemeye çalışan sensin işte," dedi Ruth. "Bu teorini destekleyecek herhangi bir kanıtın var mı?"

"Evet. Kedinin kötü ve kel olduğuna dair pek çok delilim var."

"Sensiz daha iyi olacağımı söylemenden bahsediyorum ben."

"Bilmiyorum. Yok sanırım."

"O hâlde böyle bir öneride bulunduğun için Utanç Konisi takman gerekiyor. Çünkü çekip gittin ve beni New York'ta kaba saba, kodaman bir kocayla başka bir hayat yaşamaya mahkûm ettin. Çok teşekkürler." Ruth kedinin burnunu son bir kez daha okşadı.

"Ah, endişelenme," dedi Oliver. "Beni çoktan unuttun bile."

Oliver şaka yapıyordu fakat yine de onun bu sözleri Ruth'un duygularını incitti. Elini çekti. "Unutmadım."

Oliver tezgâha uzandı ve onu bileğinden tuttu. "Sadece şaka yapıyordum," dedi. Sonra, uzaklaşmasın diye daha sıkı tuttu bileğini. "Mutlu musun?" diye sordu. "Burada? Bu dünyada?"

Ruth şaşırmış bir hâlde durdu ve Oliver'm sorusunu düşündü. "Evet, sanırım mutluyum. En azından şimdilik."

Bu yanıt, onu tatmin etmiş gibiydi. Hafifçe bileğini sıktı, sonra da gitmesine izin verdi. "Tamam," dedi *New Yorker*'ına dönerken. "Bu bana yeter."

Son Söz

Sen beni merak ediyorsun.

Ben seni merak ediyorum.

Sahi kimsin sen? Ne yapar, ne edersin?

Seni hayal ediyorum şimdi, hımmm... bekle, hesaplamama izin ver... Yirmi altı? Yirmi yedi? Bu yaşlarda genç bir kadınsın. Belki Tokyo'dasın. Belki de Paris'te gerçek bir Fransız kafesinde, defterinden başını kaldırmış ne yazacağını düşünürken geçip giden insanları seyrediyorsun. Öldüğünü sanmıyorum.

Her neredeysen yazdığını biliyorum. Bundan vazgeçemezdin. Kalemine sarıldığını görebiliyorum. Hâlâ mor keçeli kalemle mi yazıyorsun yoksa bunun için artık çok mu büyüksün? Peki ya hâlâ tırnaklarını yiyor musun?

Bir şirkette çalıştığını sanmıyorum ama o boşta gezenlerden de değilsin. Tarih üzerine yüksek lisans yapıyor olduğunu tahmin ediyorum. Taishō Demokrasisi döneminde yaşamış anarşist kadınlar ya da Dişil Değişkenlik "I" hakkında bir tez yazıyorsun. (Çok çılgınca ama internette bulduğum yazının bir an senin olduğunu düşündüm ama daha kimin yazdığını bulamadan yazı ortadan yok oldu.) Her ne olursa olsun yaşlı Jiko'nun kitabını bitirmiş olduğunu umuyorum. Bir gün ben de okumak isterim.

Yaşlı Jiko'nın I-Novel'ını da okumak isterim.

Bunu neden yazdığımı gerçekten bilmiyorum. Bulunmak istemezsen seni bulamayacağımı biliyorum zaten. Ama eğer istersen bulunacağını da gayet iyi biliyorum.

Yaşlı Jiko'dan bilmemek ile alakalı bir deyiş alıntılamıştın günlüğünde, daha doğrusu bilmemenin aslında en anlamlı yol olduğuyla alakalıydı. Yoksa uyduruyor muyum? Her neyse, bunun üzerine çok düşündüm, belirsizlikten hiç hoşlanmamama rağmen bunun doğru olabileceğini düşünüyorum. Daha ziyade *bilmeyi* tercih ederim fakat şöyle bir düşününce de bilmemek tüm olasılıkları açık tutuyor. Tüm dünyaları canlı kılıyor.

Böyle söylüyorum ama şunu da bilmeni isterim. Olur da fikrini değiştirir ve bulunmak istersen seni bekliyor olacağım. Çünkü seninle tanışmayı çok isterim. Sen de benim kafamın uyuşabileceği türden bir zaman kahramanısın.

Sevgilerimle,

Ruth

Not: Bir kedim var ve kucağıma kıvrılıp uyuyor. O minik alnı da sedir ağaçları ve taze bir esinti kadar güzel kokuyor. Nasıl bildin?

> *Gerçek bir keşif yolculuğu... yeni topraklara varmak değil ancak bir başkasının gözlerine sahip olmak, bir başkasının, hatta yüzlercesinin gözünden evreni görmek ve her birinin gördüğü yüzlerce evreni görmektir...*
>
> *Marcel Proust – Mahpus*, Kayıp Zamanın İzinde (1913-27)
>
> *Bu yolda, tüm yeryüzünü kapsayan on bin tür formun ve yüzlerce çimenin olduğunu bilmelisin; hatta her bir çimenin*

ve formun kendisi yeryüzünün tümüdür. Bunu çalışmak, uygulamanın başlangıcıdır.

Sen bu yerdeyken, yalnızca bir çimen, yalnızca bir form var; formu anlamak ve formu anlamamak, çimeni anlamak ve çimeni anlamamak var. Şu andan başka hiçbir şey olmadığından varlık, her zaman var. Çimen-varlık, form-varlık; her ikisi de zamanın ta kendisidir.

Her an varlıktır, tüm dünyadır.

Dōgen Zenji – Şu anda

Ekler

Ek A: Zen Anları

Zen Rahibesi Jiko Yasutani, bana rüyamda, zaman kahramanı olmanın ne olduğunu kavrayana dek yeryüzünde yaşıyor olmanın ne demek olduğunu anlayamazsın, demişti.

Rüyamda ona, "An ne demek ki?" diye sordum.

"An, zamanın çok küçük bir parçasıdır; öyle küçüktür ki bir gün *6.400.099.980 an*dan oluşur," yanıtını verdi.

Daha sonra kontrol ettiğimde bu sayının, Zen Üstadı Dōgen'in başyapıtı Shōbōgenzō'da da (Gerçek Dharma Gözünün Hazinesi) yer aldığını gördüm.

Sayılar göze direnir, o yüzden bunu bir de yazıyla ifade etmeme müsaade edin: Altı milyar dört yüz milyon doksan dokuz bin dokuz yüz seksen. İşte Zen Üstadı Dōgen, bir günde bu kadar anın olduğunu söylüyordu. Jiko bir çırpıda sayıyı söyledikten sonra parmaklarını şıklattı. Parmakları romatizma nedeniyle fena hâlde bükülmüştü, o nedenle parmak şıklatmakta pek iyi değildi ama yine de meramını anlatabildi.

"Sen de dene lütfen," dedi. "Şıklattın mı? Çünkü eğer parmağını şıklattıysan o şıklatma altmış beş ana eşittir."

Eğer hesaplar* ya da sadece Jiko'nun sözünü ele alırsanız Zen'in zaman algısının parçalı oluşu daha anlaşılır bir hâl al-

*1 parmak şıklatması = 65 an ve bir gün = 6.400.099.980 an; öyleyse 6.400.099.980 ÷ 65 = 98.463.077 bir gündeki parmak şıklatma sayısı olur.

maktadır.

Jiko ileri uzandı, siyah çerçeveli gözlüğünü burnunun üzerine yerleştirdi ve kalın, bulanık camların arkasından dik dik bakıp tekrar konuştu.

"Parmaklarını şimdi şıklatmaya başlar ve hiç durmadan 98.463.077 kez şıklatırsan güneş doğacak ve batacak; gökyüzü kararacak ve gece inecek ve sen hâlâ parmaklarını şıklatıyorken herkes uykuya dalmış olacak ve nihayet günün sonunda 98.463.077'inci şıklatmayı tamamladığında, hayatındaki tek bir günün her bir anını tam olarak nasıl harcadığının gerçek farkındalığına varmış olacaksın."

Dizlerinin üstüne oturdu ve başını salladı. Önerdiği düşünce deneyi kesinlikle sıra dışıydı ancak mesajı basitti. Evrendeki her şey sürekli değişiyor ve hiçbir şey aynı kalmıyor. Bu yüzden uyanmak ve hayatımızı doyasıya yaşamak için zamanın ne kadar hızlı aktığını anlamak zorundayız.

"Zaman kahramanı olmanın anlamı bu işte," dedi yaşlı Jiko ve sonra eğri parmaklarını bir kez daha şıklattı.

"Ve işte böyle, ölürsün."

Ek B: Kuantum Mekaniği

Kuantum mekaniği, zamanın bir kahramanıdır, klasik fizik de öyle. Her ikisi de zamanda ve mekânda hareket eden madde ve enerjinin etkileşimlerini açıklar. Fark, birinin ölçeğindedir. En küçük ölçeklerde ve atomik artışlarda, enerji ve madde farklı kurallara göre hareket etmeye başlar ve bu da klasik fizikle açıklanamaz. O nedenle kuantum mekaniği bu acayipliği açıklayabilmek için atomik ve atom altı parçacıklara uygulanan bir dizi prensip ortaya koymuştur. Bunlar;

- Süperpozisyon: Bir parçacığın aynı anda iki ya da daha fazla yer ya da durumda bulunabilmesi (mesela; Zen Üstadı Dōgen'in hem ölü hem de diri olması).

- Dolanıklık: İki parçacığın kendi özelliklerini zaman ve mekânda birbirlerine göre ayarlayıp tek bir sistem gibi davranabilmesi (mesela; bir Zen Üstadı ve öğrencisi, bir karakter ve anlatıcısı, yaşlı Jiko ve Nao, Oliver ve ben).

- Ölçme Sorunu: Ölçme ya da gözlemleme eyleminin gözlemleneni değiştirmesi (mesela; dalga fonksiyonunun çökmesi,

bir rüyayı anlatmak).

Eğer Zen Üstadı Dōgen bir fizikçi olsaydı sanırım kuantum mekaniğinden hoşlanırdı. Şüphesiz süperpozisyonun bu kapsamlı doğasını kavrar ve dolanıklığın birbirine bağlı olma durumunu sezinleyebilirdi. Kendini düşünmeye adamış ve girişken bir adam olarak, dikkatin gerçeği değiştirebilmeye muktedir olabilme kavramıyla ilgilenebilir, aynı zamanda insan bilincinin bulutlardan ve sudan, hatta yüzlerce çimenden ne eksiğinin ne de fazlasının olduğunu anlardı. Bilmemenin sınırsız doğasını takdir ederdi.

Ek C: Başıboş Düşünceler

Dağların hareket etme vakti geldi,
Diyorum da kimse bana inanmayacak.
Dağlar bir süredir sadece uyuyordu.
Fakat geçmiş çağlarda hareket etmişlerdi, tutuşmuş gibi.
Bana inanmıyorsan sorun değil,
Tek istediğim sadece ama sadece buna inanman.
Tam bu anda, kadınlar derin uykularından uyanıyorlar.

Eğer tümüyle yazabilseydim ilk ağızdan,
Beni, ben ki bir kadınım.
Eğer tümüyle yazabilseydim ilk ağızdan,
Ben, beni.

Yosano Akiko

Bunlar, Yosano Akiko'nun 1911 yılının eylül ayında, feminist dergi *Seitō*'nun (Bluestocking) ilk sayısında yayınlanmış *Sozorogoto* (Başıboş Düşünceler) adlı uzun şiirinin başlangıç dizeleridir.

Ek D: Tapınak İsimleri

Japon tapınak isimlerini araştırdıktan sonra, *Jigenji*'nin bir tapınak adı olduğunu fark ettim ve *Hiyuzan* veya *sangō* (山号) da sözüm ona dağın ismiydi. Erken dönem Çin geleneklerine göre, Zen üstatları, rahatsız edilmeden meditasyon yapabilecekleri münferit bir barınak inşa edip kendilerini uygulamaya adayabilecekleri, kasaba ve şehir merkezlerinden uzakta yer alan dağların zirvelerinde inzivaya çekilirlerdi. Ruhani hünerleri dilden dile yayıldıkça müritler dağlara çıkıp onları aramaya başladı ve çok geçmeden topluluklar oluştu, yollar ve vaktiyle uzak olan dağın adını taşıyan çok sayıda tapınak inşa edildi. (Haber nasıl yayılmıştı? İnternetin olmadığı o günlerde viral ağ ve itibar ekonomileri nasıl gelişmişti?)

Zen Japonya'ya geldiğinde, tapınak dağın üzerinde olsun ya da olmasın tapınağa bir dağın ismini verme geleneği sürdü. Sonuç olarak, tapınaklar kıyı şeridi ya da Tokyo gibi metropollerde inşa edilmiş dahi olsa bir dağ ismiyle anılmaya devam etti ve kimse de bunun nedenini sorgulamadı.

Jigenji için birkaç olası kanji var fakat en olası kombinasyon merhametli, göz yuvarı ve tapınak karakterlerinden oluşan 慈眼時 kanjisi. *Gen* karakteri göz yuvarı anlamına gelir ve Üstat

Dōgen'in *Shōbōgenzō* yani *Gerçek Dharma Gözünün Hazinesi* kitabındaki göz ile aynıdır.

Hiyuzan için en olası kanji 秘湯山 (Saklı Dağ Kaplıcası) gibi görünmektedir. Yine de ismi ilk okuduğumda zihnimde canlanan karakter kombinasyonu 比喩山 idi ki bu da Dağ Metaforu olarak tercüme edilebilir. Fakat René Daumal'in mükemmel çalışması *Mount Analogue (Dağ Analoğu)* kitabını düşünmeden edemedim. Daumal'in araştırması eşsizdi ve coğrafi olarak gerçekten var olan, zirvesi geçit vermez ancak etekleri ulaşılabilir olan gerçek bir dağ hakkındaydı. "Görünmezliğin kapısı görünür olmalı," diye yazmıştı. Dağ Analoğu, *peradamı*,* o olağanüstü ve şeffaf nesneyi sadece arayanların bulabileceği yerdir.

Tüm bunlar konudan sapmak ve özden uzaklaşmak gibi görünebilir fakat yaşlı Jiko'nun tapınağını bulmada o kadar zorlanınca Dağ Analoğu'nu düşünmek bana inanılmaz bir umut verdi.

Ç.N.: *Peradam: R. Daumal'in Dağ Analoğu kitabında kullanıp ve sadece arayanların görebileceği / bulabileceği nesne / "gerçek" anlamında literatüre kazandırdığı kelimedir.

Ek E: Schrödinger'in Kedisi

Deney şöyledir:

Bir kedi mühürlenmiş bir çelik kutunun içerisine konur. İçerisindeki kediyle kutu, şeytani bir mekanizmadır. Çünkü kutuda hidrosiyanik asitle dolu cam bir deney tüpü, deney tüpüne doğrultulmuş küçük bir çekiç ve çekici serbest bırakacak ya da bırakmayacak bir tetik vardır. Tetikteki serbestliği kontrol eden faktör, Geiger sayacı ile izlenen radyoaktif bir maddenin küçük bir parçasının davranışına bağlıdır. Eğer söz gelimi bir saat içerisinde radyoaktif maddedeki atomlardan biri bozunursa Geiger sayacı onu algılar; şişeyi kırması için çekici tetikler, asit serbest kalır ve kedi ölür. Ancak bir saat içerisinde hiçbir atomun bozunmamasını içeren bir eş değer olasılık da vardır. Bu durumda tetik tutulmaya devam edecek ve kedi de yaşayacaktır.

Oldukça basit görünüyor. Bununla birlikte bu düşünce deneyinin amacı kediye işkence yapmak değildir. Kediyi öldürmek ya da yaşatmak da değildir. Hatta kedinin hangi kadere boyun eğeceğini hesaplamak da değildir. Deneyin amacı, kuantum mekaniğindeki sözüm ona ölçme probleminin kafa karıştırıcı paradoksuna dikkat çekmektir; gözlemlenip ölçüldüğünde kuantum sistemi içindeki dolanık parçacıklara ne olur?

Kedi ve atom iki dolanık parçacığı* simgeler. Dolanıklık derken kastedilen, her ikisinin de belli bir davranış ya da karakteristiği paylaşıyor olmasıdır. Bu durumda onların kutunun içerisindeki kaderi, *atom bozunursa kedi ölür* ve *atom bozunmazsa kedi yaşar* şeklindedir. İki, birmiş gibi davranır. Kutuda birlikte duran dolanık atom / kedi, gözlemcinin, hımm... mesela sizin ölçtüğünüz kuantum sisteminin parçasıdır.

Şimdi bir süre bunu aklınızda tutun çünkü devam edebilmek için diğer iki temel kuantum olgusunu çok iyi anlamamız gerekiyor: *süperpozisyon* ve *ölçme sorunu*.

Kutudaki dolanık atom / kedi yerine tek bir elektronu ölçmeye çalıştığınızı hayal edin. Gözlemlemek için kutuyu açmadan önce, o elektron bir *dalga fonksiyonu* olarak var olur. Yani kutunun içinde olması muhtemel yerlerin tümünde, kendisinin bir yansıması olarak. Bu kuantum olgusuna süperpozisyon denir: Bir parçacığın aynı anda tüm olası hâllerde olabilmesi. (Yürüyen bir kaplanın her saniyesini gösteren art arda çekilmiş fotoğrafların üst üste konduğunu düşünün, kaplan bulanık ya da leke olarak görünecektir. Süperpozisyon prensibi tarafından yönetilen mikroskobik kuantum evreninde kaplan bir lekedir.)

Ölçme sorunu, parçacığı gözlemlemek için kutuyu açtığınız anda ortaya çıkar. Bunu yaptığınızda, dalga fonksiyonunun zamana ve mekâna sabitlenmiş tek bir duruma çöktüğü görülür. (Kaplan analojisini tekrar kullanacak olursak leke gibi görünen çoklu kaplanlar tek bir kaplana dönüşür.)

Evet, şimdi dolanık kedi ve radyoaktif atoma geri dönelim. Burada ölçtüğümüz durum bir kaplanın konumu değil, daha çok atomun / kedinin dolanıklığıdır. Kafesteki kaplanın olası pozisyonları yerine, kedinin varoluşsal durumunu yani onun canlılığının aşamalarını olduğu gibi ölçüyoruz.

Ölçme sorunu yüzünden, kedinin durumunu ölçmek için kutuyu açtığınız anda kediyi ya ölü ya da diri bulacağınızı biliyo-

*Schrödinger "dolanıklık" terimini ortaya attığında şüphesiz kendi düşünce deneyini tasarlıyordu. Daha sonra Einstein, dolanıklığı "Uzak mesafeden hayaletimsi bir etki" olarak tarif etmişti.

ruz. Zamanın yüzde ellisinde kedi canlı olacaktır. Diğer yüzde ellisinde ise kedi ölü olacaktır. Hangisi olursa olsun kedinin durumu tekildir ve zamanda ve mekânda sabitlenmiştir.

Bununla birlikte, ölçmek üzere kutuyu açmadan önce, tıpkı bulanık kaplan örneğinde olduğu gibi kedi çoklu bir durumda ve bulanık bir hâlde olmalıdır. Süperpozisyon ve dolanıklık kuantum prensipleri nedeniyle, siz onu gözlemleyene kadar kedinin *aynı anda* hem ölü hem de diri olması gerekir.

Şüphesiz bu çıkarım tam da Schrödinger'in işaret ettiği gibi mantık dışıdır. Fakat düşünce deneyinin ortaya koyduğu sorular ilginçtir: Kuantum sistemi, zamanın hangi noktasında bütün olası durumların süperpozisyonu olmaktan çıkıp ya tekile ya da tekil durumuna dönüşür?

Dolayısıyla ölü ya da diri olan tekil kedinin varlığının dışarıdan bir gözlemciye, mesela size ihtiyacı var mıdır? Ve siz olmazsanız o zaman kim olabilir? Kedi, kendi kendisini gözlemleyebilir mi? Dışarıdan bir gözlemci olmaksızın bizler de aynı anda tüm olası hâller dizininde mi var oluyoruz?

Bu paradoksu yorumlamak için pek çok girişimde bulunuldu. 1927'de Niels Bohr ve Werner Heisenberg'in formüle ettiği Kopenhag yorumu, gözlemin oluştuğu dalga fonksiyonu çöküşünü destekleyerek, üst üste binen kuantum sisteminin çokluktan tekliğe çöktüğünü ve bu çöküşün gözle görülebilen dünya gerçekliğinin gereği olarak gerçekleşmek zorunda olduğunu ileri sürer.* Ancak bu yorumu matematikle destekleyebilecek birileri çıkmadı.

1957'de Amerikalı fizikçi Hugh Everett tarafından ortaya atılan "çoklu dünyalar yorumu", süperpozisyon kuantum sisteminin çökmediğini, aksine varlığını sürdürerek dallara ayrıldığını ileri sürerek dalga fonksiyonunun çöküşü teorisine meydan okudu.

---

*Schrödinger esrarengiz kedisini, gözlemciyle tetiklenen çökme teorisine karşı önerdi. Fizikçilerin çöküş kavramına tutunduklarını çünkü çöküş olmaksızın fiziksel olsa da olmasa da bütün olasılıkların çoğalmaya başlayacağını ve çok geçmeden bizi çevreleyen her şeyin hızla bir bataklığa ya da bir tür özelliksiz jöle ya da plazmaya dönüşeceğini, tüm konturların bulanıklaşacağını ve bizim de muhtemelen denizanalarına dönüşeceğimizi ileri sürdü.

Her an –her Zen anında ya da olasılıklar doğduğunda– bir bölünme gerçekleşir, dünyalar dallanıp budaklanır ve çokluk meydana gelir.

Her *'ya / ya da'* anı bir *'ve'* ile yer değiştirir. Ve bir *ve*, ve bir *ve*, ve bir *ve*, ve bir diğer *ve*... kapsamlı bir sonsuzluğa eklenir ve yine de çoklu dünyalar ağı karşılıklı bilinemez.

***

Astrofizikçi Adam Frank bana, "Kuantum mekaniği ile ilgili unutmamamız gereken önemli nokta, Kopenhag ve çoklu dünyalar kuramı gibi pek çok yorum olsa da kuantum mekaniğinin kendisinin de bir hesaplama yöntemi olduğudur," dedi. "Deneysel sonuçları tahmin etmeye yarayan bir makine. Ayı gösteren bir parmak."

Profesör Frank, Altıncı Zen Patriği hakkındaki şu eski Zen hikâyesinden bahsediyordu. Patriğin okuması yazması yoktu. Ona, kelimeleri okuyamazken Budist metinlerindeki gerçeği nasıl anlayabildiği sorulduğunda Altıncı Patrik kolunu kaldırdı ve ayı gösterdi. Gerçek, gökyüzündeki ay gibidir. Kelimeler parmağa benzer. Parmak, ayın olduğu yeri gösterebilir, ayın kendisini değil. Ayı görmek için parmağın ötesinden bakman gerekir. *'Kitaplarda gerçeği aramak,'* diyordu Altıncı Patrik, *'ayı göstermek için parmağını kullanmaya benzer.'* Ay ve parmak aynı şey değildir.

Jiko olsa, "Aynı değil," derdi. "Ama farklı da değil."

Ek F: Everett

Everett, "çoklu dünyalar" adıyla anılan kuantum mekaniği yorumunu, 1957'de *Reviews of Modern Physics*'de yayımladığında yirmi yedi yaşındaydı. Bu onun Princeton'daki doktora teziydi. Tezi, pek de iyi karşılanmadı. Dönemin önde gelen fizikçileri ona deli dediler. Aptal olduğunu söylediler. Şevki kırılan Everett kuantum fiziğini bırakıp silah geliştirmeye yöneldi. Pentagon Silahlarının Sistem Değerlendirmesi Grubu'nda çalıştı. Askerî oyun teorisi üzerine yazdığı "Recursive Games" adlı makalesi kendi alanında bir klasiktir. Nükleer savaşı canlandıran bir harp tatbikatı yazılımı yazdı ve Küba Füze Krizi'nde rol oynadı. Soğuk Savaş döneminde nükleer savaş stratejileri üzerine Beyaz Saray'a danışmanlık yaptı ve atomik silahlarla kuşatılmış şehirleri ve sivil nüfusun yoğun olduğu yaşam merkezlerini hedef alan ve nükleer Soğuk Savaş'ı, sıcak savaşa çevirecek olan ilk yazılımı geliştirdi. Kendi çoklu dünyalar kuramının matematiksel ispatını çoktan yazmıştı ve hayal edebildiği her şeyin çoktan gerçekleştiğine ya da gerçekleşebileceğine inanıyordu. O kadar çok içmesine şaşırmamak gerek.

Aile hayatı tam bir kargaşaydı. Çocuklarıyla mesafeli ve problemli bir ilişkisi vardı. Kızı Liz, manik depresyondan muzdarip-

ti ve uyku hapı içerek intihar etmeye kalkışmıştı. Erkek kardeşi Mark onu banyoda bulmuş ve hastaneye yetiştirmişti. Doktorlar, Liz'in kalbinin yeniden atmasını sağlayabilmişti. Mark eve döndüğünde, Everett *Newsweek* dergisinden kafasını kaldırıp, "Onun bu kadar üzgün olduğunu bilmiyordum," demişti.

İki ay sonra, Everett bir kalp krizi sonucu öldü, elli bir yaşındaydı. Bu dünyada ölmüştü ancak diğer dünyalarda ölümsüz olduğuna inanıyordu. Karısı, nihayet son arzusunu yerine getirip ondan artakalanları çöpe atmadan önce küllerini bir dosya dolabında sakladı. Mark, rock müzisyeni olarak başarılı bir kariyere sahip oldu fakat Liz'in hayatı alt üst oldu. Sonunda, 1996 yılında çok sayıda uyku hapı içerek kendini öldürmeyi başardığında geriye bir intihar notu bırakmıştı:

Lütfen beni yakın, DOSYALAMAYIN ☺ Lütfen beni suya serpin... ya da çöpe atın, belki böylece doğru paralel evrene gidip babamla buluşabilirim.

TEŞEKKÜR

Öncelikle hocalarıma: Kulaklarımı dolduran, zihnimi kışkırtıp ister istemez bu sayfalara dökülen bilgece sözleri için Zen hocam Norman Fischer'a; Zen pratiği ve geleneği hususunda bana yol gösteren Teah Strozer ve Paula Arai'ye; bir kez dahi gülmeden kuantum fiziğiyle ilgili sorularımı cevaplayan yardımsever bilim insanları Adam Frank, Bill Moninger ve Tom White'a; Fransızca metinleri nefis bir şekilde tercüme eden Tim King'e; detaylı Japoncasıyla yardımlarını esirgemeyen Taku Nishimae'ye; işin içinden çıkamayacağımı düşündüğüm anlarda bana cesaret veren Karen Joy Fowler'a; vakti zamanında beni kamikaze pilotlarının günlükleri üzerine yazmaya teşvik eden John Dower'a ve Empress Oteli'nde öğle çaylarımızı yudumlarken kullanıcı arayüzü tasarımında ahlaki bir tampon oluşturmakla ilgili fikirlerini benimle paylaşan Missy Cummings'e teşekkürü bir borç bilirim.

İkinci olarak okur ve arkadaş *sangha*ma: O kadar işinin arasında kıymetli zamanlarını bana ayırıp ilk taslaklarımı okuyan ve muazzam öneriler sunan Tim Burnett, Paul Cirone, Harry Hantel, Shannon Jonasson, Kate McCandless, Olwyn Moronski, Monica Nawrocki, Micheal Newton, Rahna Reiko Rizzuto, Greg Snyder, Linda Solomon, Susan Squier ve Marina Zurkow'a;

dharma ve tema üzerine bilgece düşünceleri için Larry Lane'e; onları bu kurgusal dünyanm bir parçası yapmama cömertçe izin veren David Palumbo-Lui, John Stauber ve Laura Berger ve Buzul Çağı Dostları'na; bir keresinde, içinde Zen olan bir kitap okumak istediğini söyleyen ve bunu benim yazmamı isteyen Kwee Downey'ye teşekkürlerimi sunarım.

Üçüncü olarak beni destekleyen ilim irfan yuvalarına ve enstitülerine: Yaşamamı ve yazmamı sağlayan, 2009 ve 2011 yıllarında verdikleri profesyonel yazar desteği için Canada Council for the Arts'a; araştırmalarımı destekleyen ve hikâyemin ana fikrine ilham veren Massachusetts Teknoloji Enstitüsü ve Stanford Üniversitesi çalışanlarına; bana kız kardeşliği, sükûneti ve 'zamanı' armağan eden sevgili Hedgebrook'a teşekkür ederim.

Dördüncü olarak benim değerli yayıncı *sangha*ma: Böylesi bir nüktedanlık, incelik ve coşkuyla beni temsil eden Molly Friedrich, Lucy Carson ve Molly Schulman'a; bunca yıl boyunca bana yol gösterdikleri ve bitmek tükenmek bilmez destekleri için Viking Penguin'deki irfan sahibi, harika velinimetlerim Susan Peterson Kennedy, Clare Ferraro ve Paul Slovak'a, ve ayrıca Beena Kamlani, Paul Buckle, Francesca Belanger'a ve kendini bu kitabı güzelleştirmeye adamış diğer dostlarıma; Jamie Byng, Ailah Ahmed ve hem Canongate İngiltere'deki hem de tüm dünyadaki yeni arkadaşlarıma ve bilhassa benim değerli dostum, editörüm, meslektaşım ve bu sayfalarda var olmamı sağlayan okurum Carole DeSanti'ye sonsuz şükranlarımı sunarım.

Beşinci olarak: Güzellikleri, azmi, mizahı, hünerleri ve yardımlarıyla benim olağanüstü, düşsel adamı inşa eden adalılara ve adaya teşekkür ederim.

Son olarak, hayat arkadaşım Oliver'a: bana duyduğun sevgin ve bu kitaba yaptığın cömert katkıların için, bu dünyada ve daha birçok dünyada bana eşlik edip ilham kaynağım olduğun için sana sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.